

GAP DERGİSİ

Cilt 2

T. C. BAŞBAKANLIK GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI DOKÜMANTASYON MERKEZİ	
YER NO	16-B
DEMİRBAŞ NO	4935

T. C.
BAŞBAKANLIK
GAP
BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI
DOKÜMANTASYON MERKEZİ
No : _____

GAP

DERGİSİ 9

Yıl: 6 1998, Kış, Üç ayda bir yayınlanır

Mekânsal Planlamada Katılımcılığın Önderi

GAP

YIL / Year 6 • SAYI / Number 9

GAP DERGİSİ

**GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ
BAŞKANLIĞI ADINA SAHİBİ**
Publisher on behalf of GAP Regional
Development Administration
BAŞKAN / President
Dr. İ.H. Olcay ÜNVER

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
General Editorial Director
Kaya YAŞINOK

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Managing Editor
Zeynep AKINCI

**YAYIN KOORDİNATÖRÜ ve
İNGİLİZCE REDAKTÖR**
Editorial Coordinator and
English Editorial
Füsün ORALALP

YAYIN KURULU / Advisory Board
Zeynep AKINCI Can KAFDAĞLI
Aslıhan GÜVEN İbrahim TUĞRUL
Necati ÖZKAN

YAZI KURULU / Editorial Board
Emine AKIN Füsün ORALALP
Zeynep ERGİL İşıl ZORLUTUNA
Şeniz KOBAL

REKLAM KOORDİNATÖRÜ
Advertising Coordinator
Saregül AHİ

BÖLGE KOORDİNATÖRÜ
Regional Coordinator
Erdal ERDEM

ADRES / Address
Uğur Mumcu'nun Sokağı 59
G.O.P. 06700 ANKARA
Tel : (009 312) 445 02 15 - 446 76 56
Fax: (009 312) 437 67 77
e-mail: gap@servis.net.tr
Internet home page : www.gap.gov.tr.

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Regional Directorate
Urfa Tünel Çıkış Ağızı P.K. 155
63000 ŞANLIURFA
Tel : (009 414) 314 17 50
Fax: (009 414) 313 50 73

GRAFİK TASARIM & BASKI
Rekmay Ltd. Şti. : (312) 231 09 26 - 74

GAP Dergisindeki yazılarda yer alan görüşler yazarlarına aittir. Bu yazılar GAP Dergisi kaynak gösterilmek suretiyle kullanılabilir.

Gönderilen yazılar yayınlansın veya yayınlansın iade edilmez. Yayın Kurulu gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamamaya ve üzerinde gerekli düzeltmeyi yapmaya yetkilidir.

ISSN 1301-5745

2

ÇATOM'LARIN GÖZ NURU HALK ÖNÜNDE
AFSAD Photographs and
ÇATOM Products in Exhibition

7

Devlet Bakanı Prof. Dr. Salih Yıldırım'ın Basın Toplantısı
"GERİ KALMIŞLIK KADER DEĞİLDİR!"
"Underdevelopment is no Fate!"

10

**SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA VE
GAPTA MEKÂNSAL PLANLAMA**
Sustainable Development and Spatial Planning in GAP

16

**İMAR PLANLAMADA YENİ
BİR YAKLAŞIM: KATILIMCI PLANLAMA**
A New Approach to Urban Development Planning :
Participatory Planning

19

BESNİ'DE İMAR UYGULAMALARI
Urban Development Implementations in Besni

24

**GAP İDARESİ'NİN
MEKÂNSAL PLANLAMA
ÇALIŞMALARININ YASAL ZEMİNİ**
Legal Basis of Spatial Planning Activities
of GAP Administration

25

**GAP İDARESİNİN
MEKÂNSAL PLANLAMA
ÇERÇEVESİNDEKİ ETKİNLİKLERİ**
Spatial Planning Activities of GAP Administration

26

**ADIYAMAN İLİ
EKO-KENT PLANLAMA ÇALIŞMASI**
Eco-City Planning Study in the Province of Adıyaman

**GAP'TA MEKÂNSAL
PLANMA STRATEJİSİ**

Spatial Planning Strategy in GAP

29

**DİYARBAKIR KENTSEL
GELİŞME PROJESİ**

Diyarbakir Urban Development Project

31

**DİYARBAKIR METROPOLİTEN
ALANI VE YAKIN ÇEVRESİ
SAYISAL FOTOGRAMETRİK HARİTA PROJESİ**

Photogrammetric Surveying Project for the Diyarbakir
Metropolitan Area and its Vicinity

36

AKÇAKALE'DE İMAR DURUMU
Urban Development in Akçakale

40

**KORUKLU ULUSLARARASI TARIMSAL
ARAŞTIRMA İSTASYONU OLUYOR**

Koruklu Becomes International
Agricultural Research Centre

42

BİR TARİH HAZİNESİ "RUMKALE"
A Historical Treasure : "Rumkale"

43

**"ŞANLIURFA, HALFETİ'DE
KIRSAL-KENTSEL ENTEGRASYON İÇİN
YARDIM VE TOPLUM
KALKINMASI PROGRAMLARI
PROJESİ" NDE GELİŞMELER**

44

Progress in the Projects for
"Assistance to Rural-Urban Integration in Halfeti,
Şanlıurfa and Programs for
Community Development"

Sayın Okurlarımız

"GAP Dergisi" 9. Sayısında Güneydoğu Anadolu Projesi'nde entegre ve sürdürülebilir kalkınma anlayışı doğrultusunda, mekânsal planlama bileşeni ve bu bağlamda GAP İdaresi'nin yürüttüğü faaliyetlere ağırlıklı olarak yer verilmiştir. "Mekânsal Planlama" çerçevesindeki faaliyetlerin bu derginin kapsamına sığamayacak derecede fazla oluşu nedeniyle çalışmalarımızdan küçük bir kesiti sunma olanağımız olmuştur. Dergimize katkıda bulunan Besni ve Akçakale Belediye Başkanlarına teşekkürlerimizi sunarız.

Saygılarımızla
"GAP Dergisi"

Dear Readers

We give place to the spatial planning approach and the activities that has been by realised by the GAP Administration in this context in the ninth issue of "GAP Review". These activities are inseperable from the integrated and sustainable development approach of our Administration. Since it is impossible to write about all of our spatial planning activities, we can only give place to some of them in this issue. We thank to the Besni and Akçakale Municipalities for their helps.

With best regards
"GAP Review"

GAP

ÇATOM'LARIN GÖZ NURU HALK ÖNÜNDE

AFSAD'ın "GAP'ta Kadın ve Çocuk" Konulu Fotoğraf Sergisi ve
"ÇATOM Ürünleri Sergisi" Cumhurbaşkanı Tarafından Açıldı

AFSAD Photographs and ÇATOM Products in Exhibition

ÇATOM Ürünleri Sergisi Sn. Cumhurbaşkanı tarafından açıldı

"GAP'ta Kadın ve Çocuk" konulu fotoğraf sergisinin ve "ÇATOM Ürünleri Sergisi"nin açılışı Cumhurbaşkanı Sayın Süleyman DEMİREL tarafından, Ankara Devlet Resim Heykel Müzesi Arif Hikmet Sergi Salonu'nda 5 Şubat 1998 tarihinde yapılmıştır.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın katkı ve desteğiyle Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği'nin (AFSAD) gerçekleştirdiği sergi, GAP'ın Bölge'de yol açtığı değişimi belgelemeyi amaçlayan GAP fotoğraf sergilerinin üçüncüsü olmuştur.

The opening ceremony of the exhibition of photographs on the theme "Women and Children in GAP" and items produced by ÇATOMs was held in Arif Hikmet Exhibition Hall of Ankara State Museum on 5 February 1998 with the presence of H.E. President Süleyman Demirel.

The photo exhibition consisting of the works of the Association of Art Photographers of Ankara (AFSAD) is the third of its kind realized with the contribution and support of the GAP Regional Development

İlk kez görücüye çıkan ÇATOM Ürünleri Sergisi'nde ise GAP İdaresi tarafından açılan Çok Amaçlı Toplum Merkezleri'nde (ÇATOM) eğitim gören ve gelir getirici çeşitli beceriler kazanan kadın ve genç kızların ürünleri sergilenerek satışa sunulmuştur. AFSAD'ın birbirinden güzel 10.000 fotoğrafı arasından seçilen 84 fotoğrafın ve ÇATOM'ların el emeğinin, halkın beğenisine sunulduğu sergi beş gün süreyle açık kalarak ilgi toplamıştır.

ÇATOM Ürünleri Sergisi'ne katılmak üzere Adıyaman, Batman, Mardin, Siirt, Şanlıurfa ve Şırnak illerinden gelen 50 ÇATOM mensubu Ankara'da GAP İdaresi'nce konuk edilmişlerdir. GAP İdaresi tarafından düzenlenen program çerçevesinde konuklar; GAP'tan Sorumlu Devlet Bakanı Prof. Dr. M. Salih YILDIRIM, Kadından Sorumlu Devlet Bakanı Işıl Saygın ile GAP İdaresi Başkanı Dr. İ. H. Olcay ÜNVER tarafından kabul edilmiş, TBMM'yi, Anıtkabir'i ziyaretleri ve 4 Şubat 1998 tarihinde Devlet Tiyatroları Küçük Sahne'de "Yalancı Arıyor" adlı oyunu izlemeleri sağlanmıştır.

Açılış töreninde konuşma yapmak üzere sahneye gelen Cumhurbaşkanı Sayın Süleyman DEMİREL, yanına 50 ÇATOM mensubunu ve AFSAD üyelerini davet ederek, "şimdi görev sizin fotoğrafçılar-televizyoncular" diyerek konuklara şöyle seslenmiştir:

"Değerli misafirler bu resme iyi bakın, Büyük Atatürk'ün ulaşacağız dediği kilometre taşlarından birini gerçekleştirdik. Türk milleti olarak çok büyük işler başardık. İnsanımızı mutlu, mesut ve müreffeh yapmak için çaba sarfettik. Çalışkan, akıllı ve vatansever bir millete sahibiz. GAP dediğimiz zaman, daha yarındayız ancak görüyorsunuz meyveleri gelmeye başladı, demek ki hedefe

Administration. These photo exhibitions aim at documenting the change taking place in the Region as a result of the GAP activities.

The items produced in Multi-purpose Community Centres (ÇATOMs), on the other hand, were exhibited for the first time. This new exhibition has the purpose of displaying and selling the hand made products of women and young girls who receive training and acquire income generating skills at the ÇATOMs of the GAP Administration. The exhibition which included 84 photographs selected among some 10,000 pieces and the items produced with the toil and sweat of the ÇATOM participants was open for 5 days in which it drew the interest of many visiting the exhibition hall.

50 ÇATOM participants coming from the provinces of Adıyaman, Batman, Mardin, Siirt, Şanlıurfa and Şırnak to be present at the exhibition were hosted in Ankara by the GAP Administration. Within the schedule prepared by the Administration, the guests were received by Prof. M. Salih Yıldırım, the State Minister in Charge of

GAP; Işıl Saygın, the State Minister in Charge of Women; and Dr. İ.H. Olcay Ünver, the President of GAP Administration. The ÇATOM guests also visited the Turkish Grand National Assembly (TBMM), Atatürk's Mausoleum, and watched the play "Yalancı Arıyor" by the State Theatre on 4 February 1998.

Taking the floor for the opening speech, H.E. President Süleyman Demirel invited 50 ÇATOM participants and photo artists to the stage and addressed the audience as follows:

"Honorable guests, take a good look at this picture. We have just arrived at one of the milestones

varabiliriz. Bu hanımlar, kızlar ve çocuklar kendilerine birşey öğretilse öğrenip, meyvelerini vereceğini bize gösterdi. Çok kere sefaleti resimledik, şimdi refahı resimliyorum."

İnsanlarını üretici hale getirerek içinde buldukları dünyadan çıkarıp başka dünyaları göstermenin yolunun bu olduğunu söyleyen Cumhurbaşkanı; GAP İdaresi, Türkiye Kalkınma Vakfı (TKV) ve AFSAD ile tüm emeği geçenlere teşekkür ederek sözlerini şöyle noktaladı: "GAP İdaresi ve Gü-

which our great leader Atatürk had put as a target. We have accomplished a lot as a nation. We have made efforts to make our people happy, wealthy and prosperous. We have an industrious, wise and patriotic nation. When we talk about the GAP, we know that we are half way now; but you see that its fruits have started to appear. That means we can accomplish the whole thing and eventually attain our goal. These ladies and young girls have shown us that they can produce and give us back if we teach and train them. So far, in many occasions we had to photograph poverty, now I am giving the photograph of welfare."

Noting that making people productive is the right way of taking them out of the confined world they used to live and showing them the existence of other ways of life, President Demirel celebrated the GAP Administration, the Development Foundation of Turkey (TKV), AFSAD, and all others who contributed,

ÇATOM konuklarının Devlet Bakanı İshay Saygın'ı ziyareti

neydoğu Anadolu Projesi Türkiye için bir ümittir. Proje ısrırdan doğmuş ve sevgiye dönüşmüştür. Bu sevgiyi tüm milletçe paylaşacağız."

GAP'tan sorumlu Devlet Bakanı Prof.Dr.M.Salih YILDIRIM ise konuşmasında; "GAP sanatsal bakış açımıza yeni boyutlar kazandıracak zenginliklerle doludur. Nitekim AFSAD üç yıldır Bölge'nin toplumsal yaşamında meydana gelen değişimi belirlemek ve dokümanle etmek amacıyla çektiği fotoğrafları sergileyerek bu zenginliği sanatseverlere sunmaktadır.

AFSAD bu sergide "GAP'ta Kadın ve Çocuk" temasını yansıtan fotoğrafları sergilemektedir. Bu tema, Proje'nin insan odaklı yaklaşımını yansıtan uygulamalarla sağlanan sonuçlar bakımından büyük anlam taşımaktadır.

Bölge kadını GAP'ın sağladığı kalkınma ortamından eşit ve adil bir pay almalıdır. Kalkınma

Konukların Devlet Bakanı Prof. Dr. M. Salih Yıldırım'ı ziyareti

and closed his speech by stressing that "the GAP Administration and the Southeastern Anatolia Project is a bright hope for Turkey. The project was born out of pain and despair, and turned into affection. We shall all share this affection as a nation."

Taking the rostrum after the President, Prof. Salih Yıldırım, the State Minister in Charge of GAP said "GAP is full of richness which may give new dimensions to our artistic outlook. As a matter of fact, the AFSAD has for three years been presenting this richness to others by exhibiting the photos taken to document the process of change in the social life of the Region." Prof. Yıldırım then went on to say:

Sayın Cumhurbaşkanına "mirra" ikram edildi

sürecine etkin olarak katılan kadın, bu büyük Proje'nin sürdürülebilir bir kalkınma sağlamasında başlıca rolü oynayacaktır.

GAP İdaresi'nin yürüttüğü ÇATOM programları, GAP'ın biraz önce dile getirdiğim "Sürdürülebilir İnsani Gelişme" yaklaşımını hayata geçirmeyi amaçlayan uygulamalarından en önemli ve öncelikli olanıdır. Bu program ile kendini geliştirebilecek, ifade ede-

"Bu hanımlar, kızlar ve çocuklar kendilerine birşey öğretilse öğrenip, meyvelerini vereceğini bize gösterdi. Çok kere sefaleti resimledik, şimdi refahı resimliyorum."

"These ladies and young girls have shown us that they can produce and give us back if we teach and train them. So far, in many occasions we had to photograph poverty, now I am giving the photograph of welfare.."

"AFSAD is exhibiting its pieces on the theme 'Women and Children in GAP'. This theme has a great significance in-

sofar as it reflects the outcomes of human centred approaches. The women of the Region should be accorded a just and equitable share from the benefits of development. Actively participating to the process of development, the women will play the key role in ensuring that the

Mardin Merkez ÇATOM Standı

bilecek bir ortam bulan Bölge kadını, içinde bulunduğu "geri kalmışlık" statüsünü aşarak, katılımcı ve üretici olmak ve yaşadığı topluma yeni değerler kazandırmak yolundadır."

GAP İdaresi Başkanı Dr.İ.H.Olcay ÜNVER ve TKV'yi temsilen Doç.Dr.Ahmet SALTUK'un konuşmalarının yanı sıra, Mardin-Ömerli ÇATOM'daki programlara katılmış olan Sevim ALTUN adlı konuk da bir konuşma yaparak, ÇATOM'un çok faydasını gördüğünü, okuma yazmayı öğrendiğini belirtmiş ve yetkililerin ÇATOM'lara destek vermesini istemiştir.

Project actually brings along sustainable development.

"The ÇATOM programs carried out by the GAP Administration constitute the most important and prioritized practice which aims at materializing the "sustainable human development" I have just mentioned. The women of the Region who now find a setting in which they can develop their capabilities and express themselves are breaking the chains of 'underdevelopment' and moving ahead to add new values to their communities by being participatory and productive."

Besides the speeches of I. H. Olcay Ünver, the President of GAP Administration and Prof. Ahmet Saltık from the Development Foundation of Turkey (TKV), Sevim Altun, one of the guests who had taken part in Mardin-Ömerli ÇATOM activities also made a speech noting that she benefited a great from the ÇATOM, including the acquisition of literacy skills, and called on authorities of all branches to give their support to ÇATOMs.

"Bu program ile kendini geliştirebilecek, ifade edebilecek bir ortam bulan Bölge kadını, içinde bulunduğu "geri kalmışlık" statüsünü aşarak, katılımcı ve üretici olmak ve yaşadığı topluma yeni değerler kazandırmak yolundadır."

"The women of the Region who now find a setting in which they can develop their capabilities and express themselves are breaking the chains of 'underdevelopment' and moving ahead to add new values to their communities by being participatory and productive."

GAP

Devlet Bakanı Prof. Dr. Salih Yıldırım'ın Basın Toplantısı

“GERİ KALMIŞLIK KADER DEĞİLDİR!”

Press Conference by State Minister Prof. Dr. Salih Yıldırım :

“UNDERDEVELOPMENT IS NO FATE!”

Devlet Bakanı Prof. Dr. M. Salih Yıldırım 27 Ocak 1998 günü bir basın toplantısı düzenleyerek, Bakanlığı döneminde Güneydoğu ve Doğu Anadolu

Bölgelerinin kalkınma hamlesi çerçevesinde yapılanları ve gelecekte yapılması düşünülenleri kamuoyuna duyurmuştur. Kalabalık bir gazeteci topluluğu tarafından ilgiyle izlenen basın toplantısına aynı günün akşamında TRT'de ve özel televizyon kanallarında geniş yer verilmiştir.

Basın toplantısını Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgelerinin Türkiye'nin diğer bölgelerine göre geri kalmışlığının nedenlerine değinerek açan Devlet Bakanı Prof. Dr. M. Salih Yıldırım, bu nedenlerin önemli bir bölümünün uzun tarihi süreç içinde

aranması gerektiğini ve günümüzde ise karşılaşılan başlıca sorunların göç ve nüfus baskısından kaynaklandığını vurgulamıştır. İç göçün uzun süredir bu bölgelerin gerçeği olduğunu, ancak göççe yol açan etkenler bakımından 1980'in dönüm

State Minister Prof. Salih Yıldırım spoke at a press conference held on 27 January 1997 to inform the public about what has been done during his term

in office for the development of Eastern and Southeastern Anatolia, and what has been envisaged for the future. Attended by a large audience from the press, the conference also found ample space the same day in TRT and in private TV stations.

Prof. Yıldırım opened his speech by touching upon the causes which made Eastern and Southeastern Anatolia less developed than the other Regions of the country. Yıldırım said

“Bizim tüm uğraşımız terör ortamını kurutma başarısının düzeyini yükseltmeye yöneliktir.”

“Hence, all of our efforts are for raising the level of success in doing away with the environment of terrorism. ”

noktası niteliği taşıdığını belirten Devlet Bakanı; 1980 öncesinde göçün en önemli nedenleri arasında ekonomik ve sosyal etkenler baş sıralarda yer alırken, 1980 sonrasında terör ve güvenlik sorununun başlıca göç etkeni haline geldiği gerçeğinin altını çizmiştir.

Bu belirlemeleri yapan Prof. Dr. M. Salih Yıldırım daha sonra sözlerine şöyle devam etmiştir: "Bugün terörle ilgili konularda kat edilen mesafe çok önemlidir. Terörle, teröristle mücadelede elde edilen başarı terör ortamıyla yapılan mücadelede elde edilene nazaran çok daha fazladır. Bizim tüm uğraşımız terör ortamını kurutma başarısının düzeyini yükseltmeye yöneliktir. Zira, bilindiği gibi terör, ulusça bedelini çok ağır ödediğimiz bir olgudur. Terör kadar önemli bir diğer olgu da, nüfus artış hızıdır. Yöredeki nüfus artış hızı Türkiye ortalamasının iki katıdır; bu hız düşürülmez, Türkiye'nin diğer bölgeleri ile Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgeleri arasında nüfus artış hızı dengesi kurulup korunmazsa, tüm iyi niyetli gayretlerin boşa gitmesi, kaynakların heba edilmesi tehlikesiyle yüz yüze gelmek kaçınılmaz olacaktır."

Yöreyi geri kalmışlıktan kurtarmak için öncelikle bu bölgelerimize yapılan yatırımların, başka yerlere transferinin önüne geçilmesi gerektiğini bildiren Devlet Bakanı, yörede yatırıma uygun koşul ve ortam yaratılmasının önemine değinmiştir. Bir diğer önemli hususun da kamu öncülüğüne duyulan gereksinim olduğunu vurgulayan Prof. Dr. Yıldırım; Türkiye ortalaması ile karşılaştırıldığında mevduat ortalamasının Doğu Anadolu Bölgesi'nde %22, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde %17; kredi kullanımı ortalamasının ise Doğu Anadolu Bölgesi'nde %13, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde %11 olduğunu hatırlatarak, bu rakamların, günümüze kadar yörede kalkınma hedefine dönük yapılanların amaca ulaşmada yetersiz kaldığının ispatı olduğunu belirtmiştir.

Devlet Bakanı Prof. Dr. Yıldırım yörede sektör bazında planlamanın yeniden gözden geçirilmesinin elzem olduğunu altını çizdiği konuşmasında sözlerine şöyle devam etmiştir: "Doğu Anadolu'da yaşama geçireceğimiz Doğu Anadolu Projesi'nin

that most of these causes must be investigated in a historical perspective spanning over a long period of time, adding that the present day difficulties stem mainly from migration and population pressure. State Minister Yıldırım pointed out that migration has been the reality of this Region for long, but the year 1980 can be considered as a cornerstone in terms of the factors which lead to migration. While economic and social factors used to be dominant in migration before 1980, terrorism and security problems turned out to be the main push factors after 1980.

Prof. Yıldırım then went on to say: "Today, the distance covered in fighting terrorism back is very significant. Yet the level of success attained in fighting the terror and the terrorist is much above the success obtained in fighting the environment which feeds terror. Hence, all of our efforts are for raising the level of success in doing away with this environment. This must be so since we all know that terrorism is a phenomenon for which we pay very heavily.

"Another phenomenon which is as important as terror is the high rate of population growth. The rate of population growth in the Region doubles the national average. If this high rate is not reduced, if a balance with other Regions in this sense is not established, we may well face the danger of seeing all we have done was in vain, and all resources have been wasted."

Stating that it was necessary to prevent the transfer of investments made in the Region to other Regions in order to save the Region from the chains of underdevelopment, State Minister Yıldırım stressed the importance of generating the conditions and milieu conducive for investment. State Minister Yıldırım pointed out that the need for the leadership of the public sector was another crucial point to consider. Yıldırım reminded that in comparison to national averages, average bank deposit figure is 22 % for Eastern and 17 % in Southeastern Anatolia. The comparison on average credit utilization gives the figures 13 % and 11 %, respectively, for Eastern and Southeastern Anatolia. State Minister Yıldırım concluded that these figures indicate what has been done so far for the development of the Region is far behind what is actually needed.

(DAP) en büyük şansı GAP gibi kendisine önderlik edecek bir projenin bulunmasıdır. Hazırladığımız kanun tasarısını TBMM'nden geçirebilirsek, GAP ile ilgili projelerimizi daha rahat uygulama olanakları bulacağız.

İcranın önemli bir yükümlülüğü de cazip teşvik koşullarıyla sermayenin Doğu ve Güneydoğu'ya akışını sağlamaktır. Daha önce hazırlanıp amacına ulaşmamış teşvik paketlerinin varlığı göz önünde bulundurulacak olursa, proje yapmanın yeterli olmadığı, söylediklerimizi yapabilen bir konumda olmaya neden önem verdiğimiz daha iyi anlaşılacaktır.

Hazırladığımız teşvik tedbirleri, paketi yörede yatırım yapmak isteyen müteşebbise yatırım maliyetleri açısından %27 ila %47 oranında avantaj sağlayacaktır. Şunu belirtmeliyim ki, hazırladığımız teşvik tedbirleri, yapmayı hedeflediğimiz ancak üçte biridir. Yöredeki müteşebbislerin nakit cinsinden finans birimi çok sınırlıdır. Bu nedenle, alınan teşvik tedbirleri çerçevesinde, yatırım düzeyinde nakdi teşvikler de gereklidir.

Bugün yörede yatırım işletme kredisi bekleyen 365 tesis vardır. Bu tesislere işlerlik kazandırabilmek için 40 trilyon TL'ye ihtiyaç bulunmaktadır. Sorumluluğumuzun bilinciyle kaynak sıkıntımızı aşmak için elimizden geleni yapıyoruz."

Devlet Bakanı Prof. Dr. M. Salih Yıldırım sözlerini noktalarken Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin gerikalmışlığı bir yaşam biçimi, bir kader olarak görmemesi gerektiğinin, kalkınmada devletin rolü yanında özel sektörün ve bireysel çabaların da büyük önemi olduğunu vurgulayarak, katılımcılığın önemini belirtmiştir.

Underlying that there is need to revise sector based planning for the Region, Minister Yıldırım continued as follows: "GAP is the finest example of planning at sectoral base. The 'Eastern Anatolia Project' (DAP) we will launch for Eastern Anatolia will have

the great chance of having such a leading project as GAP before as an example. We will have better conditions for implementing GAP related projects if we can have the draft law designed for this purpose passed by the Grand National Assembly.

One of the important obligations of the Executive is to channel investments to Eastern and Southeastern Regions through attractive conditions and incentives. If we consider the past incentive packages failing to fulfil their mission, it will be better understood that it is just not enough to develop projects. That is why we assign importance to holding a position which enables you to do what you say. The incentive package we have devised will bring an investment cost advantage at rates changing from 27 % to 47 % to

those who want to invest in the region. I must also add that these incentives constitute only a third of what we actually aim at. Local entrepreneurs have very limited cash endowment. Therefore, cash incentives at investment base are also necessary within the framework of the general policy of incentives.

Today there are 365 enterprises in the Region waiting for operating credit. TL 40 trillion is needed to make these enterprises operating. Knowing our responsibilities well, we are doing our best to solve this problem of limited resources."

State Minister Prof. Dr. M. Salih Yıldırım ended his speech stressing that the East and Southeastern Turkey must not consider underdevelopment as a way of life, as a destiny and not only state investment but also private investment and entrepreneurship plays an important role in the development of the Region.

"Bugün yörede yatırım işletme kredisi bekleyen 365 tesis vardır. Bu tesislere işlerlik kazandırabilmek için 40 trilyon TL'ye ihtiyaç bulunmaktadır. Sorumluluğumuzun bilinciyle kaynak sıkıntımızı aşmak için elimizden geleni yapıyoruz."

"Today there are 365 enterprises in the Region waiting for operating credit. TL 40 trillion is needed to make these enterprises operating. Knowing our responsibilities well, we are doing our best to solve this problem of limited resources."

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA VE GAP'TA MEKÂNSAL PLANLAMA

Sustainable Development and Spatial Planning in GAP

Sürdürülebilir Kalkınma Kavramı

Kalkınmanın amacı insanların yeteneklerini geliştirebilecekleri, bugünkü ve gelecekteki nesillerin fırsatlardan yararlanabilecekleri bir ortam (çevre) yaratılmasıdır. Bu bağlamda, toplum kalkınmasının temelinde bireylerin yaşam haklarının eşitliği bulunmaktadır.

Kalkınmanın sınırlarını çevresel olanaklar belirlemektedir. Çevrenin korunması ve geliştirilmesi, gelecek nesillerin de asgari bugünkü nesillerin sahip oldukları fırsat ve imkanlara sahip olmaları için gereklidir. Bu olgu "sürdürülebilir kalkınma"nın temelini oluşturmaktadır. "Kalkınma" ve "sürdürülebilirlik" yaşam hakkının vazgeçilmez iki bileşenidir.

Böyle bir kavramsal çerçeve içerisinde geniş anlamıyla sürdürülebilirlik, gelişme ve kalkınma fırsat ve imkanlarının bugünkü ve gelecekteki nesiller arasında hakkaniyet (eşitlik) ölçüleri içinde paylaşılmasıdır. Bugünkü nesiller içinde ve nesiller

GAP İdaresi'nde imar planlama çalışmaları

Concept of Sustainable Development

The overall goal of development is the creation of a setting (environment) in which human beings can further develop their capabilities while both the present and future generations are able to pursue their ends through

various opportunities and means. In this context, universal character of individuals' right to life constitutes the basis of community development.

The limits of development are set by environmentally available means and endowments. Protection and further development of the environment is essential to ensure that future generations have at least as much means and opportunities to enjoy as present generations do. This principle lies at the basis of what is called "sustainable development". "Development" and "sustainability" are two indispensable components of the right to life.

Within such a broad conceptual framework, sustainability refers to the sharing of the means and opportunities of growth and development by the present and future generations in terms of equity and

arasında hakkaniyet ölçüsünün gözetilmesi evrensel bir ahlaki temel oluşturur. Hakkaniyet (eşitlik) terimi ile burada, elbette fırsat eşitliği kastedilmektedir.

Sürdürülebilir Kalkınma ve Ekonomik Gelişme

Sürdürülebilir toplum kalkınması en az bizden önceki nesillerin bizim için yaptıklarını, bizim de bizden sonraki nesiller için yapmamızı gerektiren moral zorunluluktur.

Ayrıca sürdürülebilir kalkınma; a) bugünkü tüketim alışkanlığının gelecek nesilleri borçlandıracak tarzda sürdürülmemesi, b) gelecek nesilleri borçlu hale düşürmemek için, bugün sağlık ve eğitim hizmetlerine yeterli yatırımların yapılması ve c) mevcut doğal kaynakların, gelecek nesillere ekolojik problemler aktaracak, yerkürenin taşıma ve üretme kapasitesini aşacak bir şekilde kullanılmaması anlamına gelir.

Özet olarak, kalkınmanın sürdürülebilir olabilmesi için beşeri ve tabii kaynakların, gelecek nesillerin ihtiyaçlarının da en az bugünkü düzeyde karşılanmasına olanak tanıyacak bir şekilde kullanılması gerekmektedir.

Sürdürülebilir Kalkınma ve Mekânsal Planlama

Mekânsal planlama, hangi faaliyetin, nerede, ne ölçekte yer alacağını belirlemesi, bölgesel ve kent sel altyapı ile yönetimin bu belirlemeye göre geliştirilmesidir. Sürdürülebilir kalkınma bağlamında, bu statik değil, dinamik bir belirleme ve uygulama sürecidir. Mekânsal planlamanın, faaliyetlerin mekânsal dağılımının ve altyapının gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılama imkanlarını yok etmeden ve doğal eko sistemlerde geri dönülmez ya-

fairness. Observance of fairness both within the present generation and between different generations is regarded as a universal ethic standard. The term "fairness" used here refers to equitable access to existing means and opportunities.

Sustainable Development and Economic Growth

Sustainable development is a moral standard which obliges us to do at least as much for the future generations as what the past generations have done for us.

Furthermore, sustainable development also means; a) abstaining from the perpetuation of the present patterns of consumption in a way to place future generations in debt; b) investing enough in the fields of health and education in order to relieve future generations from debt; and c) avoiding the utilization of available natural resources in a way to transfer ecological problems to the future generations, and to surpass the carrying and producing capacity of the earth.

In sum, to give development a sustainable character, it is necessary to utilize both natural and human resources in a way to allow future generations to meet their needs at least to the extent that we are able to do so today.

Sustainable Development and Spatial Planning

Spatial planning means deciding which activity will take place where and at what scale, and developing and managing regional and urban infrastructure as well in accordance with this decision. In the context of sustainable development, this is not a static but dynamic process of decision making and implementation. Spatial planning must be a process of decision making and implementation whereby the spatial distribution of activities and infrastructure is moulded in a way not to

da tamir edilemez olumsuzluklara meydan vermeden yapılması gereken bir karar verme ve uygulama süreci olması gerekir. Amaç, bu çerçevede kişilerin refah düzeylerinin sürekli olarak yükselmesini sağlayacak sosyo ekonomik faaliyet dağılımının mekânda organizasyonunu belirlemektir.

GAP'ta Mekânsal Planlama

GAP'in mekânsal planlamasında açık yada örtülü olarak bu ilke büyük ölçüde gözönüne alınmıştır. Master Plan'da kırık gelişme aksının gelişmesine öncelik tanınması, yaşanabilir, bir hizmet-sanayi ekosisteminin oluşturulmasına yöneliktir. Bu aksta yer alan yerleşmelerin altyapı sistemlerinin ve ulaşım gibi bölgesel altyapıların da, bu aksı destekleyecek şekilde geliştirilmesi, Master Plan'ın öngördüğü gereklere dendir. Master Plan'dan sonra, GAP İdaresi tarafından yapılan araştırma ve planlama çalışmaları da Master Plan'ın bu temel öngörülerini destekleyici nitelikte sonuçlara ulaşmıştır. Bu meyanda, GAP Bölgesel Ulaşım ve Altyapı Geliştirme çalışması kapsamında yaptırılan "Bölgesel Faaliyetleri Konumlandırma" çalışmasında, 2005 yılı itibarıyla, Bölge'nin kuzeyinde dağlık ve sulanamayan kesimlerde yer alan yerleşmelerin nüfus kaybedecekleri ve bu nüfusun, gelişme potansiyeli yüksek sulanabilir alanlarda ya da bunlara yakın yerlerdeki yerleşmelerin büyüyeceği (Kırık Gelişme Aksı) sonucuna varılmış ve ulaşım sistemiyle, kentsel altyapılar buna göre planlanmıştır.

GAP Bölgesi'nde sürdürülebilir bir kalkınmanın gereklerine cevap veren mekânsal yapının oluşturulması büyük ölçüde iki etmene bağlı bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, entegre bir plan uygulaması için gerekli finansmanın zamanında sağla-

limit the capacity of future generations to meet their needs, and to avoid any irreparable harm to natural ecosystems. The objective is to define the spatial organization of distribution of socio-economic activities to achieve the continuously enhancement of the level of welfare of individuals within such a framework.

Spatial Planning in GAP

The principle stated above is observed to a great extent, either implicitly or explicitly, in the spatial planning activities of GAP. The priority given in the Master Plan to the rectification of "kinked development axis" is for the formation of a viable services-industry ecosystems.-system. It is also foreseen in the Master Plan that the infrastructure systems of the settlements and such Regional infrastructures as transportation should be developed so as to support this axis. The survey and planning works performed by the GAP Administration after the Master Plan have reached conclusions which support these basic perspectives of the Master Plan. "Reallocation of Economic Activities" was a survey conducted as a part of the work titled "GAP Regional Transportation and Infrastructure Development Study." The study concluded that settlements located in the mountainous northern part of the Region where irrigation is not possible would lose population while settlements in irrigated areas where there is high potential for development would further grow (kinked development axis). Thus,

the transportation system and urban infrastructures have been planned accordingly.

Formation of a spatial structure in the GAP Region so as to meet the requirements of sustainable development largely depends upon two factors. The first one is the timely access to financial

İstahiyeye İmar Planı üzerinde çalışma

nabilmesi, ikincisi ise birbiriyle yarışan merkezlerin sağlam gerekçelerden yoksun istekler doğrultusunda, sanayi ve hizmet ekosistemlerinin uzun dönemde desteksiz yaşayamayacakları yerlere dağılmasındadır. GAP'ın başarıya ulaşması, en azından kısa ve orta dönemde altyapı, sanayi ve hizmetlerin az sayıda merkezde yığılmasına bağlıdır.

Bu az sayıda merkezde kritik büyüklüklere ulaşıldıktan ve buralarda fazla desteğe ihtiyaç göstermeden kendi kendini besleyici bir büyüme ve kalkınma sürecine girildikten sonra, ikincil sanayi ve hizmet ekosistemlerinin oluşturulması amacıyla, mekanda daha yaygın bir kaynak dağılımına gidilebilir.

GAP'ta Arazi Kullanım Planlaması

Yasal Dayanak

Görev ve Yetki

388 sayılı KHK ile GAP İdaresi'ne, GAP Bölgesi'nde imar planları ve değişikliklerini yapma-yaptırma görevi ile, ilgili kurum ve kuruluşlarca yapılan ve yaptırılan imar planlarının onaylanması yetkisi verilmiştir.

Bu görev ve yetki çerçevesinde gerek İdareimize yaptırılan gerek diğer kuruluşlarca hazırlanan imar planı ve imar planı değişikliği teklifleri, onay aşamasında, İmar Kanunu, Çevre Kanunu, Kültür Varlıkları Kanunu, Tarım Arazilerinin Korunmasına İlişkin Yönetmelik vb. yasal dayanaklar çerçevesinde incelenmekte ve onaylanmaktadır.

Gereke

Bu görev ve yetkilerin GAP İdaresi'ne verilmesi ile;

- Güneydoğu Anadolu Projesi'nin, entegre sürdürülebilir bir kalkınma projesi olması nedeniyle, sosyal, ekonomik ve mekânsal gelişmenin bir bütünlük içerisinde yönlendirilmesi, bir başka ifade ile sosyal ve ekonomik faaliyetlerin yer alacağı arazi kullanımlarının da kontrol edilmesi,

- GAP kapsamında öngörülen tarımsal ve buna bağlı olarak sanayi ve hizmet sektörlerindeki

resources which will make an integrated planning possible; and the second factor is to prevent the improper dispersion of industry and services ecosystems, in line with the unjustified demands of competing centres, to localities where they can not survive in longer term without any support. The success of the GAP depends upon the concentration of the industry and services in rather few centres at least for the short and medium terms. After these centres reach critical sizes and when they enter into a self-sustaining process of development and growth without requiring much support from outside, spatially wider resource distribution initiatives can be launched in order to boost secondary industry and services ecosystems.

Land Use Planning in GAP

Legal Basis

Duty and Authority

With the Government Decree no. 388 in Effect of Law, the GAP Administration is conferred the duty of preparing development plans and introducing relevant modifications to such plans or to commission these duties to other parties; and the authority of approving development plans prepared or commissioned by the GAP Administration to relevant organisations and agencies.

Within this frame of duty and authority, urban development plans and modifications to existing plans proposed either by the GAP Administration or other agencies are examined, at the stage of endorsement, with reference to such legislative acts as Urban Development Law, Environment Law, Law on Cultural Assets, Regulation on the Protection of Agricultural Land, etc.

Rationale

The act of conferring these duties and obligations to the GAP Administration has the aim of;

managing and directing social, economic and spatial development in an integrated structure since the GAP is an integrated and sustainable development project (which also requires the control of land on which social and economic activities will take place);

gelişmelerin, kentsel yerleşmeler üzerinde oluşturaacağı baskıların, kentlerin altyapı imkanlarını iyileştirilmesi suretiyle en aza indirilmesi,

- Belediyelerin, donanım ve kadrolarının yetersizliği nedeniyle, imar ve altyapı hizmetlerinin yürütülmesinde karşılaşılabilecek darboğazları, İdare'nin bölgesel ve gerektiğinde il düzeyinde örgütlenmesi ile, aşamalarına yardımcı olunması amaçlanmıştır.

Genel Yaklaşım

Herhangi bir büyük projede ya da GAP'ta hızlı ekonomik büyüme sürecinin sürdürülmesi için, etkin bir çevre koruma kullanma yönetiminin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Burada esas mesele, bir yandan çevreyi koruyup, geliştirecek, diğer yandan sürdürülebilir ekonomik gelişmeyi sağlayacak bir çevre yönetim sisteminin belirlenmesidir. Bu amaçla, ekonomik kalkınma ve çevre projelerinin birlikte yürütülebilmesi için Çevre Bakanlığı ile GAP İdaresi arasında işbirliğine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

GAP Bölgesi için yapılan arazi kullanım planlarında (her ölçekte ve her ölçekteki yerleşmelerde) sosyo ekonomik kalkınmanın sürdürülebilirliğinin sağlanması ilkesi dikkate alınmaktadır. Sulama, tarım, çevre, toplumsal ve mekânsal gelişme sürdürülebilirlik bağlamında ele alınmakta ve İdarece başlatılan yada başlatılacak olan plan, program ve projeler bu çerçevede irdelenmektedir.

Diğer taraftan, gerek İdare tarafından hazırlanan, gerek ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarca yapılan ya da yaptırılan imar planlarının onamaya esas olmak üzere incelenmesi sırasında, bunların teknik gereklere uygunluğunun yanı sıra, 3194 sayılı İmar Kanunu ve yönetmelikleri, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve yönetmelikleri, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ve yönetmelikleri ile diğer yasa ve yönetmeliklerin, doğal kaynak ve kültürel varlıkların korunmasına yönelik hükümleri dikkate alınmaktadır.

Uygulamalar

" GAP Master Planı" nda, Bölge'nin mekânsal gelişme problemleri; Bölge içi nüfus hareketliliği,

- minimizing, by upgrading urban infrastructures, the pressures upon the urban settlements which will emanate from the projected developments in the sectors of agriculture, industry and services; and

- helping municipalities with inadequate personnel and equipment to solve their bottlenecks in urban development and infrastructure services by organizing the Administration at Regional, and, when necessary, at provincial level.

Overall Approach

In any large scale project like the GAP, sustaining a rapid process of economic development requires the existence of an efficient environmental protection and management. The essential point here is the shaping up of an environmental management system which ensures environmental protection and upgrading, and sustainable economic development both at the same time. Accordingly, cooperation between the Ministry of Environment and the GAP Administration is being sought in order to ensure the harmonious conduct of economic development and environment projects.

In land use plans made for the GAP Region (at all scales and settlements) the principle of the provision of sustainability for socio-economic development is taken into account. Irrigation, agriculture, environment, and social and spatial development are all addressed in the context of sustainability; and the plans, programs and projects initiated or to be initiated by the GAP Administration are examined again under the light of these considerations.

It should also be noted that during the examination of urban development plans prepared either by the GAP Administration or by other agencies for endorsement, such plans are also analysed, in addition to their conformity to technical specifications and requirements, with respect to the Law no. 3194 on Urban Development and its Regulations, Law no. 2872 on Environment and its Regulations, Law no. 2863 on the Preservation of Cultural and Natural Entities and its Regulations as well as to the provisions of other laws and regulations pertaining to the preservation of cultural and natural entities.

kentler üzerindeki aşırı nüfus baskısı ve mevcut dağınık yerleşme dokusu olarak belirlenmiştir. Yine Master Plan'da Bölge'nin mekânsal gelişmesi için temel amaç, öncelikle " Bölge'deki büyük kentlerin nüfus emme kapasitelerinin arttırılması" olarak tespit edilmiştir.

Bu amaç doğrultusunda, Güneydoğu Anadolu Projesi'nin tümüyle devreye girmesi sonucu, Bölge'de (öncelikle Kırık Gelişme Aksı üzerinde) oluşacak sosyal ve ekonomik faaliyetlerin mekanda dağılımını kontrol etmek ve yönlendirmek amacıyla, bölge'nin önemli kentlerinin yakın çevresini kapsayan ve kaynak koruma-kullanma dengesinin sağlanması amacıyla Çevre Düzeni Planları yaptırılmıştır.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi'nce Gaziantep, Diyarbakır, Şanlıurfa, Adıyaman, Batman, Mardin, Kilis, Viranşehir ve Nizip kentlerinde yaptırılan planlarda ulaşım sistemi, kentsel gelişme alanları, organize sanayi bölgeleri, toplu konut alanları gibi kullanımlar için plan kararları getirilmiştir.

Yine, bu çerçevede GAP Master Planı'nın mekânsal gelişme hedefleri doğrultusunda, GAP Bölgesi'nde gelişme potansiyeli yüksek 26 kentsel yerleşme ile 10 adet yeni Belediye'nin nazım ve uygulama imar planları yaptırılmıştır.

Hazırlanan imar planları ile Bölge'nin önemli kentlerinin düzenli gelişmesinin sağlanması, GAP uygulamaları sonucu kentler üzerinde yoğunlaşacak nüfus baskısının karşılanması ve kentlerin altyapı imkanlarının geliştirilmesi hedeflenmiştir. Sözkonusu imar planı çalışmaları GAP Bölge Kalkınma İdaresi'nce finanse edilmekte ve Yerel Yönetimlerle işbirliği içerisinde yürütülmektedir.

Ancak çevre düzeni planları ve imar planları yapımında, çevre koruma ve sağlıklı kentsel yapılanma konusunda gösterilen hassasiyetin, bu planların uygulanmasında da gösterilmesi gerekmektedir. Bu konuda özellikle yerel yönetimlere büyük görevler düşmektedir. Yerel yönetimlerin bu görevlerini yerine getirebilmeleri için, bunlara yeterli kaynak temin edilmesi yanında, bunların uzun vadeli bir perspektifle hareket etmeleri gerekmektedir.

Implementation

The GAP Master Plan identifies the spatial development problems of the Region as follows: Population movements within the Region, excessive population pressure on cities, and the existing dispersed pattern of settlement. The Master Plan also identifies the basic objective of spatial development as the "enhancement of the population absorption capacity of the big cities in the Region."

In conformity with this objective and after the full realization in of the Southeastern Anatolia Project, it will become necessary to control and direct the spatial distribution of social and economic activities flourishing in the Region (firstly along the kinked development axis). In order to meet this need, Development Plans have been designed so as to cover the vicinity of the significant centres of the Region, and to ensure a balance in the protection and utilization of resources.

In the development plans commissioned by the GAP Regional Development Administration for the cities of Gaziantep, Diyarbakır, Şanlıurfa, Adıyaman, Batman, Mardin, Kilis, Viranşehir and Nizip, plan decisions were taken in regard to such space utilizations as transportation systems, urban development, organized industrial sites, and mass housing.

Again within the same framework and along with the spatial development targets of the GAP Master Plan, master and implementation development plans were designed for 26 urban settlements with high development potential as well as for 10 new municipalities.

These development plans have been produced to ensure balanced and smooth growth for the important cities of the Region, to mitigate the population pressure on urban settlements expected as a result of GAP implementations, and to enhance the infrastructural provision of cities. The development plans are financed by the GAP Administration and designed in cooperation with local governments.

However, it is necessary to maintain the concern and scrupulousness exhibited in the fields of designing master and urban development plans, environmental protection and healthy urban structuring also in the implementation of these plans. Local governments have specifically significant functions in this respect. For local governments to perform these functions, it is necessary, besides furnishing them: with adequate resources, to have a long term perspective to follow.

İMAR PLANLAMADA YENİ BİR YAKLAŞIM: KATILIMCI PLANLAMA

*A New Approach to Urban Development Planning :
Participatory Planning*

Genel anlamda; "şehirlerin düzenlenmesini, kurulmasını, imarını, sosyal ve ekonomik ihtiyaçların bir bütün içinde giderilmesini sağlayan, bunların gelişme, büyüme ve estetiğine öncülük eden bir bilim, sanat ve yönetim dalı" olan şehirçilik;

İslahiye İmar Planı ile ilgili toplantı

Urban planning is defined as a "composite branch of science, arts and management which governs the advent, regulation and development of cities; responds to their social and economic needs in an integrated way; and leads the way in their growth and aesthetic formation." According to this definition,

- Ulaşım hizmetlerinin düzenlenmesi, bölgelerarası ilişkilerin kurulması, şehir gereksinimlerinin yerine getirilmesinde bilimsel tasarım metotlarının uygulanışı ile bilimi,
- Yapılan planların mekana yansıtılması, yani arazi kullanımları ile yapıların projelendirilmesi yönü ile sanatı,
- Uygulamanın o şehirde yaşayan toplumun tümünü etkilemesi yönüyle de yönetimi içermektedir.

Şehirçiliğin Türkiye pratiğindeki en önemli kilometre taşlarından birisi de İmar Kanunlarıdır. Bunlardan halen geçerli olan 3194 sayılı İmar Kanunu Mayıs 1985'te yürürlüğe girmiş olup, amacı

the branch of urban planning includes:

- science in terms of the organization of transportation services, establishment of relationships between different Regions, and use of scientific methods of planning in responding to the needs of cities;
- arts in terms of reflecting what has been planned to actual spaces or in terms of land use and project design; and
- management insofar as actual implementation affects the whole community living in a specific settlement.

Urban Development Laws constitute one of the most significant milestones in the progress of urban plan-

yerleşim yerlerindeki yapılaşmaların, plan, fen, sağlık ve çevre koşullarına uygun olarak oluşmasını sağlamaktır. Söz konusu kanun ve ilgili yönetmelikler ile de imar planlarının kimler tarafından ve nasıl yapılacağı/yaptırılacağı ve onaylama süreci açıkça belirtilmektedir.

Bilindiği gibi; 388 no.lu Kanun Hükmünde Kararname ile Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi 'ne (GAP-BKİ) proje kapsamına giren illerdeki imar planlamaya ilişkin İmar Kanunu'nun ilgili idarelere tanıdığı onama yetkisi verilmiştir. Bu bağlamda, GAP'ın tümüyle devreye girmesi sonucu, Bölge'de oluşacak yoğun sosyal ve ekonomik faaliyetlerin çok önemli bir bölümü kent merkezlerinde yer alacağından, bu faaliyetlerin mekanda dağılımını düzenlemek ve kentlere yönelik nüfus baskısını azaltmak amacıyla, GAP BKİ tarafından 1993-1997 yılları arasında Bölge'de aralarında Adıyaman, Batman, Kilis ve Şırnak il merkezleri de bulunan 36 kentsel yerleşmenin İmar Planları yapılmıştır. Diğer taraftan, GAP BKİ'nin kuruluşundan (1989) 1997 yılı sonuna kadar 95 adet kent imar planı GAP İdaresi tarafından onaylanmıştır.

Yukarıda değinilen ve GAP-BKİ tarafından yaptırılan İmar Planlarından birisi de Karaköprü (Şanlıurfa) İmar Planıdır. Karaköprü yerleşimi, Şanlıurfa il merkezine 5 km. uzaklıkta yer almakta olup, 6 Kasım 1991 tarihinde Belediye olmuştur.

ning in Turkey. Among these Laws, the Law no. 3194 dated May 1985 is still in effect. The main purpose of this law is to ensure that constructions in settlement areas take place in conformity with relevant plans and technical specifications as well as with the requirements of sanitation and environmental health. Both this law and its relevant regulations clearly specify how urban development plans are to be made, by whom, and through which endorsement procedures.

The Government Decree no. 388 in Effect of Law confers the GAP Regional Development Administration the authority to approve urban development plans designed for those provinces which are covered by the Project. It is clear that when the Project is fully phased-in, a greater bulk of ever intensifying economic and social activities will take place in urban centres. Therefore, there is need to control the spatial distribution of these activities, and to mitigate excessive population pressures over cities. Taking these facts and needs into consideration, the GAP Administration actualized, between 1993 and 1997, the urban development plans of 36 settlements in the Region including the provincial centres of Adıyaman, Batman, Kilis and Şırnak. Also, starting from the institution of the GAP Administration in 1989 up to the end of 1997, 95 urban development plans were examined and approved by the Administration.

Karaköprü (Şanlıurfa) Development Plan is one of those commissioned by the GAP Administration as mentioned above. Karaköprü is a settlement at a distance of 5 kilometres to Şanlıurfa city centre. It is in the status of "municipality" since 6 November 1991. With a population of 2,719 according to the 1990 Census, Karaköprü is within the potential urban growth area of Şanlıurfa, and also covered by the 1/25 000 scale Development Plan for Şanlıurfa, commissioned and endorsed also by the Administration.

Karaköprü Development Plan envisages, for the year 2020, a population size of about 375,000 living in an area of 1,850 hectares. The process of planning for Karaköprü witnessed a rather different and important feature. That was local public participation to the process of planning. This participation covered the different stages of planning, including a series of meetings organized to inform people and

1990 sayımına göre 2719 kişilik nüfusa sahip olan yerleşim, Şanlıurfa kent bütününün potansiyel gelişme alanında ve yine GAP-BKİ tarafından yaptırılarak onaylanan 1/25 000 ölçekli Şanlıurfa Çevre Düzeni Planı içerisinde yer almaktadır.

Söz konusu Karaköprü (Şanlıurfa) İmar Planı, 2020 hedef yılı için ve yaklaşık 375 000 kişilik bir nüfusa yönelik toplam 1850 hektarlık bir alan olarak planlanmıştır. Bu planlamada çok farklı öneme sahip bir süreç izlenmiştir. İmar planı yapımı sürecine halkın katılımı çıkış noktasından hareketle, planın bir çok aşamasında halkın plandan beklentilerinin tespit edilmesi ve bilgilendirilmesi amacıyla bir dizi toplantı organize edilmiştir. Bu toplantılara sadece imar planı üretmekteki ilgili idareler (GAP-BKİ, Karaköprü Belediyesi) değil, geniş yelpazeli bir katılım sağlanmıştır. Bu toplantılara ayrıca Şanlıurfa Valiliği, Şanlıurfa Belediyesi, meslek odaları ve sivil toplum örgütleri temsilcileri ile hemen hemen her meslekten yöre halkı katılmıştır.

Anılan toplantılardan ilki Şubat 1996'da yapılmış ve planlama sürecindeki katılımelliğinin ana hatları tarif edilerek, daha sonraki aşamalar anlatılmıştır. 1/5000 ölçekli nazım imar planı ile ilgili toplantı Ağustos 1996'da, 1/1000 ölçekli uygulama imar planı ile ilgili toplantı da Mart 1997'de gerçekleştirilmiştir. Ağustos 1997 tarihi itibarıyla onaylanmış bulunan Karaköprü (Şanlıurfa) İmar Planı'na yapılan itiraz sayısının bu ölçekteki bir plan için oldukça az olması, bu tarzda bir yaklaşımla hazırlanan bir imar planının başarıya ulaştığının bir göstergesini teşkil etmektedir.

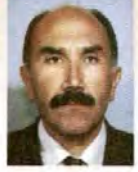
GAP-BKİ öncülüğündeki "Katılımcı Planlama" yaklaşımıyla hazırlanan Karaköprü (Şanlıurfa) İmar Planı GAP'taki ilk örnektir. İkinci örnek olarak hazırlanmakta olan Islahiye (Gaziantep) İmar Planı'nın aynı süreçte yer alan ilk toplantısı Temmuz 1997'de, nazım imar planı ile ilgili olanı ise Aralık 1997'de gerçekleştirilmiştir. Anılan bu imar planının da 1998 ortalarında aynı tarz bir yaklaşım ile tamamlanarak uygulamaya geçmesi öngörülmektedir.

determine their expectations. These meetings were attended not only by those directly in charge of designing the plan (i.e. GAP-RDA, Karaköprü Municipality) but also by a wide spectrum of organizations including the Governorate and Municipality of Şanlıurfa, professional organisations, representatives from non-governmental organizations and local citizens of different backgrounds and proficiencies.

The first meeting took place in February 1996 to define what is meant by participatory approach in planning in overall terms and to give information about the subsequent stages. Meetings on August 1996 and March 1997 were, respectively, on the master plan of scale 1/5,000 and implementation plan of scale 1/1,000. The fact that there were very few, compared to the scale of the plan, objections to the Development Plan of Karaköprü as it was approved in August 1997 indicates the success of plans designed in a participatory way.

Karaköprü (Şanlıurfa) Development Plan prepared through the process of "participatory planning" under the leadership of the GAP-RDA is the first example of its kind in GAP. The second one to follow is the Development Plan of Islahiye (Gaziantep). The first meeting for the Development Plan took place in July 1997 and the second one on Master Plan in December 1997. It is envisaged that this development plan will be completed around mid-1998 through the same approach and then put to implementation.

BESNİ'DE İMAR UYGULAMALARI

Urban Development Implementations in Besni

Besni, Üzümlü Park İnşası

Besni Adıyaman İli'ne bağlı 40 000' i aşkın nüfuslu bir ilçemizdir. Kuruluşu M.Ö 5000 yıllarına dayanan Besni, asırlar öncesinden kentsel yaşamı benimsemiş, kültürel altyapısı oluşmuş, gelişmeye açık şirin bir ilçedir. Elazığ, Malatya, Gaziantep ve Şanlıurfa ile çevrili olması, Şam, Halep, Bağdat İpekyolu bağlantısıyla ticaret güzergahı üzerinde olması ve devrine göre sanayinin varlığı

Besni is sub-provincial district of Adıyaman with a population of over 40,000. The history of Besni can be traced back to 5000 BC. It is an attractive settlement adopting the urban way of life centuries ago with its mature cultural background and potential for further growth. Proximity to such important centres as Elazığ, Malatya, Gaziantep and Şanlıurfa; location on the historical trade route known as the

Besni'nin konumuna ayrı bir özellik katmaktadır. Besni geçmişte; Bethesda, Bihişti, Bisni gibi "cennete eş ve güzel yurt" manasına gelen isimlerle anılmıştır.

1930 yılından başlayarak Besni'nin eski yerleşim yerinden taşınması planlanmıştır. Sel felaketinden sonra göç zaruret halini almıştır. Ancak seçilen yeni yerleşim yerinin kısmen heyelana maruz bir bölge oluşu, büyük sorunları da beraberinde getirmiştir. Zamanında imar planına uyulmaması yanlış yapılaşmaya yol açmış ve arzu edilen kentleşmeye maalesef geçilememiştir. Örneğin ilk imar planında 30 m. olan ana cadde sonraki belediyeler tarafından 20 m.'ye kadar düşürülmüştür.

1984 yılı Belediye Meclisi üyeliği ile başlayan ve 1989'dan bugüne kadar devam etmekte olan Belediye Başkanlığımız süresince oluşan yerel yönetim anlayışımız ışığında, ilk işimiz imar planımızı masaya yatırmak olmuştur. Yaptığımız birçok temaslara neticesinde, GAP İdaresi tarafından yaptırılan mevcut imar planının tadilatıyla birlikte yeni imar sahalarının açılması amacıyla imar projemiz oluşmuştur. 1994 yılında teslim aldığımız planı hayata geçirmek için yoğun temas, uğraş ve araştırmalarımız sonucunda 1996 yılı itibarıyla, sınırlı teknik kadromuz, kendi öz kaynaklarımız, iş ve makina gücümüzle 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 18. maddesini uygulamaya başladık. Böylece Delikkaya mevki (Pınarbaşı ve Ciritmeydan Mahallesi), Çat Mahallesi (Atatürk Caddesi ve Kayardı mevki) nde bu uygulama sonucu Düzenleme Ortaklık Payı (D.O.P) yoluyla kamu kullanımları için yeterli arazi ve arsa kazanılmaktadır.

Tabiatıyla konuya bakışımız 2030 yılını hedeflemektedir. Ancak bugünü de unutmadık. Şu da unutulmamalıdır ki çarpık yapı-

"silk road"; and existence of significant trades had once made Besni a important settlement in the region. In fact, the town used to be referred as "Bethesda", "Bihişti" or "Bisni" which meant "a land equivalent to heaven in its beauty."

Starting from 1930, there were plans to change the location of the town. Migration became inevitable after a disastrous flood. However, the new site selected for resettlement was prone to landslide and many problems consequently ensued. Failure to implementation of the development plans led to an inappropriate process of building site, and the desired progress in urbanization could not be attained. For instance, the width of the main avenue prescribed as 30 metres in the original development plan was later reduced to 20 metres by the decisions of municipal administrations.

Our experience in local government started in 1984 as a member of the Besni City Council. And since 1989 we are holding the office of Mayorship. Under the light of the concept of local government which evolved throughout this period of service, our first task was to subject our development plan to a thorough analysis. As a result of many contacts established and modifications on the development plan which

Besni, 18 uygulamasının yapıldığı 1. alandan görüntü

laşmayı, daralmış yolları yeniden düzenlemek maddi ve manevi bir çok sorunları beraberinde getirmektedir. Dolayısıyla yeni alanlara daha çok kaynak ayırmak daha akılcı bir yaklaşım olacaktır. Bölgede 60 dönümlük alanda Belediye arsası üzerinde yapılan 500 konutluk evlerin teslimi 1998 yılı içinde yapılacaktır. Bu konutların yapımı Belediyemiz ve Toplu Konut İdaresi tarafından, belediyemizin rehberliğinde "Belediye Arsaları Üzerinde Toplu Konut ve Kentsel Çevre Üretimi ve Kredilendirilmesine Dair Yönetmelik" çerçevesinde yapılmaktadır.

Bize göre çalışmalarımızın en olumlu yanı İMAR PLANIMIZIN UYGULANABİLİRLİĞİDİR. Hem proje hem de uygulama aşamalarında bütün veri kaynaklarını dikkate aldık. Rantabl kullandık. Örnek olarak resmi kurumlara

ayrılan yerlerin Hazine adına kaydırılması, yolların park-rekreasyon alanlarının, spor alanlarının vs. amaçlarına uygun arazi şekillerine yerleştirilmesi gösterilebilir. Yani masa başı değil bizzat arazi çalışması yaparak zamanla oluşacak uygulamaları maddi ve manevi açıdan kolaylaştırmış olduk. Bilindiği üzere ülkemiz halihazırda kentleşememe ya da çarpık

kentleşme (bir yandan kentli standardını yakalamaya çalışıp, diğer yandan kentlerin köyleşmesi gibi) sorunlarını aşmaktadır. Bunların birçok sebebi olduğu aşikardır. Ancak öne çıkan olgu imar planı çalışmalarında diğer elzem uygulamaların göz önüne alınmamasıdır. Şehirleşme, altyapı, park, iletişim, çevre düzenleme, tarihi ve doğal alanların korunması gibi bu çağdaş ve akılcı yolda en değerli kaynağın İNŞAN olduğu düşüncesiyle, Belediyemiz imar uygulamasına entegre diğer yan projeleri de gerçekleştirmiştir. Bu projelerimizi ana başlıklarıyla sunacağız:

a) Besni kanalizasyon ve atıksu projesi. (1998 yılı yatırım programında, uygulama ihale safhasında)

had been prepared earlier by the GAP Administration, we came up with a project to open up new areas for urban development. Starting from 1994, we have been involved in intensive communication, work and research to implement this project. Starting in 1996, we have been trying give effect to Article 18 of the Law no. 3194 on Urban Development with our limited technical staff, resources, work force and machinery. As a result of this work, it has now become possible to gain sufficient land and parcels for public utilization through the model called "Urban Rearrangement Partnership Share" (DOP in its abbreviated Turkish form) in Delikkaya (Pınarbaşı and Ciritmeydanı neighborhoods) and in Çat Neighborhood (Atatürk Avenue and Kayaardı).

Naturally our perspective extends to the year 2030.

But it does not mean that we are concentrating only on the future without according importance to the existing situation. It should not be forgotten that efforts to reform what has already been done improperly or to widen narrow streets bring along many problems, both materially and otherwise. It would therefore be wiser to allocate larger share of resources to new development areas. 500 dwellings

unit under a mass housing project covering 60 acres of municipal land will be delivered in 1998. This project is being carried out jointly by our Municipality and the Mass Housing Administration within the framework of the "Regulation on Mass Housing and Credit Facilities in Municipal Areas."

In our view, the most encouraging feature of our work is the applicable character of our development plan. We considered all sources of data at both project design and implementation stages. We used our resources in a reasonable and efficient manner. Allocation of spaces specifically suitable for each one of the facilities such as roads, parks, recreation areas, sports fields, etc. is an example of this approach. In other words, we have materially and morally facilitated progress by virtually working and

Bizim imar ile ilgili çalışmalarımızın en çok önem verilmesi gereken yönü GÜNEYDOĞU'da ilçe bazında ve tamamen öz kaynaklar ile başlanıp, yürütülüyor olmasıdır.

In our view, the most distinguished feature of our work deserving outside attention is that it has been started and is now being conducted at district scale and completely on local resources in the southeastern part of the country.

GAP İDARESİ'NİN MEKÂNSAL PLANLAMA ÇALIŞMALARININ YASAL ZEMİNİ

Legal Basis of Spatial Planning Activities of GAP Administration

388 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME / Government Decree no.388 in Effect of Law

Madde 2-f) Nazım ve uygulama imar planları ile revizyonlarının tamamını veya bir kısmını plan değişikliği dahil ada ve parsel bazına kadar yapmak ve yaptırmak.

Article 2-f) To materialise or commission the work of completing the master and development plans together with their full or partial revisions, including relevant changes in plans, by going down to the basis of individual blocks and parcels when necessary.

GAP YÜKSEK KURULU, 27.5.1996, DİYARBAKIR, 96/1, KARAR 13-a The Higher Council for GAP, 27.05.1996, Diyarbakir, 96/1, resolution 13-a

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı'nın kuruluşundan bu yana 388 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de (KHK) verilen yetkiler muvacehesinde, her türlü imar planlarının incelenmesi, onanması ve sair işlemlerin yapılması konusunda GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın yetkili kılınması.

Within the framework of authorities conferred by Government Decree no. 388 in Effect of Law to the GAP Regional Development Administration, the latter is authorized to conduct the examination, endorsement and other relevant procedures in relation to all kinds of urban development plans.

1990/1 ve 1990/21 No.lu ANAYASA MAHKEMESİ KARARI The Constitutional Court Resolution No. 1990/1 and 1990/21

Anayasa Mahkemesi, Esas: 1990/1 ve Kararı : 1990/21 sayılı ve 17.07.1990 tarihli kararı ile, 388 sayılı KHK'nin (3ncü madde dahil) Anayasa'ya aykırı olmadığına karar vermiştir. (EK: Anayasa Mahkemesi Kararı).

388 sayılı KHK'nin 3ncü maddesinin 3ncü fıkrasının iptali istemi ile ilgili yönetimler, yürürlükteki yasalarda öngörülen kimi görev ve yetkileri, geçici bir süre için ve gerçekleşmesinde kamu yararı olduğunda kuşku bulunmayan bir projenin sonuçlandırılması amacıyla merkezi yönetime bağlı bir kuruluşa devredilmiştir. Diğer bir anlatımla, yukarıda da değinildiği gibi, 388 sayılı KHK'ye yerel yönetimler hedef alınmamıştır. Ancak Güneydoğu Anadolu Proje'nin gerçekleştirilmesine yönelik bir düzenlemeden, dolaylı olarak etkilendikleri varsayılabilir, planlanan kalkındırma projelerinden ötürü, bu yönetimler hiç bir borç altına sokulmamakta, hizmetin tek elden yapılmasının, salt verim ve uyumu sağlamak amacı taşıdığı görülmektedir. Bu nedenle anayasa'nın 127.maddesine aykırılık savı yerinde değildir"

The Constitutional Court resolved the case on 17 July 1997 with its decision no. 1990/1 and 1990/21 by declaring that the above mentioned KHK, including its Article 3, was not contradictory to the Constitution.

In this decision, the Constitutional Court stated the following: "Certain legally conferred duties and authorities of local governments in the GAP region have been temporarily transferred to a centrally administered organisation for the accomplishment of a project which is apparently for public interest. In other words and as stated above, the KHK no. 388 obviously limits the authority of local governments. However, even if it is assumed that local governments are indirectly affected by a rearrangement introduced for the accomplishment of the Southeastern Anatolia Project, these governments are not involuntarily put under any debt burden because of the planned development projects, and the centralisation of some services solely emanate from the objective of securing efficiency and consistency. Therefore, the contention that the mentioned decree is unconstitutional has not been found valid."

GAP İDARESİNİN MEKÂNSAL PLANLAMA ÇERÇEVESİNDEKİ ETKİNLİKLERİ

Spatial Planning Activities of GAP Administration

HALİHAZIR HARİTA ALIMI / Present State in Mapping

İL/HARİTA ALIMI Province/Mapping	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1998 Devam eden işler Ongoing works
Adıyaman		Besni (ilv), Merkez (ilv)	Şambayat			Eskiköy, İncece, Çakırhöyük-Kesmetepe	Yaylakonak	Sarıyaprak, Köseceli, Suvarlı
Batman			Beşiri					
Diyarbakır	Çınar, Bismil	Bismil (ilv), Merkez (Anıtma Tes.)						Merkez (fotoqramatik)
Gaziantep		Nurdağ (ilv), Araban (ilv)	Araban (ilv)			İslahiye (ilv), Boğaziçi, Salkım, Yeşildere		
Kilis		Merkez (ilv)						
Mardin		Midyat (anıtma tesileri)	Savur, Şenköy, Söğütlü		Kılavuz	Gelinkaya, Dikmen, Girmeli, Acırlı (ilv)	Sürgücü	Merkez (ilv), Kabala
Siirt	Baykan (ilv)		Atabağı, Eruh, Gözpınar			Kayabağlar		Kurtalan (fotogramatik), Pervari, Şıvan
Şanlıurfa		Bozova (ilv), Siverek (anıtma tes.), Viranşehir, Harran Üni. (Kampüs alanı), Harran (ilv)	Karaköprü (ilv+rev), Uluslararası Havaalanı	Uluslararası Havaalanı (ilv)				
Şırnak								Merkez, Cizre, Beytüşşebap, Uludere, İdil, Silopi

İMAR PLANI / Urban Development Plan

İL/YIL Province/Year	1993	1994	1995	1996	1997	1998 Devam eden işler Ongoing works
Adıyaman		Besni, Gölbaşı		Merkez, Kesmetepe	Çakırhöyük, Eskiköy	İncece
Batman		Merkez, Kozluk, Sason				
Diyarbakır		Bismil, Çermik, Çınar, Ergani, Silvan				
Gaziantep	Nizip	Araban, Nurdağı Oğuzeli, Yavuzeli				İslahiye, Boğaziçi, Salkım, Yeşildere
Kilis			Merkez			
Mardin	Nusaybin	Mazıdağı, Yeşilli Baykan			Savur, Dikmen, Girmeli, Kılavuz, Sümer	Gelinkaya
Siirt					Eruh	Kayabağlar
Şanlıurfa	Akçakale, Siverek		Bozova, Viranşehir		Karaköprü	
Şırnak	Merkez /Centre					

ÇEVRE DÜZENİ PLANI YAPILAN YERLEŞİMLER / SETTLEMENTS WITH COMPLETED ENVIRONMENTAL PLANS

1993 Yılında Yapılanlar / Completed in 1993

Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin-Kızıltepe, Şanlıurfa, Nizip-Birecik, Viranşehir, Batman

ADİYAMAN İLİ EKO-KENT PLANLAMA ÇALIŞMASI

Eco-City Planning Study in the Province of Adıyaman

Atatürk Barajı

Rio Konferansı 'nda (1992) kabul edilmiş bulunan Gündem 21 isimli dökümanın yedinci ve onuncu bölümlerinde sürdürülebilir kırsal ve kentsel gelişme için her ülkenin kendi özgün şartlarına uygun olarak yeni stratejilerin belirlenmesi ve buna uygun uygulamaların gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

Gündem 21'in "Sürdürülebilir İnsan Yerleşmelerinin Teşvik Edilmesi" başlıklı yedinci bölümünde insan yerleşimleri konusunda tek amacın kırsal ve kentsel alanlarda yaşayan yoksul insanlar öncelikli olmak üzere, tüm insanların yaşam ve çalışma koşulları ile yerleşmelerin sosyal, ekonomik ve çevresel niteliklerinin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi olduğu altı çizilerek belirtilmiştir. Belirtilen amaca ulaşmak için Gündem 21, ülkelerin kendi sosyal ve kültürel varlıklarını gözönünde bulundurarak, ulusal kalkınma plan

In chapters 7 and 10 of the document "Agenda 21" adopted in the Rio Conference (1992), it is stated that each country should lay out new strategies for sustainable rural and urban development by considering its specific conditions, and practical implementation should be in conformity with these strategies.

In chapter 7 of the Agenda 21 which bears the title "Promoting of Sustainable Human Settlement Development" it is stressed that the principal objective in relation to human settlements is the upgrading and improvement of the social, economic and environmental qualities of these settlements along with working and living conditions of human beings by giving priority to the rural and urban poor. To reach this, the Agenda 21 foresees that individual countries should analyse the following with a special reference to country specific social and cultural cha-

ve hedeflerine uygun olarak şu konuların irdelenmesini öngörmüştür :

(a) Tüm insan grupları için uygun barınak temini, (b) insan yerleşmelerinin yönetimlerinin iyileştirilmesi, (c) sürdürülebilir arazi kullanım planlaması ve yönetiminin teşvik edilmesi, (d) entegre çevresel altyapı temininin teşvik edilmesi, (e) insan yerleşmelerinde sürdürülebilir enerji ve ulaşım sistemlerinin temininin teşvik edilmesi, (f) doğal ve insan kaynakları tahribatlarına maruz yerleşmelerin planlanması ve yönetimi, (g) inşaat sektörü faaliyetlerinin sürdürülebilir insan yerleşimleri için hedeflenen amaçlara uygun olarak geliştirilmesi, (h) insan yerleşimlerinin iyileştirilmesi için insan kaynaklarının geliştirilmesi ve kapasite oluşturulmasıdır.

Gündem 21'in " Arazi Kaynaklarının Planlaması ve Yönetiminde Entegre Yaklaşım" başlıklı onuncu bölümünde insanların arazi kaynaklarının kullanımını konusundaki taleplerinin gelecekte de sürdürülebilir anlamda karşılanabilmesi, araziler ve üzerindeki doğal kaynakların en iyi biçimde kullanılması için, bu konudaki anlaşmazlıkların giderilmesi, kaynakların en optimal ve entegre düzeyde kullanımının sağlanması amaçlanmıştır. Bu amaca varmak için; (a) planlama ve yönetim sistemlerinin güçlendirilmesi, (b) planlama ve yönetim için uygun araçların kullanılmasının, (c) halkın bu konuda bilinçlendirilmesi için çalışmaların yapılmasının, ve (d) halk katılımının sağlanmasının teşvik edilmesi önerilmiştir.

GAP İdaresi, Gündem 21'de ifadesini bulan sürdürülebilir kentsel gelişmeye yönelik çalışmaların GAP Bölgesi özelinde irdelenmesi amacıyla Adıyaman İli için " Eko-Kent Planlama Çalışması" nı başlatmıştır.

Bu çalışma GAP İdaresi ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) işbirliği ile başlatılan ve 28 alt projeden oluşan " GAP Bölgesi 'nde Sürdürülebilir Kalkınma Programı " kapsamında yer alan projelerden biridir.

Çalışmanın amacı, Adıyaman alt-bölgesinde sürdürülebilir kentsel gelişmeyi taşıma kapasitesi, koruma-kullanma dengeleri ve Yerel Gündem 21 kavramları etrafında bir eko-kent planlama yaklaşımı çerçevesinde oluşturmaktadır. Belirtilen

characteristics: (a) providing adequate shelter for all groups of human beings; (b) improving human settlement management; (c) promoting of sustainable land use planning and management; (d) promoting the integrated provision of integrated environmental infrastructure; (e) promoting sustainable energy and transport systems in human settlements, (f) promoting human settlement planning and management in disaster-prone areas, (g) development of activities in construction sector in a way confirming the objectives set for sustainable human settlements; (h) promoting of human resources and capacity building for human settlement developments.

Chapter 10 of the Agenda which is headed "Integrated Approach to the Planning and Management of Land Resources" states that disputes on land and natural resources must be resolved, and resources must be utilized in an optimum and integrated way in order to be able to meet the future land utilization demands in a sustainable way. To attain this (a) planning and management systems must be strengthened; (b) appropriate tools must be used for planning and management; (c) public awareness on these issues must be enhanced; and (d) public participation must be encouraged and secured.

The GAP Administration has started "Eco-City Planning Approach" for the province of Adıyaman in order to analyze the issue of sustainable urban development as stated in Agenda 21, but with specific reference to the GAP Region. It is one of the 28 sub-projects altogether constituting the "Program for Sustainable Development in the GAP Region" which is being carried out jointly by the GAP Administration and the United Nations Development Program (UNDP).

The objective of the project is to determine the parameters of sustainable urban development in the sub-Region of Adıyaman through an eco-city planning approach and around the concepts of carrying capacity, protection-utilization balances and Local Agenda 21. There will be emphasis on the following issues to materialize the objectives of the work:

amaca varmak için çalışma kapsamında aşağıdaki konulara ağırlık verilmesi öngörülmektedir:

- 1- Doğal değerler ve kalkınma hedefleri arasındaki dengeyi korumaya yönelik, taşıma kapasitesi kavramını gözönüne alan, fiziksel planlamaya altlık oluşturacak bir teorik ve teknik çerçeveyi geliştirmek,
- 2- Alt-bölgedeki her türlü gelişmeye açık dinamik ve esnek ekolojik bir planlama altlığını geliştirmek,
- 3- Gündem 21'in getirdiği katılımçılık, sürdürülebilirlik, kaynakların korunması ve yönetim ilkeleri etrafında "Çevre Yönetim Modeli"ni oluşturmak,
- 4- Eko-kent planlama politikalarının uygulanması için stratejiler geliştirmek,
- 5- Eko-kent planlama sürecinde halk katılımını sağlayacak mekanizmaları geliştirmek,
- 6- GAP İdaresi'nin kurumsal yapısını eko-kent planlama yaklaşımına uygun olarak geliştirmek ve desteklemek,
- 7- Bütün bu yapılan çalışmalar doğrultusunda Adıyaman alt-bölgesi için bir Yerel Gündem 21'i oluşturmaktır.

Çalışmada Adıyaman ve çevresi pilot alan olarak seçilmiştir. Adıyaman'ın seçilmesinin nedeni; kentin orta büyüklükte bir merkez olması, GAP'ın sulama projelerinden etkilenmesi nedeniyle gelişmesinin çevre konusuyla birlikte düşünülmesine ihtiyaç duyulması ve halen sanayinin kontrolsüz gelişme eğilimi göstermesidir. Ayrıca GAP İdaresi'nce kentin 1/25 000, 1/5 000 ve 1/1 000 ölçekli nazım imar planlarının yapılmış olması da Adıyaman'ın pilot olarak seçiminde etken olmuştur.

Projenin süresi 10 ay olup, 1998 yılının ilk yarısında işlerlik kazanacaktır. UNDP ile Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği- Doğu Akdeniz ve Orta-doğu Bölge Teşkilatı (IULA-EMME) arasında başlatılan "Türkiye'de Yerel Gündem 21'in Geliştirilmesi" başlıklı proje kapsamında yer alan 9 ilden birisi de Adıyaman İlidir. Dolayısıyla her iki proje ile Adıyaman İli'ne yönelik, Sürdürülebilir İnsan Yerleşmesine Yönelik Gündem 21 yaklaşımının test edilmesi imkanı doğmuş olacaktır.

- 1- Development of a theoretical and technical framework to observe the balance between environmental considerations and development objectives, to pay due importance to the concept of carrying capacity, and to form the basis of physical planning,
- 2- Development of a dynamic and flexible ecological planning basis which should be open to all kinds of prospective developments in the sub-Region,
- 3- Formation of an "environmental management model" around the principles of participation, sustainability, natural resources protection and management introduced by Agenda 21,
- 4- Development of strategies for the implementation of eco-city planning policies,
- 5- Development of mechanisms to ensure public participation to the process of eco-city planning,
- 6- Development of the institutional structure of the GAP Administration and supporting it in conformity with eco-city planning approach, and
- 7- Formation of a Local Agenda 21 for the Adıyaman sub-Region in line with above stated works.

Adıyaman and its surroundings have been selected as the pilot area of the project. The motives behind this selection can be summarized as follows: Adıyaman's status as a medium-size centre; need for considering its development together with environmental conditions since the area will be under the impact of GAP's irrigation projects; and the present trends of uncontrolled growth of industries. Additionally, the availability of master plans of scales 1/25 000, 1/5 000, and 1/1 000 for Adıyaman which is prepared by GAP Administration, was also the other factor in the selection of Adıyaman as the pilot area.

The duration of the project is 10 months and it will become operational within the first half of 1998. Adıyaman is also one of the 9 provinces covered by the project "Development of Local Agenda 21 in Turkey" initiated by the UNDP and IULA-EMME (International Union of Local Authorities-Eastern Mediterranean and the Middle East). Therefore, both of these projects will contribute to the testing of the approach "Agenda 21 for Sustainable Human Settlements" under the conditions existing in Adıyaman.

GAP'TA MEKÂNSAL PLANLAMA STRATEJİSİ

Spatial Planning Strategy in GAP

GAP'ın Mekansal Gelişme Yapısı

GAP Master Planına göre Bölge'nin mekansal gelişme yapısını, büyük oranda, gelişmiş karayolu ağları, dağınık yerleşim ve çeşitli ekonomik faaliyetlerle idari ve askeri fonksiyonların yoğunlaştığı birkaç büyük kent belirlemektedir.

Bölge'nin mekansal kalkınmasının planlamasında üç büyük kenti (Gaziantep, Şanlıurfa ve Diyarbakır) birleştiren bir kırık gelişme aksı öncelikle gelişme koridoru olarak tespit edilmiştir. Gaziantep, bölgelerarası trafiğin en yoğun noktalarından birini oluşturan Adana'ya kolayca bağlantı sağlayabilmektedir. Elazığ ve Malatya ile bağlantılı olan Diyarbakır iç bölgelerden gelen malların dağıtım merkezidir. Şanlıurfa, Bölge'nin coğrafi merkezi olup, ilk sulamaya açılacak ovaların yakınında yer alma özelliğini taşımaktadır.

Önerilen gelişme koridoru sadece ulaşım imkanları açısından avantajlı olmayıp, bölge nüfusunun da yoğunlaştığı bir aks niteliğindedir. Mevcut kentsel altyapının da bulunduğu bu koridor kısa vadede altyapı yatırımlarının ve stratejik sanayilerin gerçekleşmesiyle sağlanacak gelişmenin ilk ivmesini yaratacaktır. Daha sonra diğer potansiyel alanlara doğru büyümenin yaygınlaşması beklenmektedir.

Bölge'nin mekansal gelişmesi için temel strateji aşağıda özetlenmiştir.

1) Altyapı tesis ve hizmetlerini iyileştirerek, stratejik önemdeki sanayilerin yerleşmesini teş-

Spatial Development Structure in GAP

According to the GAP Master Plan, the spatial development structure of the Region is determined, to a large extent, by developed road networks, dispersed settlements, and few large cities where various economic activities and administrative-military functions concentrate.

In the planning of the spatial development of the Region, the kinked development axis which connects three big cities (Gaziantep, Şanlıurfa and Diyarbakır) is identified as the corridor with priority in development. Gaziantep is smoothly connected to Adana which is one of the most concentrated points in interRegional traffic. Connected to Elazığ and Malatya, Diyarbakır is the centre where goods coming from the inner areas are distributed. Finally, Şanlıurfa is the geographical centre of the Region, also having proximity to the plains which have priority in the schedule of irrigation.

The proposed corridor of development is not only advantageous in terms of its transportation facilities, but is also an axis where the population of the Region is concentrated. This corridor which is also endowed with an infrastructure for control purposes will in short time generate the first momentum stemming from the materialisation of other infrastructures and strategic industries. The process of development is then expected to expand so as to cover other potential development areas as well.

The strategy for the spatial development of the Region is outlined below:

vik etmek ve kırık gelişme aksını saran koridorları desteklemek.

2) Etki alanlarındaki gelişmeyi harekete geçirmek için koridor alanıyla yüksek potansiyelli diğer alanlar arasında ekonomik münasebetleri teşvik ederek koridoru genişletmek.

Kır-Kent Etkileşimleri

Bölge'de esas itibariyle kır kaynaklı önemli bir dış göç gözlenmekte ve Bölge'nin kısmen büyük kentlerindeki nüfus baskısı artmaktadır. Bu gelişmeleri daha olumlu yönlendirmek için kırsal ve kentsel alanlar arasında aktif ve müsbet münasebetlerin geliştirilmesi gereklidir.

Ancak, Bölge'deki ulaşım ağı oldukça gelişmiş olduğundan, bu münasebetler iki alan arasındaki fiziksel bağlantılardan çok alanların fonksiyonlarının bir üst seviyeye yükseltilmesi yoluyla sağlanabilir.

Kırsal ve kentsel alanların fonksiyonları, en etkili biçimde, bu alanların birbirini tamamlayan yönlerinden faydalanılarak geliştirilebilir. Tipik olarak, kırsal alanların temel gıda maddeleri ve işlenecek hammaddeleri temin etmesi; kentsel alanların da tarımsal girdi ve ürün dağıtım merkezleri olması ve çeşitli sosyal hizmetler sunması düşünülmektedir. Ayrıca (1) kırsal alanlarda sanayi bitkileri üretimi artacak ve kentsel alanlarda tarıma dayalı sanayiler teşvik edilecek, böylece katma değer iki yönden artırlacak (2) kırsal alanlarda yeterli iş olanakları sağlanacak ve orta büyüklükteki kentlerin istihdam kapasitesi arttırılarak Bölge'den göç azaltılacaktır.

Önerilen gelişme koridoru sadece ulaşım imkanları açısından avantajlı olmayıp, bölge nüfusunun da yoğunlaştığı bir aks niteliğindedir. Mevcut kentsel altyapının da bulunduğu bu koridor kısa vadede altyapı yatırımlarının ve stratejik sanayilerin gerçekleşmesiyle sağlanacak gelişmenin ilk ivmesini yaratacaktır.

The proposed corridor of development is not only advantageous in terms of its transportation facilities, but is also an axis where the population of the region, concentrated. This corridor which is also endowed with an infrastructure for control purposes will in short time generate the first momentum stemming from the materialisation of other infrastructures and strategic industries.

1) to encourage the establishment of strategic industries by improving infrastructure facilities and services, and to support the corridors which enclave the kinked development axis

2) to encourage economic relationships between the corridor and other areas with high potential in order to boost development in the spheres of influence, and thus to further enlarge the corridor.

Rural-Urban Interactions

An out-migration of mainly a rural character is observed in the Region, and population pressures in some of the larger cities of the Region are increasing. It is necessary to promote active and positive relationships between rural and urban areas in order to direct these movements and developments in a constructive way. However, since the transportation network in the Region is quite developed, such relationships can be materialised by raising the functions of these areas to a higher level rather than just ensuring physical connections between the two.

The functions of rural and urban areas can be enhanced in most effective way by making use of the mutually complementary aspects of these respective areas. Typically, it is envisaged to have rural areas supplying basic foodstuff and raw materials for processing while urban areas turn to be centres where agricultural inputs and goods are distributed and various social services are delivered. Furthermore (1) the production of industrial crops will expand in rural areas while agro-related industries are encouraged in urban areas in order to increase value-added in both ways and (2) out-migration will be reduced by generating employment opportunities in rural areas and enhancing the employment capacity of middle sized cities in the region.

DİYARBAKIR KENTSEL GELİŞME PROJESİ

Diyarbakır Urban Development Project

Gerekçe

Diyarbakır, son yıllarda kırsal alandan aldığı büyük boyutlardaki göçler sonucunda aşırı bir kentsel büyüme olgusuyla karşılaşmıştır. 1990 yılında 380.000 olan kent nüfusunun 30 Kasım 1997 tarihindeki nüfus tesbitinde 750.000 olarak yaklaşık ikiye katlandığı görülmektedir. Kentin karşı karşıya kaldığı büyüme baskısı bu kadar büyük iken mevcut kentsel fiziki altyapısının bu boyutlardaki bir büyümeyi karşılamaya hazır olmadığı da bilinmektedir. Bunun sonucunda ise Diyarbakır'da bugün imarsız konut ve kentsel çevrelerin mekandaki yaygınlığı ile içmesuyu, sanitasyon ve diğer çağdaş kentsel fiziki altyapı tesislerinin eksikliği kentlinin sağlığını tehdit eder boyutlara ulaşmış bulunmaktadır. Diğer taraftan kentin denetimsiz gelişmesi özünde bir kıt kaynak olan ve etkin biçimde kullanılması gereken kent ve yakın çevresindeki arazilerin, doğal kaynakların ve tarihi değerlerin hatalı kullanımları ile tahribini de beraberinde getirmektedir.

Kentin 1991 yılında hazırlanan Nazım İmar Planı 2010 yılı için hedef nüfusu 1 milyon olarak tah-

Diyarbakır Surları

Rationale

As a result of receiving mass migration from rural areas in recent years, the city of Diyarbakır is now facing the problem of excessive urban growth. While the population of the city centre was 380,000 in 1990, the latest recording held on 30 Novem-

ber 1997 shows that it has about doubled to 750,000. The population pressure that the city is facing is quite serious; yet it is widely known that the existing physical infrastructure is far from meeting such a growth. Consequently, the unplanned and uncontrolled housing in an urban environment accompanied by the inadequacy of such modern urban facilities as drinking water and sanitation systems and the like have presently reached dimensions to threaten the health of the citizens. Meanwhile, this uncontrolled growth brings along the inappropriate use and damage of urban land, natural resources, and historical assets, which are scarce resources to be utilized in most efficient ways.

The Master Plan of the city prepared in 1991 had envisaged a population of 1 million for the target year 2010. On the other hand, the GAP Regional Transportation and Infrastructure Study (BUA) da-

min etmektedir. 1993 yılında hazırlanan GAP Bölgesel Ulaşım ve Altyapı (BUA) Projesi ise 2005 yılı için 1.040.000 nüfus tahmin etmiştir. Planlamanın öngördüğü bu tavan değerlere 1997 yılında oldukça yaklaşmış olması bile kentin artık plan denetimi dışına çıktığını ve gerekli önlemlerin acilen alınması gerektiğini göstermektedir. Ancak bu kadar büyük boyutlardaki ve çok yönlü sorunun alışlagelmiş kent planlama ve imar yaklaşımları ile çözümlenemeyeceği açıkça görülmektedir. Burada gerekli olan yaklaşım, denetimden çıkmış görünümdeki kentsel büyümenin çeşitli planlama, projelendirme, uygulama ve politikalar kullanılarak yönetilmesi olmaktadır. Burada amaç, artık bir plan ve/veya projenin hazırlanması ve uygulanması değil bir sürecin yönetilmesi olacaktır. Hazırlanacak plan, proje ve uygulamalar da hep bu kentsel büyüme yönetimi çabasına destek olacak alt faaliyetler olmak durumundadır.

Bu amaçla, T.C. Başbakanlık GAP Bölge Kalkınma İdaresi (İdare), içeriği aşağıda belirtilen Diyarbakır Kentsel Gelişme Projesi'ni (Proje) yürürlüğe sokmaya hazırlanmaktadır.

Proje'nin Özellikleri

Tasarlanan Proje'nin Diyarbakır'ın içinde bulunduğu acil ve karmaşık sorunlara yanıt verebilmesi için aşağıda sıralanan özelliklere sahip olması gerekli görülmektedir:

Geniş Kapsamlılık : Diyarbakır gibi kent yaşamına yönelik konut, imar, altyapı eksikliği, doğal ve tarihi değerlerin tahribi vb. çeşitli sorunları bir arada ve birbirinin olumsuz etkisini katlayarak yaşayan bir kente önerilecek proje yaklaşımı, kentsel yaşamın bütün bileşenlerini birbiriyle karşılıklı etkileşimleri çerçevesinde içerecek kadar kapsamlı olmak durumundadır. Bunlardan herhangi birinin bağımsız olarak ele alınması arzulanan sonuçların elde olunmasını engelleyecek ve diğer bileşenlerdeki sorunların artışı ile sonuçlanabilecektir.

Disiplinlerarası yaklaşım : Birbiriyle karşılıklı etkileşim içinde olan çeşitli sorunlara eğilen geniş kapsamlı bir projenin disiplinlerarası bir yaklaşımla ele alınması esastır. Disiplinlerarası bir çalışma-

ted 1993 estimated a population of 1,040,000 for the year 2005. The mere fact that the top figures foreseen in the plans have almost been reached at present clearly indicates that the city has already gone beyond the limits of planned control and relevant measures must be taken immediately. However, it is also clear that a problem of such dimensions and multiple features can not be resolved by conventional urban planning and development methods. The approach specifically needed in such a case is the management of a growth which is obviously out of control by using various plans, projects, practices and policies together. What should be aimed at this state is not the designation and implementation of a plan and/or project but the management of an actual process. Plans, projects and practises to be developed from now on have to be sub-activities which support this urban growth management.

For these purposes, the GAP Regional Development Administration (Administration) is making preparations to give effect to Diyarbakır Urban Development Project (Project) whose content is given below.

Characteristics of the Project

For the envisaged project to respond to the immediate and complex problems which Diyarbakır is now facing, it must have the following characteristics:

Comprehensiveness : The project approach to be proposed for a city like Diyarbakır where various problems of urban life (i.e. housing, development, shortage of infrastructure, destruction of natural and historical assets, etc.) exist together in a complex interaction to generate a dismal synergy, must be comprehensive enough to embody all components of urban life in their mutual interaction. Addressing any one of these components in isolation from the others will preclude the achievement of desired results and even lead to the exacerbation of problems related to other components.

Interdisciplinary Approach : It is essential to observe that a comprehensive project addressing various problems in their mutual interaction requires an interdisciplinary approach. An interdisciplinary

nın ise çeşitli uzmanlıklara sahip elemanların sürekli bilgi alışverişinde olacağı yeterli genişlikte bir ekip tarafından yürütülmesi gereklidir.

Acil Sorunlara Öncelikli Müdahale : Diyarbakır'daki mevcut duruma sözkonusu sorunların ortaya çıkışından bugüne kadar geçen sürede gerekli şekilde el atıldığını öne sürmek zordur. Bu nedenle, kentte bir kısım acil sorunların ivedilikle ele alınması ihtiyacı olabilecektir. Buradan hareketle, Proje'nin ana iskeleti ortaya çıktıktan sonra diğer bileşenleri için çalışmalar sürerken hazırlanabilecek bir veya bir kaç acil önlem paketi ile sorunlardan bir bölümü için geçici (veya kesin) çözüme yönelik küçük proje ve uygulamaların işleme sokulması düşünülmektedir.

Yerel Aktörlerin Yapabilir Kılınması : Kentlerde ortaya çıkan sorunlara kesintisiz bir süreç içinde çözüm getirilmesi, diğer bir ifadeyle kentsel büyümenin yönetilmesi özünde yerel yönetimlerin ve diğer yerel aktörlerin gerçekleştireceği bir görevdir. Aynı şekilde Diyarbakır'da da bu Projenin asıl sahibi ve uygulayıcısı Diyarbakır'daki yerel yönetimler (gerekli işbirliği ve işbölümü içinde Büyükşehir, İlçe ve Belde Belediyeleri)dir. Bu noktadan hareketle Proje'nin uygulanması sürecinde temel hedeflerden birisi, çalışmanın kentteki yerel yönetimler (ve ilgili diğer aktörler) ile ortaklaşa sürdürülmesi ve giderek onların payının artırılarak bu şekilde Proje'nin tamamlanmasından sonra kentsel büyüme yönetimi konusunda yeterli donatıma sahip kılınmalarıdır.

Yerel Gündem 21 İlkelerinin Hayata Geçirilmesi : 1992 yılında Brezilya-Rio de Janeiro'da toplanan Çevre Zirvesi ile birlikte ülkemiz gündemine giren bu kavram çerçevesinde Diyarbakır Projesi'nde gözetilecek ilkeler aşağıda belirtilmektedir.

Sürdürülebilirlik : Son yıllarda dünya'da olduğu kadar ülkemizde de önem kazanan 'sürdürülebilirlik' ilkesine göre Diyarbakır'da yürütülecek herhangi bir planlama, uygulama ve/veya kaynak

work, in its turn, must be carried out by a team large enough to allow constant exchange of information by a staff of varying expertise.

Priority Intervention to Urgent Problems : It is hard to say that so far there has been any appropriate intervention to the problems of Diyarbakır since they first started to emerge. Therefore, some urgent problems may require prioritized and immediate interventions. It is therefore considered to launch some small scale projects and measures through urgent intervention packages for the temporary (or even permanent) solution of some urgent problems. Such projects and measures will be identified after the basic make up of the project is clarified, and practised while work on the other components is still going on.

Enablement of Local Actors : Bringing solutions to problems emerging in cities through a continuous process, in other words the management of urban growth is in essence a task which should be performed by local governments and other local actors. Thus, the real masters and executors of this project in Diyarbakır are the local government bodies of the city (i.e. the Metropolitan Municipality and municipalities of townships and sub-districts in relevant cooperation and division of labor). Consequently, one of the basic goals in the implementation of the project is the joint conduct of work with the local government bodies (and with other related actors), and enabling them up to a status where they will be adequately endowed with urban growth management skills upon the completion of the project by gradually increasing their roles and shares throughout the process of implementation.

Local Agenda 21 Principles: What follows are the principles to be observed in the Diyarbakır Project within the framework of this concept which was also adopted by our country following the Environment Summit held in Rio de Janeiro, Brazil, in 1992:

Sustainability : According to the principle of "sustainability" which has come to the fore in Turkey as well as in the whole world, in any planning, implementation and/or resource allocation work to be conducted in Diyarbakır, it is also necessary to

tahsis çalışmasında, günümüzdeki gereksinimlerin karşılanması kadar o kaynaklardan gelecek kuşakların da kendi gereksinimlerini karşılamak durumunda olduklarının bilincinde olarak bu yöndeki olanaklarının canlı tutulması ilkesinin gözetilmesi gerekecektir.

Yaşanabilirlik : 1996 yılında İstanbul'da toplanan Habitat II Kent Zirvesinde Türkiye delegasyonu tarafından 'sürdürülebilirlik' ilkesi yanında gündeme getirilen bu ilkeye göre kentlerin sunduğu fiziki koşullar ve yaşam standartları kentlerin yaşanabilir insan yerleşmeleri açısından istemlerine yanıt verecek şekilde olmalı, planlanmalı ve geliştirilmelidir. Bu ilkeden hareketle Diyarbakır için önerilecek plan kararları, projeler ve uygulamalar gelecek kuşaklar için olanakların canlı tutulmasını hedeflerken bu günün kuşaklarının ve mevcut kentlilerin çağdaş bir yaşam düzeyini sürdürebilmelerine de uygun olmak durumundadır.

Katılımcılık : Proje kapsamında yürütülecek çalışmalarda sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için kentsel yaşama ilişkin kararların alınmasında konuyla ilgili tarafların katılımı önemli olmaktadır. Bu noktadan hareketle, Diyarbakır Kentsel Gelişme Projesi'nde, ülkemizde bu yöndeki pratiğin zayıf olmasına karşın en geniş anlamda katılımcılık hedeflenecek ve kentlinin hem doğrudan hem de Sivil Toplum Kuruluşları (STK) aracılığıyla kentsel yaşama ve mekana ilişkin kararların oluşturulması ile uygulanmasında söz sahibi olması amaçlanacaktır.

Proje Bileşenleri

Kentsel yaşama ve mekana ilişkin tüm sorunların kapsanacağı Diyarbakır Kentsel Gelişme Projesi'nin aşağıdaki bileşenlerden oluşması programlanmaktadır:

Kentsel Gelişme Stratejisi : Diyarbakır'ın mevcut konumu ile planlamaya sunduğu verilerin ayrıntılı analizinden sonra bir Kentsel Gelişme Stratejisi (Urban Development Strategy) geliştirilecektir. bu strateji tüm diğer alt projelerin bütün içindeki konumlarını tanımlayan bir tür şemsiye proje olacaktır. Kentsel Gelişme Stratejisi, önce

consider the needs of the future generations as much as considering the needs of the present generations. Therefore, capacity of the future generations to meet their needs should be taken into account in any present day planning and resource allocation efforts.

Livability : According to this principle which was put forward to escort the principle of "sustainability" by the Turkish Delegation at the Habitat II Urban Summit held in İstanbul in 1996, the physical conditions and living standards of cities must be planned and developed so as to adequately respond to the needs of urban dwellers in their living environments. Starting out from this principle, it must be stressed that while the plan decisions, projects and implementation to be proposed for Diyarbakır target the availability of means and possibilities for the future generations, they should also be capable of enabling the present generations and urban dwellers to maintain a healthy and modern way of life.

Participation : In order to ensure the sustainability of work to be conducted under the project, the participation of stakeholders to decisions related to urban life must be given importance. The Diyarbakır Urban Development Project will then target participation in its widest sense despite the lack of pertinent practice in this line in the country, and try to enable urban dwellers to have their say in the making and implementation of decisions related to urban life and space both directly and via the non governmental organizations.

Project Components

The Diyarbakır Urban Development Project which will cover all problems related to urban life and space is programmed so as to be composed of the following:

Urban Development Strategy : Following a detailed analysis of the present state of Diyarbakır and the data it presents for planning, an Urban Development Strategy will be prepared. This will be a kind of an umbrella project which defines the status of all sub-projects within an integrated whole. The Urban Development Strategy will firstly

farklı alternatifler halinde hazırlanacak ve yapılacak görüşmelerden sonra alternatiflerden bir tanesi seçilecektir. Seçilen alternatif, kısa-orta-uzun vadelerde gerekli olan yatırımlar, uygulama etapları ve öncelikler halinde ayrıntılandırılacak ve karşılık gelen uygulama alt-projeleri saptanacaktır. Bu strateji amaca yönelik kapsamlı bir rapor ile eki 1/20.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı, çeşitli sektör (konut, çevre, altyapı vb.) raporları ve gerekli diğer dökümanlardan oluşacaktır. 1/25.000 ölçekli Planın hazırlanmasında mevcut onanlı Çevre Düzeni Planı veri alanı ve geçerliliğini koruyan ve kaybetmiş önerileri değerlendirilerek revize edilecek ya da yeniden hazırlanacaktır.

"Proje kapsamında yürütülecek çalışmalarda sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için kentsel yaşama ilişkin kararların alınmasında konuyla ilgili tarafların katılımı önemli olmaktadır. "

"In order to ensure the sustainability of work to be conducted under the project, the participation of stakeholders to decisions related to urban life must be given importance."

be designed as different alternatives, and then one of these alternatives will be selected after discussions. The alternative thus selected will be elaborated in terms of investments required in short-medium-long terms, stages of implementation, and priorities, also leading to the identification of corresponding sub-projects for implementation. The strategy in its final form will consist of a comprehensive report, annexed by 1/25 000 scale Metropolitan Area and its Vicinity Structure Plan, various sectoral reports (on housing, environment, infrastructure, etc.) and other relevant documents. The existing endorsed Plan will be taken as a base in the designation of the 1/25,000 scale plan. Considering its outdated and still valid parts, this

plan will either be revised or re-made.

Nazım ve Uygulama İmar Planları : Kentin içinde bulunduğu plansız gelişme ve imarsız yapılaşma, Kentsel Gelişme Stratejisi ile uyumlu olarak hazırlanacak 1/5.000 ölçekli Nazım ve 1/1.000 ölçekli Uygulama İmar Planları ile denetim altına alınacaktır. Bu amaca yönelik olarak kentte daha önce hazırlanmış olan imar planları incelenecek, kentsel mekana yansımaları ile fiilen gerçekleşme durumları değerlendirilecek ve arazideki mevcut durumu ile Kentsel Gelişme Stratejisi'nin gereksindiği planlama kararları belirlenecektir.

Master Plan and Implementation Plan : The unplanned growth and urban development in the city will be controlled by 1/5 000 scale Master and 1/ 1 000 scale implementation plans to be developed in conformity with the Urban Development Strategy. For this purpose, the previous physical plans of the city will be examined, their implications to urban space and actual materialization will be evaluated, and finally the planning decisions necessitated by the present situation and the Urban Development Strategy will be taken.

Uygulama Alt-Projeleri : Hazırlanacak kentsel Gelişme Stratejisinin gerçekleşmesine yardımcı olmak üzere ve imar planları ile de bağlantılı olarak Diyarbakır'da kentsel yaşamın tüm yönlerine ilişkin uygulama alt-proje önerileri bir bütünün parçaları olarak tanımlanacaktır. Bu alt-projeler aşağıda sunulan listedeki çalışma konularına karşılık olacaktır :

Sub-Projects : To help the materialization of the Urban Development Strategy to be developed, the sub-projects proposed for implementation will be identified, in connection with the urban physical plans, as the parts of a whole corresponding to all aspects of urban life. These sub-projects will correspond to the field of work listed below:

Konut Projeleri

- Gecekondu İslah Projeleri

Housing Projects

- Squatter Area (Gecekondu) Upgrading.

- Alt Gelir Grupları için Düşük Maliyetli Konut Üretimi
- Alt Gelir Grupları için İmarlı Arsa Üretimi
- Orta ve Üst Gelir Grupları için Toplu Konut Üretimi
- Çevre Koruma Projeleri
- Kent Surları Bakım ve Onarımı
- Suriçi Bölgesinin Rehabilitasyonu
- Dicle Nehri'nin İslahı ve Çevre Düzenlemesi
- Katı Atık Düzenli Depolama
- Enerji Temini
- Tele-iletişim
- Kentiçi Yol Ağı Geliştirme ve Bakımı

Kentsel Ulaşım

Acil Önlemler Paketi : Diyarbakır'daki yaşanan sorunların belirlenecek aciliyet sıralaması uyarınca, Kentsel Gelişme Stratejisi kapsamında yer almak üzere bir ön-listesi yukarıda sunulan alt-proje bileşenlerinden bir bölümünün öncelikle ve Proje'nin bütününe ilişkin hazırlıklar tamamlanmadan işleme sokulması gerekibelecektir. Bu durumda yapılacak hızlı bir değerlendirme ertesinde bir acil önlemler paketi hazırlanarak uygulamaya hemen geçilebilecek ve öncelikle uygulanacak olan bu alt-proje bileşenlerinin çıktıları daha sonra proje'de veri olarak alınarak diğer çalışmalarla bütünleştirilecektir.

- Low Cost Housing for Lower Income Groups
- Serviced Site for Lower Income Groups
- Mass Housing for Middle and Higher Income Groups

Environmental Projects

- Maintenance and Restoration of City Walls
- Rehabilitation of urban area within the City Walls
- Rehabilitation and Planning for the Area Around the Tigris River
- Formation of a Green Zone Around the City

Urban Physical Infrastructure Projects

- Water Supply
- Waste Water System and Treatment
- Stormwater Drainage
- Solid Waste Sanitary Landfill
- Power Supply
- Telecommunication
- Development and Maintenance of Inner City Roads

Urban Transportation

Urgent Intervention Package : In line with the prioritization of problems in terms of their urgency, it may be necessary to put some of the above stated sub-projects into operation right away without waiting for the completion of all preparations related to the project as a whole. In this case, there will be

immediate implementation of a package of urgent interventions following a process of rapid appraisal. The outputs of these prioritized sub-projects will later be taken as inputs to the project and integrated to other works within its scope.

"Kentin denetimsiz gelişmesi özünde bir kıt kaynak olan ve etkin biçimde kullanılması gereken kent ve yakın çevresindeki arazilerin doğal kaynakların ve tarihi değerlerin hatalı kullanımları ile tahribini de beraberinde getirmektedir. "

"This uncontrolled growth brings along the inappropriate use and damage of urban land, natural resources, and historical assets, which are scarce resources to be utilized in most efficient ways. "

DİYARBAKIR METROPOLİTEN ALANI VE YAKIN ÇEVRESİ SAYISAL FOTOGRAMETRİK HARİTA PROJESİ

*Photogrammetric Surveying Project for the Diyarbakır
Metropolitan Area and its Vicinity*

İçinde bulunduğumuz ekonomik darboğaz ve terör sorunundan en çok etkilenen kentimiz olan Diyarbakır özellikle 1990'dan buyana maruz kaldığı göç baskısı nedeniyle, kanserleşme biçiminde büyüme zorunda kalmıştır. 1990 yılında 380.000 olan kent nüfusu 7 yılda % 96.8 artarak 750.000'e ulaşmıştır. Yıllık % 10.2'lik bu hızlı nüfus artışı en son 1992 yılında revizyonu yapılan 7.625 hektarlık imar planını hem uygulanamaz

Diyarbakır is a city most adversely affected by terrorist activities and economic bottleneck existing in the Region. Under the pressure of migration which accelerated especially since 1990, the city had to grow in a rather distorted way. While the population of the city was 380,000 in 1990, it reached 750,000 with a rate of increase of 96.8 % in 7 years. This population growth which reaches an annual average of 10.2 % invalidated the exist-

hale getirmiş, hem de plan sınırlarını aşarak gecekondulaşmanın denetlenmesini olanaksız kılmış gecekondulaşma ise beraberinde yol, su, elektrik, kanalizasyon gibi altyapı yatırımlarıyla eğitim, sağlık, temizlik gibi hizmetlerin yeterli düzeyde yapılamamasını getirmiştir.

Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın başvurusu üzerine, GAP İdaresi Başkanlığı'nca yerinde yapılan inceleme sonucu; kentin harita, imar planı ve altyapı yönünden son derecede yetersiz durumda olduğu saptanmıştır.

Tüm plan, proje ve altyapı yatırımlarının altlığı olması nedeniyle birinci iş olarak kentin yeterli genişlikte ve büyük ölçekli (1/1000 ve 1/5000) haritalarının, yersel yöntemle yapılandırma daha ucuz, daha çabuk olduğu ve istenilen duyarlılığı sağladığı için sayısal fotogrametrik yöntemle yaptırılmasına karar verilmiştir.

30.01.1997 tarihinde yapılan ihaleye altı firma katılmış, bunlardan teknik olarak yeterli görülen beş firmanın mali tekliflerinin değerlendirilmesi sonucu proje, en ucuz teklifi veren Himtaş A.Ş.'nin yükleniminde kalmış, yüklenici firma ile imzalanan 27.03.1997 tarihli sözleşme ile yapım süreci başlatılmıştır.

Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanlığı 29.04.1997 tarih ve 185 sayılı yazısıyla, proje alanının dar tutulduğunu belirterek mücavir alan sınırlarını içine alacak biçimde genişletilmesini talep etmiştir. Bu talep uygun bulunarak Başkanlık Makamı'nın 06.06.1997 tarih ve 209 sayılı oluru ile proje alanı genişletilmiştir.

Proje ülkemizdeki fotogrametrik harita projeleri arasında 4ncü sırada yer almaktadır. Fotograf alanı 78 204 hektar harita alanı ise 68.856 hektardır.

1/5000 ölçekli 120, 1/1000 ölçekli 1812 pafta üretecektir. Ancak üretim sadece kağıt ya da astrolon pafta ile sınırlı değildir. Arazide derlenen tüm bilgiler paftalara işlendiği gibi, yakın gelecekte kurulması olası kent bilgi sistemlerine altlık olmak üzere bilgisayar ortamına da aktarılacaktır.

ting urban development plan covering an area of 7,625 hectares, which had to be revised in 1992, and also made the process of urbanization through squatting (gecekondulaşma) uncontrollable. Growth of urban squatter areas (gecekondu) brought along the inadequacy of such infrastructural facilities as roads, water supply, electricity and sewage system; and services including education, health and sanitation.

Upon the application of the Diyarbakır Metropolitan Municipality, relevant experts from our Administration conducted an investigation on the site and concluded that the city was in a very difficult position in terms of basic maps, development plans and infrastructure facilities.

Since they form the basis of all plans, projects and infrastructure investments, the first step to take was to produce maps of relevant scales (1/1000 and 1/5000). It was decided that photogrammetric surveying was cheaper, quicker and more sensitive than mapping by other methods.

6 firms made offers in the tender for photogrammetric surveying held on 30 January 1997. Five out of these six firms had satisfactory technical qualifications. After evaluating their financial offers, the project was assigned to the Himtaş A.Ş. which made the cheapest offer. Upon a contract signed with this firm on 27 March 1997, the project was actually started.

With its communication no. 185, dated 29 April 1997, the Diyarbakır Greater Municipality stated that the project area was held too narrow and it should be expanded so as to include the adjacent area as well. This demand was found justified, and the project area was accordingly expanded with the consent of the Prime Ministry no. 209, dated 6 June 1997.

The project ranks 4th in its scope among the photogrammetric surveying projects so far conducted in Turkey. Its photography area is 78,204 hectares, and mapping area is 68,856 hectares. There is going to be 120 maps of scale 1/5000, and 1812 maps of scale 1/1000. However, the output of the

05.07.1997 tarihinde başlatılan proje 22 ayda 05.05.1999 tarihinde bitirilecektir. Proje maliyeti 1997 2nci yarıyıl fiyatlarıyla KDV dahil 221.481 milyon TL olup, 1997 yılı içinde yapılan işlere karşılık 71.483 milyon TL (KDV dahil) ödeme yapılmıştır. 1998 bütçesi 203.377 milyon TL (Ocak ve Temmuz aylarında % 30 eskalasyon hesabıyla) olarak planlanmış, 27.01.1998 tarihi itibariyle bunun 27.713 milyon TL'lık bölümü ödenmiştir.

Projede 30.09.1997 tarihine değin 101 adet ana nirengi 1,221 adet dizi nirengi, 749 adet nivelman noktası ve 2.310 adet poligon noktasının yerleşim ve inşaatı tamamlanmıştır. 1/5000 ölçekli harita üretimi için 1/16000 ölçekli resim uçuşu 24-31 Ekim 1997, 1/1000 ölçekli harita üretimi için 1/4000 ölçekli resim uçuşu 8-10 Ekim ve 7-9 Kasım tarihlerinde yapılmıştır. Çekilen hava fotoğraflarının banyo-baskı işlemleri de uçuşu gerçekleştiren Harita Genel komutanlığı'nın foto laboratuvarlarında tamlanmıştır.

Halen arazide tesis edilmiş olan nirengi poligon ve nivelman noktalarının GPS yöntemiyle koordinat ve kot ölçümleri yapılmaktadır. Bu aşamadan sonra bütünlüme çalışmalarına değin (1998 Mayıs ayına kadar) işlemler büroda yapılacaktır. Öncelikle nazım imar planına altlık olmak üzere 1/5000 ölçekli haritalar, daha sonra uygulamaya imar planı ve diğer altyapı yatırımlarına altlık olacak 1/1000 ölçekli haritalar üretilecektir.

05.06.1999 tarihinde bitirilmesi programlanmış olan proje, Diyarbakır'ın sorunlarının çözümüne katkı sağlayacaktır.

project is not limited only to paper work or astro-logical sheets. All data derived from the field will be shown on sheets, and also transferred to computers to form the basis of prospective urban information systems.

Starting on 5 July 1997, the project will take 22 months and be completed on 5 May 1999. The project cost is 221,481 million TL including VAT in 1997 prices (second half of the year). 71,483 million TL (including VAT) was actually paid out for works performed within 1997. The budget for 1998 was planned as 203,377 million TL (with the assumption of 30 % escalation in January and July), and 27,713 million TL of this budget has already been paid out as of 27 January 1998.

As of the date 30 September 1997, site selection and construction works were completed for 101 main landmarks, 1,221 triangulations, 749 levelling points, and 2,310 station marks. 1/16,000 scale surveying flights to produce maps of scale 1/5000 took place on 24-31 October 1997. Surveying flights of scale 1/4000 to produce maps of scale 1/1000 were realized on the dates 8-10 October 1997 and 7-9 November 1997. The development and printing of aerial photos taken during these flights were done in the laboratories of the Commandership of Military Maps which also led the flights.

Presently, coordinates and altitudes of landmarks, station marks and levelling points established in the field are being measured through GPS method. After this stage, other procedures and works will take place in offices until the integration phase which will start in May 1998. Firstly, maps of scale 1/5000 will be produced to form the basis for the Master Plan. This will be followed by maps of scale 1/1000 to be the basis of the development plan and other infrastructure investments.

In case of smooth progress without delays, the project will be completed on 5 May 1999 to contribute to the solution of the problems of Diyarbakır.

Diyarbakır Surları

AKÇAKALE'DE İMAR DURUMU

Urban Development in Akçakale

Son yıllarda ülkemizin her alanda yapısal bir değişikliğe uğradığı inkar edilemeyen bir gerçektir. Süratli nüfus artışı, köyden şehire akımın kontrol edilmemesi sonucunda düzensiz şehirleşme, gecekondulaşma ve bunların yarattığı sorunlar ile bu sorunların temelde çö-

Akçakale Belediyesi yol çalışması

zümü için, gerekli her türlü tedbir alınması ihtiyacı, o bölgenin imar planlarının bugünün ve hatta yarınlarının ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde tasarlanması ve yapılmasını gerektirmektedir. Yapılan bu planlar plan olarak kalmamalı, uygulanmalı ve gerekleri yerine getirilmelidir. Bu bakımdan bir bölgenin imar planı yapıldıktan sonra o bölgenin ilk etapta sosyal ve teknik alt yapısının bitirilmesi gerekmektedir. İmar planı kararları sosyal ve teknik alt yapısı tamamlanmış arsa stoku oluşturulurken bu bölgenin doğal kültürel ve tarihi değerleri ile yeşil alan, çocuk parkı ve ağaçlandırılacak alanları da belirleyerek korumamız ve ihya ederek

"Bir bölgenin imar planı yapıldıktan sonra o bölgenin ilk etapta sosyal ve teknik alt yapısının bitirilmesi gerekmektedir."

"The step to follow the urban development plan of an area should be the completion of the social and technical infrastructure of the same area."

It is an undeniable fact that Turkey has been undergoing a structural change in almost all fields and in many respects. One of the side effects of this process of change is distorted urbanization which stems mainly from rapid population growth and uncontrolled migration

from rural to urban areas. Thus, it is necessary to design and implement urban development plans in a way to respond to the present, and even to the future needs of people in order to be able to take appropriate measures in time and bring solution to many urban problems including squatter settlements (gecekondu). Once designed, these documents should not remain just as "plans". They should be actually implemented and their requirements should be met. The step to follow the urban development plan of an area should be the completion of the social and technical infrastructure of the same area. While forming the urban land stock for an area whose develop-

gelecek kuşaklara hazır bir şekilde devretmeliyiz. Ancak bu şekilde gecekondulaşma önlenemez, planlı ve düzenli şehirleşmenin oluşması temin edilebilir. Bu anlamda, yerleşim alanlarının planlı ve düzenli oluşu, o toplumun sosyo ekonomik ve kültürel yaşantısının aynasını oluşturur.

Genel olarak ilçemizde uygulanan imar planından bahsetmek istiyorum. İmar Planları Belediye Başkanının görevi sırasında en çok zorlandığı, fakat mutlak suretle uygulaması gereken en zor ve doğru olması gereken karardır.

Ben şahsen imar planının uygulanmasını dokturdum hastasına yazdığı iğneye benzetiyorum. Hastanın iyileşmesi için mutlaka canı acıyacaktır. İmar Planı da mutlaka uygulanmalıdır; bazılarının canını acıtsa da.

İmar planları insanların rahat huzurlu ve sağlıklı yaşamaları için mutlak suretle uygulanmalı bu konuda kesinlikle taviz verilmemelidir. Ben seçildiğim günden beri hiçbir suretle bu konuda taviz vermedim. Vermeyeceğim.

Akçakale Belediyesi imar çalışması

"Ben şahsen imar planının uygulanmasını dokturdum hastasına yazdığı iğneye benzetiyorum. Hastanın iyileşmesi için mutlaka canı acıyacaktır. İmar Planı da mutlaka uygulanmalıdır; bazılarının canını acıtsa da".

"Personally I think an urban development plan is like a shot that doctor prescribes for his or her patient. It may hurt, but necessary for the patient to get well. Hence, urban development plans must absolutely be implemented. Even if they hurt some."

"Ben şahsen imar planının uygulanmasını dokturdum hastasına yazdığı iğneye benzetiyorum. Hastanın iyileşmesi için mutlaka canı acıyacaktır. İmar Planı da mutlaka uygulanmalıdır; bazılarının canını acıtsa da."

ment plan and social-technical infrastructure are complete, there must be due consideration of the local natural and historical assets to preserve, and need for green spaces, places for children to play, spaces for afforestation, etc. In other

words, we must properly allocate urban land to meet all these needs, and transfer such facilities and assets to the coming generations. Growth of squatter settlements can be checked only through these measures; planned and healthy urbanization can be secured only by considering these requirements. It is thus possible to say that the planned and tidy outlook of any settlement is also a mirror reflecting the socio-economic and cultural life of the community concerned.

Speaking of the urban development plan of our township, I must say that implementation of an urban development plan is among the most difficult tasks of any mayor in office. Yet, it is absolutely necessary to do it. Personally I think an urban development plan is like a shot that doctor prescribes for his or her patient. It may hurt, but necessary for the patient to get well. Hence, urban development plans must absolutely be implemented. Even if they hurt some.

There should be no concession and bargaining to prevent the strict implementation of development plans since they are necessary for a peaceful and healthy life. I have been sticking to this principle since I started to hold office as the mayor of Akçakale.

KORUKLU ULUSLARARASI TARIMSAL ARAŞTIRMA İSTASYONU OLUYOR

Koruklu Becomes International Agricultural Research Centre

Türkiye'nin tarımsal araştırma altyapısını geliştirmek ve güçlendirmek amacıyla TÜBİTAK Bilim Kurulu Nisan 1997'de Gaziantep'te yaptığı toplantıda "Türkiye Tarımsal Projesi 1997-2000" Programını yürürlüğe koymayı kararlaştırmıştır. Bu proje çerçevesinde GAP Bölgesi'nde yapılacak tarımsal araştırma projelerine 1 milyon ABD Doları ayrılmıştır. Bu kaynağın amacına uygun olarak kullanılabilmesi için desteklenecek bazı projelerde araştırmaların sağlıklı olarak sürdürülebileceği bir Araştırma Ünitesi'ne gereksinim duyulmaktadır. Bu çerçevede Bölge'de GAP İdaresi'nin "Tarımsal Araştırma Geliştirme Projesi'ne" ilişkin araştırmaların yürütüldüğü "Şanlıurfa-Koruklu Araştırma İstasyonu'nun söz konusu bu projelere tahsis edilmesi uygun görülmüştür.

Ayrıca bu istasyonun gelecekte GAP İdaresi'ne bağlı olarak Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi haline dönüştürülmesi hususunda GAP İdaresi Başkanlığı ve TÜBİTAK arasında 25 Aralık 1997 tarihinde iki yıllık bir İşbirliği Protokolü imzalanmıştır.

Bu konu ile ilgili olarak ayrıca, 27 5 1996 tarihinde Diyarbakır'da yapılan GAP Yüksek Kurulu (GYK) toplantısında Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'ne ait Harran-Koruklu mevkiinde ki 276 dekarlık bu Araştırma Enstitüsü'nün GAP İdaresi'ne devredilmesi 27 Mayıs 1996 tarih, 96/1 sayılı GYK 12. maddesinde karara bağlanmıştır.

The Science Council of TÜBİTAK (Scientific and Technical Research Institution of Turkey) had decided in its meeting held in Gaziantep in April 1997 to start to implement the program "Agriculture Project for Turkey 1997-2000" in order to further develop and strengthen the agricultural infrastructure of the country. In this context, 1 million US dollars were allocated to agricultural research projects to be carried out in the GAP Region. To use these funds as rationally and efficiently as possible, there is need for a Research Unit which will ensure the fully scientific and smooth conduct of researches related to some projects which enjoy financial support. Accordingly, it was found convenient to allocate the "Şanlıurfa-Koruklu Research Centre" to these projects.

Also, there is a protocol of cooperation with a duration of 2 years signed by the GAP Administration and TÜBİTAK on 25 December 1997 to transform the Koruklu Research Station into an international agricultural research centre to function under the GAP Administration.

The Higher Council for GAP (GYK in Turkish) had previously decided at its meeting held on 27 May 1996 (resolution dated 27.05.1996, no. 96/1-12) to transfer the Harran-Koruklu Research Institute managed by the General Directorate of Agrarian Reform on an area of 276 decars to the GAP Administration.

YÜKSEK KURUL KARARI / RESOLUTION OF THE HIGHER COUNCIL

GAP kapsamında bölgesel kalkınma amaç ve prensiplerine uygun gelişmeleri sağlamak amacıyla özel statüde bir Araştırma Merkezi'nin kurulması için GAP İdaresi'nce çalışmalar başlanması; halen GAP İdaresi'nin tarımsal araştırma faaliyetlerini devam ettirdiği Şanlıurfa İli Koruklu mevkiindeki Araştırma İstasyonu'nun üzerinde bulunduğu 276 dekarlık arazinin Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nce bu amaçla GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'na tahsis edilmesi.

Commencement of relevant work and procedures by the GAP Administration for the establishment of a special status research institution in charge of supporting the process of Regional development in line with objectives and principles adopted; and allocation of 276 decars of land in the Koruklu Research Station of the General Directorate of Agrarian Reform to the GAP Administration for the same purpose...

GAP YÜKSEK KURULU, Diyarbakır, 27.5.1996, 96/1

HIGHER COUNCIL FOR GAP, Diyarbakır, 27 May 1996, 96/1

BİR TARİH HAZİNESİ “RUMKALE”

A Historical Treasure : “Rumkale”

Rumkale, Birecik Ovası'nın kuzeyinde, Fırat nehrinin kıyı kesiminin doğusunda, Şanlıurfa yoluna bakan bir tepe üzerindedir.

Rumkale, Asur Kralı III. Salmanasar tarafından 885'te alınan Şitamrat şehri olarak kabul edilmektedir.

Buna karşın bazı araştırmacılar, yerleşimi Fırat kıyısında bugünkü Belkis köyünün yukarıdaki Urum (Hörüm) olarak kabul etmiş, bazıları da Urima'nın Rumkale olduğunu öne sürmüşlerdir. Rumkale'yi Süryaniler Kal'a Rhomayta, Ermeniler de Hromklay olarak adlandırmışlardır.

Rumkale, 1113 - 1166 tarihleri arasında Katoliklik makamı olarak kullanılmıştır. 1292'de Mısırlı Melik el-Eşref tarafından alınana kadar bu makam varlığını burada sürdürmüştür. 13 yüzyılda Yakubilere de patriklik makamı olarak hizmet veren Rumkale Mercibadık Savaşından (1516) sonra Osmanlı egemenliğine girmiş ve Halep eyaletine bağlanmıştır.

Şanlıurfa ile Gaziantep arasında sınır oluşturan Fırat nehri kıyısında yükselen Rumkale'den güneye doğru nehir kıyısı izlenirse, Suriye sınırları içindeki Carabulus'a kadar birçok kalenin yer aldığı görülmektedir. Aynı noktadan kuzeye

Rumkale is to the north of the Birecik Plain, to the east of the Euphrates, on a hill overlooking the highway leading to Şanlıurfa.

Rumkale is believed to be the antic city Şitamrat conquered in 885 BC by Salmanasar III, the Assyrian King. However,

the issue is somewhat disputed. While some researchers consider Urum (Hörüm) to the north of the present Belkis village on the Euphrates as the original settlement, others maintain that Urima is Rumkale. Rumkale was known as Kal'a Rhomayta by the Syrian, and Hromklay by the Armenians.

From 1113 to 1166 AD Rumkale was used as the post of the catholicos. This status continued even after that, until 1292 when the city was taken by Melik el-Eşref of Egypt. Also serving to the Yakubid as a Patriarchate in the 13th century, it was annexed by the Ottoman Empire after Mercidabik Battle (1516) and administratively attached to Aleppo.

Rumkale overlooks the Euphrates which forms the boundary between the provinces of Şanlıurfa and Gaziantep. If this fortress is followed on a line along the river down to the south up to Crablus in Syria, many other fortresses are also seen. On the other hand, when the line is extended from the same spot to the north, one can observe major fortifications up

doğru yol alındığıında, Samsun'a kadar başlıca- larını Amasya, Tokat ve Sivas kalelerinin oluş- turduğu tahkimat yapılarıyla karşılaşılma- ktadır. Rumkale, bu kaleler zincirinin en önemli halkasıdır. Fırat'ın batı yamaçlarında ve sert kalkerli kayalar üzerine inşa edilmiştir. Doğu, kuzey ve batısındaki duvarlar yüksek kayalarla çevrilidir. Kale günümüzde harap durumdadır. Büyük ve kesme taştan inşa edilen kalenin gü- neydoğuya açılan tek kapısı vardır. Kalede, ka- le beyinin konağının kalıntıları, 17. yüzyılın ikinci yarısına ait Aziz Mersin Ermeni kilisesi, çok sayıda kalıntı, su sarnıçları ve bir kuyu yer almaktadır.

Rumkale'de bulunan taşınmaz kültür varlıkları, İdaremiz ve Hacettepe Üniversitesi arasında yürü- tülen "Birecik, Halfeti ve Suruç ilçeleri Taşınmaz Kültür Varlıklarının Belgeleneşmesi Projesi" kapsa- mına alınmıştır.

Gaziantep'in Nizip İlçesi'ne bağlı Kalemeydanı Köyü sınırları içinde olan Rumkale, inşası sür- mekte olan Birecik Barajı'ndan etkilenecek tarihi eserler arasında sunulmaktadır. Yaklaşık 500 m. Yükseklikte bir tepe üzerinde konulanmış ol- ması nedeniyle Rumkale Barajın 385 metreye yükselecek suları altında kalmayacak, ancak za- ten güç olan ulaşımı daha da zorlaşacaktır.

Halen, Rumkale'ye ulaşmak için üç yol mevcuttur: Birinci yol için, Şanlıurfa'nın Halfeti İlçesi'ne gi- dip sal ile Fırat Nehri'nden Kalemeydanı Köyü'ne geçip, sonra da yaklaşık 45 dakika süreyle enge- beli arazide zor bir yürüyüşü göze almak gereki- yor. Ulaşımın ikinci yolu için ise, Gaziantep'in Yavuzeli ilçesine bağlı Kasaba Köyü üzerinden ve Kasaba'dan sonra yaklaşık 45 dakika sürecek bir yürüyüşün ardından Merzimen Çayı'nın geçilmesi gerekiyor. Son olarak Nizip'in Kamışlı Köyü üze- rinden yaklaşık bir saatlik yürüyüş ile Rumkale'ye ulaşılabilir.

Her üç güzergâhtan da Rumkale'nin yakınlarına ulaşarak görkemli manzarayı fotoğraflamak ola- nağı var. Kalenin üstüne tırmanmak ise ayrı bir çaba gerektiriyor.

to Samsun, including the fortresses of Amasya, Tokat and Sivas. As such, Rumkale is the most important link in this chain of fortifications. The fortress is build on solid calcareous rocks on the west bank slopes of the Euphrates. Walls to the east, north and west are surrounded by high rocks. The fortress is build on so- lid calcareous rocks on the west bank slopes of the Euphrates. Walls to the east, north and west are sur- rounded by high rocks. The fortress is presently in a much damaged status. Built by large cut out pieces of stone, it has only one gate opening to the southe- ast. What remained up to our day include the remains of the mansion of the commander, the Armenian Church St. Nerses belonging to the second half of the 17th century, water storage and a well.

The cultural assets of Rumkale were protected and managed within the scope of the project for the "Documentation of Immovable Cultural Assets of the Townships of Birecik, Halfeti and Suruç" imple- mented jointly by Hacettepe University and the GAP Administration.

Rumkale which is located within the area of the vil- lage of Kalemeydanı of the Nizip Township of Gazi- antep is among the historical remains which are to be affected by the Birecik Dam whose construction is under way. Since its elevation is about 500 metres, the fortress will not be submerged by the dam lake whose water elevation will be 385 metres. However, its access will be more difficult than it is today.

Presently there are three routes providing access to Rumkale. In the first route, one has to cross the Euphrates from Halfeti to the village of Kalemeydanı on a raft, and then have a rather difficult climb for 45 minutes. The second route is over the village of Kasaba of the Yavuzeli Township of Gaziantep. In this route, one has to walk for 45 minutes again and cross the Merzimen brook. The third route requires an hour of walking from the Kamışlı village of Nizip.

It is possible to reach Rumkale from these three routes to photograph the magnificent scenery awaiting the visitor. Of course, climbing up to the fortress requires additional efforts.

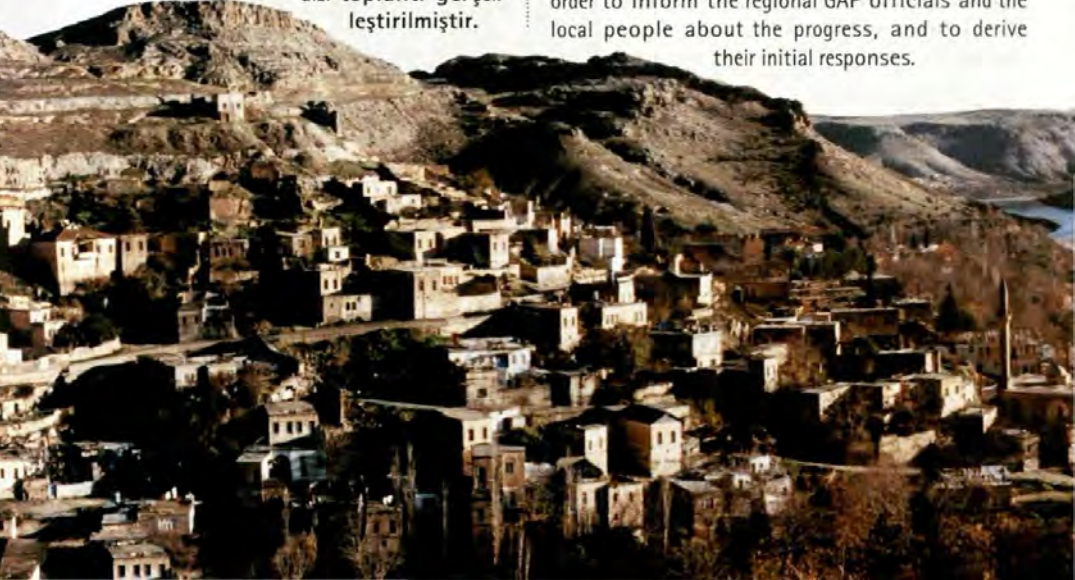
GAP

ŞANLIURFA, HALFETİ'DE KIRSAL-KENTSEL ENTEGRASYON İÇİN YARDIM VE TOPLUM KALKINMASI PROGRAMLARI PROJESİ"NDE GELİŞMELER

*Progress in the Projects for "Assistance to Rural-Urban Integration in Halfeti,
Şanlıurfa and Programs for Community Development"*

GAP Bölge kalkınma İdaresi Başkanlığı ile Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı işbirliği ile hazırlanan "GAP'ta Sürdürülebilir Kalkınma Programı"nın 29 alt alt projesinden biri olan "Şanlıurfa, Halfeti'de Kırsal Kentsel Entegrasyon için Yardım ve Toplum Kalkınması Programları Projesi", GAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından sürdürülebilir kalkınma ve katılımçılık ilkeleri çerçevesinde bir Müşavirler grubu eliyle yürütülmektedir. Müşavirlerin başlangıçtan bugüne değin yapmış oldukları çalışmalarını bir Ara-Rapor halinde derleyerek İdare'ye teslim etmeleri üzerine, 1998 yılı Şubat ayında bölgedeki yetkililer ile halkın projedeki ilerlemeler konusunda bilgilendirilmesi ve ilk tepkilerinin alınması amacıyla bir dizi toplantı gerçekleştirilmiştir.

There are 29 sub-projects under the GAP, developed through the cooperation of the GAP Regional Development Administration and the United Nations Development Program (UNDP). One of these 29 projects has the title "Assistance to Rural-Urban Integration in Halfeti, Şanlıurfa and Community Development Programs." The project is presently in implementation under the steering of a group of GAP consultants in line with the principles of sustainable development and participation. The consultants summarised the progress in project implementation in an Interim report submitted to the GAP Administration. Upon this, a series of meetings have been organised in February 1998 in order to inform the regional GAP officials and the local people about the progress, and to derive their initial responses.

20 Şubat 1998 tarihinde GAP Bölge Kalkınma İdaresi, Şanlıurfa Bölge Müdürlüğü Toplantı Salonunda yapılan Proje Yönlendirme Kurulu Toplantısına konuyla ilgili tüm kuruluşların (Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı, DPT, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Tarım Reformu Müsteşarlığı, Elektrik İşleri Etüd İdaresi, Toplu Konut İdaresi, TRT ve Birecik A.Ş.) temsilcileri ile Şanlıurfa Valisi ve çalışma alanı içindeki ilçelerin (Nizip, Birecik, Halfeti, Besni, Araban ve Yavuzeli-

The Project Steering Committee held a meeting on 20 February 1998 in the conference hall of the GAP Regional Directorate in Şanlıurfa. This meeting was attended by the representatives of all organisations involved in the project. These organisations include: UNDP, State Planning Organisation, Ministry of Energy and Natural Resources, General Directorate of Rural Services, Undersecretariat of Agrarian Reform, Administration of Electricity Surveys, Mass Housing Administration, Turkish Radio and Television Corporation, and Birecik A.Ş. Further, the Governor of Şanlıurfa, Governors of administrative districts within the project area (Nizip, Birecik, Halfeti, Besni, Araban and Yavuzeli), the Mayor of Halfeti, "muhtar"s (village headmen) of 16 villages affected by the Birecik Dam, central and regional staff of the GAP Administration, and the Consultants were also present at the meeting. There were presentations on work performed by the Group of Consultants since August, and on the alternatives develop-

li) Kaymakamları, Halfeti Belediye Başkanı, Birecik Barajı'ndan etkilenen köylerden 16'sının muhtarları, GAP Bölge Kalkınma İdaresi'nin merkez ve bölge uzmanları ile Müşavir Grubun elemanları katılmışlardır. Toplantıda ayrıca GAP Bölge Kalkınma

ped for the re-settlement of those villages affected by the dam as well as for the township of Halfeti. Opinions and suggestions of all participants were asked. The meeting also discussed a draft program for a series of informative meetings to be organised on village basis. The draft program was then made definitive in line with the comments and suggestions of participants.

Under the village visit program, there were meetings in 21 villages and in Halfeti from 21

İdaresi'nin Başkan Yardımcıları Sn. Kaya Yaşınok ve Sn. Şerafettin Hamidi de hazır bulunmuşlardır. Toplantıda Proje kapsamında Müşavir Grubun Ağustos ayından bugüne kadar yapmış olduğu çalışmalar ile yerleşim alanları barajın göl aynasından etkilenen köyler ve Halfeti İlçe Merkezi için geliştirilen yeni yerleşim alanı alternatifleri sunulmuş ve katılımcıların konuya ilişkin görüşleri alınmıştır.

February to 1 March 1998. These meetings were conducted by a group of about 20 people consisting of the members of the Consulting Group, central and regional staff of the GAP Administration, and the representatives of some of the organisations mentioned above. Weather was fine and village meetings were held outdoors. Each of these village meetings were attended by 25 to 100 people who were given booklets on the project. Discussions at these meetings proceeded according to the specific situation of the village concerned and problems articulated by the local people. In the process of discussion, representatives of relevant government organisations and the members of the Consulting Group gave detailed information especially on the following :

Yönlendirme Kurulu Toplantısında ayrıca, ertesi günden başlayarak köy bazında yapılacak bilgilendirme toplantılarının taslak programı tartışılmış ve katılımcıların görüşleri doğrultusunda düzeltilerek kesinleştirilmiştir.

Köy ziyaret programı uyarınca 21 Şubat - 01 Mart 1998 tarihleri arasında Yönlendirme Kurulu Toplantısına katılan resmi kurum temsilcilerinin bir bölümü ile, GAP Bölge Kalkınma İdaresi'nin merkez ve bölge uzmanları ve Müşavir Grubun elemanlarının katılımıyla yaklaşık 20 kişilik bir uzmanlar grubu olarak 21 köy ve Halfeti'de toplantılar yapılmıştır. Havaların uygun olması nedeniyle açık havada, köy meydanı veya okul bahçesinde düzenlenen toplantılarda halktan yaklaşık 25 - 100 civarında katılım gerçekleşmiş ve vatandaşlara proje ile ilgili broşür dağıtılmıştır. Toplantılarda her bir köyün özgül durumuna ve dile getirilen sorunlarına göre şekillenen tartışmada ilgili kamu kuruluşu ve müşavir grubun elemanları özellikle aşağıdaki konularda ayrıntılı bilgi artarmıştır.

1. Overall information by the GAP authorities on the scope of the project and works to be done in the future,
2. Presentation of suggestions developed according to the preliminary findings of the field survey of the Consulting Group and to the community development program,
3. Information given by the law expert of the group on matters which are important for the local people to observe in the process of expropriation conducted by the Electricity Administration,
4. Information on alternatives for new settlement developed by the spatial works branch of the Consulting Group,

1. GAP Bölge Kalkınma İdaresi yetkililerince proje kapsamı ve gelecekte yapılması programlanan çalışmalar hakkında genel bilgilendirme,

2. Müşavir Grubunun arazide yapmış olduğu çalışmalar ile anket uygulaması ön sonuçların ve sosyal kalkınma programı kapsamında hazırlanan önerilerin sunulması,

3. Müşavirin hukuk uzmanı tarafından, Elektrik İşleri Etüd İdaresi'nce yürütül-mekte olan kamulaştırma çalışması esnasında vatandaşların dikkat etmesi gereken hususlar konusunda yardımcı bilgiler,

4. Müşavirin mekânsal çalışmalar gurubunca hazırlanan yeni yerleşim alanı alternatifleri konusunda bilgilendirme,

5. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü merkez ve taşra yetkililerince yeniden yerleşme konu olacak vatandaşlara 2010 Sayılı İskan Yasası uyarınca yapılabilecek devlet eliyle (kırsal ve kentsel) iskan veya kendi evini yapana kredi desteği yoluyla uygulanabilecek köy nakli seçenekleri ve izlenmesi gerekli prosedür konularında bilgi aktarımı, ve 6. Müşavirin ekonomik çalışmalar grubunca vatandaşlara ödenecek kamulaştırma bedellerinin ekonomide üretken sektörlerle yönlendirilmesi amacıyla hazırlanan ekonomik kalkınma modelinin tanıtılması.

Bu kapsamda 25 Şubat 1998 Çarşamba günü Halfeti'de Belediye Meydanında yapılan ve en kalabalık katılımın sağlandığı toplantıda da benzeri bir bilgi aktarımı yapılmıştır. Toplantıda bir bölümü baraj gölü aynası altında kalacak ilçe merkezinin sadece su altında kalan yapılarının yeniden yerleştirilmesi yerine, ilçe merkezinin tümüyle yeni bir alana taşınması alternatifinin de gündeme alınması Halfeti'linin genel bir talebi olarak dile getirilmiştir.

25 Şubat 1998'de yapılan toplantıda ilçe merkezi tümüyle yeni bir alana taşınması alternatifinin gündeme alınması Halfeti'linin genel talebi olarak dile getirilmiştir.

At the meeting on 25 February 1998 to transfer the township as a whole to a new locality was raised as the demand of the people of Halfeti.

5. Information given by the central and peripheral personnel of the General Directorate of Rural Services on the Satte support available under the Act no. 2010 on Re-settlement to those who are subject to rural or urban re-settlement or others who build their own dwellings on credit, including alternatives for village re-settlement and procedures to be followed, and

6. Introduction by the economists of

the Group of the economic development model which was prepared to channel expropriation compensations to productive sectors.

A similar meeting for informing people was held in hafeti on 25 February 1998 with the largest attendance that far. At this meeting, it was articulated as the request of the people of Halfeti to transfer the township as a whole to a new locality instead of limiting re-settlement only to those structures and buildings which are to remain under the dam lake.

ÇATOM

Bilgi ve aynı yardımlarınız için

Türkiye Kalkınma Vakfı Diyarbakır Bölge Müdürlüğü'ne

(0.412.235 77 90-91)

veya

GAP İdaresi Şanlıurfa Bölge Müdürlüğü'ne

(0.414.314 17 50)

basvurabilir;

Nakdi yardımlarınızı Türkiye Kalkınma Vakfı

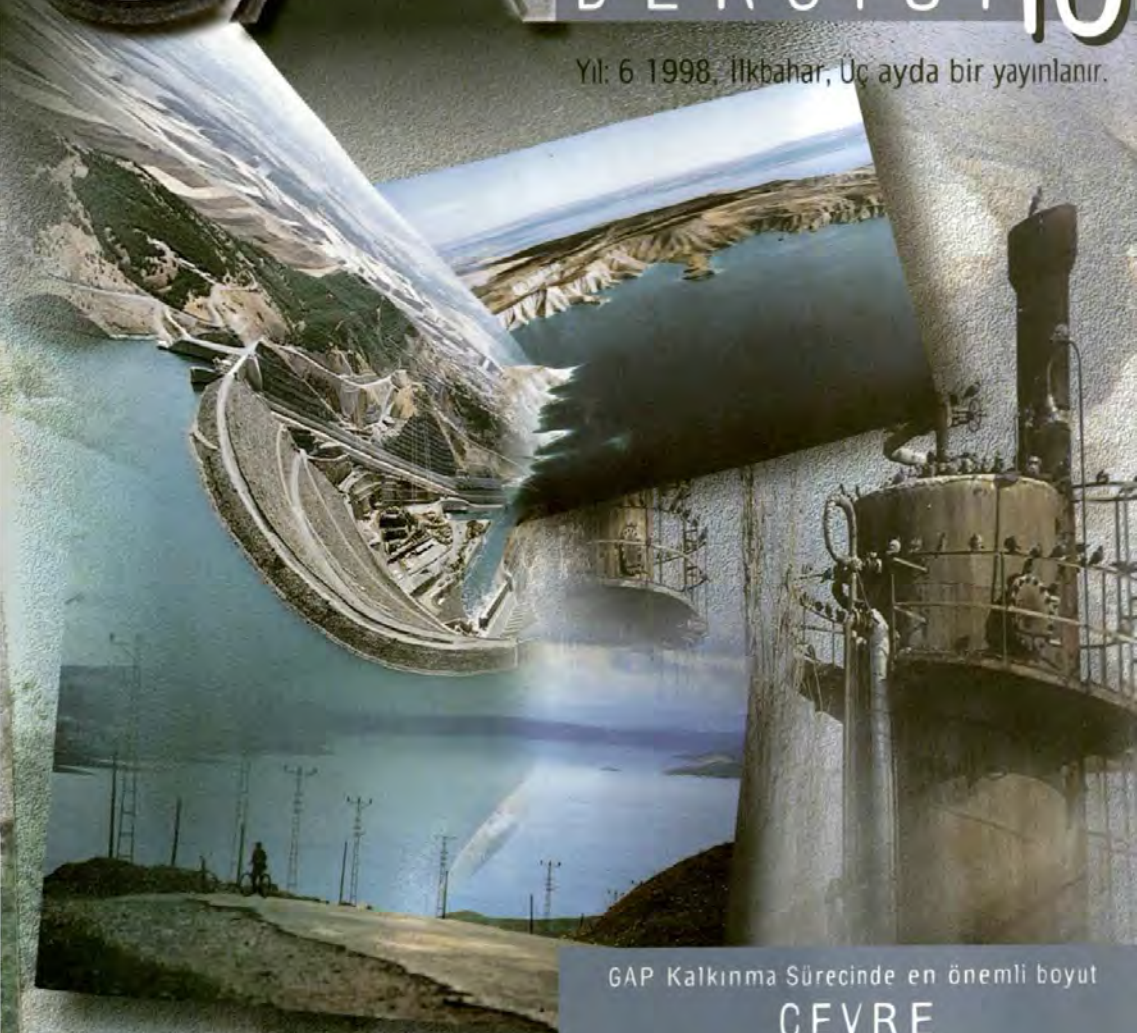
Vakıflar Bankası Finans Market

2002124 No.lu ÇATOM hesabına yatırabilirsiniz.

GAP

DERGİSİ 10

Yıl: 6 1998, İlkbahar, Üç ayda bir yayınlanır.

GAP Kalkınma Sürecinde en önemli boyut
ÇEVRE

YIL / Year 6 • SAYI / Number 10

GAP DERGİSİ

**GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ
BAŞKANLIĞI ADINA SAHİBİ**
Publisher on behalf of GAP Regional
Development Administration
BAŞKAN / President
Dr. İ.H. Olcay ÜNVER

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
General Editorial Director
Kaya YAŞINOK

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Managing Editor
Zeynep AKINCI

**YAYIN KOORDİNATÖRÜ ve
İNGİLİZCE REDAKTÖR**
Editorial Coordinator and
English Editorial
Füsun ORALALP

YAYIN KURULU / Advisory Board
Zeynep AKINCI Can KAFDAĞLI
Aslıhan GÜVEN İbrahim TUĞRUL
Necati ÖZKAN

YAZI KURULU / Editorial Board
Emine AKIN Füsun ORALALP
Zeynep ÇULHA Işıl ZORLUTUNA
Şeniz KOBAL Selda ÖZDEMİR

BÖLGE KOORDİNATÖRÜ
Regional Coordinator
Erdal ERDEM

ADRES / Address
Brandt Willy Sok. No : 5
Çankaya 06680 ANKARA
Tel : (009 312) 442 23 24 - 440 13 84
Fax: (009 312) 440 13 84
e-mail: gap@servis.net.tr
Internet home page : www.gap.gov.tr.

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Regional Directorate
Urfa Tünel Çıkış Ağızı P.K. 155
63000 ŞANLIURFA
Tel : (009 414) 314 17 50
Fax: (009 414) 313 50 73

GRAFİK TASARIM & BASKI
Rekmay Ltd. Şti. : (312) 231 09 26 - 74

GAP Dergisindeki yazılarda yer alan görüşler yazarlarına aittir. Bu yazılar GAP Dergisi kaynak gösterilmek suretiyle kullanılabilir.

Gönderilen yazılar yayınlanmasın veya yayınlanmasın iade edilmez. Yayın Kurulu gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamamaya ve üzerinde gerekli düzeltmeyi yapmaya yetkilidir.

ISSN 1301-5745

2

**GAP ULUSLARARASI
HAVALİMANI'NIN TEMELİ ATILDI**
Construction of GAP International Airport Takes Start

5

**DEVLET BAKANANI Prof. Dr. M. SALİH YILDIRIM
ABD'YE İNCELEME ZİYARETİNDE BULUNDU**
State Minister Prof. Salih Yıldırım visited United States

**8 ÇEVRE BAKANLIĞI İLE GAP BKİ BAŞKANLIĞI
ARASINDA İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ İMZALANDI**
Ministry of Environment and GAP Administration
Acted a Protocol of Cooperation

10

GAP MASTER PLANI'NDA ÇEVRE YAKLAŞIMI
GAP Master Plan's Approach to Environment

15

röportaj

**TEMA VAKFI VE GAP
"EROZYONLA MÜCADELEDE ULUSAL HAREKET"**
TEMA Foundation and GAP
"National Movement and Fighting Erosion"

**19 İÇMESUYU KAYNAĞI OLARAK
ATATÜRK BARAJI'NIN KORUNMASI PROJESİ**
Project on the Protection of Atatürk Dam
As a Drinking Water Reservoir

24

**PARİS'TE SKK HAZIRLIK
ÇALIŞMALARI VE NEW YORK'TA
VI. DÖNEM SKK TOPLANTISIN'DA
GAP BKİ DE TEMSİL EDİLDİ**
GAP Regional Development Administration was presented
at the Comission for Sustainable Development (CSD)

29

**DÜNYA SU GÜNÜ
ŞANLIURFA'DA KUTLANDI**
World Water Day Celebrations in Şanlıurfa

34

**GAP KOORDİNASYON KURULU
BATMAN'DA TOPLANDI**
GAP Coordination Council Met in Batman

HALK KATILIMI VE ÇEVRE BİLİNCİ 36

People's Participation and Environmental Awareness

GAP'A YÖNELİK ÇEVRE PROJELERİ 39

GAP Related Projects on Environment

52

MEKANSAL PLANLAMADA ÇEVRE BOYUTU VE GAP

Environmental Dimension in Spatial Planning and GAP

8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ'NDE 58

KADINLARIN SESİ DARGEÇİTTE YÜKSELDİ

Women Raised Their Voice in Dargeçit on March 8,
World Women's Day

64

DİCLE HAVZASI'NDA SU İLE İLGİLİ ÇEVRE SORUNLARI

Environmental Problems in the Tigris Basin

GAP İDARESİ İCARDA İLE İŞBİRLİĞİNE GİDİYOR

GAP Administration Cooperates With Icarda 70

GÜNEYDOĞU'DA YENİ UFUKLAR

New Horizons in Southeastern Anatolia 72

ŞANLIURFA HAYVANCILIK PANELİ 74

Şanlıurfa : Panel Discussion on Livestock Farming

GAP-GİDEM'LER TARAFINDAN 76

DÜZENLENEN İSRAİL İŞ GEZİSİ

Business Trip to Israel Organised by GAP-GİDEM

BİLKENT KLASİK GİTAR ÜÇLÜSÜ, 77

GÜNEYDOĞU'DAYDI

Bilkent Classical Guitar Trio in the GAP Region

ŞANLIURFA, HALFETİ'DE KIRSAL - KENTSEL ENTEGRASYON PROJESİ İLE İLGİLİ GELİŞMELER

Activities Under the Project

"Rural-Urban Integration in Halfeti, Şanlıurfa" 78

GAP BÖLGESİ'NDE İÇME SUYU 81

AMAÇLI BARAJ BİRECİK BARAJI

Birecik Dam : A Dam for Drinking Water

Supply in the GAP Region

ŞANLIURFA AGRO-GAP'98'E 84

EVSAHİPLİĞİ YAPTI

Şanlıurfa Hosted Agro-GAP 98

ÇOCUK GÖZÜYLE GAP 85

GAP as Children See It...

Sayın Okurlarımız

Büyük ölçekli bir bölgesel kalkınma projesi olan GAP'ın çevre üzerinde önemli etkileri olması kaçınılmazdır. Özellikle büyük rezervuarlar vasıtasıyla geniş bir alanın sulanması, Bölge'de toprak ve su rejimini değiştirecektir. Bu değişiklik, GAP'ın sosyo-ekonomik etkisi gibi temel nitelikte ve kalıcı olacaktır. Bölge kalkınma faaliyetlerinin uygulandığı alanlarda çevre iyi yönetilmediği takdirde hızlı ekonomik büyüme süreci devam ettirilemez. Bu nedenle sosyo-ekonomik kalkınma ile çevre koruması arasında çelişki yaratmayacak şekilde sürdürülebilir kalkınmayı sağlayacak bir çevre yönetimi büyük önem taşımaktadır.

Kuruluşundan itibaren çevre konusundaki çalışmalarını bu bilinçle yürüten GAP İdaresi'nin faaliyetleri 1998-İlkbahar sayımızın ana konusu olmuştur. Katkıda bulunan diğer kuruluşlara teşekkürlerimizi sunarız.

Saygılarımızla
"GAP Dergisi"

For Our Readers

Since it is large scale regional development project, GAP will inevitably generate significant effects on the environment. In particular, irrigation through large water reservoirs covering extensive tracts of land will change the soil and water regime of the region. This change will be of a basic character and an enduring one as the socio-economic impact of GAP. The process of rapid economic growth can not be sustained unless there is appropriate environmental management in areas where development activities are taking place. Therefore, it is of utmost importance to introduce an environmental management scheme which is capable of ensuring sustainable development by avoiding any contrast between socio-economic development and environmental protection.

The GAP Administration has been conducting its activities related to the environment with this particular awareness since its establishment. These activities constitute the main topic of our Spring 98 issue. We extend our thanks to other organisations contributing to this issue.

With best regards
"GAP Review"

GAP

GAP ULUSLARARASI HAVALİMANI'NIN TEMELİ ATILDI

CUMHURBAŞKANI SÜLEYMAN DEMİREL GAP BÖLGESİ'NDEKİ
BAZI TESİSLERDE İNCELEMELERDE BULUNDU

*Construction of GAP International Airport Takes Start
President Demirel Visited Some Facilities in the GAP Region*

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, beraberinde T.B.M.M. Başkanı Hikmet Çetin, Başbakan Mesut Yılmaz, bakanlar, milletvekilleri olmak üzere bazı incelemeler, temel atma ve açılışlar yapmak üzere,

President Süleyman Demirel visited Gaziantep and Şanlıurfa on 9 May 1998 together with the Grand National Assembly Speaker Hikmet Çetin, Prime Minister Mesut Yılmaz, ministers and MPs to inspect some facilities and take part in ceremonies.

9 Mayıs 1998 tarihinde Gaziantep ve Şanlıurfa'ya gelmişlerdir.

İlk olarak, yapımı devam eden Karkamış Barajı ile Birecik Barajı inşaat alanlarında incelemelerde bulunup bilgi alan heyet, daha sonra GAP Uluslararası Havalimanı inşaat sahasındaki tören alanına geçmiş, burada Ulaştırma Bakanı Necdet Menzir, Şanlıurfa Valisi Şahabettin Harput, DHMİ Genel Müdürü Taner Küçükünsal, yetkililer ve çevre köylerden gelen vatandaşlar tarafından sevgi gösterileriyle karşılanmıştır.

Törende bir konuşma yapan Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel "Ülkemizin bu köşesini imar etmek için çalışmalarımız sürüyor. GAP, bugün bir ünite daha kazanıyor. GAP Uluslararası Havalimanı Projesi, gecikmiş bir projedir. Bugün bu projenin gerçekleşmesinden dolayı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ne teşekkür ediyorum. Bu proje Şanlıurfa'nın dünyaya yönelik ulaşımını en yüksek düzeye çıkaracaktır. Bu alan, ovada

The group first visited the construction sites where Karkamış and Birecik dams are in progress. The group then moved to the construction site of GAP International Airport in Şanlıurfa to be present at the foundation ceremony. Transportation Minister Necdet Menzir, Şanlıurfa Governor Şahabettin Harput, State Airports Director Taner Küçükünsal, senior government staff and people coming from nearby villages were also present at the construction site.

Delivering a speech at the site, President Demirel said: "Our efforts to build up and develop this corner of our country are continuing. Today, GAP is about to gain one more unit. GAP International Airport is a delayed project. I give my thanks to the present government for having this project finally realised. This project will place Şanlıurfa in a much advantaged position in terms of its connections to other parts of the world. This airport is being built to transport what is grown in the area to other parts of Turkey and to other

yetişen ürünleri Türkiye'ye ve Dünya'ya nakletmek için yapıyor. Devlet bu projeye her türlü desteği veriyor. Bundan sonra iş size kaldı. Yakında Şanlıurfa'da fabrika yapacak yer kalmayacak. Sizin üreteceğiniz ürünlerin koruması devletin görevidir, bu ürünler ülkenin ve dünyanın sofralarında yer alacaktır" demiştir.

Başbakan Mesut Yılmaz da konuşmasında "GAP, dünyada gerçekleştirilen en büyük bölgesel projelerden biridir. Bu özellikleri ile bütün milletimizin gurur duyduğu bir projedir. GAP, dostlarımızın sevindiği, düşmanlarımızın hasretini çektiği bir projedir. GAP kapsamında projelerin birer birer devreye girmesiyle ve hükümetin çıkarttığı teşvik yasası ile ülkemizin bu köşesinde bir canlılık yaşanacaktır. GAP Uluslararası Havalimanı, Bölge'deki kargo ihtiyacını karşılayacaktır" demiştir.

Daha sonra, 30 ayda bitirilecek olan havalimanının temeli, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, tarafından atılmıştır.

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ve beraberindeki heyet, daha sonra helikopterle Şanlıurfa İçme Suyu Arıtma Tesisleri'nin temelini atmak üzere Tünel Çıkış Ağızındaki tören alanına geçmişlerdir. Törden sonra, Şanlıurfa - Mardin Kanal İnşaatı temeli atılmıştır.

Şanlıurfa Vilayeti'ni de ziyaret eden Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ve beraberindeki heyet Vali Şahabettin Harput'tan İlin sorunları hakkında bilgi alıp, halka hitap ettikten sonra Dergah, Balıklıgöl ve Şanlıurfa Spor sosyal tesislerinde incelemelerde bulunmuşlardır.

Son olarak Organize Sanayi Bölgesi'ne geçen heyet, burada bazı fabrikaların açılışını yaptıktan sonra Şanlıurfa'dan ayrılmıştır.

countries. The State extends all assistance needed for this project. From now on, it is your job. Soon, there will be no space left in Şanlıurfa for building new factories. It is the duty of the State to protect what you have produced. These products will take their distinct place in national and international kitchens."

Taking the rostrum after President Demirel, Prime Minister Mesut Yılmaz said: "GAP is one of the largest regional development projects in the world. As such, it is a project we are proud of as a nation. GAP is a project for which our friends cheer up while our opponents envy. This part of the country will gain vivacity as the individual projects of GAP are gradually phased in and as governments support the process with special incentives. In this context, GAP International Airport will answer the transportation needs of the Region."

President Süleyman Demirel, initiated the foundation of the airport which is scheduled to be finished within 30 months.

President Demirel and the team escorting him then moved to Şanlıurfa Irrigation Tunnels to attend the ceremony for the foundation of Şanlıurfa Drinking Water Treatment Plant. Following this, another ceremony took place for the construction of Şanlıurfa-Mardin irrigation canal.

Then visiting the Governorate of Şanlıurfa, President Demirel was briefed by Governor Harput about the problems of the province. After addressing to people from the Governorate Building, President Demirel continued his visits in Dergah, Balıklıgöl and sports facilities of Şanlıurfa.

Finally moving to the Organised Industrial Zone of Şanlıurfa, the President and his team attended the opening of several factories and then left Şanlıurfa for Ankara.

GAP

DEVLET BAKANI Prof. Dr. M. SALİH YILDIRIM ABD'YE İNCELEME ZİYARETİNDE BULUNDU

State Minister Prof. M. Salih Yıldırım Visited United States

GAP'tan sorumlu Devlet Bakanı Prof. Dr. M. Salih Yıldırım, 10-21 Mayıs 1998 tarihleri arasında Amerika Birleşik Devletleri'ne 10 günlük bir inceleme ziyareti yapmıştır. Devlet Bakanı, OHAL Bölge Valisi, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı, Türkiye Kalkınma Bankası Genel Müdürü, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşar Yardımcısı ile teknik uzmanlardan oluşan 14

Prof. M. Salih Yıldırım, State Minister in Charge of GAP had a 10 day visit to the US from 10 to 21 May 1998. State Minister Yıldırım stated that the visit made by a team composed of 14 senior Turkish officials including the State of Emergency Regional Governor, President of GAP-RDA, Director General of the Development Bank of Turkey, Deputy Undersecretary of State

kişilik bir heyetle yaptığı bu ziyaretin son derece yararlı olduğunu açıklamıştır.

"Sadece ekonomik çıktıları ile değil, önemli sosyal hedefleri ve sürdürülebilir insani kalkınma anlayışı doğrultusundaki projeleri ile de Türkiye'nin yüz akı olan GAP'ı seçilmiş platformlarda tanıtmak; yabancı yatırımcı, girişimci ve finans çevrelerinin ilgisini GAP üzerinde yoğunlaştırmak bu gezimizin başlıca hedeflerinden biriydi." diyen Devlet Bakanı, ziyareti yapmaktaki bir başka amacın da, ABD'deki önemli sulama ve bölgesel kalkınma projelerini inceleyerek, uygulamaları yerinde görmek olduğunu belirtmiştir.

ABD'deki temaslarına Washington'da ABD Ticaret ve Kalkınma Ajansı'nın (USA Trade and Development Agency-TDA) direktörü ile görüşerek başlayan Devlet Bakanı Yıldırım, yakın geçmişte GAP kapsamında iki projeye -GAP Uluslararası Havalimanı Projesi ve GAP Coğrafi Bilgi Sistemi Projesi- hibede bulunmuş olan bu kuruluşla görüşmelerinin çok verimli geçtiğini açıklamıştır.

Prof. Dr. Yıldırım, Washington'daki temaslarında Dünya Bankası (World Bank-WB), ABD Eximbank ve ABD Denizaşırı Özel Yatırım Kuruluşu'nu (Overseas Private Investment Corp.-OPIC) GAP'ın yarattığı yeni yatırım olanakları hakkında bilgilendirmiş ve yeni projeler önermiştir.

Türk Amerikan Konseyi'nin (American-Turkish Council-ATC) heyet onuruna düzenlediği öğle yemeğinde yaptığı konuşmada da belirttiği gibi, Devlet Bakanı'nın ilk gün temasları Amerikan iş çevrelerinin GAP Bölgesi'ne ilgisini çekerek, bu çevreleri GAP'ın yarattığı yatırım olanakları hakkında bilgilendirme açısından son derece yararlı ve verimli olmuştur.

Planning Organisation and subject specialists was quite fruitful.

State Minister Prof. Yıldırım reminded that it was one of the main purposes of the visit to "acquaint distinguished international platforms with GAP in its significant social goals and concept of sustainable human development other than economic outputs; and to draw foreign investors, entrepreneurs and finance circles towards GAP." State Minister Yıldırım added that another purpose of the trip was to visit and survey major development and irrigation projects under implementation in the US.

State Minister Yıldırım started his communications in the US with the Director of the US Trade and Development Agency (TDA). Prof. Yıldırım later stated that he had a fruitful conversation with the senior manager of this particular organisation which recently extended grant to two major schemes (GAP International Airport and GAP Geographical Information System) within GAP.

"Sadece ekonomik çıktıları ile değil, önemli sosyal hedefleri ve sürdürülebilir insani kalkınma anlayışı doğrultusundaki projeleri ile de Türkiye'nin yüz akı olan GAP'ı seçilmiş platformlarda tanıtmak; yabancı yatırımcı, girişimci ve finans çevrelerinin ilgisini GAP üzerinde yoğunlaştırmak bu gezimizin başlıca hedeflerinden biriydi."

"One of the main aims of this visit was acquaint distinguished international platforms with GAP in its significant social goals and concept of sustainable human development other than economic outputs; and to draw foreign investors, entrepreneurs and finance circles towards GAP."

In his contacts at Washington D.C. Prof. Yıldırım informed senior level managers from the World Bank, US Eximbank, and US Overseas Private Investment Corporation (OPIC) about the new investment possibilities created by GAP and proposed new projects.

State Minister Yıldırım made a speech at the lunch given to his honor by the American-Turkish Council and expressed his content with his first day contacts in terms of illuminating American business circles about the investment potentials of the GAP region.

Ziyaretin devamında ABD'nin belli başlı kalkınma ve sulama projelerini inceleme olanağı bulunmuştur.

Bu çerçevede, ABD'nin en önemli bölgesel kalkınma projelerinden biri olarak kabul edilen Tennessee Vadisi Projesi'nin yürütülmesinden sorumlu Tennessee Vadisi Otoritesi (Tennessee Valley Authority-TVA) ile bilgi ve görüş alışverişinde bulunan heyet, Phoenix'teki incelemelerinde de Merkezi Arizona Projesi (Central Arizona Project-CAP) ve Tuz Nehri Projesi (Salt River Project-SRP) gibi belli başlı sulama projelerinde incelemeler yaparak brifingler almıştır.

"Değişik dönemlerde ve başka şartlar altında, benzer sorunlara bulunan çözümleri görmek ve bunlarla ilgili fikir alışverişinde bulunmak hem benim için hem de heyet üyesi arkadaşlarım için yararlı oldu" diyor Prof. Dr. Yıldırım, sözlerine şöyle devam etmiştir: "GAP'ı tanıtmak ve yabancı yatırımcı, girişimci ve finans çevrelerinin ilgisini çekmek, ayrıca benzer kalkınma projelerini izlemek ve uygulamaları yakından görmek açısından heyetimiz adına son derece yararlı olan 10 günlük gezimizin bitiminde gezi programını oluştururken hedeflediklerimize ulaşmanın mutluluğunu yaşıyorum."

The Turkish team also had talks with the Tennessee Valley Authority (TVA) which is in charge of conducting one of the most important regional development projects in the US. While in Phoenix, the team visited such major irrigation projects as Central Arizona Project (CAP) and Salt River Project (SRP).

Following these visits and contacts, Prof. Yıldırım stated "It was extremely useful for my colleagues and myself to observe solutions developed for problems similar to ours but at different times and under different circumstances, and to exchange opinion on these matters. It was a good chance and occasion for our team to present GAP to the consideration of foreign investors, entrepreneurs and fund raisers, and also to observe on site similar development projects. As I close this 10 day visit, I am happy to see that what we had expected while programming this trip all came true."

"Değişik dönemlerde ve başka şartlar altında, benzer sorunlara bulunan çözümleri görmek ve bunlarla ilgili fikir alışverişinde bulunmak hem benim için hem de heyet üyesi arkadaşlarım için yararlı oldu"

"It was extremely useful for my colleagues and myself to observe solutions developed for problems similar to ours but at different times and under different circumstances, and to exchange opinion on these matters."

GAP

ÇEVRE BAKANLIĞI İLE GAP BKİ BAŞKANLIĞI ARASINDA İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ İMZALANDI

Ministry of Environment and GAP Administration Acted a Protocol of Cooperation

Çevre Bakanlığı ile GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı arasında, "GAP Bölgesi'ndeki Çevre Sorunlarının Tesbiti ve Alınacak Önlemler Konusunda" işbirliği esaslarına dair protokol, 21 Nisan 1998 tarihinde Devlet Bakanı Prof. Dr. M. Salih Yıldırım ile Çevre Bakanı Sayın İmren Aykut tarafından imzalanmıştır.

The protocol setting forth the principles of cooperation between the Ministry of Environment and GAP Administration on the "Identification of Environmental Problems in the GAP Region and Measures to be Taken" was signed on 21 April 1998 by State Minister Prof. Salih Yıldırım and Environment Minister İmren Aykut.

GAP'ın çevre etkilerini olumlu ve olumsuz yönleriyle dikkate almak, olumlu gelişmelerden yararlanırken, olumsuz gelişmelere karşı şimdiden önlem almak ve hazırlıklı olmak ilke olarak bu işbirliğinin temel amacıdır.

GAP Bölgesi'nde mevcut çevre ve zaman içinde ortaya çıkabilecek doğayı ve insan yaşamını tehdit edebilecek konular öncelikle tesbit edilecek ve iki kurumun ortak çalışmasıyla oluşturulacak çalışma grupları, üniversitelerin de katkısıyla, Bölge'de uygulanabilirliği olan çevre politikalarını saptayacaklardır.

Sulamaların aşama aşama devreye girmesiyle, Bölge'deki iklim değişikliklerinin tarımsal üretime ve bitki örtüsüne yapacağı etkiler, oluşabilecek yeni hastalıklarla mücadele, nüfus hareketliliği sonucu kentleşmenin yaratacağı altyapı, kanalizasyon, içme ve kullanma suyu ile ilgili olumsuz etkiler, endüstriyel faaliyetlerin yaratacağı su, hava ve toprak kirliliği ile erozyon gibi önem ve öncelik arzeden konularda, iki kurumun teknik ve mali olanaklarını birleştirmesiyle daha hızlı ve somut sonuçlar alınacaktır.

GAP'ın çevre etkilerini olumlu ve olumsuz yönleriyle dikkate almak, olumlu gelişmelerden yararlanırken, olumsuz gelişmelere karşı şimdiden önlem almak ve hazırlıklı olmak ilke olarak bu işbirliğinin temel amacıdır.

The basic objective of the protocol of cooperation is to consider GAP in terms of its positive and negative effects on the environment, and to design timely measures and precautions for adverse effects while taking full advantage of its positive implications.

The basic objective of the protocol of cooperation is to consider GAP in terms of its positive and negative effects on the environment, and to design timely measures and precautions for adverse effects while taking full advantage of its positive implications.

Within the frame of the protocol of cooperation, present or prospective issues which may pose a threat for the nature and human life in the GAP region will be identified with respect to their priorities, and working groups to be formed by the two organisations will, also with the contribution of universities, develop environmental strategies which have relevance to the Region.

It is expected that the combination of technical and financial endowments of the two organisations will help obtain faster and more specific outcomes. The priority issues to be addressed by the cooperative action include the impacts of irrigation induced climate change on agricultural production and crop design; combat against newly emerging diseases; pressure on urban sewage, drinking and use water facilities and other infrastructures which stem from rapid urbanisation; water, air and soil pollution generated by industrial activities; and erosion control.

GAP MASTER PLANI'NDA ÇEVRE YAKLAŞIMI

GAP Master Plan's Approach to Environment

Herhangi bir bölgede, özellikle de bölge kalkınma faaliyetlerinin uygulandığı alanlarda çevre iyi yönetilmediği takdirde hızlı ekonomik büyüme sürecinin devam ettirilemeyeceği yaygın kabul görmektedir. Bu noktada gerçek mesele ekonomik kalkınmayla çevre korunması arasında bir çelişki değil, sürekli ekonomik büyümeyi temin edecek bir çevre yönetiminin belirlenmesidir.

Büyük ölçekli ve çok-sektörlü bir proje olan GAP'ın çevre üzerinde önemli etkileri olması beklenmektedir. Özellikle büyük rezervuarlar ve

It is widely accepted that unless there is proper environmental management in any region and particularly in those areas where regional development activities are going on, it will be impossible to sustain a rapid process of growth. The real issue at this point is not any contrast between economic development and environmental protection purposes but the identification of a mode of environmental management which will ensure a sustained economic growth.

salt havzalar arası su aktarımı gibi metodlarla geniş bir sahanın sulanması, Bölge'de toprak ve su rejimini önemli ölçüde değiştirecektir. Bu gelişmelerle birlikte nüfus artışı, nüfusun hareketliliği, kentleşme ve sanayileşme doğal çevrede yeni değişimler yaratacaktır. Bu ise hem bitki örtüsünü ve hayvan türlerini, hem de insanları etkileyecektir.

Bu değişiklikler, tıpkı GAP'ın uygulanmasının sosyo-ekonomik etkisi gibi oldukça temel nitelikte ve kalıcı olacaktır. Bu sebeple, çevre boyutu GAP bölgesel kalkınmasının entegre bir parçası olarak ele alınmalı ve sosyo-ekonomik gelişme için alınan diğer tedbirlerle uyum içinde kapsamlı bir yaklaşım benimsenmelidir.

Rio Toplantısı'nda ; "Sürdürülebilir kalkınmada çevresel koruma, kalkınma sürecinden bağımsız değil, onun bütünleşik bir parçasıdır" ilkesi kabul edilmiş ve Çevresel Etki Değerlendirmesi de ulusal bir araç olarak benimsenmiştir.

GAP Master Planı'nda ortaya konulan çevre yönetimi yaklaşımı ile Rio Konferansı'nın yukarıda ifade-sini bulan ilkeleri örtüşmektedir.

Doğabilecek Sorunlar ve Önlemler:

GAP'in çevreye olası etkisi, çeşitli kategorilere göre özetlenebilir. Bunlar iki sınıfa ayrılabilir; proje seviyesinde ele alınabilecek olanlar ve daha genel bir yaklaşımı gerektirenler. Bu iki kategorideki sorunlar aşağıda verilmektedir.

(a) Projeler itibarıyla muhtemel çevresel sorunlar

- * Sanayi atıkları
- * Kent kanalizasyon suları
- * Katı atıklar
- * Madencilik, sanayileşme ve termik enerji üretimine bağlı hava ve su kirliliği

As a large scale and multi-sectoral project, GAP is expected to generate important implications on the environment. Especially the existence of large water reservoirs and the irrigation of vast areas through such methods as water transfer from one basin to another will considerably alter the land and water regime in the region. Along with these, population growth, mobility, urbanisation and industrialisation will all instigate further changes in the natural environment. These, in turn, will affect both vegetation cover and animal species and human beings.

Just as the socio-economic impacts of GAP, these changes too will have quite profound and lasting effects. Hence, the environment dimension must be taken as an integral part of the GAP regional development, and a comprehensive and concerted approach in harmony with other measures taken for socio-economic development must be adopted.

The Rio Conference adopted the principle that "in sustainable development, environmental protection is not independent of the process of development but an integral part of it." Further, Environmental Impact Assessment was adopted as a national tool.

The environmental management approach articulated in the GAP Master Plan are consistent with the principles adopted in Rio as cited above.

Problems that May Emerge and Counter-measures

The possible impact of GAP on the environment can be summarised by several categories. These can be classified as those which can be considered at individual project level, and others which require a broader approach. Problems pertaining to these two categories are given below:

Rio Toplantısı'nda ;
"Sürdürülebilir kalkınmada çevresel koruma, kalkınma sürecinden bağımsız değil, onun bütünleşik bir parçasıdır" ilkesi kabul edilmiş ve Çevresel Etki Değerlendirmesi de ulusal bir araç olarak benimsenmiştir.

The Rio Conference adopted the principle that "in sustainable development, environmental protection is not independent of the process of development but an integral part of it." Further, Environmental Impact Assessment was adopted as a national tool.

- * Baraj göllerinde sedimentasyon
- * Baraj gölleri çevresinde toprak kayması
- * Baraj ve su birikimleri sebebiyle balık türlerinin yaşama ortamının değişmesi ve bunun balık göçleri üzerindeki etkisi,
- * Nehir akış rejimindeki değişiklikler sebebiyle nehir yataklarının alçalması ve nehir sahillerinin erozyonu
- * Tarım ve kentleşme arasında toprak kullanımı çatışması.

(b) Daha bütünsel bir yaklaşım gerektiren çevre sorunları

- * Toprak erozyonu
- * Yetersiz drenajdan kaynaklanan su birikmesi ve tuzlanma
- * Rüzgar erozyonu
- * Yakacak odun temini ya da arazi kazanımı için yapılan kesimler sebebiyle orman varlığının azalması
- * Aşırı otlatma nedeniyle otlakların fakirleşmesi
- * Gübre ve tarım ilacı kullanımındaki artıştan kaynaklanan su kirliliği
- * İklim değişimleri
- * Sudan kaynaklanan hastalıklar.

(a) Possible environmental problems by projects:

- * Industrial wastes
- * Urban sewage water
- * Solid wastes
- * Water and air pollution arising from mining activities, industrialisation and thermal energy production
- * Sedimentation in dam reservoirs
- * Landslides around dam reservoirs
- * Changes in the natural environments of fish species as a result of dams and other water reservoirs, and their impact on fish migrations
- * Lower river beds as a result of changes in river flow regimes and erosion on river banks
- * Clashing interests in land use for agricultural and urban purposes.

(b) Environmental problems which require broader approaches:

- * Soil erosion
- * Waterlogging and salination arising from inadequate drainage
- * Wind erosion

Genel Önlemler

(a) kategorisindeki problemler için, proje seviyesinde tedbirler belirlenmelidir. Bunlar, projeler ya da idari önlemler şeklinde olabilir. Birinci grupta atık su arıtma tesisleri, katı atık işleme projeleri ve toprak kaymasını önleyecek ya da tesislerin yerini değiştirecek yapısal önlemleri içeren projelerdir. İkinci grup ise atık boşaltma ve dışarı verme standartlarının ve toprak kullanımı metodlarının ortaya konmasını içerir.

Toprak ve su ile ilgili sorunların hepsi (b) kategorisindedir. Aslında, gerekli olan toprak ve suyun bir arada yönetilmesi, başka bir ifadeyle nehir havzası yönetimidir.

Amaçlar; (1) toprağın verimli üst tabakasının erozyonunu asgariye indirmek, (2) çevreye organik ve inorganik atık boşaltımını asgariye indirmek, ve (3) toprağın su tutma kapasitesini ve verimini arttırmak, şeklinde olmalıdır.

Toprak ve suyla ilgili çevre sorunlarını birçok eleman etkiler. Bunlardan önemli olanları şunlardır:

- * Yağış rejimi (mekansal ve yıllık dağılım),
- * Toprak kullanımı (farklı bitkilerin ekim alanları, tarım uygulamaları, otlaklar, farklı yoğunluk ve boyuttaki yerleşim alanları vb.),
- * Bitki örtüsü,
- * Toprağın özellikleri,
- * Topoğrafya (eğimin derecesi ve uzunluğu).

Bu problemlere karşı alınabilecek genel önlemler de aşağıdakileri içermektedir:

- 1) Toprağın derin sürülmesi, eğimli yerlerde teraslama, şeritvari ekim ve bitki köklerinin korunması gibi metodların uygulanması ve sulama, gübre ve tarımsal ilaç kullanımının kontrollü yapılması;
- 2) Çok yıllık ürünlere ve toprak yüzeyini daha iyi koruyan ve toprağı zenginleştirici özellikleri daha çok olan diğer ürünlere yeterli alan ayrılması;
- 3) Tarımsal işletmelerde ağaç yetiştirilmesi;
- 4) Mera yönetimi;
- 5) Kontrollü otlatmanın teşviki;
- 6) Ağaçlandırma.

Öneriler:

Gelişmeye bağlı olarak ortaya çıkabilecek çevre sorunlarının çözümü için iki grup önlem önerilmektedir. Birincisi, GAP için Çevresel Etki Değerlendirme uygulamaları başlatılmalıdır. Bu genellikle (a) kategorisinde yer alan projeye özgü çevre sorunlarının belirlenmesine ve önlem alınmasına yardımcı olacaktır.

- * Shrinking of forest resources as a result of logging for firewood provision or gaining farm land
- * Deterioration of pastures as a result of overgrazing
- * Water pollution aggravated by increased use of fertilisers and pesticides
- * Climate changes
- * Increase in waterborne diseases

Overall Counter-measures

Counter-measures at project level need to be identified for problems in category (a). These could be in the form of projects or administrative measures. In the first group there are projects consisting of waste water treatment plants, projects for processing solid wastes, and others which call for structural measures to prevent landslides or to change the place of existing facilities. As to the second group, relevant work to be done is related to the identification of standards for waste disposal and discharge as well as methods for land use.

All problems related to water and land are in category (b). In fact, what is needed is the joint management of land and water which means watershed management.

Objectives are (1) to minimise the erosion of the fertile topsoil; (2) to minimise organic and inorganic waste discharges; and (3) to enhance the water holding capacity and fertility of soil.

Many factors influence environmental problems related to land and water. Among them, the important ones are:

- * Precipitation (spatial and annual distribution)
- * Land use (areas for sowing different crops, farming practices, pastures, settlement areas of varying density and dimensions, etc.)
- * Vegetation cover
- * Topography (length and degree of slopes)

İkinci grup önlemler ilgili kuruluşların, (b) kategorisindeki sorunların çözümü için sürekli olarak çaba harcamalarıdır. Tarımsal yayım, tanıtım ve denetim, temel elemanlardır. Sulama, gübre ve tarım ilacı kullanımı, daha iyi bitki desenlerinin ve tarım uygulamalarının benimsenmesi ve tarım işletmelerinde ağaç yetiştirilmesi, yaygınlaştırılması gereken tarımsal yayım konularıdır. Mera yönetimi, kontrollü otlatma ve ağaçlandırmanın hızlandırılmasının teşviki için kamu sektörü müdahaleleri gerekecektir.

Sudan kaynaklanan hastalıkların kontrolü, iklim ve çevre değişikliklerinin değerlendirilmesi için denetim şarttır. Bir ilk adım olarak, denetimde kullanılacak endekslerin belirlenmesi ve toplanması gereken diğer bilgilerin tespiti için, farklı kuruluşların elindeki bilgileri değerlendirecek bir inceleme yapılmalıdır.

"Sürdürülebilir kalkınmada çevresel koruma, kalkınma sürecinden bağımsız değil, onun bütünlük bir parçasıdır"

"In sustainable development, environmental protection is not independent of the process of development but an integral part of it."

Overall measures against these problems include:

- 1) Employment of such methods as deeper plowing of soil, terracing on slopes, strip sowing and protection of plant roots; and controlled use and application of irrigation, fertilisers and pesticides;
- 2) Allocation of enough space for perennial plants and other crops which better protect topsoil and enrich it.
- 3) Growing trees in farms;
- 4) Rangeland management;
- 5) Encouragement of controlled grazing; and
- 6) Afforestation.

Suggestions:

Two groups of measures are suggested for the solution of environmental problems which may come along with development. Firstly, Environmental Impact Assessment should be initiated in GAP. This will in general help in identifying project specific environmental problems under category (a) and thus developing relevant measures.

The second group of measures consists of continuous efforts by relevant organisations to solve problems in category (b). Agricultural extension, advocacy and control are the basic elements. Irrigation, use of fertilisers and pesticides, adoption of better crop patterns and farming practices, and afforestation in farms are the themes of extension which must be spread out. There will be need for interventions by

the government sector for range management, controlled grazing and general afforestation.

Control measures are necessary also for checking the spread of waterborne diseases and the evaluation of climatic and environmental changes. As a first step, a survey must be conducted to gather data existing in different organisations to identify indices to be used in controls and to obtain other relevant information.

TEMA VAKFI VE GAP “EROZYONLA MÜCADELEDE ULUSAL HAREKET”

TEMA Foundation and GAP “National Movement and Fighting Erosion”

Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı Başkanı Hayrettin Karaca ile Vakfın amaçları, GAP Bölgesi'ndeki çalışmaları ve Güneydoğu Anadolu Projesi'ne bakışı hakkında görüştük;

TEMA Vakfı'nın amacı nedir?

TEMA Vakfı, Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma konularında bilgili ve bilinçli kamuoyu oluşturmak amacıyla 1992 yılında kurulmuş bir sivil toplum kuruluşudur. TEMA Vakfı, öncelikle ulusumuza, onun temsilcilerine ve hükümetlerimize, devletin idari ve denetim makamlarına, özel ve tüzel kuruluşlara, örgütlü demokratik kuruluşlara, basın ve yayın organlarına erozyonla yaşanan ve yaşanacak olan vahim sonuçları anlatmak, çözüm yollarını ortaya koymak, bütün kesimlerin birlik ve beraberlik içerisinde desteğini sağlamak üzere kamuoyu oluşturarak erozyonla mücadelede “Ulusal Hareketi” başlatmak kararlılığındadır.

Interview with Hayrettin Karaca, President of the Foundation for Erosion Control, Afforestation and Conservation of Natural Assets, on the objectives of the Foundation, their activities in the GAP Region and his opinion on the Southeastern Anatolia Project

What is the objective of the TEMA Foundation?

The TEMA Foundation is a non-governmental organisation established in 1992 to build an informed and aware public opinion on the issues of erosion control, afforestation and conservation of natural assets. The Foundation is committed to create public awareness on relevant issues and initiate a "national movement" in fighting erosion. As such, the Foundation is engaged in informing our people, their representatives and

governments, administrative and supervisory organs of the State, private and corporate bodies and the media about the grave consequences of erosion; suggesting solutions; and recruiting the support of all sections of the society in unity and cohesion.

Vakıf, ülkemizde doğal varlıkların korunması, erozyonla mücadele, toprak örtüsü ve toprağın korunması ve ağaçlandırmanın önemi konusunda kamuoyunun eğitimi ve bilgilendirilmesi, bu alanda ulusal politika oluşturulmasına yardımcı olunması ve bu esaslardan ödün verilmemesi için mücadele etmek, ağaç ve orman sevgisini topluma mal etmek, doğal varlıkların, insan sağlığının, yeşil alanların, toprak ve toprak örtüsünün, doğal ormanların korunması, geliştirilmesini sağlamak için faaliyetlerini sürdürmektedir.

TEMA Vakfı, eğitim ve tanıtım faaliyetlerinin yanı sıra, erozyonla mücadelenin olasıları konusunda örnekler vermek; eğitim ve tanıtım faaliyetlerine destek sağlamak amacıyla "Örnek Uygulama Projeleri" geliştirerek 1995 yılından bu yana proje uygulamasına başlamıştır.

TEMA Vakfı'nın GAP'a bakışı konusunda neler söyleyebilirsiniz?

Ülkemizin sosyal ve ekonomik açıdan gelecekte çok şeyler beklediği GAP ulusal ve uluslararası ölçekte önemli projeler arasındadır. Bu önemli projenin alt yapısını oluşturan "Sulu Tarım" ve "Enerji Üretimi" konusunda epeyce endişelerimiz bulunmaktadır. Bu endişelerimizi 3 ana başlıkta toplamak mümkün olacaktır.

* GAP Bölgesi'nde yapımı planlanan ve yapılan barajların su toplama havzaları, yaklaşık 8 milyon hektar civarındadır ve bu alanda bitki örtüsü tamamen yok olduğundan, şiddetli erozyona açık duruma gelmiştir. Erozyon sonucu taşınan sedimentle, yapılan barajların ekonomik ömürleri kısalmaktadır. Barajların yapımı ile birlikte, her barajın su toplama havzasında, mutlaka erozyon önleme tedbirlerinin alınması gereklidir.

* Sulu tarım yapılan alanlarda drenaj sisteminin kurulmamış olması ve bu sistem kurulmadan sulamaya geçilmesi, sulama konusunda toprak sahiplerine gerekli eğitimin verilememesi nedenleri ile, toprakta ihmalî göz ardı edilemeyecek ölçüde tuzlanma başlamıştır. Mutlaka önlem alınması gereklidir.

Our activities therefore continue in the fields of informing and training people on the importance of the conservation of natural resources, erosion control and afforestation; helping the formation of a national policy concerning these issues; resisting any concessions from these basic principles; imbuing people with a sense of care and affection for trees and forests; and in protecting and promoting natural assets, human health, green areas, soil, vegetation cover and natural forests.

In addition to its awareness building and training activities, the Foundation has also developed "demonstrative projects" and it has been implementing these projects since 1995 to demonstrate that erosion control is actually feasible.

What is TEMAs opinion about GAP?

GAP is an important project both nationally and internationally, and our country expects much from this Project in terms of its social and economic benefits. But we have quite important worries on "Irrigated Farming" and "Energy Production" which form the basis of this important project. It is possible to express these worries under three headings:

The water basins of dams already built or to be built in the GAP region extends over an area of about 8 million hectares. Since vegetation cover has been totally lost, this area is prone to severe erosion. Sedimentation by soil which is carried away as a result of erosion shortens the economic life of these dams. Therefore, it is absolutely necessary to introduce erosion preventive measures in the water basin of each dam.

Lack of drainage systems in irrigated lands, transition to irrigation without the existence of such systems and insufficient training of farmers on irrigation have led to salination which is already assuming serious dimensions. Relevant measures must be taken.

* Sosyal dengesizlikler de, gözardı edilemeyecek önemli problemler arasında yer almaktadır. Sulama yapılacak tarım toprağını elinde bulunduran toprak sahiplerinin gelir seviyeleri artacak, kırsal alanda yaşayan köylüler ise aynı bölgede madur kalacakları için sosyal eşitsizlik büyüyecektir.

Başbakanlığa bağlı, Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile yapılan görüşmeler ve müştereken planlanan örnek projeler, GAP İdaresi Başkanlığı'nın bu sorunların bilincinde olduğunun açık göstergesidir. Ancak bir an önce uygulanacak örnek projelerin, maddî desteğin bulunarak uygulamaya konulması gereklidir. Oluşturulan "Yönlendirme Komitesi" ne bu görevi etkin bir biçimde sürdürme imkanı tanınmalıdır.

Ülke genelinde % 26 ormanlık alana sahip olmamıza karşılık (Verimli Orman Alanı % 11), GAP Bölgesi'nde ne yazık ki bu oran % 0.5 dolaylarına düşmektedir. Diğer bir deyişle GAP Bölgesi'nde ormanlık alan yok denecek kadar azdır. Sulu tarımla elde edilecek ürünün pazarlanması için bir yılda 3,5 milyon m³ ambalaj sandığı yapılacak odun hammaddesi veya ambalaj malzemelerine ihtiyaç duyulacaktır. Bu nedenle GAP Bölgesi'nde ağaçlandırma çalışmalarının önemi çok büyüktür.

Yaklaşık 1.7 milyon hektar alanın sulu tarıma açılacağı projede yer alan barajların su toplama havzalarında çok şiddetli erozyon bulunmaktadır. Yaklaşık 8 milyon hektar su toplama havzasında erozyon önleme tedbirlerinin alınması gerekmektedir. Bunun için 10 milyar \$'lık ödenek ihtiyacı bulunmaktadır. Atatürk Barajı'nın yapımı için 5 milyar \$ harcama yapıldığı söylenirse, 2 baraj yapımı bedeli olan 10 milyar \$ erozyon önleme çalışmalarında kullanıldığında, 22 barajın ekonomik ömrü onlarca yıl artıracak ve ülke ekonomisine önemli katkılar sağlanacaktır.

GAP Bölgesi'nde acil uygulama gerektiren projeler neler olabilir?

"TEMA Vakfı'nın GAP'a Bakışı" bölümünde belirtilen endişelerimize acil çözüm bulunmasını

Social imbalances are among the problems which can not be ignored. While the income levels of landholders having large tracts of irrigated land rise, others will be in a more disadvantaged position. This will lead to the further exacerbation of social inequalities.

Our contacts with the GAP Regional Development Administration and the demonstrative projects planned together with the Administration clearly indicate that the Administration is fully aware of these problems. However, these demonstrative projects should be implemented immediately without delay. This requires securing financial support to such projects. "The Steering Committee" must be given the authority and chance to perform these functions effectively.

While Turkey in general has 26 % of its total area forested (productive forests constitute a share of 11 %) this ratio unfortunately drops to 0.5 % in the GAP Region. In other words, there is almost no forested area in the Region. Yet there will be need for 3.5 million cubic metres of wood and packing materials annually for marketing the products of irrigated farming. Therefore, afforestation is quite important for the GAP Region.

There is severe erosion in the water basins of the dams which together will open 1.7 million hectares of land to irrigation. Erosion control and prevention measures are necessary for an area of about 8 million hectares. This means a budget allocation of 5 billion dollars. Considering that 5 billion dollars were spent for the construction of the Atatürk Dam, when 10 billion \$, which is the cost of two dams, is used for the prevention of erosion, economic lives of 22 dams will be extended considerably.

What could be the urgent projects to be implemented in the GAP Region?

In relation to the worries I have mentioned, the projects "Range Rehabilitation and Erosion

sağlayacak olan örnek projelerden "Turunç Köyü Mera Islah Amaçlı Erozyon Önleme Projesi" ile "Adıyaman Gerger İlçesi Diran Çayı Havza Islah Projesi" acil olarak başlatılması gereken, iki proje olarak görülmektedir. Birincisi, erozyonu önleme konusunda, ikincisi ise kırsal alanlarda yaşayan insanların sosyal ve ekonomik kalkınmasına ve ormancılık çalışmalarına örnek olacağı için önemli görülmektedir. Bu konularda projeler hazırlanmıştır.

Proje uygulamalarında sürdürülebilir başarı ve kalkınmanın sağlanabilmesi için, Proje bölgesinde yaşayan halkın katılımı şarttır. Halkın katılımının sağlanması ise Proje faaliyetlerini bilmeleri ve kendilerine sağlanacak menfaatleri görmeleri ile mümkün olacaktır. Bu nedenle Proje uygulamalarında önce bilgilendirme ve bilinçlendirme eğitimleri ile demonstrasyon çalışmaları son derece önemlidir. Proje uygulamaları, bu uygulamadan etkilenen hedef kitlenin geleneksel yaşam biçimlerini değiştirecek şekilde, halka mal edilmesi şeklinde planlanmalı ve uygulanmalıdır.

Control in Turunç Village" and "Adıyaman-Gerger Diran Stream Rehabilitation" are two priority projects which must be started immediately. The first one of these two demonstrative projects is important in terms of erosion control, and the second one in terms of socio-economic development and forestry. These projects are ready for implementation.

The participation of local people is a must in order to ensure the success and sustainability of projects. Such a participation, in its turn, can be realised by informing the people concerned about the content of the project and the benefits it will bring along. Therefore, information and awareness building by demonstrative activities at the beginning of any project is quite important. Project implementation must take place in a manner to change the traditional modes of life of target people and secure the commitment of people.

Proje uygulamalarında sürdürülebilir başarı ve kalkınmanın sağlanabilmesi için, proje bölgesinde yaşayan halkın katılımı şarttır.

The participation of Region's population is a must in order to ensure the success and sustainability of projects.

TÜRKİYE ÇÖL OLMASIN

İÇMESUYU KAYNAĞI OLARAK ATATÜRK BARAJI'NIN KORUNMASI PROJESİ

Project on the Protection of Atatürk Dam As a Drinking Water Reservoir

Türkiye su kıtlığı çeken ülkeler arasında yer almakla birlikte kişi başına düşen yıllık yenilenebilir su miktarında hızlı bir düşüş gözlenmektedir. Sözkonusu değer 1955 yılında 8509 m³ iken 1990 yılında 3626 m³'e düşmüştür. 2025 yılında bu değer 2186 m³'e kadar inmesi beklenmektedir.

Ülkemizde çeşitli amaçlar için yüzey ve yeraltı suyu kaynakları olmak üzere toplam 32.4 m³ su kullanılmaktadır. Tatlı su kaynaklarımız şimdilik yeterli olmakla birlikte, yıllık nüfus artış oranının % 2.5 oluşu, su tüketiminin ve kirlenici kaynakların giderek artmasına neden olacaktır.

Günümüze kadar içmesuyu sağlamak amacı ile özellikle yeraltı sularından yararlanılmıştır. Yüzeysel sulara oranla daha temiz olan yeraltı su kaynaklarının sınırlı ve büyük bir kısmının kullanılmış olması, gittikçe yüzeysel su kaynaklarından yararlanılmasını zorunlu kılmaktadır.

Yüzeysel su kaynaklarının her geçen gün artan bir hızla evsel, tarımsal ve özellikle endüstri atıkları

Though Turkey is not among the "water scarce" countries of the world, there is a rapid fall in the annual per capita quantity of renewable water. While the value for the year 1955 was 8,509 cubic metres, it fell to 3,626 cubic metres in 1990. Per capita water availability is expected to drop to 2,186 cubic metres in 2025.

In Turkey 32.4 billion cubic meters of water of surface and groundwater reserves are used for various purposes. Though fresh water resources are sufficient for the time being, the annual rate of population growth which is around 2.5 % will increase both water consumption and polluting factors.

Thus far mainly groundwater reserves have been used to supply drinking water. Such reserves are safer relative to surface waters. However, the fact that such resources are limited and mostly used up makes it necessary to resort to surface water resources. It is widely known that surface waters are being polluted more and more by domestic, agricultural and particularly industrial wastes, a fact which

ile kirletildiği, bunun sonucunda da halk sağlığının tehdit edildiği, ekolojik dengenin bozulduğu ve suların ekonomik değerinin yitirildiği bilinen bir gerçektir. Bu da yüzeysel su kaynaklarının kullanılabilirliği için gerekli arıtma masraflarını artırmaktadır.

İçmesuyu Kaynağı olarak Atatürk Barajı'nın Korunması Projesi

Ülkemizde içmesuyu kaynakları, sanayileşme ve yapılaşma gibi faaliyetler nedeni ile büyük ölçüde kirlenmiştir. Kaynakların korunması ve kirliliğinin önlenmesi zaman ve maliyet açısından oldukça güç olduğundan özellikle planlama açısından gerekli tedbirlerin alınması, gelecekte ortaya çıkması muhtemel problemleri önlemek bakımından önem taşımaktadır.

Şanlıurfa ve civarına içme ve kullanma suyu sağlayacak olan Atatürk Baraj Gölü henüz temiz özelliğini korumakla birlikte yerleşim, sanayileşme, çöp depolama, erozyon ve tarımsal alanlardan yüzeysel akış ve sızıntılarla gelen kirletici yükler ve gölü besleyen derelerin alıcı ortam olarak kullanılması nedeni ile büyük bir kirlenme tehdidi altındadır. Bu nedenle barajın Bölge'ye sağladığı yararların uzun dönemde yeterli olması ve sağlıklı kullanımlar için iyi bir planlama ve programa ihtiyaç duyulmaktadır. Bu amaçla Çevre Bakanlığı'nca 1997 yılı yatırım programına önerilen "İçmesuyu Kaynağı Olarak Atatürk Barajı'nın Korunması Projesi" ihale edilerek başlatılmış olup, 2 yıl içinde tamamlanması planlanmaktadır.

Proje ile gölün ve havzanın tüm özellikleri dikkate alınarak, sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde koruma ve kullanmayı sağlayacak Havza Koruma Planı'na ulaşılması hedeflenmektedir.

poses a threat for human health, distorts ecological balance and causes a loss of economic value of available water resources. All these raise the cost of treatment necessary for safely using surface water resources.

Project for the Protection of Atatürk Dam as Drinking Water Reservoir

The drinking water resources of the country are to a large extent polluted as a result of industrial and construction activities. Since the protection of such resources and prevention of pollution are quite difficult tasks in terms of time and cost, introduction of measures particularly in planning becomes ever more important for avoiding problems which may emerge in the future.

The Atatürk Dam Reservoir which will provide drinking and use water to Şanlıurfa and its surroundings is presently clean and safe. Yet it is under the threat of serious pollution because of such factors as new settlements, industrialisation, waste disposal, erosion, surface run-offs from farmlands, pollutant leakage and the use of streams which feed the dam as receiving environments. It is therefore necessary to come up with a well designed plan and program to extend the economic life and utilisation of the dam. Recognising this need, the Ministry of Environment had proposed for the investment program of 1997 a project for the "Protection of Atatürk Dam as a Drinking Water Reservoir". The bidding procedures for the project is complete and the project is expected to be finished in 2 years.

Through this project, it is targeted to end up with a Basin Protection Plan which will ensure the protection and utilisation of the dam reservoir based upon the principles of sustainable development which pays due attention to the characteristics of the reservoir and the basin.

Barajın Bölge'ye sağladığı yararların uzun dönemde yeterli olması ve sağlıklı kullanımlar için iyi bir planlama ve programa ihtiyaç duyulmaktadır.

It is necessary to come up with a well designed plan and program to extend the economic life and utilisation of the dam.

Proje Kapsamında Yapılacak İşler

Proje kapsamında tüm veriler yanında koruma planına temel teşkil edecek veriler toplanacak ve eksik verilerin elde edilmesi için analiz çalışmaları yürütülecektir.

Ayrıca bu yörelere ait 2030 yılına kadar sağlıklı projeksiyona izin verebilecek uygun periyotlarda nüfus projeksiyonları yapılacak, iklimsel, jeolojik ve hidrojeolojik özellikler belirlenecektir.

Atatürk Baraj Gölü Havzası içinde kalan bölgede su kalitesini etkileyen evsel, endüstriyel ve tarımsal faaliyetlerde katı atıklardan gelen etkiler tespit edilecek yüzeysel ve yeraltısularının kaliteleri belirlenecektir.

Koruma kullanma dengesinin belirlenmesi aşamasında, belirlenen verilere dayanılarak;

- Yeni yerleşim alanları
- Alternatif çöp depolama alanları
- Sanayi ve tarım alanları
- Diğer amaçlarla kullanıma uygun olan alanlar ve politikaları belirlenecektir.

Proje kapsamında mevcut mevzuat araştırması yapılarak ihtiyaçlar çerçevesinde mevzuata alternatif yön verme ve yönetsel açıdan bir irdeleme yapılarak seçenekler oluşturulacaktır.

Projenin en önemli aşaması "Koruma Planları"nın hazırlanmasıdır. Bu çalışmalar yapılırken göl havzası için önceden yapılan tespit ve araştırmalar çerçevesinde havzada mevcut olan;

- Toprak sınıfı ve kalitesi
- Jeolojik, hidrojeolojik, hidrolojik, jeomorfolojik ve jeofiziksel yapı yeraltısuyu niteliği ve miktarı
- Eğim
- Yükseklik
- İklimsel özellikler
- Endemik türler

Works to be Done Under the Project

Under the project, data that will form the basis of the protection plan will be gathered along with other relevant data. Analyses will be conducted to obtain presently missing data.

Also, there will be population projections in appropriate intervals to allow for population forecasts for the Region up to the year 2030. Climatic, geological and hydro-geological characteristics of the region will also be depicted.

Domestic, industrial and agricultural wastes which Effect water quality in the basin of the Atatürk Dam Reservoir will be identified together with the quality of surface and groundwater resources.

At the stage of determining protection-utilisation balance, the following will be identified by basing upon the existing data:

- New areas for settlement
- Alternative waste disposal sites
- Industrial and agricultural areas
- Areas to be used for other purposes and related policies.

The existing legislation will be investigated in terms of its implications for the project. According to what comes out as need, there may be alternative interpretations of the legislation. There will also be choices developed after the analysis of relevant legislation.

The most important stage of the project is the preparation of "protection plans." While conducting relevant work, maps of needed scale will be taken to spot the following in the area:

- Soil class and quality
- Geological, hydro-geological, hydrological, geomorphological and geo-physical make up of the Region
- Quality and quantity of groundwater reserves
- Slope
- Altitude
- Climatic features
- Endemic species

- Yaban hayatı
- Rekreatif alanlar
- Peyzaj alanları
- Orman alanları
- Turizm alanları
- Sit alanları
- Milli parklar
- Özel çevre koruma alanları
- Yerleşim alanları
- Sanayi bölgeleri ve serbest bölgeler
- Çöp alanları
- Özel yasalarla tanımlanmış ve sınırlanmış alanlar
- Akarsu ve diğer su kaynaklarının kirlilik durumu
- Endüstri ve konut gelişmesi, bataklık, sazlık, nüfus ve idari sınırlar, arazi kullanımı ve altyapı gibi hususları gösteren uygun ölçekli haritalar oluşturulacaktır.

Bu haritalardan bir sentez haritası oluşturmak sureti ile "Mevcut Durum Planı" yapılacaktır.

Son aşama olarak, proje çerçevesinde yapılan tüm çalışmalar değerlendirilerek havza koruma ve kullanımını gösteren uygun ölçekli "Havza Koruma Planı" çıkarılacaktır. Buna bağlı olarak koruma planlarını açıklayıcı nitelikte "Koruma Programları" oluşturulacaktır.

Sonuç

Ülkemizde su kaynakları ve bunların korunması ile ilgili birçok bakanlık ve bunlara bağlı kuruluş bulunmaktadır. Bunlar; Çevre, İçişleri (Valilikler, Belediyeler), Bayındırlık ve İskan (İller Bankası Genel Müdürlüğü), Sağlık, Tarım ve Köyişleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar (DSİ Genel Müdürlüğü) Bakanlıkları, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'dür.

Çevre Bakanlığı, 2872 sayılı Çevre Kanunu'na dayanılarak çıkarılan 4.9.1988 tarih ve 19919 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe

- Wild life
- Recreational areas
- Landscape areas
- Forested areas
- Tourism areas
- Site areas
- National parks
- Special protection areas
- Settlement areas
- Industrial and free trade zones
- Waste disposal sites
- Areas identified and delineated by special laws
- State of pollution in streams and other water resources
- Developments in industrial and housing activities, swamps, wetlands, population and administrative boundaries and land use.

A "Plan for the Present State" will be developed by forming a synthesis map out of the above stated maps.

As the final stage, a "Basin Protection Plan" of appropriate scale will be developed to indicate the details of basin protection and utilisation activities. "Protection Programs" elaborating relevant plans will be developed from the Basin Protection Plan.

Conclusion

In Turkey there are many ministries and their attached organisations involved in the management and protection of water resources. These include the Ministries of Environment, Interior (Governorships and Municipalities), Public Works and Settlement (General Directorate of Provinces Bank), Health, Agriculture and Rural Affairs, Energy and Natural Resources (General Directorate of State Hydraulic Works) and General Directorate of Rural Services.

Within the framework of the "Regulation on Water Pollution Control" which was passed upon the Law

giren "Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği" çerçevesinde, ülkenin yeraltı ve yerüstü su kaynakları potansiyelinin her türlü kullanım amacıyla korunmasını, en iyi biçimde kullanımının sağlanmasını ve su kirlenmesinin önlenmesini ekonomik ve sosyal kalkınma hedefleriyle uyumlu bir şekilde gerçekleştirmek üzere, su kirliliğinin kontrolü esaslarının belirlenmesi için gerekli olan hukuki ve teknik esasları ortaya koymak amacıyla çalışmalar yapmaktadır.

Söz konusu yönetmeliğin 16. ve 20. maddelerinde içme ve kullanma suyu temin edilen kıta içi yüzeysel sularla ilgili kirlenme yasakları ve uygulanması gerekli esaslar düzenlenmiştir. Buna göre içmesuyu kaynaklarının maksimum su seviyesinden itibaren 0-300 m. mutlak koruma alanı, 300 m - 1.000 m. kısa mesafeli koruma alanı, 1.000 m - 2.000 m. orta mesafeli koruma alanı, 2.000 m. havza sınırı uzun mesafeli koruma alanı olarak belirlenmiştir.

Ancak, her kaynağın özelliğinin farklı olmasından dolayı içmesuyu temin edilen yüzeysel su kaynakları ve havzalarında özel hükümler belirlenmesi gereği ortaya çıkmaktadır. Bu amaçla, yönetmeliğin 16.maddesinde belirtilen "her kaynak için özel hüküm" belirlenmesi esnasında yola çıkarak "İçmesuyu Kaynağı Olarak Atatürk Barajı'nın Korunması Projesi" yaptırılmaktadır. Projede yapılacak çalışmalar doğrultusunda, önemli bir gelişme potansiyeline sahip GAP Bölgesi içindeki içmesuyu amaçlı barajlardan biri olan Atatürk Barajı'nın Bölge'nin de özellikleri dikkate alınarak korunması ve rasyonel kullanılması hedeflenmektedir. Böylece sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde kaynağın planlı ve programlı bir şekilde korunması ve uzun vadede Bölge'deki kullanımlara yön verilmesi sağlanmış olacaktır.

No. 2872 on Environment published in the Official Gazette No. 19919 dated 4 September 1988, the Ministry of Environment is in charge of conducting work to lay down legal and technical principles for water pollution control in order to ensure the protection of surface and groundwater resources of the country for all possible uses; to establish norms for efficient water utilisation; and to effect control on water pollution in harmony with the overall goals of economic and social development.

The paragraphs 16 and 20 of the aforementioned Regulation set forth the principles governing bans on activities polluting inland surface water resources. According to these principles, starting from the maximum water level of drinking water resources, the area from 0 to 300 metres is considered as absolute protection area, 300-1,000 m interval as short distance protection area, 1,000-2,000 m interval as medium distance protection area, and 2,000 m basin border as long distance protection area.

Nevertheless, since each water resource has some distinct features, there is need for developing specific provisions for particular surface water resources and basins. Paragraph 16 of the Regulation reserves for this need, and the "Project on the Protection of Atatürk Dam Reservoir" is based upon this reservation allowing for specific measures. As such, the project aims at the protection and rational utilisation of the Atatürk Dam, by taking into account the specific features of the Region, as one of the major drinking water resources of the GAP Region which bears an important potential for development. Success of the project will therefore contribute to the planned and programmed protection of the reservoir in line with the principles of sustainable development, and to the long term management of the water resources of the Region.

GAP

makale

Can KAFDAĞLI

GAP İdaresi Başkanlığı , Dış Kaynaklı Projeler ve
Uluslararası İlişkiler Koordinatörü
GAP Administration, Coordinator of
Foreign Relations

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA ÇALIŞMALARININ TARİHÇESİ VE BU SÜREÇTE BİR UYGULAMA MODELİ OLARAK GAP'IN YERİ

PARİS'TE SKK HAZIRLIK ÇALIŞMALARI VE NEW YORK'TA VI. DÖNEM SKK TOPLANTISI'NDA GAP BKİ DE TEMSİL EDİLDİ

GAP Regional Development Administration was Presented at the Preliminary Session of the Commission for Sustainable Development (CSD) In Paris in March 1998, and at the VI. Session of the CSD Held in New York in April 1998

Background of the UN-Sustainable Development Studies and the Place of the GAP in This Process As a Model of Implementation

Sürdürülebilir Kalkınma Yaklaşımı

Dünya'da "çevre" konusu, 5 Haziran 1972'de Stockholm'de düzenlenen Birleşmiş Milletler (BM) İnsan Çevresi Konferansı ile uluslararası bir konu haline gelmiş, sonraki yıllarda, "çevre" konusunun ulusal kalkınma planlarının bir parçasını oluşturmasına yönelik çabalar başlatılmıştır.

1983 yılında, BM tarafından kurulan "Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu" çevre korumasının ve ekonomik büyümenin birlikte ele alınması gerektiğini kararlaştırmış, Komisyon Başkanı Brundtland'ın raporu üzerine, BM Genel Kurulu 1992 yılında Rio'da BM Çevre ve Kalkınma Konferansı'nı (UNCED) düzenlemiştir.

108 devlet ve hükümet başkanının katıldığı, 172 hükümetin temsil edildiği Konferansta, Rio Deklarasyonu, Ormanlık Prensipleri ve Gündem 21 gibi üç önemli belge kabul edilmiştir.

Sustainable Development Approach

Concerns for the environment had become an international issue with the United Nations (UN) Conference on Human Environment held in Stockholm on 5 June 1972. In following years, efforts were made to incorporate the issue of environment to national development plans.

The "Commission for the Environment and Development" created by the UN in 1983 resolved that environmental protection should be addressed together with economic growth, and upon a report by Brundtland, the head of the Commission, the UN General Assembly organised a Conference on Environment and Development (UNCED) in Rio in 1992.

At this Conference participated by 108 state and government leaders and 172 governments throughout the world, three important documents (Rio Declaration, Forestry Principles and Agenda 21) were adopted.

Gündem 21 ile benimsenen prensipler dört temel bölümden oluşmaktadır:

1. Sosyal ve ekonomik boyutlar,
 2. Kalkınma için kaynakların korunması ve yönetimi,
 3. Etkin grupların rolünün güçlendirilmesi
 4. Uygulama yöntemleri
4. Bölümde yer alan kararlar uyarınca, Gündem 21'in BM sistemi kapsamında eşgüdümünün sağlanmasında Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi'nin (ECOSOC) Genel Kurul'a yardımcı olması benimsenmiştir.

Sürdürülebilir Kalkınma Komisyonlarının Kurulması

Konferansın etkin bir şekilde tabikini sağlamak, çevre ve kalkınma konularının bütünleştirilmesi için uluslararası işbirliğini arttırmak ve hükümetler arası karar verme kapasitesini etkili ve akılcı bir hale getirmek, Gündem 21'in ulusal, bölgesel ve küresel düzeyde uygulanmasını incelemek üzere yüksek düzeyli bir organ olarak Sürdürülebilir Kalkınma Komisyonu (SSK) kurulmasına karar verilmiştir.

Hükümetlerin ve BM kuruluşlarının; iş ve sanayi çevrelerini, hükümet-dışı kuruluşları desteklemesi ve faaliyetlerini izlemesi, ayrıca Rio anlaşmalarının uygulanmasının izlenmesi amacıyla kurulan SKK'nın görevleri arasında; sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak için hükümetlere yol göstermek ve Gündem 21'i güçlendirmek için gerektiğinde yeni stratejiler oluşturmak da yer almaktadır.

SKK gündeminde; "Su Yönetimi Konusunda Stratejik Yaklaşımlar", "Sanayi ve Sürdürülebilir Kalkınma", "Sürdürülebilir Kalkınma Konusunda Küresel Sorunlar" ve "Su ve Sürdürülebilir Kalkınma" konuları yer almaktadır.

The principles set forth by the Agenda 21 consist of four basic components:

1. Social and economic dimensions of the issue,
2. Protection and management of resources for development,
3. Strengthening of the roles of active groups, and
4. Methods of implementation.

Pursuant to the resolutions of the 4th component, the Economic and Social Council of the UN (ECOSOC) was designated to assist the General Assembly in ensuring the coordination of Agenda 21 within the UN system.

Creation of the Commission for Sustainable Development

It was then decided to create a Commission for Sustainable Development (CSD) as a top level organ for the following purposes: To follow up the Conference in an effective way; to promote international cooperation for the integration of issues related to environment and development; to give an effective and rational character to intergovernmental decisions; and to monitor the national, regional and global implementation of Agenda 21.

The Commission also has the task of mobilising governments and UN organisations to monitor and support

the activities of business and industrial circles and non-governmental organisations, and of observing the materialisation of decisions taken at the Rio Conference. As such, the CSD is in charge of guiding governments to give effect to sustainable development, and developing new strategies, when necessary, for further consolidate Agenda 21.

The agenda of CSD includes such issues as "Strategic Approaches to Water Management", "Industry and Sustainable Development", "Global Issues in Sustainable Development", and "Water and Sustainable Development".

Güneydoğu Anadolu Projesi'nin SKK Sürecinde Yer Alması

Güneydoğu Anadolu Projesi salt bir su kaynakları geliştirme projesi olmayıp ekonomik ve sosyal tüm sektörleri kapsayan ve felsefesi, yaklaşımı ve uygulamaları ile, Rio Konferansı'ndan çok önce, Gündem 21 ilkeleri ile örtüşen entegre bir bölgesel kalkınma projesidir.

Bu niteliği ile GAP, su kaynakları geliştirme programı ile sürdürülebilir kalkınma yaklaşımını entegre ederek uygulamalarına dayanak yapan örnek bir bölgesel kalkınma programı olarak uluslararası anlamda da yakından izlenen bir proje haline gelmiştir.

Fırat ve Dicle nehirleri üzerinde kurulacak olan baraj, hidroelektrik santral ve sulama sistemlerini de kapsayan GAP, sınırların sular bağlamında bazı uluslararası platformlarda ve özellikle politize edilmeye uygun ortamlarda Türkiye aleyhine kullanılabilir.

Bu yanlış yargıyı ortadan kaldırmak amacıyla, GAP Bölge Kalkınma İdaresi'nin (GAP-BKİ) izlemekte olduğu dış ilişkiler politikası çerçevesinde GAP her fırsatta uluslararası arenada tanıtılmaya çalışılmaktadır.

İzlenmekte olan tanıtım faaliyetleri programının yararları görülmeye başlanmış, GAP-BKİ su ve sürdürülebilir kalkınma konularının ele alındığı pek çok önemli toplantıya davet edilmiş ve Proje'nin tanıtılması fırsatları değerlendirilmiştir.

GAP Bölge Kalkınma İdaresinin SKK Sürecinin Faaliyetleri

19-21 Mart 1998 / Paris-Su ve Sürdürülebilir Kalkınma

Bu bağlamda, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı Dr. Olcay ÜNVER, Fransa Hükümeti tarafından 19-21 Mart 1998 tarihlerinde, Paris'te düzenlenen "Su ve Sürdürülebilir Kalkınma"

Southeastern Anatolia Project (GAP) in the Process of CSD

The Southeastern Anatolia Project (GAP) is not an effort tailored solely for the development of water resources. Rather, it is an integrated regional development project which covers all sectors, and embodies the principles of Agenda 21 even prior to the Rio Conference of 1992.

As a model inspiring regional development program which has integrated the program for the development of water resources with sustainable development approach and made this integration the basis of its implementation work, GAP has now come under the scrutiny of the international community.

Since it involves the construction of dams, hydropower plants and irrigation schemes over the Euphrates and the Tigris which are both transboundary waters, GAP is prone to manipulations against Turkey at international platforms and particularly in settings where politics dominate.

To rule out such misconceptions about the Project, the effort is introduced to the international community on various occasions within the framework of the external relations policy of the GAP Regional Development Administration (GAP-RDA).

The fruits of this intensive advocacy work have started to become visible. As a matter of fact, the GAP-RDA has recently been invited to many important international meetings where the issues of water and sustainable development are addressed. The Administration has utilised these occasions to give a distortion free picture of GAP to the international community.

Activities of the GAP-RDA in the Process of CSD

19-21 March 1998, Paris Water and Sustainable Development

Dr. Olcay Ünver, President of GAP Regional Development Administration was present, upon the invitation of the President of France, at the international conference on "Water and Sustainable

konulu uluslararası bir konferansa, Fransa Devlet Başkanı tarafından yapılan bir davet üzerine katılmıştır.

Söz konusu Konferans çerçevesinde düzenlenen workshoplar sonucunda, 20 Nisan - 1 Mayıs 1998 tarihleri arasında New York'ta düzenlenen SKK VI. Dönem toplantılarına sunulmak üzere tavsiye kararları alınmıştır.

Dr. ÜNVER Paris'te, "Su Kaynaklarına Dayalı Sürdürülebilir İnsani Kalkınma İçin bir Model: Güneydoğu Anadolu Projesi-GAP" başlıklı bir bildiri ile katıldığı Konferans öncesinde, ayrıca, 18 Mart 1998 tarihinde, Eski Sovyetler Birliği lideri Mikhail Gorbachev'in başkanlığını yapmakta olduğu bir Sivil Toplum Örgütü olan Green Cross International'ın, UNESCO ile birlikte, 1998 yılı sonu ya da 1999 yılı başlarında düzenlemeyi planladığı Orta Doğu'da Su Forumu'na hazırlık amacıyla düzenlenen bir başka Workshop'a da, davet üzerine katılmış ve "Bölgesel Sosyo-ekonomik Kalkınma ve Su" başlıklı bir bildiri sunmuştur.

BM Genel Kurulu'nda 21 Mayıs 1997 tarihinde 133 ülkenin katılımı ile yapılan oturumda, 103 kabul, 3 ret ve 27 çekimser oyla kabul edilen Su Yollarının Ulaşım Dışı Amaçlarla Kullanımı Hakkında Sözleşme'ye ülkemiz ret oyu vererek taraf olmamıştır. Bu sözleşmeye taraf olunmamasındaki esas neden, uluslararası suların kullanımını ile ilgili olarak hakça, makul ve optimal kullanım ve katılım ilkesini içeren 5. Madde'ye, diğer kıyı dış ülkelere zarar vermeme ilkesini içeren 7. Madde karşısında öncelik tanınmasıdır.

21. Yüzyılın önemli gündem konularında birini "SU" oluşturmaktadır ve BM-SKK'nın New York'ta yapılan V. Dönem toplantılarında, Avrupa Birliği'nin (AB) talebi üzerine "Sürdürülebilir Kalkınma için Su Girişimi" başlığı ile bir çalışma başlatılmıştır.

Ülkemizin bu konudaki dış politikası gereği, söz konusu Sözleşme'ye taraf olabilecek böyle bir "girişim" sürecinde aktif olarak yer alarak, bu sürecin bir bölümünü oluşturan Paris Konferan-

Development" organised by the French Government in Paris on 19-21 March 1998.

Workshops arranged under this conference produced tentative proposals to be presented to the Phase VI meetings of the UN Commission for Sustainable Development to be held in New York from 20 April to 1 May 1998.

Dr. Ünver delivered a paper to the Paris Conference on "Southeastern Anatolia Project: A Model for Sustainable Human Development Based on Water Resources". Prior to this conference, Dr. Ünver was also present at a workshop, again upon invitation, held as a preparation to the Middle East Water Forum scheduled for the end of 1998 or for early 1999. The forum is being organised by the Green Cross International, an NGO headed by the former Soviet leader Mikhail Gorbachev, together with UNESCO. Dr. Ünver delivered a paper titled "Regional Socio-Economic Development and Water" to the workshop.

Turkey voted against and did not become a Party to the "Convention on the Use of Waterways for Purposes other than Transportation" which was adopted by the UN General Assembly on 21 May 1998 with the presence of 133 countries. The Convention was adopted with 103 votes against 3. There were 27 votes of abstention. The basic reason for Turkey's vote against the Convention was its accordance of priority to Article 5 which deals with the equitable, rational and optimal use of international waters against Article 7 which embodies the principle of not harming the interests of riparian states.

"Water" constitutes one of the most important items of the agenda of the 21st century. At the Phase V meetings of the UN Commission for Sustainable Development held in New York, a special work was initiated under the title "Water Initiative for Sustainable Development" upon the request of the European Union (EU).

Insofar as it is also related to the relevant national policies of the Government, it was important for the Administration to take part in the Paris Conference

sı'na katılıp, uluslararası arenada Güneydoğu Anadolu Projesi'nin insanı merkez alan bir kalkınma projesi olduğunu ifade etmek İdaremiz açısından son derece önemli olmuştur.

19 Nisan -01 Mayıs 1998 / New York-SKK
VI. Dönem Toplantısı

Paris Konferansı ile alınan tavsiye kararlarının iletildiği ve 19 Nisan-01 Mayıs 1998 tarihleri arasında, New York'ta altıncısı düzenlenen SKK toplantılarına, Dışişleri Bakanlığı tarafından ilk kez İdaremizin de katılımı istenmiş ve İdaremizi, uzmanlarımızdan Can KAFDAĞLI ve Vedat ÖZBİLEN temsil etmişlerdir.

Dışişleri Bakanlığı tarafından oluşturulan Türk Delegasyonunda İdaremizin de yer alması, izlenmekte olan sınır aşan sular konusundaki ülke politikasının, uluslararası anlamda kabul görmesi amacıyla yapılmakta olan çalışmalarda, bir uygulama örneği olarak Güneydoğu Anadolu Projesi'ne de yer verilmesi açısından önemlidir.

Ayrıca, yine Dışişleri Bakanlığı'nın talebi üzerine, SKK toplantıları programında yer alan yan etkinlikler kapsamında, bir GAP sunuşu yapılmıştır.

GAP İdaresi Başkanı Dr. ÜNVER tarafından yapılan "Su Kaynaklarının Geliştirilmesine Dayalı Sürdürülebilir Bölgesel Kalkınmada Yenilikçi bir Yaklaşım: GAP" başlıklı sunuş sonrasında soru ve cevaplara da yer verilmiştir.

GAP faaliyetlerini tanıtıcı çok sayıda yayın ve dokümanın da dağıtılmak üzere sergilendiği toplantıların sonunda, özellikle su ve sanayi konuları üzerinde ülkemiz görüşlerinin kapsamlı şekilde tanıtılması ve esasen 1 Mayıs 1998 tarihinde kabul edilmesi öngörülen SKK VI. Dönem raporunun, tezlerimiz doğrultusunda oluşturulmasının büyük önem taşıması nedeniyle, GAP-BKİ'nin katılımının gerçekleşmesi, GAP İdaresi açısından, SKK toplantılarının yakından izlenmesi açısından önemli bir başlangıç olarak kabul edilmektedir.

to stress that the Project was a human centred development effort. In sum, the Administration was an active participant of the process in which critical water issues were addressed.

19 April - 1 May 1998, New York / Phase
VI Meeting Of CSD

The UN Commission for Sustainable Development had its phase VI meeting in New York from 19 April to 1 May 1998. The meeting also received and discussed the tentative proposals of the Paris Conference. The Turkish Ministry of Foreign Affairs asked, for the first time, that the GAP Administration should also be present at the meeting. Consequently, the Administration was represented at the meeting by two experts, Can Kafdağlı and Vedat Özbilen.

Inclusion of the Administration in the Turkish Delegation designed by the Ministry of Foreign Affairs was important in the sense that the national policy adopted in regard to transboundary waters could be voiced to the international community, and that the Southeastern Anatolia Project was accepted as a reference point as far as international practices for sustainable development are concerned.

Also upon the request of the Ministry of Foreign Affairs, the GAP team made a presentation on the Project within the framework of side activities included in the program of the CSD.

Following the presentation of Dr. Ünver "GAP: An Innovative Approach in Sustainable Regional Development Based on the Development of Water Resources", there was free discussions with questions and answers.

The CSD meeting also formed a platform where many publications and documents on GAP could be exhibited and disseminated. To conclude, the presence of the GAP Administration in the meeting was important insofar as such presence gave a chance to introduce Turkey's opinion especially on water and industry related issues, and to influence the articulation of the VI. Phase report of CSD more or less in line with the theses of Turkey. All these could be considered as a good start for a close follow up over the meetings of CSD.

GAP

DÜNYA SU GÜNÜ ŞANLIURFA'DA KUTLANDI

World Water Day Celebrations in Şanlıurfa

Su, 21. yüzyılın gündeminde en önemli yeri tutan konulardan biridir. Yeryüzünde suyun yenilebilirlik özelliği, suya artan talebi karşılayamamaktadır. İnsan yaşamında vazgeçilmezliği tartışılmaz olan suyun, gereksiz kullanımının önlenmesi, su kaynaklarının insanlık yararına etkin ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması için daha fazla bilinçlenmek gerektiği açıktır.

Bu gibi tedbirleri hayatta tutmak ve suya verilmesi gereken öneme dikkat çekmek amacıyla UNESCO tarafından, 22 Mart tarihinin "Dünya Su Günü" olarak ilan edilmesi üzerine bu gün, uluslararası platformlarda her yıl çeşitli etkinliklerle kutlanmaktadır.

Ülkemizde de Dünya Su Günü, bu yıl 23 Mart tarihinde Ankara'da Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından çeşitli etkinliklerle kutlanmış, GAP Bölge Kalkınma İdaresi ise Şanlıurfa'da "Sürdürülebilir Kalkınma ve Su" konulu bir toplantı düzenlemiştir.

UNESCO tarafından "Dünya Su Günü" ilan edilen 22 Mart uluslararası platformlarda her yıl çeşitli etkinliklerle kutlanmaktadır.

22th of March was declared as the "World Water Day" and is commemorated at international platforms through various activities each year.

Water seems to be placed at the top of the world agenda in the 21th century. Presently, availability of renewable water sources starts to fall behind the increasing demand for water. Since the importance of water in terms of human life is beyond any dispute, there is now need for enhanced awareness and measures for

saving water and ensuring the efficient and sustainable utilisation of water resources.

UNESCO declared the date 22 March each year as the "World Water Day" to underline the importance of the issue and promote measures and policies for sustainable utilisation. Presently, World Water Day is commemorated at international platforms through various activities.

In Turkey too, World Water Day included the activities of the State Hydraulic Works taking place on 23 March while the GAP Administration organised a

meeting, "Sustainable Development and Water" in Şanlıurfa. Held under the auspices of State Minister

Devlet Bakanı Prof. Dr. M. Salih Yıldırım'ın himayelerinde yapılan toplantıya çok sayıda Bölge çiftçisi ve pek çok su ve çevre konusunda uzman katılmıştır.

Devlet Bakanı Prof. Dr. M. Salih Yıldırım konuşmasında, suyun stratejik konumuna ve önemine değinmiş; "Su kaynaklarının geliştirilmesine dayalı sosyo-ekonomik bir kalkınma projesi olan GAP kapsamında, su kullanımının insan yaşamında yol açtığı değişimin en yakın şahidi olan Şanlıurfa'da Dünya Su Günü'nün kutlanması ayrı bir anlam ifade etmektedir" sözleriyle bu etkinliğin önemini vurgulamıştır.

Şanlıurfa Milletvekili Seyyit Eyüboğlu, Şanlıurfa Valisi Şahabettin Harput, GAP İdaresi Başkanı Dr. İ. H. Olcay Ünver, Şanlıurfa Belediye Başkanı Ahmet Bahçıvan, DSİ XV. Bölge Müdürü Mustafa Özgür de toplantıda birer konuşma yapmışlardır.

Konuşmaların ardından teknik bildirilerin yer aldığı oturuma geçilmiş ve sırasıyla aşağıdaki konular da bildiriler sunulmuştur:

Özden Bilen (DSİ Eski Genel Müdürü)

"Sürdürülebilir Kalkınma ve Güneydoğu Anadolu Projesi"

Prof. Dr. Ünal Şorman (ODTÜ GAP Araştırma Merkezi)

"Uydu Teknikleri ve Coğrafi Bilgi Sistemi Kullanılarak Kar Erime-Akım Modeli Çalışmaları ve Yukarı Fırat Havzası'na Uygulanması"

Prof. Dr. İlhan Avcı (İTÜ)

"Su Kaynaklarının Geliştirilmesinde Öne Çıkan Değerler: Çevre ve Turizm"

Gürsel Erul (Çevre Bakanlığı)

"İçme Suyu Kaynağı Olarak Atatürk Barajı'nın Korunması Projesi ve Mevzuat"

Prof. Dr. Ali İhsan Bağış (H.Ü. Hidropolitik ve Stratejik Araştırma ve Uygulama Merkezi Başkanı)

"Dünya Su Günü ve GAP"

İbrahim Tuğrul (GAP İdaresi Sosyal Projeler Koordinatörü)

"Suya Dayalı Kalkınma ve GAP'ın Sosyal Boyutu"

Turhan Ceran (Türkiye Ziraat Mühendisleri Odası Temsilcisi)

"Sürdürülebilir Tarım ve Su"

Musa Akay (Ziraat Odaları Birliği Temsilcisi)

Feridun Oğuz (Çevre Mühendisleri Odası Temsilcisi)

"Sürdürülebilir Kalkınma ve Su"

Prof. Salih Yıldırım, the meeting in Şanlıurfa was participated by specialists in the fields of water and environment as well as farmers from the Region.

In his speech, State Minister Salih Yıldırım underlined the strategic importance of water and said "Within the framework of GAP which is a socio-economic development effort based upon the development of water resources, it is especially meaningful to have this day celebrated in a place like Şanlıurfa which has been the closest witness of changes that water may bring along in the lives of human beings."

Şanlıurfa deputy Seyyit Eyüboğlu, Governor Şahabettin Harput, İ.H. Olcay Ünver, President of GAP Administration, Ahmet Bahçıvan, Mayor of Şanlıurfa, and Mustafa Özgür, Regional Director of SHW also made speeches at the meeting.

Following speeches, the meeting proceeded with the presentation of papers on technical issues. These papers were:

- "Sustainable Development and the Southeastern Anatolia Project"

by Özden Bilen (former General Director of State Hydraulic Works/SHW)

- "Studies on Thaw and Thaw Flow Models by Using Satellite Techniques and Geographical

Information System and Their Application to the Upper Euphrates Basin"

by Prof. Ünal Şorman (Middle East Technical University, GAP Research Centre)

- "Value Coming to the Fore in the Development of Water Resources: The Environment and Tourism"

by İlhan Avcı (Istanbul Technical University)

- "The Project on the Protection of Atatürk Dam as a Drinking Water Reservoir and Relevant Legislation"

by Gürsel Erul (Ministry of Environment)

"World Water Day and GAP"

by Prof. Ali İhsan Bağış (Head of the Centre for Hydropolitics and Strategic Researches, Hacettepe University)

- "Water Based Development and the Social Dimension of GAP"

by İbrahim Tuğrul (Social Projects Coordinator, GAP Administration)

- "Sustainable Agriculture and Water"

by Turhan Ceran (Representative of the Chamber of Agricultural Engineers)

- "Sustainable Development and Water"

by Feridun Oğuz (Representative from the Chamber of Environmental Engineers)

"Dünya Su Günü'nün, su kullanımının insan yaşamında yol açtığı değişimin en yakın şahidi olan Şanlıurfa'da kutlanması ayrı bir anlam ifade etmektedir."

"The celebration of World Water Day in Şanlıurfa, which is a city witnessing closely the changes that water may bring along in the lives of human beings is especially meaningful."

GAP İdaresi Başkanı Dr. İ. H. Olcay ÜNVER'in "Dünya Su Günü" Konuşmasından...
From the "World Water Day Speech" of Dr. Y.H. Olcay Ünver, President of GAP-RDA

Su, kritik bir küresel kaynak haline gelmiş bulunmaktadır.

"Kullanılabilir su" olarak adlandırılan tatlı su, dünyada mevcut su kaynaklarının sadece %2.5'ini oluşturmaktadır. Bu miktarın yaklaşık 93 milyar km³ olduğu hesaplanmaktadır.

Hızlı nüfus artışı su kaynaklarını daha da kıt hale getirmektedir. 1950'li yıllarda 1.5 milyar olan dünya nüfusunun, Birleşmiş Milletler'e göre 2025 yılında 8.3 milyara, 2050 yılında da 10-12 milyara ulaşacağı hesaplanmıştır. Bu gerçek, suyun her geçen gün biraz daha kıt bir kaynak haline geleceğini ortaya koymaktadır. Kullanılabilir suya talep son 20 yılda 2 kat, 20. yüzyılın başından bu yana 7 kat artmıştır. Nüfus artışı salt sosyo-ekonomik kalkınma açısından değil, su kaynakları açısından da büyük bir "zaman bombası" durumundadır.

Bu yılki Dünya Su Günü'nün uluslararası teması, yeraltı sularıdır. Tatlı suyun en büyük kaynağı olan yeraltı suları, genelde arıtma gerektirmeden içme, kullanma ve endüstri suyu olabilmektedir. Dünyada nüfusu 10 milyonun üzerindeki 23 mega kentin 12'si yeraltı suyuna bağımlıdır. Bu 12 mega kent (Londra hariç) gelişmekte olan ülkelerdedir. Toplam insan ihtiyaçlarının %60'ından fazlası ve gelişmiş ülkelerin endüstriyel su ihtiyacının %20-40'lık bölümü, kurak ülkelerde tarım yeraltı sularına bağımlıdır. Yeraltı sularının özellikle kimyasal kirlenmesi, dünyamız için bir "zaman bombası" etkisindedir.

Bu göstergeler günümüzde suya ilişkin olarak aşağıdaki hususların ağırlıkla gündeme gelmesine yol açmıştır:

Su Kıtlığı: 1950'lerde nüfusu 20 milyondan az sadece 12 ülke su kıtlığı sorunuyla karşı karşıya gelmişken, 1990'larda toplam nüfusu 300

Water has become a critical global resource.

Fresh water, which is also referred to as "usable water" constitutes only 25 % of the total water resources of the world. It is estimated that this amounts to 93 billion cubic metres.

Rapid population growth makes water resources more and more scarce. According to the projections of the United Nations, the world population which was 1.5 billion in the 50s will reach 8.3 billion in 2025 and to 10-12 billion in 2050. This fact reveals that water scarcity is bound to increase with time. The demand for usable water has increased twofold within the last 20 years and sevenfold from the beginning of the 20th century. Population growth is a "time bomb" not only for socio-economic development but for water resources as well.

The international theme of the present World Water Day is groundwater reserves. As the largest source of fresh water, groundwater may in general be used for drinking, use and industrial purposes without any treatment. 12 out of the 23 mega cities of the world each having a population over 10 million are dependent to groundwater reserves. These 12 mega cities (with the exception of London) are in the developing countries. Over 60 % of domestic demand for water, 20 to 40 % of industrial water needs of industrialised countries, and possibility of agriculture in dry countries are all dependent to the availability of groundwater. Pollution of groundwater reserves particularly in chemical terms has the effect of a time bomb on our world.

These indicators has carried the following points to the top of the agenda on water issues:

Water Scarcity: While in the 50s only 12 countries with population less than 20 million had faced water scarcity problems, in the 90s there are 26

milyon olan 26 ülke bu sorunla karşı karşıya-
dır. 2050 yılında 7 milyar nüfusa sahip 65 ül-
ke bu sorunla karşılaşacaktır.

Su Kalitesi: Sanayi devrimi, kentleşme ve en-
tansif tarımın yaygınlaşması su kirliliğini
hızlandırmaktadır. UNDP verilerine göre;
1980'lerde sağlıklı su temin edebilen nüfus
1.3 milyar, sanitasyon imkanla-
rını kullanabilen nüfus ise 750
milyondur. 1990'ların başında
ise; temiz su temin edemeyen
nüfus 1.2 milyar (ki bu rakam
kalkınmakta olan ülkeler nüfu-
sunun %30'udur), sanitasyon
imkanlarına sahip olmayan nü-
fus ise 1.7 milyar civarındadır.
Su kaynaklarının giderek daha
kıt hale gelişi, su tüketimindeki
artış, su kaynaklarının yenile-
memesi, kirlenme, nüfus artışı,
sanayileşme ve çevre tahribatı
gibi insanlığı tehdit eden sor-
unlar, su kaynaklarının
sürdürülebilir yönetimi ve
kapasite geliştirmeye ile
insani gelişme konusunu
dünya gündeminin birinci
sirasına çıkarmış bu-
lunmaktadır.

Suya ilişkin vahim tablo-
nun, insanların yaşam ve
refahını gözeterek bir şekilde çözümü suyun,
sürdürülebilir sosyo-ekonomik kalkınma doğ-
rultusunda yönetilmesi, geliştirilmesi ve kul-
lanılması gereğini ortaya koymaktadır.

Yeraltı sularının
özellikle kimyasal
kirlenmesi, dünyamız
için bir "zaman bombası"
etkisindedir.

Pollution of groundwater
reserves particularly in
chemical terms has the
effect of a "time bomb"
on our world.

countries having a total population of 300 million
confronted with this problem. In 2050 there will
be 65 countries with a total population of 7
billion facing the same problem.

Water Quality: Industrial revolution, urbanisation
and the spread of intensive farming exacerbate the
problem of water pollution. According to the UNDP
data, the population whose potable
water needs could be met was 1.3
billion in the 80s. In the same peri-
od, the population with adequate
sanitation facilities was 750 million.
In the 90s, on the other hand, there
are 1.2 billion people (30 % of the
total population of developing co-
untries) whose potable water needs
can not be met. The sanitation gap
now involves 1.7 billion people.
Such problems as increasing scar-
city of water resources and demand
for water, impossibility of renewing
water resources, pollution, populati-

on growth, in-
dustrialisation
and environ-
mental degra-
dation which
threaten life
have all accord-
ed top priority
to the sustai-
nable utilisati-
on of natural
resources, ca-
pacity building
and human de-
velopment.

The mitigation
of this grave

picture in relation to water in a manner to uphold
human life and welfare requires the management,
development and utilisation of water resources in
conformity with the principle of sustainable socio-
economic development.

19-21 Mart 1998'de Paris'te 80 ülkenin ve çok sayıda uluslararası kuruluşun katıldığı bir konferanstan geliyorum.

Türkiye, dünyada sularını en etkin şekilde kullanmaya çalışan az sayıda ülkeden biri olarak bu toplantıda, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çevre Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, DSİ, GAP İdaresi'nden oluşan bir heyetle temsil edildi ve gerek eylem planı, gerekse Bakanlar Deklerasyonu'nun hazırlanmasında önemli rol oynadı.

Bakanlar Deklerasyonu: "Su hayat için olduğu kadar, sürdürülebilir kalkınma için en önemli kaynaktır ve birbirine bağlı, birbirini destekleyici, sosyal, ekonomik ve çevresel değerlere sahiptir" demektedir.

Öte yandan su, uluslararası işbirliği için önemli bir araç olabilme niteliğine sahiptir.

Ulusal ve uluslararası finans kaynaklarının, su ile ilgili konulara daha yüksek miktarlarda seferber edilmesi ve yeni finans modelleri geliştirilmesi gerekmektedir.

Umuyorum ve diliyorum, uluslararası camianın ortak bilincini yansıtan bu ifadeler, 21. Yüzyılın dilekleri değil, uygulamaları olabilirdi.

I was in Paris from 19 to 21 March to attend a conference which brought together the representatives of more than 80 countries and international organisations.

Turkey, as one of the few countries striving to ensure the most efficient utilisation of her water resources was present at this conference with the Ministry of Energy and Natural Resources, Ministry of Foreign Affairs, State Hydraulic Works and GAP-RDA. With this representation, Turkey played an important role in the preparation of both the Action Plan and the Declaration of Ministers.

In the Declaration it is stated that "water is as essential for sustainable development as it is for human life, and as such it stands over social, economic and environmental values which are interrelated and mutually supporting."

Meanwhile, water may well be an important instrument for international cooperation.

It is necessary to mobilise national and international sources of finance towards water related issues and to come up with new financing models.

I wish and also hope to see these statements which reflect the common awareness of the international community not as the wishes of the 21st century but actual practice.

Bakanlar Deklerasyonu:
"Su hayat için olduğu kadar, sürdürülebilir kalkınma için en önemli kaynaktır ve birbirine bağlı, birbirini destekleyici, sosyal, ekonomik ve çevresel değerlere sahiptir." demektedir.

In the Declaration it is stated that "water is as essential for sustainable development as it is for human life, and as such it stands over social, economic and environmental values which are interrelated and mutually supporting."

GAP KOORDİNASYON KURULU BATMAN'DA TOPLANDI

GAP Coordination Council Met in Batman

GAP Koordinasyon Kurulu'nun 27'nci toplantısı Devlet Bakanı Prof.Dr.M.Salih Yıldırım başkanlığında 13 Mart 1998 tarihinde Batman'da yapılmıştır.

Batman Valisi Necati Develioğlu'nun ev sahipliği yaptığı, Batman Milletvekili Ataullah Hamidi ile OHAL Valisi Aydın Aslan'ın da hazır bulunduğu toplantıya Bölge illeri vali ve belediye başkanlarının yanı sıra kamu kuruluşları üst düzey temsilcileri, üniversite temsilcileri, meslek odaları ve diğer hükümet dışı kuruluş temsilcileri de katılmışlardır.

Batman Valisi'nin "Hoşgeldiniz" konuşması ile başlayan toplantı, Devlet Bakanı Prof.Dr.M.Salih Yıldırım'ın GAP ile ilgili son gelişmeler ve 55. Hükümetin Proje'ye yaklaşımı konusunu irdeleyen konuşması ile açılmıştır "Hükümetimiz Güneydoğu Anadolu Bölgesi sorunlarının çözülmesi konusunda somut, kalıcı ve anlamlı adımlar atmaya kararlıdır. Dünyaya entegre bölgesel kalkınma alanında örnek gösterilen GAP'ın uygulanmasında karşılaşılan zorlukların üstesinden gelmek ve Proje'nin Bölge'ye sağtığı umut ışıklarını güçlendirmek öncelikli hedeflerimizin başında yer almaktadır" diyen Yıldırım, Bakanlığının bu hedefe varma yolunda ciddi mesafeler katettiğini kaydetmiştir. Bu doğrultuda; Kurul'a hazırlanan GAP Teşkilat Yasa taslağı ile ilgili bilgiler veren Yıldırım, GAP İdaresi'nin dış hibe ve kredi kullanma olanağına kavuşmasını sağlayan 4314 no.lu kanunun yürürlüğe girdiğini

The 27th meeting of the GAP Coordination Council was held in Batman on 13 March 1998 The meeting was chaired by State Minister Prof. M. Salih Yıldırım.

In the meeting hosted by Necati Develioğlu, Governor of Batman, Ataullah Hamidi, an MP from Batman, and State of Emergency Regional Governor Aydın Aslan were also present together with the governors and mayors of GAP provinces; senior level officials from government organisations; and representatives from universities, professional organisations and non-governmental organisations.

Following the welcome speech by the Governor, State Minister Salih Yıldırım made an evaluation of latest developments in relation to GAP and the approach of the 55th Government to the Project. Prof. Yıldırım said : "Our Government is firmly determined to take concrete, solid and enduring steps to solve the problems of the region. GAP is now a model referred to internationally as an ideal example of integrated regional development. It is one of our top priorities to overcome the difficulties standing on the way of GAP and to consolidate the light of hope thrown to the region by the project." State Minister Yıldırım added that the Ministry has covered a considerable distance in reaching these goals. Informing the Council about the draft law on GAP Organisation, Yıldırım reminded that the recent Law No. 4314 enables the GAP Administration to use external grants and credit. State Minister went on by pointing out the additional financial resources allocated to GAP by

hatırlatmış, Hükümetin GAP'a tahsis ettiği ek finans kaynakları ve Bölge'ye yönelik teşvik tedbirleri ile ilgili sağlanan yeni olanakları dile getirmiştir.

GAP Koordinasyon Kurulu toplantısı; GAP İdaresi Başkanı Dr.İ.H. Olcay Ünver'in Proje'ye ilişkin gelişmeler, sosyal uygulamalar ve gelişen dış ilişkileri irdelediği konuşması ve DSİ Genel Müdürlüğü temsilcisinin "GAP Su Kaynakları Projelerinin Son Durumu" ile ilgili sunuşu ile devam etmiştir.

27. GAP Koordinasyon Kurulu toplantı gündeminde ağırlıklı hükümet dışı kuruluşların Güneydoğu Anadolu Projesi'ne katkıları yer almıştır. Bu çerçevede TEMA Vakfı, Sosyoloji Derneği, Tarımsal Enerji, Mekanizasyon, Araştırma ve Eğitim Vakfı (TEMAV) ile Türkiye Kalkınma Vakfı (TKV) temsilcileri Kurul'a bilgi vermişlerdir. Toplantı katılımcıların değişik konulardaki dilek ve önerilerinin yer aldığı bölümle sona ermiştir.

14 Mart 1998 günü GAP Koordinasyon Kurulu'na katılan temsilciler, Batman Valiliği'nce düzenlenen Hasankeyf gezisine katılmışlardır.

the Government and new possibilities introduced by special incentives designed for the Region.

The meeting of the GAP Coordination Council proceeded with information given by Dr. İ.H. Olcay Ünver, President of GAP-RDA, on developments taking place in regard to the Project, implementation for social projects, and external relations. After Ünver, the representative of State Hydraulic Works informed the council members on the latest state of projects related to water resources.

The agenda of the meeting mostly consisted of the possible contributions to the Project by non-governmental organisations. In this context, brief presentations were made by the representatives of the TEMA Foundation, Sociology Association, Foundation for Agricultural Energy, Mechanisation, Research and Training (TEMAV) and the Development Foundation of Turkey. The meeting ended with the wishes and suggestions of participants on various issues.

The participants of the meeting were taken to Hasankeyf on 14 March 1998 in a trip organised by the Governorate of Batman.

27. GAP Koordinasyon Kurulu toplantı gündeminde ağırlıklı hükümet dışı kuruluşların Güneydoğu Anadolu Projesi'ne katkıları yer almıştır. Bu çerçevede TEMA Vakfı, Sosyoloji Derneği, Tarımsal Enerji, Mekanizasyon, Araştırma ve Eğitim Vakfı (TEMAV) ile Türkiye Kalkınma Vakfı (TKV) temsilcileri Kurul'a bilgi vermişlerdir.

The agenda of the meeting mostly consisted of the possible contributions to the Project by non-governmental organisations. In this context, brief presentations were made by the representatives of the TEMA Foundation, Sociology Association, Foundation for Agricultural Energy, Mechanisation, Research and Training (TEMAV) and the Development Foundation of Turkey. The meeting ended with the wishes and suggestions of participants on various issues.

Ethem TORUNOĞLU

Çevre Mühendisi TMMOB
Çevre Mühendisleri Odası Başkanı
Environmental Engineer and Environmental
Sciences Specialist
President of the Chamber of Environmental
Engineers, TMMOB

HALK KATILIMI VE ÇEVRE BİLİNCİ

People's Participation and Environmental Awareness

Çevre olgusu, çevre sorunları ve bu sorunların çözümü yönündeki politikalar, son dönemde siyasal ekonomik tartışmaların odağına yerleşmiştir. Çevre sorunlarının doğal yaşamı ve insanlığı tehdit edici noktaya gelmesi, sorunun yaşamsal önemini de ortaya koymuştur. Böylece çöp sorunundan su kirliliğine, erozyondan iklim değişikliğine kadar uzanan bir dizi çevresel sorun, konuya bütünsel ve çevrebilimsel bir yaklaşımla çözüm getirme gereğini de tartışılmaz kılmıştır.

Bu noktada, halkın çevresel sorunların çözümünde üstleneceği rol ve katılım, çevre duyarlılığı ve çevre bilinci ayrı bir önem taşımaktadır.

Çevre olgusunun tüzel, teknolojik ve siyasal alanlarda sorgulanması, 1972 yılında toplanan (5 Haziran 1972) Birleşmiş Milletler Çevre ve İnsan Konferansı ile resmen başlamıştır. Daha sonraları birçok toplantı, belge, uluslararası anlaşma ve yaptırım, ülkelerin gündemine girmiş, ancak çevresel bozulma katlanarak, artmaya devam etmiştir. Bugün, nüfus, açlık, barınma, çölleşme, küresel ısınma, nükleer enerji ve atık sorunu gibi ciddi çevre sorunları "ekolojik kriz" olgusunun da nedenleri olarak görülebilir.

Sürekli kâr anlayışına dayanan bir kalkınma modelinin ve çılgın bir tüketim toplumu olma

Halkın çevresel sorunların çözümünde üstleneceği rol ve katılım, çevre duyarlılığı ve çevre bilinci ayrı bir önem taşımaktadır.

Such issues as the role of the public at large in the solution of environmental concerns and awareness all have a distinct importance

The issue of environment, environmental problems and policies for the solution of these problems have recently found a place at the centre of discussions on economics and politics. The aggravation of environmental problems to the point where they pose a threat for natural and human life exposed the crucial importance of the issue. Hence, a range of environmental problems extending from garbage collection to water pollution, from erosion to climate change have made it indisputable that there is an urgent need to develop solutions through a holistic and scientific approach.

At this point, such issues as the role of the public at large in the solution of environmental problems, their participation, environmental concerns and awareness all have a distinct importance.

The elaboration of the issue of environment in institutional, technological and political terms had officially started with the UN Conference on Environment and Life in 5 June 1972. Afterwards, many meetings, documents, international conventions and sanctions have found their places in the agenda of nations. Yet, environmental degradation has continued to become worse. Today, such serious environmental problems as population increase, hunger, housing, desertification, global warming, nuclear energy and wastes can be regarded as the underlying causes of the "ecological crisis".

arayışının sonuçları, geri dönüşümü olanaksız bir çevresel yıkım ve ekolojik kriz olarak karşımıza çıkmıştır. İşte böyle bir kesitle, bugüne ve geleceğe sahip çıkma anlayışı, yalnızca devletlere ya da resmi-bürokratik yapılara, politikalara bırakılamaz.

Bu bağlamda, toplumsal bir çevre duyarlılığı ve birçok alanda olması gerektiği gibi, çevre alanında da oluşması gereken halk katılımı, sorunların çözümünde herşey olmamakla birlikte önemli ve ciddi bir başlangıç noktası olarak görülebilir.

Çevrenin korunmasının insanoğlu ve tüm canlılar için yaşam kaynaklarının gözetilmesinin, doğa ve kültür mirasının yaşatılması ve geliştirilmesinin, insanoğlunun esenliği ve halkların geleceği için temel bir insan hakkı olduğu gerçeği yıllar önce uluslararası platformlarda kabul edilmiştir. Bu noktada, örneğin çevre hakkı ya da kentli hakları gibi kavramlar UNESCO'nun insanlararası dayanışma gereği, garanti altına alınmasını öngördüğü ve "üçüncü kuşak dayanışma hakları" olarak adlandırdığı yeni insan haklarından biri olmuştur.

Ancak, çevre hakkı kavramının yani sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkının bir insan hakkı olduğunun kabulüne rağmen, çevresel değerleri ve yaşamı hedef alan uygulamalar, yatırımlar, politikalar devam etmektedir. Bu kapsamda, çevre sorunlarına toplumsal olarak duyarlılık göstermek, bilinçli bireyler ve toplum yaratılmak öncelikle konunun önemini kavramaktan geçmektedir.

Çevre için halk eğitimi, bunun yanında ilköğretim düzeyinden başlayarak doğru ve ilkeli bir "çevre eğitimi" programı öncelikli işler olarak sıralanabilir.

Uluslararası altın lobisinin tüm baskılarına karşı "İnadına Ege'nin Güzel Kızı Bergama'yı" savunmak, gerçek çevre bilinci için kararlı ve önemli bir duruş noktası olacaktır.

It would thus be a committed and critical stand to take for a genuine environmental awareness to defend Bergama, the "beautiful daughter of the Aegean region" against the heaviest pressures of the international gold miners, lobby.

The outcomes of a development model which is based upon lust for profit and the mania for switching into a consumer society are now forcing us to face an irremediable environmental devastation and ecological crisis. At such a critical juncture, efforts for saving the present and the future can not be totally left to states or to official-bureaucratic structures and policies.

In this context, the need for social awareness on the environment and popular participation both of which are as vital for many other areas as they are for the solution of environmental issues can be seen as an important and serious starting point even if they are not everything for a radical solution.

It was long ago recognised at international platforms that the protection of the environment and the sources of life, and the sustenance and development of natural and cultural heritage constitute a basic human right to ensure the welfare of human beings and the future of all peoples of the world. With this recognition, such concepts as "right to live in a healthy and balanced environment" or "rights of urban dwellers" have come to the fore as new human rights

which UNESCO called for the need to safeguard as "third generation solidarity rights".

Yet, despite the adoption of the right to live in a healthy and balanced environment as a human right, practices, investments and policies detrimental to life and environmental values still persist. It is thus clear that the creation of awareness for environmental issues together with well informed individuals and society require, at the first hand, the recognition of the importance of the issue.

Adult education on environmental issues and a sound and principled "environmental education" program starting from the basic education level can

Bunun yanında, örneğin ülkemizde son yıllarda yaşanan çevresel sorunlara karşı gösterilen tepkiler ve yaratılan duyarlılık, kamuoyu ilgisi gözardı edilemeyecek düzeydedir. Bugün, Bergama halkının, yörede işletilmesi düşünülen "siyanürlü altın işletmeciliğine" karşı gösterdiği haklı ve kararlı mücadele, dünyaya örnek olacak bilimsel, hukuksal kazanımlarla taçlanmıştır. Bergama süreci, halkın kendi sorununa ve geleceğine dair kararlara katılım isteği, yani "söz yetki ve karar hakkı" talebi Bergen Sözleşmesi gibi uluslararası belgeleri de aşarak, yaşamı değiştirme mücadelesine evrilmiştir.

Yine, Trakyalı köylülerin doğa tahribatına karşı duruşları, Akkuyu'da ve Sinop'da Nükleer Santral Projesi'ne direnen insanların yıllardır süren tepkileri, "Otopark değil Güvenpark" diye ısrar eden Ankaralılar'ın ya da kent talanına, kentsel yabancılaşmaya karşı duran birey, sivil toplum örgütü ve meslek odalarının duyarlılığı aslında duyarlı bir kamuoyu yaratmanın yanında, Türkiye'nin Çevre Bilinci'ne ve Belleği'ne de önemli katkılar sunmuştur.

Çevre sorunlarının her geçen gün çeşitlendiği ve artarak gündemimize girdiği bir süreçte "yüksek değerler", kâr ve hızlı, çarpık kalkınma arayışlarının yarattığı sonuç dünyanın yok olma noktasına gelmesidir. Bilim insanlarının tahminlerine göre gelişmiş ülkelerin kalkınma hızları bu şekilde sürmeye devam ederse, bir başka deyişle doğanın sömürülmesi aynen ve çoğalarak sürerse, 2050 yılında dünyamız iklim değişikliği nedeni ile yaşanılmaz bir gezegen haline gelecektir. O halde, toplumsal bir çevre bilincini yaratmak, her aşamada halk katılımını zorlamak ve doğadan, insandan yana, ekoloji ile barışık yeni bir iklimi yaratmak, uluslararası altın lobisinin tüm baskılarına karşı "İnadına, Ege'nin Güzel Kızı Bergama'yı" savunmak, gerçek çevre bilinci için kararlı ve önemli bir duruş noktası olacaktır.

be cited as priority steps that must be taken.

It must be noted that the recent reactions to environmental problems and related awareness emerging in Turkey have reached a considerably high level. Most recently, the justified and committed struggle of the people of Bergama against attempts for local "gold mining with cyanide" has been crowned with such scientific and legal accomplishments as to present an example to the whole world. The process lived in Bergama, which can be coined as the desire of the people to participate in decisions involving their own life and future, or more briefly their "demand for saying and decision" has evolved into a struggle for transforming a mode of life even surpassing such international documents as the Bergen Convention.

Again, the resistance of the rural people of the Thrace against environmental destruction; prolonged protests of people to the nuclear power plant projects in Akkuyu and Sinop; the people of Ankara raising the slogan "not parking lot but Güven Park"; and the alertness of individuals, non-governmental and professional organisations on urban plunders and estrangement have all contributed a lot to the building of environmental awareness in the country.

In a process where environmental problems multiply and become graver and graver, the outcome of "rising values", profit seeking, and distorted development models has been to bring the world to the brink of total destruction. According to the projections of eminent scientists, in case the rate of development of the industrial countries maintains its present pace, or in other words, the exploitation of the earth continues as it is now, our world will turn into a planet not fit for living mainly because of climate change. It would thus be a committed and critical stand to take for a genuine environmental awareness to generate a social awareness for the environment; to demand for and force people's participation at all stages; to create a new milieu which is in peace with the nature, human beings and ecology; and finally to defend Bergama, the "beautiful daughter of the Aegean region", against the heaviest pressures of the international gold miners' lobby.

derleme...

GAP'A YÖNELİK ÇEVRE PROJELERİ

GAP Related Projects on Environment

GAP Master Planı'nda, Güneydoğu Anadolu Projesi'nin uygulanması ile 1.7 milyon hektar alanın sulamaya açılması ve yeni rezervuar alanlarının yaratılması, Bölge'de toprak ve su rejimlerini önemli ölçüde değiştirecektir. Bu değişimler flora ve faunada olduğu gibi insanları da etkileyecektir. Nüfus hareketleri, hızlı kentleşme ve sanayileşme kırsal ve kent alanlarında yeni dönüşümler yaratacaktır. GAP'ın etkisiyle sosyo-ekonomik yapıda meydana gelecek yeni değişimler, çevre boyutunda da kendini gösterecektir. Bu nedenle GAP Master Planı, çevre boyutunun GAP faaliyetlerinin bir parçası olarak ele alınması gerektiği ve çevrenin sosyo-ekonomik gelişme için alınan diğer tedbirlerle uyum içinde kapsamlı bir yaklaşım içinde ele alınması gerektiğini vurgulamıştır. Master Plan'da projeler itibarıyla yaklaşılacak ve daha bütünsel bir yaklaşım gerektiren çevre problemlerine ve tedbirlere ağırlık verilmiştir. 1988 yılında kabul edilen bu strateji, 1992 yılında Rio'da yapılan Dünya Zirvesi'nde ortaya çıkan "Gündem 21" adlı dokümanın da benimsediği yaklaşımdır.

GAP İdaresi'nin yürütmekte olduğu, planladığı ve ilgili kuruluşlar ile birlikte çevreye yönelik yürüttüğü çalışmalar şunlardır:

The GAP Master Plan states that the irrigation of 1.7 million hectares of agricultural land and creation of new water reservoirs under the Project will considerably alter the water and soil regimes in the Region. These changes will affect people as well as regional flora and fauna. Population movements, rapid urbanisation and industrialisation will bring along new transformations in both rural and urban areas. Changes which occur in the overall socio-economic structure under the impact of GAP will manifest themselves also with their environmental implications. Thus the Master Plan stresses that the environmental dimension should be taken as an integral part of GAP regional development activities and that there is need for a comprehensive approach to this dimension so as to ensure harmony with other measures related to socio-economic development. The Master Plan adopts a holistic approach by which issues related to environment and development are addressed together. The plan also gives weight to environmental problems and related measures which can be addressed by specific projects, and which require a more integrated approach. Developed in 1988, this approach was also adopted as the basic strategy of the document "Agenda 21" produced by the 1992 Rio Conference.

Environment related works and activities planned and carried out exclusively by the GAP Administration or in cooperation with other organisations are given below:

YILLAR	PROJE ADI	HANGİ SAFHADA OLDUĞU	YAPTIRAN KURULUŞ	YÜRÜTEN KURULUŞ
1992	Diyarbakır ve Yöresi Çevre Araştırma Projesi	I. Aşama tamamlanmıştır Çevre Araştırma Projesi	GAP İdaresi	Dicle Üniversitesi
1992	Acil Altyapı Proje Paketi	Devam etmekte	GAP İdaresi	İlgili Valilikler ve Belediye Başkanlıkları
1993	Kentsel Altyapının iyileştirilmesine yönelik çalışmalar	Devam etmekte	GAP İdaresi	GAP İdaresi, ilgili Belediyeler
1993	Doğu Anadolu Su Havzası Rehabilitasyon Projesi	Proje uygulamaları devam etmektedir.	Orman Bakanlığı	Tarım ve Köyşleri Bakanlığı Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü
1993	Çevre Düzeni Planları	Tamamlandı	GAP İdaresi	GAP Ulaşım ve Altyapı Müşavirlik Hizmetleri Ortaklığı
1994	Harran Ovası'nda seçilen pilot sulama alanı için çevresel etki değerlendirmesi	Tamamlandı	GAP İdaresi	Halcrow/Dolsar/ RWC ortak girişimi
1996	Atatürk Baraj Gölü-Alt Bölge Gelişme Planı	I.Aşaması tamamlandı	GAP İdaresi	Delcan International Corporation
1997	İçme Suyu Kaynağı olarak Atatürk Barajı'nın Korunması Projesi	Devam etmekte	Çevre Bakanlığı	ALTER Mühendislik ve Müşavirlik Ltd.
1997	Birecik Barajı'ndan Etkilenecek Nüfusun Yeniden Yerleşimi, İstihdamı ve Ekonomik Yatırımları için Planlama ve Uygulama Projesi	Devam etmekte	GAP İdaresi	UNDP/FAO Sosyoloji Derneği
1998	GAP Bölgesi'nde Çevresel/Ekolojik Değişimler, Halk Sağlığı Üzerine Etkileri ve Türkiye'deki Sıtma Savaş Hizmetleri Araştırması	Devam etmekte	GAP İdaresi	Sağlık Bakanlığı GAP Uluslararası Araştırma Konsorsiyumu
1998	GAP Kentsel Planlama ve Sanitasyon Projesi	İhale sonuçlanmak üzere	GAP İdaresi	
	GAP Bölgesi'nde Çok Amaçlı Bitki Yetiştirme Alanı (Arboratum) Oluşturulması	Proje safhasında	GAP İdaresi	
	GAP Bölgesi'nde Güneş Enerjisinden Yararlanma Olanakları	Proje safhasında	GAP İdaresi	
	GAP Bölgesi'nin Günümüzdeki ve Yakın Gelecekteki İklim Durumunun İncelenmesi	Proje safhasında	GAP İdaresi	
	Küçük Yerleşmelerde Kentsel Atıkların Yeniden Kullanımı	Proje safhasında	GAP İdaresi	
	GAP Bölgesi'nde Köy İçme Sularının Yaygınlaşması		GAP İdaresi Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü	KHGM
	GAP Bölgesi'nde İçme ve Kullanma Suyu Dezenfeksiyonu Projesi	Proje safhasında	GAP İdaresi	
	GAP Bölgesi Katı Atık Yönetimi Projesi	Proje safhasında	GAP İdaresi	
	Adıyaman ve Yerel Gündem 21 için Eko/Kent Planlama yaklaşımı	İhale aşamasında	GAP İdaresi	
	Organize Sanayi Bölgelerinde Çevresel Etki Değerlendirmesi	Proje safhasında	GAP İdaresi	

YEARS	PROJECT TITLE	PRESENT STATE	AGENCY IN CHARGE	IMPLEMENTING AGENCY
1992	Environmental Study of Diyarbakır Area	1st stage has been completed	GAP Administ.	Dicle University
1992	Project Package for Urgent Infrastructure Works	Ongoing	GAP Administ.	Related Governorates and Municipalities
1993	Works for the improvement of urban infrastructures	Ongoing	GAP Administ.	GAP Administration and Related Municipalities.
1993	Eastern Anatolia Water Basin Rehabilitation Project	Ongoing		Ministry of Forestry Ministry of Agriculture General Directorate of Rural Services
1993	Development Plans	Completed	GAP Administ.	GAP Transportation and Infrastructure Consulting Services
1994	Environmental impact assessment for a pilot irrigation area in Harran Plain	Completed	GAP Administ.	Halcrow/Dolsar/RWC joint venture
1996	Development Plan for the Sub-Region of Atatürk Dam Lake	1st stage has been completed	GAP Administ.	Delcan International Corporation
1997	Protection of Atatürk Dam Lake as a Drinking Water Reservoir	Ongoing	Ministry of Environment	ALTER Engineering and Consulting Ltd.
1997	Planning and Implement. for the Resettlement, Employment and Economic Investments for People Affected by Bircik Dam	Ongoing	GAP Administ.	UNDP/FAO Sociology Association
1998	Environmental/Ecological Changes in the GAP Region, Their Public Health Effects, and Malaria Eradication in Turkey	Ongoing	GAP Administ.	Ministry of Health GAP International Research Consortium
1998	GAP Urban Planning and Sanitation Project	Bidding is about to be completed	GAP Administ.	
	Establishment of a Multi-Purpose Arboretum in the GAP Region	Project design	GAP Administ.	
	Possibilities of Utilising Solar Energy in the GAP Region	Project design	GAP Administ.	
	Studies on the Present and Prospective Climatic Features of the GAP Region	Project design	GAP Administ.	
	Re-use of Urban Wastewater in Small Settlements	Project design	GAP Administ.	
	Expansion of Village Drinking Water Facilities in the GAP Region		GAP Administ. General Direct. of Rural Services	GDRS
	Disinfecting of Drinking Water in the GAP Region	Project design	GAP Administ.	
	GAP Solid Waste Management	Project design	GAP Administ.	
	Eco/City Planning Approach for Adiyaman and Local Agenda 21	Out for bidding	GAP Administ.	
	Environmental Impact Assessment in Organised Industrial Zones	Project design	GAP Administ.	

GAP Çevre Araştırma Projesi

Projenin amacı, GAP Bölgesi'nin mevcut flora ve fauna kaynaklarının envanterini çıkartmak, mevcut doğal kaynaklardaki kirlenmenin (hava, su, toprak, gürültü kirliliği, katı atık vb.) boyutlarını ve kirlenme çeşitlerini belirlemek, tedbirler önermek, kalite limitlerini tespit ederek çevre parametrelerini düzenli izlemektir. Projenin Fırat Havzası'na ilişkin çalışmalarının Çevre Bakanlığı, Dicle Havzası'na ilişkin çalışmaların GAP İdaresi tarafından yürütülmesi planlanmıştır.

GAP İdaresi, Dicle Havzası çalışmasını, Dicle Üniversitesi ile 1992 yılında "Dicle Nehir Kirliliğinin Biyolojik ve Tıbbi Yönden Araştırılması" adı altında Diyarbakır ve yöresi için gerçekleştirmiştir. Çalışma iki aşamalı olup, I. Aşamada flora ve faunanın envanteri çıkartılmış, hava-su-toprak-katı atık-gürültü kirliliği ile ilgili ön çalışmalar yapılmıştır. Finans teminindeki güçlükler nedeniyle projeye devam edilememiştir. Benzer sorun Çevre Bakanlığı'nda da yaşanmış ve Fırat Havzası için bir çalışma yapılamamıştır.

GAP-Çevresel Etki Değerlendirme Çalışması

GAP İdaresi'nce başlatılan GAP Sulama Sistemlerinin İşletme Bakımı ve Yönetimi Projesi (MOM) kapsamında, projenin çevreye olan etkilerini belirlemek amacıyla seçilen pilot alandaki habitat tipleri, flora ve fauna, tarımsal yapı incelenmiş, çevreye olan etkiler belirlenmiş ve alınabilecek önlemler ifade edilmiştir.

MOM çalışması kapsamında ayrıca "GAP Bölgesi'nde inşa edilecek büyük sulama projelerinin çevre üzerinde yaratacağı potansiyel etki" başlıklı bir teknik tartışma raporu da hazırlanmıştır. Bu raporda, araştırma yapılan alanların mevcut durumları analiz edilmiş, ön çevresel etki değerlendirmesi yapılmış, çevresel etkilerin izlenmesi ve önlemlerin alınması konusunda önerilerde bulunulmuştur.

GAP Master Planı, çevre boyutunun GAP faaliyetlerinin bir parçası olarak ele alınması gerektiğini vurgulamıştır.

The Master Plan stresses that the environmental dimension should be taken as an integral part of GAP regional development activities.

GAP Environmental Survey Project

The project objectives are to gather an inventory of the existing flora and fauna of the region; to identify the dimensions and origins of pollution in natural resources (air, water, soil, noise, solid waste, etc.); to develop and suggest viable solutions; and to set quality limits and monitor environmental parameters continuously. The project will be implemented by the Ministry of Environment in the Euphrates basin, and by the GAP Administration in the Tigris basin.

The GAP Administration had started its work for the Tigris basin in 1992 in cooperation with Dicle University. The project implementation covered Diyarbakır and its surrounding area under the title "Pollution in the Waters of the Tigris in Biological and Medical Terms." The work was to be accomplished in two stages. At the first stage, flora and fauna inventories were taken, and preliminary works were conducted on air-water-soil-solid waste-noise pollution. However, the project could not be continued because of financial difficulties. A similar problem was also valid for the Ministry of Environment and thus no work could be done for the Euphrates basin.

GAP - Environmental Impact Assessment Study

One of the projects initiated by the GAP Administration is on the Management, Operation and Maintenance (MOM) of GAP Irrigation Systems. Deriving from this project, another project was started to assess the impact of the main project on the environment. The flora, fauna and agricultural structure existing in a selected pilot area were studied together with environmental effects and relevant measures that can be taken.

Under the MOM Project, there was also another study which yielded a technical discussion paper titled "potential impact of large scale GAP irrigation projects on the environment". This report includes a situation analysis on related areas, a preliminary assessment of environmental impacts, suggestions for monitoring environmental implications, and developing appropriate solutions.

Atatürk Baraj Gölü Alt-Bölge Gelişme Planı Çalışması

Proje ile, Atatürk Baraj Gölü ve çevresindeki mevcut faaliyetlerin ve gelecekte olması beklenen gelişmelerin kontrol edilmesi, düzenli ve dengeli gelişmenin sağlanması için stratejilerin belirlenmesi ve alt-bölge gelişme planı hazırlanması hedeflenmiş, dört başlık altında yürütülmüştür. Bunlar çevresel etki değerlendirilmesi, arazi kullanımı çalışması, turizm planlaması ve ulaşım planlamasıdır.

Çevresel Etki Değerlendirmesi çalışması kapsamında mevcut yapı (Atatürk Barajı ve Gölü, sedimentasyon, hidrolojik yapı, sosyo-ekonomik yapı, mevcut doğal çevre, yeraltı suları, su ürünleri ve habitat, arazi kullanımı, kültür varlıkları), çevre menzutu incelenmiş ve çevre etkileri-izleme konularında önerilerde bulunulmuş, ileride yapılması gereken çalışmalar belirlenmiştir.

İçme suyu kaynağı olarak Atatürk Barajı'nın Korunması Projesi

Şanlıurfa ve civarına içme ve kullanma suyu sağlayacak olan Atatürk Baraj Gölü, henüz temiz özelliğini korumakla birlikte yerleşim, sanayileşme, çöp depolama, erozyon ve tarımsal alanlardan yüzeysel akış ve sızıntılarla gelen kirletici yükler ve gölü besleyen derelerin, alıcı ortam olarak kullanılması nedeniyle büyük bir kirlenme tehdidi altındadır. Bu nedenle barajın Bölge'ye sağladığı yararların uzun dönemde yeterli olması ve sağlıklı kullanımlar için iyi bir planlama ve programa ihtiyaç duyulmaktadır. Bu amaçla Çevre Bakanlığı'nca 1997 yılı yatırım programına önerilen "İçme Suyu Kaynağı Olarak Atatürk Barajı'nın Korunması Projesi" başlatılmış olup, 2 yıl içinde tamamlanması planlanmaktadır.

Proje ile gölün tüm özellikleri dikkate alınarak sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde koruma ve kullanmayı sağlayacak Havza Koruma Planı'na ulaşılması hedeflenmektedir.

Atatürk Dam Reservoir Sub-Region Development Plan

The project has the aim of determining strategies to control ongoing activities and prospective developments around the Atatürk Dam Reservoir so as to ensure a smooth and balanced development. A sub-region development plan is to be designed for this purpose. The project was conducted under four headings. These were environmental impact assessment, land use study, tourism planning and transportation planning.

Within the scope of the work related to environmental impact assessment, the existing situation (Atatürk Dam, sedimentation, hydraulic structure, socio-economic structure, existing natural environment, groundwater reserves, water products and habitat, land use, cultural entities, etc.) and legislation pertaining to the environment were analysed. There were also suggestions on appropriate monitoring of environmental impacts and work that must be done in the near future.

Project on the Protection of Atatürk Dam as a Drinking Water Reservoir

The available drinking water resources of the country are to a large extent polluted as a result of industrialisation and construction activities. Since the protection of resources and prevention of pollution are both difficult in terms of time and cost, timely introduction of relevant measures particularly in planning becomes important for avoiding some problems which may arise. The Atatürk Dam Reservoir which will provide drinking water to Şanlıurfa and its environs is yet clean and safe. However, this reservoir is under serious threat of pollution due to such factors as settlements, industrialisation, waste disposal, pollutants carried by erosion and surface run-off from farmlands, and use of streams feeding the reservoir as receiving environments. Therefore a well designed planning and programming are needed to prolong the economic duration and benefits of the reservoir. The Ministry of Environment had accordingly requested allocation for the project on the "Protection of Atatürk Dam Reservoir as a Drinking Water Source"

Atatürk Barajı'nın Bölge'ye sağladığı yararların uzun dönemde yeterli olması ve sağlıklı kullanımlar için iyi bir planlama ve programa ihtiyaç vardır.

A well designed planning and programming are needed to prolong the economic duration and benefits of the reservoir.

in the investment program of 1997. The bidding procedures of the project have been completed and the project will have a duration of 2 years.

In sum, the objective of the project is to produce a Basin Protection Plan which will eventually ensure the protection and utilisation of the dam lake in accord with the principles of sustainable development.

Doğu Anadolu Su Havzası Rehabilitasyon Projesi

Doğu Anadolu Su Havzası Rehabilitasyon Projesi, Orman Bakanlığı Aşçalandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü'nün koordinatörlüğünde Tarım Bakanlığı Tarımsal Üretim Geliştirme Genel Müdürlüğü ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından uygulanmaktadır.

Proje'nin amaçları; Fırat Nehri'nin bozulmuş havzalarının yönetimini geliştirmek ve iyileştirmek suretiyle bitki ve su kaynaklarını korumak ve erozyonu önlemek; yeni teknolojilerin uygulanmaya konulmasıyla kendi kendine yeterli meracılık, ormancılık ve çiftçilik faaliyetlerini yeniden yaratmak; verimlilik ve aile gelirlerini artırarak köylünün yaşam düzeyini yükseltmek; ülkemize mahsus olan ve küresel yönden önem taşıyan otsu bitki ve ağaç türlerinin genlerini yerinde koruma faaliyetlerini başlatmak ve sürdürmektir.

Başlangıçta sadece Adıyaman, Elazığ ve Malatya illerinde uygulanmakta olan projeye 1997 Aralık ayından itibaren Şanlıurfa ve Gaziantep illeri de dahil edilmiştir.

Doğu Anadolu Su Havzası Rehabilitasyon Projesi, model olarak Türkiye'de ilk defa uygulanan bir projedir. Projenin uygulanmasında "sormak, saptamak, çözmek" denilen katılımcı bir yaklaşım benimsenmiş olup, köylerin projeye gönüllü olarak katılmaları teşvik edilmekte ve köylüler projede görev alan kuruluşlarla işbirliği yaparak projenin planlanma ve uygulamasına kademeli olarak katılmaktadırlar.

Eastern Anatolia Watershed Rehabilitation Project

This project is being carried out by the Ministry of Agriculture General Directorate for the Improvement of Agricultural Production and the General Directorate of Rural Services under the coordinating role of the Ministry of Forestry General Directorate of Afforestation and Erosion Control. The objectives of the project include the following:

To protect plant and water resources by improving the management of the degraded watershed areas of the Euphrates and to prevent erosion; to regenerate self sustaining activities in relation to pastures, forestry and farming by introducing new technologies; to raise the living standards of farmers by increasing household incomes; and to initiate and maintain activities for the in situ protection of globally significant plant and tree species which are peculiar to the Region.

At the outset, the project area covered only the provinces of Adıyaman, Elazığ and Malatya. In 1997, the area was enlarged to cover the provinces of Şanlıurfa and Gaziantep as well.

The Eastern Anatolia Water Basin Rehabilitation Project is the first to be implemented in Turkey as a model. The project implementation has adopted a participatory approach which is based upon the motto "asking, identifying and solving." As such the project encourages the voluntary participation of people to the project. Consequently, the people cooperate with those organisations involved in the project and gradually take over their part in the planning and implementation of the project.

Proje çalışmaları tamamlandığında 54 mikro havzada 62 440 ha sahada hayvan yemi ve yakacak odun üretimini arttırıcı, toprağı koruyucu ve erozyon kontrolü amacına yönelik ormancılık çalışmaları; 38 167 ha sahada agromik paket ve nadas azaltma uygulamaları; 109 312 ha sahada mera yönetimi ve bununla ilgili demonstrasyonlar; 33 988 ha alanda bahçecilik, hayvan yemi üretimi, yabancı fıstık aşılama, küçük sulama ve tarım teraslamaları ve 32 400 adet arı kovani ve teçizatının dağıtımı yapılmış olacaktır.

GAP Bölgesi'nde Çok Amaçlı Bitki Yetiştirme (Arboretum) Oluşturulması

GAP İdaresi, Orman Bakanlığı ve Yerel Yönetimler tarafından yürütülecek olan projenin amacı; Bölge'ye özgü bitkilerin, ağaçların ve çalılışların GAP Bölgesi'nde oluşturulacak bir Arboretum'da toplanmasıdır. Arboretum bir pilot alanda oluşturulacak, Bölge'deki başka alanlarda ise bu merkeze ek alt merkezler devreye sokulacaktır.

Projenin ilk aşamasında fizibilite hazırlıkları, plan ve tasarım gerçekleştirilecek ve ikinci aşamada uygulamaya geçilecektir.

GAP Ormancılık Proje Paketi

GAP Bölgesi'nde orman kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi, genişletilmesi, baraj gölleri altında kalacak endemik bitkilerin şimdiden toplanarak gerekli merkezlerde üretimlerinin sürdürülmesi, meraların korunması ve ıslah edilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, erozyon sonucu toprak kayıplarının önlenmesi, barajların ekonomik ömürlerinin kısalması ve toprak, su

When the project activities are completed, the following will have been realised: Forestry activities over an area of 62,440 hectares covering 54 micro-catchments, which include increases in fodder crop and firewood production and measures for soil conservation and erosion prevention; agronomic package and fallow reduction practices over an area of 38, 167 hectares; range management and related demonstrations over an area of 109, 312 hectares; horticulture, feed production, pistachio grafting, small scale irrigation and terracing over an area of 33,988 hectares; and distribution of 32,400 beehives and beekeeping equipment to local farmers

Establishment of an Area for Multi-Purpose Plant Culture (Arboretum) in the GAP Region

The project is being carried out by the GAP Administration, Ministry of Forestry, and Local Governments. The objective is to assemble plants, trees and scrubs specific to the Region in an Arboretum to be established in the GAP Region. The arboretum will be created on a pilot site. Additional branches attached to this centre

will be activated in other parts of the Region.

Feasibility studies and design will take place at the first stage of the project, and implementation work will follow as the second stage.

GAP Forestry Project Package

The objectives of the project are as follows: Protection, development and expansion of forest resources in the GAP Region; gathering of endemic plants to remain under dam lakes and their maintenance at centres established for this purpose; and protection and rehabilitation of ranges which are vital in terms of livestock breeding. It is also one of the objectives of this specific project to form a

ve bitki arasında bozulan doğal dengenin yeniden kurulabilmesi için, Türkiye'nin en büyük göl aynasına sahip Atatürk Barajı etrafında ağaçlandırmalar sonucu bir koruma kuşağının yaratılması da bu projenin amaçlarından biridir.

Proje, amaçlarına uygun alt proje demetlerinden oluşmaktadır. Bunlar:

- * Adıyaman-Gerger İlçesi "Diren Çayı Mikro Havzası Islah Projesi"
- * Adıyaman-Merkez İlçesi "Erozyon Önleme Amaçlı Turuş Köyü Mera Islah Projesi"
- * Tuzlanan Alanlarda Bitkilendirme Araştırma Projesi
- * Drenaj ve Sulama Kanalları Boyunca "Galeri Kavak Ağaçlandırma Projesi"
- * Ağaç Tarım (Endüstriyel Plantasyon) Projesi
- * Şahıs Arazilerinde Ortaklık Anlaşması ile "Ağaç Tarımı Projesi"
- * Atatürk Barajı Çevresinde Ağaçlandırma Projesi
- * Tarım Dışı V.VI. ve VII. Sınıf Arazilerde "Ağaçlandırma Projesi"dir.

GAP Bölgesi'nde Çevresel/Ekolojik Değişimler, Halk Sağlığı Üzerinde Etkileri ve Türkiye'deki Sıtma Savaş Hizmetleri Araştırması (Dünya Sağlık Örgütü-WHO Kapsamında)

Projenin amaçları; a) GAP illerinde halen mevcut ve ortaya çıkabilecek önemli sağlık konularının değerlendirilmesi ve izlenmesi. b) Doğal kaynakların sürdürülebilir tarzda yönetimi olgusunun kavranması ve gerçekleştirilmesi ekolojik/çevresel değişimlerin etkilerinin ve bunların sağlık alanındaki yansımalarının değerlendirilmesi ve izlenmesi, c) GAP Bölgesi'nde yaşayanların esenliklerini sağlamak amacıyla mevcut veya ortaya çıkmakta olan hastalıkların kontrol altına alınabilmesi için çevresel açıdan sağlıklı, düşük

protective belt by afforestation around the Atatürk Dam Lake, which is the largest of its kind in Turkey, for such purposes as erosion control, extension of the life of dams and for the re-establishment of the distorted balances of water, soil and plant.

The project is composed of relevant sub-project groups. These are:

- * Adıyaman-Gerger District "Diren Stream Micro-catchment Rehabilitation Project"
- * Adıyaman Centre "Turuş Village Rangeland Rehabilitation for Erosion Control Purposes"
- * Project on Studies for Afforestation in Areas Prone to Salination
- * "Gallery Model Poplar Planting Project" Along Drainage and Irrigation Canals
- * Industrial Plantation Project
- * Afforestation on Private Plots upon Contracts of Partnership
- * Project on the Afforestation of the Area Surrounding the Atatürk Dam
- * Afforestation on Uncultivated V., VI, and VII. Classes of Land.

Study on the Environmental/Ecological Changes in the GAP Region, Their Impact on Public Health and Malaria Eradication Services in Turkey (Related to World Health Organisation)

The objectives of the project are as follows : (a) assessment and monitoring of the present and possible important health issues in the GAP Region; (b) sustainable management of natural resources, and assessment and monitoring of the effects of ecological/environmental changes and their implications in the field of health; (c) introduction and encouragement of environment friendly, innovative and cost-effective practices to control already existing or prospective diseases for ensuring the well being of the

maliyetli ve yenilikçi uygulamaların tanıtımı ve teşviki, d) Ekolojik/çevresel değişimler ve bunların sağlıkla ilgili etkilerine, kemirgen ve haşere kontrol stratejilerinin geliştirilmesine ve GAP'ın yol açtığı veya açacağı hastalıkların belirlenmesine yönelik çalışmaların yapılmasıdır.

Proje GAP İdaresi, Sağlık Bakanlığı, GAP Uluslararası Araştırma Konsorsiyumu (Yale Üniversitesi-ABD, Hebrew Üniversitesi-İsrail, Ege, Çukurova, Dicle, Gaziantep ve Harran Üniversiteleri-Türkiye) tarafından uygulanacaktır.

1998 Şubat ayı itibarıyla sıtma kontrol çalışmalarına başlanmıştır. Projenin diğer aşamaları ise henüz oluşturma safhasındadır.

GAP Bölgesi'nde Güneş Enerjisinden Yararlanma Olanakları

Güneydoğu Anadolu Bölgesi konumu ve iklim durumu nedeniyle büyük bir güneş enerjisi olanağına sahiptir. Güneş enerjisinin kapalı alan ısıtması ve soğutmasında, seralarda veya tarımsal amaçlı kullanımı gibi alternatif kullanım alanlarının belirlenmesi ve güneş enerjisi kullanımını destekleyecek politika ve teşviklerin saptanması bu projenin amaçlarını oluşturmaktadır.

Projenin süresi 1 yıl olarak planlanmış olup, iş tanımı hazırlanmıştır.

GAP Bölgesi'nin Günümüzdeki ve Yakın Gelecekteki İklim Durumunun İncelenmesi

GAP'ın etkisiyle Bölge'de iklim ve hidrolojinin nasıl değişeceğinin saptanması, bu Bölge'deki su kaynaklarının gerçek-zaman işletme politikalarına karar verilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bölge'de büyük baraj göllerinin oluşumu ve sulü tarımın yaygınlaşmasıyla iklimde önemli değişimlere yol açması beklenmektedir. Bu projenin amacı: su kaynakları projelerinin gerçekleşmesiyle iklim ve hidrolojinin ne şekilde değişeceğini fiziksel temelli bölgesel iklim modelleri ile incelemektir.

people living in the Region; and (d) conduct of work in relation to ecological/environmental changes, their health effects, development of strategies for controlling rodents and pests, and identification of diseases that the GAP has induced or likely to induce.

The project will be implemented by the GAP Administration, Ministry of Health, GAP International Research Consortium (Yale University, US; Hebrew University, Israel; and Aegean, Dicle, Gaziantep and Harran Universities, Turkey).

The malaria eradication services have begun on February 1998. The other stages of the projects are going to be development.

Possibilities of Utilising Solar Energy in the GAP Region

The GAP Region has a great potential of solar energy in terms of its geographical location and climate. The objectives of the project include the identification of alternative utilisation of solar energy such as in-door heating and cooling, greenhouse farming, crop farming, etc. and determination of policies and incentives to encourage the utilisation of solar energy.

The project has a duration of one year and its work descriptions are ready.

Examination of the Present and Prospective Climatic Characteristics of the GAP Region

To develop an idea about the changes that the climate and hydrology of the Region will undergo with GAP is vitally important in deciding about the real-time operation policies of the water resources in the Region. Significant climatic changes are expected in the Region upon the creation of large dam lakes and expansion of irrigated farming. The objective of the project is to forecast changes in climate and hydrology with the realisation of water resources projects through regional climate models based on physical data.

Küçük Yerleşmelerde Kentsel Atıksuların Yeniden Kullanım

Projenin genel amacı atıksuyun sulama amacıyla yeniden kullanımının yapılabilirliğini değerlendirmek ve bu uygulamayı GAP Bölgesi'ndeki kırsal ve kentsel alanlarda sürdürülebilir kalkınma yaklaşımına uygun olarak yaygınlaştırmaktır.

GAP Bölgesi'nde Köy İçme Sularının Yaygınlaştırılması

GAP Bölgesi'nde mevcut 8 748 adet yerleşim ünitesinden ancak 4 627 adedine içme suyu sağlanmıştır. Bölge'de 2 850 yerleşim ünitesinde daha içme suyu hizmetine ihtiyaç duyulmaktadır. Projenin amacı; mevcut içme suyu altyapısının Türkiye ortalamalarına ulaştırmak ve bunu için gerekli tedbirleri almaktır. Proje, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile birlikte yürütülecektir. Proje, 1996-2000 yılları arasında uygulanacaktır.

GAP Bölgesi'nde İçme ve Kullanma Suyu Dezenfeksiyonu Projesi

Proje kapsamında GAP Bölgesi'nde mevcut dezenfeksiyon imkanlarının iyileştirilmesini sağlamak amacı ile kentsel ve kırsal yerleşimlerde dezenfeksiyon cihazı, dezenfektan ve yedek parça, bakım ve onarım imkanlarının geliştirilmesi ve konu ile ilgili eğitim çalışmaları yapılması amaçlanmaktadır.

Projenin teknik şartnamesi hazırlanmış olup, ihale aşamasına gelinmiştir. Proje Dünya Bankası'na da sunulmaktadır.

GAP Bölgesi Katı Atık Yönetimi Projesi

Projenin amacı her türlü atık ve artığın çevre ve insan sağlığına zarar vermeden depolanması, taşınması, geri kazanılması, değerlendirilmesi, bertaraf edilmesi ve zararsız hale getirilmesidir. Proje kapsamında, katı atık sahalarının planlanması, yapımı ve işletmesinin sağlanması için belediyelere destek verilmesi programlanmıştır.

Re-Use of Waste Water in Small Settlements

The overall objective of the project is to assess the feasibility of re-using waste water for irrigation purposes, and then to spread this practice over the urban and rural areas of the GAP Region along with the principles of sustainable development.

Village Drinking Water Facilities in the GAP Region

Out of a total of 8,748 settlement units existing in the GAP Region, only 4,627 have so far been supplied drinking water. About 2,850 settlements in the Region are in urgent need of drinking water. The objective of the project is to raise the drinking water supply base of the Region up to national averages and to take relevant measures to ensure this. The project will be carried out in cooperation with the General Directorate of Rural Services. The project implementation will cover the period 1996-2000.

Disinfecting of Drinking Water in the GAP Region

Works envisaged under the project include the improvement of the existing disinfecting facilities in the Region through the procurement of disinfecting equipment, disinfectants and spare parts for the urban and rural settlements of the Region along with relevant training works on the same subject.

The technical specifications for the project are ready for the stage of bidding. The project has also been put to the consideration of the World Bank.

Solid Waste Management in the GAP Region

The objective of the project is to ensure the disposal, transport, re-cycling, processing and elimination of all kinds of solid wastes and discharges in a way not to harm human and environmental health. The project also covers a program for supporting municipalities in their efforts for the planning, construction and operation of waste disposal sites.

Adıyaman ve Yerel Gündem 21 için Eko-Kent Planlama Yaklaşımı

Çevresel etkenler ve ekolojik dengelerin korunması ve gelecek nesillerin fırsatlardan yararlanabilecekleri bir ortam yaratılmasını amaçlayan sürdürülebilir kalkınma anlayışı, 1992 Rio'da yapılan Dünya Zirvesi'nde görüşülerek "Gündem 21" adı altında kabul edilmiştir. Bu bağlamda uluslararası yükümlülüklerin yerine getirilmesi ve kalkınma çabalarının engellenmemesine yönelik politikaların, her ülkenin kendi özgün şartlarında yaratılması ilkesi kabul edilmiştir.

Fiziksel planlama çalışmalarında yukarıda ifade edilen sürdürülebilir kalkınma anlayışını geliştirmek ve yeni stratejiler belirlemek amacıyla GAP İdaresi tarafından Adıyaman Eko-Kent Planlama Çalışması başlatılmıştır.

Bu çalışmada; taşıma kapasitesi, koruma-kullanma dengeleri ve Yerel Gündem 21 kavramları irdelenerek sürdürülebilir kentsel gelişme stratejileri belirlenecektir.

Organize Sanayi Bölgeleri'nde Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED)

GAP Bölgesi'nde kurulmuş, kurulmakta olan veya planlama safhasındaki Organize Sanayi Bölgeleri'nde planlanan faaliyetlerin çevrede yaratabilecekleri olumlu veya olumsuz etkilerin belirlenmesi, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da zarar vermeyecek düzeye indirilmesi için alınması gerekli önlemlerin, seçilen yer veya teknoloji alternatiflerinin tespit edilerek değerlendirilmesi ve bu faaliyetlerin uygulamada izlenmesi-denetlenmesi amacı ile gerekli çalışmaların yapılması, projenin amacını oluşturmaktadır.

GAP Kentsel Planlama ve Sanitasyon Projesi

Projenin amacı, Mardin, Diyarbakır, Şanlıurfa ve Siverek yerleşmelerinde çevresel öneme sahip konuların projelendirilmesidir. Bu çerçevede 9 yerleşmenin kanalizasyon ve arıtma tesisi projesinin, 2 yerleşmenin arazide atıksu arıtma tesisi

ECO-CITY Planning Approach for Adıyaman and Local Agenda 21

The concept of sustainable development which stresses the need to maintain environmental factors and ecological balances, and to create an environment to the benefit of the future generations as well had extensively been discussed at the Rio Conference on Environment and Development in 1992 and adopted under the heading "Agenda 21". Within the same context, it was also agreed upon that policies for fulfilling international obligations and eliminating obstacles to development were to be designed with due consideration of the specific conditions of individual countries.

The GAP Administration initiated the Adıyaman Eco-City Planning Work in order to promote the concept of sustainable development as stated above in its physical planning activities and to determine new strategies for this purpose.

In this work, the concepts of carrying capacity, protection-utilisation balances and Local Agenda 21 will be further elaborated to suggest new strategies for sustainable urban development.

Environmental Impact Assessment in Organised Industrial Zones

The planned activities in the Organised Industrial Zones of the GAP Region may have impacts on the environment, either positive or negative. It is therefore necessary to identify such impacts to prevent at least some adverse ones and to minimise the others. The project seeks to identify measures to ensure this, to evaluate site selections and alternative technologies, and to monitor and oversee related activities.

GAP Urban Planning and Sanitation Project

The objective is to develop projects on environmentally significant issues in the settlements of Mardin, Diyarbakır, Şanlıurfa and Siverek. As such, the broader project covers sewage and treatment facilities projects for 9 settlements; open

projesinin hazırlanması, 55 yerleşmede klorlama tesisleri ve Diyarbakır'da kentsel planlama çalışmasında kullanılacak coğrafi bilgi sisteminin (GIS) kurulması hedeflenmektedir.

Dünya Bankası kredisine konu olacak Proje hazırlıklarınının 1. Aşaması tamamlanmıştır. Projenin 2. Aşaması için gerekli hibe sağlanmış olup, çalışma devam etmektedir.

Kentsel Altyapı ile İlgili Çalışmalar

GAP Master Planı'nda mekansal gelişmeye yönelik strateji, büyük kentlerin nüfus emme kapasitesini arttırmak/geliştirmektir. Bu strateji, GAP ile yaratılacak olan sosyal ve ekonomik gelişmelerin kentlere olumlu yansımaları ve şu anda yaşanan kırdan kente göç hareketlerinin kentler üzerinde yaratacağı baskıları hafifletmesi, büyük kentlerin daha yaşanılır çevreler olması için üst ve altyapısı ile hazır hale getirilmesi olarak belirlenmiştir. Sürdürülebilir kentsel gelişmenin Bölge'de tesis edilmesi ana gayedir. Bu amaca yönelik olarak GAP İdaresi, kentlerin temel altyapı sorunlarının çözümü üzerine yoğunlaşarak kentsel altyapı projeler stoğu oluşturmuş ve bazı projeleri de uygulamıştır. Yapılan etüdlerle İdare, 45 yerleşme için toplam 134 adet kanalizasyon, içme suyu, arıtma, katı atık toplama, elektrik ve tele-iletişim projelerini hazırlamıştır. Bu projelerden Gaziantep Katı Atık Kavramsal Projesi uygulanmıştır. Akçakale, Ceylanpınar ve Kahta Kanalizasyon ve Arıtma Tesisi inşaatlarına başlanmıştır, halen devam etmektedirler. 20 yerleşmenin kanalizasyon ve arıtma tesisi projeleri ihale edilmiş olup yapımına devam edilmektedir. 7 yerleşmeye ait kanalizasyon ve arıtma tesisi proje yapımı ihale edilmiştir. Böylece kentsel çevre kirliliği yaratan ve insan sağlığını etkileyen sorunlar çözülmeye çalışılmaktadır. Belediyelerin acil altyapı sorunlarını çözmek amacıyla aynı yardımlar da yapılarak, belediyelerin inşaatına başlayıp bitiremediği altyapı onarım veya ilave inşaat işlerinde kullanılmak üzere malzeme yardımı yapılması yoluyla kentsel altyapı sorunları çözülmektedir. Kent altyapılarına yönelik bu çabalar, mevcut yerleşmelerin daha yaşanabilir bir çevreye kavuşması içindir.

wastewater treatment projects for 2 settlements; chlorinating facilities in 55 settlements; and the formation of a geographical information system (GIS) to be used in urban planning works of the city of Diyarbakir.

The 1st stage in project preparation has been completed. Grant was secured for the 2nd stage and relevant works are in progress.

Works Related to Urban Infrastructure

The strategy adopted in the GAP Master Plan in terms of spatial development calls for expanding the population absorption capacity of big cities. The strategy seeks to achieve positive repercussions of GAP developments particularly on urban centres, to mitigate the present pressure of rural-urban migration on towns; and to promote urban infrastructures and facilities to make such centres better fit for living. The ultimate objective is therefore to ensure the consolidation of sustainable urban development in the Region. Consequently, the GAP Administration has been constituting a stock of urban infrastructure projects and actually implementing some of these projects. After studies and relevant preliminary works, 134 projects on sewage, drinking water, treatment, solid waste disposal, electricity and telecommunication have been developed for 45 different settlements. Among them, the Gaziantep Solid Waste Disposal Project has already been implemented. Construction works for sewage treatment plants in Akçakale, Ceylanpınar and Kahta are presently going on. Bidding procedures have been completed for the sewage and treatment plants of 20 settlements while these procedures are now in progress for 7 more settlements. All these are efforts for solving problems which affect human health. Besides, assistance in kind is made to solve the urgent infrastructure problems of municipalities. Such assistance consists of materials provided to municipalities for their unfinished maintenance and construction works.

GAP Bölgesi Çevre Düzeni Planları

GAP'ın uygulanması ile oluşacak sosyo-ekonomik ve çevresel değişimlerin/etkilerin düzenli ve dengeli gelişmesini sağlamak, koruma-kullanma dengesini oluşturmak ve gelişmesi beklenen yerleşmelerin planlı gelişmesini sağlamak amacıyla 9 alt-bölge için (Gaziantep, Adıyaman, Diyarbakır-Bismil-Çınar, Kilis, Mardin-Kızıltepe, Nizip- Birecik, Şanlıurfa ve Viranşehir) çevre düzeni planları yapılmıştır. Halen uygulanmakta olan planlarda sulanacak tarım alanlarının öncelikle korunması, kentsel büyümenin koruma-kullanma anlayışı çerçevesinde kontrol edilerek olumlu gelişmelerin temin edilmesi hedeflenmiştir.

Birecik Barajı'ndan Etkilenecek Nüfusun Yeniden Yerleşimi, İstihdamı ve Ekonomik Yatırımlar İçin Planlama ve Uygulama Projesi

Proje, inşa edilmekte olan Birecik Barajı göl aynası altında kalan veya kısmen etkilenen yerleşim birimleri halkının yöre içinde olabildiğince arzu ettikleri yerlerde yerleştirilmesine yardımcı olma, yeni bir yaşam sürecine sosyal, ekonomik ve kültürel uyumlarını sağlama yönündeki katılımcı uygulamaları içermektedir.

Proje kapsamında alternatif yeni yerleşim alanları tespitinde planlama çalışmalarına ağırlık verilmekte ve su kirliliği kontrolü yönetmeliği gerekleri dikkate alınacak su havzalarının korunmasına önem verilmektedir. Bu tür planlama çalışması Çevre Bakanlığı ve ilgili konsorsiyumun ortak çalışması ile yürütülmektedir.

GAP Development Plans

Development plans have been prepared for 9 sub-regions (Gaziantep, Adıyaman, Diyarbakır-Bismil-Çınar, Kilis, Mardin-Kızıltepe, Nizip-Birecik, Şanlıurfa and Viranşehir). The objective is to ensure smooth and balanced process of socio-economic and environmental changes/impacts induced by the Project; to establish a balance between protection and utilisation purposes; and to give a planned character to the growth of high-potential settlements. Presently in operation, these plans give priority to the protection of agricultural land to be irrigated and control of urban growth in harmony with protection-utilisation balances.

Planning and Implementation for the Resettlement, Employment and Economic Incentives for People Affected by Birecik Dam

The project has been designed to help people who will be partly or totally affected by the Birecik Dam re-settle according to their preferences to the extent possible, and to carry out participative work to assist them to adapt themselves economically, socially and culturally to a new mode of life.

In the identification of alternative sites for resettlement, planning works are given emphasis along with a particular concern to the protection of watersheds under the regulation on the control of water pollution. The planning work is being conducted jointly by the Ministry of Environment and the Consortium concerned.

MEKANSAL PLANLAMADA ÇEVRE BOYUTU VE GAP

Environmental Dimension in Spatial Planning and GAP

Giderek tahrip olan ve bozulan doğal kaynakların en akılcı şekilde kullanımının sağlanması, planlama ve yönetimin birincil görevidir. Gelişme planlarının, çevresel değerler üzerinde uzun vadede yarattığı olumsuz etkilerin en aza indirilmesi süreci, akılcı çevre planlaması ile gerçekleştirilir. Bu sürecin asıl amacı, çevre ve gelişme eylemleri arasında koruma-kullanma dengesini en iyi şekilde sağlayan fiziksel bir plan olmalıdır.

It is the principal task of planning and management work to ensure the most rational utilisation of natural resources which are being increasingly destroyed and degraded. The process of minimising the long term adverse effects of development

plans on the environment can be realised through an environmental planning of a rational character. The real objective of this process must be the elucidation of a physical plan which best observes protection-utilisation balance between the environment and development activities.

Sürdürülebilir Kalkınma ve Mekânsal Planlama

Mekânsal planlama, hangi faaliyetin, nerede, ne ölçekte yer alacağıının belirlenmesi, bölgesel ve kentsel altyapı ile yönetimin bu belirlemeye göre geliştirilmesidir. Sürdürülebilir kalkınma bağlamında bu statik değil, dinamik bir belirleme ve uygulama sürecidir.

Sustainable Development and Spatial Planning

Spatial planning consists of deciding which activity should take place where and at which scale, and of promoting regional and urban infrastructures and management according to this decision. As far as sustainable development is concerned, this is not a static but a dynamic process of decision making and implementation.

Mekânsal planlamanın, faaliyetlerin mekânsal dağılımının ve altyapının gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılama imkanlarını yok etmeden ve doğal eko sistemlerde geri dönülmez ya da tamir edilemez olumsuzluklara meydan vermeden yapılması gereken bir karar verme ve uygulama süreci olması gerekir. Amaç, bu çerçevede kişilerin refah düzeylerinin sürekli olarak yükselmesini sağlayacak sosyo-ekonomik faaliyet dağılımının mekanda organizasyonunu belirlemektir.

Spatial planning must be a process of decision making and implementation in which the spatial distribution of activities and infrastructures are laid out in a way not to undermine the endowments of future generations to meet their own needs, and also not to cause any irremediable damage in natural eco-systems. The objective is to ensure the spatial distribution and organisation of socio-economic activities which would support a continuous ascent in the welfare of citizens.

Çevresel Sürdürülebilir Kalkınmanın Hedefleri Objectives of Environmentally Sustainable Development

Ekonomik Hedefler / Economic Objectives

- Büyüme / Growth
- Hakkaniyet / Fairness
- Verimlilik / Productivity

Kültürel Kimlik / Cultural Identity

- Kurumsal Kalkınma / Institutional Development
- Hakkaniyet / Fairness
- Yoksulluğun azaltımı / Poverty Reduction

Sosyal Hedefler / Social Objectives

- Yetki / Authority
- Katılım / Participation
- Sosyal Hareketlilik / Social Mobility
- Sosyal Birleşme / Social Cohesion

Ekolojik Hedefler / Ecological

- Ekosistem / Eco-system
- Taşıma Kapasitesi / Carrying Capacity
- Biyolojik Çeşitlilik / Biological Diversity
- Doğal Kaynak Yönetimi / Natural Resources Mang.

Makro ölçekte "sürdürülebilir kalkınma" şunları sağlamalıdır.

Sustainable development at macro scale must ensure the following:

- Hakkaniyet, sosyal adalet ve insan hakları / Equity, social justice and human rights;
- Temel insan gereksinimleri; / Basic human needs;
- Sosyal ve etnik sınırlamalar; / Removal of social and ethnic restrictions;
- Çevre bilinci ve bütünleşme; / Environmental awareness and integration;
- Mekansal ve zaman ilişkisi bilincinin oluşturulması / Awareness on the relationship between space and time.

Sürdürülebilir Kentsel Kalkınma Esasları Basic Principles of Sustainable Urban Development

Politik / Political

- Devletin Rolü / Role of the State
- İnsan Hakları / Democratic Institutions
- Katılımcı Planlama / Participatory Planning

Sosyal / Social

- Temel İhtiyaçlar / Basic Needs
- İnsan Hakları / Human Rights

Çevresel / Environmental

- Yenilenebilir Kaynakların Sürdürülebilirliği / Sustainability of Renewable Resources
- Yenilenemeyen Kaynakların Minimum Kullanımı / Minimum Level Utilisation of Non-renewable Resources
- Doğru Fiziksel Planlama / Appropriate Physical Planning

Ekonomik / Economic

- Kentsel Gelir Kaynakları / Urban Income Sources
- Yeterli Gelire Erişebilirlik / Access to Adequate Income

Demografik / Demographical

- Doğurganlık / Fertility
- Göç / Migration

İmar Mevzuatında Çevre Yaklaşımı

"Çevre" boyutunun imar planlarında ne ölçüde ve ne şekilde yer alacağı, 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili yönetmeliklere göre hazırlanan imar planlarının teknik şartlaşmalarıyla gösterilmektedir.

İmar planı düzenlenen kentsel alan ve yakın çevresinde, gelişmeyi yönlendiren doğal eşikler ile doğal kaynaklar ve değerler analiz edilmektedir. Araştırılması gereken eşikler:

- Jeomorfolojik ve topografik eşitler
- İklim
- Jeolojik durum, deprem, akarsular, taşkın durumu
- İçme ve kullanma suyu sağlanan kaynaklar
- Maden kaynakları
- Görsel değerler-bakı noktaları
- Çevre sorunları

"Çevre"yi yalnızca araştırılması gereken bazı alt konu başlıkları olarak tanımlamak yeterli değildir; önemli olan çevrenin bu altkonu başlıkları altında sıralanan özelliklerine olabilecek etkileri de plan kararları kapsamına almaktır.

Kentsel çevre sorunlarının nedenleri;

1. İmar planlama çalışmalarında "çevre" boyutu pek çok yönüyle araştırılmakta, ancak plan kararları oluşturulurken, bu araştırma sonuçlarına göre çevresel etkilerin dikkate alınmaması,
2. Kentleşme sorunlarının çözülmediği ülkemizde imar planlama sisteminin yapısından gelen başarısızlıklar,
3. Merkezi ve yerel yönetim mekanizmalarının ve halk katılımının gereğince işletilemediği bir denetim sisteminin oluşturulamaması, bu nedenle yanlış uygulamaların ve yönetim anlayışının yerleşmeler ve yaşayanlar üzerinde yarattığı baskılardır.

GAP'ta Mekânsal Planlama

Herhangi bir büyük projede olduğu gibi GAP'ta da hızlı ekonomik büyüme sürecinin sürdürülmesi için, etkin bir çevre koruma kullanma yö-

Approach to Environment in Legislation on Constructions and Settlement

The incorporation of environment dimension to urban development plans is governed by the technical specifications of such plans prepared in conformity with the Law No. 3194 on Constructions and Settlements as well as with relevant regulations.

Natural thresholds which direct growth, natural resources and assets are scrutinised on the basis of urban areas and their surroundings for which urban development plans are designed. In this context, thresholds to be analysed are:

- Geomorphologic and topographic thresholds
- Climate
- Geological position, earthquake, streams, floods
- Resources utilised to supply use and drinking water
- Mines
- Visual assets, sightseeing
- Environmental problems

It is not sufficient to define "environment" solely in terms of some sub-headings to be investigated. What is important is to incorporate to plan decisions the possible impacts on environmental features listed under such sub-headings.

The main causes of urban environmental problems are:

1. In urban planning work, environmental dimension is investigated in many respects. However, when making final planning decisions, the conclusions of these investigations are not adequately considered,
2. In our country where the problems of urbanisation have not been resolved yet, there are also shortcomings deriving from the very structure of the urban planning system itself,
3. There is yet no system of control through which central and local management mechanisms can be made to work and participation can be ensured. Consequently there are pressures on settlements and on their inhabitants stemming from inappropriate practises and concepts of management.

Spatial Planning in GAP

There must be an effective management for environmental protection and utilisation in any large scale project, including GAP, in order to sustain a

netiminin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Burada esas mesele, bir yandan çevreyi koruyup, geliştirecek, diğer yandan sürdürülebilir ekonomik gelişmeyi sağlayacak bir çevre yönetim sisteminin belirlenmesidir.

GAP Bölgesi için yapılan arazi kullanım planlarında (her ölçekte ve her ölçekteki yerleşmelerde) sosyo ekonomik kalkınmanın sürdürülebilirliğinin sağlanması ilkesi dikkate alınmaktadır. Sulama, tarım, çevre, toplumsal ve mekânsal gelişme sürdürülebilirlik bağlamında ele alınmakta ve GAP İdaresi'nce başlatılan ya da başlatılacak olan plan, program ve projeler bu çerçevede irdelenmektedir.

388 sayılı KHK ile GAP İdaresi'ne, GAP Bölgesi'nde imar planları ve değişikliklerini yapma yaptırma görevi ile, ilgili kurum ve kuruluşlarca yapılan ve yaptırılan imar planlarının onaylanması yetkisi verilmiştir.

Bu görev ve yetki çerçevesinde gerek İdare tarafından yaptırılan gerek diğer kuruluşlarca hazırlanan imar planı ve imar planı değişikliği teklifleri, onay aşamasında, İmar Kanunu, Çevre Kanunu, Kültür Varlıkları Kanunu, Tarım Arazi-lerinin Korunmasına İlişkin Yönetmelik vb. yasal dayanaklar çerçevesinde incelenmekte ve onaylanmaktadır.

GAP Bölgesi mekânsal planlama çalışmalarında, konut, ulaşım ve sanayi yer seçiminde tarımsal arazi tahribatının önlenmesine ve alıcı ortam kalitesinin korunmasına çalışılmıştır. Yerleşim yerleri ve nüfus artışına bağlı çevre sorunları ile endüstriyel faaliyetlerin gelişmesine bağlı olarak ortaya çıkabilecek çevre sorunları ve alınabilecek önlemler üzerinde durulmaktadır.

GAP ve Kültürel Çevre

Kültürel Çevre, insanın, gelişim sürecinde üretmiş olduğu çevredir. Kültürel çevre de birçok çevresel değer gibi

high rate of economic growth. The crucial point here is to introduce an environmental management system which is capable of both protecting and improving the environment and, at the same time, ensuring sustainable economic development.

The principle of sustainable socio-economic development is upheld in land use plans designed under GAP (at each scale and settlement). Irrigation, crop farming, environment and social and spatial development are all addressed in their connections to sustainability; and plans, programs and projects that have been initiated or to be initiated by the GAP Administration are examined within this framework.

The Government Decree No. 388 in Force of Law assigns the GAP Administration the duty of designing or having others design urban development plans and relevant modifications to such plans. The Administration is also authorised to approve urban development plans designed by other relevant organisations and agencies.

Within the context of this authority and assignment, urban development plans and related modifications introduced either by the GAP Administration or by other organisations are examined and approved with reference to such legislative sources as the Law on Constructions and Settlements, Law on Environment, Law on Cultural Entities, and Regulation on the Conservation of Culture Lands.

Spatial planning work under GAP has tried to prevent the loss and degradation of culture land while selecting sites for housing, transportation and industrial development; and to protect the quality of receiving environments. Presently, there is elaboration on environmental problems which may arise along with the growth of population and settlements. This elaboration also covers appropriate measures that can be taken.

GAP and Cultural Environment

Cultural environment is the environment created by human beings in their process of development. As it is the

kirletilmekte ve yok olmaktadır. "İnsanın tarih boyunca yaratmış olduğu değerlerin fiziki çevreye yansımış olan görüntüsü" de tarihi çevre olarak adlandırılmaktadır. Tarihi çevrenin tükenebilir oluşu ve yenilenememesi önemini bir kat daha artırmaktadır.

GAP İdaresi, GAP Bölgesi'nde çeşitli medeniyetlerin oluşturduğu kültürel değerleri, gelişen yerleşim yerleriyle tarihsel bir etkileşim içinde olmalarını dikkate alarak değerlendirmektedir. Ayrıca, Bölge'nin mekânsal yapısı tasarlanırken kültürel ve doğal değerlerin sürekli değişen yaşam koşulları, hızlı kentleşme, nüfus artışı, endüstrileşme ve teknik gelişmelerle yok olmadan sürekliliğini sağlayacak çalışmalar yapmaktadır.

GAP'ın yaratacağı sosyal dönüşüm hızlı kentleşmeyle birleşince, üzerinde imar kısıtlaması bulunan tescilli yapılar ya izinsiz yıkımla yok-olmakta veya kaçak yapılaşma sonucu kentlerin tarihsel dokusu üzerinde kirli bir görüntü oluşturmaktadır. Mekânsal yapının zaman içinde kaçınılmaz olarak değişeceği düşüncesi, Bölge'deki taşınmaz kültür varlıklarının belgelenip yayınlanması gereğini beraberinde getirmektedir. Bu kapsamda; GAP İdaresi Başkanlığı ve Hacettepe Üniversitesi "Birecik, Halfeti, Suruç İlçelerinin Taşınmaz Kültür Varlıklarının Belgelenmesi Projesi" ile Bölge'nin kültürel akışına önemli bir katkıda bulunmaktadırlar.

Sağlıklı, doğal, estetik kayba uğramamış temiz bir çevre oluşturmak GAP'nin amaçları arasındadır. Doğal ve antik değerlerin orijinal yapılarına müdahale etmeden rekreasyon alanları yaratarak Bölge insanının sosyal yaşamını canlandırmak için GAP İdaresi ile Kültür Bakanlığı'nın ortak çalışmalarıyla gerçekleştirilen "Acırlı Sit Alanı Çevre Düzenleme Projesi" de GAP İdaresi'nin kültürel çevreyi koruma çabalarından biridir.

Mimari değerlerin mevcut koşullar içinde değerlendirilip, verilecek yeni fonksiyonlarla, geleneksel kent dokusuna estetik katkılarını sağlamak amacıyla gerçekleştirilmesi düşünülen "Cizre Mem-u Zin Türbesi- Mirabdal Mescidi Restorasyon Projesi" nin de çalışmaları devam etmektedir.

GAP'ın gerçekleştirilmesi ile ortaya çıkacak çevresel değişikliklerin, Bölge'nin kültürel tarihine getireceği tahribatı azaltmak amacıyla İlisu

case for many other values and assets, cultural environment too is being polluted and driven to the brink of extinction. The term "historical environment" refers to the "reflection of the historical values of the mankind on physical environment". The importance of historical environment derives from the fact that it is exhaustible.

The GAP Administration approaches to the cultural assets created by many civilisations once existed in the Region in terms of their mutual interaction with particular sites. Besides, in configuring the spatial structure of the Region, efforts are made to sustain cultural and natural assets in the face of continuously changing living conditions, rapid urbanisation, population growth, industrial developments and technological advances.

Upon the combination of social change introduced by GAP and rapid urbanisation, registered structures for which protective limitations have been introduced either disappear as a result of illicit construction activities or there emerges a "polluted sight" over the historical make-up of settlements. The idea that spatial structure will inevitably change in time brings along the necessity of documenting immovable cultural assets existing in the Region. In this context, the joint project of the GAP Administration and Hacettepe University, the "Project for the Documentation of Immovable Cultural Entities of the Townships of Birecik, Halfeti and Suruç" contributes considerably to the maintenance of the cultural identity of the Region.

It is among the objectives of GAP to maintain a healthy and safe environment together with its aesthetic values. The GAP Administration collaborates with the Ministry of Environment to introduce recreational areas without interfering with the original features of natural and historical assets. "Acırlı Site Area Environmental Management Project" is one example to the efforts waged by the GAP Administration to protect the cultural environment.

There is also need to functionalise architectural values so as to have their aesthetic contribution to the traditional urban make-up. The Restoration Project for Mem-u Zin Tomb and Mirabdal Mosque is an example of efforts made to respond to this need.

Changes that will accompany the implementation of GAP will inevitably exert some adverse impacts on the cultural

Baraj Gölü altında kalacak olan Hasankeyf yerleşmesindeki mimari ve arkeolojik değerlerin kurtarılması için Kültür Bakanlığı'nca yürütülen kazı çalışmalarına GAP İdaresi bütçe desteği sağlamaktadır.

Ayrıca, Birecik ve Karkamış Baraj gölleri altında kalacak olan kültür varlıklarının tespiti, kurtarma belgeleme ve yayınlama projesi GAP İdaresi ve Kültür Bakanlığı'nın ortak çalışmalarıyla gerçekleştirilmektedir.

GAP İdaresi Başkanlığı, kültürel çevrenin kirlenmesini önleyebilmek için kentsel tasarım planlarını koruma, kullanma, değerlendirme ilkelerini gözönünde bulundurarak çalışmalarına devam etmektedir.

Sonuç

"Çevre"nin planlama kapsamında alınması ile hazırlanan çevre duyarlı planlar "sürdürülebilir kalkınma" hedeflerine ulaşmak için gereklidir. Bu bakımdan geleceği bugünden planlarken "sürdürülebilirlik" ilkesine uygun olarak, "çevre" için koruma-kullanma dengesinin nasıl kurulabileceği sorusunun yanıtlanması gerekmektedir.

Kaynakça

- * VII. Beş Yıllık Kalkınma Programı (1996-2000)
- * GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Bilgi Serisi: 5-7, 1997
- * GAP Master Plan Nihai Raporu (Cilt 2), 1990
- * ÖZER, A.Ö., ARAPKIRLIOĞLU, K., EROL, C., 1996 "Planlı Güzüyle Kalkınma, Çevre ve Çevresel Etki Değerlendirmesi"
- * TMMOB Çevre Komisyonu, 1995. "Sürdürülebilir Kalkınma Sempozyumu Üzerine" Türkiye Mühendislik Haberleri,
- * Kozłowski, J., 1985 "Threshold Approach in Environmental Planning", Planlama Dergisi, Şehir Planlama Mimar ve Mühendisler Odası Yayını.
- * Beyaz, B., 1998 "Sürdürülebilir Kalkınma ve GAP'ta Mekansal Planlama" GAP Dergisi
- * Bartone, C-Berntein, J-Leitmann, J-Eigeen, J., 1994 "Toward Environmental Strategies for Cities"
- * T.C. Kültür Bakanlığı, KTVKGM, Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Mezuatı, Ankara, 1990
- * Çevre Mevzuatı , Türkiye Çevre Vakfı Yay., Ankara, Hazine, 1992
- * Tankut, Gönül "Tarihi Çevrenin Korunması" Mahalli İdareler ve Çevre el kitabı, TODAİE, 1991, Yayınlanmamış proje.
- * Keleş, Ruşen-Hamamcı, Can, Çevre Bilim Ankara, 1993.

history of the Region. The point is to minimise these adverse impacts. Being aware of this need, the GAP Administration contributes to the budget allocated for excavation works carried out by the Ministry of Culture to save the architectural and archaeological assets of Hasankeyf which are to remain under Ilisu Dam Lake.

The GAP Administration and the Ministry of Environment also collaborate in the project for the identification, documentation and publication of cultural assets which are to remain under the waters of Birecik and Karkamış dams.

The GAP Administration maintains its efforts for preventing losses in cultural environment by observing the principle of conservation-utilisation balance in its urban development plans.

Conclusion

Environmentally sensitive plans which are prepared upon the incorporation of environment to the process of planning are indispensable to the attainment of the targets of "sustainable development". Hence, while planning for the future, the question how conservation-utilisation balance for the environment can be established has to be responded in conformity with the principle of sustainability.

Sources

- * VII Five Year Development Program (1996-2000)
- * Information Series by the GAP-RDA: 5-7, 1997
- * Final Report of the GAP Master Plan (Volume 2), 1990
- * Özer, A.Ö., Arapkirlioglu, K., Erol, C., 1996 "Development, Environment and Environmental Impact Assessment from the Perspective of a Planner"
- * TMMOB Environment Commission, 1995 "On the Symposium on Sustainable Development"
- * Kozłowski, J., 1985 "Threshold Approach in Environmental Planning", Journal of Planning, The Chamber of Environmental Engineers and Planners
- * Beyaz, B., 1998 "Sustainable Development and Spatial Planning in GAP", GAP Journal
- * Bartone, C-Bernstein, J. Leitmann, J.Eigeen, 1994 "Toward Environmental Strategies for Cities"
- * Ministry of Culture, Legislation on Immoveable Cultural and Natural Entities, Ankara, 1990
- * Environmental Legislation, Environmental Foundation of Turkey, Ankara, June 1992
- * Tankut, Gönül "Preservation of Historical Environments" Local Governments and Environment Handbook, TODAİE, 1991, Unpublished Project Document
- * Keleş, Ruşen-Hamamcı, Can, Environmental Sciences, Ankara 1993.

GAP

8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ'NDE KADINLARIN SESİ DARGEÇİT'TE YÜKSELDİ

Women Raised Their Voice in Dargeçit on March 8, World Women's Day

Dargeçit, Mardin'e 110 km uzaklıkta, yetkililere göre nüfusu 25 bin, yüzölçümü 550 kilometrekare, adı gibi etrafı dar yollarla çevrili, köylerinden ilçe merkezine ve ilçe dışına yoğun göç alan, 1989 yılından beri ilçe statüsünde, tipik bir Anadolu kasabası...

Dargeçit is a town located at a distance of 110 kilometres to Mardin. According to government authorities its population is 25,000 and the district extends over an area of 550 square kilometres. As its name may invoke, the town is surrounded by tiny

8 Mart 1998 Pazar günü, güneş ilk ışıklarını yansıtmaya başladığında, Dargeçit Lisesi bahçesinde Dünya Kadınlar Günü nedeniyle düzenlenecek şölen için hazırlıklar tamamlanmıştı.

GAP İdaresi, TKV, Ana Kültür Kooperatifi, Dargeçit Kaymakamlığı ve Melodi/Sabah Gazetesi'nin katkılarıyla düzenlenen "Sevgi Şöleni" nedeniyle İstanbul'dan Ankara'dan ve Gaziantep'ten gazeteciler, sanatçılar, çocuk, genç, yaşlı, kadın, erkek herkes öbek öbek Dargeçit'e gelmişti. Kaymakam Ahmet Çınar'a göre, yaklaşık 4 bin kişi oradaydı. Şölende gündem yalnızca "kadın" değildi. Bayram havasında sohbetler edildi, şiirler okundu, şarkılar söylendi sorular soruldu.

Kadını, erkeği, köylüsü, kentlisinin gözlerinde o günün önemli bir gün olduğununun pırlıtısı vardı.

narrow paths (i.e. Dargeçit means "narrow passage" in Turkish). Dargeçit receives heavy migration in from its rural parts and gives population out to other parts of the country. It is a typical Anatolian town, given the status of administrative district in 1989.

On 8 March 1998, as sun started to shed its early rays on the town, everything was ready in the high school yard for the World Women's Day celebrations.

It was a "festival of affection" organised with the contributions of the GAP Administration, Development Foundation of Turkey, Culture Cooperative, Governorate of Dargeçit and Melodi/Sabah papers. There were many journalists, artists and individuals of various ages, men and women, coming from İstanbul, Ankara and Gaziantep. According to District Governor Ahmet

Beyazlar giymiş sarı saçlı, yanık tenli yeşil gözlü küçük kız çocukları ellerinde yapma sarı, kırmızı, beyaz çiçeklerle gelenleri karşılad... Beyaz başörtülü, sürme gözlü, yırtık etekli ve termeli elli kadınlar bu sıcak karşılamaya hep birlikte katıldı...

Lise bahçesinin içinde kurulan sahnenin üzerinde "Dargeçit'ten Dünya'ya, Sevgi Şöleni'ne Hoşgeldiniz" yazıyordu. Sırasıyla konuşmalar yapıldı. Önce ÇATOM'dan sorumlu saha elemanı Leyla Onur konuklara "Hoşgeldiniz" diyerek, "Kız Meslek Lisesi'nin açılmasını, kızların okullaşma oranının artırılması"ni istedi. Dargeçit Atatürk İlköğretim Okulu öğretmenlerinden Vildan Hanım, mikrofondan "Bugün Kadınlar Günü, erkekler evde bulaşıkları yıkacak" dediğinde topluluktan gülüşmeler eşliğinde uğultular yükseldi....Gazeteci Seda Güler, kadınlara eğitim verebilecek kadar çocuk yapmalarını önerdi. Yazar Buket Uzuner kadınlara kendi yazgılarına sahip olmalarını söylerken, Gazeteci Nevval Sevindi de kadınlar olmadan demokrasinin olamayacağını, erkeklerin kadınların haklarını elde etmelerinde rol oynamalarını istedi.

Konuşmalar tamamlandıktan sonra yörede güç koşullar içinde hizmet eden sağlık ocağı doktoru sazi elinde yanık türküler söyledi... Sonra İstanbul'dan gelen genç sanatçı Şükriye Tutkun'a eşlik etti.

Dargeçit canlanmıştı... ÇATOM'lu Sevim Büyükkaya kendi yazdığı şiiri ile seslendi mahalle arkadaşlarına, komşularına, kadınlara çocuklara, dışardan gelenlere ve kadını anlattı şiirinde...

8 Mart 1998 Pazar günü, güneş ilk ışıklarını yansıtmaya başladığında, Dargeçit Lisesi bahçesinde Dünya Kadınlar Günü nedeniyle düzenlenecek şölen için hazırlıklar tamamlanmıştı.

On 8 March 1998, as sun started to shed its early rays on the town, everything was ready in the high school yard for the World Women's Day celebrations.

Çağlar, there were about 4,000 people gathered in Dargeçit. The theme of the festival was not "women" only. In a friendly atmosphere peculiar to feast days, there were chats, poets, songs, and of course, questions raised.

The importance of the day was apparently grasped by the local people as the gleam of their eyes testified. Blond haired, sun burnt and green eyed girls, all dressed up in white, cheered their guests with yellow, red and white artificial flower in their hands. Women with white head scarves, blackened eyebrows and worn out skirts were also present at this warm reception.

Over the stage set in the school yard it was written " From Dargeçit to the World: Welcome to the Festival of Affection". Speeches followed one another. Firstly, Leyla Onur, the field personnel in charge of ÇATOMs welcomed guests and asked for a Girls Vocational School and higher rates of school enrolment for girls. Laughter followed when Vildan Hanım, a teacher from the Basic Education School said "it is Women's Day today and men will wash dishes at home"... Journalist Seda Güler suggested local women to make as many child as they are able to give care and send to school. While well known writer Buket Uzuner said women should be the masters of their future, Nevval Sevindi, a journalist stressed that there could be no democracy without women and asked men to take their part in women's struggle for achieving full rights.

After speeches, the physician of the health centre who have been striving in difficult circumstances to serve people sang sons with his "saz" (a Turkish instrument). Then he accompanied Şükriye Tutkun, a young artist coming all the way from İstanbul.

Dargeçit was alive... Sevim Büyükkaya from ÇATOM spoke to her neighbors, friends, women, children, to all who were there in Dargeçit with a poem. A poem on a woman...

BİR KADIN

Bir kadın tanıyorum
Üzerinde karabulut eksilmeyen
Bir karabulut ki yol almayı bilmeyen

Bir kadın tanıyorum
Acının en büyüğünü yaşayan
Bir acı ki tükenmek bilmeyen

Bir kadın tanıyorum
Cehaletin pençesine düşen
Bir pençe ki kırılmayı bilmeyen

Bir kadın tanıyorum
Hayatı dört duvar sanan
Bir dört duvar ki zindanı aratmayan

Bir kadın tanıyorum
Baharın gelişini görmeyen
Bir bahar ki kadın için yeşermeyen

Bir kadın tanıyorum
Kadınlığını bilmeyen
Bir kadın ki söylemeye dilim varmayan

Bir kadın tanıyorum
Sevdasını içine atan
Bir sevda ki mezara kadar giden

Ve bir kadın tanıyorum
Kendini bilen
Kadınlığını yaşamak için durmadan çırpınan

A WOMAN

I know a woman
Dark clouds never missing above her
Dark clouds that never fade away

I know a woman
Suffering the worst of all pain
A pain that never goes away

I know a woman
Under the yoke of ignorance
A yoke that never loosens

I know a woman
Thinking that life is nothing but four walls
Four walls that you can take for dungeon

I know a woman
Never sees spring coming
Never ever a spring that brings green for women

I know a woman
A woman not knowing who she is
A woman whom I can not talk of

I know a woman
Hiding her love inside
A love that ends up in grave

And I know a woman
A woman knowing what she is
And striving endlessly to live as a woman

Gösterilerden sonra Dargeçitli kadınlarca, okul binasında konuklar için gerçek bir ziyafet hazırlandı. İçli pilav, tandır ve saç ekmeği, ayran çorbası, kaburga ve tabii ki içli köfte... her şey vardı... sım-sıcak ortamda yemekler yendi... Karşılıklı olarak telefonlar alındı., adresler verildi ve konuklar uğurlandı. Dargeçit'te kadınlar konuştu... gönüller dağ oldu yeşillendi, sevgi tohumları filizlendi...

O gün Dargeçit'te Kadınlar Günü sadece bir kutlama değildi. Bir dayanışma, sevgi çiçeklerinin açtığı, sevginin dantel dantel işlendiği, kadının ayak

Following stage shows, the women of Dargeçit prepared a real banquet for their guests. Rice with meat, tandır, and local bread, ayran soup, rib and, of course, meat balls...nothing was missing...meal was eaten in a warm atmosphere...Yes, women spoke out in Dargeçit, their hearts turning into mountains of green, seeds of affection blossomed.

It was not just a celebration. It was a day of solidarity, a day working out love as an ornament, a day in which the footsteps of woman could be heard, a day when it was sealed for sure that woman has a name.

seslerin işitildiği, kadının adı olduğuna imza atıldığı gün idi.

8 Mart artık, Şanlıurfa'da Sağlık Köyü'nde Hamurkesen Köyü'nde, Yakubiye Mahallesi'nde, Mardin'in Evren Mahallesi'nde, Siirt'te, daha binlerce köy ve mahallelerde kutlanıyor...

Kadınlar yaşamda bir özne olmak için kendi dünyalarına hapsolmak yerine, kendi yaşamlarını kurmaya çalışıyor, değişim ve kalkınma süreci içinde sorgulamaya başlıyor...

Kadın, herşeyin başlangıcı, hayatın bile, 8 Mart denilince, diğer günlerden farkı yok aslında!

Now 8th of March is celebrated in the Sağlık village of Şanlıurfa, in Hamurkesen village, in Yakubiye neighborhood, in the Evren neighborhood of Mardin, in Siirt, in many other villages and neighborhoods... To become the masters of their life, women are now making it for themselves, starting

to ask questions for change and development instead of keeping themselves jailed in their small world.

Women, the genesis of everything, even life itself... Talking about 8th of March? In fact it is not much different from other days...

Yazar Buket Uzuner; "Kadın Sorunu Çevre Sorunu Gibi"

Writer Buket Uzuner : "Gender Problems Are Like Environmental Problems"

Dargeçit Sevgi Şöleni'nin konuşmacılarından biri de Türkiye'nin son yıllarda kitapları en çok okunan yazarlarından Buket Uzuner idi. Hikaye ve roman yazdığını, ama herkesin kendine özgü bir hikayesinin olduğunu ve kadınların kendi yazgılarına sahip çıkmaları gerektiğini söyleyen, evli ve bir çocuk annesi Buket Uzuner ile Şölen'in düzenlediği Dargeçit Lisesi bahçesinde görüştük;

Bir kadın yazar olarak Güneydoğu kadınının durumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Az gelişmiş ülke kadınının sorunları diğer az gelişmiş ülkeninkinden farklı değil. Az gelişmiş ülke kadını daha yoksul, daha çok doğuruyor. Örneğin Faslı kadının durumu Güneydoğu kadınıninkinden farklı değil. Ayrıca aynı ülkenin içinde yöresel farklılıklar olduğunu biliyoruz.

On of the speakers of the Dargeçit Festival was Buket Uzuner, whose books have recently reached a wide mass of readers in Turkey. Married and having one child, Buket Uzuner says she writes stories and novels, but everybody in this world has a story of his or her own. We had a little talk in the schoolyard.

As a female writer what do you think about the position of women in the Southeast?

The problems of women in Turkey are more or less similar to the problems of women living in other developing countries. The women of these countries are poorer and bear more children. For example, the position of a Moroccan woman is not much different from that of women living here in this Region. We also know that there are differences within the country.

Güneydoğu ve özellikle Dargeçit İlçesi hakkında izlenimleriniz buraya gelmeden önce nasıldı ? Şimdi nasıl ?

Bildiğimden çok farklı birşey görmedim. Artılar ve eksiler var. Artılar var, beklediğimden daha hırslı ve hevesli bir genç kadın kuşağı. Eksiler var, buraya sunulan olanakların beklediğimden çok daha az oluşu. Sanki Cumhuriyet Devrimi buraya hiç değmemiş gibi.

Genel olarak Türkiye'deki kadının temel sorunları nelerdir ? Bu Bölge özelinde neler düşünüyorsunuz ? Bunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir ?

Kadın sorunları ile çevre sorununu benzetiyorum. Dünyanın bir yerinde bir çevre sorunu başlayınca , onu başka bir coğrafyada yok saymak olası değil. Kadın sorunu da öyle. En gelişmiş saydığımız İskandinav ülkelerinde bile -dayak yiyen- kadın sorunu var. Yani kadının her coğrafyada sorunu var. Ama bunun derecesi ekonomik ve kültürel gelişmişlik oranında artıyor. İstanbullu kadınla, Dargeçitli kadının temel sorunu kadın olduğu için ikinci sınıf sayılmasıdır. Ama Dargeçitli kadının okuma, eşini seçme, kendi parasını kazanma, meslek edinme şansının çok az olması gibi büyük bir sıkıntısı vardır.

ÇATOM'ları nasıl buldunuz? ÇATOM'lar sizi nasıl etkiledi?

ÇATOM'ları ilk kez burada öğrendim. Anlatıldığı kadarıyla beni oldukça etkiledi. Son derece gerçekçi ve akılcı bir proje. "Küçük güzeldir" prensibini düşündürüyor bana. Özellikle kütüphane, sağlık ve eğitim konularını önemsedim. ÇATOM'un bir ideolojinin sembolü olmaması en önemli avantajı.

What was your idea about the Region and Dargeçit in particular before you came here, and what do you think now ?

Nothing much different than what I had known. There are plus signs and minus signs of course. Plus signs are for having seen a young female generation more ambitious and wilful than I expected to see. There are minus signs as well. For example, very few opportunities exist. It is just like no Republican Revolution ever happened here.

Speaking generally, what are the basic problems of women in Turkey? What do you think in specific to this Region? What can you suggest for solution?

I think there are similarities between gender and environmental problems. When any environmental problem arises in one corner of the world you can not avoid it in another. This is also true in gender problems. There is the problem of "beaten up" women even in the Scandinavian countries. In other words women have their problems everywhere. However, the severity of these problems rise parallel to economic and cultural underdevelopment. The common thing between a woman from Istanbul and Dargeçit is that they are both considered "second class" just because of their sex. Yet, a woman in Dargeçit is much less fortunate in terms of education and ability to chose her husband, to make her own money or gain occupational skills.

What do you think about ÇATOMs, what is your impression?

I first heard of them when I came here. I am quite impressed by what I was told. Seems to be a very realistic and rational project. Reminds me the principle "small is beautiful". I appreciate particularly the library, health and training services. I think the greatest advantage of ÇATOM is that it is not working for any specific ideology.

Gelecekte yöre kadını için ne tür etkinlikler önerirsiniz? Böyle bir etkinliğin içinde ne şekilde yer almak istersiniz?

" Kısa gelecek" ten çok süreklilik önemli diye düşünüyorum. Sürekli olmayan hiç bir eylem istenilen sonucu istenilen oranda oluşturmuyor. Yörede şiir, hikaye yazan gençler için ÇATOM'da bir duvar gazetesi çıkartılması özendirici olur kanısındayım. Bir yazar olarak burayı tanımak benim yazdıklarımın rengine yansıtacaktır. Sanırım bu önemli bir değişim ve katkı olarak geri dönecektir.

" Kısa gelecek" ten çok süreklilik önemli diye düşünüyorum. Sürekli olmayan hiçbir eylem istenilen sonucu istenilen oranda oluşturmuyor.

I think durability is more important than short term successes. Unless it is sustainable, no action can bring out the results desired.

What kind of activities would you suggest for local women? How would you like to take place in these activities?

I think durability is more important than short term successes. Unless it is sustainable, no action can bring out the results desired. Free writing on walls may be encouraging for youngsters who are interested in literature. As a writer, what I have experienced here will undoubtedly find reflection in my works. I believe this will an

important feedback in terms of change and contribution.

BUKET UZUNER

1955 Ankara doğumlu Uzuner, hikaye, gezi ve roman yazarıdır. Üç kıtının kuzeyinde öğrenci ve araştırmacı olarak yaşamış, uzun tren yolculukları yapmıştır.

Yazarın yayımlanmış kitapları:

Hikaye: Adım Mayıs, Ayın En Çıplak Günü, Güneş Yiyen Çingene, Karayel Hüzünü, Şairler Şehri;

Gezi: Bir Siyah Saçlı Kadının Gezi Notları;

Roman: Yeşil Susamuru, Anneleri, Babaları, Sevgilileri ve Diğerleri; Balık İzlerinin Sesi (1993 Yunus Nadi Roman Ödülü), Kumral Ada-Mavi Tuna.

Born in Ankara in 1955, Buket Uzuner writes stories, novels and travel essays. She lived in the northern parts of three continents as a student and researcher, and made long trips by train.

Her published works are:

Stories: Adım Mayıs(My Name is May), Ayın En Çıplak Günü (The Most Barren Day of the Month), Güneş Yiyen Çingene (Sun Eating Gypsy), Karayel Hüzünü (Karayel Blues), Şairler Şehri (City of Poets);

Travel: Bir Siyah Saçlı Kadının Gezi Notları; (Travel Notes of a Black Haired Lady)

Novel: Yeşil Susamuru (Green Otter); Anneleri, Babaları, Sevgilileri ve Diğerleri (Mothers, Fathers, Lovers and others); Balık İzlerinin Sesi (Sound of Fish Traces)

(1993 Yunus Nadi Prize), Kumral Ada-Mavi Tuna (Blond Island-Blue Danube)

Prof.Dr.Bahattin GÜMGÜM

Dicle Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi
Dekanı Kimya Bölümü
Dicle University, Department of Chemistry,
Dean of the Faculty of Arts and Sciences

DİCLE HAVZASI'NDA SU İLE İLGİLİ ÇEVRE SORUNLARI

Environmental Problems in the Tigris Basin

Zap Suyu, Botan Çayı, Garzan Çayı, Batman Çayı, Bitlis Deresi, Hezil Suyu, Dingi Suyu ve Habur Irmağı gibi önemli kolları ile Dicle Havzası'nın can damarı olan Dicle Nehri, Elazığ ilinin güneydoğusundaki Hazar Gölü ve civarlarından kaynaklanır. Fiziksel kirlilik olarak tanımlanan kil, kum, yabancı katı parçacık gibi suda çözünmeyen maddeler Dicle Nehri'ne önemli miktarlarda katılmakta ve suyun rengi, kokusu, tadı değişmiş

The river of Tigris having tributaries such as the streams of Zap, Botan, Garzan, Batman, Bitlis, Hezil, Dingi and Habur originates from a locality close to Lake Hazar to the Southeast of the province of Elazığ?. The river Tigris is prone to considerable level of physical pollution emanating from such water insoluble materials as silt, sand and alien solid particles. These inflows have considerably changed the color, smell and taste of the waters of the river.

bulunmaktadır. Etibank Bakır İşletmesi Müessesesi'nin son yıllarda, 50 kişinin çalıştığı bir kuruluşa devredilmesine, küçülmesine rağmen, kirlenme devam etmektedir.

Sanayileşmenin henüz yaygınlaşmadığı, birkaç verimli ova dışında yoğun tarımın yapılmadığı havzada, bugün için diğer havzalarımızla kıyaslanabilecek bir su kirlenmesinin olmayacağı açıktır. Ancak, Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) ile birlikte çevresel sorunların artacağı da bellidir.

Su kirliliği; suyun kimyasal, fiziksel, bakteriyo-lojik ve ekolojik özelliklerinin olumsuz yönde değişmesi, biyolojik kaynaklarda, insan sağlığında, balıkçılıkta, kısaca kullanıma amacına bağlı olarak, su kalitesinde düşme ve kullanımının engellenmesi olarak tanımlanır.

Su Kirliliği Yaratın Unsurlar

Su kirlenitçiler toplam dokuz sınıfa ayrılarak incelenebilir:

1. Oksiyen tüketen (gerekiren) atıklar,
2. Hastalıklara neden olan maddeler-mikroorganizmalar,
3. Bitki besleyiciler (nötrientler),
4. Sentetik organik bileşikler,
5. Petrol türevleri, yağ ve gres,
6. Anorganik bileşikler,
7. Askıda katı madde-sediment,
8. Radyoaktif maddeler,
9. Sıcaklık değişimleri.

Su Kirliliğinin Kaynakları

Başlıca dokuz grup halinde verilen su kirlenitçi unsurların-maddelerin, toplam dört kaynaktan oluştuğu kabul edilmektedir. Bu yaklaşımla su kirliliğinin kaynakları,

1. Evsel atıklar,
2. Endüstriyel işlem ve atıklar,
3. Tarımsal faaliyetler,
4. Diğer birçok işler, şeklinde sınıflandırılır. Bunların yarattığı çevre sorunları, değişik yer ve uygulamalarda çok farklı sonuçlar şeklinde ortaya çıkabilmektedir.

Sanayileşmenin henüz yaygınlaşmadığı, birkaç verimli ova dışında yoğun tarımın yapılmadığı havzada, bugün için diğer havzalarımızla kıyaslanabilecek bir su kirlenmesinin olmayacağı açıktır.

In a basin where intensive farming is not practised except for a few fertile plains yet immune from industrialisation, water pollution is not at alarming levels.

This pollution continues in spite of the fact that the Etibank Copper Enterprise has been "downsized" to a point where it employs only 50 workers at present.

In a basin where intensive farming is not practised except for a few fertile plains yet immune from industrialisation, water pollution is not at alarming levels. Yet it is certain that environmental problems will be tangible with the advance of GAP.

Water pollution can be described as the emergence of adverse changes in the chemical, physical and bacteriologic characteristics of water. In short, water pollution is the degradation of water quality to a degree that it is no more usable for any purpose in terms of public health and fishing.

Factors Creating Water Pollution

Water pollutants can be considered in nine major categories:

1. Wastes that consume (require) oxygen.
2. Micro-organisms which cause diseases.
3. Nutrients which feed plants.
4. Synthetic organic composites.
5. Oil derivatives and grease.
6. Inorganic composites.
7. Suspending solid particles-sediments.
8. Radioactive materials.
9. Changes in heat.

Causes of water pollution

It is generally agreed that water pollutants can be grouped under four headings. These are: 1) Domestic waste; 2) Industrial wastes; 3) Wastes from agricultural activities; and 4) Other wastes. Environmental problems generated by these factors manifest themselves in several ways.

Dicle Havzası'nda Akarsu Göl-Gölet ve Barajlarda Kirlilik

Dicle Nehri Suyunda Maden ilçesi giriş ve çıkışında mg/lit olarak sıra ile; Çözünmüş Oksijen: 7,7-7.6 ; Kimyasal Oksijen: 2,1-3.6 ve Biyokimyasal Oksijen: 1,5-1.9 olarak bulunmuştur.

Dicle Nehri'ndeki ağır metal kirliliği (Cu, Ni, Zn, Co vs.) ile ilgili çalışmalar oldukça azdır. Dicle Üniversitesi'nde gerçekleştirilen araştırmalarda, Dicle Nehri boyunca değişik yerlerden alınan su, sediment (çamur-kum), balık ve civar arazi toprak, buğday ve mantar numuneleri incelenmiştir. Bu elementlerin sülfür veya hidroksitleri suda çözünmediğinden, tamamı 1 mg/lit (ppm) değerinin oldukça altındadır. Sediment numunelerinde oldukça fazla oranlarda bakır ve çinko bulunmaktadır. Dicle Nehri balık numunelerindeki bakır, çinko ve diğer ağır metal konsantrasyonları, literatürdeki benzer çalışmalara göre oldukça yüksektir.

Dicle Havzası'nda İçme Suları ve Atık Sular

Halk sağlığını doğrudan ilgilendiren içme suyu ve atıksu sorunları, havzanın hemen hemen tamamında çözümlenmemiş durumdadır. T.C.Başbakanlık GAP Bölge İdaresi Başkanlığı'na, her il ve ilçenin içme suyu ve atıksu sorunları ayrı ayrı projelendirilerek çözümlenmeye çalışılmaktadır.

Batman (İl Merkezi)

1) İçme Suyu: Batman Çayı yakınlarında açılan üç keson, yedi derin kuyu ile il merkezinin su ihtiyacı karşılanmaktadır.

2) Atıksu: Batman ülkemizde en hızlı büyüyen ve gecekondulaşan kentlerimizden biridir. Belediyenin birkaç sokak ve caddede yaptığı kanalizasyon dışında, atıksular ya lağım çukurlarına verilmekte ya da yol kenarlarına veya yan derelere katılmaktadır. Bir arıtma sistemi yoktur. Kent içinden geçen İluh Deresi ıslahı ve kanalizasyon bağlantı çalışmaları sürdürülmektedir. Petrol Rafinerisinin arıtma tesisi Kasım 1993'de devreye girmiştir.

Pollution in the Streams, Lakes, Reservoirs and Dams of the Tigris Basin

The following were found in the waters of the Tigris as it flows into and out of the township of Maden: Dissolved oxygen (7.7 mg/Lt); chemical oxygen (2.1-3.6); and bio-chemical oxygen (1.5-1.9).

There are quite few researches on heavy metal (Cu, Ni, Zn, Co, etc.) pollution in the waters of the Tigris. Samples of water, sediments (silt, sand, etc.), fish, soil and cereals from or around the river have been analysed. Since the sulphur and hydroxides of these samples do not dissolve in water, they indicate values quite below 1 mg/lit (ppm). But there is significant amount of copper and zinc in sediment samples. The concentrations of copper, zinc and other heavy metals are at higher levels than those found in other scientific surveys.

Drinking and Wastewater in the Tigris Basin

The problems of drinking and waste water which are so important in terms of public health are not resolved yet in the whole basin. The GAP Administration is waging efforts to solve these problems with separate projects pertaining to individual province and district centres.

Batman (central province)

1) Drinking water is supplied from three caisson and seven deep wells around the stream of Batman.

2) Wastewater: Batman is one of the provinces which rapidly urbanises and witnesses the growth of squatter settlements. Except for some sanitation facilities which the municipality has introduced to some neighborhoods, wastewater is discharged either to septic tanks or to nearby brooks. There is no treatment. Work on the rehabilitation of the İluh stream which passes through the town and its sewage connections is ongoing. The treatment facility of the oil refinery was phased in November 1993.

Diyarbakır (İl Merkezi)

1) İçme Suyu: Gözeli köyü civarındaki pınarlara, 1989 yılında Serapgözü mevkiinden 20 adet derin kuyu suyu eklenmiştir. Ayrıca il merkezindeki Koşuyolu DSİ Derin kuyuları (üç adet), Anzele, İçkale ve Alıpınar suları da şehir su şebekesine dahil edilmiştir. Kent içindeki meskun mahal sularının kullanılması, içme sularının sürekli kirlenme tehdidi altında bulunmasına veya kirlenmesine neden olmaktadır. Dicle Nehri'nden su alınarak artırılmayı öngören, bir proje çalışması devam etmektedir.

2) Atıksu: Kanalizasyon sistemi önemli ölçüde tamamlanmış durumdadır. Ancak halen bazı yerlerde bağlantılar tamamlanmamış olup, bir tasfiye yapılmadan Dicle Nehri'ne tahliye olunmaktadır. Almanya Hükümeti yardımı ile arıtma tesisleri yapılması, gerçekleştirme aşamasındadır.

Mardin (İl Merkezi)

1) İçme Suyu: Aynşebab Kaynağı, Kızıltepe Ovası'ndaki altı derin kuyu, Esenli Mevkii'ndeki iki derin kuyu ve Sultanköy Mevkii'ndeki iki derin kuyudan il merkezinin su ihtiyacı karşılanmaktadır. Bir içmesuyu projesi mevcuttur.

2) Atıksu: Planlı bir kanalizasyon şebekesi olmamakla beraber, değişik zamanlarda yapılmış kanalizasyon sistemleri kullanılmaktadır. Kentin Yenişehir Sementi'nde ve İstasyon Mahallesi'nde fosfatik çukurlar devrededir. Genel olarak, atıksular on kadar yerden çevre dere yataklarına akıtılmaktadır. Arıtma sistemi de içeren kanalizasyon projesi mevcuttur.

Şırnak (İl Merkezi)

1) İçme Suyu: Sırsırgı, Müşile ve Toptepe kaynaklarından sağlanan sular, toplam beş depo vasıtasıyla kullanıma sunulmaktadır.

2) Atıksu: Gelişmiş kanalizasyon sistemi mevcut değildir. Bir kısım ihtiyacı karşılayan kanalları Serisevküve ve Geryakumberi derelerine akıtılmaktadır. Yayıncına lağım çukurları kullanılmaktadır. Arıtma sistemi de içeren bir proje mevcuttur.

Diyarbakır (central province)

1) Drinking water: The springs around Gözeli village were supplemented with 20 deep wells near Serapgözü in 1989. Besides, the DSY deep wells and the waters of Anzele, İçkale and Alıpınar were connected to the urban water supply system. The use of the waters of the settled areas leads to the pollution of drinking water resources. A project for withdrawing water from the Tigris and treating it is presently under implementation.

2) Wastewater: The sewage system is almost completed. However, at certain points there are discharges to the Tigris river without any treatment. Treatment facilities is about to be completed with aid from the German Government.

Mardin (central province)

1) Drinking water: The drinking water need of the central province is met by the spring of Aynşebab and the deep wells bored in the Kızıltepe plain, Esenli and Sultanköy. There is a drinking water project.

2) Wastewater: Individual sewage systems introduced in the past are being used though there is yet no planned sewage system for the whole town. Septic tanks are in use in İstasyon and Yenişehir neighborhoods of the town. In general, waste water is discharged to nearby streams at ten different points. There is a sewage project including a treatment facility.

Şırnak (central province)

1) Drinking water: Waters of Sırsırgı, Müşile and Toptepe are supplied for domestic use through five main storage facilities.

2) Wastewater: There is no advanced sewage system. Discharge is made to the streams of Serisevküve and Geryakumberi. Septic tanks are widely used. There is a project with a treatment system.

Siirt (İl Merkezi)

1) İçme Suyu: Hesko Kaynağı ile Botan Çayı civarına beş keson kuyudan içme suyu ihtiyacı karşılanmaktadır. Sular sekiz depo vasıtasıyla klor gazı ile dezenfekte edilerek kullanıma sunulmaktadır. Suyun dezenfeksiyon sorunu çözümlenememiştir. Su ihtiyacını karşılamak üzere çalışmaları tamamlanmış bir proje mevcuttur.

2) Atıksu: Fenni kanalizasyon sistemi mevcut olup, atıksular Gökçebağ Deresi vasıtasıyla Botan Çayı'na akıtılmaktadır. Arıtma ile ilgili çalışmalar tamamlanamamıştır. Hayvancılıktan kaynaklanan faaliyetlerden kanalizasyon sisteminde tıkanmalar olmakta, önemli kirlilik sorunları ortaya çıkmaktadır. Kanalizasyon sistemi ile ilgili tamamlanmış bir proje mevcuttur.

Öneriler

- GAP Bölgesi illerinin tamamının içmesuyu sorunu mevcuttur. Hem illerin hem de ilçelerin su projeleri GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nca hazırlanmıştır. Projeler gerçekleşinceye kadar mutlaka sular uygun yöntemlerle dezenfekte edilmelidir.

- Kanalizasyon ve atıksu sorunları bölgenin hiçbir il ve ilçesinde çözümlenememiş durumda olup, bunlarla ilgili projeler de hazırdır. Dicle ve kollarına kanalizasyonlar doğrudan akıtılmaktan en kısa zamanda vazgeçilmelidir. Ergani-Maden Bakır İşletmesi ÇED Raporu koşullarını sağlayamadığı takdirde, bir yıl içinde tamamen kapatılmalıdır.

- Batman'da Kasım 1993'de devreye alınan arıtma sistemi, zaman zaman kontrol edilerek; hidrazin, aromatik bileşikler

Siirt (central province)

1) Drinking water: It is supplied by the Hesko spring and five caisson wells around the Botan stream. Water is supplied by eight storage facilities after chlorinating. The disinfection problem remains to be solved. There is a project at hand to bring radical solution to drinking water problem.

2) Wastewater: There is a sanitary sewage system, and wastewater is discharged to Botan Stream via Gökçebağ brook. Works in relation to treatment have not been completed yet. There are frequent clogging in the sewage system because of animal husbandry activities. There is also a pollution problem which assumes serious dimensions. There is a project for a improved sewage system.

Suggestions

GAP Bölgesi illerinin tamamının içmesuyu sorunu mevcuttur. Hem illerin hem de ilçelerin su projeleri GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nca hazırlanmıştır.

Projeler gerçekleşinceye kadar mutlaka sular uygun yöntemlerle dezenfekte edilmelidir.

Drinking water supply is a problem for all GAP provinces. The drinking water projects of province and district centres have been prepared by the GAP Administration. There is an absolute need for disinfecting until the completion of relevant projects.

- Drinking water supply is a problem for all GAP provinces. The drinking water projects of province and district centres have been prepared by the GAP Administration. There is an absolute need for disinfecting until the completion of relevant projects.

- Sewage and wastewater problems are yet to be solved in all province and district centres of the Region. Relevant projects are ready at hand. Direct discharge to the Tigris and its tributaries is to be abandoned immediately. The Ergani Copper Mining Enterprise should be closed down within one year unless it complies with the specifications of the Environmental Impact Assessment.

- The treatment facility in Batman which was phased in November

gibi oldukça tehlikeli ve zararlı maddelerin Batman Çayı'na karışması engellenmelidir.

- Bölge akarsu, göl-gölet ve barajlarını kirletebilecek tesislerin oluşturulmasına müsaade edilmemelidir.

- Erozyona karşı tedbirler alınarak toprak kayıpları ile baraj göletlerinin dolarak devre dışı kalması önlenmelidir.

- Baraj göllerinde pestisit birikimlerine ve kirliliğine fırsat verilmemelidir. Göl-gölet ve baraj civarlarında gübre kullanımlarında dikkatli olunmalıdır. Özellikle fazla gübreden mutlaka kaçınılmalıdır.

Baraj göllerinde pestisit birikimlerine ve kirliliğine fırsat verilmemelidir.

Göl-gölet ve baraj civarlarında gübre kullanımlarında dikkatli olunmalıdır. Özellikle fazla gübreden mutlaka kaçınılmalıdır.

Measures must be taken against pollution and the accumulation of pesticides in dam lakes. There must be a controlled use of fertilisers in formlands around lakes and other water reservoirs. In particular, excessive use of fertilisers must be avoided.

1993 should be brought under control to prevent the confluence of such extremely harmful matters as hydrazine and aromatics composites.

- There must be no permission for the establishment of facilities which may pollute the lakes, reservoirs and dams existing in the region.

- Measures against erosion must be taken in order to prevent soil losses and sedimentation in dam lakes.

- Measures must be taken against pollution and the accumulation of pesticides in dam lakes. There must be a controlled use of fertilisers in formlands around lakes and other water reservoirs. In particular, excessive use of fertilisers must be avoided.

Kaynaklar

1. T.C.Başbakanlık GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı-Dicle Üniversitesi, Diyarbakır ve Yöresi (Dicle Havzası) Çevre Araştırma Projesi, Diyarbakır, 1993.
2. Ünlü, E., Gümgüm, B., Concentrations of Copper and Zinc in Fish and Sediments From The Tigris River in Turkey, Chemosphere, 26 (1), 2055 - 61, 1993
3. Gümgüm, B., Ünlü, E., Tez, Z., Gülsün, Z., Heavy Metal Pollution in Water, Sediment and Fish From The Tigris River in Turkey, Chemosphere, 29 (1), 111-6, 1994
4. Ünlü, E., Akba, O., Sevim, S., Gümgüm, B., Heavy Metal levels in Mullet, Liza abu (Heckel, MUGILIDAE) From The Tigris River, Turkey, Fresenius Envir Bull, 5, 107-112, 1996.

Sources

1. GAP Regional Development Administration and Dicle University; Project for Environmental Survey in the Tigris Basin, Diyarbakır, 1993.
2. Ünlü, E., Gümgüm, B.; Concentrations of Copper and Zinc in Fish and Sediments from the Tigris River in Turkey, Chemosphere, 26 (1), 2055 - 61, 1993.
3. Gümgüm, B., Ünlü, E., Tez, Z., Gülsün, Z., Heavy Metal Pollution in Water, Sediment and Fish from the Tigris River in Turkey, Chemosphere, 29 (1), 111-6, 1994.
4. Ünlü, E., Akba, O., Sevim, S., Gümgüm, B., Heavy Metal Levels in Mullet, Liza abu (Heckel, MUGILIDAE) from the Tigris River in Turkey, Fresenius Envir. Bulletin, 5, 107-112, 1996.

GAP

GAP İDARESİ ICARDA İLE İŞBİRLİĞİNE GİDİYOR

GAP Administration Cooperates With ICARDA

Son yıllarda GAP İdaresi'nin uluslararası kuruluşlarla işbirliğinde bir yoğunluk yaşanmaktadır. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Gıda ve Tarım Teşkilatı (FAO), UNICEF, Dünya Sağlık Örgütü (WHO), İsrail Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı Uluslararası Tarımsal Kalkınma İşbirliği Merkezi (CINADCO) gibi kuruluşlara son aylarda ICARDA (Kurak Alanlarda Tarımsal Araştırma Uluslararası Merkezi) da katılmış bulunmaktadır.

Her iki kuruluşun özellikle doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını yoluyla kırsal ve tarımsal kalkınmaya katkıda bulunmak gibi örtüşen misyonları dolayısıyla işbirliği olanaklarını araştırmak üzere Nisan 1998'de teknik ve yönetsel düzeyde bir dizi temas başlamış bulunmaktadır.

GAP İdaresi Başkan Yardımcısı Şerafettin Hamidi

1977 yılında kurulan ICARDA, dünyada stratejik olarak konuşlanmış olan ve Uluslararası Tarımsal Araştırma Kurulu (CGIAR) tarafından desteklenen 16 merkezden biridir.

Established in 1977, the International Center for Agricultural Research in the Dry Areas (ICARDA) is one of the 16 centers strategically located all over the world and supported by the Consultative Group on International Agricultural Research (CGIAR)

Recent years have witnessed an intensification of GAP Administration's cooperation with international organisations. The list of Administration's partners which includes United Nations Development Program (UNDP), Food and Agriculture Organisation (FAO), World Health

Organisation (WHO), Israeli Ministry of Agriculture and Rural Development Agricultural Development Cooperation Centre (CINADCO) recently made a new entry with the International Centre of Agricultural Research in Dry Areas (ICARDA).

The missions of the GAP Administration and ICARDA coincide in that both organisations strive to contribute to rural and agricultural development specially through the sustainable utilisation of natural resources. Starting out from this common mission, technical and managerial contacts between the two organisations commenced in April 1998.

başkanlığında bir GAP İdaresi heyeti 19-22 Nisan tarihleri arasında ICARDA araştırma merkezinin bulunduğu Halep'e bir ziyaret yapmıştır. ICARDA'nın daveti üzerine gerçekleştirilen ziyarette ICARDA'nın tesisleri gezilmiş, faaliyet alanları tetkik edilmiş ve kuruluşlar arasındaki muhtemel işbirliği konularına ilişkin bir ön çalışma yapılmıştır.

GAP İdaresi Başkanı da 24-26 Nisan tarihleri arasında ICARDA'nın davetlisi olarak Halep'e gitmiştir. ICARDA Mütevelli Heyeti Yıllık Takdim Günü'ne de rastlayan ziyaret sırasında Dr.Olcay Ünver Proje'yi tanıtan bir konferans vermiş ve ICARDA yetkilileri ile görüşmelerde bulunmuştur.

Haziran 1998'de ICARDA'dan teknik bir heyet ile yöneticilerin GAP Bölgesi'ne gelerek incelemelerde bulunacaklar ve iki kuruluş arasında bir işbirliği protokolü imzalanacaktır.

ICARDA Nedir?

(Kurak Alanlarda Tarımsal Araştırmalar Uluslararası Merkezi)

1977 yılında kurulan ICARDA, dünyada stratejik olarak konuşlanmış olan ve Uluslararası Tarımsal Araştırma Kurulu (CGIAR) tarafından desteklenen 16 merkezden biridir.

Ana araştırma istasyonu ve merkezi Suriye-Halep'te bulunan ICARDA, gelişmekte olan ülkelerdeki ulusal, bölgesel ve milli kuruluşlar, üniversiteler, hükümet dışı kuruluşlar, bakanlıklar ve sanayileşmiş ülkelerin gelişmiş araştırma kuruluşları ile ortaklık ağı vasıtasıyla çalışmaktadır.

ICARDA'nın görevi; gelişmekte olan ülkelerin kurak alanlarında yaşayan halkların refahını, araştırmalar ve eğitim faaliyetleri, üretim artışı, besin ve verim yönünden kalite artışı ile sağlamak ve doğal kaynakların korunmasını ve devamlılığını sağlamaktır.

Başta Dünya Bankası, UNDP, FAO, Avrupa Komisyonu, Arap Fonu gibi uluslararası kuruluşlar olmak üzere 30 kadar ülke ve kuruluşun fon sağladığı CGIAR, ICARDA'yı desteklemektedir.

From 19 to 22 April 1998, a delegation from the GAP Administration headed by Deputy President Şerafettin Hamidi visited Aleppo where the Headquarters of ICARDA is located. Realised upon the invitation of ICARDA, this trip covered visits to the facilities of ICARDA, surveys on its fields of activity, and a preliminary work on the prospective cooperation between the two organisations.

The President of GAP Administration also visited Aleppo from 24 to 26 April 1998 upon invitation. Dr. İ.H. Olcay Ünver gave a lecture on GAP during a day of his visit which coincided with the Annual Presentation Day of the Board of Trustees of ICARDA and made talks with the senior staff of the organisation.

A team composed of the senior technical and managerial staff of ICARDA is expected to come and visit the GAP region in June 1998. A protocol of cooperation between the two organisation is also on the agenda.

What is ICARDA?

(International Center for Agricultural Research in the Dry Areas)

Established in 1977, the International Center for Agricultural Research in the Dry Areas (ICARDA) is one of the 16 centers strategically located all over the world and supported by the Consultative Group on International Agricultural Research (CGIAR). With its main research station and offices based in Aleppo, Syria, ICARDA works of partnerships with national, regional and international institutions, universities, non-governmental organizations and ministries in the developing world; and with advanced research institutes in industrialized countries.

ICARDA's mission is to improve the welfare of people through research and training in dry areas of the developing world, by increasing the production, productivity and nutritional quality of food, while preserving and enhancing the natural resource base.

ICARDA receives its core funding from the CGIAR, which is supported by an international group of donors such as; World Bank, FAO, IFAD, Arab Fund, OPEC, IDRC, UNDP and other countries.

GAP

GÜNEYDOĞU'DA YENİ UFUKLAR

New Horizons in Southeastern Anatolia

Türkiye İktisadi ve İdari Bilimler Öğrencileri Staj Komitesi (AIESEC-Türkiye), GAP İdaresi, KOSGEB, Norm Danışmanlık A. Ş., Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) işbirliği ile "Güneydoğu'da Yeni Ufuklar Projesi" başlatılmıştır.

"Güneydoğu'da Yeni Ufuklar Projesi"nin amacı, Bölge'deki üniversite öğrencilerine yurtdışında staj olanakları sağlayarak, girişimci bireyler ye-

The Committee of Practising Students in Economics and Administrative Sciences (AIESEC-Turkey), GAP Administration, KOSGEB, Norm Consulting Firm, and the United Nations Development Program (UNDP) have jointly started the Project "New Horizons in Southeastern Anatolia."

The objective of the project is to train individuals to obtain entrepreneurial skills by enabling students to

tiştirmek, Bölge'nin gelişimine Bölge insanıyla hız vermek, uluslararası deneyimin yaratacağı sosyal ve kültürel etkileşim ile değişime katkıda bulunmaktadır.

5 Mayıs 1998 tarihinde iki aylık eğitimlerini tamamlayan 114 aday arasından değerlendirme komitesince seçilen 15 proje sahibi öğrenciye önce yurtiçi, sonra yurtdışı staj olanağı sağlanacaktır.

1954'de kurulan AIESEC, 87 ülkede 750'si üniversite öğrencisi olmak üzere, toplam 50 000 gönüllü çalıştırmaktadır. Bugün 741 üniversite öğrencisine staj imkanı sağlayan AIESEC ülkemizde 9 ilde faaliyetlerini sürdürmektedir.

Bu Proje'nin öncülüğünü yaparak, anlamlı bir görev üstlenen AIESEC, 24-27 Mart 1998 tarihleri arasında Diyarbakır, Gaziantep ve Şanlıurfa illerinde bir dizi panel gerçekleştirmiştir.

26 Mart tarihinde Diyarbakır'da yapılan panelde, AIESEC Türkiye Genel Merkezi Projeler ve Programlar Koordinatörü Mehmet Akal, çoğu akademisyen ve öğrencilerden oluşan dinleyicilere proje hakkında bilgi vermiştir.

Panelde GAP İdaresi Başkanı Dr. İ. H. Olcay Ünver bir bildiri sunmuş; GAP'ta sanayileşme stratejisi, GAP yatırımları ve GAP Bölgesi'nde sanayinin gelişmesi konularında bilgi vermiştir. GAP İdaresi Başkanı ayrıca, insan odaklı bir proje olan GAP açısından, Güneydoğu'da Yeni Ufuklar Projesi'nin önemine değinmiştir.

UNDP Daimi Temsilci yardımcısı Toyberg Frandzen de panele katılmış, konuşmasında yatırım potansiyelini harekete geçirmenin "insani kalkınma" için çok önemli bir unsur olduğunu vurgulamıştır.

Panele ayrıca, Bismil İş Adamları Derneği Başkanı Nedim Çetin, Toprak Holding adına Ali Zeybek, KOSGEB Başkan Yardımcısı Murat Kepir, Dicle Ün. Müh. Mim. Fak. Dekanı Prof. Dr. Zülküf Güneli ve Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası Yön. Kur. Üyesi Şeyhmus Diken katılmışlardır.

conduct practical studies abroad, to speed up the development of the Region by investing in human resources, and to contribute to change through social and cultural interaction.

15 students with projects will be identified for training practice within the country and abroad. These students will be selected out of 114 candidates who have completed their two month training on 5 May 1998.

Established in 1954, AIESEC employs 50,000 volunteers in 87 countries, 750 of whom are university students. The organisation is presently active in 9 provinces in Turkey.

Undertaking a significant mission by leading this project, AIESEC conducted a series of panel discussions in the provinces of Diyarbakır, Gaziantep and Şanlıurfa from 24 to 27 March 1998.

At the panel discussion held in Diyarbakır on 26 March, Mehmet Akal, the AIESEC Project and Program Coordinator in Turkey gave information about the project to an audience composed mainly of academics and students.

The President of GAP Administration, Dr. İ.H. Olcay Ünver participated the panel discussion with a paper and gave information on the industrialisation strategy of GAP, GAP investments and development of the sector of industry in the Region. Dr. Ünver also underlined the importance of the project "New Horizons in Southeastern Anatolia" for GAP as a human centred development effort.

The UNDP Resident Representative, Toyberg Frandzen was also present at the panel. His speech focused on the importance of mobilising the potential for investment in terms of human centred development.

Other participants included Nedim Çetin of Bismil Businessmen Association, Ali Zeybek from Toprak Holding, Murat Kepir, Deputy President of KOSGEB, Prof. Zülküf Güneli, Dean of the Faculty of Architecture of Dicle University, and Şeyhmus Diken from the executive board of the Diyarbakır Chamber of Commerce and Industry.

ŞANLIURFA HAYVANCILIK PANELİ

Şanlıurfa : Panel Discussion on Livestock Farming

28 Mart 1998 tarihinde Şanlıurfa'da "Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgelerinde Hayvancılık Sektörünün Genel Yapısı ve Gelişmesine Yönelik Önlemler" konulu bir panel düzenlenmiştir.

GAP Master Planı'na göre hayvancılığın gelişmesi ile birlikte yemlik hububatın ve yem bitkilerinin sulama koşulları altında ekim nöbetine sokulması yoluyla yem kaynakları gelişecek, toprakların kısa sürede elden çıkması engellenecektir. Ürün desenine yem bitkilerinin girmesi ile birlikte modern hayvancılığın yapılması, GAP Bölgesi için de yoğun istihdam alanları sağlayacak, hayvancılığın ve hayvansal ürünlerin pazarlama olanakları gelişecektir.

GAP İdaresi tarafından hayvancılıkla ilgili iki adet proje için hazırlık çalışmaları sürmektedir. Bu projeler:

- Bölge hayvancılığının geliştirilmesi amacıyla "Sözleşmeli Hayvancılık"
- Batman Valiliği ile ortaklaşa yürütülecek "Organize Hayvancılık Bölgesi" kurulmasıdır.

The panel discussion on the "General Structure of the Sector of Animal Husbandry in Eastern and Southeastern Anatolia and Measures for its Development" took place in Şanlıurfa on 28 March 1998.

According to the GAP Master Plan, with the development of animal husbandry sector, feed base will be expanded by the introduction of a system of rotation in irrigated fodder crop culture, sales of agricultural plots for immediate cash needs will be curtailed. Inclusion of fodder crops in crop patterns and the advent of modern livestock breeding will generate employment and wider markets for animals and animal products in the GAP Region.

The GAP Administration is now busy in preparing two projects related to animal husbandry. These are:

- "On Contract Animal Husbandry" to promote the sector in the region, and
- Establishment of an "organised animal husbandry area" in cooperation with the Governorate of Batman.

GAP Master Planı'na göre hayvancılığın gelişmesi ile birlikte yemlik hububatın ve yem bitkilerinin sulama koşulları altında ekim nöbetine sokulması yoluyla yem kaynakları gelişecek, toprakların kısa sürede elden çıkması engellenecektir. Ürün desenine yem bitkilerinin girmesi ile birlikte modern hayvancılığın yapılması, GAP Bölgesi için de yoğun istihdam alanları sağlayacak, hayvancılığın ve hayvansal ürünlerin pazarlama olanakları gelişecektir.

According to the GAP Master Plan, with the development of animal husbandry sector, feed base will be expanded by the introduction of a system of rotation in irrigated fodder crop culture, sales of agricultural plots for immediate cash needs will be curtailed. Inclusion of fodder crops in crop patterns and the advent of modern livestock breeding will generate employment and wider markets for animals and animal products in the GAP region.

Bölge'de yapılan hayvancılığı yaygınlaştırmak ve modernize etmek amacıyla başlatılan çalışmalara paralel olarak sözkonusu Panel düzenlenmiştir. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, GAP İdaresi, Türkiye Eroz. Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Kor. Vakfı (TEMA), Harran Ün., Trakya Ün. Ziraat Fakülteleri ile İstanbul Ün. Veterinerlik Fakültesi ve Tikveşli Tarım İşletmeleri A. Ş. tarafından ortak bir çalışma ile organize edilen Panelde Bölge hayvancılığı her yönüyle gündeme gelmiştir.

Şanlıurfa Valisi Şahabettin Harput, GAP İdaresi Başkanı Dr. İ. H. Olcay Ünver panele katılarak birer konuşma yapmışlardır. Konuşmaların ardından aşağıdaki bildirimler sunulmuştur:

The panel was organised parallel to efforts made to expand and modernise animal husbandry activities in the region. Organised jointly by the Ministry of Agriculture, GAP Administration, TEMA Foundation (Foundation for Erosion Control and Afforestation), Departments of Agricultural Engineering of the Universities of Harran and Thrace, Veterinary Department of the University of İstanbul and the Tikveşli Agricultural Enterprises Inc., the panel displayed a comprehensive approach to the problems of animal husbandry in the region.

Şahabettin Harput, Governor of Şanlıurfa, and Dr. İ. H. Olcay Ünver, President of GAP Administration were both present in the discussion. Following the scheduled speeches, papers were delivered :

"TEMA'nın GAP'daki Erozyonla Mücadele Projeleri" (TEMA Vakfı Başkan Vekili Nihat Gökyiğit), "Güneydoğu Anadolu'da T. C. Ziraat Bankası" (Ziraat Bankası Yön. Kur. Üy.-Genel Md. Yrd. B. Çağlar Ünal), "GAP'da Hayvansal Üretim Yeri ve Önemi (GAP İdaresi-Uzman Mehmet Açıkgöz), "GAP Bölgesi'nde Yem Kaynaklarının Bugünü ve Geleceği Konusunda Görüşler" (Harran Ün. Zir. Fak. Doç. Dr. Yunus Şilbir), "GAP Yöresinde Süt Sığırcılığının Bugünü ve Yarını" (İ. Ü. Vet. Fak. Prof. Dr. Mehmet Evrim), "Tropik ve Subtropik İklimlerde Siyah Alaca Sığır Yetiştiriciliğinin Avantaj ve Dezavantajları" (Türkiye-İsrail İş Kon. Yön. Kur. Üy. Joseph Chassin), "GAP'ta Hayvancılık İşletmelerinin Verimliliğine Yönelik Çalışmalar, Demografik Yapıda Azami İstihdamın Sağlanması" (Tikveşli Şir. Gr. Yön. Kur. Bşk. Doğan Vardarlı)

"The TEMA Projects for Erosion Control in the GAP Region" (by Nihat Gökyiğit, Deputy President of TEMA Foundation); "Agricultural Bank in Southeastern Anatolia" (by B. Çağlar Ünal from the Board of the Bank), "Place and Importance of Livestock Breeding and Animal Products in the GAP Region" (by Mehmet Açıkgöz from the GAP Administration), "Reflections on the Present Situation and Future of Feed Resources in the GAP Region" (by Assoc. Prof. Yunus Şilbir from Harran University), "Milkcow Farming in the GAP Region" (by Prof. Mehmet Evrim from the Department of Veterinary of İstanbul University), "Advantages and Disadvantages of Black Speckled Cows in Tropical and Sub-tropical Climates" (by Joseph Chassin from the Turkish-Israeli Business Council), and "Studies on the Productivity of Animal Husbandry in the GAP Region and Realisation of Maximum Employment Under the Present Demographic Structure" (by Doğan Vardarlı by the Executive Director of Tikveşli Group of Companies).

Çok sayıda ulusal basın temsilcisinin de konuk olarak katıldığı panele, Bölge çiftçisi yoğun ilgi göstermiştir.

Wide group of correspondents from the national media and farmers from the region were also present at the panel discussion.

GAP-GİDEM'LER TARAFINDAN DÜZENLENEN İSRAİL İŞ GEZİSİ

Business Trip to Israel Organised by GAP-GİDEM

27-31 Mart 1998 tarihleri arasında GAP Bölgesi yatırımcılarının iş temaslarında bulunmalarına yardımcı olmak amacıyla GAP-GİDEM'ler tarafından bir İsrail iş gezisi gerçekleştirilmiştir.

Gezi, İstanbul'da yapılan Türk-İsrail İş Konseyi Toplantısı sonrasında, İsrail'in İstanbul Başkonsolosluğu Ekonomi Müşavirliği ile işbirliği yapılarak düzenlenmiştir. Gezi programına; Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin, Şanlıurfa illerinden 20 yatırımcı, GAP İdaresi ve GAP-GİDEM uzmanları da katılmışlardır.

Seyahatte Güneydoğu Anadolu Projesi'nin, İsraili iş adamlarına tanıtıldığı, bazı İsrail firmaları ile GAP Bölgesi yatırımcıları arasında ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, sera, hayvancılık, sulama sistemleri ve kibbutz sisteminin tanıtıldığı bir saha ziyareti de yapılmıştır.

Temasların son gününde ikili görüşmelere devam edilerek, 70'e yakın İsrail firması ile görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler sonrası, İsraili yetkililerle bir değerlendirme toplantısı gerçekleştirilmiş, somut sonuçlar elde edilebilmesi amacıyla "takip" sisteminin her iki tarafça yapılması ve GAP İdaresi ile İsrail arasındaki ilişkilerin daha da geliştirilmesine karar verilmiştir.

GAP-GİDEM (GAP Centres For Guiding Entrepreneurs) organised a business trip to Israel from 27 to 31 March 1998 to help investors from the GAP Region establish business contacts in Israel.

The trip was organised, after the meeting of the Turkish-Israeli Business Council held in İstanbul, by cooperating with the Israeli Consulate in İstanbul. The visiting team included 20 investors from the provinces of Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin and Şanlıurfa, and specialists from the GAP-GİDEM.

During the visit, the Southeastern Anatolia Project was introduced to the Israeli businessmen and bilateral talks took place between the investors from the GAP region and some Israeli firms. There was also a field visit in which information was given on greenhouse culture, livestock farming, irrigation schemes and the kibbutz system.

Bilateral contacts continued to the last day of the visit and there were talks with about 70 Israeli firms. Following these talks, an evaluation meeting was held with the Israeli authorities. It was decided to conduct "follow-up" work together to reach concrete results and to further develop relations between the GAP Administration and Israel.

BİLKENT KLASİK GİTAR ÜÇLÜSÜ, GÜNEYDOĞU'DAYDI

Bilkent Classical Guitar Trio in the GAP Region

Kadın ve genç kızların sosyal ve ekonomik statülerini iyileştirmeye yönelik faaliyetler sürdüren GAP İdaresi'nin Çok Amaçlı Toplum Merkezleri'ni (ÇATOM) desteklemek, yörenin eksikliğini duyduğu sosyal ve kültürel faaliyetlerin zenginleşmesine katkıda bulunmak ve Bölge halkını çağdaş müzikle tanıştırmak üzere Bilkent Klasik Gitar Üçlüsü, Güneydoğu'da konser verdi. Konser organizasyonları, Cizre Kaymaklığı, Mardin Valiliği, Şanlıurfa Valiliği ve ÇATOM'ların işbirliği ile gerçekleştirildi. 18 Nisan'da Cizre'de başlayan konser dizisi, Mardin ve Şanlıurfa'da halkın yoğun katılımıyla gerçekleşti. Mardinli bir genç kızın konserle ilgili söyledikleri, Bölge insanın çöşkusunu çok doğru özetliyordu: "Bu gece televizyonlar Mardin'i terör ve şehitle anmayacaklar, Mardin'de güzel bir konser oldu diyecekler" Bilkent Klasik Gitar Üçlüsü üyeleri ise, bu konser dizisini "Dicle'de bir damlaydı" şeklinde yorumladılar. Yöre insanı ve sanatçıların ortak dileği ise bu damlanın gelecekte yağmur olmasıydı.

**Bu gece televizyonlar
Mardin'i terör ve
şehitle anmayacaklar,
Mardin'de güzel bir
konser oldu diyecekler."**

"This evening television
channels will not cite
Mardin for anyterrorist
activity or a martyr,
they will say that there
was a nice concert
in Mardin."

ÇATOMs or "Multi-Purpose Community Centres" have been introduced by the GAP Administration to carry out activities designed to raise the social and economic status of women and young girls. The Classical Guitar Trio of Bilkent University gave concerts in Southeaster Anatolia to support ÇATOMs, to contribute to the social and cultural activities carried out in the region, and to present pieces of modern music to local people. Concerts were organised with the cooperation of the governorates of Cizre, Mardin and Şanlıurfa and ÇATOMs. Starting in Cizre on 18 April, concerts attracted large audience in Mardin and Şanlıurfa. The empathy of the local people was probably best articulated by the words of a young girl from Mardin : "This evening television channels will not cite Mardin for any terrorist activity or a martyr, they will say that there was a nice concert in Mardin." The members of the guitar trio interpreted the event as "just a drop to the waters of the Tigris." The common wish of the people and artists was to "see this drop fall down as rain in the future".

GAP

ŞANLIURFA, HALFETİ'DE KIRSAL - KENTSEL ENTEGRASYON İÇİN YARDIM VE TOPLUM KALKINMASI PROGRAMLARI PROJESİ'NDE GERÇEKLEŞTİRİLEN ÇALIŞMALAR

*Activities Under the Project "Assistance and Community Development
Programs for Rural- Urban Integration in Halfeti, Şanlıurfa"*

GAP Bölge Kalkınma İdaresi'nin sürdürülebilir kalkınma ve katılımcılık ilkeleri doğrultusunda yürütmekte olduğu "Şanlıurfa, Halfeti'de Kırsal - Kentsel Entegrasyon için Yardım ve Toplum Kalkınması Programları" başlıklı Proje'de, Mart-Mayıs 1998 aylarında gerçekleştirilen çalışmalar aşağıdadır:

Proje alanında farklı kuruluşlar tarafından yürütülmekte olan çalışmalar arasında koordinasyon sağlanması amacıyla Başbakanlık'ın

The project is being carried out by the GAP Administration in accord with the principles of sustainable development and participation. Below are activities realised under this project in March, April and May of this year.

The Prime Ministry had previously given its approval for the creation of a "Higher Commission for Resettlement Related to Birecik Dam" to ensure the coordination of relevant activities carried out by

direktifleriyle kurulan "Birecik Barajı Yeniden İskan Üst Komisyonu" ikinci toplantısını 2 Nisan 1998 tarihinde GAP İdaresi'nde yapmış ve proje kapsamında yürütülmekte olan çalışmalar ile gelinen noktayı görüşmüştür.

Bu toplantıda, Halfeti halkının kasabanın tümüyle kamulaştırılarak yeni bir alanda topyekün yeniden iskânı talebi de görüşülmüş ve bu yönde bir karar verilmeden önce bir maliyet karşılaştırmasına ihtiyaç olduğuna karar verilmiştir. İlçe merkezinin tümüyle kamulaştırılarak yeniden iskanının olası maliyeti ile göl kenarında kalacak bölüme ileri bir kanalizasyon ve arıtma sistemi tesisinin maliyetinin karşılaştırılması için gerekli etüdler GAP İdaresi'nce yapılmaktadır.

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü (KHGM) yetkilileri Şanlıurfa İli'ndeki yerleşmelerde daha önce yapılmış olmakla birlikte vatandaşlar tarafından yeterince anlaşılamadığı gözlenen iskân duyurusunu, Üst Komisyonun 2. Toplantısında alınan karar gereğince yinelenmiş ve devlet eliyle iskan için hak sahipliği başvurularını almaya başlamıştır.

Projede halk katılımını sağlamak üzere çalışma alanı içinde olup baraj göl aynasından etkilenen kırsal ve kentsel yerleşimlerde yaşayan halkın alternatif yerleşim alanları ve yeniden iskânı için izlenmesi gereken prosedür ile çalışma alanı için önerilen ekonomik kalkınma modeli konularında bilgilendirilmesi amacıyla köy bazında bir dizi görüşme programlanmıştır. İlk uygulaması Şubat 1998'de yapılan bu köy toplantıları dizisine, daha küçük gruplarla ve her bir köyün özgün sorunlarına odaklanmış olarak geçtiğimiz aylarda da devam edilmiş ve Mart ayında 6, Nisan ayında 21, ve Mayıs ayında ise (ay ortası itibarıyla) 8 köyde görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu toplantılarda vatandaşlara proje ile ilgili bilgi vermek üzere hazırlanmış olan bir de broşür dağıtılmaktadır.

separate organisations. The Commission had its second meeting at GAP Administration on April 2, 1998, and took several decisions for the smooth progress of work by evaluating what had been done that far and the present status attained.

The Commission also discussed the request of the people of Halfeti for the full expropriation of the town and settlement as a whole in a new area. The Commission concluded that a comparative cost analysis was needed before giving any definitive decision on the request. Consequently, the GAP Administration is presently engaged in studies to analyse the comparative cost of having the settlement transferred totally to somewhere else and that of introducing an advanced sewage and treatment

system to that part of the town which is to remain by the dam lake.

The senior staff of the General Directorate of Rural Services maintain that announcements for resettlement were not fully grasped by the people of Şanlıurfa in spite of the fact that such announcements had been duly made. The General Directorate repeated the announcement in line with the decision taken at the second meeting of the Higher Commission and started to receive individual applications for resettlement through the means of the State.

Programs have been made for a series of village level contacts and interviews. Following the principle of participation, the purpose of these meetings is to inform the people concerned about alternative sites for settlement, procedures to be followed in the process of resettlement, and the economic development model suggested for the new area of settlement. The first of these meetings took place in February 1998. The meetings have been going on since then in smaller communities by focusing on the specific problems of individual villages. In total, there were 6 such meetings in March, 21 in April and 8 in May (until the middle of the month). Booklets giving information about the project are also distributed during these meetings.

Üst Komisyonun 2. Toplantısında, yerleşim alanının bir bölümü barajın göl aynası altında kalacak olan Halfeti ilçe merkezinin hem yerleşik dokusu hem de mücavirindeki alanların kentsel yerleşim açısından uygun olup olmadığının belirlenmesi için konuyla ilgili kurumların uzmanlarından oluşan bir heyetin yerinde inceleme yapması ihtiyacı yine belirtilmiştir. Bu amaçla, çoğunluğu Jeoloji Mühendislerinden oluşan 20 kişilik bir heyet 16 Nisan 1998 tarihinde yerinde inceleme yapmış ve bulgularını bir tutanakla tespit etmiştir. GAP İdaresi, tutanakta belirtilen ek çalışmaların en hızlı şekilde gerçekleştirilmesi için gerekli hazırlıkları yapmaktadır.

Diğer taraftan, Birecik Barajı daha önce salt sulama ve enerji amaçlı olarak planlanmış iken, sonradan Nizip ve Birecik ilçe merkezlerinin içme ve kullanma suyu ihtiyaçlarının bu barajdan karşılanması gündeme gelmiştir. Barajın inşaa amaçlarındaki bu köklü değişiklik, GAP İdaresi'nce yürütülmekte olan proje kapsamında belirlenen yeni yerleşim alanı alternatiflerini önemli ölçüde etkilemektedir. Hazırlanan alternatifler büyük ölçüde 2872 sayılı Çevre Kanunu'na dayanarak çıkarılan "Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nin mutlak, kısa ve orta mesafeli koruma alanları ile çakışır duruma gelmiş bulunmaktadır.

2 Nisan 1998'de yapılan Üst Kurul toplantısında, proje çalışmalarının aksamadan ilerleyebilmesi için konuyla ilgili kuruluşların uzmanlarının arazide ortak bir çalışma yapmalarına ve sözkonusu yönetmelik hükümlerinin çalışma alanı özgün verileri ile bağdaştırılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bu amaçla, Çevre Koruma Genel Müdürlüğü, Proje Grubu ve GAP İdaresi'nin merkez ve bölge uzmanlarından oluşan bir uzmanlar grubu, zaman zaman DSİ ve KHGM uzmanlarının da katılımıyla 20-24 Nisan 1998 tarihleri arasında arazide çalışma yapmışlardır. Bu çalışmada derlenen verilerin 1/25.000 ölçekli "Birecik Baraj Gölü Çevresi Su Kirliliği Kontrolü İçin Özel Hükümler Planı" haline getirilmesi amacıyla çalışmalar sürdürülmektedir.

The second meeting of the Higher Commission stressed once more the need for a team of specialists examining the case in situ to decide whether the township of Halfeti and its surroundings which are to remain out of the dam lake are convenient for urban settlement. Consequently, a team of 20 persons consisting mostly of Geological Engineers examined the site on 16 April 1998 and recorded its observations and findings. The GAP Administration is now busy in making preparations for the immediate realisation of additional works specified by the report of the team.

While the Birecik Dam had originally been planned only for irrigation and energy production purposes, it was later considered that the drinking and use water needs of the townships of Nizip and Birecik could also be met from the same reservoir. This radical change in the overall purpose considerably affected the alternatives for resettlement identified by the GAP Administration. The alternatives developed so far largely confirm to the principles of "absolute, short and medium distance protection areas" specified in the Regulation on Water Pollution which was designed upon the Law No. 2872 on Environment.

The meeting of the Higher Commission held on 2 April 1998 also pointed out to the need for collaborative work by specialists from different organisations to find a reconciliation between the provisions of the Regulation and the concrete facts of the area in order to clear the way of project implementation. As a result, a group composed of specialists from the General Directorate of Environmental Protection, the Project Team, and the central and peripheral organisations of the GAP Administration conducted field work from 20 to 24 April 1998 with the occasional participation of others from the State Hydraulic Works and General Directorate of Rural Services. At present, work is going on to turn this work into a 1/25.000 scale "Plan for Special Provisions to Control Water Pollution in the Birecik Dam Lake and its Environs."

GAP

makale

Feridun OĞUZ

Environmental Engineer
Ministry of Environment
General Directorate of
Environmental Protection

GAP BÖLGESİ'NDE İÇME SUYU AMAÇLI BARAJ BİRECİK BARAJI

Birecik Dam : A Dam for Drinking Water Supply in the GAP Region

Fırat Nehri üzerinde GAP su kaynakları geliştirme programı çerçevesindeki Birecik Barajı, Birecik İlçesi'nin kuzey batısında yap-ışlet-devret modeliyle inşa edilmektedir. İnşaatına 1996 yılında başlanan Birecik Barajı'nın şu anda gövdesinin yaklaşık % 45'i tamamlanmış olup gövde inşaatıyla beraber, su altında kalacak yerleşim yerlerinin ve arazilerin kamulaştırılması işlemleri ve iskan faaliyetlerine ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

Birecik Barajı sulama ve enerji amaçlı olarak planlanmış, ancak Bölge'ye içme suyu temin eden keson kuyuların göl aynası altında kalması nedeniyle, İller Bankası'nın talebi üzerine projede yapılan değişiklik ile Birecik ve Nizip ilçelerinin içme suyu ihtiyacını karşılamak amacı da gündeme gelmiştir. Barajdan Nizip İlçesi'ne 700 lt/sn, Birecik İlçesi'ne de 300 lt/sn içme suyu temin edilmesi amaçlanmaktadır. Barajda su tutulmaya 4 Aralık 1999 tarihinde başlanacak ve maksimum su kotu olan 385 kotuna 4 Ekim 2000 tarihinde ulaşılacaktır. Su altında kalacak alanların kamulaştırma işlemleri Elektrik İşleri Etüd İdaresi tarafından yapılmakta olup Aralık 1998 tarihinde tamamlanması öngörülmektedir.

İçme suyu amacıyla kullanılan bir su kaynağı için, 2872 sayılı Çevre Kanunu'na dayanılarak çıkarılan 04.09.1988 tarih ve 19919 sayılı Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nin ilgili hükümleri uygulanmaktadır. Su kaynağının içilebilir niteliklerde korunmasını sağlamak ve yönetmeliğin hükümlerini uygulamak insan sağlığı açısından büyük önem ve zorunluluk taşımaktadır.

Bu yönetmelikte her su kaynağı etrafında koruma bantları oluşturulmuş ve bu bantlarda uyulması gereken hükümler belirlenmiştir.

The Birecik dam is presently under construction on the Euphrates within the framework of the program for developing water resources in the GAP region. The construction is taking place at a point to the northwest of the township of Birecik on a "Build-Operate-Transfer" model. Construction works had started in 1996 and presently 45 % of the crest is completed. Construction works are accompanied by activities related to expropriation of settlements and land to remain under the dam lake.

The Birecik dam was originally planned to serve irrigation and energy production purposes. However, observing that the original drinking water reserves of the area will also remain under the dam lake, the Bank of Provinces proposed a change in the original plan to supply drinking water to the townships of Birecik and Nizip from the dam. The townships of Birecik and Nizip will receive 300 and 700 litres/second water, respectively, from the dam reservoir. The dam will start holding water in December 1999 and the maximum water elevation of 385 metres will be reached in October 2000. Expropriation works related to the land and settlements are being carried out by the Electricity Surveys Administration. These works are expected to be completed in December 1998.

Reserves which are used for drinking water supply are subject to the Regulation on the Prevention of Water Pollution (No. 19919 dated 4 September 1988) which is based on the Environment Law No. 2872. It is crucially important in terms of public health to preserve the quality of drinking water and to give effect to the provisions of the related Regulation.

Bu hükümler; su kaynağında, suyun kirlenmesine yol açan hiç bir kirlenmeye izin verilemeyeceği, hiç bir atığın dökülmeyeceği ve akaryakıt ile çalışan motor ve benzeri araçların kullanılmayacağı hususlarıdır.

Mutlak Koruma Alanı; Rezervuarın maksimum su seviyesinden itibaren 300 m'lik (0-300) alan olarak belirlenmiş olup; mümkün olduğu takdirde bu alanın kamulaştırılması gerekmektedir. Mevcut yapılar dondurulmuş olup, altyapı ile ilgili mecburi tesisler dışında hiç bir faaliyete izin verilmemektedir.

Kısa Mesafeli Koruma Alanı; mutlak koruma alan sınırından başlamak üzere 700 m'lik (300-1000) alan olup, bu alanda; turizm, iskan, sanayi vb gibi yapılarla izin verilmekte ancak altyapı ile ilgili mecburi teknik tesisler ile günübirlik turistik tesisler ile gübre ve tarımsal ilaç kullanmamak şartıyla tarımsal faaliyetlere izin verilmemektedir.

Orta Mesafeli Koruma Alanı; kısa mesafeli koruma alanı sınırından başlamak üzere 1000 m'lik (1000-2000) alan olup bu alanda sanayi ve iskana izin verilmemekte ancak 5000 m²'lik parsellerde, parselin % 5'ini kullanmak şartıyla bağ, bahçe ve sayfiye gibi evlere izin verilmekte, mandıra, kümes, ahır, ağıl, yem depoları gibi atık üretmeyen tesislere belli koşullarla izin verilmekte, gübre ve tarımsal ilaç kullanmamak şartıyla tarımsal faaliyetlere izin verilmektedir.

Uzun Mesafeli Koruma Alanı, orta mesafeli koruma alanı sınırından başlamak üzere (2000-havza sınırı) havza sınırına kadar olan alandır. Bu alanda kirlenmeye yol açan katı, sıvı ve gaz atık üreten yeni sanayi tesislerine izin verilemeyeceği, bu alandaki akar ve kuru derelere hiç bir atık deşarjı yapılamayacağı belirtilmiş ve iskan ile ilgili koşullar ise orta mesafeli koruma alanındaki koşulların aynı olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda belirtilen bu hükümler tüm kaynaklar için geçerli olup her bir kaynak için yörenin özellikleri dikkate alınarak özel hükümler belirleninceye kadar geçerli olan hükümlerdir.

Baraj Rezervuarı Oluştuktan Sonra

Mutlak Koruma Alanında Kalan Köyler;

Gümüşgün, Kasaba, Savaşan, Killik, Kızılın, Gümüşkaya, İrmakboyu, Özgören Köyleri, Halfeti ilçesi olmak üzere 9 yerleşim yeri

According to the Regulation, any drinking water reserve must have protective belts around and these belts must be subject to some norms and rules. Norms and rules include the prohibition of any activity which may cause pollution, any kind of discharge and operation of engines which use oil derivatives.

The belt starting from the maximum water level of the reserve up to 300 metres (0-300 metres) is for absolute protection. This belt is to be expropriated when possible. Presently, no activity is allowed in this area except for some indispensable infrastructure works.

Short Distance Protection Area covers a further 700 metres starting from the end of the absolute protection belt (300-100 metres). This area is free for tourism and industrial facilities and settlements but not for farming involving the use fertilizers and pesticides.

Medium Distance Protection Area starts from the end of the short distance protection area and extends for 1000 metres (100-2000). This area is free for orchards, vineyards and houses on the condition that 5 % of the parcel is used out of 5000 m² parcels; and for such facilities as dairies, poultry farms, feed storage, etc. which do not produce waste. Crop farming is allowed on the condition that no fertiliser or pesticide is used.

Long Distance Protection Area extends from the medium distance protection area to the outer boundary of the basin (2000 metres). In this area there can be no new facility which generates solid, liquid or gas wastes of polluting character. No waste discharge is allowed to the brooks and streams of the area. Rules and norms in relation to settlement are the same with those relevant in the medium distance protection area.

The provisions stated above are applicable to all drinking water reserves. Until the identification of reserve specific rules and norms, these provisions will be in effect.

After the Formation of the Dam Lake

Villages to remain in the Absolute Protection Area;

9 settlements (Gümüşgün, Kasaba, Savaşan, Killik, Kızılın, Gümüşkaya, Özgören villages and the township of Halfeti)

Kısa Mesafeli Koruma Alanında Kalan Köyler:

Toydemir, Aşağı Çardak, Hisarköy, Tarlabası, Çiftekoz, Akdere, Yeniköy olmak üzere 7 yerleşim yeri

Orta Mesafeli Koruma Alanında Kalan Köyler:

Samandöken, Ayran, Bulaklı, Ballı, Kamışlı, Yukarı Çardak, Argaç, Beğendik, Sarılar, Bozyazı, Sırataşlar, Fıstıklıdağ, Ürünlü Köyleri olmak üzere 13 yerleşim yeridir.

Sonuç

Birecik Baraj Gölü altında kalan yerleşimlerde ve havzada yapılan arazi çalışması sonucu; arazi yapısının genelde eğimli olduğu, kayalık, sert ve geçirimsiz tabakadan oluştuğu, havzada herhangi bir sanayi ve turistik tesisin bulunmadığı gözlemlenmiştir.

Kaynağın içme suyu kaynağı olarak kullanılabilmesi de süreklilik sağlanması açısından gerekli ve zorunlu görülmektedir.

Bu çerçevede;

- Koruma alanlarında kalan mevcut yapıların dondurularak yeni yapılaşmalara izin verilmemesi,
- Özellikle kısmen su altında kalan köyler için yeni yol güzergahlarının tespitinde Yönetmelik hükümlerinin dikkate alınması,
- Baraj Gölü'nü besleyen derelerin kirlilik taşınımı açısından kontrol altına alınması,
- Havzada tarımsal verimi arttırmak amacıyla yoğun bir şekilde kullanılan tarımsal ilaçların ve gübrelere kontrol altına alınması,
- Havzada yaşayan insanların Yönetmeliğin ilgili hükümleri konusunda eğitilmesi ve bilinçlendirilmesi,
- Havza ile ilgili özellikle yöredeki kamu kuruluşlarının Yönetmeliğin ilgili hükümlerini uygulaması yönünde uyarılması,
- Havzadaki kontrol ve denetimlerin sıkça yapılması,
- Havzada erozyon kontrolü için gerekli çalışmaların yapılması,
- Nihai olarak, GAP ve yörenin özellikleri dikkate alındığında, Yönetmeliğin 16. Maddesi gereğince Birecik Baraj Gölü için özel hükümlerin belirlenmesi gerekmektedir.

Short Distance Protection Area:

7 settlements (Toydemir, Aşağı Çardak, Hisarköy, Tarlabası, Çiftekoz, Akdere and Yeniköy)

Medium Distance Protection Area:

13 settlements (Samandöken, Ayran, Bulaklı, Ballı, Kamışlı, Yukarı Çardak, Argaç, Beğendik, Sarılar, Bozyazı, Sırataşlar, Fıstıklıdağ and Ürünlü)

Conclusion

As a result of land surveys made in settlements to remain under the dam lake and in the basin as a whole it was observed that the land is slopy and having a rocky, solid and impermeable layers in general. Presently no industrial plant or tourism facility exist in the area. In conclusion, the following are considered as necessary:

- Existing buildings in the area must be frozen and no new building should be allowed,
- The provisions of the Regulation must be taken into account in the identification of new roads for those villages to remain under the dam lake,
- Streams flowing into the dam lake must be controlled in terms of their pollutants,
- Fertilizers and pesticides intensively used in the area to increase yield must be controlled,
- Local people must be informed and trained on the provisions of the Regulation,
- Government organisations in the region must be notified on the application of the relevant provisions of the Regulation,
- Control and supervision activities must be given a more frequent character,
- Relevant work for erosion control must be started, and
- Specific provisions for the Birecik Dam Lake should be laid down according to Article 16 of the Regulation.

GAP

ŞANLIURFA AGRO-GAP'98'E EVSAHİPLİĞİ YAPTI

Şanlıurfa Hosted Agro-GAP 98

GAP'ın Türk ekonomisine açtığı yeni ufukların bilinciyle 11.si düzenlenen Uluslararası Tarım Fuarı AGRO-GAP, 11-17 Nisan 1998 tarihleri arasında Şanlıurfa'da açıldı.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından desteklenen ve CNR Uluslararası Fuarçılık tarafından düzenlenen AGRO-GAP'98; GAP'a entegrasyon sürecinde olan yerli ve yabancı firmalar arasında teknoloji transferinin gerçekleştirildiği, verimli iş bağlantılarının kurulduğu, hizmet ve ürünlerin nihai tüketicilere en dolaysız biçimde sunulduğu bir ticaret arenasıdır.

The 11th of International Agriculture Fair "AGRO-GAP" took place in Şanlıurfa from 11 to 17 April 1998. The event reflected the new horizons opened by GAP before the Turkish economy.

AGRO-GAP 98 was organised by the CNR International Fairs with the support of the GAP Administration. The fair serves as a platform on which domestic and foreign firms exchange technology in the process of integration to GAP, establish promising business ties, and exhibit their goods and services directly to ultimate consumers.

AGRO-GAP 98 started with the opening speeches of Dr. İ.H. Olcay Ünver, President of GAP Administration, and Şahabettin Harput, Governor of Şanlıurfa. The fair was visited by thousands of people including representatives of agro-industry firms and farmers.

Şanlıurfa Valisi Şahabettin Harput ve GAP İdaresi Başkanı Dr.İ.H.Olcay Ünver'in konuşmalarıyla açılan AGRO-GAP'98, başta tarım endüstrisi kuruluşlarının temsilcileri ve çiftçiler olmak üzere onbinlerce kişi tarafından ziyaret edilmiştir.

Fuar'da sulama ekipman ve sistemlerinden alet ve makinalara, seracılık ekipmanlarından ısıtma, iklim ve havalandırma sistemlerine, hayvan yeminden tohuma kadar pek çok ürün ve hizmet sergilenmiştir.

Many goods and services, including irrigation equipment and systems, agricultural tools and machinery, greenhouse materials, heating and ventilation systems, feed and improved seed, etc. were exhibited in the Fair.

GAP

ÇOCUK GÖZÜYLE GAP

GAP as Children See It...

Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği halinde gerçekleştirilmekte olan ve yedincisi 1997-98 ders yılında tamamlanan "GAP Konulu Okullararası Resim, şiir ve Kompozisyon Yarışmaları" GAP İdaresi'nin neredeyse kurulduğundan itibaren yürüttüğü tanıtım faaliyetlerinin içinde en anlamlı olanıdır. Hedefi "sürdürülebilir insani kalkınma" olan GAP'ı, geleceğin güvencesi olan çocuklara daha iyi tanıtmak ve GAP'ın getireceği güzelliklerin heyecanını çocukların yüreğinde canlı tutmak ve benimsetmek GAP İdaresi'nin önem verdiği konuların başında gelmektedir. Bu hedefe de ancak bilinçli insanla varılabilir. Bu açıdan bakıldığında geleceğin büyükleri bize, daha güzel bir Türkiye'de yaşayacağımıza ilişkin sağlam ve güvenli mesajlar vermektedir.

Among all promotion activities of GAP Administration, the "GAP School Contest in Painting, Poetry and Essay Writing" carried out in cooperation with the Ministry of Education is the most meaningful one. The GAP Administration, having identified its target as "sustainable human development", places special importance to have children, bearers of our future, better informed about GAP and to imbue them with the enthusiasm of advantages the Project will bring along. The children of today or grown-ups of the future may then give us sound and pleasing messages that we will be living much better in the future.

The project has significance for neighboring countries as well. The contest has the aim of discovering how the

Türkiye için olduğu kadar, komşu ülkeler için de çok önemli olan bu büyük Proje'nin, çocukların kafasında, gönlünde nasıl yer aldığını ortaya çıkarmak için 7 yıldır düzenlenen ve sayısız güzel eserini katıldığı yarışmaların başladığı 1992 yılında çocuklar GAP'ı, sadece Harran'la suyun buluşması ya da Fırat'la Dicle'nin kavuşması olarak görürken, ilerleyen yıllarda GAP'ın daha farklı yönlerini ortaya koymuşlardır. Hepsini ayrı ayrı ödüllendirmeye değer bu eserlerde, çocuklarımızın GAP ile sağlanacak kalkınmayı, sadece bir ekonomik kalkınma olarak algılamayıp; daha temiz bir çevre, daha çok eğitim isteğinin talep edildiği bir ortam, daha iyi bir sağlık bilinci, daha katılımcı bir toplumun oluşması gibi "sürdürülebilir insani gelişme"nin aracı olarak hayal ettikleri gözlenmiştir.

Türkiye genelindeki tüm okulları ve yurt dışında okuyan Türk öğrencileri kapsayan yarışmalarda derece alan eserlerin, Türkiye'nin dört bir tarafından olduğu kadar, Türkiye'yi aşır yurt dışına taşınan eserler olduğu dikkate alındığında, coğrafî dağılımı oldukça ilgi çekicidir.

Yarışmada her dalda ilk üç dereceye giren öğrenciler para ödülü ile, GAP illeri birincileri ise 8 aylık eğitim bursu ile ödüllendirilmişlerdir. Ayrıca, yarışmada derece alamayan, ancak ödül almaya değer bulunan bir eser de GAP Özel Ödülü ile ödüllendirilmiştir. 7 Mayıs 1998 tarihinde GAP-TV tarafından "Gide Gide GAP" programında naklen yayınlanan ödül törenini takiben, açılan sergide, eserlerin tümü sergilenmiş, izleyenlerin beğenisini kazanmıştır.

Ankara'da Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, Başbakan Mesut Yılmaz ve Devlet Bakanı Salih Yıldırım tarafından kabul edilen öğrenci ve öğretmenleri, Şanlıurfa'da da Vali Şahabettin Harput ve Belediye Başkanı Ahmet Bahçivan tarafından kabul edilmişlerdir.

Atatürk Barajı'nı, sulamaya açılan alanları, Koruklu Araştırma İstasyonu'nu, tarih kokan Harran Ovası'nı gezen, ödüllü öğrenciler ve branş öğretmenleri, GAP'ı yakından görmeyi, Proje'nin içinde olmanın mutluluğunu yaşadıklarını dile getirmişlerdir.

Project is conceived by children. The contest is being held for 7 years now. At the outset, in 1992 when the contest was first introduced, children used to view GAP as an endeavor consisting of conveying water to the plains of Harran and confluence of the Tigris and Euphrates. However, as time ran forward, they started to expose some other and different aspects of the project as well. In their pieces, each of which genuinely deserves awards, it has become clearer and clearer that children do not think of GAP within the confines of an economic development project. Rather, they visualize it as something related to "sustainable human development" together with such aspects as a cleaner and better environment, higher quality and more accessible education, an enhanced awareness on health issues, and more participative communities.

The contest is open to students from all schools in Turkey and Turkish students abroad. The geographical distribution of award winning students have displayed interesting features over years.

In the last contest held in May 1998, while the top three students in each branch were given monetary awards, the winners from the GAP region were entitled to scholarships for a period of 8 months. Besides, another piece not making to the top three but deserved special mention was given "special GAP award". The ceremony was held on 7 May 1998 and broadcast alive by the GAP Channel of TRT. Following this ceremony, the winner of the painting contest opened the exhibition at which the works of all contestants were displayed.

Students and their branch teachers were received, while they were in Ankara, by President Süleyman Demirel, Prime Minister Mesut Yılmaz, State Minister Prof. Dr. Salih Yıldırım and President of GAP Administration in the Şanlıurfa part of the ceremony, students and their teachers visited Governor Şahabettin Harput and Mayor Ahmet Bahçivan.

Students and their branch teachers were then taken to a GAP trip covering the Atatürk Dam, areas recently opened to irrigation, Koruklu Research Station, and the age old Harran Plains. They all expressed their happiness for being able to see GAP so closely and "being right within the project".

7'inci "GAP Konulu Yarışmalar"da Derece Alan Öğrenciler Students at Top in the GAP Contest

Resim / Painting

Birinci / First	Yeter Çağlar, Şırnak
İkinci / Second	Ayşe Buse Üstün, Samsun
Üçüncü / Third	İlknur Kayaalp, Mersin

GAP İlleri Birincileri / Winners from the GAP Provinces

Adıyaman	Oğuzcan Karaca
Batman	Gökem Aydın
Diyarbakır	Hicret Adsız
Gaziantep	Gülbahar Kör
Kilis	Vesile Ezgi Sönmez
Mardin	Meltem Kayataroğlu
Siirt	Haşim Baykara
Şanlıurfa	Mehmet Korkmaz
Şırnak	Yeter Çağlar

Şiir / Poetry

Birinci / First	Gülcan Özsemerci, İsviçre
İkinci / Second	Özden, Edirne
Üçüncü / Third	Nazan Alkış
GAP Özel Ödülü / GAP Sp.Award	Özlem Çokal, Kayseri

GAP İlleri Birincileri / Winners from the GAP Provinces

Adıyaman	Sudan Çetinkaya
Batman	İlknur Erdem
Diyarbakır	Neslan Aktaz
Gaziantep	Meltem Kılınc
Kilis	Zehra Çobanoğlu
Mardin	Saliha Özbek
Siirt	Nazan Alkış
Şanlıurfa	Abdullah Bozkoyun
Şırnak	Fahrettin Tağar

Kompozisyon / Essay Writing

Birinci / First	Arzu Koşgıt, Edirne
İkinci / Second	Zeynep Aksoy, Samsun
Üçüncü / Third	Esen Genç, Kilis

GAP İlleri Birincileri / Winners from the GAP provinces

Adıyaman	Sema Özgür
Batman	Mehmet Emin Akyıldız
Diyarbakır	Cemal Kaplan
Gaziantep	Mehmet Ünalın
Kilis	Esen Genç
Mardin	Emel Altındağ
Siirt	Başak Bağırsakçı
Şanlıurfa	Şevin Hasbayram
Şırnak	Susin Gören

TÜRKİYE RESİM BİRİNCİSİ

Yeter ÇAĞLAR
İsmetpaşa İlköğretim Okulu - ŞİRNAK

ÇATOM

Bilgi ve ayni yardımlarınız için
Türkiye Kalkınma Vakfı Diyarbakır Bölge Müdürlüğü'ne
(0.412.235 77 90-91)

veya

GAP İdaresi Şanlıurfa Bölge Müdürlüğü'ne
(0.414.314 17 50)

başvurabilir;

Nakdi yardımlarınızı Türkiye Kalkınma Vakfı
Vakıflar Bankası Finans Market

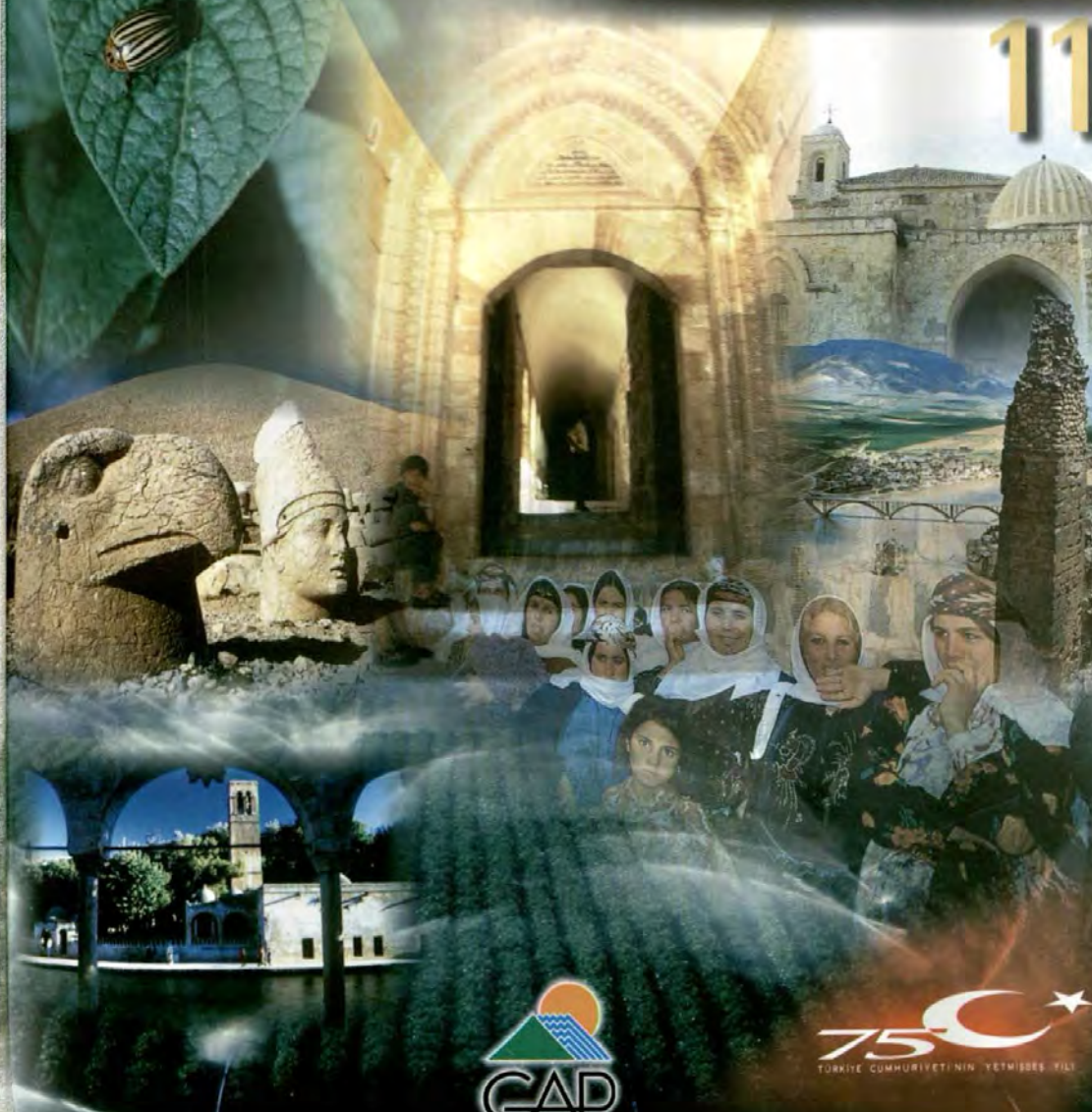
2002124 No.lu ÇATOM hesabına yatırabilirsiniz.

GAP

Yıl / Year 6
Summer / Yaz
1998

REVIEW

11

ŞANLIURFA BANKASI FİNANSMANI İLE 26 GAP İDARESİ'NCE YÜRÜTÜLECEK OLAN PROJELERİ SÖZLEŞMESİ İMZALANDI

Contracts were acted for the projects
"Şanlıurfa-Harran Plains on-farm and
"Management" and "GAP Urban Planning and Sanitation"
which are to be carried out by the
Administration with the World Bank Funds

GAP İDARESİ ile ŞİŞECAM 27 BÖLGESİ'NDE AMBALAJLAMA KURULUŞUNUN İŞBİRLİĞİ YAPIYOR Administration Cooperates With Şişecam in the Field of Packing

GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ'NCE 28 KÜLTÜR VARLIKLARININ KORUNMASINA FAZLA ÖNEMLİK YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER Activities by the GAP Regional Development Administration for the Protection of Cultural Heritage

GAP BÖLGESİ'NDEKİ KÜLTÜR VARLIKLARININ 35 KORUNMASI, YAŞATILMASI VE TANITILMASI SEMPOZYUMU Symposium on the Protection and Preservation of Cultural Assets Existing in the GAP Region

ŞANLIURFA'DA HALKBİLİM 40 ÇALIŞMALARININ ÖNEMİ

Importance of Research and Study on Folklore in Şanlıurfa

ZAMANIN SOLUKLANDIĞI YER, 44 TARİHİ URFA ÇARŞILARI

A Place Where Time Takes a Breath: Ancient Urfa Bazaars

6. ULUSLARARASI 47 KAHTA KOMMAGENE FESTİVALİ 6th Kahta International Commagene Festival

GAP BÖLGE'SİNE ZİYARETLER DEVAM EDİYOR 49 Visits to the GAP Region Continues

BİRECİK BARAJI'NDAN ETKİLENEN 51 YERLEŞMELERDEN GÜMÜŞGÜN KÖYÜ Gümüşgün Village : A Settlement Affected by Birecik Dam

BARAJ SULARI ALTINDA KALACAK 53 TOPRAKLAR BELGESELE KONU OLUYOR Land to be Submerged by Dam Lake Becomes the Theme of a Documentary

KARKAMIŞ VE İLISU BARAJ GÖL AYNASI 55 ALTINDA KALACAK YERLERDE YAPILACAK OLAN ARKEOLOJİK ÇALIŞMALARLA İLİŞKİN PROTOKOL İMZALANDI

Protocol Was Signed on the Conduct of Archaeological
Work In Areas to Remain Under Karkamış and Ilisu Dam Lakes

Sayın Okurlarımız,

GAP Dergisi'nin 11. sayısında, tarih boyunca uygarlıklar kavşağı olmuş GAP Bölgesi'ndeki, kültür varlıklarına ve Bölge'de yürütülen kültürel çalışmalara yer verdik.

Bölgesel kalkınmanın hedeflerinden birisi de Bölge'deki zengin kültürel geçmişin tanıkları olan kültür varlıklarının korunması ve gelecek nesillere aktarılmasıdır.

GAP İdaresi bu sorumluluğun bilincinde olarak, entegre bölgesel kalkınma yaklaşımı çerçevesinde Bölge'deki baraj gölleri altında kalacak arkeolojik değerlerin kurtarılması ve belgelenip yayınlanması, taşınmaz kültür varlıklarının belgelenmesi, sit alanlarında rekreasyon alanlarının yaratılması gibi çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu sayımızda GAP'ta kültür varlıklarına ilişkin, ilgili kişi ve kurumların yaklaşım ve çalışmalarına yer verilmeye çalışılmıştır.

Katkıda bulunanlara teşekkürlerimizi sunarız.

Saygılarımızla
"GAP Dergisi"

To the reader

In this 11th issue of our bulletin, we have given ample space to the cultural assets of the GAP Region which has been the crossroad of many civilisations throughout the history and to cultural activities presently carried out in the region.

It is widely accepted that one of the targets of regional development is to preserve and transfer to the coming generations those cultural assets which testify the rich cultural heritage of the region concerned.

In this issue, a space was devoted to the approach and activities of those authorities and institutions which are involved in the conservation and preservation of cultural assets in the GAP Region.

Our thanks are due to those who have contributed.

With best regards
"GAP Review"

YIL / Year 6 • SAYI / Number 11

GAP REVIEW

GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI ADINA SAHİBİ

Publisher on behalf of GAP Regional
Development Administration
BAŞKAN / President
Dr. İ.H. Olcay ÜNVER

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

General Editorial Director
Kaya YAŞINOK

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Managing Editor
Zeynep AKINCI

YAYIN KOORDİNATÖRÜ ve İNGİLİZCE REDAKTÖR

Editorial Coordinator and
English Editorial
Füsun ORALALP

YAYIN KURULU / Advisory Board
Zeynep AKINCI Can KAFDAĞLI
Aslıhan GÜVEN İbrahim TUĞRUL
Necati ÖZKAN

YAZI KURULU / Editorial Board
Emine AKIN Füsun ORALALP
Zeynep ÇULHA İşıl ZORLUTUNA
Şeniz KOBAL Selda ÖZDEMİR
Sibel ARIKAN

BÖLGE KOORDİNATÖRÜ

Regional Coordinator
Erdal ERDEM

ADRES / Address

Brandt Willy Sok. No : 5
Çankaya 06680 ANKARA
Tel : (009 312) 442 23 24 - 440 13 84
Fax: (009 312) 440 13 84
e-mail: gap@servis.net.tr
Internet home page : www.gap.gov.tr.

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

Regional Directorate
Urfa Tünel Çıkış Ağızı P.K. 55
63000 ŞANLIURFA
Tel : (009 414) 314 17 50
Fax: (009 414) 313 50 73

GRAFİK TASARIM & BASKI

Rekmay Ltd. Şti. : (312) 231 09 26 - 74

GAP Dergisindeki yazılarda yer alan görüşler yazarlarına aittir. Bu yazılar GAP Dergisi kaynak gösterilmek suretiyle kullanılabilir.

Gönderilen yazılar yayınlanın veya yayınlan-
masın iade edilmez. Yayın Kurulu gönderilen
yazıları yayınlayıp yayınlamamaya ve üzerinde
gerekli düzeltmeyi yapmaya yetkilidir.

ISSN 1301-5745

ESERLERİYLE BİRECİK, HALFETİ, SURUÇ VE BOZOVA İLÇELERİ İLE RUMKALE

Townships of Birecik, Halfeti, Suruç and Bozova and
Rumkale with Their Historical Remains

4 KÜLTÜR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI PROF. DR. O.TEKİN AYBAŞ:

"BÖLGE'DE KURTARMA KAZILARIMIZ HIZLANMALI"
O.Tekin Akbaş, Undersecretary of the Ministry of Culture :
Our Rescue Work in the GAP Region Must be Given Pace

8 GAP YÜKSEK KURULU ANKARA'DA TOPLANDI

GAP Higher Council Meets in Ankara

9 GAP 2010 PLANI ÇALIŞMALARI SÜRÜYOR

Work on Plan GAP 2010 is in Progress

10 GAP'TAN SORUMLU DEVLET BAKANI PROF. DR. M. SALİH YILDIRIM'IN BASIN TOPLANTISI

Press Meeting by State Minister Prof. Salih YILDIRIM

11 DEVLET BAKANI PROF. DR. M. SALİH YILDIRIM'A ÖZEL ONUR ÖDÜLÜ

State Minister Prof. Dr. M. Salih Yıldırım Receives the
Speial Honor Prize

12 GAP'TA VAKIFLAR Foundations in GAP

14 GAP BÖLGESİ MÜZELERİ Museums in the GAP Region

23 GAP İDARESİ ICARDA İLE İŞBİRLİĞİNE BAŞLIYOR

GAP Administration Starts Cooperation With ICARDA

25 HALFETİ'DE EKONOMİK YATIRIM SEÇENEKLERİ TARTIŞILDI

Workshop on Economic Investment
Alternatives for Halfeti

ÇATOM

Bilgi ve aynı yardımlarınız için
Türkiye Kalkınma Vakfı Diyarbakır Bölge Müdürlüğü'ne
(0.412.235 77 90-91)

veya

GAP İdaresi Şanlıurfa Bölge Müdürlüğü'ne
(0.414.314 17 50)

başvurabilir;

Nakdi yardımlarınızı Türkiye Kalkınma Vakfı
Vakıflar Bankası Finans Market
2002124 No.lu ÇATOM hesabına yatırabilirsiniz.

ESERLERİYLE BİRECİK, HALFETİ, SURUÇ VE BOZOVA İLÇELERİ İLE RUMKALE

*Townships of Birecik, Halfeti, Suruç and Bozova and
Rumkale with Their Historical Remains*

Şanlıurfa ilimizin Birecik, Halfeti, Suruç ve Bozova ilçeleri ile çevresindeki, Gaziantep ve Şanlıurfa illerimiz arasında önemli bir kale konumunda bulunan Rumkale'deki sanat değeri taşıyan eski eserleri kapsayan çalışmamız, GAP İdaresi ile Hacettepe Üniversitesi'nin ortaklaşa yürüttükleri bir projedir. Bir yılda tamamlanan bu geniş kapsamlı ve özverili bir çalışmanın ürünü olan projeyi Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü üstlenmiştir.

Hacettepe University and the GAP Administration jointly conducts a project to cover and document historical remains and pieces existing in the Birecik, Halfeti, Suruç and Bozova townships of Şanlıurfa and in Rumkale which stands out as an important fortress between Gaziantep and Şanlıurfa. Hacettepe University, Faculty of Letters, Department of History of Arts has undertaken this project which is the product of a comprehensive and painstaking work of one year.

Çalışmamızın temel amacı, bir bölümü kısa süre sonra Birecik Barajı suları altında kalacak, buna ek olarak bir bölümü oldukça harap durumda bulunan ve diğerleri geçirdikleri onarımlarla özgünlüklerini gün geçtikçe daha çok kaybetmekte olan eski eserlerimizi zaman geçirmeden belgelemektir. Projemize başlamadan kısa bir süre önce, Birecik'i eserleriyle monografik olarak tanıtan C.KÜRKCÜOĞLU'nun "Birecik" adlı eseri (Ankara 1996) bize gerçekten yol gösterici oldu. Şanlıurfa ilimiz ile ilgili bazı yayınlarda Birecik'e kısmen yer verilmiş olmasına karşın, diğer ilçelerin hemen hiç dikkate alınmamış olduğunu da üzülerek tesbit ettik. Atatürk Barajı'nın yapımıyla sular altında kalmış Bozova İlçesi çevresindeki eserlerin büyük bir bölümü ne yazık ki belgelenmemiştir. Aynı durumun özellikle Halfeti ilçesi ile Birecik ilçesinin Ayran ve Dorucak köylerinde yaşanmasından önce bu yerleşimlerimizdeki sanatsal değeri olan eski eserlerin kapsamlı bir biçimde belgelenmesine çalışılmış ve önerilerimiz belirtilmiştir.

Gerek harap durumda bulunan, gerekse her geçen gün özelliklerini büyük ölçüde kaybeden eski eserler için de aynı yaklaşım benimsenmiştir. Ancak bununla yetinilmeyerek, belgeleme çalışmasının biraz sınırları dışına çıkılarak bu eserlerin özellikle Güneydoğu Anadolu Bölgesi çerçevesinde değerlendirilmesine de çalışılmıştır.

Çalışmamızda dört ilçe merkezi, bir bucak, sekiz köy, bir mezra ile bir terk edilmiş kale içindeki toplam 72 yapı, 2 dış kale suru, 1 iç kale, 2 kent kapısı, 6 mezarlık ve ev içinde bulunan 1 yatır incelen-

The basic objective of the project is to make a documentation of historical pieces and remains in the area which are soon to remain under water with the construction of Birecik Dam. In addition to those pieces which will inevitably remain under water, some assets are extremely damaged and some are about to lose their original appearance after a series of restorations and changes. Before actually starting out our project, the study "Birecik" (Ankara, 1996) by C. Kürkcüoğlu who is reputed for his monographic studies on the area was quite useful in guiding our work. We have also noticed with some disappointment that though Birecik finds its place in publications related to Şanlıurfa, there is almost no information on the other townships of the province. Consequently, many remains used to exist in the area before the construction of Atatürk Dam unfortunately could not be documented. In order to prevent the same thing happen to the historical assets of the township of Halfeti, and in Ayran and Dorucak villages of Birecik, it was proposed to conduct a comprehensive work to document whatever remains in this area.

The same approach was also adopted for pieces which have been damaged or losing their original characteristics in time. However, by stepping out of the limitations of a documentation work, efforts have also been made to have these works and pieces valorised locally in the region.

Our work covered 4 township centres, 1 sub-district, 8 villages, 1 sub-district, a total of 72 structures existing in an abandoned fortress, 2 outer walls of a fortress, one inner fortress, 2 ancient city gates, 6 cemeteries and one tomb existing in a house. Structures are composed of the following: 17 mosques, 3 smaller mosques, 7 inns, 5 baths, 20 tombs, 10 houses, 2 churches, 1 monastery, 4 gates, 2 outer fortresses, 2 city gates, 1 inner fortress and 4 mills. In addition to these, 6 cemeteries were also covered considering that some of them will remain under water. It was striking to notice that only 31 of these structures had been registered. As to publications in this field, there is information only for

miştir. Eserlerimizden 17'si cami, 3'ü mescit, 7'si han, 4'ü hamam, 20'si türbe, 10'u konut, 2'si kilise, 1'i manastır, 4'ü kabaltı, 2'si dış kale, 2'si kent kapa- sı, 1'i iç kale ve 4'ü değirmendir. Ayrıca, 6 mezar- lık da, özellikle bir bölümünün sular altında kala- cağı dikkate alınarak çalışmamızın kapsamına alınmıştır. Sözkonusu eserlerin yalnızca 31'nin tes- cilli olması dikkat çekicidir. Yayınlarda ise, daha önce de belirttiğimiz gibi Birecik'teki eserlere ve kısmen Rumkale'ye yer verilmiştir. Ancak, bu eser- rin bile tasvir, fotoğraf ve çizimleriyle yeterince bel- gelendiği söylenemez. Eski dokusunu kısmen de olsa koruduğu dikkatimizi çeken Birecik'in kent dokusu- na da tarihçesi içinde yer vermeyi uygun bulduk.

Daha önce de belirttiğimiz gibi, incelediğimiz eser- den muhtemelen Birecik ilçesi Merkez bucağına bağlı Dorucak (1 türbe) ve Ayrın (1 türbe, ikiye bölünmüş 1 mezarlık) köyleri ile Halfeti İlçe Merkezi (1 cami, 1 mescit, 1 hamam, 1 türbe ve 1 mezarlık) ve Saylakka- ya (1 cami) ve Savaşan (1 kilise) köylerindeki eserler tümüyle veya kısmen baraj suları altında kalacaktır.

Hiç kuşkusuz en yoğun etkilenme bölgesi Halfeti'dir. Bu eserlerin çevrede başka bir yere taşınması olanağı bulunmadığı takdirde, hiç değilse kitabe- lerinin ve mezarlıklardaki tarihi mezar taşlarının Şanlıurfa Müzesi Müdürlüğü'ne taşınması uygun olacaktır. Baraj sularından değil de ihmalkarlık- tan dolayı tahrip olan Birecik Kalesi'ne ait altı kitabenin de tüm parçalarıyla birlikte zaman yiti- rilmeden Şanlıurfa Müzesi'ne taşınması, tamamlanarak koruma altına alınması gereklidir. Diğer eserler dikkate alındığında, köylerde ve Birecik İlçe merkezindeki bazı yapıların çok harap durumda bulduklarını da belirtmek istiyoruz. Bu yapılar için acil koruma önlemlerinin alınması, hatta mümkün olursa konunun uzmanları tarafından restorasyonlarının yapılması gerekmektedir.

Kısa sürede büyük bir özveriyle gerçekleştirilen bu çalışmanın sürdürülmesi, eserlerin korunması ve her şeyden öte yaşatılarak gelecek kuşaklara birer sanat eseri olarak aktarılabilmesi en büyük dile- ğimizdir. Modern yapılaşmanın yöremizdeki doğal ve kentsel dokuyu bozmasına daha fazla müsaade edilmeyeceğinden kuşku- mumuz yoktur. Eski eserlerin ve kentsel dokuların da bizler gibi sevgi ve ilgi beklediğini hiçbir zaman unutmamız gerekir.

those pieces in Birecik and partly for Rumkale as we have mentioned earlier. Even this scant information cannot be said to document its subjects properly with descriptions, photographs or drawings. We have found it appropriate to give some space in an historical context to Birecik which is observed to preserve its original urban fabric.

As we have stated before, among the pieces and structures we examined, besides the villages of Dorucak (1 tomb) and Ayrın (1 tomb, a part of the grave- yard), Halfeti town (1 mosque, 1 small mosque, 1 tomb and 1 graveyard), Saylakka (1 mosque) and Savaşan (1 church) will completely or partly remain under water. Halfeti is no doubt the centre which will be affected most. In case there is no possibility of moving all pieces to somewhere else, it will be proper to move to Şanlıurfa Museum at least the old inscriptions and antic tombstones existing here. The fortress of Birecik has so far suffered much damage not because of dam construction but of neglect. The inscriptions existing in this fortress too must be moved out to the Museum and preserved there. Consider- ing other pieces in the area, we must stress that they are extremely damaged or demolished. These pieces need urgent measures for protection and, if possible, restoration by specialists.

It is our sincere wish that this work continue, pieces are taken under protection and transferred to com- ing generations as specimens of art. It is for cer- tain that we can no more let modern urban devel- opments disfigure natural or urban fabric. We should never forget that antic pieces and urban fabrics need affection and care just like we as human beings do.

KÜLTÜR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI PROF. DR. O.TEKİN AYBAŞ: "BÖLGE'DE KURTARMA KAZILARIMIZ HIZLANMALI"

*O. Tekin Akbaş, Undersecretary of the Ministry of Culture :
Our Rescue Work in the GAP Region Must be Given Pace*

GAP Bölgesi'nde entegre ve sürdürülebilir bir kalkınma projesi uygulanıyor. Bu bağlamda Kültür Bakanlığı'nın GAP'a bakış açısı nedir?

An integrated and sustainable development project is in implementation in the GAP Region. What is the outlook of your Ministry to GAP in this context?

GAP sadece Türkiye için değil, Avrupa ve Ortadoğu ülkeleri için de ümit kaynağı, bereket alanı. GAP hakkında bilgi edinen ya da GAP'ı gören insanlar buraya bir ümit kaynağı olarak bakıyorlar.

GAP is a source of hope and a region of

wealth not only for Turkey but also for Europe and the countries of Middle East. Those who are informed about GAP or had a chance to see the region look at the issue this way.

Dünya GAP'a bu kadar büyük önem verirken, Kültür Bakanlığı da kendi üzerine düşeni yapmanın hazırlıkları içinde. Kültür Bakanlığı olarak Bölge'de öncelikle kültür tüketimini araştıracağız ve daha sonra da halkın gereksinimi nedir, bunları saptayacağız. Bu saptamaların ardından Bölge'ye yönelik bir proje üzerinde çalışacağız. Bu bağlamda hazırlıklarını sürdürdüğümüz Türkiye Kültür Haritası çalışması kapsamında da GAP Yöresi'ne de ağırlık vereceğiz. Bölge'de kütüphanelerin açılması, varolanların zenginleştirilmesi, Türk Halk Müziği ve Klasik Türk Müziği korolarının oluşturulması, Devlet Tiyatroları'nın Bölge'de daha aktif hale gelmesi gibi çalışmalar önceliklerimiz arasında.

While the world is placing such importance to GAP, the Ministry of Culture on its part is preparing for its specific duties. As the Ministry of Culture we will firstly investigate the consumption of culture in the region and then we will identify what the people need. Following this elaboration we will be engaged in a project on the region. In this context, we will assign special importance to the GAP region within the framework of the "Cultural Map of Turkey" whose preparations are presently under way. Our priorities in this work include the opening of new libraries in the region, enrichment of those already exist, formation of choirs in Turkish folk and classical music, and activation of state theatres in the region.

GAP Türkiye'nin geleceğine açılan bir pencere. Geleneksel el sanatlarımızı canlandırmak için Kültür Bakanlığı olarak hem üretimi destekleme, hem alıcı rolüne gireceğiz, üretim merkezleri oluşturup, onları teşvik edeceğiz. Türk el sanatlarını ileri çağlara, yeni yıllara aktarmak, ulaşımını sağlamak amacıyla Kültür Bakanlığı olarak çaba sarfediyoruz.

GAP kalkınma sürecinde; Bölge kültürü ve kültür varlıklarına ilişkin görüşleriniz nelerdir?

Haziran 1998'de Şanlıurfa'da düzenlenen Kültür Varlıkları Sempozyumu'nda Kültür Bakanlığı'nın GAP yöresindeki taşınmaz kültür varlıklarına bakış açısını anlattım. Biz GAP yöresini Türkiye'nin diğer yörelerinden ayrı tutmuyoruz. Tutmamamız gerekiyor bu bir. İkincisi; Yapılan barajlar nedeniyle, kurtarma kazıları orada başlatmak zorundayız. O konuda Ortadoğu Teknik Üniversitesi koordinatörlüğünde, aynı eski Keban Projesi'nde yürütülen kurtarma kazıları gibi bir projeyi başlatmak üzereyiz. Devlet Su İşleri, GAP İdaresi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Kültür Bakanlığı olarak bu projeyi önümüzdeki günlerde protokole bağlayacağız. Bunları kurtarıırken, Türkiye bir de kurtarma kazıları konusunda ulusal bir bilgi bankası, bir veri tabanı kazanacak. Zaten Keban Projesi nedeniyle Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde bir birikim var. GAP yöresindeki kurtarma çalışmalarının koordinatörlüğünü O.D.T.Ü. üstlendi ve 10-15 belki 20 kazı grubuyla bu kazıları yönlendirecek. Bu taşınmaz kültür varlıklarının bir kısmı belki taşınabilir. Ya da kazılar yapılabilir. Taşınır kültür varlıkları kurtarılabilir. Kurtarma kazılarında önemli olan kurtarmak, kurtarmadıklarımızı tespit etmek ve gelecek kuşaklara, bunların kurtarılmasını bırakmak. "Su-altı Arkeolojisi" de her geçen gün gelişmekte. Türkiye'de, üç kenarı su ile çevrili olan ve bir sürü batıkların olduğu ülkemizde, sualtı arkeolojisine bizim de son derece önem vermemiz lazım. Ve biz Kültür Bakanlığı olarak bunun önemini biliyoruz.

GAP is a window opening out to the future of Turkey. To revive our traditional handicrafts, we will act both as a supplier and buyer; we will establish production centres and encourage them. We are making efforts as the Ministry of Culture to sustain the Turkish handicrafts for the coming years and generations.

What is your idea about the culture of the region and its cultural assets in the process of GAP development?

At the symposium on the Cultural Assets of the GAP region held in Şanlıurfa in June 1998, I described the approach of the Ministry to the immovable cultural assets of the region. We do not separate the region from other regions of the country. This is the first point. Secondly, we have to start salvation works there because of dam constructions. On this issue, we are about to start a project together with the Middle East Technical University (METU) just like the Keban Project of the past. This is a project on excavations for rescue. We will tie this project to a protocol soon also with the participation of the State Hydraulic Works (DSİ). While conducting rescue work, a data base, a national information bank on similar works will be formed. The METU already has an experience in this field owing to its involvement in the Keban Project. The university has undertaken the role of coordinating salvation activities. It will direct relevant works with some 15-20 excavation teams. May be it will be possible to move some of these cultural assets elsewhere. Some can be saved for sure. What is important in this work is to save what can be saved and for the rest to conduct relevant identification and documentation work for coming generations. "Underwater Archaeology" is making progress. In Turkey as a country surrounded by seas which have many sunken entities we should give importance to this branch. As the Ministry, we are fully aware of the importance of this flourishing discipline.

GAP Bölgesi'nde belirli bir kalkınma var. Bu kalkınma sürecinden etkilenen kültürel varlıklarına yönelik ne yapılabilir?

Şimdi bir Kültür Bakanlığı Müsteşarı olarak değil, bir öğretim üyesi olarak, bir akademisyen olarak bir araştırmacı olarak, az çok dünyayı gezip gören bir insan olarak bu varlıkların yok olmasına son derece üzüliyorum. Fakat bir tarafta da Türkiye'nin ekonomisi var, Türkiye'nin enerji ihtiyacı var, Türkiye'nin sulama ihtiyacı var. Bunları da gözardı etmemek lazım. Bakış açım her ikisini dengede tutmaktır. Yani bir yerde eğer 30 yıllık ya da 50 yıllık sulama ihtiyacımı karşılayacaksam o zaman bazı şeylerden feragat etmem lazım. Eğer başka havzalar varsa, başka mekanlar varsa, barajları kurmak için belki oraya yönelmek lazım. Ama D.S.İ. ile konuştuğumuz zaman; "Biz bunun etüdüünü yıllardır yapıyoruz, ve tek çözüm bu" diyorlar. Yani koca Harran Ovası'nı sulayıp, koca Avrupa'yı besleyecek bir potansiyeli ortaya çıkarmak elbette bir ülke sorunu, bir ekonomik sorun, bir gelecek sorunu. Ama Kültür Bakanlığı Müsteşarı olarak olaya baktığım zaman da üzüliyorum. Onun içinde diyorum ki; bu kurtarma kazalarına bizim elbirliğiyle biran önce başlamamız lazım ve O.D.T.Ü'nün bu girişimi benim gerçekten çok hoşuma gitti. Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nin Keban Projesi gibi bir geçmiş var. Bir takım camiler bile taşındı, taşınabilir olanları imkan buldukça taşıdılar. Ondan sonra sürekli yayın yapıldı. Ama bir kısmı da sualtında kaldı, bu da kaçınılmazdı. Şimdi aynı şeyi GAP yöresi de yaşayacak. Ama önemli olan, elbirliği ile kurtarılabilir olanları kurtarmak, bunları müzelerle aktarmak ve bilim dünyasına kazandırmak için yayına geçmek lazım. Bu konuda çalışmalarımızı hızlandırmamız lazım.

Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nin Keban Projesi gibi bir geçmişi var. Bir takım camiler bile taşındı, taşınabilir olanları imkan buldukça taşıdılar. Ondan sonra sürekli yayın yapıldı. Ama bir kısmı da sualtında kaldı, bu da kaçınılmazdı. Şimdi aynı şeyi GAP yöresi de yaşayacak. Ama önemli olan, elbirliği ile kurtarılabilir olanları kurtarmak, bunları müzelerle aktarmak ve bilim dünyasına kazandırmak için yayına geçmek lazım. Bu konuda çalışmalarımızı hızlandırmamız lazım.

In this sense, the initiative of METU has pleased me much. It has a record which includes its experience in Keban. In Keban, they moved out and saved everything whenever it was possible. In fact they even moved out some mosques. Nevertheless, some remained under water and such an outcome was inevitable. Now the same experience will be lived in GAP. So what can be done is to save as much as possible, record others and publish the results for the world of science. We must give pace to our work.

Specific developments are taking place in the GAP region. What can be done for the cultural assets affected by these developments?

Now, not only as the Undersecretary of the Ministry of Culture, but as an academician, a researcher, a person who has seen other parts of the world I feel extremely sorry for the loss of such assets. But on the other side of the picture you have the economy of the country, her energy needs, need for irrigation, etc. We must not underscore the importance of these necessities. My approach is to find a balance in-between. This means if I am able to respond to irrigation needs for 30 or 50 years, if I am able to make the region a prosperous one, I must be ready to make some sacrifices. Of course if there are some other places we should move there to construct dams. But when you discuss the matter with the DSİ they say "we have

been studying this issue for years and this is the only solution". In short, to mobilise a potential which could irrigate the vast Harran plain and so feed the whole Europe is surely a national issue, an issue for economics and for the future. Yet, as a senior official in charge of cultural affairs I still feel sorry when I look at that region. In conclusion, I say that we must start out immediately for rescue work. In this sense, the initiative of METU has pleased me very much. It has a record which includes its experience in Keban. In Keban, they moved out and saved everything whenever it was possible. In fact they even moved out some mosques. Nevertheless, some remained under water and such an outcome was inevitable. Now the same experience will be lived in GAP. So what should be done is to save as much as possible, document others and publish the results for the world of science. We must give pace to our work.

Şanlıurfa'da 01-05 Haziran 1998 tarihleri arasında GAP İdaresi tarafından gerçekleştirilen "GAP Bölgesi'nde Kültür Varlıklarının Korunması, Yaşatılması ve Tanıtılması Sempozyumu" ile ilgili görüşleriniz nelerdir? Sempozyum sizce Bakanlığın GAP'la ilgili yaklaşımına yeni bir bakış açısı getirdi mi?

Kurtarma kazılarında, bir gün geç kalmak bile geç kalmaktır. O bakımdan Kültür Bakanlığı olarak GAP İdaresi'nin olaya yaklaşımını son derece olumlu buluyorum. Keşke diğer kuruluşlar; Enerji Bakanlığı da, Tarım Bakanlığı da yapsa aynı şeyi. Ama inanıyorum ki GAP İdaresi, bütün bunların üstünde bir örgüt olarak soruna sahip çıktı ve bu kurtarma olayını gündeme getirdi. Kültür Bakanlığı olarak biz bunu sadece desteklemiyoruz ya da şükranla karşılamıyoruz. Ama diyoruz ki gelin işbirliği yapalım. Yani bizim ekiplerimiz var, bu konuda yetişmiş elemanlarımız var ama projenin sahibisiniz. Kültür Bakanlığı da, kültür varlıklarını kurtarma açısından bunun ucundan tutuyor. Sizde diyorsunuz ki; bakin biz bunun bilincindeyiz gelin bir koordinasyon sağlayalım. İşbirliği yapalım hep birlikte bu kültür varlıklarını kurtaralım. Çünkü GAP'ı kurtarmak için bu proje şart ama ona bağımlı olarak kurtarılması gereken başka şeyler de var. Bunlardan biri de taşınmaz kültür varlıklarıdır. Bunların taşınabilir olanlarını taşıyalım diyorsunuz. Çünkü Sempozyumda onlar dile getirildi. Onun için de vakit az diyorsunuz Bizde Kültür Bakanlığı olarak geldik, biz üzerimize düşeni yapmaya hazırız. Gelin elbirliği ile bunu yapalım. Ve bugün bu gerçekleşti. Yani O.D.T.Ü.'nin şemsiyesi altında; Kültür Bakanlığı, GAP İdaresi, DSİ, yerli ve yabancı bilimadamları, üniversiteler, hep birlikte bu projeyi yürütecekler ve GAP'ı taşınmaz ya da taşınır kültür varlıkları açısından kurtarma yoluna gidecekler.

What do you think about the "Symposium on the Protection and Preservation of Cultural Assets in the GAP Region". Do you think that this symposium gave a new outlook to your Ministry in regard to GAP?

As far as this specific rescue work is concerned, even a one day delay is a delay in proper sense. Thus, as the Ministry of Culture we think that the approach of the GAP Administration is very positive. I wish others, for example the Ministry of Energy or Agriculture could do the same. I believe that the GAP Administration is a head of the others to commit itself to the issue and brought it into agenda. We, as the Ministry of Culture, do not suffice to support this initiative or be grateful about it. We say let's cooperate. It is your project; but we have teams and personnel trained in this field. It means, the Ministry is also holding one side of the project with its concerns about saving cultural assets. The GAP Administration then says "yes we are aware of that, so let's cooperate and save what can be saved". Such a project is essential, but there are other things to save in relation to this project. These are immovable assets. You say let's move what is moveable among them. But, as I stated at the symposium, time is too short. Considering time constrains we have staged in urgently as the Ministry to do it together. And now it is realised. I mean, under the umbrella of METU, the Ministry of Culture, GAP Administration, DSİ, national and international scientists, universities will altogether carry this project out and find ways of saving as much as possible in terms of moveable and immovable cultural assets.

GAP

GAP YÜKSEK KURULU ANKARA'DA TOPLANDI

GAP Higher Council Meets in Ankara

Toplantı Başbakan Sayın Mesut YILMAZ başkanlığında,
GAP İdaresi'nin yeni binasında gerçekleşti

The Meeting at the New Headquarters of GAP Administration was
Presided by Prime Minister Mesut Yılmaz

GAP Yüksek Kurulu, Başbakan Mesut YILMAZ başkanlığında 18 Ağustos 1998 günü saat 14.00'de GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Toplantı Salonu'nda gerçekleştirildi.

GAP Yüksek Kurulu üyeleri; Devlet Bakanı

Prof.Dr.M.Salih YILDIRIM, Devlet Bakanı Işın ÇELEBİ, Bayındırlık ve İskan Bakanı Yaşar TOPÇU ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Cumhurbaşkanlığı İdaresi Başkanlığı Toplantı Salonu'nda gerçekleştirildi.

GAP Yüksek Kurulu Toplantısı'nda, Bakanlar Kurulu'nun 4 Haziran 1998 tarihinde aldığı "Güneydoğu

Anadolu Projesi'nin 2010 yılına kadar tamamlanması" kararına dayanarak, GAP İdaresi'nce hazır-

GAP Yüksek Kurulu
GAP İdaresi'nin yeni taşındığı,
Willy Brandt Caddesi No.5
Çankaya adresindeki yeni
binasında yapıldı.

GAP Higher Council Convened
at the new building of
GAP Administration at:
5 Willy Brandt Sokak - Çankaya

The GAP Higher Council convened at 14.00 hours on 18 August 1998 in the Conference Hall of the new building of the Administration. The meeting was presided by Prime Minister Mesut Yılmaz.

Besides the State Minister Prof. Salih Yıldırım, State Mi-

nister Işın Çelebi, Public Works and Resettlement Minister Yaşar Topçu and Energy and Natural Resources Minister Cumhurbaşkanlığı İdaresi Başkanlığı Toplantı Salonu'nda gerçekleştirildi.

During the meeting discussed the "GAP Integrated Plan and Implementation Program" and the approval of the GAP 1998 Annex Budget and Budget for the year 1998 were discussed. The first of these two

İklarnna başlanan "GAP Entegre Planı ve Uygulama Programı" ile 4314 sayılı; GAP İdaresi Kuruluş ve görevlerini düzenleyen KHK'de değişiklik yapılması hakkındaki Kanun uyarınca hazırlanan GAP İdaresi'nin 1998 Yılı Ek Bütçesi ile 1999 Yılı Bütçesi'nin onaylanması konuları görüşüldü.

Son GAP Yüksek Kurulu toplantısı 16 Eylül 1997 tarihinde Siirt'te Başbakan Sayın Mesut YILMAZ'ın başkanlığında yapılmıştır.

items is related to GAP Administration's already started work for a plan and program which had become urgent upon the decision of the Council of Ministers on 4 June 1998 to "complete the Southern Anatolia Project until 2010".

The last GAP Higher Council meeting before this one had been held in Siirt on 16 September 1997 and presided by Prime Minister Mesut Yılmaz.

Derleyen/ Compiled by: Zeynep ÇULHA
GAP İdaresi Başkanlığı, Uzman
Fotoğraf: Erhan YILDIRIM

GAP 2010 PLANI ÇALIŞMALARI SÜRÜYOR

Work on Plan GAP 2010 is in Progress

Güneydoğu Anadolu Projesi'nin 2010 yılına kadar tamamlanması doğrultusunda Bakanlar Kurulu'nun 9 Haziran 1998 tarihinde aldığı karar uyarınca GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, "1999-2010 GAP Entegre Planı ve Uygulama Programı" nı hazırlamakla görevlendirilmiştir.

1998/21 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile bu konuda görevlendirilen GAP İdaresi tarafından ilgili kamu kuruluşları ile ortak bir çalışma başlatılmıştır. Çalışma, GAP Bölgesi'nde yatırımı bulunan kamu kuruluşlarının, GAP'ın 2010 yılında tamamlanması için 1999-2010 döneminde yapmak durumunda oldukları yatırımların tanımlarını, yıllık finansman ihtiyacını, büyüklüğünü görebilmek ve entegre uygulamalarını programlamak amacıyla ele alınmıştır.

GAP 2010 Planı, entegre bölgesel kalkınmayı sağlayacak gayretlerin bir bütün halinde ele alınarak gerçekleştirilmesini ve bu amaçla gerekli koordinasyon ve işbirliği zeminini yaratacaktır.

GAP Master Planı'nın 1999 yılı ilkbahar aylarında yapılması planlanmış olan revizyon ve güncelleştirme çalışmasıyla nihai şeklini alacak olan GAP Entegre Planı ve Uygulama Programı'na ilişkin ilk veriler, 1999 Yılı Yatırım Programı hazırlık çalışmalarında dikkate alınmak üzere Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı'nın bilgisine sunulmuştur.

In line with the need for a swift materialisation of the Decision of Council of Ministers to complete GAP by 2010, the Prime Ministry gave the mission of preparing "1999-2010 GAP Integrated Plan and Implementation Program" to the GAP Administration.

The GAP Administration has accordingly started a joint work with relevant governmental organisations. This work has been started to identify the investments that have to be made by relevant organisations in the period 1999-2010 in order to ensure Project's completion by the year 2010, to assess required funding and to program for an integrated implementation.

The GAP Integrated Plan and Implementation Program will take its final shape after the revision and updating of the GAP Master Plan which is scheduled for the spring of 1999. First data relevant for the program have been presented to the Undersecretariat of State Planning organisation to be considered during the drafting of the investment program for 1999.

The Plan GAP 2010 will ensure the coordinated realisation of efforts for integrated regional development and lay the ground for required coordination and cooperation among various organisations.

GAP

GAP'TAN SORUMLU DEVLET BAKANI PROF. DR. M. SALİH YILDIRIM'IN BASIN TOPLANTISI

Press Meeting by State Minister Prof. Salih YILDIRIM

Devlet Bakanı Prof. Dr. M. Salih YILDIRIM 14 Ağustos 1998 tarihinde Ankara'da bir basın toplantısı düzenleyerek, Bakanlığının GAP'a yönelik olarak bir yıl içinde gerçekleştirdiği icraatı hakkında açıklamalarda bulunmuştur. Güneydoğu Anadolu Projesi'ne bir yıllık kısa bir süre içinde 55. Cumhuriyet Hükümetinin damgasını vurduğunu belirten Prof. Dr. YILDIRIM, finansal ve yapısal sorunları aşabilmek için alınan yasal ve idari önlemleri alınan ve Proje'yi daha da geliştirme ve tamamlama kararlılıklarını dile getirmiştir.

At a press meeting held in Ankara on 14 August 1998, State Minister Prof. Salih Yıldırım gave information about the activities of his Ministry within the last year. Stating that the present 55th Government of the Republic has left its imprint on the Southeastern

Anatolia Project (GAP) within such a short time, Minister Yıldırım informed the audience about the legislative and administrative measures to eliminate some financial and structural problems. State Minister Yıldırım expressed their firmness and commitment to further carry out the project and complete it.

As State Minister in Charge of GAP, Prof. Yıldırım said that during their government they opened the project out for international cooperation, phased-in GAP Administration as an active agent at international platforms which shape water policies, and materialised the "sustainable human development" dimension of the project. Prof. Yıldırım added that they also gave due consideration to such factors as rapid infrastructure development and the protection of cultural assets and the environment.

GAP'tan Sorumlu Devlet Bakanı Prof. Dr. M. Salih YILDIRIM, geçen bir yıl süresince Proje'nin uluslararası işbirliği, platformuna taşındığını su ile ilgili konularda faaliyet gösteren önemli uluslararası kuruluşlar da GAP İdaresi'nin aktif olarak devreye sokulduğuna, GAP'ın sürdürülebilir insani gelişme boyutunu hayata geçirdiklerini vurgulamıştır. YILDIRIM, ayrıca altyapıya ilişkin faaliyetlere hız, kültür varlıkları ve çevre boyutuna gereken önemi verdiklerini de ifade etmiştir.

GAP'ın bugüne kadar ortaya çıkan en önemli sorununun finansman darboğazının aşılamaması ve yeni finans model ve yöntemlerinin uygulamaya konulmaması olduğunu kaydeden YILDIRIM, yıllar itibarıyla GAP'a ayrılan yatırım tahsislerini karşılaştırmış ve 1998 yılında Hükümetinin Proje'ye 168.6 trilyon TL tahsis ederek, bir önceki yıla oranla %32.6 düzeyinde bir artışı gerçekleştirdiğini ifade etmiştir.

According to Prof. Yıldırım, the most important problem so far faced by GAP is the failure in eliminating financial bottlenecks and in putting into practice new financing models and methods. Prof. Yıldırım also made a comparison of GAP investment allocations by years and concluded that the present Government effected an increase at a rate of 32.6% compared to the previous year by the recent allocation worth TL 168.6 trillion.

11 Aralık 1997 tarihinde TBMM'de kabul edilen yasa değişikliği ile GAP İdaresi'nin gelir kaynaklarına yeni kalemler eklendiğini kaydeden Prof. Dr. YILDIRIM, GAP'ın Türkiye için bir umut olduğunu ifade ederek, bunun bilincinde olan 55. Hükümetin Proje'yi 2010 yılına kadar tamamlama hususunda kararlı bulunduğunu ve bunu hayata geçirecek ilk adının, Bakanlar Kurulu'nun Haziran 1998'de alınan 45 No.lu kararıyla atıldığını belirtmiştir.

State Minister Prof. Yıldırım noted that with legislative amendments effected by the Grand National Assembly on 11 December 1997, the GAP Administration is now able to enrich its financial resources. Prof. Yıldırım went on to say that GAP is a big light of hope for Turkey, and the present Government is committed to complete the project till 2010. The decision number 45 taken by the Council of Ministers in June 1998 is, according to Prof. Yıldırım, is a crucial one in making this commitment actually work out.

Derleyen / Compiled by: Zeynep AKINCI
GAP İdaresi Başkanlığı, Koordinatör
Fotoğraf: Erhan Yıldırım

DEVLET BAKANI PROF. DR. M. SALİH YILDIRIM'A ÖZEL ONUR ÖDÜLÜ

State Minister Prof. Dr. M. Salih Yıldırım Receives the Speial Honor Prize

Türkiye Ziraatçılar Derneği'nin 49. kuruluş yıldönümü, Cumhurbaşkanı Süleyman DEMİREL'in ev sahipliğinde 2 Eylül 1998 Çarşamba günü Çankaya Köşkünde düzenlenen bir törenle kutlanmıştır. Cumhurbaşkanı DEMİREL, törende yaptığı konuşmada; "Herşey Türkiye için. Cumhuriyetin 75. yılını kutlayacağız. Büyük Atatürk'ün kurduğu Cumhuriyet bir başarının adıdır. Çok önemli işler yapmıştır. Yapılamayanlara takılıp kendi yolumuzu kendimiz tükemeyalım." diyerek, kendi toplumunu açık topluma anlamına geldiğini ifade etmiştir.

The 49th anniversary of the Agriculturists Association of Turkey was celebrated on 2 September Wednesday at the ceremony organised at the Presidential Residence hosted by H.E. President Süleyman Demirel. In his address President Demirel said: "Everything is for Turkey. We are going to celebrate the 75th

anniversary of the Republic. Founded by our great leader Atatürk, "Republic" is the name of a success story. Many things have been accomplished. We should not block our own way by pondering continuously on has not been done yet." President Demirel also added that "clean society" means open society.

Devlet Bakanı Prof. Dr. M. Salih YILDIRIM'ın GAP'a yapmış olduğu katkılardan dolayı "Özel Onur Ödülü" aldığı törende, Tarım ve Köy İşleri Bakanı Mustafa Taşar ve tarıma destek veren çok sayıda kişi ile birlikte, GAP İdaresi Başkanı Dr. İ. H. Olcay ÜNVER de ödül almıştır. Dr. ÜNVER, GAP'ın tamamlanması ve gelişmesi için yapmış olduğu çalışmalarından dolayı "Tarım Sektörü Ödülü"nü almaya layık görülmüştür.

During the ceremony many including Mustafa Taşar, Minister of Agriculture and Rural Affairs; Prof. Dr. Salih Yıldırım, State Minister; and Yekta Güngör Özden, President of the Association for Atatürk's Ideas" received their prizes. GAP President Y.H. Olcay Ünver also received "Agricultural Sector" prize for his efforts for the progress and completion of GAP.

GAP'TA VAKIFLAR

Foundations in GAP

Hepimizin bildiği gibi, tarihte Yukarı Mezopotamya diye anılan Fırat ve Dicle Nehirleri arasında kalan topraklarda insanlık tarihinin ilk yerleşim birimleri kurulmuş, binlerce yıldan beri süregelen medeniyetler nadide eserler bırakarak günümüze kadar gelmiştir. Türk İslam medeniyetinin gelişmesinde ise Vakıfların büyük rolü olmuştur.

GAP dahilinde Gaziantep, Diyarbakır, Şanlıurfa, Adıyaman, Mardin, Siirt, Kilis, Batman, Şırnak illerimiz yalnızca ülkemiz değil, Dünya tarihinde de önemli eserleri barındıran peygamberler diyarı kutsal topraklardır. Söz gelimi, Şanlıurfa büyük

bir kısmı İslami devirlere ait olmak üzere mimarlığın her örneğinden zengin eserlere sahip bir ilimizdir. Hz. İbrahim'in doğduğu ve ateşe atıldığı mekanları da içine alan Balıklıgöl ve çevresi (Halil-ül Rahman Camii) yüzyıllardan bu yana ziyaret edilmektedir.

As we all know, first human settlements in the history of mankind were located in the Upper Mesopotamia, the land between the Euphrates and the Tigris rivers; civilisations flourished thousands of year ago have reached our times with their precious remains. The old pious foundations had their specific role in the development of the Turkish-Islamic civilisation.

The GAP provinces of Gaziantep, Diyarbakır, Şanlıurfa, Adıyaman, Mardin, Siirt, Kilis, Batman and Şırnak possess the sacred land of prophets, embodying important pieces, important not only for our country for the world as

a whole. For example, Şanlıurfa is a province rich with the specimens of all architectural styles some of which date back to Islamic times. Balıklıgöl and its vicinity (Halil-ül Rahman Mosque) where Abraham had been born and cast into fires is being visited for centuries now.

Orta Asya Türk Cumhuriyetleri, İran ve ülkemizin hacı adayları ile, çok sayıda yerli ve yabancı turist tarafından ziyaret edilen bu kutsal bölgede büyük izdiham yaşanmakta iken, ziyaretçilerin rahat edebileceği bir ortam sağlamak ve her türlü ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla "Dergah ve Balıklıgöl Çevre Düzenleme Projesi" Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün de katkılarıyla Valilikçe gerçekleştirilmiştir. Ülkemizin en önemli çevre düzenleme projelerinden biri olan bu proje, tarihi camilerin, medreselerin, çarşıların, hanların, konakların, kalenin ve göllerin bulunduğu büyük bir alanı kapsamaktadır.

Bölge'de yapılan altyapı, enerji, sulama tesisleri olarak, entegre bir proje olan GAP sayesinde bölgeye canlılık gelmiş ve bu yöreler tekrar kalkınma atağına geçmiştir. GAP'ın hayata geçirilmesiyle görülen gelişmeler yalnızca ülkemizin değil bütün dünyanın da dikkatini çekecek niteliktedir. Kısacası, tarım, endüstri, serbest bölgeler, enerji, eğitim, ulaştırma, sağlık, spor, kültür ve turizm alanlarında büyük gelişmeler kaydedilmektedir. Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü yörede bulunan öğrenci yurtlarıyla eğitim, imaretleriyle hayır ve sosyal yardım hizmetlerine, vakıf abide ve eserlerin onarım ve restorasyonu da kültür ve turizme katkılarını sürdürmektedir.

Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü GAP yöresi ile birlikte bütün Türk milletine yararlı hizmetler sunan, çağdaş, topluma yararlı olma onuru taşıyan, katılımcı demokrasiye hizmet eden, çevreyi koruyan, insanlık yararına bilgi toplayan ve aktaran, toplum yararına projeler geliştiren, muhtaçları koruyan, özürsüzlüğü topluma kazandıran, yaşlı insanları şefkatle kucaklayan, yardımlaşma ve sosyal dayanışmayı sağlayan, ecdat yadigarı vakıf eserleri gelecek nesillere en iyi şekilde ulaştırmayı sağlayan bir kurum olarak görevini sürdürecektir.

This sacred locality visited by the pilgrims from the Central Asian Republics, Iran and Turkey as well as many domestic and foreign tourists time to time becomes too crowded. To respond to this problem, the Governorate has, with the contribution of the General Directorate of Foundations, realised the project for the "Environmental Plan of Dergah and Balıklıgöl" in order to create a setting in which visitors can find comfort. As one of the outstanding environmental arrangement projects of the country, the initiative encompasses a large area with historical mosques, medreses, bazaars, inns, hotels, the fortress and ponds.

Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü yörede bulunan öğrenci yurtlarıyla eğitim, imaretleriyle hayır ve sosyal yardım hizmetlerine, vakıf abide ve eserlerin onarım ve restorasyonu da kültür ve turizme katkılarını sürdürmektedir.

Prime Ministry, General Directorate of Foundations, is keeping up its contributions to education via its student hostels, to charity and social services via its supportive facilities, and to culture and tourism via its maintenance and restoration works on historical assets and monuments.

Thanks to GAP which is an integrated project covering infrastructure, energy and irrigation facilities, the area gained life and launched a great effort for development. Developments taking place with the implementation of GAP are so magnificent to draw the attention of the world. In short, there is great progress in such areas as agriculture, industry, free zones, energy, education, transportation, health, sports, culture and tourism. The Prime Ministry, General Directorate of Foundations, is continues to contribute to education via its student hostels, to charity and social services

by its supportive facilities, and to culture and tourism by its maintenance and restoration works on historical assets and monuments. These services which have an old tradition in the context of the concept of foundation will also go on for centuries more.

In sum, the General Directorate of Foundation will continue its services to the benefit of the GAP region and to Turkey as a whole as an organisation which is committed to participatory democracy; which protects the environment, gathers and disseminates information to the benefit of all mankind, develops projects for the well being of people, gives shelter to the poor, gains the disabled back into the society, warmly embraces the old, ensures solidarity and charity, and preserves and transfers the legacy of our ancestors to future generations.

GAP

GAP BÖLGESİ MÜZELERİ

Museums in the GAP Region

ADIYAMAN MÜZESİ / ADIYAMAN MUSEUM

Müze Müdürü / Director : Fehmi ERARSLAN

1978 yılında Aşağı Fırat Projesi doğrultusunda yörede yürütülen kurtarma kazılarında elde edilen eserlerin İl Halk Kütüphanesi'nde depolanmasıyla, Adıyaman'da ilk müzecilik faaliyetleri başlamıştır.

Müze, 1982 yılında modern binasına kavuşmuş ve bu tarihten sonra kendi binasında hizmet vermeye başlamıştır.

Müze binası, konum olarak şehir merkezinin en güzel yerinde, geniş bir bahçeye sahip, bodrum kat üzerine yapılmış tek katlı bir binadır. Bodrum katında, eski eser deposu, fotoğrafhanecisi, arşivi ve laboratuvarı bulunmaktadır. Zemin katın bir bölümü teşhir salonu, bir kısmı ise idari bölüm olarak kullanılmaktadır. Eserler iki büyük salon ve bu salonları birbirine bağlayan ara salon ile iç bahçeden oluşmaktadır.

Aşağı Fırat bölgesinde yapılan ve yıllarca süren yerli ve yabancı kazılar sonucu teslim edilen, satın alma ve diğer yollardan müzeye gelen eserler ile müze Bölge'nin en zengin müzesi haline gelmiştir.

Adıyaman'da arkeolojik kazılar, 1978 yılında Aşağı Fırat Bölgesi'nde çok sayıda yerli ve yabancı

In Adıyaman, activities relating to the establishment of a museum has started back in 1978 with the storing in the Public Library of Adıyaman of archaeological objects obtained from the rescue work carried out as a part of the Lower Euphrates Project.

The museum had a modern building in 1982 and started to serve visitors in its own building.

The museum is located in one of the finest parts of the town. It is a one storey building with a basement, with a large. Antic pieces, photo lab, laboratory and the archive are at the basement. As to the ground floor, a part of it is used as exhibition hall and the rest for administrative purposes. Objects are exhibited in two big rooms, a midway connecting these rooms and in the inner yard.

With archeological objects and works which have been delivered as a result of long years of national and international excavations in the Lower Euphrates Region, those which have been purchased and still others making it into the museum in various ways, the Adıyaman Museum is now one of the richest in the region.

As we have already stated, archaeological excavations in the Lower Euphrates Region had started in

bilim adamlarınca başlatılmıştır. Bu kazılar; 1978-1989 Samsat kazısı, 1979-1981 Ancoz Höyük ve Horis Kale, 1979-1983 Hayaz Höyük ve Gritille Höyük, 1979-1990 Tille Höyük Kazıları'dır. Bu kazılar sonucu Bölge'de Neolitik Dönem'den başlayarak, Kalkolitik, Tunç Çağı, Geç Hitit, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı Dönemi'ne kadar sürekli yerleşim yapıldığı, ele geçen ve müzeye kazandırılan çok sayıda değerli buluntulardan anlaşılmaktadır.

Yerli ve yabancı bilim adamlarının yaptığı kazılar yanında Müze Müdürlüğü'nce kurtarma kazıları da yapılmıştır. Bunlar; Levzin Höyük Kazısı, Haraba Mozaik Kazısı ve Sofraz Tümülüs Kazısı'dır.

1997 yılı istatistiklerine göre Müze'de etütlük eserler hariç 5818 arkeolojik, 404 etnografik, 8745 sikke, 1 tablet, 390 mühür ve mühür baskısı olmak üzere toplam 15358 eser bulunmaktadır. Kitap sayısı 410'dur. Müze'nin taşınmaz Kültür Varlıkları; askeri yapılar 3, dinsel ve kültürel yapılar 45, sivil mimari örnekler 14, arkeolojik sit alanları 55 adettir. Müzeye bağlı ören yerleri ziyaretçi sayısı ise 21 355'dir.

1978 by quite a number of local and foreign teams. More specifically, these excavations consist of 1978-1989 Samsat, 1979-1981 Ancoz Tumulus and Fort Horis, 1979-1983 Hayaz and Giritille Tumulus, and 1979-1990 Tille Tumulus excavations. Many valuable articles disclosed as a result of

these excavations indicate that the area had been settled continuously starting from the Neolithic Age and through Chalcolithic and Bronze ages up to the late Hittite, Roman, Byzantine, Seljuk and Ottoman times.

The Museum Directorate has also been involved in rescue excavations in addition to others carried out by national and international teams. These excavations have taken place in Levzin Tumulus, Haraba Mosaic and Sofraz Tumulus.

According to the 1997 statistics, the museum has 15,358 pieces consisting of 5,818 archaeological and 404 ethnographic nature; 8,747 coins, 1 tablet, and 390 seals and impressions (with the exceptions of objects under study). There are 410 books. There are 55 immovable cultural assets in the museum, consisting of 3 military structures, 45 religious and cultural structures, 14 specimens of civilian architecture and 55 archaeological sites. The number of visitors to the archaeological sites administrated by the museum is 21, 355.

DIYARBAKIR MÜZESİ / DİYARBAKIR MUSEUM

Müze Müdürü / Director : Necdet İnal

Diyarbakir'da ilk müze 1934 yılında, Ulu Cami Külliyesi içinde yer alan ve Artuklu Dönemi yapısı olan (1190-1230) Senceriye (Zinciriye) Medresesi'nde kurulmuştur. Kuruluş yıllarında 50-60 adet eserle sergilemeye başlanmıştır. 1993 yılında yeni binasına taşınan Müze'de; envanterli olmak üzere 13 705 adet kültür varlığı, bir o kadar da etütlük eser bulunmaktadır.

The first museum in Diyarbakir was established in 1934 in the Zinciriye Medresse, a structure from the time of the Artuklu (1190-1230) which is included in the Grand Mosque Külliye (collection of various buildings of different purposes belonging to an institution). Exhibitions first started with 50-60 pieces. In the museum which moved to its new place in 1993, presently there are 13,705 cultural

Yörede yapılan kazıların en önemlilerinden biri olan Çayönü yerleşiminde, yaklaşık 25 yıl süren kazılar sonucu elde edilen ve M.Ö. 7500 yıllarına tarihlenen Neolitik Dönem eserleri, Batman İli'nin Hallaçemi bölgesinde, Müze Müdürlüğü başkanlığında yapılan katılımlı kazılardan elde edilen ve M.Ö. 8400 yıllarına tarihlenen Epipaleolitik Dönemi eserleri ve Diyarbakır'ın Bismil İlçesi'ne bağlı Üçtepe höyüğünde Müze Müdürlüğü Başkanlığı'nda yapılan, M.Ö. 8500-8000 yıllarına tarihlenen Asur Dönemi eserleri Diyarbakır Müzesi'nin en önemli ve en bilimsel bölümünü oluşturmaktadır.

Arkeolojik seksiyonda; modern müzecilik anlayışına uygun biçimde sergilenen eserler içerisinde; M.Ö. 7500 yıllarına tarihlenen Neolitik Çağ'dan başlamak üzere, Kalkolitik, Eski Tunç, Asur, Urartu, Roma, Bizans, Selçuklu ve özellikle Artuklu ve Osmanlı Dönemleri'ne ait değerli eserler sergilenmektedir.

Etnografik eserler seksiyonunda; yöresel kültürün tanıtıldığı eserler teşhir edilmektedir.

Üç katlı olan Diyarbakır Müzesi'nde; modern depolar, fotoğraf atölyesi ile konservasyon ve eser temizliği için iki adet laboratuvar bulunmaktadır.

Diyarbakır Müzesi'nde 61 adeti 1998 yılında satın alma yolu ile giren toplam 13 705 adet kültür varlığı bulunmaktadır. Kitap sayısı 998'dir.

1997 yılı ziyaretçi sayısı; 3 818, 1998 ilk altı ay ziyaretçi sayısı ise 4 061'dir.

Diyarbakır'da 27 camii, 42 mescit, 6 tekke, 2 han ve 6 hamam mevcut olup, Artuklu Dönemi köprüleri ve Diyarbakır'ın simgesi haline gelen "Diyarbakır Surları", Diyarbakır'ın önemli eserleri arasındadır.

GAP Projesi'nin tamamlanmasından sonra, Diyarbakır İli sınırları içinde; 4 adet höyük, 24 adet kültür varlığı sular altında kalacaktır. Tescilli kültür varlığı sayısı 200, tescilli höyük sayısı ise 218'dir. 14 arkeolojik sit alanı vardır.

pieces listed in the inventory, and almost as much objects of study as this number.

The most significant section of the Diyarbakır Museum rooms in the following: Neolithic age remains dating back to 7500 BC which were obtained from Çayönü excavations lasting about 25 years; Epipaleolithic pieces dating back to 8400 BC obtained from Hallaçemi area of Batman as a result of participatory excavations headed by the Museum Directorate; and the Assyrian remains dating back to 8500-8000 BC obtained from the excavations conducted on the Üçtepe tumulus of Bismil-Diyarbakır again by a team headed by the Museum Directorate.

Among pieces which are exhibited in modern ways in the Archaeological section of the museum, there are valuable ones dating back to the Neolithic age and covering the periods of Old Bronze, Assyrian, Urartian, Roman, Byzantine, Seljuk and in particular Artuklu and Ottoman.

The section of ethnography includes pieces which reflect the local culture of the region.

As a three storey building, the Diyarbakır Museum has modern storage sections, photo lab and two laboratories for conservation and cleaning.

There are 13,705 pieces of cultural assets 61 of which were obtained by purchasing in 1998. The number of books are 998.

There were 3,818 persons visiting the Museum in 1997. The number of visitors for the first half of 1998 is 4,061.

Other than what is exhibited in the Museum, the city of Diyarbakır has 27 mosques, 6 old dervish lodges and 6 baths. The bridges coming from the times of the Artuklu and the old city walls which symbolise the city are among the most significant historical values of Diyarbakır.

Upon the completion of GAP, 4 tumulus and 24 immovable cultural assets will remain under dam lakes in Diyarbakır Province. In the province, there are 200 registered cultural assets and 218 tumulus. Finally, there are 14 archaeological site protection areas.

GAZİANTEP MÜZESİ / GAZİANTEP MUSEUM

Müze Müdürü / Director : Dr. Rifat Ergeç

Gaziantep İli, tarihi coğrafya bakımından Kuzey Suriye, Anadolu ve doğu-batı arasında kültür, askeri ve ticari yolların üzerinde ve kavşak noktasında yer aldığından, ülke bazında bugünkü Türkiye'nin jeopolitik durumu gibi bir konuma sahiptir. Bu nedenle, tüm Gaziantep İli içindeki höyük sayısı 250'den fazladır. Neolitik çağdan başlayarak aynı yerde yerleşmesi sonucu birikerek yükselmiş kültür ve mimari katmanlardan oluşan höyüklerin her biri bir köy veya yerleşim birimidir. Bölge'de Hitit, Geç Hitit, Pers, Hellenistik ve Roma çağlarının da yoğun olarak yaşandığı Bölge'de Bizans ile birlikte İslami dönemler ve özellikle Ortaçağ'da Haçlı seferleri sırasında, jeopolitik konumundan dolayı bölgede çok önemli tarihi olaylar yaşanmıştır.

1944 yılında kurulmuş olan Gaziantep Müzesi, önce Nuri Mehmet Paşa Camii'nde yer almış, 1969 yılında ise bugünkü binasına taşınmıştır. Arkeolojik bakımdan çok zengin olan Bölge'nin potansiyeli sebebiyle, 1976 yılında, mevcut binanın birkaç katı büyüklüğündeki ek salon çalışmalarına başlanılmıştır.

Gaziantep Müze Müdürlüğü'ne; Arkeoloji Müzesi, Etnografya Müzesi ve İslahiye İlçesi'ndeki Yesemek Açık Hava Müzesi bağlıdır. Ayrıca, bir süre önce ayrı bir il olan Kilis de, halen Gaziantep Müze Müdürlüğü'nün görev alanı içinde bulunmaktadır.

Gaziantep Müzesi tarafından; höyükler, tek yapı kalıntıları, ören yerleri, antik kentler ve nekropol alanlarında, münferit olarak veya yerli-yabancı bilim kurumlarının katılımı ile araştırma ve kazılar yapılmaktadır. Bunlar; Leylit Höyük kazısı (1986-87), İslahiye Yesemek Hitit Dönemi Heykel

Since the province of Gaziantep is located at the point of junction for the Northern Syria, Anatolia or east and west, in short at the crossroads of cultural, military and trade routes, its position is somewhat similar at national scale to what Turkey's position is internationally. This explains why there are more than 250 tumulus in the province. Starting from the Neolithic age, each of these tumulus is a village or a unit of settlement as the accumulated layers of various cultures and architectural styles. The area bears the imprint of the times of Hittites, late Hittites, Persians, Ancient Greeks and Romans. Starting from the Byzantine

times and the Islamic era, and especially during the Crusades, the area witnessed many important historical events.

The Gaziantep Museum had its first place in Nuri Mehmet Paşa Mosque in 1944. It moved to its present building in 1969. The Museum is very rich in archaeological terms. Considering this richness and potential, annex buildings were constructed in 1976 to double the old size of the building.

The Archaeological and Ethnographic Museums and The Yesemek Open Air Museum in İslahiye township are administratively attached to the Gaziantep Museum. Furthermore, Kilis which was recently raised to the status of province is also within the domain of our Directorate

The Gaziantep Museum carries out, individually or with the participation of other teams, excavations on tumulus, single structures, historical remains, ancient cities and necropolises. The most significant excavations so far carried out are: Leyit Tumulus

Atölyesi (1989-90-91), Belkis/Zeugma Antik Kenti (1992-1998), Dolikhe antik Kenti Jüpiter Dolikhenus Tapınağı Kutsal Alanı Nekropol Kazısı (1992/1994), İslahiye Cıncıklı Örenyeri Kilise ve Mozaik Kazısı (1995), Nizip Kumla/Yarımtepe Höyük (1996), Oğuzeli/Tilbeşar Höyüğü (1995-1997), Kilis-Yavuzlu Tunç Çağı Mezar Odası Kurtarma Kazısı, (1997), Karkamış-Ayyıldız Höyüğü Tunç Çağı Oda Mezarı Kazısı (1997), Birecik Barajı Eski Tunç Çağı Nekropolü (1997-1998)'dir.

Müze tarafından tamamlanan ve halen devam etmekte olan çalışmalardan başka, 1998 yılı içinde 6 adet daha kazı gerçekleştirilecektir. Özellikle son üç yıldan beri baraj bölgelerinde yapılan kazı ve araştırmalar yoğunluk kazanmıştır.

Bütün bu arazi çalışmalarından elde edilen arkeolojik buluntular Gaziantep Müzesi'nde toplanmakta, bilimsel ve müzeolojik çalışmalar için hazırlanmaktadır. Anadolu'nun en eski insan buluntularından olan 600.000 yıllık paleolitik aletlerden başlayarak, Anadolu'da yaşamış bütün kültürlerden örneklerin yer aldığı teknolojik ve nostaljik eserlerin de sergelendiği Gaziantep Müzesi salonları, yeni ek binanın tamamlanmasıyla zengin bir "Gaziantep Kültürü Seksiyonu"na da kavuşacaktır.

1997 yılı istatistiklerine göre Gaziantep Müzesi; 5 adet askeri yapı, 140 adet dini yapı, 2 adet idari yapı, 546 adet sivil mimarlık örneği olmak üzere toplam 693 adet tek yapı bazında taşınmaz kültür varlığına sahiptir. Müze denetiminde 157 adet arkeolojik sit alanı, 1 adet kentsel sit alanı, 1 adet tarihi sit alanı olmak üzere toplam 159 adet sit alanı bulunmaktadır. Ayrıca, 123 adet tescilli höyük ile 62 adet tespit yapıldığı halde tescil edilmemiş höyük, Kilis İli'nde de 25 adet höyük bulunmaktadır.

Müze'de 17 481 adet arkeolojik, 2 266 adet etnografik, 31335 adet sikke, 4 tablet, 1 109 mühür, 21 el yazması kitap olmak üzere toplam 52 216 adet eser mevcuttur. Gaziantep Müzesi kitaplığında 1 727 adet kitap bulunmaktadır. Müze'nin bir laboratuvarı, bir fotoğrafhanesi, bir atölyesi hizmet vermektedir. 1997 yılı toplam ziyaretçi sayısı ise 36 000'in üzerindedir.

(1986-87), Yesemek Hittite Sculpture Workshop (1989-91), Antique City of Belkis Zeugma (1992-1998), Necropolis excavation in the sacred area of Dolikhenus Temple (1992-1994), Church and Mosaic excavation in Cıncıklı remains of İslahiye (1995), Nizip Kumla/Yarımtepe Tumulus (1996), Oğuzeli/Tilbeşar Tumulus (1995-97), Kilis Bronze Age Graves Salvation Work (1997), Karkamış-Ayyıldız Tumulus Bronze Age Graves Salvation Work (1997) and the Bronze Age Necropolis of Birecik (1997-1998).

Other than works which have been initiated by the Museum, there will be 8 more excavations within 1998. Excavations and researches in areas to remain under dam lakes have intensified especially within the last years.

All archaeological pieces obtained from these works are being gathered in the Museum, and preparations are being made for other scientific works. The halls of the museum possess specimens starting from 600,000 years old Palaeolithic instruments to the products of various civilisations flourished in Anatolia. With the completion of additional new building, the Museum will also have a rich "Selection of Gaziantep Culture"

According to 1997 statistics, the Gaziantep Museum has a total of 693 single structure immovable assets consisting of 5 military structures, 140 religious structures, 2 administrative structures and 546 specimens of civil architecture. There are 157 archaeological sites, 1 urban site area, and 1 historical site under the administration of the Directorate, altogether making 159 sites. Further, there are 123 registered tumulus and 62 other tumulus which have been identified but not registered yet. The province of Kilis has 25 tumulus.

The museum has 52, 216 pieces, including 17, 481 archaeological, 2,266 ethnographic pieces, 31, 335 coins, 4 tablets, 1,109 seal pressings, and 21 manuscripts. There are 1,727 books in the library section of the museum. The Museum also has laboratories and a workshop. The number of visitors for 1997 was over 36,000.

MARDİN MÜZESİ / MARDİN MUSEUM

Müze Müdürü / Director : Ahmet Çaltekin

Mardin Müzesi ilk önce Zinciriye (Sultan İsa) Medresesi'nde kurulmuş, 1988 yılında, Kültür Müdürlüğü'nün bulunduğu betonarme binaya taşınmıştır.

Şu anda Mardin Merkez, I. Cadde, Cumhuriyet Alanı, Atatürk heykeli yanında bulunan Müze, doğu tarafına bitişik olan Meryem Ana Kilisesi'ne bağlı bir Patrikhane olarak, 1895 yılında Antakya Patriği Ignatios Benham Banni tarafından yaptırılmıştır. Kültür Bakanlığı tarafından, Süryani Katolik Vakfı'ndan satın alınarak, 1988 yılında restorasyonuna başlanmış ve 1994 yılında tamamlanmıştır. Haziran-1995 tarihinde Müze olarak binaya taşınmıştır.

Müze, öncelikle Kuzey Mezopotamya ve Güneydoğu Anadolu'da hüküm sürmüş olan devletlerin kültürlerini saklayan sayısızca höyükler ve höyüklerden çıkarılan eserlerin sergilenmesi amacıyla kurulmuştur.

Müze'de üç büyük teşhir salonu bulunmaktadır. Bunlar; Nusaybin İlçesi'nin 4 km. kuzeyinde bulunan Gırnavaz höyük kazısından çıkarılan eserlerin sergilendiği "Gırnavaz Sergi Salonu", satın almak suretiyle Müze'ye kazandırılan eserlerin sergilendiği salon ve etnografik eserlerin sergilendiği salondur.

Teşhir salonlarındaki eserler; Kuzey Mezopotamya ve Güneydoğu Anadolu kültürlerinin, eski tuğ devrinden başlamak üzere, Asur, Urartu, Grek, Pers, Hellenistik, Roma, Bizans, Selçuklu, Artuklu ve Osmanlı devirlerine ait ender örneklerin oluşturduğu keramikler, damga ve silindir mühürler, sikkeler, kandiller, figürinler, gözyaşı şişeleri, takılar ve çok çeşitli bulgular ile Midyat İlçesi'nde köklü bir geçmişi olan gümüş işlemeciliği örneklerinden oluşmaktadır.

Mardin Müzesi'nde 10113 adet sikke, 3754 adet arkeolojik ve 1102 adet etnografik eser vardır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu tarafından 31.05.1985 tarih ve 1425 sayılı kararıyla sit alanı ilan edilen Mardin İli'nde 300 kadar tescillenmiş taşınmaz kültür varlığı bulunmaktadır.

The museum was first established in the Zinciriye Medresse. It moved to the present building where the Directorate of Culture is in 1988.

The museum is located at the centre of the town, on 1st Avenue, near the Atatürk Monument. The building was constructed in 1895 by Ignatios Benham Banni, the Patriarch of Antakya, as an annex to the Church of Virgin Mary. The building was purchased from the Syriac Catholic Foundation by the Ministry of Culture and restoration works started in 1988. Restoration works were completed in 1994 and the Museum moved to its new place in June 1995.

The original idea in the initiation of a museum was to exhibit pieces obtained from many tumulus around which used to store the cultural products of various civilizations reigned in the region.

The Museum has three large exhibition halls. In the first hall there are the pieces obtained from excavations conducted in Gırnavaz Tumulus located 4 kilometres to the north of Nusaybin township. The second hall exhibits pieces which have been obtained by purchasing. Finally, the ethnographic pieces are exhibited in the third hall.

Pieces exhibited include rare ceramics, seals of various shapes, coins, candles, teardrop bottles, ornaments and fine specimens of silver works which have a long tradition in Midyat. These pieces are from various ages and periods starting from the Bronze age and tracing along the times of Assyrians, Urartus, Greeks, Persians, Romans, the Byzantine, Seljuks, Artuklus and the Ottoman Empire.

There are 10,113 coins, 3,754 archaeological and 1,102 ethnographic pieces in the Museum.

Mardin was declared as a site on 31 May 1985 upon the decree no. 1425 issued by the Higher Council for Immovable Cultural and Natural Assets of the Ministry of Culture. As such, Mardin has about 300 registered immovable cultural entities.

Mardin ili'nde eski düz yerleşim yerleri, höyükler, kaleler gibi çok sayıda taşınmaz kültür varlıklarının olmasına rağmen, arkeolojik çalışmalar yapılmamaktadır. En son 1983'ten 1991 yılına kadar süren Gınavaz Höyük kazısı gerçekleştirilmiştir.

Despite the existence of many cultural assets in Mardin such as old settlements, tumulus, fortresses, etc. there is no archaeological work carried out. The only exception is the Gınavaz Tumulus excavation which lasted from 1983 to 1991.

ŞANLIURFA MÜZESİ / ŞANLIURFA MUSEUM

Müze Müdürü / Director : Eyüp Bucak

Şanlıurfa'da bir müze açılması fikri, 1948 yılında oluşmaya başlamış ve mevcut eserlerin Atatürk İlkokulu'nda bir depoda toplanmasıyla Müze'nin kuruluşu ile ilgili ilk çalışmalar gerçekleştirilmiştir. 1956 yılında, Şehit Nüret İlkokulu'nda bir yer ayrılarak, eserler burada depolanmıştır. Ancak, bu alanın yetersiz olması ve yörenin binlerce yıllık tarihini belgeleyen zengin kültür varlıklarının teşhirinin sağlanması ihtiyacıyla, 1965 yılında Şehitlik mevkiinde 1500m²'lik bir alan üzerine Müze binasının inşasına başlanmış ve 1969 yılında Şanlıurfa Müzesi ziyarete açılmıştır.

Fotoğraf : Selda Özdemir

Zengin bir tarihi geçmiş olan Şanlıurfa'da, birçok höyük ve eski iskan yerleri bulunmaktadır. İl merkezinin 44 km. güneydoğusunda yer alan, kendine özgü sivil mimarisıyla büyük ilgi toplayan ve M.Ö. V. binden günümüze kadar kesintisiz iskan edilen Harran, bunların en önemlilerinden biridir.

The idea of opening up a museum in Şanlıurfa emerged back in 1948 and the first step to this end was taken by the transfer of then existing pieces to a storage in a primary school. Then, in 1956, a space was allocated for this purpose in another primary school. However, since this space was not large enough and there was need to exhibit the rich cultural assets of the area which documented its thousands years of history, construction of a separate museum was started in 1965 on a land of 1,500 square metres. Finally the Museum was opened to visitors in 1969.

Having a rich past, Şanlıurfa is full of many tumulus and old settlements. Harran which is located 44 kilometres south of

Şanlıurfa is one of the most notable of these settlements having been continuously settled since 1000 BC and also reputed for its peculiar architecture.

Şanlıurfa Müzesi tarafından münferit olarak veya yerli-yabancı bilim kurumlarının katılımı ile araştırma ve kazılar yapılmaktadır. 1987 yılından itibaren Atatürk Barajı suları altında kalan Lidar Höyük ve Hassek Höyük'te yabancı bilim heyetlerince, Çavi Tarlası ve Nevalı Çori'de ise Müze Müdürlüğü tarafından kurtarma kazıları yapılmıştır. Birecik Barajı Gölü Aynası altında kalacak olan Tilbeş Höyük'te 1996 yılından beri, Müze Müdürlüğü başkanlığında kurtarma kazıları yapılmaktadır. Apemeia Ören Yeri'nde ise Müze Müdürlüğü başkanlığında, 1998 yılında çalışmalara başlanacaktır.

Baraj altında kalacak alanlardaki kurtarma kazıları dışında; Şanlıurfa Merkez Örencik Köyü Göbeklitepe, Konuklu Köyü Kazane Höyük ve Gürcütepe, Bozova İlçesi, Bahçeli Köyü Titrik Höyük, Birecik İlçesi, Merkez, Hacinebi Höyük ören yerlerinde arkeolojik kazılar yapılmaktadır.

Bölgedeki kazılardan elde edilen eserlerin Şanlıurfa Müzesi'ne teslim edilmesi sonucu, Müze'nin depo ve teşhir salonları yetersiz hale gelmiş, bu nedenle ilave depo ve teşhir salonları inşa edilerek ve 1987 yılında hizmete açılmıştır.

Yapımı gerçekleştirilen ilave binanın giriş ve üst katında üç arkeolojik, bir etnografik sergi salonu, idari bölümler, konferans ve sergi gibi faaliyetlerin yapılacağı çok amaçlı salon, kütüphane, bodrum katında ise depolar, laboratuvar ve fotoğrafhaneye yer almaktadır.

Şanlıurfa Müzesi'nde; Harran ören yerinde yapılan kazı çalışmalarından elde edilen eserler ve yörede, diğer höyüklerde ve eski iskan yerlerindeki çalışmalar sonucu ortaya çıkarılan kültür varlıkları kronolojik sıralama ile, ayrı vitrinlerde teşhir edilmektedir.

Giriş katındaki salonda; Asur, Babil ve Hitit çağlarına ait taş eserler sergilenmektedir.

Arkeolojik sekiyona ait ikinci ve üçüncü salonlarda; Neolitik devire ait (M.Ö. 8000-5000) çakmak taşından kesici aletler, deliciler, taştan idoller ve kaplar, Kalkolitik devire ait (M.Ö. 5000-3000); pişmiş topraktan yapılmış boyalı ve boyasız geometrik desenli seramikler, mühürler, ölü gömme küpleri (pithos), kolye taneleri, Eski

The Şanlıurfa Museum is involved in research and excavation work either individually or with other teams. Starting from 1987, foreign teams conducted excavation works in Lidar and Hassek tumulus which were to remain under Atatürk Dam Lake while the Museum Directorate was involved in a similar kind of work in Çavi Field and Nevala Çori. Rescue excavations have been taking place since 1996 in Tilbeş Tumulus which is to remain under the waters of Birecik Dam. These excavations are being carried out by the Museum. Another work of similar nature will be start within 1998 in Apemeia Remains.

Apart from salvation excavations taking place in areas to remain under dam lakes, there are also archaeological excavations in such localities as Örencik, Göbeklitepe, Konuklu Tumulus, Gürcütepe, Bozova, Bahçeli Titrik Tumulus, Birecik and Hacinebi Tumulus.

Since pieces obtained from these works were all delivered to the Museum, the storage and exhibition facilities became inadequate. Annex storage and exhibition facilities were thus constructed and opened in 1987.

In the entrance and upper floor of the annex building there are three archaeological and one ethnographic exhibition halls, administrative rooms, a multi-purpose room for such activities as conferences, and a library. Laboratories, storage facilities and photography section are at the basement.

In Şanlıurfa Museum, pieces obtained from Harran and other cultural assets disclosed from other tumulus and ancient settlements are exhibited in different cases according to alphabetical order.

Pieces from the times of the Assyrians, Babylonians and the Hitites are exhibited in the entrance.

The second and third halls of the archaeology section has cutting and piercing devices made of flintstone (8000-500 BC), stone made idols and pots, painted or plain ceramics with geometric designs made of baked clay belonging to the period 5000-3000 BC, seals, pithos, necklaces, pieces of imprinted cubes made of baked clay dating back to the Early Bronze Age (3000-2000 BC), animal figures, metal articles, ornaments and idols.

Tunç Çağı'na tarihlenen (M.Ö.3000-2000) pişmiş topraktan mühür baskılı küp parçaları, silindir ve damga mühürler, figürlü kap parçaları, hayvan figürinleri, madeni eşyalar, takılar, idoller gibi çok çeşitli eserler teşhir edilmektedir.

Etnografik eserler seksiyonunda; yörenin özelliklerini taşıyan giysiler, gümüş ve bronz takılar, el sanatlarına ait örnekler, yöreye özgü oymalı, kitabeli ahşap kapılar ve pencere kanatları, hat sanatına ait eserler, el yazması Kuran'ı Kerim'ler bulunmaktadır.

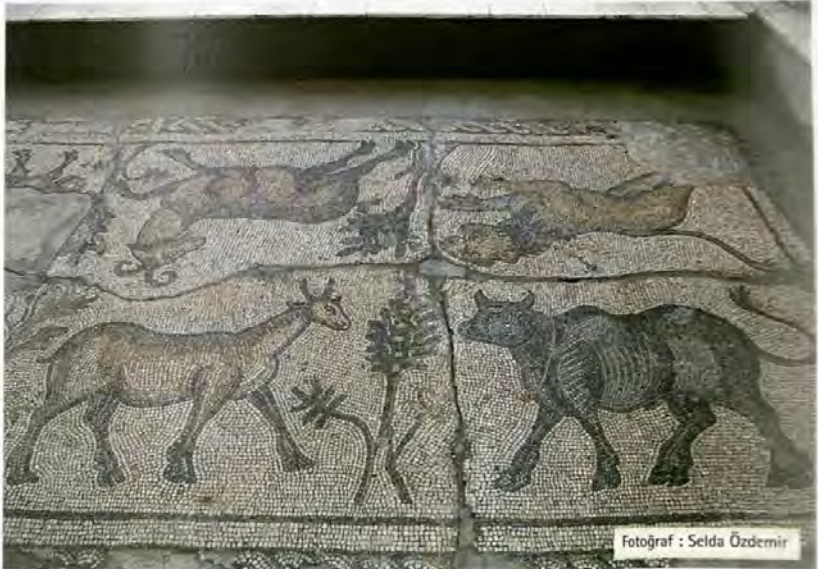
Müze bahçesinde de arkeolojik eserler kronolojik sırayla teşhir edilmektedir. Ön cephede, açık teşhirde hayvan tasvirlerinin yer aldığı mozaik havuz bulunmaktadır.

1997 yılı sonu itibarıyla istatistiklerine göre Şanlıurfa Müzesi'nde; 17.961 adet arkeolojik, 2.430 adet etnografik, 44.576 adet sikke, 7 adet tablet, 1.061 adet mühür ve mühür baskısı, 9 adet el yazması kitap, 1 adet arşiv vesikası olmak üzere 66.045 adet eser bulunmaktadır. Mevcut kitap sayısı 1.124 adettir. 2 adet askeri yapı, 29 adet dinsel ve kültürel yapılar, 1 adet idari yapı, 399 adet sivil mimari örnekleri olmak üzere 431 adet taşınmaz kültür varlığı mevcuttur. Müzenin sit alanları ise; 102 adet arkeolojik sit alanı, 3 adet kentsel sit alanı, 3 adet doğal sit alanı ve 1 adet tarihi sit alanı olmak üzere 109 adet'tir. Müze ve Müze'ye bağlı ören yerleri ziyaretçi sayısı 6918'dir.

The ethnography section exhibits dressings which reflect the characteristics of the region, silver and bronze ornaments, pieces of handmade instruments, carved in wood doors and window cases peculiar to the region, specimens of calligraphy and an old hand written Koran.

In the museum yard, archaeological pieces are exhibited in chronological order. In the front, there is a mosaic pool with animal descriptions on.

As of the end of 1997, the Şanlıurfa Museum rooms in 17,961 archaeological and 2,430 ethnographic pieces, 44,576 coins, 7 tablets, 1,061 seal pressings, 9 manuscripts, 1 archive document, making 66,045 pieces. There are 1,124 books. 431 immovable assets consist of 2 military structures, 29 religious and cultural structures, 1 administrative structure and 399 specimens of civilian architecture, making 431 structures altogether. As to the site area of the museum, it covers 102 archaeological sites, 3 urban sites, 3 natural sites, making 109 sites in total. Annual visitors to the museum and its sites is 6,918.

Fotoğraf : Selda Özdemir

GAP

GAP İDARESİ ICARDA İLE İŞBİRLİĞİNE BAŞLIYOR

GAP Administration Starts Cooperation With ICARDA

GAP İdaresi ile Kurak Alanlarda Tarımsal Araştırmalar Uluslararası Merkezi (ICARDA) arasında Nisan 1998'de Halep'te başlayan temaslara, 26 Haziran 1998 tarihinde iki kuruluş arasında bir İşbirliği Protokolü imzalanmasıyla sonuçlanmıştır. Protokolü GAP İdaresi Başkanı Dr. Olcay Ünver ve ICARDA Genel Müdürü Prof. Dr. Adel BELTAGY Şanlıurfa'da düzenlenen bir törenle imzalamışlardır.

Contacts which started between the GAP Administration and the International Centre for Agricultural Research in Dry Areas (ICARDA) in Aleppo in April 1998 resulted in a Protocol of Cooperation between the two organisations undersigned on 26 June 1998. The protocol was undersigned by Dr. Olcay Ünver President of GAP Administration and by Prof. Adel Baltagy, General Director of ICARDA. The ceremony for the occasion was held in Şanlıurfa.

İki kuruluş arasındaki işbirliği alanlarına ilişkin genel bir çerçeve belirleyen Protokol ile karşılıklı toplantı, seminer, workshop gibi etkinlikler ile eğitim programlarının gerçekleştirilmesi, başta araştırma ve eğitim olmak üzere çeşitli tarımsal konularda ortak projeler yürütülmesi, taraflarca yürütülen araştırma geliştirme faaliyetleri sonuçlarının değiş tokuşu gibi hususlar öngörülmektedir.

Protokolün imzasından önce ICARDA Araştırma Bölümü Yöneticilerinden oluşan bir heyet GAP Bölgesi'nde GAP İdaresi yönetici ve uzmanları ile birlikte bir tetkik ziyaretinde bulunmuşlardır. ICARDA heyetinde; Dr. W. ERSKİNE, Dr. S. P. S. BENIHAL, Dr. S. GRANDO, Dr. A. A. MONEİM, Dr. M. PALA, Dr. E. DePAUW ve Dr. M. BONEJMATE yer almışlardır.

Ziyaret sırasında Atatürk Barajı, muhtemel işbirliği projelerinin ana merkezini oluşturacak olan Koruklu Araştırma İstasyonu ve Harran Ovası'nda sulamaya açılan alanlara gidilmiş ve teknik görüşmelerde bulunulmuştur. Teknik görüşmelerde, başlıca işbirliği alanları ve muhtemel proje profilleri, konuşmaların ana konusunu oluşturmuştur. Bu çerçevede, mera islahı, Bölge'de yapılan araştırmaların koordinasyonu ve teknik eğitim, coğrafi bilgi sisteminin kurulması, tohumculuğun geliştirilmesi gibi konular üzerinde yoğunlaşmış ve bu konulara ilişkin proje profilleri ortaya çıkarılmıştır.

Ortak projelerin belirlenmesi ve öncelikler konusunun geliştirilmesine ilişkin iki kuruluşun çalışmalarını devam etmekte ve 1999 başında yapılacak bir workshop ile bu çalışmaların değerlendirilmesine ilişkin hazırlıklar sürmektedir.

The protocol draws a broad framework for cooperation between the two organisations. Joint meetings, seminars, workshops, conduct of training programs, implementation of joint projects especially in agricultural research and training, and mutual exchange of information and experience are some headings covered by the protocol.

Prior to the signing of the protocol, a delegation composed of the members of the Research Department of ICARDA made a study-observation tour to the GAP Region accompanied by managers and specialists from the GAP Administration. The ICARDA team included Dr. W. Erskine, Dr. S.P.S. Beniwal, Dr. S. Grando, Dr. A.A. Moneim, Dr. M. Pala, Dr. E.DePauw and Dr. M.Bonejmate.

During this tour, technical discussions took place at Atatürk Dam, part of the Harran Plain which has been opened to irrigation and the Koruklu Research Station which would be the main centre of prospective joint projects. The major fields of co-

operation and prospective project profiles were the main themes discussed during the tour. The focus was on such headings as range land improvement, coordination of different researches conducted in the region, technical training, setting up of a Geographical Information System, and improvements in seed culture and provision. Exchange of opinion between the parties resulted in the shaping up of relevant project profiles.

Both organisations continue their work for identifying joint projects and priorities. Preparations have also started to organise a workshop in early 1999 to evaluate these works.

HALFETİ'DE EKONOMİK YATIRIM SEÇENEKLERİ TARTIŞILDI

Workshop on Economic Investment Alternatives for Halfeti

GAP İdaresi tarafından yürütülen "Birecik Barajı'ndan Etkilenen Nüfusun Yeniden Yerleşimi, İstihdamı ve Ekonomik Yatırımları için Planlama ve Uygulama Projesi" kapsamında, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)'nün desteğiyle 13-15 Temmuz 1998 tarihleri arasında, Birecik'te Ekonomik Yatırım Seçenekleri'nin irdelendiği bir çalışma grubu toplantısı düzenlendi.

Söz konusu çalışmada, Baraj Gölü'nün oluşması sonucu su altında kalacak tarım arazileri ve ürün desenini karşılayacak yeni tarımsal ve tarım dışı ürünlerin kazanılması, üretim pratiği, örgütlenme, alternatif ekonomik oluşumlar ve ilgili altyapının sağlanması ile bu amaç için gerekli eğitim faaliyetleri görüşüldü.

FAO tarafından finanse edilen, Birecik, Halfeti ve merkezi nitelikteki 3 köyde gerçekleştirilen toplantılarda yöre insanının katılımı sağlandı. Toplantılarda GAP İdaresi'nce hazırlanan "Ekonomik Yatırım Seçenekleri" broşürü de katılımcılara dağıtıldı.

Çalışma Grubu Toplantılarına, GAP İdaresi, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı ve FAO'dan uzmanların yanı sıra Adıyaman, Gaziantep, Şanlıurfa illeri kaymakamları, belediye başkanları, muhtarlar, yerel girişimci adayları, Sanayi ve Ticaret Odaları temsilcileri, Ziraat Odaları temsilcileri, Ziraat ve Halk Bankası temsilcileri, GAP-GİDEM (GAP Girişimci Destekleme ve Yönlendirme Merkezi) ve KOSGEB yetkilileri de katıldılar.

Görüşmeler Çalışma Grubuna katılanlar, görüşmeler sırasında meyva, sebze dağıtım ve pazarlamasının iyileştirilmesi, et kesimhanesi kurulması, besi tavukçuluğunun başlatılması, fıstık işleme tesislerinin kurulması, keber üretiminin yaygınlaştırılması ve ürünün işlenmesi ve turizm faaliyetlerinin geliştirilmesi gibi alternatif ekonomik yatırım alanları önerildi.

With the support of the United Nations Food and Agriculture Organisation (FAO) a workshop was realised in Birecik on 13-15 July 1998 to discuss alternative economic investments in the region. The workshop was held within the framework of the "Planning and Implementation Project for the Re-settlement, Employment and Economic Alternatives for People to be Affected by Birecik Dam" which is being carried out by the GAP Administration.

The workshop focused on the following issues: Introduction of new agricultural or non-agricultural production activities to compensate for the loss of farm land and crop design to emerge after the completion of the dam; sound production practices; organisation, alternative economic initiatives; provision of relevant infrastructures; and training needed for all these efforts.

With the financial support of FAO, meetings with local people's participation were organised in 3 centrally located villages of Birecik and Halfeti. The booklet "Alternatives for Economic Investment" published by the GAP Administration were distributed to the participants.

In addition to staff from the GAP Administration, UNDP and FAO, the participants to the workshop included the district governors from Adıyaman, Şanlıurfa and Gaziantep; mayors, village headmen, future entrepreneurs from these localities, representatives of the chambers of industry, trade and agriculture, representatives from Ziraat and Halk Banks; and GAP-GİDEM and KOSGEB managers.

During discussions, the participants suggested various economic initiatives and activities including improvements in fruit-vegetable marketing; establishment of a slaughterhouse; introduction of chicken feed lots, establishment of pistachio processing plants, expansion of the culture of keber and its processing, and encouragement of tourism.

DÜNYA BANKASI FİNANSMANI İLE GAP İDARESİ'NCE YÜRÜTÜLECEK OLAN İKİ PROJENİN SÖZLEŞMESİ İMZALANDI

Contracts were acted for the projects "Şanlıurfa-Harran Plains on-farm and Village Development" and "GAP Urban Planning and Sanitation" which are to be carried out by the GAP Administration with the World Bank Funds

Dünya Bankası finansmanı ile GAP İdaresi'nce yürütülecek olan **"Şanlıurfa-Harran Ovaları Tarlaıçi ve Köy Geliştirme ve GAP Kentsel Sanitasyon ve Planlama"** projeleri hazırlık çalışmalarını yürütmek üzere, Dünya Bankası kriterlerine uygun olarak seçilen iki ortak girişimle GAP İdaresi arasında 9 Temmuz 1998 de Hilton Otelinde Devlet Bakanı Prof. Dr. M. Salih Yıldırım'ın ev sahipliğinde düzenlenen bir törenle sözleşme imzalanmıştır.

Şanlıurfa-Harran Ovaları Tarlaıçi ve Köy Geliştirme Projesi Proje Hazırlık Çalışması için 300 000 ABD doları ve GAP Kentsel Sanitasyon ve Planlama Projesi Proje Hazırlık Çalışması için 391 500 ABD doları Dünya Bankası'nca hibe olarak GAP İdaresi'nin kullanımına tahsis edilmiştir.

Şanlıurfa - Harran Ovaları Tarlaıçi ve Köy Geliştirme Hizmetleri Projesi ile; Şanlıurfa-Harran Ovalarında 150 000 hektarlık alanda etkin tarım faaliyetlerinin, tarımsal teknolojilerin ve çevre açısından sürdürülebilir çiftçiliğin desteklenmesi ile tarla-ıçi geliştirme hizmetleri, köy yolları, içme suyu temini ve çiftçi eğitimi ve yayım konularında destek sağlanması amaçlanmaktadır.

GAP Kentsel Planlama ve Sanitasyon Projesi ile ise; Mardin, Diyarbakır, Şanlıurfa ve Siverek'te Katı Atık Yönetimi, 9 yerleşimde (Çınar, Dicle, Hilvan, Mazıdağı, Savur, Ömerli, Viranşehir, Yeşilli-Kabala ve Ziyaret) Kanalizasyon ve Arıtma Tesisi, 2 yerleşimde (Mardin-Acırlı, Şanlıurfa-Ceylanpınar) Arazide Atıksu Arıtma Tesisi Projesi, 55 yerleşimde Klorklama Tesisleri (dezenfeksiyon) ve Diyarbakır'da Kentsel Planlama Çalışması için Coğrafi Bilgi Sistemi (GIS) kurulması gibi çevresel öneme sahip konuların projelendirilmesi ve finansmanı için teknik yardım sağlanması amaçlanmaktadır.

In order to conduct preliminary works related to these projects, the GAP Administration entered into contract with two joint ventures which had been selected in conformity with the criteria of the World Bank. The contracts were undersigned at a reception given at Hilton Hotel on 9 July 1998.

Grants received for the "Şanlıurfa-Harran Plains On-Farm and Village Development Project" and for the "GAP Urban Planning and Sanitation Project" are, respectively, US \$ 300,000 and US \$ 391,500.

Şanlıurfa- Harran Plains On Farm and Village Development Project has the following objectives: Support of efficient agricultural practices, agricultural technologies and environmentally sustainable farming in an area of 150 000 hectares and improvement of on-farm services, village roads, drinking water supply, farmers training and extension.

Dünya Bankası finansmanı ile GAP İdaresi'nce yürütülecek olan iki projenin hazırlık çalışmalarını yürütmek üzere, Banka kriterlerine uygun olarak seçilen 2 ortak girişimle sözleşme imzalandı.

In order to conduct preliminary works related to 2 projects, the GAP Administration entered into contract with two joint ventures which had been selected in conformity with the criteria of the World Bank.

GAP Urban Planning and Sanitation Project covers Solid Waste Management in Mardin, Diyarbakır, Şanlıurfa and Siverek; Sewage and Treatment Plants in 9 settlements (Çınar, Dicle, Hilvan, Mazıdağı, Savur, Ömerli, Viranşehir, Yeşilli-Kabala and Ziyaret); On-land Treatment Plant in 2 settlements (Mardin-Acırlı and Şanlıurfa-Ceylanpınar), Chlorinating (disinfecting) Facilities in 55 settlements and GIS for Diyarbakır Urban Planning Work. The aim is to secure funds for the project development work relating to these issues which are of great importance in terms of environmental health.

GAP İDARESİ ile ŞİŞECAM GAP BÖLGESİ'NDE AMBALAJLAMA ALANINDA İŞBİRLİĞİ YAPIYOR

GAP Administration Cooperates With Şişecam in the Field of Packing

"GAP Bölgesi'nde Gıda Maddelerinin Ambalajlanması ve Buna Dayalı Gelir Olanaklarının Desteklenmesine" ilişkin İşbirliği Protokolü 8 Temmuz 1998 tarihinde Ankara'da GAP İdaresi Başkanlığı'nda, GAP İdaresi ile Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş. (Şişecam) arasında imzalanmıştır.

GAP İdaresi ve Şişecam, ortak bir çalışma ile; gıda saklama, ambalajlama teknikleri, yerel ürünlerin değerlendirilmesi, ambalajlanan ürünlerin kalite kontrolü ve pazarlanması konusunda toplumun farklı kesimlerine eğitim programları ve seminerler yoluyla ulaşmayı hedeflemektedir.

Şişecam Ambalaj Grup Başkanı M. Uran Özsoy ve GAP İdaresi Başkanı Dr. İ.H. Olcay Ünver tarafından imzalanan İşbirliği Protokolü ile aynı zamanda Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (ÇATOM)'inde üretim aşamasında gerektiğinde üretim, dolun, kapatma, etiketleme ve ambalajlama konularında Şişecam Ambalaj Grubu tarafından hizmet verilmesi sağlanacaktır.

GAP Bölgesi'nde paketleme ve ambalajlama konusunda çalışan girişimcilere yönelik olarak, 8 Eylül 1998 Salı günü Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası Toplantı Salonu'nda düzenlenen Seminerde, Şişecam ve White-Cap (Kapak Firması) temsilcileri tarafından "Cama Dayalı Ambalaj" konusunda bilgi verilmiştir. GAP İdaresi Başkanlığı da, GAP-Girişimci Destekleme ve Yönlendirme Merkezleri (GAP-GİDEM) kanalıyla, paketleme ve ambalajlama konusunda çalışan Bölge yatırımcılarını tespit ederek, bu yatırımcılara Semineri duyurmak yoluyla katılımı sağlanmasına ve organizasyona yardımcı olmuştur.

A protocol of cooperation was signed on 8 July 1998 by the GAP Administration and Şişecam (Turkish Bottle and Glass Industry Inc.). The protocol envisages activities related to the "Packing of Foodstuffs in the GAP Region and Supporting Income Generation Related to this Activity".

The GAP Administration and Şişecam target, in their joint work, to reach different sections of the population through training programs and seminars in such fields as food canning, packing techniques, processing of local food products, quality control of packed food and marketing.

The protocol of cooperation was undersigned by M. Uran Özsoy, the Packing Group Head of the Industry, and by Dr. İ.H. Olcay Ünver, President of GAP Administration. The protocol also envisages, whenever required, service extension by Şişecam in the production, filling, covering, labelling and packing of items produced at ÇATOMs.

Information about "Glass Based Packing" was given by the representatives of Şişecam and White-Cap firm in the seminar arranged for the entrepreneurs working in the field of packing, at the meeting hall of Şanlıurfa Chamber of Trade and Industry in the 8th of September, 1998. GAP RDA determined the entrepreneurs of the Region working in this field via GAP GİDEMs and ensured their participation by informing them about the seminar. GAP RDA also helped the organization of the Seminar.

GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ'NCE KÜLTÜR VARLIKLARININ KORUNMASINA YÖNELİK YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER

*Activities by the GAP Regional Development Administration
for the Protection of Cultural Heritage*

GAP, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki 9 ilden oluşan proje sahası ile Türkiye'nin diğer bölgeleri arasındaki sosyo-ekonomik gelişmişlik farkını gidermeyi amaçlayan entegre bir bölgesel kalkınma projesidir. Önceleri 22 baraj ve 19 hidroelektrik santralının inşaatı ve 1.7 milyon hektar alanın sulanması olarak öngörülen GAP giderek, kalkınma ile ilgili tüm sektörleri kapsayan ve sürdürülebilir insani gelişmeyi hedefleyen bir proje bütününe dönüşmüştür. GAP'ta sürdürülebilir kalkınma ile erişilmek istenilen ekonomik büyümenin insani gelişme perspektifi kapsamında ele alınması, Bölge'nin tümünü içeren bir sosyal değişimi ekosistem, kültür ve bölge özellikli katılımcı çözümlere çevirerek gelişmenin sağlanmasıdır.

Kültürel çevre, insanlığın gelişim sürecinde üretmiş olduğu bir çevredir. Kültürel çevre de birçok yapı gibi yok olmakta veya tahrip edilmektedir. İnsanlığın tarih boyunca yaratmış olduğu değerlerin korunması, yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılması her kalkınma faaliyetinin dikkate alınması gereken önemli konulardan biri olmaktadır. Kültürel ve tarihi çevrenin tükenebilir olması ve yenilenememesi, üzerinde önemle durulması gerektiğini gündeme getirmektedir.

GAP İdaresi, GAP Bölgesi'ndeki çeşitli medeniyetlerin oluşturduğu kültürel ve yaşanan folklorik değerleri ve halk kültürünü yaşatma, koruma ve kullanma dengesi içinde geliştirme ve gelecek nesillere aktarma felsefesinden hareketle aşağıdaki çalışmalarını yürütmekte ve planlamaktadır.

With its area covering 9 provinces in Southeastern Anatolia, GAP is an integrated regional development project aiming at the elimination of socio-economic development disparities between the regions of the country. Starting out originally as a project envisaging 22 dams, 19 hydropower plants and irrigation of an area of 1.7 million hectares, GAP in time taken the character of a more comprehensive project covering all sectors for the ultimate aim of sustainable human development. In other words, all developments within the framework of GAP are considered in the context of sustainable human development in which a social change is foreseen while bringing participatory solutions to various problems of the region.

Cultural environment is the environment which humanity produced in the process of progress and development. Like many other structures, cultural environments too vanish or suffer destruction. It is therefore one of the important issues of any development process to protect, preserve and transfer to coming generations of assets created by mankind throughout history. Exhaustible nature of cultural and historical environments and impossibility of regenerating them must be given due attention in development efforts.

The GAP Administration has been involved in or is presently planning for the following activities to protect and preserve the assets and values of various civilisations which left their imprint in the region.

Birecik ve Karkamış Baraj Gölü Altında Kalacak Yerlerde Araştırma, Kazı ve Kurtarma Çalışması

Projenin amacı, Birecik ve Karkamış Baraj gölü altında kalacak tüm arazinin taranarak kültür varlıklarının belgelenmesi, acil kurtarılması gerekli yerlerde kazı çalışmalarının yapılması, taşınabilir olanların taşınması, çalışma sonucu

elde edilecek verilerin belgelenerek yayınlanmasıdır. Bu bağlamda, 08 Eylül 1997 tarihinde GAP İdaresi ile Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü arasında bir protokol imzalanmıştır.

Kültür Bakanlığı adına Gaziantep Müze Müdürlüğü'nün yürüttüğü çalışmalara, Haziran 1998 tarihinden itibaren başlanmış olup, Protokol kapsamına giren yerler su altında kalıncaya kadar devam edilecektir.

Protokol kapsamında yürütülecek olan çalışmalara ilişkin, Haziran 1998'de başlayan Eski Tunç Nekropolü'nde kazı çalışması devam etmektedir (Eski Tunç Nekropolü, baraj göl aynası altında kalmamasına rağmen, barajın ön kısmında yer alan kil ocağının tahrip ettiği alandadır). Ayrıca Bölge'de Gaziantep Müzesi'nin ve yabancı kazı ekiplerinin yürüttüğü kazı ve kurtarma çalışmaları da devam etmektedir.

Hasankeyf Tarihi ve Arkeolojik Sit Alanı Araştırma, Kazı ve Kurtarma Çalışması

Projenin amacı, Ilisu Baraj Göl Aynası altında kalacak olan tarihi Hasankeyf sit alanının kurtarılmasıdır. Bu nedenle, 1991 yılında GAP İdaresi ile

Research, Excavation and Salvation Work in Area to Remain Under the Waters of Birecik and Karkamış Dams

The objective of the Project is to document the cultural assets of the area mentioned above at the heading, to conduct excavations work in localities which need urgent rescue, to save those which are movable, and publish materials thus gathered. A

protocol to this end was signed between the GAP Administration and the General Directorate of Museums and Monuments, Ministry of Culture, on 8 September 1997.

The Directorate of Gaziantep Museum started relevant work in June 1998 on behalf of the Ministry of Culture and work will continue until the full submersion of areas covered by the protocol.

Within the framework of the project, excavations in the Antic Necropolis is in progress since June 1998 (the Necropolis will not remain fully under water but it is damaged by a clay quarry which exists in front of the site). This area also witnesses excavation and rescue works conducted by international teams from abroad.

Research, Excavation and Rescue Work in Hasankeyf Historical and Archaeological Site

The aim of the project is to save the historical Hasankeyf Site Protection Area which will remain under Ilisu Dam Lake. The GAP Administration and

Kültür Bakanlığı arasında bir protokol imzalanmıştır. Bu protokolle Hasankeyf sit alanında; yüzey araştırmasının yapılması, acil kurtarılması gerekli alanlarda kazı çalışmalarının yapılması, taşınabilir olanların taşınması, topografik çalışmalarının yapılması, belgelenmesi ve gelecek nesillere bırakılmak üzere yayınlanması ön-

görülmektedir. 1991 yılında kazı çalışmalarına başlanılmak üzere şantiye kurulmuş, ancak daha sonra Bölge'deki olağanüstü durum nedeniyle, sit alanında 1992-1997 yılları arasında çalışma yapılamamıştır. Kültür Bakanlığı adına çalışmaları yürüten Prof. Dr. Oluş ARIK, 20 Ağustos 1998 tarihinde Hasankeyf kazı ve kurtarma çalışmalarını yeniden başlatmıştır. 1998 yılı kazı çalışmaları, Süleyman Camii, Koç Camii ve yol arasında kalan alanda yapılmakta olup, 17 Eylül 1998 tarihinde son bulmuştur.

Hasankeyf Tarihi ve Arkeolojik Sit Alanı Kazı ve Kurtarma çalışmaları 20 Ağustos 1998'de yeniden başlatıldı.

Reserarch, Excavation and Salvation Work in Hasankeyf Historical and Archeological Site work re-started in August 1998.

the Ministry of Culture had made a protocol to this end back in 1991. The protocol covers the following works: A surface survey in the area; excavation work in places where urgent rescue is needed; transportation of movable assets; conduct of topographic works; documentation of all

assets spotted in the area; and preparation of publications about documented assets. Despite the establishment of a centre for excavation, rescue and documentation works, no work has been carried out in the area from 1992 to 1997 because of emergency circumstances. Prof. Oluş Arık who is in charge of work on behalf of the Ministry of Culture re-started excavation and rescue work in August 1998. Presently, work is focusing on Süleyman Mosque, Koç Mosque and nearby localities and it will be completed in September 1998.

Acırlı (Mardin-Midyat) Ören Yeri Çevre Düzenleme Projesi

Projenin amacı, eski dönemlerden beri çeşitli kültürlerin kutsal alan niteliği taşıyan Acırlı yerleşmesi Elet mevkiindeki tarihi ve doğal varlıkların korunması, gelecek nesillere aktarılması, turizm ve yöre insanının hizmetine sunulmasıdır. Proje 1997 tarihinde başlamış olup, Nisan 1998'de tamamlanmıştır. Proje, GAP İdaresi ile Kültür Bakanlığı'nın ortak çabaları ile yürütülmüştür.

Re-arrangements in Acırlı (Mardin-Midyat) Remains

The objective of the project is to protect the natural and historical assets in the Elet locality of the historical Acırlı settlement which has been a sacred place for many cultures throughout the history. The project has started in 1997 and completed in April 1998. The project was carried out with the joint efforts of the GAP Administration and the Ministry of Culture.

Birecik, Halfeti ve Suruç İlçelerinin Taşınmaz Kültür Varlıklarının Belgelenmesi

Projenin amacı, Birecik, Halfeti ve Suruç ilçelerinde var olan kültür varlıklarını tespit etmek, belgelemek ve yayınlamaktır.

GAP İdaresi ile Hacettepe Üniversitesi 04.08.1997 tarihinde projeye ilişkin bir protokol imzalanmış, ve çalışmalar Ağustos 1998'de tamamlanarak, kültür varlıkları tespit edilmiş, belgelenmiş ve yayına hazır duruma getirilmiştir.

Documentation of Immovable Cultural Assets in Birecik, Halfeti and Suruç

The objective of the project is to identify immovable cultural assets in and around the townships cited above, document and publish the results.

The parties to the protocol acted on 4 August 1998 for this purpose are the GAP Administration and Hacettepe University.

The work has been completed in August 1998 and relevant documentation is ready for publication.

Cizre (Şırnak) Mem-u Zin Türbesi ve Mirabdal Mescidi Restorasyon Projesi

Projenin amacı, Cizre (Şırnak) Mem-u Zin Türbesi ve Abdaliye Medresesi'nin restorasyonudur. GAP İdaresi restorasyon ile ilgili proje çalışmalarını yürütecektir. Konuyla ilgili arazi etütleri yapılmış ve mevcut durum saptanmıştır.

Restorations on Cizre (Şırnak) Mem-u Zin Tomb and Mirabdal Mosque

The objective of the project is the restoration of the two historical structures cited above. The GAP Administration will carry out relevant works. For the beginning, land surveys have been completed and the present situation in the area has been depicted for further works.

Projenin amacı, Cizre (Şırnak) Mem-u Zin Türbesi ve Abdaliye Medresesi'nin restorasyonudur.

The objective of the project is the restoration of the two historical structures cited above.

Mardin-Kasımiye Medresesi Restorasyonu Projesi

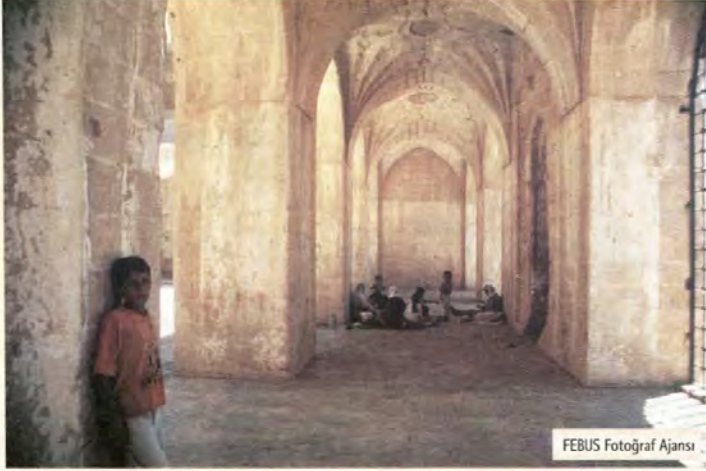
Projenin amacı, Selçuklu Dönemi önemli eserlerinden biri olan Mardin Kasımiye Medresesi'ni restore etmek ve koruma-kullanma dengesi içinde hizmete sunmaktır.

Restorations on Mardin Kasımiye Medrese

The objective of the project is to restore Kasımiye Medrese in Mardin which is one of the significant structures remaining from the Selçuk Turks. The structure will be utilised for tourism and cultural purposes along with the principle of utilisation-preservation balance.

PROJENİN ADI	YIL	HANGİ SAHFADA OLDUĞU	YAPTIRAN KURULUŞ	YÜRÜTEN KURULUŞ
Acırlı (Mardin-Midyat) Ören Yeri Çevre Düzenlemesi Projesi	1997-1998	Tamamlandı	GAP İdaresi-Kültür Bakanlığı	GAP İdaresi
Birecik, Halfeti ve Suruç İlçelerinin Taşınmaz Kültür Varlıklarının Belgelenmesi	1997-1998	Tamamlandı	GAP İdaresi	Hacettepe Üniversitesi
Birecik ve Karkamış Baraj Göl Aynası Altında Kalacak Yerlerde Araştırma, Kazı ve Kurtarma Çalışması	1997-	Devam Etmekte	GAP İdaresi-Kültür Bakanlığı	Kültür Bakanlığı-Gaziantep Müze Müdürlüğü
Hasankeyf Tarihi ve Arkeolojik Sit alanı Araştırma, Kazı ve Kurtarma Çalışması	1991-	Devam Etmekte	GAP İdaresi-Kültür Bakanlığı	Kültür Bakanlığı
Cizre (Şırnak) Mem-u Zin Türbesi ve Mirabdal Mescidi Restorasyon Projesi	1998	Devam Etmekte	GAP İdaresi-Şırnak Valiliği	GAP İdaresi
Mardin-Kasımiye Medresesi	1997-	Devam Etmekte	GAP İdaresi	GAP İdaresi

FEBUS Fotoğraf Ajansı

PROJECT TITLE	YEAR	STAGE	ORGANIS. IN CHARGE	EXECUTIVE ORGANIS.
Re-Arrangements in the Acırlı Remains (Mardin-Midyat)	1997-1998	Completed	GAP Administrat Ministry of Culture	GAP Administrat
Documentation of the Immovable Cultural Assets of the Townships of Birecik, Halfeti, Suruç	1997-1998	Completed	GAP Administration	Hacettepe University
Research, Excavation and Salvation Works in Areas to Remain Under Birecik and Karkamış Dam Lakes	1997-	Ongoing	GAP Adiminist Ministry of Culture	Ministry of Culture Gaziantep Museum
Research, Excavation and Salvation Works in the Historical-archaeological Site Protection Area of Hasankeyf	1991-	Ongoing	GAP Administ Ministry of Culture	Ministry of Culture
Research, Excavation and Salvation in the Historical - Archaeological of the Mem-u Zin Tomb and Mirabdal Mosque in Cizre (Şırnak)	1998-	Ongoing	GAP Administ Governorate of Şırnak	GAP Administrat
Restoration of Mardin Kasımiye Medrese	1998	Ongoing	GAP Administrat	GAP Administrat

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ KÜLTÜR HARİTASI

ÖREN YERLERİ

MİLLÎ PARKLAR

CAMİLER

MÜZELER

G.ANTEP BELKIS-ZEUGMA

NEMRUD TUMÜLÜSÜ

HARRAN EVLERİ

HANLAR VE KERVANSARAYLAR

ANTİK ÇAĞ MEZARLARI

TÜRBELER

HARRAN ULU CAMİİ

DIYARBAKIR KALESİ

ZEYNEL BEY TÜRBESİ

KİLİSE VE MANASTIRLAR

KALE VE SURLAR

MARDİN EVLERİ

SIİRT ULU CAMİİ

CİZRE ULU CAMİİ KAPI TOKMAĞI

T.C. BAŞBAKANLIK

GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

Cografî Bilgi Sistemleri ve Teknolojileri Koordinatörlüğü

GAP

GAP BÖLGESİ'NDEKİ KÜLTÜR VARLIKLARININ KORUNMASI, YAŞATILMASI VE TANITILMASI SEMPOZYUMU

*Symposium on the Protection and Preservation of Cultural Lassets
Existing in the GAP Region*

Tarih öncesi çağlardan beri birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış olan GAP Bölgesi'nde çok sayıda kültür varlığı bulunmaktadır. GAP'ın başlattığı sosyo-kültürel değişimle birlikte, kurak iklim koşulları içerisinde oluşmuş geleneksel kültür, yerini bir "su kültürüne" bırakmak üzeredir. Birçok höyük üzerinde tarım yapılması, çağdaş yaşamın getirdiği kentleşme, çarpık yapılaşmalar gibi etmenler, günümüze kadar yaşayan kültür değerlerinin yok olma tehlikesini gündeme getirmektedir.

Bölge kültür mirasını korumak ve geleceğe aktarmaya yönelik ortamlar hazırlanması GAP İdaresi'nin amaçları arasında öncelikli olarak yer almaktadır. Bu da, özelde yöre insanının bilinçlenmesi, genelde ise ulusal ve uluslararası bilim çevrelerinin katkılarının sağlanmasıyla mümkün olabilecektir.

Bu amaçla, Şanlıurfa'da 1-5 Haziran 1998 tarihleri arasında "GAP Bölgesi'nde Kültür Varlıklarının Korunması, Yaşatılması ve Tanıtılması Sempozyumu" düzenlenmiştir.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Kültür Bakanlığı, Başbakanlık Tanıtma Fonu Kurulu Başkanlığı ve UNESCO işbirliği ile düzenlenen sempozyumda; GAP Bölgesi'ndeki kültür varlıklarının uluslararası düzeyde tanıtılması, yerli ve

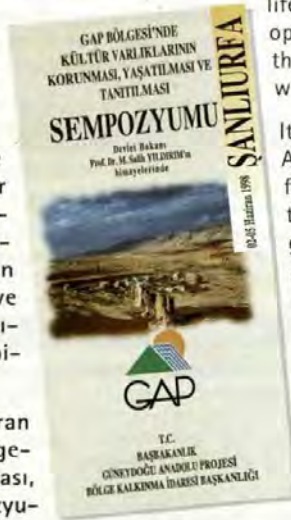
Hosting many civilisation since pre-historic times, the GAP Region is rich in its cultural assets. Along with the socio-cultural change started by GAP, traditional culture formed under the conditions of dry farming is about to leave its place to a new "water culture". However, practice of farming on many tumulus, urbanisation and modern life, distorted processes of urban development and similar factors treasures the existence of many cultural treasures which have survived to our times.

It is one of the priorities of the GAP Administration to create environments fit for preserving the cultural heritage of the region and transferring it to coming generations. This, in its turn, could be possible by building awareness among the local people and securing the contributions of international circles of science.

The "Symposium on the Protection and Preservation of Cultural Assets in the GAP Region" convened in Şanlıurfa from 1 to 5 June 1998 for the purposes briefly mentioned

above.

The symposium was organised together with the GAP Administration, Ministry of Culture, Prime Ministry Promotion and Publicity Fund and UNESCO. The objective of the symposium was to publicise the cultural assets of the region internationally, to

yabancı kuruluşlar ve sivil toplum örgütlerinin Bölge'ye yönelik konu ile ilgili projelere katılımının sağlanması, kültür mirasının değerlendirilmesi ve konunun öneminin vurgulanması amaçlanmıştır.

DSİ XV. Bölge Müdürlüğü Konferans Salonu'nda 1 Haziran 1998 tarihinde başlayan ve 3 gün süreyle İngilizce-Türkçe ve Türkçe-İngilizce simultane tercüme ile toplam 7 oturumdan oluşan Sempozyuma, 41 bilim adamı bildirileriyle katılmış ve aşağıdaki konular üzerinde durulmuştur:

secure the participation of national and foreign agencies and non-governmental organisations to projects related to the topic, to evaluate a specific cultural heritage and to once more stress the importance of the issue.

The symposium started on 1 June 1998 at the Conference Hall of the Regional Directorate of State Hydraulic Works. There were 7 sessions in 3 days where simultaneous translation from English to Turkish and vice versa was available. There were 41 participants with their papers on the following headings:

I. OTURUM / 1st. SESSION

Başkan / Chaired by : Dr. Nurettin YARDIMCI

Prof. Dr. Oluş ARIK

"Hasankeyf'te Tarihi Varlıklar ve Sorunları"
"Historical Remains in Hasankeyf and Existing Problems"

Prof.Dr.Harald HAUPTMANN

"GAP Bölgesi'ndeki Erken Neolitik-Yukarı Mezopotamya'daki En Eski Uygarlığın Temelleri"
"The Foundations of the Early Neolithic and Oldest Civilisations in the GAP Region and Upper Mesopotamia"

Murat AKMAN

"Nevalı Çöri Kültür Binası'nın Rekonstrüksiyonu ile İlgili Görüş ve Öneriler"
"Ideas and Suggestions on the Reconstruction of the Nevalı Çöri Cult Structure"

Hayat ERKANAL

"Mardin Bölgesi Arkeoloji Araştırmaları"
"Archaeological Researches in Mardin"

Dr. Patricia WATTENMAKER

"The Significance of the GAP Region for Understanding the Rise of the World's First Cities"

Prof. Dr. Refik DURU

"Tilmen Höyük'teki Mimarlık Eserlerinin Korunması Hakkında Bazı Gözlemler"
"Some Observations on the Preservation of Architectural Pieces at Tilmen Tumulus"

II. OTURUM / 2nd SESSION

Başkan / Chaired by : Prof. Dr. Harald HAUPMANN

Dr. Nurettin YARDIMCI

"Harran Kazı ve Kurtarma Çalışmaları"
"Excavation and Salvation Works in Harran"

Prof. Dr. Mehmet ÖZDOĞAN

"Yok Olan Kültürler ve Baraj gölleri: Sorunlar ve Öneriler"
"Vanishing Cultures and Dam Lakes: Problems and Suggestions"

Jesus Gil Fuesanta-Eyüp BUCAK

"The Tilbes Project: A Joint American-Spanish-Turkish

Mitchel S. ROTHMAN

Archeological Research in Euphrates Region"

Prof. Dr. Aliye ÖZTAN

"Aşağı Fırat Kurtarma Projesi Çerçevesinde Yapılan Samsat Kazıları"
"Samsat Excavations under the Lower Euphrates Salvation"

Dr. Rifat ERGEÇ

"Belkis-Zeugma'da Yapılan Kurtarma Çalışmaları"

Doç.Dr.Catherine Abadie REYNAL

"Salvation Work in Belkis-Zeugma"

III. OTURUM / 3rd SESSION

Başkan / Chaired by : Prof. Dr. Servet MUTLU

Prof. Dr. Şule KARAASLAN Yük. Müh. Merih KARAASLAN	"Mecber Bari'nin Gülleri" "Roses of Mecber Bari" Arslantepe Site Protection
Hasan DURUER	"O Mahiler ki" "Ol Mahiler ki"
Marcella FRANGIPANE	"Preservation of Archeological Remains at Arslantepe-Site Protection by Means of Covering and Public Exposition"
Necdet İNAL	"GAP Bölgesi'ndeki Kültür Varlıklarına İlişkin Bilimsel Çalışmalar ve Bölge Kültür Mirasının Korunması, Gelecek Nesillere Aktarılmasına Yönelik Yaklaşımlar" "Scientific Work on the Cultural Assets of the GAP Region and Approaches to the Preservation of Cultural Heritage of the Region."
Maurice CRIJNS	"Protection of Nemrut"
Abdurrahman ABAY	"GAP Bölge Kültür Varlıklarının Korunması, Yaşatılması ve Tanıtılması" "Protection and Preservation of Cultural Assets in the GAP Region"
Fehmi ERARSLAN	"Bölge Kültür Mirasının Korunması, Yaşatılması ve Gelecek Nesillere Aktarılmasına Yönelik, Yasal, Mali, Kurumsal, Yönetmelik Açılımlardan Yaklaşımlar" Legislative, Financial, Institutional and Managerial Approaches to the Preservation of Cultural Assets in the GAP Region"

IV. OTURUM / 4th SESSION

Başkan / Chaired by : Yrd. Doç. Dr. Mustafa AKPOLAT

Vincenzo RUGGERI	"Carian Territories and Edessa: Cultural and Ideological Affinities in Late Antiquity"
Prof. Dr. Abdüsselam ULUÇAM	"Adıyaman / Besni'deki Kültür Varlıkları ve Düşündürdükleri" "Cultural Assets in Adıyaman/Besni and Reflection on Them"
Ayhan BEKLEYEN	"Toprağın Sırrı veya Harran Yöresel Mimarisi" "The Secret of the Soil or Local Architecture in Harran"
Nezih BAŞGELEN	"Göl Olmadan Fırat Kıyılarında Etnoarkeolojik Bir Belgeleme" "An Etno-archaeological Documentation of the Banks of the Euphrates Prior to Submersion."
Mehmet TAŞ	"Şanlıurfa Kültüründe Dergah, Balıklıgöl ve Balıkların Kültürel Miras Olarak Yeri ve Önemi" "The Place and Importance of Dergah, Balıklı Göl and its Fish in the Culture of Şanlıurfa"
Zeynep MERCANGÖZ	"Şanlıurfa'nın Hıristiyan Geçmişinin Günümüz İnanç Turizmindeki Yeri" "The Place of the Past Christianity of Şanlıurfa in Present Day Creed Tourism"

V. OTURUM / 5th SESSION**Başkan / Chaired by : Basri BEYAZ**

Prof. Dr. Haşim KARPUZ
Öğr. Gör. Cihat KÜRÇÜOĞLU

"Müze Şehir Şanlıurfa'nın Turizm Potansiyelinin Korunması, Yaşatılması ve Tanıtılmasına Yönelik Öneriler"
"Suggestions for Protecting and Enhancing the Tourism Potential of Şanlıurfa as a Museum City"

H. Burak ÖZTÜRK

"Turizm Bakanlığı GAP Bölgesi Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi ve Planlanması Çalışmaları - Yeni Bir Planlama Yaklaşımı - GAP Bölgesi Turizm Gelişme Planı"
"Ministry of Tourism's Work for Enhancing the Tourism Potential of the GAP Region: A New Approach to Tourism Planning"

Kadri ÇETİNER

"Şanlıurfa İli İnanç Turizminin Değerlendirilmesi"
"An Assessment of Creed Tourism in Şanlıurfa"

Mine BARAN

"Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesine İlişkin Yaklaşımlar"

Dr. Elmas ERDOĞAN
Arş. Gör. Zuhal DİLAVER

"Kültürlerin Buluştuğu Kent: Mardin"
"Mardin: The City Where Cultures Meet"

Yrd.Doç.Dr.Behiye KÖKSEL /
Assoc. Prof. Behiye KÖKSEL

"GAP Bölgesi'nde Yer Adlarına Bağlı Bazı Efsaneler Üzerine"
"On Some Myths Concerning the Name of Places in the GAP Region"

VI. OTURUM / 6th SESSION**Başkan / Chaired by : Prof. Dr. Gönül TANKUT**

Prof. Dr. Aykut KARAMAN

"GAP'ta Kentsel Morfoloji"
"Urban Morphology in GAP"

Prof. Dr. Zeynep AHUNBAY

"Anıtların Taşınma Sorunları"
"Problems Relating to the Transfer of Monuments"

Dr. Mustafa AKPOLAT

"Birecik-Halfeti-Suruç İlçelerinin Kültür Varlıklarının Belgelemesi Projesi'nin Düşündükleri"
"Ideas on the Project for the Documentation of Cultural Assets in Birecik, Halfeti and Suruç"

Dr. Meryem ACARA

"Kültür Varlıklarıyla Birecik-Halfeti ve Suruç"
"Birecik, Halfeti and Suruç with their Culture Assets"

Şeyda KARAÇİZMELİ

"Yöresel Kültürün Sunumunda Kent Ölçeğinde Sergileme: Şanlıurfa Örneği"
"An Urban Scale Exposition of Local Culture: The Example of Şanlıurfa"

Doç. Dr. Sevil ATAÜZ

"GAP Kentlerindeki Mekansal Değişimin Makro Belirleyicileri"
"Macro Determinants of Spatial Change in GAP Cities"

K. Erçin KASAPÖĞLU

"Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Depremselliği"
"Earthquake Vulnerability in Southeastern Anatolia"

VII. OTURUM / 7th SESSION

Başkan / Chaired by : Ülkü İZMİRLİGİL

Fuat GÖKÇE

"Yöreye Özgü İnsan-Çevre İlişkileri Bağlamında Bütüncül Bir Koruma Planlaması Konusunda Görüşler",
"Ideas on a Holistic Preservation Planning in the Context of Specific Human-Environment Relationship"

Öğr. Gör. Dr. Nimet ÖZGÖNÜL

"Tarihi/Geleneksel Yerleşmelerin Koruma ve Değerlendirilmelerinde Yönetim/ İşletme Modeli"
"Management/Operation Model in the Preservation and Utilisation of Historical/Traditional Settlements"

Demet ÇETİN

"Kültürel ve Mimari Süreklilik Bağlamında Diyarbakır Geleneksel Konutlarının Korunması ve İşlevlendirilmesi"
"Preservation and Functionalisation of the Traditional Dwellings of Gaziantep in the Context of Cultural and Architectural Continuity"

Yrd.Doç.Dr.Neriman Şahin GÜÇHAN

"GAP Kapsamında Koruma Planlaması İçin Bir Model Önerisi"
"A Model for Preservation Planning in GAP"

3 Haziran 1998 günü, genel bir değerlendirmenin yapıldığı bir panel ile oturumlar sona ermiştir. Panel'de Bölge'de yaşanan sorunlara ve çözüm önerilerine değinilmiş ve Kültür Bakanlığı'na iletmek üzere, Prof. Dr. Oluş Arık, Prof. Dr. Mehmet Özdoğan ve Prof. Dr. Gönül Tankut tarafından Sonuç Bildirgesi hazırlanmıştır.

The sessions were closed on 3 June 1998 with a panel discussion covering a general evaluation of the symposium. In the panel discussion, the problems in the region and their solutions were also addressed. The closing statement of the symposium was prepared by Prof. Oluş Arık, Prof. Mehmet Özdoğan and Prof. Gönül Tankut.

4-5 Haziran 1998 tarihlerinde ise, Sempozyum katılımcılarıyla birlikte; Atatürk Barajı, Kahta, Karakuş Tümülüsü, Nemrut, Mardin ve Hasankeyfi kapsayan bir kültür gezisi gerçekleştirilmiştir.

The participants to the symposium had a culture tour on 4-4 June 1998 covering Atatürk Dam, Kahta, Karakuş Tumulus, Nemrut Mountain, Mardin and Hasankeyf.

Ayşegül BAŞŞİŞOĞLU

Kültür Bakanlığı Halk Kültürünü

Geliştirme Genel Müdürlüğü

Folklor Araştırmacısı

Ministry of Culture

General Directorate of HAGEM

ŞANLIURFA'DA HALKBİLİM ÇALIŞMALARININ ÖNEMİ

Importance of Research and Study on Folklore in Şanlıurfa

Şanlıurfa kısaca GAP olarak adlandırılan Güneydoğu Anadolu Projesi'nin merkezi konumundaki bir şehrimizdir. Kaynaklardan edinilen bilgilere göre 3000 yıllık bir geçmişe sahip olan şehir, İslam tarihçisi Ebulfaraç'a göre Büyük Tufan'dan sonra Nuh Peygamber tarafından kurulan on sekiz şehirden birisidir. Bilinen en eski adı Edessa olup, bu isim Büyük İskender'den sonra Selökidler Devrine kadar uzanmaktadır.

Halife Hz. Ömer zamanında İslam orduları tarafından fethedilen Şanlıurfa, Halife Harun Reşid devrinde bir eğitim ve kültür merkezi olarak

işlev görmekteydi. Halen Harran'da kalıntıları bulunan medreseler bu dönemde inşa edilmiştir.

Halk arasında "Peygamberler Şehri" olarak adlandırılan kentin İsa, Musa, Adem, Eyüp, İbrahim ve Şuayp peygamberlerin hayatlarıyla ilişkili olduğuna inanılır.

Şanlıurfa is of central importance for the Southeastern Anatolia Project which is shortly referred to as GAP. According to information derived from various sources, the city of Şanlıurfa has a history of 3000 years. Ebulfaraç, an Islam historian, states that it was one of the 8 settlements established by Noah after the Flood. Its oldest name known is Edessa. This name reaches to the time of Seloukides after Alexander the Great.

Şanlıurfa was occupied by the armies of the Islam during the time of Ömer, the Caliph. During the times of another Caliph, Harun Reşid, it used to be the centre of educational

and cultural activities. The medreses which still remain in Harran today were built at that time.

Şanlıurfa is popularly referred to as "the city of prophets" since it is believed that the city has an important place in the lives of such holy figures as Jesus Christ, Moses, Adam, Job, Abraham and Şuayb.

Çok eski ve zengin bir kültürel mirasa sahip olan Şanlıurfa'nın geleneksel mirasının korunması konusunda Güneydoğu Anadolu Projesi'nin işlerliğe geçmesiyle birlikte daha da önem kazanmaktadır. Zira, kendi değerleriyle beslenemeyen kültürlerin evrensel kültür öğelerini benimsemesi sağlıklı sonuçlar vermeyecektir.

Bir taraftan Güneydoğu Anadolu Projesi'nin getirdiği ekonomik ve sosyal getiriyi kabullenen Şanlıurfa, diğer taraftan mevcut kültürel varlığını da koruma gayreti içerisinde. Kent, köklü musiki ve oyun geleneğinden mutfağa, edebiyattan el sanatlarına kadar halk kültürünün pek çok alanında çalışmaların yapılabileceği son derece verimli bir alandır. Ancak bu gayret, dilek, temenni ve sıkıntılarının dile getirildiği toplantıların yanı sıra, amatör ruhla derleme ve değerlendirme yapanların çabalarından öteye gidememektedir. Zaman zaman Kültür Bakanlığı'nın kısıtlı imkanlarıyla gerçekleştirdiği alan araştırmaları da yöredeki hızlı değişim ve gelişmeye ayak uyduramamaktadır.

Şanlıurfa'da halkbilim çalışmalarının başlaması oldukça eski zamanlara dayanır. Edip Kürkçüoğlu'nun 1992'de yayınladığı "Urfa Ağzı" adlı eseri buna örnek olarak gösterilebilir. Daha ziyade halk müziği, halk oyunları, ağız özelliklerinin verildiği halk edebiyatı ürünlerinin derlenmesi bu çalışmaların özünü oluşturmaktadır.

Kültür Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi'nin 1976 yılında gerçekleştirdiği alan araştırmasında Şanlıurfa Merkez ilçede halk edebiyatı, Harran'da halk oyunları, Birecik'te çocuk oyunları ve Birecik Yukarıgöklü Köyü'nde el sanatları ve halk müziği konularında derleme çalışmaları ya-

The city has a long dating and rich cultural heritage. The issue of preserving its legacy gains more and more importance as the Southeastern Anatolia Project makes progress in its implementation. This is so since unless it is backed up and fed by its own values, no specific culture can yield sound results with the sole absorption of the elements of universal culture.

While Şanlıurfa adopts to the economic and social returns generated by GAP, it strives to preserve its cultural heritage and entity. The city is a very fertile ground where researches and studies can be made on a broad spectrum extending from music and folk dances to kitchen, from literature to handicrafts. However, efforts to that end can not go much beyond meetings where wishes and worries are expressed, and the work of those engaged in individual studies and collections in non-professional ways. The field studies which are occasionally conducted with the limited resources of the Ministry of Culture can not cope up with the rapid changes and developments taking place.

The start of folklore researches in Şanlıurfa dates far back. An example could be the work "Urfa Language" published by Edip Kürkçüoğlu in 1922. Folklore research in Şanlıurfa

mostly consists of the collection of the specimens of popular music, dances and literature in which characteristics of the local dialect and customs are reflected.

During the field research conducted in 1976 by the National Folklore Research Department of the Ministry of Culture gathered information on material on literature, folk dances of Harran, children games of Birecik and handicrafts and folk music of the Yukarıgöklü village of Birecik. The material is recorded and documented at the HAGEM Centre. The same

Şanlıurfa'da halkbilim çalışmalarının başlaması oldukça eski zamanlara dayanır. Edip Kürkçüoğlu'nun 1992'de yayınladığı "Urfa Ağzı" adlı eseri buna örnek olarak gösterilebilir.

The start of folklore researches in Şanlıurfa dates far back. An example could be the work "Urfa Tongue" published by Edip Kürkçüoğlu in 1922.

pılmıştır. Elde edilen malzemeler, HAGEM Halk Kültürü İhtisas Arşivi'nde kayıtlıdır. Yine aynı kurum tarafından 1978 yılında Şanlıurfa Merkez ilçede halk mimarisi ve "Halk Oyunları Kıyafetinin Teknik Çizimleri Projesi" kapsamında Merkez, Harran ve Suruç ilçelerinde derleme çalışması yapılmış olup, geleneksel kıyafetlerle ilgili bilgiler kitap bütünlüğüne getirilmiş ve basım aşamasındadır.

Güneydoğu Anadolu Projesi'nin merkezi konumundaki ile 1989 yılında özellikleri göz önünde tutularak bir folklor araştırmacısı atanmıştır.

1990-1993 yıllarını kapsayan bu dönemde,

- Şanlıurfa ili folklor bibliyografyası
- Değişik dönemlerde Merkez İlçe Kısas Köyü'nde halk edebiyatı seyirlik oyunları,
- Merkez İlçe Tülmen Köyü'nde halk edebiyatı,
- Bozova İlçesi Yaslıca Köyü'nde halk edebiyatı, doğum ve çocukluk çağı gelenekleri,
- Merkez İlçe Konaklı Köyü'nde doğum adetleri,
- Merkez İlçede mutfak kültürü ve geleneksel yemekler,
- Merkez İlçede çocuk oyunları, Merkez İlçe ve çevresinde ziyaret yerleri ve bu yerler etrafında oluşan inanışlar,
- Suruç İlçesi Harmanalan Köyü'nde evlenme adetleri konusunda derleme çalışmaları yapılmıştır.

Bu çalışmalardan elde edilen malzeme ile Şanlıurfa İl Kültür Müdürlüğü bünyesinde bir Folklor İhtisas Arşivi kurulmuştur. Ayrıca yazılı malzemenin bir kopyası Ankara'da Halk Kültürlerinin Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Halk Kültürü İhtisas Arşivi'nde bulunmaktadır.

Yöre insanların bu alandaki çalışmaları da göz önüne alındığında elde yeterli olmamakla birlikte oldukça zengin bir malzeme mevcuttur. Ancak bu malzemenin büyük çoğunluğu yayın haline dönüştürülemediğinden ham malzeme olarak resmi-özel kurumlarla şahısların dosyalarında beklemektedir.

agency also conducted another research in 1978 at the central town of Şanlıurfa. The project had focused on popular architecture and "Technical Drawings of Dresses in Local Folk Dances". The project covered the districts of Harran and Suruç which ended up with information collected on traditional dresses. All these materials and information are about to be published in a book.

Considering the interesting characteristics of the city which is the headquarters of GAP, a folklore researcher was assigned to Şanlıurfa in 1989.

Consequently, from 1990 to 1993, work was accomplished on the following topics and themes:

- A folklore bibliography for the province of Şanlıurfa
- Folk literature and plays in the village of Kısas (Central District) in different periods
- Folk literature in the Tülmen village of the Central District
- Folk literature and traditions related to new-borns and children in the Yaslıca village of Bozova
- Child birth traditions and customs in the Konaklı village (Central District)
- The cuisine and traditional dishes in the central town
- Children games, sacred sites and beliefs about these places in the central town
- Wedding ceremonies and customs in the Harmanalan village of Suruç.

With the materials obtained from this research, a Folklore Specialisation Archive was formed in the Şanlıurfa Directorate of Cultural Affairs. Copies of these materials are also kept at the Specialisation Archives of the General Directorate of Research and Study on Folklore at Ankara.

In addition to these the accumulation works of local people in the same field, it can be said that there is now a rich of material though not entirely sufficient. However, a large bulk of this accumulation is not available to others, just remaining in the archives of private persons-organisations and public agencies.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki illerin folklorik değerlerinin araştırılması amacıyla Kültür Bakanlığı bünyesinde Bölge Müdürlükleri kurularak uzman folklor araştırmacılarının görevlendirilmesiyle bu alanda mevcut olan açık bir ölçüde kapatılmış olacaktır. Böylece Kültür Müdürlükleri de bir koordine birimi olmanın yanı sıra gerçek işlevine kavuşacaktır.

Ayrıca Bölge üniversitelerinin sosyal bilimlerle ilgili bölümlerinde gerçekleştirilecek lisans, yüksek lisans ve doktora tezlerinde yörenin kültürel yapısına öncelik verilmesi, çalışmaların hızlandırılması için bir yoldur.

Bölge'de yerel imkanlar, üniversiteler ve kamu kurumlarınınca düzenlenecek olan kongre, sempozyum, panel, konferans, sergi vb. etkinlikler ham malzemenin kitleye sunulması ve yayına dönüştürülmesini sağlayacağından üzerinde önemle durulması gereken konulardır. 1991 yılında Şanlıurfa Valiliği tarafından kurulan Şanlıurfa Eğitim Kültür ve Sanat Vakfı "ŞURKAV" bu işlevi gerçekleştirmek amacıyla başarılı çalışmalarda bulunmaktadır.

Yazılı ve görsel medya kuruluşlarının magazin ağırlıklı programlarının yanı sıra uzman kadrolarla Bölge ile ilgili belgeseller hazırlamaları geniş kitlelerin bilgilendirilmesi açısından oldukça yararlı olacaktır.

Bu çalışmaların yanı sıra yörenin halk kültürü değerlerini derleme ve incelenmesi amacıyla GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ve Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'nün işbirliği ile gerçekleştirilmesi planlanan Güneydoğu Anadolu Bölgesi Alan Araştırması bu sahadaki önemli bir açığı kapatma yolunda ciddi bir mesafe katedecektir.

This gap will be partially closed with the posting of specialised folklore researchers to Southeastern Anatolia who will work under Regional Directorates to be established as branches of the Ministry of Culture. This would also enable Culture Directorates to assume their real functions beyond just acting as coordination units.

Another way to accelerate work in this field is to give priority to topics on the cultural features of the region in graduate, post-graduate and higher level studies in the social sciences departments of universities existing in the region.

Congresses, symposiums, panel discussions, conferences, exhibitions and similar activities to be realised in the region through local means, universities and government agencies are quite important in terms of

the presentation of raw materials to the public and their transformation into printed materials. For example, Şanlıurfa Research, Culture and Arts Foundation (ŞURKAV) which was established in 1991 by the Governorate of Şanlıurfa has been conducting successful work in this field.

Other than the magazine centred programs of the printed and visual media, documentaries related to the region to be worked out by professional-specialist teams will be quite useful in bringing the issue to wide masses of people.

Finally, it should be noted that the GAP Administration

and the Ministry of Culture, General Directorate of Research and Study on Folklore are entering into cooperation for studies on the cultural values of the region. The "Southeastern Anatolia Field Survey" which is one of the planned activities of this cooperation will cover a great distance in closing the existing gap.

ZAMANIN SOLUKLANDIĞI YER, TARİHİ URFA ÇARŞILARI

A Place Where Time Takes a Breath: Ancient Urfa Bazaars

Haşimiye Meydanı'nda ilerlerken, bakır eşya satıcılarının, isotçuların arasından küçücük bir kemerli kapıyla ulaşılır Urfa Çarşılarına... Onlarca sokaktan oluşan çarşıların daha birçok girişi vardır ama şehrin hareketinin içinden yüzünüze vuran serinliğe ulaştığınızda insanı en çok çarpan bu kapı olsa gerek... Urfa Çarşıları, kentin tarihinin, geleneksel ile modernin birleştiği bir ahir zaman mekanıdır...

Walking across the Haşimiye Square, you reach a small arched gate through people selling copper objects and isot: The bazaars of Urfa... Of course there are other gates leading to this section divided by many streets, yet it must be the most striking one when you feel the coolness coming out of the heat of the active daily life of the city... The Bazaars of Urfa make up an old-time space where the history of the city manifests itself and where the old and the new meet...

Osmanlı döneminden kalan hanların kalbi Gümrük Han'da atar. Diğer çarşılar bu hanın etrafındadır. Sabahın ilk saatlerinden itibaren toplanan Urfalıların kürsülere oturup, tütün sarıp, mırıllarını içtikleri, zamanın asılı kaldığı alabildiğine renkli bir masal dünyası gibidir Gümrük Han. Gölgesi geniş, çınar ağacının altında yöreye özgü küçük taburelerine oturup domino oynar beyaz entarili, poşulu-ıgarlı, dövmeli Urfa erkekleri. Hanın ikinci katında sıcaktan bunalan terziler ütü masalarını dışarıya çıkarıp, etrafı seyrederek ütü yaparlar. Yukarıda iş yetiştirmeye çalışan terziler, aşağıda zamanı asılı bırakan yavaşlıkta oyun oynayan Urfalılar...

The heart of old inns remaining from the Ottoman times altogether beat at Gümrük Inn. Other bazaars are all around this inn. Gümrük Inn seems like a colorful world of fables where time is suspending while the dwellers of Urfa sit on small benches, roll tobacco and drink mirra. The men of Urfa, with their special tattoos, white covers and head scarves sit on stools specific to the area and play domino. On second floor of the inn, tailors exhausted of hot weather go out doors to ironing while looking around. Upstairs, tailors in a hurry to complete their work in time, downstairs you have the men of Urfa who play dominoverly slowly to make time suspend at a certain moment...

Şimdilerde alışkınlar yabancıların gelip, burada onları izlemesine, o havayı teneffüs etmesine. Belki de içlerinden kızıklar kimbilir, her gelenin kamerasında bir obje olmaktan... Ama yine de ses etmezler ve zaman her daim güneşi içine çeken sarı duvarlı bu eski

They are now accustomed to have foreigners around watching them and breathing the same air. Maybe some of them are disturbed by their cameras... But they do not say anything. Time, in this old inn with pale walls inhaling the sun all the time, does not melt away but multiply

handa tükenmez, çoğalır... Gelen yabancılar adabınca mirra ikram eder, fincanı masaya bırakırsanız fincanı altınla doldurmayı ya da ustayı evlendirmeniz gerektiğini anlatırlar. Bu yoğun tadı acemice yutar, fincanı her uzatışınızda yeniden dolan mirra kabını yere bırakmamaya çalışırsınız.

itself... People serve mirra to their guests in their own manner. They tell you, if you leave the cup on the table, you should either fill it in with gold or arrange a marriage for the master. You immaturely gulp this concentrated taste, and try not to leave the cup on the table when it is empty.

Çarşının her bir tarafı dükkanlarla doludur. Kumaşçılar, bakircılar, marangozlar, ayakkabıcılar, keçeciler, kilimciler, halıcılar.. Işığın küçücük pencerelerden süzülerek çarşı içine saldırdığı huzmeler, bu tarihi mekana mistik bir hava katar... Harran ve yakın köylerden alışverişe gelen pırl pırl giysileri, sürmeli gözleri, hızmaları, dövmeleri ile kadınlar, Arap ipeğinden entarilik kumaşlara rağbet eder... Şehrin yabancıları gelip, bu çarşılarla

There are many shops in the bazaar. Tailors, coppersmiths, carpenters, shoe makers, felt makers, carpet-kilim sellers...Sunshine reaching the bazaar through those tiny windows adds a mystical flavor to this ancient place... Coming from Harran and nearby villages for shopping are the women of spectacularly bright colored outfits, kohl on their eyes, tattoos, and special nose ornaments (hyzma). They favor cloth of Arabian silk... Any foreigner who

vermek üzere bilim adamlarından oluşan bir ekip katılmıştır.

Yerel, ulusal ve uluslararası kültürel etkinliklerin sergilendiği Festivalde, "GAP'ta Turizmin Çeşitlenmesi ve Sorunları" konulu bir panel de düzenlenmiştir. Mahmut Arslan'ın yönettiği Panel; TURSAB adına Cemal Alyamaç, TUROB adına Tayyar Zaimoğlu, GAP İdaresi adına Basri Beyaz, ATTURJET adına, Orhan Piriççioğlu, ÖĞER HOLDİNG danışmanı Hüseyin Baraner, Adıyaman Sanayi Odası Başkanı Zafer Ersoy, eğitmeni yazar Nazif Ülgen, Milliyet Gazetesi'nden Petek Us, Uluslararası Nemrut Vakfı Genel Başkanı Maurice Crijns ve Turizm Bakanlığı Basın Müşaviri Vahit Aras katılarak, Türkiye'nin ve Bölge'nin turizmini tartışmışlardır.

Festivalin ikinci günü Nemrut Dağı'na ve diğer ören yerlerine gezi düzenlenmiştir. Nemrut Dağı'nda değişik il ve ülkelerden gelen ekiplerin halk oyunları gösterilerinden sonra, Trakya Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Bölge Müdürü Ömer Yörükoğlu, "Kommagene" konulu bir konferans vermiştir. Daha sonra Festivalde katılan basın mensuplarına, Bölge'nin tanıtımına yaptıkları katkılarından dolayı birer ödül verilmiştir. Festivalde katılan UNESCO elçisi Zülfü Livaneli'ye de Nemrut Dağı'nda bir plaket ve festival bayrağı verilmiştir. Sanatçı Zülfü Livaneli basına yaptığı açıklamada; "buranın acilen korunması gerektiğini ve bunu yetkililerle görüşeceğini" söylemiştir.

Festival kapsamında Zülfü Livaneli, Kahta Stadı'nda bir konser vermiş ve İzmit Büyük Şehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu "Töre" adlı oyunu sergilemiştir.

Festivalde katılan İstanbul, Ankara, Adana ve Bölge'den tur operatörleri Bölge'ye yatırım yapacaklarını ve turlarını artıracaklarını söylemişlerdir.

Turkey for giving conferences on the occasion of the 75th anniversary of the Turkish Republic.

The Festival formed the ground for various local, national and international cultural activities including a panel discussion on the "Diversification of Tourism in the GAP Region and Related Problems." Panelists of the discussions headed by Mahmut Arslan were Cemal Alyamaç from TURSAB, Tayyar Zaimoğlu from TUROB, Basri Beyaz from the GAP Administration, Zafer Ersoy, Head of Adıyaman Chamber of Commerce, Orhan Piriççioğlu from ATTURJET, Hüseyin Baraner, Advisor to ÖĞER HOLDING, lecturer-writer Nazif Ülgen, journalist Petek Us from Milliyet, Maurice Crijns President of the International Nemrut Foundation and Vahit Aras, Press Consultant of the Ministry of Tourism.

On the second day of the Festival, a trip was organised to the Mount Nemrut and other historical sites in the region. Following folk dances by groups coming from different provinces and countries, Ömer Yörükoğlu, Thrace Regional Director of the Council for the Protection of Natural Assets gave a conference on "Kommagene". Afterwards, the members of the press and media were honored for their contributions to the publicity of the region. The UNESCO Representative who were also present at the ceremony awarded a placate and the Festival Flag to Zülfü Livaneli. In his statement to the press, Zülfü Livaneli said that the region is in urgent need of protection and he would present this issue to the authorities.

During the Festival, Zülfü Livaneli gave a concert in Kahta Stadium and İzmit Metropolitan Theatre performed "Ethics".

Tour managers from İstanbul, Ankara, Adana and from the region promised to invest more in the region and increase the number of their organised tours.

GAP

GAP BÖLGE'SİNE ZİYARETLER DEVAM EDİYOR

Visits to the GAP Region Continues

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 1998 yılı Tanıtım Programı çerçevesinde, GAP Bölgesi'ni ve Güneydoğu Anadolu Projesi'ndeki gelişmeleri tanıtmak amacıyla, kurum ve kuruluşların üst düzey yöneticileri için bir dizi "GAP Gezisi" düzenlenmiştir. Teknik ve sosyal projelerin yanı sıra Bölge'nin turizm potansiyeli ve kültür yapısının da tanıtıldığı program çerçevesinde Dışişleri Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı ve Hazine Müsteşarlığı'nın üst düzey yöneticileri GAP Bölgesi'ni ziyaret etmiştir.

Kuruluşlara ziyaretleri öncesinde GAP İdaresi Başkanı Dr. Olcay ÜNVER tarafından GAP'ı tanıtan bir brifing verilmiştir.

Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Korkmaz HAKTANIR başkanlığında 5-8 Haziran 1998 tarihleri arasında Bölge'yi gezen Genel Müdürler ve Daire Başkanları'ndan oluşan Dışişleri Bakanlığı Mensupları, Mardin ve Şanlıurfa'da incelemelerde bulunmuştur.

Heyet GAP İdaresi Başkanlığı'nca yürütülmekte olan Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (ÇATOM) ile Girişimciyi Destekleme Merkezleri (GİDEM) Projesi uygulamalarını yerinde inceleyerek, yürütülen faaliyetler hakkında bilgi almıştır. Gezi esnasında Atatürk Barajı ve Birecik Barajı'nda incelemelerde bulunmuş ve DSİ yetkililerinden bitmiş ve devam etmekte olan diğer barajlar hakkında bilgi alınmıştır. Bölge'de yapı-

The GAP Regional Development Administration organised, within the framework of the 1998 Public Relation Program, a series of "GAP visits" for the senior officials of various organisations and agencies. The program was designed to make visitors familiar also with the tourism potential and cultural structure of the region as well as technical and social projects. Senior officials of the Ministry of Foreign Affairs, Undersecretariat of Foreign Trade and Undersecretariat of Treasury were among the GAP visitors. During their stay in the GAP Region, visitors were given information by the GAP President Dr. Olcay Ünver.

A team from the Ministry of Foreign Affairs headed by Undersecretary Korkmaz Haktanır composed of General Directors and Division Heads made observations in Mardin and Şanlıurfa on 5-8 June 1998.

lan incelemeler sonunda işbirliği konuları ve projeye yapılabilecek katkıların neler olabileceği görüşülmüştür. Bunun bir sonucu olarak ve 12 Ağustos 1998 tarihinde Dışişleri Bakanlığı Merkez Binası'nda yapılan bir törenle ÇATOM'lara Dışişleri Bakanlığı bünyesindeki 30 adet bilgisayar hibe edilmiştir. Ayrıca Dışişleri Bakanlığı'nın GAP'ın dış tanıtımına katkıda bulunmaları konusunda fikir birliğine varılmıştır.

Dış Ticaret Müsteşarı Dr. Yavuz EGE'nin başkanlığında Bölge'yi gezen Müsteşar Yardımcıları, Genel Müdürler, Genel Müdür Yardımcıları ve Daire Başkanlarından oluşan 29 kişilik heyet 3-6 Temmuz 1998 tarihleri arasında Şanlıurfa, Mardin ve Adıyaman'da incelemelerde bulunmuştur.

Heyet, Mardin Organize Sanayi Bölgesi ve Mardin Serbest Bölgesi'nde faaliyette bulunan tesisleri ziyaret etmiş ve Bölge'nin imalatçı ihracatçı firmalarının üretim teknolojisi, kapasitesi, ihracata yönelik üretimi ve ileriye dönük hedefleri konusunda tespitlerde bulunmuştur.

Dış Ticaret Müsteşarlığı mensupları gezi esnasında Gaziantep Valisi, Gaziantep Sanayi Odası Başkanı ve Bölge'nin iplik sektörü ileri gelenleri ile de birlikte olmuş, iplik sektörü başta olmak üzere Bölge'de kurulu sanayinin sorunları ve serbest bölgelerden yapılan ihracatta daha sıkı önlemlerin uygulanması da dahil olmak üzere yaşanan sıkıntılar hakkında ayrıntılı bilgi tespitinde bulunmuştur.

Hazine Müsteşarı Yener DİNÇMEN'in başkanlığında Müsteşar Yardımcısı, Genel Müdürler, Genel Müdür Yardımcıları ve Daire Başkanlarından oluşan 14 kişilik bir heyet 7-10 Ağustos 1998 tarihleri arasında Şanlıurfa ve Mardin illerinde incelemelerde bulunmuştur. Heyet, Harran Ovası ve Koruklu Araştırma İstasyonu'nda incelemelerde bulunmuş ve Bölge'nin tarımsal üretim potansiyeli hakkında bilgi almıştır.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi'nce hazırlanan program çerçevesinde Bölge'yi gezen Dışişleri Bakanlığı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın üst düzey yöneticilerinden oluşan heyetler Bölge'nin mevcut iktisadi ve sosyal potansiyeli hakkında tam olarak bilgilendirilmiş ve GAP Gezisi'nin oldukça faydalı ve verimli geçtiği konusunda fikir birliğine varmışlardır.

The team made on-site observations on Multi-purpose Community Centres (ÇATOM) and GAP Centres for Guiding and Supporting Entrepreneurs (GAP-GIDEM) and gathered information about ongoing activities. During the team's visit to Atatürk and Birecik dams, authorities from DSI informed the team about dams either completed or ongoing. After observations in the region there were discussions on fields of cooperation and prospective contributions to ongoing projects which resulted in Ministry's grant of 30 computers to ÇATOMs. There was also consensus on the Ministry's future contributions to the advocacy activities for GAP.

Another team headed by Yavuz Ege, the Undersecretary of Foreign Trade composed of Deputy Undersecretaries, General Directors, Assistant Directors and Division Heads (29 senior officials) conducted observations in Şanlıurfa, Mardin and Adıyaman from 3 to 6 July 1998.

The team visited facilities in the Mardin Organised Industrial Zone and Mardin Free Trade Zone and made observations on the technology and export capacity of the biggest companies active in the region.

The team from the Ministry of Foreign Affairs also had contacts with the Governor of Gaziantep, President of the Gaziantep Chamber of Industry and with the leading industrialists of the region to discuss in detail the problems of the existing industrial enterprises including necessity for stricter control over importation made from other free trade zones.

A team of 14 headed by Yener Dinçmen, the Undersecretary of Treasury composed of the Deputy Undersecretary, General Directors and Division Heads of the same agency visited Şanlıurfa and Mardin from 7 to 10 August 1998. The team's visit also covered the Harran Plain and Koruklu Research Station where the team was informed about the agricultural production potential of the area.

During these visits, the teams mentioned above were informed in detail about the existing economic and social potential of the region and there was mutual consensus that the visits were extremely useful.

BİRECİK BARAJI'NDAN ETKİLENEN YERLEŞMELERDEN GÜMÜŞGÜN KÖYÜ

Gümüşgün Village : A Settlement Affected by Birecik Dam

Fırat Nehri'nin batı kıyısında yerleşmiş bulunan Gümüşgün, Gaziantep İli'nin Nizip İlçesi'ne bağlı bir köy ve inşaatı devam etmekte olan Birecik Barajı'ndan etkilenen yerleşmeler arasında bulunuyor. Dik bir yamacın ara noktasındaki set üstüne yerleşmiş olan köyde halen 43 hanede 220 nüfus yaşamaktadır. Köyün geçimi ceviz ve fıstık yanında çeşitli meyvelerin üretimine dayalı.

Köyde 6 adet konut yanında ilkokul, cami ve depo binasının barajın göl aynası altında kalacağı bekleniyor. Ayrıca köyün mevcut yolu ile en verimli ve sulu tarım arazileri de baraj suları altında kalacak.

Gümüşgün tarihi eskilere dayanan bir köy. Antik çağlarda, Kommagene Krallığının adı Arulis olan önemli bir merkezi olduğu biliniyor. Daha yakın zamanlara kadar ise varlığını Eneş adıyla bir Ermeni köyü olarak sürdürmüştü. Köyün Ermeni nüfusu bu yüzyılın başında göç etmiş. Bugünkü halkı ise 1926 yılında mübadele sonucu Selanik'ten gelmiş göçmenlerden oluşuyor. O dönemde kendilerine 1 ev yanında 3 dönüm sulu arazi ve 50 ağaç fıstık dağıtıldığını belirtiyorlar. Yıllardır burada ceviz, fıstık ve diğer meyve ağaçlarının geliriyle yaşamakta iken baraj gölü nedeniyle ikinci kez 'muhacir' olmaktan kaygılılar.

Gümüşgün village is located on the west bank of the Euphrates. It is administratively attached to the Nizip District of Gaziantep, and one of the settlements affected by Birecik Dam which is presently under construction. As a settlement placed on a platform with steep slopes up and down, Gümüşgün presently inhabits 220

people living as 43 households. Subsistence depends upon walnut, pistachio and the culture of several other fruits.

It is figured out that in addition to 6 dwellings, the primary school, mosque and a storage facility will remain under the dam lake. The dam will also flood the existing village road and the most fertile farm lands of the village.

Gümüşgün has a rather long past. It is known to be the ancient settlement of Arulis; one of the important centres of the Kingdom of Kommagene. Until more recent times, it used to be known as an Armenian village named Eneş. The Armenian population of the village moved out at the beginning of this century. Presently, the inhabitants of the village consist of people coming from Saloniko in 1926 as a result of population exchange. The elders of the village say that they were given a dwelling, 3 acres of irrigated land and 50 pistachio trees upon their

Gümüşgün'deki yapılar zaman içinde yıpranmış olmalarına rağmen çoğunun özenle yapıldıkları göze çarpıyor. Düzgün olarak kesilmiş ve köşelerde, kapı ve pencere üstlerinde bir bölümü işlenmiş kireç taşından inşa edilmişler. Özellikle, uzaktan bile fark edilen çok büyük bir tanesinin eskiden Kevan Ağa'nın konağı olduğu belirtiliyor. Konağın arkasında bulunan ve daha mütevazı ölçülerde olmakla birlikte yine dikkati çeken bir diğer yapı ise Kevan Ağa'nın kardeşine ait imiş. Köydeki diğer konutlar daha küçük ölçekte ve basit yapılar olmakla birlikte malzeme olarak hep taş kullanılmış. Köyün sokaklarından bir bölümü ise topografik nedenlerle merdiven halinde.

Köyün arkasındaki kayalık, yer yer oyularak mağaralar oluşturulmuş ve bu mağaralar kısmen taş örme duvarlarla tamamlanarak köy sakinleri tarafından geçmişte konut olarak kullanılmış. Bu mağaraların bir bölümü halen de köylülerce kullanılıyor. Bunlardan, eskiden köy kahvesi olarak kullanıldığı belirtilen en büyüğü şimdi hayvan barınağı olmuş.

Gümüşgün'de Ermenilerden kalma konut dışı tek yapı olarak tespit edilebilen kilise harabe halinde ve köyün alt kotlarında yer alması nedeniyle barajın göl aynası altında kalmaya aday.

Köydeki mevcut konutlardan büyük bölümü barajın su kotu üzerinde kalacağından Gümüşgün diğer bazı yerleşimler gibi tümüyle kaybolma tehlikesiyle karşı karşıya değil. Ancak, vatandaşlar en verimli arazileri su altında kaldıktan sonra ellerinde boşaltılarak tepelere taşınmışlar. Köylerin eski yerleşim alanları ise bugün harabe halinde. Erenköy ise yakın gelecekte tümüyle Birecik Barajı'nın sularına gömülecek.

Oysa, Gümüşgün'deki bu tür örneklerin sonuncusu. Çünkü Fırat'ın aynı sahilinde ve benzer şekilde güne bakan sarp bir yamacın eteğinde kurulmuş olan köylerden Kamışlı, Kasaba ve Erenköy'den ilk ikisi kaya düşme tehlikesine karşı geçmişte Afet İşleri Genel Müdürlüğü tarafından boşaltılarak tepelere taşınmışlar. Köylerin eski yerleşim alanları ise bugün harabe halinde. Erenköy ise yakın gelecekte tümüyle Birecik Barajı'nın sularına gömülecek.

Bu nedenle, özel önlemler alınmadığı takdirde Birecik Barajı'nda su tutulmasının ertesinde Gümüşgün büyük olasılıkla göl kenarında yalnızlığa gömülüp, özgün yapıları doğanın ve insanoğlunun yoğun tahribatına karşı savunmasız kalacak.

arrival and settlement. Having lived here for years upon their income derived from fruit culture, now they are anxious to be a "migrant" again.

Despite the damage of long years, the buildings of Gümüşgün strike attention for the fineness of their construction. They were built of fine cut limestone with dressings especially over doors and windows. The largest of all noticeable even at a considerable distance is stated to be the residence of Kevan Ağa. Placed behind this building is another, more modestly constructed but still attractive structure. It used to be owned by Kevan Ağa's brother. Other buildings in the village are smaller and simpler ones, but they are all made of stone. Some paths within the village are stairways because of the topographic characteristics of the village location

The rocky hill behind the village has caves some of which are supplemented with stone walls to be used as dwelling in the past. Some of these caves are still being used today. The largest one among them which used to be the village coffee house is now used as an animal shelter.

In the village there is only one structure, with the exception of private buildings, which remains from the Armenians. It is an old church much damaged up to our times. Since it is located at the lower escalation of the village it is likely to remain under water.

Since most of the existing buildings in Gümüşgün will still remain above water, the village does not run the risk of total submersion like some other villages. However, considering that their most fertile land will be lost and what is left behind will not be enough to make a subsistence, the inhabitants of Gümüşgün are preparing to move out to the city.

Yet Gümüşgün is one of the last specimens of its kind. There are three other villages, Kamışlı, Kasaba and Erenköy, having a similar location with that of Gümüşgün, which means a location on the same bank of the Euphrates looking south on a steep slope. The first two of these villages were moved to another location by the official authorities because of the risk of rocks rolling down. The deserted settlements are now in ruins. As to Erenköy, it will be soon fully submerged by the dam lake.

Therefore, unless special measures are introduced, Gümüşgün will be left on its own after holding water for the dam, and its original structures will be totally defenceless against the intensive damage of the nature and human beings.

GAP

BARAJ SULARI ALTINDA KALACAK TOPRAKLAR BELGESELE KONU OLUYOR

Land to be Submerged by Dam Lake Becomes the Theme of a Documentary

T.C. Başbakanlık GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın sponsorluğunda TRT tarafından çekimleri gerçekleştirilen "Birecik Barajı'ndan Etkilenen Nüfusun Yeniden Yerleşimi, İstihdamı ve Ekonomik Yatırımları için Planlama ve Uygulama Projesi"

The project on the "Resettlement, Employment and Economic Investments for People to be Affected by Birecik Dam Lake" becomes the theme of a documentary film. The documentary is being presently shot by TRT under the sponsorship of the GAP Administration.

kapsamında yapılmakta olan çalışmaları konu alan belgesel filmin çekimleri sürüyor.

Birecik Barajı göl alanında kalan yerleşmelerdeki halkı ve onların yeniden iskanını, dört yıl boyunca adım adım izleyecek olan TRT ekibi, 17-28 Haziran tarihleri arasında belgeselin bu yılki çekimlerinin bir bölümünü gerçekleştirdi. Çekim ekibi bölgedeki ilk etap çalışmalarını Mart 1998 içinde gerçekleştirmişti.

Şanlıurfa'nın Halfeti ilçesi başta olmak üzere, Geçittepe, Dorucak, Gümüşgün, Savaşan, Kalemeydanı, Gözeli, Yukarı Çardak, Aşağı Çardak, Kasaba, Birecik ve Nizip'te gerçekleştirilen çekimlerde, evleri ya da tarlaları sular altında kalacak olan yaklaşık 30 000 kişinin, yeni yaşamları için yer seçimi, yeni iş alanları, paralarını değerlendirme seçenekleri, ye-

The TRT team will follow the people involved and their process of resettlement step by step for a period of four years. The team completed part of this year's shooting on 17-28 June. The team had finished the first part of its shooting earlier in March this year.

The shootings are made in Halfeti, Geçittepe, Dorucak, Gümüşgün, Savaşan, Kalemeydanı, Gözeli, Yukarı Çardak, Aşağı Çardak, Kasaba, Birecik and Nizip settlements of the region. The episodes in the documentary include the selection of a new settlement for about 30,000 people whose homes or farms will be flooded, their new means of subsistence, alternatives for channelling their compensation funds, and efforts to facilitate their adaptation to their new life in social, economic and cultural terms.

ni yaşamlarına sosyal, ekonomik ve kültürel uyumlarını kolaylaştırmaya yönelik çalışmalar konu edilmektedir.

Bir baraj projesinin gerçekleştirilmesi nedeniyle yerinden edilen insanların yeniden iskanlarıyla ilgili olarak sürdürülen çalışmalarda halkın karar alma sürecine katılımının dünyada ilk kez sağlandığı bu proje, GAP İdaresi ile Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'na yürütülen, "GAP Bölgesi'nde Sürdürülebilir Kalkınma Programı" içinde bulunan 29 projeden biridir.

Bu Proje, zorunlu yer değiştirmenin yarattığı ekonomik, kültürel ve psikolojik olumsuzlukların planlı çalışmalarla sadece en aza indirilebileceğini değil, aynı zamanda ekonomik ve toplumsal iyileşmelere yol açan bir sürece dönüştürülebileceğinin de bir göstergesi olacaktır. Kamulaştırma bedellerinin 27 trilyon hesaplandığı bölgede bu rakamın iki katına çıkması beklenirken, halkın kamulaştırma bedellerini, üretime dönük, kendilerine ve ülke ekonomisine katkıda bulunacak bir şekilde değerlendirebilmeleri için yapılan araştırmalarla da ekonomik yatırım seçeneklerinin sunulduğu toplantılar düzenlenmiştir.

"Birecik Barajı'ndan Etkilenen Nüfusun Yeniden Yerleşimi, İstihdamı ve Ekonomik Yatırımları için Planlama ve Uygulama Projesi" kapsamında halkın eğilimlerini belirlemeye yönelik araştırmaların yapılması, alternatif yerleşimlerin yer tespiti, sosyal ve ekonomik yönlendirme ve destek programları yer almaktadır.

Barajın göl aynasından Gaziantep İli'nin Nizip, Yavuzeli ve Araban; Şanlıurfa İli'nin Birecik Halfeti ve Bozova ile Adıyaman İli'nin Merkez ve Besni ilçelerine ait yerleşmelerden, yerleşim alanı itibariyle 12 köy ve Halfeti ilçe merkezi ise kısmen etkilenmektedir. Söz konusu alt bölge içindeki 31 köyün ise yerleşim alanları değil sadece tarım arazileri etkilenmektedir.

Yapılacak çekimler ile, 2001 yılına dek Proje kapsamında sürdürülecek çalışmalar kaydedilerek zengin bir görüntü arşivi oluşturulacaktır. Çekimler sonucunda oluşturulacak 40 dakikalık bir belgesel program, dört yıl boyunca her yıl sonbahar ayında yayınlanacak.

The project is the first in the world in ensuring people's participation to decisions taken on the question of resettlement related to a dam construction. As such, it is one of the 29 projects of the "Program for Sustainable Development in the GAP Region" carried out jointly by the United Nations Development Program and the GAP Administration.

The project will be a demonstrative example that planned measures and interventions can even bring along a process of economic and social improvements beyond just minimising the adverse economic, cultural and psychological effects of compulsory resettlement. While compensations for expropriated land were initially calculated as TL 27 trillion, this amount will actually turn out to be the double of this figure. Therefore, various activities and meetings have so far been realised to help people channel their funds to productive areas so as to contribute to their well being and to the economy of the country as a whole.

The scope of the project covers surveys to depict popular tendencies, site selection for alternative settlements, and social-economic guidance and support programs.

The dam lake will affect 12 villages of the districts of Nizip, Yavuzeli and Araban (Gaziantep); of Birecik, Halfeti and Bozova (Şanlıurfa); of Central and Besni (Adıyaman); and a part of the district centre of Halfeti. Apart from these 12 villages, the dam lake will affect not the settlements but the farmlands of 31 more villages.

The shootings which will continue until 2001 will be a rich documentary reflecting all work done in the Region. A 40 minute documentary to be made out of shootings will be shown each autumn for a period of four years.

Proje, zorunlu yer değiştirmenin yarattığı ekonomik, kültürel ve psikolojik olumsuzlukların planlı çalışmalarla sadece en aza indirilebileceğini değil, aynı zamanda ekonomik ve toplumsal iyileşmelere yol açan bir sürece dönüştürülebileceğinin de bir göstergesi olacaktır.

The project will be a demonstrative example that planned measures and interventions can even bring along a process of economic and social improvements beyond just minimising the adverse economic, cultural and psychological effects of compulsory resettlement.

GAP

KARKAMIŞ VE ILISU BARAJ GÖL AYNASI ALTINDA KALACAK YERLERDE YAPILACAK OLAN ARKEOLOJİK ÇALIŞMALARLA İLİŞKİN PROTOKOL İMZALANDI

*Protocol Was Signed on the Conduct of Archaeological Work
In Areas to Remain Under Karkamış and Ilisu Dam Lakes*

Karkamış ve Ilisu Baraj Göl Aynası altında kalacak olan kültür varlıklarına ilişkin, kazı, kurtarma, belgeleme ve yayın çalışmalarını gerçekleştirmek amacıyla 22 Temmuz 1998 tarihinde, Kültür Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ile OrtaDoğu Teknik Üniversitesi arasında bir protokol imzalanmıştır.

On 22 July 1998 a protocol was signed by the Ministry of Culture, State Hydraulic Works (DSİ) of the Ministry of Energy and Natural Resources and the Middle East Technical University (METU) to conduct excavation, rescue and documentation work on cultural assets to remain under the waters of Karkamış and Ilisu dams.

Kültür Bakanı İstemihan TALAY, DSİ Genel Müdürü Prof. Dr. Doğan ALTINBİLEK ve ODTÜ Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Aybar ERTEPİNAR tarafından protokolün imzalanmasından önce, proje ile ilgili olarak Doç. Dr. Numan TUNA bir sunuş yapmıştır. İmza törenine Kültür Bakanlığı Müsteşarı Prof. Dr. O. Tekin AYBAŞ, GAP İdaresi Başkanı Dr. İ. H. Olcay ÜNVER, ODTÜ TAÇDAM (Tarihsel Çevre Değerlerini Araştırma Merkezi) Başkanı ve proje sorumlusu Doç. Dr. Numan TUNA, üniversitelerden, kurum ve kuruluşlardan bilim adamları ve uzmanlar katılmışlardır.

İmza Töreni'nde bir konuşma yapan Kültür Bakanı İstemihan Talay; "Bugün imzalayacağımız proje, Türkiye'de bundan sonraki çalışmalara ışık tutacaktır. O.D.T.Ü. sadece teknik alanlarda değil, Keban ve Aşağı Fırat'ta uygulanan arkeolojik çalışmalarıyla da geçmişe imza atmış bir kuruluştur ve dünyaya tanıtılması açısından da büyük katkısı olmuştur. DSİ'nin GAP'ın su kaynaklarını geliştirmek için yürüttüğü çalışmalar sırasında tarih ve kültür varlıklarında kayıplar oluyor. Bunun için, veri tabanı, belgeleme, arkeolojik harita en önemli çalışma unsurlarını oluşturuyor. Bakanlığımın iç ve dış kaynakları olacak ama süre çok kısıtlı. Geç kalmışlığı önlemek açısından, klasik yöntemle değil, hızla bulgulara ulaşım değerlendirme ve yayın yapılmalı. Aynı çalışmaların Karayolları'yla da yapılması gerekli diye düşünüyorum. Çünkü otaban ve yol yapımları sırasında da birçok kültür varlığına ve höyüklere zarar veriliyor. Karkamış ve Ilisu Baraj Göl aynası altında kalacak alanlarda aynı zamanda çalışmalar başlatılmalı" sözleriyle görüşlerini belirtmiştir.

Protokol, Ilisu ve Karkamış Baraj Göl Aynası altında kalacak olan kültür varlıklarının saptanması, belgelenmesi, kurtarılması ve taşınabilir kültür varlıklarının taşınması amacıyla düzenlenmiştir. İmzalanan protokol gereği, yürütülecek arkeolojik çalışmalarda; Kültür Bakanlığı gerekli izin ve Bakanlıklar arası koordinasyonun sağlanması, kazı çalışmalarının izlenmesi ve değerlendirilmesi, DSİ Genel Müdürlüğü maddi katkı ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi Proje'nin yürütülmesi ve yayınlanmasından sorumludur. Proje kapsamında, Karkamış ve Ilisu Baraj Göl Aynası altında kalacak olan alanlarda yerli ve yabancı bilim adamlarının kazı başkanlığında 15 merkezde kazı çalışmaları yapılacaktır. Çalışmalar, söz konusu bölge sular altında kalıncaya kadar devam edecektir.

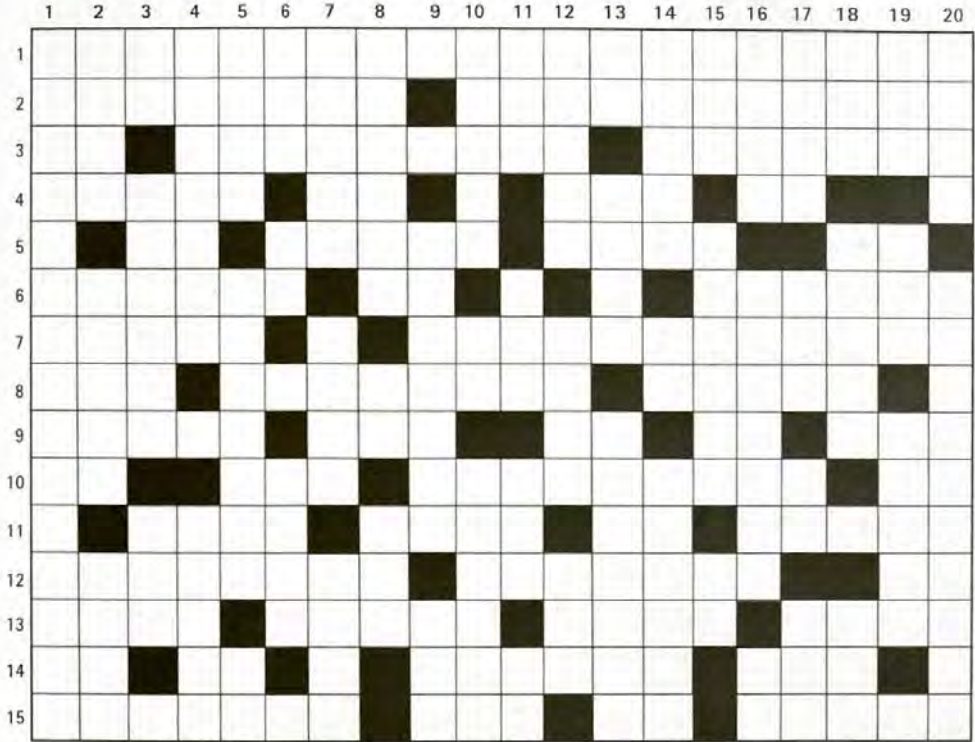
The work will cover the identification, documentation, rescue and transport of cultural monuments and assets existing in this area. According to the division of labor foreseen in the protocol, the Ministry of Culture will undertake the duty of securing relevant permissions, ensuring inter-ministerial coordination, and monitoring and evaluating works carried out while the General Directorate of DSİ will contribute financially to the project. METU is in charge of carrying out the work and publishing its results. There will be excavations on 15 different sites in the project area under the leadership of national and international scientists. This work will continue until the area is totally submerged.

The Ceremony held for the signing of the protocol was attended by İstemihan Talay, Minister of Culture; Prof. Dr. O. Tekin Aybaş, Undersecretary of the Ministry; GAP President Dr. İ.H. Olcay Ünver; Deputy President M. Kaya Yaşınok; Doğan Altınbilek, Director General of DSİ; as well as many other senior officials from relevant organisations, agencies and academic circles.

During his speech at the ceremony, Culture Minister İstemihan Talay said: "The project we are going to undersign today will throw light on similar works to be undertaken from now on. METU has left its imprint in the near past of this country not only in technical fields but also by its archaeological work in Keban Dam and the region of Lower Euphrates. While DSİ is making progress in GAP, we suffer losses in terms of natural and cultural assets. To minimise these losses we need a data basis, documentation and archaeological maps. My Ministry will mobilise domestic and international resources for this endeavor. But our time is limited. So, to prevent delays, a rapid process documentation and publication must take place instead of resorting to classical methods. I think we must conduct same kind of work with the State Highways as well since there is also much harm inflicted on cultural and historical assets and tumulus during motor way constructions. Work related to Karkamış and Ilisu dams must be started simultaneously."

BULMACA

SOLDAN SAĞA

- 1 - 1980-1996 yılları arasında İzlanda'nın bayan devlet başkanı.
- 2 - İbn-i Rüşd'ün batı dillerindeki adı; **Birecik Barajı'ndan etkilenen bir yerleşim yeri.**
- 3 - Bir uzunluk ölçü birimi; Eski Yunan ve Roma'da açık hava tiyatrosu; Sedefotugillerden yaprakları alması, çiçekleri beyaz renkte, susama benzeyen, tohumları acı bir bitki.
- 4 - Eski dilde dilim, parça, yasa; Bir sıfat eki; Eski dilde iz, eser alamet; Bir bilim uzmanlığı derecesinin yabancı dildeki kısa yazılışı.
- 5 - Bir ortaklık türü; Ulusal; Kendine çekme, çekilme; Su.
- 6 - Tasarlama, tasarlama; Bir ajansın kısa yazılışı; Dilemma.
- 7 - Bitiştirme, kavuşturma; Bulmacabilim.
- 8 - Amerikan Basketbol Ligi; Denizin derinliğini ölçme; Tarhetme, atma, dışarı çıkarma.
- 9 - Van Gölü kıyısında eski adı Artos olan bir dağ; Göz; Jüpiter'in ilk uydusu; Notada duraklama işareti; Gelecek.
- 10 - İki tarla arasındaki sınır; Çağrı, ilan; Bir topluluğa ya da ortamda benim-senem alışkanlık ve ölçülere aykırı düşen bir şey ya da kims; Steven Spielberg'in ünlü bir filmi.
- 11 - Sabah yeli; Bir şeyi kiraya veren; Bir element; Yumurta, süt şeker ve türlü aromalarla hazırlanmış tatlı ya da pastalarda garnitür olarak kullanılan ürün.
- 12 - Bir dönme hareketini, hızı belli oranda düşürerek iletmek için kullanılan mekanizma; Hoş kokulu pembe çiçekleri için yetiştirilen, 10-15 cm boyunda, ince ve sürgüngen saplı süs bitkisi; Bir element.
- 13 - Uzak; Tamamlama; Durmadan, aralıksız; Gemicilikte bumba ya da serenleri sancak ve iskeleye prasya emeye ya da sabit tutmaya yarar donanım.
- 14 - Bir element; Bir soru; Klasik ciltlerde kitabın yapraklarını birbirine bağlayan ve düzgün olmalarını sağlayan örgülü bir tür iplişim; Telefon sözcüğü.
- 15 - Türşusu yapılan bir tür yabani soğan; Silanlı Kuvvetlerimizde bir komutanlık; Bir element; Çok Amaçlı Toplum Merkezleri.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

- 1 - Jack London'un bir yapıtı.
- 2 - Devinen bir nesnenin küçük bir zaman içinde hızında oluşan değişiminin bu zamana oranı; BERG (1885-1935 yılları arasında yaşamış Avusturyalı besteci); Döl verme yetkinliğine erişmiş.
- 3 - Bir element; Eski dilde gözlemde bulunan; Davranış, tavır.
- 4 - Hıristiyan ve Musevilerde gelinin gövce verdiği para ya da mal; ikamet edilen, oturlan yer.
- 5 - Sokak kızı (Bir müzikal); İşkil; Yabancı.
- 6 - Bir astarlık kumaş; Ünlü bir fakültemizin eski adının kısa yazılışı; Bir şeyin karşısında, bir şeye karşı anlamında Yunanca önek.
- 7 - Eylemlî; Gelir; Görgüsüz, kaba.
- 8 - Yayılma, kaplama, sarma; Bir zaman birimi; Eski dilde inatçılık, kafa tutma.
- 9 - Alkolizmden ileri gelen karaciğer sirozu; Sevi.
- 10 - Kongo'da bir kent; Bir element; **Birecik Barajından etkilenen bir köy,**
- 11 - Meşin çanak, maşrapa; Müslümanlıkta bir mezhepten olan kimse; LANKA (Seylan'ın yeni adı); Yükselti'nin kısa yazılışı.
- 12 - Oğuz Atay'ın Tutunamayanlar'ındaki bir tip; Nöronlarda metabolizma, destek ve aksolonlar yalıtma gibi türlü işlevleri olan sinir hücreleri; Eski Alman Demokratik Cumhuriyeti'nde silahlı kuvvetlerin tümü.
- 13 - Bir element; Hissedar, hisse sahibi; Kendi kendine tatmin.
- 14 - Eski dilde bağışlayan, affeden; Uluslararası Af Örgütü'nün kısa yazılışı; 'Sahra'da yaşayan ve berberice konuşan bir topluluk.
- 15 - İran'da ırmak; Bir tür bira; Sümerlerde tanrı Enki'nin bir başka adı.
- 16 - Gabon'un kuzeyinde yerleşim merkezi; Akdeniz'de Fransa'ya bağlı bir yerleşim merkezi; Doymamsı.
- 17 - İzleme ve Veri Aktarma Uydusu'nun yabancı dilde kısa yazılışı; Yükseltme, yüceltme; Bir element; Karşıç renkli.
- 18 - Çiçektozu, Pasifik adalarında yerli kızların boyunlarına astıkları çiçek, Kolye; **Yap-İşlet-Devret'in kısa yazılışı.**
- 19 - Küçük kardeş; Bir renk; Fıkralara konu olan kişilik.
- 20 - Kulluk, esirlik, kötelik; Bir ulusun yaşamında askeri ügenin egemen bir rol oynaması.

Bu bulmacanın tümünün doğru cevaplandırılan okuyucular arasında kura ile seçilecek ilk üç okuyucuya, GAP yayınlarından oluşan kitap seti armağan edilecektir. Okuyucuların cevaplarını 15 Aralık 1998 tarihine kadar yandaki adrese göndermeleri gerekmektedir.

ADRES : "GAP Review"

T.C. BAŞBAKANLIK GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI
Cinnah Caddesi Willy Brandt Sokak No: 5
06680, Çankaya-ANKARA

Bereketi GAP'tan...

Kredi Kartı VakıfBank'tan!

GAP Kredi Kartı: GAP'a Özel Kredi Kartı!

Bancılıkta sosyal sorumluluk anlayışının en güzel örneklerini veren VakıfBank, şimdi de GAP yöresine özel, yepyeni bir hizmet... GAP Kredi Kartı sunuyor.

GAP Kredi Kartı, Çok Avantajlı Kart!

Müşterilerine her zaman, en hesaplı Kredi Kartlarını sunan VakıfBank, GAP Kredi Kartı ile yöre insanlarına çok avantajlı bir hizmet veriyor: Yıllık %12'lere varan faiz avantajı sağlıyor.

GAP Kredi Kartı, Dünyanın Her Yerinde Geçer!

GAP Kredi Kartı'na sadece GAP yöresinde yaşayanlar sahip olabilecek ama kullanım alanı GAP'la sınırlı değil. GAP Kredi Kartıyla, dünyanın her yerinde VISA ve MASTERCARD amblemi taşıyan her noktadan alışveriş yapabilir, nakit harcamaları yapabilir; dilerseniz ödemelerinizi taksitlendirebilirsiniz. Üstelik özel faizlerle.

VakıfBank

Ayrıca GAP Kredi Kartı ile yapacağınız harcamaların bir bölümü iliniz futbol takımına yardım olarak verilecektir.

GAP Kredi Kartı İçin Başurulacak VakıfBank Şubeleri:

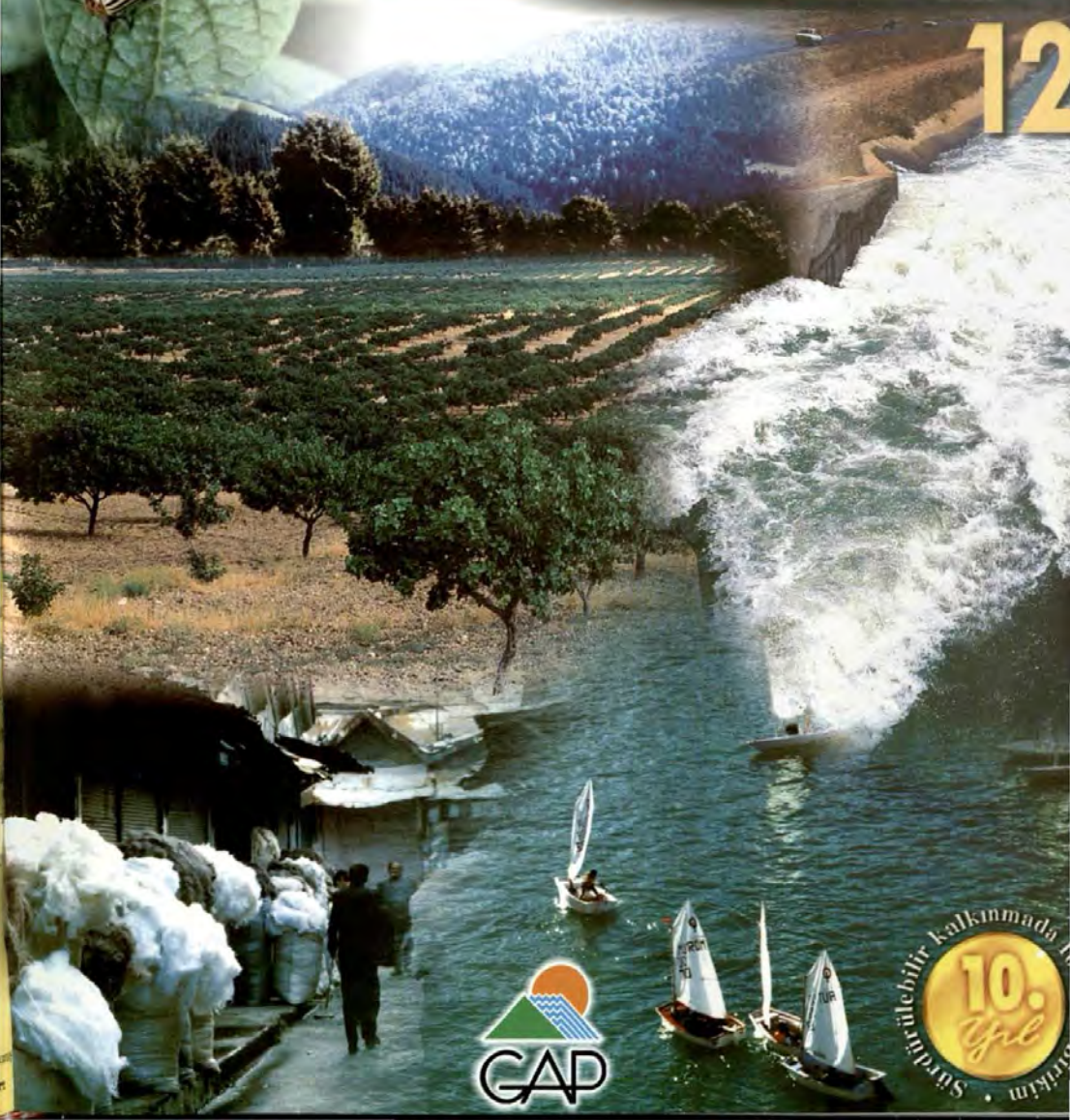
- Sivas : Merkez / Yeniçubuk / Suşehri / Zara / Divriği / Kangal / Şarkışla • Siirt • Hakkari • Erzurum • Bitlis : Merkez / Tatvan • Kars : Merkez / Sarkis
- Batman • Malatya : Merkez / Akpınar / Darende • Erzincan • Tunceli • Şırnak • Iğdır • Bingöl • Gaziantep : Merkez / Nizip / Pazaryeri • Bayburt
- Diyarbakır • Adıyaman • Kilis • Van • Mardin : Merkez / Kızıltepe / Nusaybin • Ağrı • Elazığ • Sanlıurfa • Gümüşhane • Mus • Urfa • Birecik

GAP

Yıl/Year
1999

REVIEW

12

Year 7 • SAYI / Number 12
GAP REVIEW

GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ
BAŞKANLIĞI ADINA SAHİBİ
Publishes on behalf of GAP Regional
Development Administration
BAŞKAN / President
Dr. İ.H. Olcay ÜNVER

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
General Editorial Director
Kaya YAŞINOK

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Managing Editor
Zeynep AKINCI

YAYIN KOORDİNATÖRÜ ve
İNGİLİZCE REDAKTÖR
Editorial Coordinator and
English Editorial
Füsun ORALALP

YAYIN KURULU / Advisory Board
Zeynep AKINCI Can KAFDAĞLI
Aşlıhan GÜVEN İbrahim TUĞRUL
Necati ÖZKAN

YAZI KURULU / Editorial Board
Emine AKIN Füsun ORALALP
Zeynep ÇULHA Işıl ZORLUTUNA
Şeniz KOBAL Selda ÖZDEMİR

BÖLGE KOORDİNATÖRÜ
Regional Coordinator
Erdal ERDEM

ADRES / Address
Brandt Willy Sok. No : 5
Çankaya 06680 ANKARA
Tel : (009 312) 442 23 24 - 440 13 84
Fax: (009 312) 440 13 84
e-mail: gap-x@gap.gov.tr
Internet home page : www.gap.gov.tr.

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Regional Directorate
Urfa Tünel Çıkış Ağızı P.K. 155
63000 ŞANLIURFA
Tel : (009 414) 314 17 50
Fax: (009 414) 313 50 73

GRAFİK TASARIM & BAŞKI
Rekmay Ltd. Şti. : (312) 231 09 26 - 74

GAP Dergisindeki yazılarda yer alan görüşler yazarlarına aittir. Bu yazılar GAP Dergisi kaynak gösterilmek suretiyle kullanılabilir.
Gönderilen yazılar yayınlanırsın veya yayınlanmasın iade edilmez. Yayın Kurulu gönderilen yazıları yayınlamayın yayınlamamaya ve üzerinde gerekli düzeltmeyi yapmaya yetkilidir.

ISSN 1301-5745

SULANAN ALANLARDA BİTKİ DESENİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER VE GAP'TA ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER

Factors Affecting Cropping Patterns in Irrigated Areas
and Preventive Measures Necessary in the Southeastern
Anatolia Project (GAP)

9 ULUSLARARASI 4. ATATÜRK BARAJI SU SPORLARI ŞÖLENİ'NE 350 SPORCU KATILDI

The 4th International Water Sports Festivities at
Atatürk Dam Encourage Local Clubs and Athletes

12 GAP BÖLGESİ'NDE PAMUK ÜRETİMİ

Cotton Farming in the GAP Region

17

ORMANCILIK SEKTÖRÜNDE SON DURUM VE GAP İDARESİ BAŞKANLIĞI ÇALIŞMALARI

Latest State in the Sector of Forestry and
Activities of the GAP Administration

25 GIDA MÜHENDİSLİĞİ KONGRESİ'NDE BÖLGE GIDA SANAYİİ TARTIŞILDI

Food Engineers' Congress Brought Together
Scientific and Business Communities

26 GÜNSIAD'DAN GAP'A PLAKET

GÜNSIAD Decorates President of GAP-RDA

28 ENTEGRE KIRSAL BÖLGE

KALKINMA PLANLAMASI KURSU

Integrated Rural Regional Development Planning Course

30 DÜNYA BANKASI İHALE YÖNETİMİ KURSU

Procurement Management Course
ILO Training Center at Turin

32 TÜRKİYE-MAKEDONYA İŞBİRLİĞİ İLE "VARDAR VADİSİ PROJESİ"

Macedonia and Turkey Co-operate on
"Vardar Valley Project"

33 GAP İDARESİ MISIR VE GÜNEY VADİSİ

KALKINMA PROJESİ (TOSHK) İÇİN İŞBİRLİĞİ YAPIYOR

Linking up Egypt's Toshka (Southern Valley
Development Project) and the GAP

GAP HASAT ŞENLİKLERİ YAPILDI

Harvest Festivities in Harran

GAP TARIMSAL GELİŞME YAKLAŞIMI 35

Agricultural Development Approach of the Southeastern Anatolia Project

GAP BÖLGESİ'NDE 46

HAYVANCILIĞIN GELİŞTİRİLMESİ

Development of Animal Husbandry in the GAP Region

GAP KENTSEL SANİTASYON ve 54

PLANLAMA PROJESİ'NDE SON DURUM

GAP Urban Sanitation and Planning Project - Status

GAP 98 FUARI 55

ŞANLIURFA'DA DÜZENLEDİ

GAP'98 - The Fair at Şanlıurfa

ŞANLIURFA VE HARRAN OVALARI 56

TARLA İÇİ VE KÖY GELİŞTİRME PROJESİ

Şanlıurfa and Harran Plains Field and Village Development Project

GAP BÖLGESİ'NDE 57

SULAMA DIŞI ALANLARDA HALKIN GELİR DÜZEYİNİN ARTIRILMASI ÇALIŞMALARI

Raising the Income Level of People in Areas out of the Coverage of Irrigation in the GAP Region

GAP, 50. ULUSLARARASI 61

FRANKFURT KİTAP FUARI'NDA

The GAP Advertised at Frankfurt Events

ABD'Lİ YATIRIMCILAR GAP'TA 62

U.S. Investors Visit the GAP Area

"GAP VE İHRACATIMIZ PANELİ" 64

DİYARBAKIR'DA YAPILDI

GAP and Exports Panel Discussion in Diyarbakır

GAP SULAMA 65

PROJELERİNİN İŞLETİLMESİ

Operation of GAP Irrigation Projects

GÜNEYDOĞU'DA 68

YENİ UFUKLAR PROJESİ

Project "New Horizons in the Southeast"

TİGRİS TEKSTİL VE SAHİBİ TARIK ÇİÇEK 69

Tarik Çiçek, Owner, Tigris Tekstili

OKUYUCU KÖŞESİ 70

Readers' Corner

Sayın Okurlarımız,

Bu sayımızın ana konusu, sürdürülebilirlik özelliği ile dünyanın en iddialı bölgesel kalkınma projesi olan GAP Projesi'nin tarım bileşenidir.

GAP Projesi'nin tamamlanması ile 1.7 milyon hektar alan sulamaya açılacaktır. GAP Master Planda öngörülen temel kalkınma senaryosu Bölge'yi tarıma dayalı ihracat üssü haline getirmektedir.

Tarımin Bölge'deki önemi ve yeni teknolojilerin uygulanarak ürün kalitesinin dünya tarımıyla rekabet edebilmesi için alınan önlemleri, yürüttüğümüz proje ve çalışmalarını sizlere aktarabilmeyi amacımız.

Dergi'ye katkılarınızın daha fazla olması ümit ve dileği ile saygılarımızı sunarız.

Saygılarımızla
"GAP Dergisi"

To our readers,

The key topic covered in the present issue is the agricultural component of GAP which is the most ambitious regional development project in the world with its emphasis on sustainability.

1.7 million hectares of land will be brought under irrigation upon the completion of the Project.

The basic development scenario envisaged in the GAP Master Plan is to transform the region into an agriculture based export centre.

Our purpose is to give you some idea about the importance of agriculture for the region and the measures, projects and efforts initiated to introduce new technologies to support the competitiveness of agricultural products by enhancing the quality.

We wish you good time with our hopes to have you contribute more to the magazine.

With best regards
"GAP Review"

GAP

makale

Doç. Dr. Bahri Karlı
Harran Üniversitesi,
Ziraat Fakültesi
Tarım Ekonomisi Bölümü
Assoc. Prof., Department of
Agricultural Economics Harran

SULANAN ALANLARDA BİTKİ DESENİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER VE GAP'TA ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER

*Factors Affecting Cropping Patterns in Irrigated Areas
and Preventive Measures Necessary in the Southeastern Anatolia Project (GAP)*

Proje alanı, ülkemizin tarımsal arazi ve su potansiyelinin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Proje tamamlandığında 1.7 milyon hektar arazi sulu tarıma açılacaktır. Bu miktar, Türkiye'de sulanabilir tarım alanlarının %13.6'sına ve ekonomik olarak sulanabilir tarım alanlarının ise %20'sine tekabül etmektedir.

Bölgedeki toprak ve su kaynaklarının en üst düzeyde üretimde kullanılması, sulama yatırımlarından beklenen faydanın elde edilebilmesi ve sürdürülebilirliğin sağlanması için sulamaya açılan veya açılacak olan alanlarda öngörülen bitki deseninin oluşturulması zorunluluk arz etmektedir. GAP ile sulamaya açılacak 1.7 milyon hektar arazide üretim yapılacaktır, yılda 2 hatta 3 kez ürün alınabilecektir. Bölgedeki yetiştirilen ürünler itibarıyla Türkiye'nin tarımsal üretim artışı, diğer bölgelerdeki artışla birlikte iki katına çıkabilecektir.

GAP alanındaki çiftçiler sulu tarım imkânına kavuşmalarıyla gelirlerini artıracabileceklerdir.

The Southeastern Anatolia Project, widely known by the acronym "GAP" in Turkish, is Turkey's largest and, in many ways, most crucial, integrated regional development project. The project area constitutes an important part of the country's arable land and water potential. It is envisaged that 1.7 million hectares of land will be available for irrigated farming at the completion of the project. This figure corresponds to 13.6 percent of the irrigable land and 20 percent of the economically irrigable land in Turkey. Irrigation of this 1.7 million hectares of land under the GAP will make possible

two, even three, harvests per year, doubling Turkey's total production in regard to crops to be produced in the project area. Farmers in the region will in time be able to earn higher incomes as irrigated farming becomes available.

The primary condition for reaping all these benefits expected from the project is to assess and well understand the relationships between soil, water and crops; thus use soil and water intelligently.

Ancak, projeden beklenen faydanın temin edilebilmesi için sulu tarımda en önemli koşul toprak, su ve bitki arasındaki ilişkilerin iyi değerlendirilmesi, toprak ve suyun bilinçli kullanılması gereğidir.

Sulamaya açılan alanlardaki bitki desenini etkileyen çok sayıda faktör vardır. Bu faktörleri doğal, sosyal ve ekonomik faktörler olmak üzere üç grupta incelemek mümkündür. Doğal faktörler, toprak yapısı, iklim durumu ve sulama alanına verilen su miktarıdır. Sosyal faktörler ise çiftçilerin örgütlenmeleri şeklinde ifade edilebilir. Ekonomik faktörler olarak da tarım ürünlerinin fiyatları, ürünlerin pazarlanabilirliği durumu, teknoloji düzeyi, işgücü ihtiyacı, kredi kullanımı ve bölgedeki sanayileşme durumu sayılabilir.

Ülkemizde sulamaya açılan alanlarda bitki deseninin oluşumunu etkileyen faktörleri tespit etmek amacıyla detaylı çalışmalar yapılmamıştır. Ancak, yapılan bazı çalışmalar ve incelemelerde konunun önemi üzerinde durulmuş, öngörülen bitki deseninin oluşumunu sağlamak için önerilerde bulunulmuştur.

GAP kapsamında sulamaya açılan Harran Ovası'nda, sulamanın başlamasıyla bitki deseni değişmeye başlamış ve sulanan alanlarda özellikle pamuk yetiştiriciliği yaygın hale gelmiştir. 1998 yılı itibarıyla sulamaya açılan yaklaşık 100 000 hektar arazinin % 90'ında pamuk üretimi yapılmıştır. Sulama alanında poli kültür tarım yerine mono kültür tarımın oluşması çeşitli problemleri de beraberinde getirmeye başlamıştır.

DSİ Akçakale yeraltı sulama şebekesi (15 000 hektar) 1978'den itibaren kademeli olarak sulamaya açılmış ve bu alanda uzun yıllar ortalaması olarak % 80 oranında pamuk üretimi yapılmıştır. Mono kültür üretim şeklindeki pamuk yetiştiriciliği beraberinde, tarlalarda tuzluluk, alkalilik, çoraklaşma ve çayırlaşma problemlerini getirmiştir. Çiftçilerin her yıl aynı alana üst üste pamuk ekimini yapmalarının iki nedeni vardır. Bunlar, pamuğun getirisinin fazla olması ve satış kolaylığının bulunmasıdır.

Realization of the cropping patterns planned for areas irrigated or areas to be irrigated is a must in order to put the region's soil and water resources into productive use at maximum levels; derive the benefits expected from the investment in irrigation and realize sustainability.

There are many factors affecting the cropping patterns in areas being opened to irrigation. These factors can be viewed in three groups, namely, natural, social and economic. The natural factors are soil structure, climate and the amount of irrigation water available. The social factors are basically those pertaining to the ways the farmers get organized. The economic factors include prices for farm products, marketability, level of technologies adopted, manpower needs, use of credit and the trends of industrialization in the region.

Detailed studies for the purpose of determining the factors affecting the actual cropping patterns in areas opened to irrigation have not been done in Turkey. However, the importance of the subject has been emphasized and recommendations for realizing the planned cropping patterns have been offered in the reports of studies carried out for other purposes. Some of these studies are referred to in this article.

In the Harran Plain, opened to irrigation under the GAP, the cropping pattern has begun to change with the start of irrigation and cotton has become the predominant crop in the irrigated areas. Cotton was produced in 90 percent of the 100,000 hectares of land opened to irrigation as of 1998.

The groundwater irrigation network of DSI (State Hydraulic Works) at Akçakale (15,000 hectares) has become operational in several phases beginning in 1978 and, on the average ever since, 80 percent of this irrigation area has been allocated to cotton farming. Monoculture cotton farming here has brought about problems of salinity, alkalinity and aridity.

Development of mono-culture instead of poly-culture farming has thus brought along a variety of problems. On their part, farmers have two reasons for repeatedly cultivating cotton in same field: High price for cotton and ease of marketing.

Sulamaya açılan alanda sulama öncesi bitki desenine baktığımızda; buğdayın (kuru) % 49, arpanın (kuru) % 20, pamuğun (sulu) % 21, mercimeğin (kuru) % 8 ve sebzenin (sulu) % 2 oranında yer aldığı görülmektedir.

Harran Ovası'nın tamamının sulamaya açılmasıyla gerçekleşmesi öngörülen bitki deseninde yer alacak ürünler; buğday % 41.5, arpa % 8.5, ikinci ürün mısır % 55.2, mercimek % 7.5, patates % 28.3, sebze % 1.5 (kavun % 0.6 ve kabak % 0.9) ve meyve (üzüm) % 13.2 oranında gelişeceği tahmin edilmiştir (Çizelge 1).

A review of the cropping patterns prior to irrigation in the presently irrigated areas would show wheat (dry farming) 49 percent, barley (dry farming) 20 percent, cotton (irrigated) 21 percent, lentil (dry farming) 8 percent and vegetables (irrigated) 2 percent.

The cropping pattern foreseen for the Harran Plain when this entire area will be open to irrigation consists of wheat 41.5 percent, barley 8.5 percent, second harvest corn 55.2 percent, lentil 7.5 percent, potato 28.3 percent, vegetables 1.5 percent (sweet melon 0.6 percent and squash 0.9 percent) and fruits (grapes) 13.2 percent (Table 1).

Çizelge 1 Harran Ovası'nda Sulama Öncesi, Öngörülen ve Gerçekleşen Bitki Deseni
Table 1 Cropping Patterns in the Harran Plain Prior to Irrigation Planned and Actual

Bitkiler/Crops	Sulama Öncesi (%) Prior to Irrigation (%)	Öngörülen (%) Planned with Irrigation (%)	Gerçekleşen (%) Actual with Irrigation (%)
Buğday (Kuru) / Wheat (dry farming)	49.00	-	-
Buğday (Sulu) / Wheat (irrigated)	-	41.50	24.60
Arpa (Kuru) / Barley (dry farming)	20.00	-	-
Arpa (Sulu) / Barley (irrigated)	-	8.50	-
Mercimek (Kuru) / Lentil (dry farming)	8.00	-	-
Mercimek (Sulu) / Lentil (irrigated)	-	7.50	1.81
Pamuk (Sulu) / Cotton (irrigated)	21.00	-	82.74
Sebze (Sulu) / Vegetables (irrigated)	2.00	1.50	2.63
Meyve (Sulu) / Fruits (irrigated)	-	13.20	-
Patates (Sulu) / Potato (irrigated)	-	28.30	-
II. Ürün Mısır / Harvest II. Corn	-	55.20	5.24
II. Ürün Susam / Harvest II. Sesame	-	-	0.96
II. Ürün Soya / Harvest II. Soy Beans	-	-	0.01
TOPLAM / TOTAL	100.00	155.70	117.99

Kaynak/Sources:

(1) Anonim, 1996, Şanlıurfa-Harran Ovası'nın I. Aşama Sulmasına Ait 1995 Yılı Uygulamalarının Değerlendirilmesi T.C. Başbakanlık GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Ankara / Anonymous, 1996, "Şanlıurfa-Harran Plains, First Phase Irrigation, Assessment of Implementation in 1995" (in Turkish), GAP Regional Development Administration, Prime Ministry, Republic of Turkey, Ankara.

(2) Anonim, 1992, Tarım Ürünleri Pazarlaması ve Bitki Deseni Planlaması ile Pazarlama ve Bitki Deseni Planlaması Çalışmasının Entegrasyonu. I. Cilt, Yönetici Özeti. T.C. Başbakanlık GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Ankara / Anonymous, 1992, "Integration of Farm Products Marketing and Cropping Pattern Planning Study with Marketing and Cropping Pattern Planning Study" Volume One, Executive Summary (in Turkish), GAP Regional Development Administration, Prime Ministry, Republic of Turkey, Ankara.

(3) Anonim, 1997, DSİ XV. Bölge Müdürlüğü Dosya Kayıtları, Şanlıurfa Suluda buğday ve arpa ekili alanların toplamını kapsamaktadır. / Anonymous, 1997, File Records, DSİ (State Water Works) 15th Regional Directorate, covering irrigated wheat and barley farming in Şanlıurfa (in Turkish)

Öngörülen bitki deseni ile gerçekleşen bitki deseni karşılaştırdığımızda (1995-1997 ortalama bitki deseni) önemli farklılıklar olduğu dikkati çekmektedir. Nitekim ovada pamuk yetiştiriciliği öngörülmediği halde toplam alanın % 82.74'ünde pamuk yetiştiriciliği yapılmıştır. Diğer ürünlerin gelişme durumuna baktığımızda; hububatın (sulu) % 50 oranında gelişmesi beklenirken % 24.60 oranında, mercimek (sulu) % 7.5 oranında gelişmesi beklenirken % 1.81 oranında gelişme göstermiştir. Sebze % 1.5 oranında üretimde yer alması gerekirken, % 2.63 oranında üretim yapılmıştır. Sulama alanında yetiştirilmesi öngörülmediği halde % 0.96 oranında II. ürün susam ve % 0.01 oranında II. ürün soya ekimi yapılmıştır. II. ürün olarak yetiştirilmesi öngörülen mısır bitkisinin gerçekleşme oranı % 5.24 olmuştur. Yumru bitkilerden patatesin önemli oranda yetiştirileceği beklenirken, patates yetiştiriciliğine hiç yer verilmemiştir. Meyvelerden üzümün % 13.20 oranında yer alması gerekirken, yetiştiriciliği yapılmamıştır.

Sulama alanında öngörülen bitki deseninin, gerçekleşen bitki desenine göre önemli oranda farklılık göstererek gelişmesinde doğal, sosyal ve ekonomik faktörlerin etkili olduğu görülmektedir. Bu faktörlerden etkisi en fazla hissedilene ise ekonomik faktörlerdir.

Ülkemizde sulamaya açılan alanlarda uzun yıllar ortalaması olarak yetiştirilen iki bitki çeşidi vardır: buğday ve pamuk. Bunun nedeni de, üreticilerin her iki bitki çeşidinde de fiyat ve pazar garantisi göreberek ve uzun yıllar yetiştiriciliğini yapmalarındadır. Sulanan alanlarda problemler başlayınca, pamuk yetiştiriciliğinin yerini diğer getirisi yüksek olan alternatif ürünler almıştır. Nitekim, Çukurova ve Antalya Aksu sulama şebekesi alanlarında uzun yıllar buğday ve pamuk yetiştiriciliği yapılmıştır. Özellikle pamuk üretiminin yapılmasında etkili olan iki faktör yapılan araştırmalar sonucu tesbit edilmiştir. Bu faktörler, ekonomik faktörler olup, başlıcaları pamuğun nisbi kârlılık durumu ve satış kolaylığıdır (pazar garantisi).

Harran Ovası'nda yapılan bir çalışmada da aynı faktörlerin etkili olduğu tespit edilmiştir. Nitekim

When planned and actual cropping patterns are compared (on the basis of 1995-1997 average figures), significant differences are observed. Indeed, cotton was cultivated in 82.74 percent of the total area despite the fact that cotton cultivation in the Harran Plain was not planned at all. When the development of other products are examined, it is seen that the actual cultivation rate for irrigated wheat and barley was 24.60 percent (of the total area cultivated) against the planned rate of 50.00 percent; the actual rate for irrigated lentil was only 1.81 percent against 7.50 percent planned rate; the actual rate for vegetables was 2.63 percent against 1.50 percent planned rate. Cultivation of sesame and soy beans as second harvests accounted for 0.96 percent and 0.01 percent, respectively, of the total area, even though none was planned. In contrast, cultivation of corn as second harvest fell way short of the planned rate - 5.24 percent actual against 55.20 percent planned. The planned rate of cultivation was 28.30 percent for potato and 13.20 percent for grapes, while actual rates turned out to be zero for both products.

Natural, social and economic factors seem to cause significant differences between the planned and actual cropping patterns. The economic factors seem to have the strongest effects.

Two crops seem to lead others in areas opened to irrigation in Turkey, on the basis of longterm average figures. These crops are wheat and cotton. That's because farmers have found price and market stability in these two crops year after year. Alternative crops with high returns were opted for only when problems were encountered in irrigated fields. As such, wheat and cotton were cultivated for many years in Çukurova and Antalya Aksu irrigation areas. Two factors particularly influencing cultivation of cotton were determined by studies. These factors were relative profitability and ease of marketing (market guarantees).

A study conducted in the Harran Plain also has shown that the same factors, mentioned above, were at work. The study showed that, among

yetiştirilen bitki seçiminde en yüksek payla (%41.20) nisbi kârlılık durumu, %14.65 oranı ile satış kolaylığı, %12.30 oranı ile münavebe durumu, %8.80 oranı ile işgücü ihtiyacı %6.85 ile oranı ile toprak yapısı, %5.85 ile oranı ile komşuların etkilemesi gibi faktörlerin etkili olduğu tespit edilmiştir. (Çizelge 2).

the factors affecting the choice of crops, the two leading factors were relative profitability (41.20 percent) and ease of marketing (14.65 percent), followed by alternating crop options (12.30 percent); manpower needs (8.80 percent); soil structure (6.85 percent) and the influence of neighbors (5.85 percent), as shown in Table 2.

Çizelge 4. Yetiştirilen Bitki Seçiminde Etkili Olan Faktörler
Table 2 Factors Affecting the Farmers' Choice of Crops

Faktörler / Factors	Dağılım (%) / Distribution (%)
Kârlılık Durumu / Profitability	41.20
Satış Kolaylığı / Ease of marketing	14.65
Münavebe Durumu / Alternating crop options	12.30
İşgücü İhtiyacı / Manpower needs	8.80
Toprak Yapısı / Soil structure	6.85
Alışkanlıklar / Habits	5.85
Komşuların Etkilemesi / Influence of neighbors	5.85
Piyasadaki Fiyat / Market prices	3.00
Pazarın Talebi / Market demand	1.50
TOPLAM / TOTAL	100.00

Kaynak: Çelik, Y., B., Paksoy, S., 1998. Harran Ovasında Sulamaya Açılan Alanda Ürün Deseniindeki Değişmeler ve GAP'ta Öngörülen Ürün Deseni ile Karşılaştırılması. Türkiye 3. Tarım Ekonomisi Kongresi, s.301, Ankara.

Source: Çelik, Y.B., Paksoy, S., 1998, "Changes in Cropping Patterns in the Newly Irrigated Parts of the Harran Plain and Comparisons with the Planned Cropping Patterns", pp.301, Proceedings, 3rd Agricultural Economics Congress of Turkey (in Turkish), Ankara.

Yetiştirilen bitki seçiminde önemli oranda etkili olan iki faktör vardır. Nisbi kârlılık durumu (41.20) ve satış kolaylığı (%14.65). Nisbi kârlılık durumu tarımsal girdi ve ürün fiyatlarına bağlı olarak değişmektedir. Bölgede pamuk yetiştiriciliğinde tarımsal mücadele masraflarının olmaması, 1998 yılına gelinceye kadar pamuk fiyatlarında çiftçinin eline geçen miktarın beklenen düzeyde bulunması ve ovadaki bakir toprakların suya kavuşmasıyla yüksek verim vermesi nedeniyle çiftçiler büyük çoğunlukla pamuk üretimine yönelmişlerdir. Ayrıca, bölgede çırçır-prese fabrikalarının kurulması, pamuğa ihtiyaç duyularak

Of the two factors strongly influencing the choice of crops, the relative profitability factor (41.20 percent) changes depending on the agricultural input prices and the product prices. The large majority of the farmers in the region were inclined to cultivate cotton for the reasons that the plant protection expenditures in cotton farming in the region did not exist; farmers' net income from cotton was as expected and satisfactory until 1998 and the virgin soil (virgin cotton-wise and irrigation-wise) in the region yielded high productivity with the introduction of irrigation. Erection of cotton ginning plants in the region; Turkey's being a net cotton importer from early 90s

1990'lı yıllardan başlayıp 1998 yılına gelinceye kadar ülkemizin net pamuk ithalatçı ülke konumunda olması ve pamuk satışlarında problem olmaması ayrı bir etken olarak karşımıza çıkmıştır. Nitekim, araştırma sonucuna göre satış kolaylığı (%14.65) ve pazar talebi (%1.50) bunu doğrulamaktadır.

Ülkemizde yapılan sulama projelerinde gerçekleştirilen bitki deseni öngörüldüğü gibi gerçekleşmemekte, bunun sonucu olarak sulama yatırımlarından beklenen fayda sağlanamamaktadır. Bu nedenle, Cumhuriyet döneminin en önemli entegre bölgesel kalkınma projesi olan GAP'ta beklenen faydanın sağlanabilmesi ve bölgenin geri kalmışlık çemberinin kırılarak diğer bölgelerde olan geri kalmışlık farkının giderilebilmesi için bir dizi uygulamanın gerçekleştirileceği politikalar üretilmelidir.

Güneydoğu Anadolu Projesi alanında bitki desenin istenilen şekilde gelişmesi ve sulama yatırımlarından beklenen faydanın sağlanabilmesi için;

until 1998 and cotton sales' going smoothly without problems have provided further motivations for cotton farming. This is verified by research findings indicating ease of marketing (14.65 percent) and market demand (1.50 percent) as factors affecting cultivation of cotton (Table 2).

The actual cropping patterns in regard to irrigation projects in Turkey do not turn out as planned, foreseen or envisaged, with the result that the benefits expected from irrigation investments are not being fully realized. For this reason, particular emphasis should be given to development of policies which would

assure a series of actions for realizing the expected benefits from the GAP, Turkey's most crucial integrated regional development project, and breaking the vicious circle of underdevelopment in the project area.

In order for the actual cropping pattern to develop as planned and for the benefits expected from the irrigation investments to be realized in the Southeastern Anatolia Project area;

Sulama alanında öngörülen bitki desenin, gerçekleşen bitki desenine göre önemli, oranda farklılık göstererek gelişmesinde doğal, ekonomik ve sosyal faktörlerin etkili olduğu görülmektedir. Bu faktörlerden etkisi en fazla hissedilene ise ekonomik faktörlerdir.

Natural, social and economic factors seem to cause significant differences between the planned and actual cropping patterns.

The economic factors seem to have the strongest effects.

- Measures should be taken to absolutely assure poly-culture farming in the project area.

- An effective pattern of co-operation between public institutions and organizations and the private sector should be realized and policies should be produced for assuring development of the cropping patterns as planned. Also, taking into account the combinations of soil structure, water and crops, a new cropping pattern should be determined.

- Proje alanında mutlaka poli kültür tarım yapılması için önlemler alınmalıdır.

- Proje alanındaki kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör arasında etkin bir işbirliği sağlanmalı, öngörülen bitki deseninin gelişmesi için politikalar üretilmelidir. Ayrıca, toprak, su ve bitki kombinasyonu dikkate alınarak, ulusal ve uluslararası ekonomik koşullar gözönünde bulundurularak yeni bitki deseni belirlenmelidir.

- Çiftçi eğitimi ve yayım çalışmalarına daha fazla önem verilmeli; üreticiler, toprağın korunması gereği ve sulama suyunun yetebileceği alanın sınırlı olduğu gerçeği gözönünde tutularak, mutlaka öngörülen bitki desenini uygulayıcı bilgilerle donatmalıdır.

- Bölgedeki tarıma dayalı sanayinin envanteri çıkarılmalı ve öngörülen ürün desenine bağlı olarak pazar oluşturulması için iller bazında alternatif yatırım alanları belirlenerek bu doğrultuda tarıma dayalı sanayinin gelişmesi sağlanmalıdır.

- Bölgedeki çiftçi örgütlerinin etkinliği artırılmalı, Tarım Kredi ve Tarım Satış Kooperatiflerinin kurulup yaygınlaştırılması sağlanmalıdır. Kooperatifler vasıtası ile çiftçiler tarımsal kredileri düşük faizle ve tarımsal girdileri düşük maliyetle ve zamanında temin edebileceklerdir. Bu nedenle, kooperatifler kanalıyla proje alanında üretim planlaması yapılabilecek ve öngörülen bitki deseninin gerçekleşmesi sağlanabilecektir.

Sonuç olarak, üreticiler nisbi karlılığı yüksek ve pazar garantisi olan ürünleri yetiştirmek durumundadırlar. Bu nedenle, proje alanında çiftçilerin getirisi azamileştirilmediği ve ürettiği ürünleri satabileceği pazar ortamı oluşturulmadığı takdirde, sulamaya açılan alanlarda öngörülen bitki desinin gerçekleşmesini ve sulama tesislerinin tam kapasite ile çalışmasını beklemek imkansız olup, projeden beklenen fayda sağlanamayacaktır. Bu nedenle, toprağın korunması (tuzluluk, alkalilik, çoraklaşma, çayırlaşma vb.) ve sulama şebekesi alanlarına yeterli düzeyde su sağlanabilmesi mutlaka öngörülen bitki desinin uygulanması gerekir.

- The effectiveness of the farmers' organizations in the region should be enhanced; establishment and expansion of Agricultural Credit and Sales Cooperatives should be assured. Through the cooperatives, the farmers would have access to low-interest credits and be able to procure agricultural inputs at low prices and on time. Thus, again through the cooperatives, production, production planning could be undertaken in the project area and the planned cropping patterns could be realized.

In the final analysis, the producers are obliged to cultivate crops with relative high profitability and market guarantees. For this reason, unless the incomes of the farmers in the project area are maximized and unless the market conditions amenable to sales of farm products can be created, it would not be reasonable to expect realization of the planned cropping patterns in the areas opened to irrigation. Consequently, it would not be reasonable to expect operation of irrigation facilities at full capacity or realization of overall project benefits either. Once again, in conclusion, the realization of the planned cropping patterns is a must for protecting the soil (against salinity, alkalinity, aridity etc.) and for feeding sufficient water to irrigation network areas.

ULUSLARARASI 4. ATATÜRK BARAJI SU SPORLARI ŞÖLENİ'NE 350 SPORCU KATILDI

*The 4th International Water Sports Festivities at
Atatürk Dam Encourage Local Clubs and Athletes*

Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanlığı, Başbakanlık GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ile Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün birlikte organize ettiği 4. Uluslararası Atatürk Barajı Su Sporları Şöleni, 09-10 Ekim 1998 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

4. Uluslararası Atatürk Barajı Su Sporları Şöleninde, bu organizasyonun başlıca amaçlarından olan yerel kulüplerin kurulması ve bu kulüplere bağlı sporcuların yarışmalara katılımı konusunda büyük ölçüde başarı sağlanmıştır.

Adıyaman'dan 92, Şanlıurfa'dan da 44 olmak üzere toplam 136 yerel sporcu yelken, sualtı sporları ve yüzme dallarında Şölene katılmıştır. Ayrıca Yelken Federasyonu'ndan 19 bayan ve 33 erkek olmak üzere 52, Yüzme Federasyonu'ndan 6 bayan ve 48 erkek olmak üzere 54, Sualtı Federasyonu'ndan 9 bayan ve 20 erkek olmak üzere 29, Kürek Federasyonu'ndan 18 bayan ve 48 erkek olmak üzere 66 ve genel top-

Jointly organized by the National Olympic Committee, the GAP Administration, State Hydraulic Works and General Directorate of Youth and Sports, the 4th International Water Sports Festivities at Atatürk Dam ran to a successful completion, October 9-10, 1998. Formation of local sports clubs and participation of athletes from these clubs in the festivities, being a primary objective from the outset, was largely achieved. 136 athletes from the Region, 92 from Adıyaman and 44 from Şanlıurfa, competed in sailing, scuba and swimming categories. This fourth event in the series attracted a total of 350 athletes, including

GAP BÖLGESİ'NDE PAMUK ÜRETİMİ

Cotton Farming in the GAP Region

Pamuk, sentetik lif üretiminin sürekli artmasına karşın, dünya tekstil sanayiinde kullanılan hammaddeler arasındaki yeri ve önemini korumaktadır. Halen kullanılan dokuma hammaddesinin %60'ı pamuktan sağlanmaktadır.

Bir endüstri bitkisi olan pamuğun, lifi ile tekstil, çiğidi ile yağ sanayiine hammadde olması, küspesi ile hayvancılığın gelişmesine katkıda bulunması nedeniyle ülke ekonomisindeki yeri büyüktür.

Cotton maintains its place and importance as a major textile raw material despite the steady increase in the production of synthetic fibres. Presently, cotton constitutes 60 % of all textile raw materials.

As an industrial crop, cotton has a significant place in the national economy with

its fibre used in textiles, its seed as a raw material in oil industry, and with its cake as a feed used by stock breeders.

Ülkemizde pamuk üç önemli bölgede üretilmektedir. Bunlar Ege, Çukurova ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleridir. Ege Bölgesi Türkiye'de en fazla pamuk üretilen bölge olup, tekstil sanayiinin kullandığı en kaliteli pamuğu üretmektedir. Çukurova Bölgesi'ndeki pamuk alanları ise önemli dalgalanmalar göstermekte ve giderek azalmaktadır.

In Turkey, cotton farming is practised mainly in three regions: The Aegean Region, Çukurova and Southeastern Anatolia. Presently, the Aegean Region has the greatest share in cotton output. It also raises the highest quality cotton used in textiles. In Çukurova Region, output is subject to considerable fluctuations and in general it displays a declining trend.

Bölgenin iklim şartları uygun olmasına rağmen, sulama olanaklarının henüz kısıtlı oluşu pamuk tarımını sınırlandıran en önemli faktördür.

Yakın gelecekte GAP sulamalarının tamamlanması ile pamuk üretim alanlarının hızla artması ve Bölgedeki ürün deseni içinde yaklaşık %32'lik bir payla, pamuğun önemli tarımsal ürünler içerisinde yer alması beklenmektedir.

Pamuğun Ülke Ekonomisindeki Yeri ve Önemi

Pamuk, değişik kullanım alanlarıyla dünyada tarım, sanayi ve ticaret sektörlerinde önemli konumu olan ürünlerden birisidir. Artan dünya nüfusuna paralel olarak sanayileşen ve kalkınan toplumlarda, refah düzeyinin yükselmesi dünya pamuk tüketimini artırmış ve tüketim son yıllarda 19.5 milyon ton civarına yükselmiştir. 1996-1997 sezonunda dünyada 35 milyon hektarlık bir alanda, 20 milyon ton lif pamuk üre-

Though the climatic conditions in the GAP Region are conducive to cotton farming, meagre opportunities for irrigation used to be the most important factor limiting cotton farming. However, with the completion of GAP's irrigation projects, area reserved to cotton farming is expected to expand rapidly to a level where cotton constitutes 32 % of the crop design in the Region.

Place and Importance of Cotton in National Economy

Cotton is an important product for the agriculture, industry and trade sectors of the world economy with its versatile areas of use. Parallel to the growth of the world population, rising levels of welfare in industrialising and developing countries have boosted cotton consumption, bringing it to a global level of 19.5 million tons a year. In the 1996-1997 season, the world raised 20 million tons of fibre cotton over an area of 35 million

tilmiş ve dünya lif verimi 567 kg/ha olarak gerçekleşmiştir.

Ülkemiz 7 yüz bin hektarlık ekim alanı, 8 yüz bin ton tutarındaki lif üretimi ve 1.125 kg/ha'lık lif verimi ile dünya pamuk üretiminde altıncı sırada yer almaktadır ve pamuk ipliğini başlıca İtalya, Belçika, İngiltere, İsrail, ABD, Almanya ve Mısır'a ihraç etmekteyiz.

Son yıllarda gelişen tekstil sanayimiz ülkemizi pamuk ithal eden bir ülke konumuna getirmiştir. Bu durumun GAP'ın muhtemel tamamlanma tarihi olan 2010 yılına kadar sürmesi beklenmektedir.

Pamuk tarımına dayalı kaynakların (tekstil ve benzeri) ülkemiz açısından stratejik öneme sahip olan dışsattım gelirlerinin önemli bir bölümünü oluşturduğu göz önüne alındığında, pamuğun ham olarak ihracı yerine tekstil ürünleri olarak ihraç edilmesinin dış ticaret dengesi açısından önemi daha iyi anlaşılır. Pamuk, sadece tekstil sanayii için değil, yağ sanayii açısından da önemli bir tarım ürünüdür. Yan ürün olarak çekirdek kapçığı ve küspesi de değerli bir hayvan yemidir. Pamuk katma değer kazandıran bir ürün olmasının yanı sıra, iyi bir istihdam kaynağı da oluşturulmaktadır.

Pamuğun önemini artıran diğer bir husus da, iklim koşulları bakımından dünya pamuk üretim alanlarının çok sınırlı olmasıdır.

GAP Bölgesi'nin Türkiye Üretimi İçerisindeki Yeri

GAP, yaklaşık 3.2 milyon hektarlık tarıma elverişli alanı kaplamakta ve dünyada sayılı entegre bölgesel kalkınma projeleri arasında yer almaktadır.

GAP'ın tamamlanması ile 1.7 milyon hektar alan DSİ tarafından sulamaya açıldığında, Türkiye'nin tarımsal üretimine nicelik ve nitelik olarak büyük katkılarda bulunacak bu projenin, Bölge'ye ve ülkeye olan katkısının önceden tahmin edilmesi önem taşımaktadır.

hectares, giving the average yield as 567 kg/hectare.

With its cotton culture area of 700,000 hectares, fibre production of 800,000 tons and average yield of 1,125 kg/hectare, Turkey ranks sixth in the world in cotton production. Turkey exports its cotton yarn mainly to Italy, Belgium, Great Britain, Israel, the US, Germany and Egypt.

Turkey's rapidly growing textiles industry made the country a cotton importer. This status is expected to continue until 2010 when GAP is to be completed.

Since the output of cotton based industries (i.e. textiles and others) have an important share in country's export revenues, it is quite important in terms of foreign trade balance to export finished textile products instead of exporting raw cotton. Cotton is an important input also for the oil industry. As side products, its seed and cake make a good feed for animals. In addition to the value it adds to the national economy, cotton farming and processing also constitute a large channel for employment.

Another factor which further increases the importance of cotton is the fact that its culture is limited to specific areas in terms of climatic conditions.

Place of the GAP Region in Turkey's Cotton Output

GAP Region covers about 3.2 million hectares of cultivable land. The project is among the most ambitious of all integrated regional development efforts in the world.

Upon the completion of the project, 1.7 million hectares of land will be brought under irrigation by the State Hydraulic Works. As such, the project will make a giant contribution, in both qualitative and quantitative terms, to the agricultural output of the country. It is important to quantify this contribution to the country and to the Region in advance.

Tablodan da görüldüğü gibi, sulama öncesinde (1990-1994) GAP Bölgesi, Türkiye pamuk üretiminin yaklaşık dörtte birini karşılamakta iken sulamaların başladığı 1995 ve takip eden yıllarda pamuk ekim alanlarında ve üretimde önemli bir artış meydana gelmiştir. 1996 yılında GAP Bölgesi, Türkiye pamuk üretiminin yaklaşık üçte birini karşılamıştır.

As can be seen in Table below, the GAP Region used to provide for about one fourth of the total cotton output of Turkey prior to irrigation (1990-1994). In 1995, when irrigation was started, and onwards, an important increase took place in both area under cotton culture and in total output. In 1996, the GAP Region had a share of one third in Turkey's total cotton produce.

Tablo: GAP Bölgesi'nde Pamuk Ekim Alanları ve Üretim Miktarı (Saf Olarak)
Table: GAP Region: Area Under Cotton Culture and Total Cotton Output

YILLAR YEARS	TÜRKİYE / TURKEY		GAP / GAP REGION		GAP'in Oranı / GAP'S SHARE	
	Ekim Alanı Culture Area (ha)	Üretim / Output (bin ton/000 tons)	Ekim Alanı Culture Area (ha)	Üretim / Output (bin ton/000 tons)	Ekim Alanı Culture Area (ha)	Üretim / Output (bin ton/000 tons)
1990	641.2	654.6	134.0	137.3	20.9	21.0
1991	598.6	559.4	123.8	117.4	21.0	21.0
1992	637.4	573.7	130.3	92.0	20.4	16.0
1993	567.8	602.2	147.7	151.0	26	25.1
1994	581.4	628.2	157.3	162.7	27.1	26.0
1995	741.4	837.1	188.9	209.2	25.5	25.0
1996	743.7	784.0	240.0	264.1	32.3	34.0

Kaynak:D.İ.E 1996, GAP İli İstatistikleri, 1950-1996,

Source: State Institute of Statistics 1996, GAP Provincial Statistics, 1950-1996

GAP Bölgesi 2010 Yılı Projeksiyonu

Başkanlığımız tarafından 1992 yılında GAP Bölgesi'nde yaptırılan "Tarım Ürünleri Pazarlaması ve Bitki Deseni Planlaması Çalışması" çerçevesinde, 2010 yılında Bölge'de 1.7 milyon hektar alanın aşamalı olarak sulamaya açıldığında ortaya çıkacak ürün deseni projeksiyonu belirlenmiştir.

Buna göre; Bölge'de üretilecek pamuk miktarı yaklaşık 400.000 ton (1.180.300 ton kütlü) olarak tahmin edilmektedir. Yine bu projeksiyona göre, Türkiye üretimi de yaklaşık 700.000 ton (2.039.800 ton kütlü) olarak gerçekleşecektir. Bu durumda, Türkiye

GAP Projection for the Year 2010

The study "Agricultural Products Marketing and Crop Design Planning" conducted by the GAP Administration in 1992, made a projection for the prospective crop design to appear in 2010 when 1.7 million hectares of land is brought under irrigation.

According to this projection, the total cotton output of the Region will reach 400,000 tons (1,180,300 with seed). The total output of the rest of the country is projected as 700,000 tons (2,039,800 tons with seed). In this case, about

genelinde üretilecek pamuğun üçte biri Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden sağlanacak; Türkiye'deki ve GAP Bölgesi'nde tahmini toplam üretim miktarı olan 1.100.000 ton (3.220.100 ton kütlü) pamuğun yaklaşık 250.000 (700.000 ton kütlü) tonu da ihraç edilecektir.

Şanlıurfa Harran Sulama Çalışmaları

Harran Ovası'na ilk suyun verilmesiyle birlikte, her yıl sulamaya açılan alanlarda ürün desenini izlemek ve aynı zamanda ortaya çıkabilecek problemleri şimdiden görüp bertaraf etmek amacıyla yürütülen bu çalışmaya göre 60.000 ha'ın (1997 yılı) 38.644 ha'ında pamuk ekilmiş ve bu alandan elde edilen pamuk 40.000 ton (kütlü olarak 115.933 ton) olarak gerçekleşmiştir. Pamuğu sırasıyla Buğday (12.591ha), Arpa (4.341 ha), II. Ürün Mısır (3.000 ha), Sebze (1.409 ha), Mercimek (1.146 ha) ve Susam (574 ha) izlemiştir.

Harran ovasında 1997 yılı sonu itibarıyla pamuk ekiliş oranı % 66,47 civarında gerçekleşmiş ve pamuktan elde edilen katma değer 288.680.000 TL olmuştur.

1992 yılında
Başkanlığımızca yaptırılan
"Tarım Ürünleri
Pazarlaması ve Bitki
Deseni Planlaması
Çalışması" çerçevesinde,
2010 yılında Bölge'de
1.7 milyon hektar alan
aşamalı olarak sulamaya
açıldığında ortaya çıkacak
ürün deseni projeksiyonu
belirlenmiştir.

The study "Agricultural
Products Marketing and
Crop Design Planning"
conducted by the
GAP Administration in
1992 made a projection
for the prospective crop
design to appear in
2010 when 1.7 million
hectares of land is
brought under
irrigation.

one third of all cotton
production in Turkey will be
realised in the GAP Region. The
total output of the country will
be 1,100,000 tons (3,220,100
with seed) and about 250,000
tons (700,00 with seed) will be
exported.

Şanlıurfa-Harran Irrigation

According to this study which is
being conducted to follow up
changes in crop design along
with the introduction of irrigation
each year and to eliminate
emerging problems in time,
cotton was grown on 38,644
hectares part of an area of
60,000 hectares (1997). The total
cotton yield of this 38,644
hectares land was 40,000 tons
(115,933 tons with seed). Cotton
is followed by wheat (12,591
hectares), barley (4,341 hectares),
2nd crop corn (3,000 hectares),
vegetables (1,409 hectares), lentil
(1,146 hectares), and sesame
(574 hectares).

As of the end of 1997 the ratio
for cotton culture turned out as
66.47 % which corresponded to
a total value added of
288,680,000 TL.

Ruhsar YENİGÜN

GAP İdaresi Uzman
Specialist, GAP Administration

Mehmet YILDIRIR

GAP İdaresi Uzman
Specialist, GAP Administration

ORMANCILIK SEKTÖRÜNDE SON DURUM VE GAP İDARESİ BAŞKANLIĞI ÇALIŞMALARI

Latest State in the Sector of Forestry and Activities of the GAP Administration

“...orman tahribatı genellikle yaz aylarında otlatma, sonbahar aylarında yaprak yarılarılması, yakacak odun temini gibi orman tahribatına yol açan baskılardan kaynaklanmaktadır.

Bölge ormanlarının çoğu Kuzey'deki Doğu Anadolu meşe ormanlarının devamı niteliğinde olup, Fırat ve Dicle nehirleri bu ormanların yer aldığı havzalardan beslenmektedir.”

Ağaç ve orman, ekonomik, sosyal ve kültürel hayatla çok yakın ilişkisi bulunan doğal kaynaklarımızın en önemlileri arasındadır. Orman varlığımızın verimli bir şekilde değerlendirilmesi, ülke kalkınması ile çok yakından ilişkilidir.

Yurdumuz ormanlarının durumu ve bölgesel dağılışı homojen değildir. Verimli orman yönünden zayıf olduğu gibi, ormanların yöresel dağılışı da çok farklı olup, hiç verimli orman bulunmayan yöre-

Trees and forests are among the most important of all natural resources which have their direct relationship with economic, social and cultural life of a country. Efficient utilisation of the forest resources of the country is also closely related to development.

In Turkey, the state of forests and their regional distribution do not show a uniform character. The country is weak in terms of her productive forests and

rimiz dahi mevcuttur. Bununla birlikte, mevcut alanlardan yararlanma, yakın tarihlere kadar, tahribe varan ölçülerde olmuş ve yetiştirme ortamının elverişsizliği de bu tahribatı kolaylaştırmıştır. Orman içinde yaşayan insanların tarım arazilerinin dar ve verimsiz olması, meraların kalite ve miktar yönünden yetersizliği ormanların azalmasında önemli etkenler arasında yer almıştır. Böylece geçmiş yıllarda ormanların aleyhinde denge bozulmuş, erozyon ve sel taşkını afetleriyle karşı karşıya kalmıştır. Böyle bir tablo karşısında bitki-toprak-su dengesinin oluşması ve devamı önemli amaçlardan birini oluşturarak güncelliğini korumuştur.

GAP Bölgesi'nin Mevcut Durumu

GAP Bölgesi orman varlığı bakımından ülkemizin en fakir bölgesidir. Güney kısımlarda plato düzlükleri üzerinde orman ve ağaç topluluklarına rastlanmaktadır. Ormansızlık, insan tahribatından daha çok step koşullarından kaynaklanmaktadır. Doğal ormanlar, step civarındaki dağlarda bulunmakta olup, dağ eteklerinde ise seyrek ağaç ve çalı kümelerinden oluşan step orman türleri yer almaktadır.

Kuzeye doğru artan yükselti ile birlikte, stepten uzaklaştıkça daha uygun şartlarda orman alanlarına geçilmesine rağmen sürekli kapalı ve düzenli ormanlar görülmez. Bu alanlarda sürekli ormanların görülebilmesi step şartlarından daha çok, insan baskısı ve otlatmadan kaynaklanmaktadır. Bölgedeki orman tahribatı genellikle yaz aylarında otlatma, sonbahar aylarında yaprak yararlanması, yakacak odun temini gibi orman tahribatına yol açan baskılardan kaynaklanmaktadır. Bölge ormanlarının çoğu Kuzey'deki Doğu Anadolu meşe ormanlarının devamı niteliğinde olup, Fırat ve Dicle nehirleri bu ormanların yer aldığı havzalardan beslenmektedir.

Bölge'nin mevcut orman varlığı ve ormancılık faaliyetlerinin yapılabileceği potansiyel sahalar ile ilgili bazı veriler aşağıda tabloda verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi, Bölge'de toplam 1.270.021 ha orman alanı mevcuttur. Bu alanın

some regions are even totally deprived of productive forest resources. Utilisation of forest resources has been, up to recent times, of a devastating character and difficulties of new afforestation has contributed to this devastation. People living in forests have small and infertile plots; ranges are inadequate in terms of their extension and yield. These are also factors which further cause the shrinking of forests. In sum, balances have been disturbed to the detriment of forests, and such disasters as erosion and flood have become common. Facing a picture like this, renewing and maintaining plant-soil-water balance comes to the fore as an important item in the agenda.

Existing State in the GAP Region

The GAP Region is the poorest of all regions of the country in terms of its forest resources. To the south of the region, one can see patches of forests and trees on highlands. Here, absence of forest cover derives from steppe climate and conditions rather than human devastation. Natural forests exist on mountains surrounding steppes. Mountain slopes are covered by scattered trees and bushes of steppe-forest species.

Northwards, elevation rises and areas more suitable for forests appear. Yet, one can not see high forests even in such regions. Here, the factor is not steppe conditions but human pressures and grazing. Deforestation in this zone derives from grazing in summer and leaf use and fuelwood logging in autumn. Forests of the region are mostly the southward extensions of the Eastern Anatolia Oak Cover. The rivers Euphrates and Tigris feed on basins where these forests exist.

The table below gives some data on the existing forest resources of the Region and potential areas where forestry activities can take place. As can be seen in this Table, the region has a forested area of 1,270,021 hectares. 486,549 hectares of this area is covered by productive forests (43%). The remaining 648,951 hectares (57 %) are unproductive.

486.549 ha alanı (%43)'ü verimli, 648.951 ha alanı (%57)'si verimsiz orman alanıdır.

GAP Bölgesi'nde rehabilitasyon ihtiyacı olan saha, ağaçlandırma sahasıyla birlikte yaklaşık olarak 1.000.000 ha'dır.

Bir diğer sınıflandırmaya göre de, GAP Bölgesi'nde 47.916 ha koru orman alanı mevcuttur. Bozuk olarak da 30.693 ha alan bulunmaktadır. Koru ormanı yapmaya elverişli 17.223 ha alan mevcuttur. Ayrıca Bölgede enerji ormanlarımızın 872.089 ha alanı bozuk olup, ancak 313.507 ha alan üretime elverişlidir.

In the GAP Region, the area needing rehabilitation is about 1,000,000 hectares including the afforestation areas.

According to another classification, the GAP Region has high forests covering an area of 47,916 hectares. Degraded forests extend over 30,693 hectares. 17,223 hectares of land fit for high forest exists. Further, 872,089 hectares part of energy forests is degraded and only 313,507 hectares part of such forests is productive.

Tablo: GAP Bölgesi'nde İllere Göre Orman ve Mera Alanı Varlığı
Table: Forests and Ranges in the GAP Region by Provinces

İLLER PROVINCES	Orman Alanı Forested Area (ha)	Verimsiz Orman Alan Unproductive Forests (%)	Kişi Başına Orman Alanı Forest Land Per Capita(%)	Mera Alanı Range Land (ha)	Faali.Yapılacak.Potansi.Saha Potential Area for Forestry	
					Potansiyel	Mera Yapılacak Alan
					Ağaçlandırma Alan Potential Afforestation Area	Area for Expanding Ranges
Adıyaman	127.220	57.8	0.253	266.785	83.120	8.923
Batman	21.875	-	-	-	6.512	28.364
Diyarbakır	350.076	74.2	0.157	324.814	52.207	20.175
Gaziantep	121.625	83.6	0.129	138.858	4.652	-
Mardin	47.372	91.2	0.031	271.675	7.129	71.176
Siirt	335.547	99.6	0.003	127.722	5.813	63.051
Şanlıurfa	8.266	45.4	0.017	603.105	61.700	-
Şırnak	258.040	-	-	-	6.204	97.509
TOPLAM/TOTAL	1.270.021			1.732.959	227.337	289.198

GAP Bölgesi'nde toplam 1.732.959 ha mera alanı mevcuttur. Ancak mera alanları büyük ölçüde tahribe uğradığı için verimli ne kadar alan olduğu konusunda kesin bir rakam mevcut değildir. Orman Bakanlığı'ndan alınan bilgilere göre yaklaşık 300.000 ha potansiyel alan bulunduğu. Bu rakama ıslah edilecek alanlar dahil değildir.

The GAP Region has a range land extending over 1,732,959 hectares. However, since most of this land has been seriously destroyed there is no definite figure as to the productive part of this area. According to information supplied by the Ministry of Forestry, there is a potential range area of 300,000 hectares. This figure excludes those areas to be rehabilitated.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile Orman Bakanlığı'nın Çalışmaları

Başkanlığımız tarafından 1989 yılında yaptırılan Master Plan çalışmasında ormancılık sektörünün hedefleri şöyle belirlenmiştir:

Bölge'de arazi verimliliğini sürdürmek-geliştirmek ve ekonomik faaliyetler için yeni imkanlar sağlamak, gelişmenin sürekliliğini güvence altına almak ve çevreyi korumak açısından stratejisi belirlenmiş orman alanlarında ve baraj gölleri çevresinde yoğun ağaçlandırma çalışmaları yapmak ve kaliteli topraklara sahip meyilli araziler başta olmak üzere tarım alanlarında ağaçlandırmayı teşvik etmektir.

Başkanlığımız tarafından yapılan bir diğer çalışmada da, "1993-1997 GAP Bölgesi Hareket Planı"dır. Hareket Planı'nda Bölge ormancılığını geliştirmeye yönelik program öğeleri belirlenmiştir. Bunlar;

- Mevcut orman kaynaklarının envanterinin çıkarılması,
- Arazi sahipliğini belirlemek için kadastro çalışmalarının tamamlanması,
- Alternatif ağaç türlerinin erozyon kontrolüne, ticari amaçlı tarımsal faaliyetlere, dinlenme faaliyetleri ile kentsel ihtiyaçlarının karşılanmasına uyarlanma özelliklerini tanımlamak için gerekli araştırma tesislerinin geliştirilmesi/iyileştirilmesi,
- Çeşitli orman rezervlerinin potansiyellerinin değerlendirilmesi,
- Ağaç yetiştiriciliği faaliyetlerinin, Bölge'nin ihtiyaçlarını karşılayacak bir şekilde programlanması,
- Özel girişimciliği orman kalkınmasının ticarileşmesine kanalize edebilen bir operasyonel çevrenin geliştirilmesidir.

Bu bağlamda, şimdiye kadar gerçekleştirilen çalışmalar aşağıda verilmiştir:

- Orman Bakanlığı mevcut olan potansiyel sahalarda ağaçlandırma, erozyon kontrolü ve mera ıslahı çalışmalarını "Orman Alanlarının Geliştirilmesi

Activities by the GAP Administration and Ministry of Forestry

In the Master Plan work conducted by the Administration in 1989, the objectives in the sector of forestry were set as follows:

Maintain and develop land fertility in the Region and generate new possibilities for economic activities; ensure the sustainability of developments; conduct intensive afforestation works in areas where there are special strategies and around dam lakes; and encourage afforestation in agricultural lands including the inclined areas with fertile soil in the first place.

Another document produced by the Administration is the "GAP Region Action Plan for 1993-1997". The Action Plan has also laid down the programme elements for developing forestry in the Region. These are:

- Taking the inventory of existing forest resources,
- Completion of cadastry works to have a definite information on land proprietorship,
- Establishment/improvement of relevant research institutions to identify alternative tree species in terms of their properties and functions in erosion control, silviculture, leisure and adaptation to meet urban needs,
- Assessment of the potentials of various forest reserves,
- Programming of afforestation works in a manner to meet the needs of the region,
- Development of an operational framework to channel private entrepreneurship to the commercialisation of forestry development.

Below are the works that have so far been realised in this context:

- The Ministry of Forestry is realising its work for the afforestation of potential areas, erosion control and range improvement in the GAP region and in the country as a whole under the project

Projesi" adı altında tüm Türkiye genelinde ve GAP Bölgesi'nde gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmanın dışında bir de Dünya Bankası tarafından desteklenen "Doğu Anadolu Su Havzası Rehabilitasyonu Projesi" yürütülmektedir. Dünya Bankası tarafından desteklenen bu proje, Orman Bakanlığı koordinatörlüğünde Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın İl Müdürlükleri tarafından Elazığ, Malatya ve GAP illeri kapsamında yer alan Adıyaman illerinde yapılmaktadır. Projenin amacı; Orta Fırat Havzası'ndaki bitki ve su kaynaklarını korumak, erozyonu önlemek, meraları ıslah etmek ve köylümüzü yerinde kalkındırmaktır. Proje çerçevesinde her yıl üçer adet olmak üzere altı yıl içinde toplam 54 mikro havzada çalışma yapılması planlanmıştır. Bu çalışmanın kapsamına tüm GAP illerinin dahil edilmesi büyük önem arz etmektedir. Nitekim bu yıl Şanlıurfa ve Gaziantep illeri bu çalışma kapsamına dahil edilmiştir.

- GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından Adıyaman ilinde 100 ha. alanda ağaçlandırmaya çalışmaları yapılmıştır.
- Bugüne kadar Gaziantep'de 2.930 ha alanda yeşil kuşak çalışması yapılmıştır.
- Gaziantep'de "70. ve 71. Yıl Cumhuriyet Ormanı" olmak üzere 18 hektar alanda ağaçlandırmaya çalışmaları yapılmıştır.
- Orman Bakanlığı, İtalyan Hükümeti destekli olarak, Bölge'de "Kavakçılığı Yaygınlaştırma projesi kapsamında, Şanlıurfa'da 200 ha ve Diyarbakırda 50 ha olmak üzere toplam 250 ha alanda kavak tesis edilmiştir. Ancak İtalyan Hükümeti projeden desteğini çekmiştir.
- Şanlıurfa Valiliği ve Şanlıurfa Orman Bölge Müdürlüğü müşterek olarak 30.000 kavak fidanı, Şanlıurfa da kanal ve yol kenarına dikmiştir.
- GAP-BKİB, DSİ, Orman Bakanlığı ve Tofaş Oto Ticaret A.Ş. İşbirliği çerçevesinde, Şanlıurfa ili Akçakale mevkiininin 50 ha alanda Tofaş Oto Ticaret A.Ş. katkılarıyla "Tofaş Hatıra Ormanı" oluşturulmuştur.
- GAP-BKİB, TEMA Vakfı gönüllüleri ve halk katılımı ile Adıyaman ilinde iki köyde 15 ha alanda 26.000 adet çam fidanı dikilmiştir.

"Development of Forest Areas". In addition to this project, there is also the "Project for the Rehabilitation of Eastern Anatolia Water Basin" which is supported by the World Bank. Under the coordinating role of the Ministry of Forestry, this project is being implemented by the provincial directorates of the General Directorate of Rural Services and the Ministry of Agriculture in Elazığ, Malatya, and in Adıyaman which is one of the GAP provinces. The objective of the project is to protect plant and water resources in the Middle Euphrates Basin, prevent erosion, improve ranges and raise the level of welfare of local people. The plan is to conduct work in 54 catchment areas within a period of 6 years. It is crucial to incorporate all GAP provinces to this project. As a matter of fact, the provinces of Şanlıurfa and Gaziantep were covered by the project last year.

- The GAP Administration conducted afforestation work on 100 hectares of land in the province of Adıyaman.
- In Gaziantep, "green belt" work has been realised on a land of 2,930 hectares.
- 18 hectares of land in Gaziantep was afforested as "70th and 71th Years Memorial Forests for the Republic."
- Initially supported by the Italian Government, the Ministry of Forestry planted poplar on a land of 200 hectares in Şanlıurfa and 50 hectares in Diyarbakır under the project for the promotion of poplar culture. The Italian Government later withdrew its support from the project.
- The Governorate of Şanlıurfa and the Forest Conservancy jointly planted 30,000 poplar saplings along canals and roads in Şanlıurfa.
- GAP Administration, DSİ, MF and TOFAŞ Automotive cooperated to establish a "TOFAŞ Memorial Forest" on a land 50 decrees in Akçakale.
- GAP Administration, volunteers from the TEMA Foundation and local people jointly planted 26,000 pine saplings on a land of 15 hectares in 2 villages in Adıyaman.

GAP İdaresi Başkanlığı'nın Yeni Dönemde TEMA Vakfı ile Başlattığı Çalışmalar

GAP Bölgesi'nde bulunan iki büyük havzada, özellikle Fırat havzasının yukarı bölümlerinde, şiddetli düzeyde erozyon vardır. Bu bağlamda, Fırat havzasından bir yılda 1km²'den taşınan sediment miktarı 1.167 ton ve Dicle havzasından ise 1km²'den taşınan sediment miktarı 1.085 ton'dur. Türkiye genelinde taşınan sediment miktarı da yılda 500 milyon ton'dur.

GAP Administration's Joint Work with the TEMA Foundation in the New Phase

There is severe erosion in the two big basins of the GAP Region, particularly in the upper parts of the Euphrates basin. The amount of sediment carried away annually from an area of 1 square kilometre is 1.167 tons in the Euphrates basin, and 1.085 million tons in the Tigris basin. Altogether, annually 500 million tons of sediment is carried away in Turkey.

Bu bağlamda, GAP Bölgesi'nde tarımda yeni yöntemlerin belirlenmesi, erozyon sonucu oluşan toprak kayıplarının önlenmesi, barajların dolarak ekonomik ömürlerinin kısalmaması, toprak, su ve bitki arasında bozulan doğal dengenin yeniden kurulabilmesi, Türkiye'nin en büyük göl aynasına sahip Atatürk Barajı'nın etrafında ağaçlandırması ve arazilerin kabiliyet sınıfına göre kullanılmasını temin ederek erozyonun önlenmesini hedef alan "Erozyon Kontrolü ve

The administration is involved in a series of works to ameliorate the situation. Among them are "Demonstrative Projects" planned under a general project for "Erosion Control and Afforestation". These projects have the following objectives: Introduction of new farming methods; prevention of soil losses emanating from erosion; extending the life of dams by preventing their filling by soil; re-establishment of the balance between soil, water and plant;

Ağaçlandırma" projesi çerçevesinde planlanan "Örnek Uygulama Projeleri" oluşturularak uygulamaya konulmuştur. Bu çerçevede Orman Bakanlığı, TEMA Vakfı ve GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı arasında 4 Mart 1998 tarihinde aşağıda yer alan projeleri içeren işbirliği protokolü imzalanmıştır.

İmzalanan protokol kapsamında yürütülen projeler;

- Adıyaman-Gerger İlçesi "Diran Çayı Mikro Havza Islahı Projesi,
- Adıyaman Merkez İlçesi "Kuyulu Köyü Mera Islah Amaçlı Erozyon Önleme Projesi,
- Tuzlanan Alanlarda Bitkilendirme Araştırma Projesi,
- Drenaj ve Sulama Kanalları Boyunca "Galeri Kavak Ağaçlandırma Projesi",
- Ağaç Tarımı (Endüstriyel Plantasyon) Projesi
- Şahıs Arazilerinde Ortaklık Anlaşması İle "Ağaç Tarımı Projesi",
- Atatürk Barajı Çevresinde Ağaçlandırma Projesi,
- Tarım Dışı V., VI. ve VII. Sınıf Arazilerde Ağaçlandırma Projesi.

Proje paketinin imzalanmasını müteakiben Adıyaman-Merkez İlçesi Kuyulu Köyü Mera Islah Amaçlı Erozyon Önleme Projesi, Adıyaman-Gerger İlçesi Diran Çayı Mikro Havza Islah Projesi ve bu projelere bağlı olarak Eğitim Projeleri uygulanmaya başlanmıştır.

Ormancılık Sektöründe Başkanlığımız Tarafından Uygulanacak Diğer Çalışmalar

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından "GAP Bölgesi'nde Orman Kaynaklarının ve Ormanlık Hizmetlerinin Geliştirilmesi Araştırılması Projesi" planlanmıştır. Proje tüm GAP illerinde yürütülecektir. Bu illerde "devlet ormanı" sayılan alanlar ile hazine arazileri, sulamayla tarımsal üretime açılacak alanlar, akarsu boyları, baraj çevreleri, orman içi ve bitişindeki meralar "orman kaynaklarının ve ormanlık hizmetlerinin geliştirileceği hedef alanlar" olarak alınacaktır. Proje iki aşamadan oluşmaktadır

afforestation around the Atatürk Dam Lake which is the largest in Turkey; and further prevention of erosion by ensuring land utilisation according to land classes. In this context, the Ministry of Forestry, TEMA Foundation and the GAP Administration acted a protocol on 4 March 1998 to conduct the following projects:

- Adıyaman-Gerger District, "Diran Brook Micro-Catchment Rehabilitation"
- Adıyaman Central District, "erosion Prevention and Range Improvement in Kuyulu Village"
- Research Project for Revegetation in Salinity Prone Areas
- Gallery Poplar Plantation along drainage and irrigation canals
- Industrial Plantation Project
- Silviculture on Private Land upon Contract
- Afforestation Around Atatürk Dam
- Afforestation in Non-agricultural 5th, 6th and 7th class land.

Upon the signing of the protocol, the first two of the projects stated above were launched together with their training component.

Other Forestry Related Works Planned by the GAP Administration

The GAP Administration designed the Research Project on the "Development of Forest Resources and Forestry Services in the GAP Region". The project will be in implementation in all GAP provinces. In these provinces, what is considered as "state forests" and treasury land, areas to be opened to culture with irrigation, stream banks, surroundings of dams, and ranges within or near forests will be the target areas where forest resources and forestry services are to be developed. The project comprises two stages:

1) Alan çalışması, bir yıl sürecek olan bu çalışma çerçevesinde öncelikle GAP Bölgesi'nin bir envanteri çıkarılacaktır.

2) Uygulama çalışması

- Erozyon ve su taşkınlarının önlenmesi,
- Yakacak ve yapacak odun gereksiniminin karşılanması,
- İkincil orman ürünlerinin üretilmesi,
- Kentsel yerleşmelerde rekreasyon olanaklarının artırılması,
- Orman-köylü ilişkisinin iyileştirilmesi
- Bölgede yetiştirilebilir, amaca uygun ağaç türlerinin ve fidanlıkların kurulması
- Orman üstü ve orman içi meraların verimliliştirilmesi
- Sektörün ihtiyaç duyacağı yasal, kurumsal ve finansal düzenleme önerilerinin geliştirilmesini kapsamaktadır.

Sonuç

GAP Bölge'sinde yürütülmekte olan tüm projelerin amacı yöre halkının refah düzeyini yükseltmek ve ülke ekonomisine katkı sağlamaktır. Bu bağlamda Bölge'de ormancılık projelerinin tamamlanması ile şu an yaklaşık olarak düz işçi, orman muhafaza memuru, orman teknisyeni ve orman mühendisi olarak yılda 17.867 kişi istihdam edilirken, ormancılık projelerinin tamamlanması ile birlikte toplam yılda 128.259 kişi istihdam edilebilecek ve 6.4 Milyon \$ katma değer sağlanacaktır (Başkanlığımız tarafından yapılan BUA Raporu 1997 yılı birim fiyatları ile).

1) Field Work: The work will last for one year to take the inventory of the Region in the first place.

2) Implementation Stage

- Prevention of erosion and floods
- Supply of fire and construction wood
- Production of secondary forestry goods
- Enhancement of recreation facilities in urban settlements
- Improvement of forest-people relations
- Establishment of local nurseries to raise tree types suitable to the Region
- Fertility improvement in upper and in-forest ranges
- Development of legislative, institutional and financial arrangements required by the sector.

Conclusion

The overall objective of all projects phased in the GAP Region is to raise the welfare level of people and contribute to the national economy. At present, the sector of forestry employs 17,867 persons as plain workers, conservancy officials, technicians and engineers. Upon the completion of the projects the employment capacity of the sector will reach 128,259 persons, bring in a value added amounting to 6.4 million US \$ (at 1997 unit prices of the BUA report prepared by the Administration.)

GIDA MÜHENDİSLİĞİ KONGRESİ'NDE BÖLGE GIDA SANAYİİ TARTIŞILDI

Food Engineers' Congress Brought Together Scientific and Business Communities

Gıda sanayiindeki son bilimsel ve teknolojik gelişmeleri tanıtmak ve uygulamaları sergilemek amacıyla düzenlenen "Gıda Mühendisleri Kongresi", 16-18 Eylül 1998 tarihleri arasında Gaziantep Büyükşehir Tiyatro Salonu'nda gerçekleştirildi.

Gaziantep Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü ve Gaziantep Ticaret Odası tarafından gerçekleştirilen Kongre ile, Gıda Bilimi ve Teknolojisi alanında çalışan bilim adamı, araştırmacı, uzman, uygulamacı ve sanayicileri bir araya getirerek bilgi alışverişinde bulunmak, Gıda Bilimi ve Teknolojisi dallarında teorik ve uygulamalı bilimsel gelişmeleri tartışmak ve konu ile ilgili bilgi birikiminin oluşmasına katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

18 Eylül 1998 günü, genel bir değerlendirmenin de yapıldığı ve oturum başkanlığını GAP İdaresi Başkanı Dr. İ. H. Olcay Ünver'in yaptığı "Güneydoğu Anadolu Projesi ve Bölge Gıda Sanayinin Gelişmesi" konulu panel ile oturumlar sona ermiştir.

Güneydoğu Anadolu İhracatçıları Birlikleri Başkanı Abdülkadir Çıkmaz, Gaziantep Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Hakkı Sabuncuoğlu, Ticaret Borsası Genel Sekreteri Mehmet Basut ve Gaziantep Bulgur Sanayicileri Derneği Başkanı Celal Deniz'in katılımcı oldukları panelde Bölge'de yaşanan sorunlara ve çözüm önerilerine değinilmiştir.

Food Engineers' Congress was held at Gaziantep Metropolitan Theater Building on September 16-18, 1998. The Congress aimed to introduce the latest scientific and technological developments,

demonstrate applications and serve as meeting grounds for the food sector's scientists, professionals, businessmen and government officials.

Organized by the Food Engineering Department of Gaziantep University and Gaziantep Chamber of Commerce, the Congress ended with a panel titled "Southeastern Anatolia Project and the Development of the Region's Food Industries." During the panel, chaired by Dr. İ. H. Olcay Ünver, President of GAP-RDA, representatives of scientific and business communities discussed the problems faced by the Region's food industries and proposed solutions.

GÜNSIAD'DAN GAP'A PLAKET

GÜNSIAD Decorates President of GAP-RDA

Bölge'nin, ülke ekonomisi içinde hak ettiği yere ulaşabilmesini GAP'in başarıya ulaşması ile doğru orantılı olarak gören Güneydoğu Sanayicileri ve İş adamları Derneği (GÜNSIAD), Proje'nin bu aşamaya getirilmesindeki çaba ve özverili çalışmalarından dolayı GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı Dr. İ. H. Olcay ÜNVER'e 16 Ekim 1998 tarihinde Diyarbakır GÜNSIAD binasında yapılan törende plaket vermiştir.

GÜNSIAD Başkanı Vasfi AKYIL tarafından sunulan plaket sonrasında, Başkan AKYIL ve GÜNSIAD üyeleri; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin ticari ve sınai canlılığına kavuşabilmesi, kalkınma hızının artırılması, üretim, ihracat ve istihdam seferberliğinin bir an önce gerçekleşebilmesi için Güneydoğu Anadolu Projesi'nin devlet politikası haline gelip her türlü kaygıdan uzak ve planlanan sürede bitirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

At GÜNSIAD - Southeastern Industrialist and Businessmen's Association, they view the Region's moving forward in the national economy, to take a place commensurate with its potential, a process interwoven with the successful implementation of the GAP. So members of GÜNSIAD appreciate people who have put in long years of hard and dedicated work for the Project to have come to where it is today. As a token of their appreciation as such, GÜNSIAD recently decorated Dr. Olcay ÜNVER, President of GAP-RDA, with a plaque. Dr. ÜNVER has been President of GAP-RDA since 1991, having joined the Project 11 years ago, in 1988.

Decoration ceremonies took place at GÜNSIAD's building in Diyarbakır on October 16, 1998. GÜNSIAD President Mr. Vasfi AKYIL took the opportunity to point out that the Southeastern Anatolia Project should become state policy free of all sorts of (partisan) concerns and that the project

Kamu, halk ve özel sektör işbirliği ve katılımı olmaksızın kalkınmanın amacına ulaşamayacağını vurgulayan GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı, iş adamlarının Proje'ye destek ve yaklaşımından kamu adına büyük memnuniyet duyduğunu söylemiştir.

Proje'nin önemini bilincinde olduklarını vurgulayan Güneydoğu'lu iş adamları, sulu tarımdan dolayı oluşacak ürünlerin mamul hale getirilebilmesi için, sanayi toplumu olmak gerektiğini ve bu nedenle istihdam kapasitesi yaratacak özel girişimci yatırımlarına devlet desteği beklediklerini, bu desteklerin daha sonra vergiler kanalıyla tekrar devlete döneceğini vurgulamışlar ve yatırımların gerekli altyapı ile oluşacağını belirten iş adamları, organize sanayi bölgeleri, eğitimli insan ve kaliteli üniversite eğitimi ve pazarlanabilirlik koşulları ile ilgili sorunlarını dile getirmişlerdir.

Çağdaş sulama sistemlerinin kullanılabilirliği için gereken desteği bekleyen iş adamları, kaliteli tohum, yüksek verim, planlı sulama ve eğitimli çiftçinin ülke ve Bölge'ye getirilmesi neler olabileceği üzerine projeksiyon oluşturmuşlardır.

GAP-GİDEM'lerin (Girişimci Destekleme Merkezleri) faaliyetlerini takdirle karşıladıklarını ifade eden iş adamları, aralarında GAP-GİDEM'lerden de bir temsilcinin olduğu, Güneydoğu Bölgesel Stratejik Araştırma Merkezi (GBSAM) kurulmasını önermişlerdir.

GAP-GİDEM'lerin (Girişimci Destekleme Merkezleri) faaliyetlerini takdirle karşıladıklarını ifade eden iş adamları, aralarında GAP-GİDEM'lerden de bir temsilcinin olduğu, Güneydoğu Bölgesel Stratejik Araştırma Merkezi (GBSAM) kurulmasını önermişlerdir.

The businessmen from GÜNSİAD, stating that they appreciated the activities of GİDEMs, the Entrepreneur Support Centers in the GAP Region, suggested establishment of a Southeastern Regional Strategic Research Center (GBSAM), with a representative of GİDEMs on boards.

should be completed on schedule, for the Region to gain economic and commercial vigor; for the growth rate to increase and for the resources to get mobilized at once to boost production, exports and employment.

President of GAP-RDA emphasized, in his return, that the development effort could not achieve its purposes in absence of cooperation and participation of the state, the general public and the private sector. He added that he was very pleased, in behalf of the state, with the business community's support and approach to the Project.

GÜNSİAD members at the decoration ceremonies indicated that they were fully aware of the Project's significance in regard to development of agro-industries in the Region. They expressed their expectation for state support to private sector investments that would create employment capacity and thus help convert the Region into an industrial society. The businessmen pointed out that the state support would later return to the state in the form of taxes, in addition to the fact that these private sector investments would immediately help in form in the infrastructure necessary for an industrial society. GÜNSİAD members also described the problems they faced in regard to organized industrial zones, human resources and quality of higher education. In another front, they described problems concerning conditions of marketability of the Region's products.

Support necessary for utilization of modern irrigation systems was another area of concern expressed by the southeastern businessmen, who presented projections on the benefits accruable to the Region from high quality seeds, high productivity, planned irrigation and trained farmers.

The businessmen from GÜNSİAD, stating that they appreciated the activities of GİDEMs, the Entrepreneur Support Centers in the GAP Region, suggested establishment of a Southeastern Regional Strategic Research Center (GBSAM), with a representative of GİDEMs on boards.

ENTEĞRE KIRSAL BÖLGE KALKINMA PLANLAMASI KURSU

Integrated Rural Regional Development Planning Course

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, toplam kalite yönetimi yaklaşımının bir gereği olarak, uluslararası alanda bölgesel kalkınma deneyim ve bilgi birikimine sahip kuruluşlarla ortak eğitim etkinlikleri yürütmeye büyük önem vermektedir. Personelin hizmet içi eğitimini verimlilik ve yönetim kalitesi açısından gerekli gören GAP İdaresi Başkanlığı ile İsrail Dışişleri Bakanlığı Uluslararası İşbirliği Merkezi (Ministry of Foreign Affairs Centre for Internati-

GAP-RDA consistently pursues, as a requirement of total quality management approach, international co-operation with organizations that have accumulated experience and know-how in the area of regional development. In accordance with the cooperation between GAP-RDA and MASHAV, Israel's Foreign Ministry's Center for International Co-operation, eight specialists from GAP-RDA have attended a seven-month training program of

onal Cooperation-MASHAV) arasındaki işbirliği çerçevesinde İdare'den sekiz uzman 24 Ağustos 1998 tarihinde başlatılan ve yedi ay sürecek olan "Entegre Kırsal Bölge Kalkınma Planlaması Kursu"na katılmıştır.

MASHAV'ın düzenlediği "Entegre Kırsal Bölge Kalkınma Planlaması Kursu"nun teorik eğitimi bölgesel kalkınma alanında önemli bilgi ve deneyim birikimine sahip İsrail'de, uygulama aşaması ise her yıl farklı bir ülkede gerçekleştirilmektedir. Bu yıl otuz beş kursiyer için düzenlenen kursun İsrail'de yapılan beş aylık teorik eğitimden sonraki iki aylık uygulama aşaması MASHAV-GAP İdaresi işbirliği ile 26 Ocak-27 Mart 1998'de GAP Bölgesi'nde yürütülmüştür.

İsrail'deki kurs programı 579 saatlik ders ile saha gezi ve incelemelerinden oluşmaktadır. Kurs kapsamındaki konu başlıkları: "Kalkınmakta Olan Ülkelerde Durum", "Entegre Kırsal Bölge Kalkınması Stratejisi ve Planlama Metodolojisi", "Çözümleme ve Planlama Teknikleri", "Kalkınma Planlaması ve Uygulaması" gibi bazı konuları içermiştir.

GAP Bölgesi'ndeki uygulamalı aşama kapsamında, entegre planlama uygulamaları, kursiyerlerin sunuşları ve paneller gibi etkinliklere de yer verilen kursun alan çalışması bölümünde kursiyerler Harran Ovası için çok sektörlü bir kalkınma programı hazırlamışlardır.

26 Ocak 1999 akşamı Prof. Dr. Talat HALMAN kursiyerlere dia gösterisi eşliğinde bir Atatürk Konferansı vermiştir. 27 Ocak 1999'da resmi açılış töreni yapılmış ve açılış konuşmalarından sonra, kursun ilk dersini GAP İdaresi Başkanı Dr. İ. H. Olcay Ünver vermiştir.

Kursiyerlere, uygulamalı aşamanın sonunda düzenlenen törenle sertifikaları verilmiştir.

MASHAV, namely, "Integrated Rural Regional Development Planning Course", from August, 1998, onwards.

The theoretical part of MASHAV's course is being taken in Israel, a country with significant accumulation of know-how and experience in the area of regional development, while the application stage is carried out in a different country every year. In 1999, the two-month application stage was carried out in the GAP Region, following the five-month theoretical training in Israel. A total of 35 trainees participated in the course.

The theoretical training in Israel consisted of nearly 600 hours of classroom instruction and field trips / study tours, covering the situation in the developing countries; development strategies and planning methodology; techniques of analysis and planning; development planning and application.

In the application stage conducted in the GAP area, the trainees prepared as their field work a multi-sectoral development program for the Harran Plain, in addition to integrated planning applications and trainee presentations and panel discussions held thereof.

DÜNYA BANKASI İHALE YÖNETİMİ KURSU

Procurement Management Course ILO Training Center at Turin

Kuzey İtalya'nın batısında, Fransa sınırı ile Milano kenti arasında, kuzeyde Alper'e çok yakın ve Po Irmağı'nın da geçtiği geniş bir ovada yer alan Torino, Roma İmparatorluğu'na ait birçok orta ve yeniçağ eserini barındıran bir kent.

Kente damgasını vuran ve Torino'nun gurur kaynağı olan FIAT Şirketi burada kurulmuş. Zaten FIAT ismi de Fabrica - Italia - Automobil - Torino kelimelerinden türemiş.

Dünya Bankası İhale Yönetimi Kursu'nun yapıldığı Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Eğitim Merkezi, 1965 yılında kurulmuş, Torino'da Po Nehri kıyısında, Kuzey ve Orta İtalya'nın hemen her yeri gibi çok yeşil ve bakımlı bir kampüs. Merkezde Birleşmiş Milletler'in (BM) çalışma alanları ile ilgili aynı anda birçok kurs veriliyor. Merkez devamlı olarak bu şekilde yoğun tempoda programlar düzenliyor.

5-30 Ekim arasında GAP İdaresi İnşaat ve Altyapı Birimi Koordinatörü Hakan Bezirci ve Bölge Müdürlüğü İmar ve Altyapı Grubu Sorumlusu Mustafa Aydoğdu; Dünya Bankası ve BM Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) ortaklaşa dü-

Turin is a historical city, home to many ancient works and works of art dating back to the Roman Empire and middle ages. It is in the west of Northern Italy, between the French border and the city of Milan, on river Po near the Alps.

ILO's Training Center at Turin, with a pretty campus on the banks of River Ro, was established in 1965. The Center is busy with training activities in areas that concern UN.

Hakan Bezirci, and Mustafa Aydoğdu from GAP Administration attended a course on procurement management from 5.th to 30.th October 1998.

zenledikleri ve inşaat / ekipman / müşavirlik hizmetlerine ait ihale ve tedarik yöntemlerinin işlendiği yönetici kursuna katılmışlardır.

Halen Dünya Bankası projelerinde çalışmakta olan ve 34 ülkeyi temsil eden katılımcılara, WB ve ILO'nun en deneyimli uzmanlarından dört haftalık tam gün eğitim verilmiştir. Ayrıca Milano'da kurulu iki İtalyan firması ve Cenevre'deki Dünya Ticaret Örgütü ile BM ILO Merkezi gibi bölgede bulunan bazı kuruluşlar da ziyaret edilmiştir. Hafta sonları ILO'nun düzenlediği gezilerle katılımcılar, Kuzey İtalya'yı tanıma fırsatı bulmuşlardır.

Kurs süresince çeşitli ülkelere mensup olan katılımcılar arasında sıcak ve yakın ilişkiler kurulmuştur. Eğitim programının Cumhuriyetimizin kuruluşunun 75.yılına denk gelmesi dolayısıyla GAP İdaresi'ni temsilen katılanlar, Cumhuriyet'i ve GAP'ı tanıtıcı bir sunuş yapmışlar, doküman ve hediyeler dağıtmışlardır.

Türk ve GAP Bayraklarıyla süslü bir ortamda kokteyl düzenlenerek kurs finalinin yapılması Türk tarafı için bir dostluk ortamının yaratılmasına da vesile olmuştur. Kokteylde Ermenistan'dan gelen katılımcı içkileri dağıtırken, Romen katılımcı Türk Bayrağı'nı asmış, Bosna'lı da temizliğe yardım etmiştir. Buna benzer bir etkinliğin başka hiçbir ülke tarafından düşünülmemiş veya organize edilmemiş olması da gurur kaynağımız olmuştur.

We were with a group of participants representing 34 countries, benefiting from the instruction coming from the best of World Bank and ILO on procurement management. We also benefited from visits to two firms in Milan, WTO and ILO Headquarters in Geneva and other institutions in the area. And we truly enjoyed the ILO-organized tours of Northern Italy.

Warm relations developed between participants coming from many different countries. Mustafa and I threw a cocktail party on the occasion of the 75th anniversary of the foundation of the Republic (October 29) and people not just showed up, they helped! The participant from Bosnia-Herzegovina helped with the glasses and the dishes; the participant from Rumania helped us put up the Turkish and GAP flags and the participant from Bosnia helped us in tidying up participant from Armenia helped us give out the drinks. If I may add, Mustafa and I were kind of happy with ourselves later, when we learned that this sort of activity was never organized before by participants. May be we've just set an example?

TÜRKİYE-MAKEDONYA İŞBİRLİĞİ İLE “VARDAR VADİSİ PROJESİ”

Macedonia and Turkey Co-operate on “Vardar Valley Project”

Türkiye-Makedonya Vardar Vadisi Projesi Ortak Daimi Çalışma Grubu I. Dönem Toplantısı Protokolü, 30 Eylül 1998 tarihinde, Makedonya'nın başkenti Üsküp'te imzalanmıştır.

2 Temmuz 1997 tarihinde Ankara'da, T. C. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Makedonya Vardar Vadisi Projesi Konsorsiyumu arasında imzalanan protokol çerçevesinde, bir ortak daimi çalışma grubu oluşturulmuştur.

26-30 Eylül 1998 tarihleri arasında Üsküp'te yapılan “Türkiye-Makedonya Vardar Vadisi Ortak Daimi Çalışma Grubu” toplantılarında çalışma usul ve prensipleri belirlenmiş, Vardar Vadisi Konsorsiyumu tarafından hazırlanan fizibilite etüdlerinin GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'na incelenmesi, Makedonyalı yetkililerce talep edilmiş ve talep, Türk tarafınca kabul edilmiştir.

Vardar Vadisi, Makedonya'nın kuzeyindeki Kumanova şehriden başlayarak, Üsküp, Titov, Veles ve Gevgelija şehirlerini takip ederek, güneyde Yunanistan sınırına kadar uzanan yaklaşık 200 km uzunluğundaki Vardar Nehri yatağını izleyen bölgedir. Vardar Vadisi Projesi, çok amaçlı entegre

Vardar Valley in Macedonia is the area along the 200-km long bed of the Vardar River, running from the city of Kumanova through the cities of Skopje, Titov, Veles and Gevgelija to the Greek border in the south.

The Vardar Valley Project is a multi-dimensional integrated development project, covering agriculture, energy, industrial, tele-communication, tourism sectors and environmental concerns as well. The project plans include important infrastructure investments, that is, dams, hydroelectric power plants, highways and railways. The total project cost is estimated at USD 3.0 billion.

The fact that Vardar Valley Project is an integrated project based on water resources development has attracted the attention of the Macedonian officials to the GAP, which follows a similar approach. With Macedonian officials having visited the GAP area in June, 1997, and closely observed the work of GAP-RDA in the area, Macedonia then requested that the feasibility studies on Vardar Valley project be reviewed by GAP-RDA. On July 2nd, 1997, a protocol for cooperation was signed in Ankara by Macedonia's Vardar Valley Project Consortium and Turkey's Undersecretariat of Foreign Trade. Based on this Protocol, a joint permanent task force was formed. This task force met in Skopje on September 30, 1998, and signed a protocol for the first term conference.

bir kalkınma projesi olup, proje bölgesinin topyekün kalkındırılmasını öngörmektedir.

Proje, entegre bir yaklaşım içinde, kalkınma ile ilgili sektörlerden; tarım, enerji, sanayi, telekomünikasyon, turizm ve çevreyi dikkate almaktadır.

Proje kapsamında önemli altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesi ve bu çerçevede, baraj ve hidroelektrik santrallerin, otoyolların, ve demiryollarının inşa edilmesi planlanmaktadır. Proje maliyetinin yaklaşık 3 milyar dolar olacağı tahmin edilmektedir. Proje kapsamında 16 adet baraj inşa edilmesi planlanmakta olup, bunların 12 adedi Vardar Nehri üzerinde, 4'ü ise nehrin iki önemli kolu olan Treska ve Crna Reka nehirleri üzerinde olacaktır.

Vardar Vadisi Projesi'nin, su kaynaklarının geliştirilmesine dayalı entegre bir proje olması, Makedonyalı yetkililerin ilgisini, benzer yaklaşım ile ele alınan GAP'a çekmiştir. Haziran 1997'de GAP Bölgesi'ni ziyaret eden Makedonyalı yetkililer, GAP İdaresi'nin Bölge'de yapmış olduğu çalışmalarını yakından incelemiş ve bunun sonucu olarak Makedonya, teknik bilgi birikimi ve tecrübesinden yararlanmak üzere, Makedonya Vardar Vadisi Projesi ile ilgili fizibilite etüdlerinin GAP İdaresi Başkanlığı tarafından incelenmesini talep etmiştir.

GAP İDARESİ MISIR VE GÜNEY VADİSİ KALKINMA PROJESİ (TOSHK) İÇİN İŞBİRLİĞİ YAPIYOR

Linking up Egypt's Toshka (Southern Valley Development Project) and the GAP

Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) ile Mısır'ın Güney Vadisi Kalkınma Projesi (TOSHK) arasında işbirliği için, 16-19 Ekim 1998 tarihleri arasında Mısır'a gerçekleştirilen ziyaret ile bir adım atılmıştır.

Dış Ticaret Müsteşarlığı koordinatörlüğü ve Uludağ İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği organizasyonu ile 16-19 Ekim 1998 tarihleri arasında Mısır'a giden çok sayıda işadami ve resmi görevliler arasında GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nı temsilen Başkan Yardımcısı M. Kaya Yaşınok da yer almıştır.

Mısır için önemi çok büyük olan ve bir su ve toprak kaynakları geliştirme projesi olarak bazı yönleriyle GAP ile örtüşen TOSHK Projesi nedeniyle GAP İdaresi'nin de katılımının istendiği gezide, bilgi ve görüş alışverişi iki proje'nin benzerliği üzerinde yoğunlaşmıştır.

"Güney Vadisi Kalkındırma Projesi" (TOSHK) Nil Nehri üzerinde yer almayan ancak Nil Nehrinden pompalanacak su ile sulanacak alanları kapsayan bir sulama ve arazi düzenleme projesidir. Özellikleri itibariyle GAP ile benzerlikler gösteren TOSHK Projesi ile ilk etapta 1 milyon feddanlık (1 feddan=4.200 m²) bir yeni tarım arazisi kullanıma açılacaktır.

TOSHK Projesi, hızla artan Mısır nüfusunun şu anda ülke topraklarının % 4'lük bir bölümünde yaşaması ve önümüzdeki yıllarda nüfusun aynı alanlarda yaşamaya devam etmesinin

A delegation of Turkish businessmen and government officials, organized by the Undersecretariat of Foreign Trade and Uludağ Union of Exporters, visited Egypt October 16-19, 1998. The delegation included Mr. Kaya Yaşınok, Vice President of GAP-RDA- because of the similarities between the GAP-Turkey's Southeastern Anatolia Project, and TOSHK, Egypt's Southern Valley Development Project. Indeed, there were intensive exchange of information and views during the visit on the similarities between the two projects.

TOSHK is a large scale project of irrigation and spatial planning, covering areas not on the banks of the Nile but areas that would be irrigated by pumped water from the Nile. Nearly half a million hectares (to be exact, one million feddans or 420,000 hectares, with 1 feddan = 4,200 sq-meters) would be opened to agricultural use in the first phase of the Project.

TOSHK is motivated by the fact that Egypt's entire population, which is growing quickly, live in only four percent of the country's total area and that this situation could not be sustained through the years ahead. The Project's aim is to open for utilization the desert areas that are suitable for irrigation and form, in these areas, irrigation-driven settlements and industrial zones. Integrated development based on agro-industries is pursued in these new settlement units.

The GAP sets a good example as an integrated regional development project with its emphasis

imkansızlığından yola çıkmış bir kalkınma projesidir.

Bu proje ile çöldeki sulamaya uygun alanların kullanıma açılması ve sulamaya bağlı yerleşim birimleri ile sanayi bölgelerinin kurulması hedeflenmektedir. Amaç yeni birimlerde tarımsal sanayi ile entegre bir kalkınmanın sağlanmasıdır.

GAP, entegre bir kalkınma projesi olarak, sürdürülebilir insani gelişme özelliği ve uygulama alanları itibariyle, fiziki boyutu ağır basan TOSHKKA Projesi'ne göre daha ileri bir etapta olup, iyi bir örnek teşkil etmektedir. Bu durum nedeniyle de GAP Mısırlı yetkililerin ilgisini çekmiş ve işbirliği talepleri gündeme gelmiştir.

Mart 1999 ayı içinde GAP İdaresi Başkanı Sayın ÜNVER ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nden yetkililerin bulunacağı bir heyet görüşmelerde bulunmak için Mısırlı ziyaret edeceklerdir. Daha sonra da GAP Bölgesi'ne gelerek Güneydoğu Anadolu Projesi'ni inceleyecek olan TOSHKKA Projesi'nden bir heyetle karşılıklı görüşmeler sonrasında işbirliği esaslarının oluşturulması beklenmektedir.

and implementation in progress on sustainable human development. Compared to the GAP, TOSHKKA still appears as a project in its early stages, with the physical aspects of development yet being in the front. This situation having caught the attention of the Egyptian officials, requests for co-operation have entered the agendas.

GAP HASAT ŞENLİKLERİ YAPILDI

Harvest Festivities in Harran

Bu yıl dördüncüsü yapılan GAP Hasat Şenlikleri 5 Ekim 1998 tarihinde Şanlıurfa'nın Harran İlçesi'nde kutlanmıştır.

Bölge çiftçileri tarafından yetiştirilen ürünlerin hasat coşkusunu, yöre halkı ile paylaşmak, çiftçilerin modern teknolojilerden yararlanmasını ve sulu tarımın gereklerini teşvik etmek amacı ile Bölge'de her yıl "Hasat Şenlikleri" düzenlenmektedir.

İlki 1995 yılında gerçekleşen Hasat Şenlikleri GAP İdaresi Başkanlığı tarafından Bölge illeri Valilikleri ile işbirliği içinde düzenlenmektedir.

1998 GAP Hasat Şenlikleri'nde, sulamaya açılan alanlarda kalite ve verim yönünden en iyi ürün yetiştiren, çok yönlü sulu tarımın gereklerini yerine getiren çiftçilere çeşitli ödüller verilmiş, ayrıca spor yarışmaları yapılmıştır. Yarışmalar sonunda örnek çiftçiler arasında seçilen ilk beş kişiye, atletizm yarışmalarında 5000 metre erkek ve 3000 metre bayanlarda ilk üçe girenlere, karakusak güreş müsabakası ve şiiir yarışmasında derece alanlara çeşitli para ödülleri ve plaket verilmiştir.

GAP Harvest Festivities, the fourth one since 1995, brightened the day in Harran, Şanlıurfa, on October 5th, 1998.

Harvest festivities are being organized annually in the GAP Region for everybody to share the joys of the harvest time and, a bit on the business side, to promote modern technologies and requirements of irrigated farming. GAP-RDA does the organization in co-operation with the offices of the Provincial Governors in the Region.

During this 1998 event, selected farmers working the newly irrigated field who performed best with respect to quality and productivity, in compliance with the requirements of multi-product irrigated farming, received awards. Awards also went to best

performers in competitions held on the day of the festival - 5,000 and 3,000 - meter runs, men and women, and wrestling, as well as poetry.

A. Mekin TÜZÜN

GAP İdaresi Başkanlığı
Tarım ve Orman Koordinatörü
GAP Administration Agriculture
and Forestry Coordinator

Ruhsar YENİGÜN

GAP İdaresi Başkanlığı, Uzman
GAP Administration, Specialist

GAP TARIMSAL GELİŞME YAKLAŞIMI

Agricultural Development Approach of the Southeastern Anatolia Project

GAP Bölgesi'nin sahip olduğu kaynakların kullanımındaki etkinliğin ve entegrasyonun sağlanması amacıyla hazırlanan GAP Master Planı'nda öngörülen temel kalkınma senaryosu Bölge'nin "Tarıma Dayalı İhracat Üssü" haline getirilmesini öngörmektedir. Bölgesel

The GAP Master Plan was drafted to ensure efficiency and integration in the utilisation of resources existing in the GAP Region. The basic development scenario envisaged by this plan is to transform the region into an "agriculture based export centre." Along

kalkınma amaçlarını gerçekleştirmek amacıyla hazırlanan Master Plan çerçevesinde, tarımsal kalkınmanın sağlanması için bir dizi çalışma ve araştırma gerçekleştirilmiş ve gerçekleştirilmektedir.

GAP Bölgesi'nde tarımsal kalkınma amaçları:

- kırsal kesimde gelir seviyesini artırmak,
- tarımsal sanayilere girdi ve pazar temin etmek,
- kırsal alanda göçü asgariye indirmek, istihdam olanaklarını artırmak,
- ihraç edilebilir ürünleri, iç pazar ihtiyacının üstünde üretmektir.

Kalkınma amaçlarının gerçekleştirilebilmesi için belirlenen ana stratejiler ise kısaca şöyle özetlenebilir;

a) Agro-ekolojik şartların değiştirilmesinin etkili olacağı anlaşılan yerlerde sulama imkanları yaratmak,

the lines set by the Master Plan, a series of activities and researches have been realised.

The objectives of agricultural development in the GAP Region is to

- raise the level of income in agricultural sector,
- provide inputs and market for agricultural industries,
- to minimise migration in the rural parts of the region and generate employment opportunities, and
- produce exportable goods above what is needed in the domestic market.

The basic strategies designed to materialise above stated objectives can be summarised as follows:

a) To create opportunities for irrigation in areas where change in agro-ecologic conditions is thought to be beneficial,

- b) Gübre, ilaç ve sulama suyu kullanımının uygun bileşimleriyle tarımda mekanizasyonu geliştirmek,
- c) Tarımsal girdileri, zamanında yeterli miktar ve kalitede sağlamak ve dağıtmak,
- d) Az sayıda büyük toprak sahipleri ile çok sayıda topraksız ve az topraklı çiftçinin var olduğu mevcut toprak mülkiyeti sistemini, geçmişteki tarım reformu tecrübelerini de dikkate alarak ıslah etmek,
- e) Çiftçileri daha fazla üretim yapmaya teşvik etmek amacıyla fiyatlandırma ve pazarlama altyapısını iyileştirmek.

Bu çerçevede GAP Master Planı ile paralel ve /veya daha sonra yürütülen çalışmalarla; sulu koşullarda Bölge'ye adapte olabilecek ürünlerin tür ve çeşitleri ile yetiştirme teknikleri, ürün deseni ve pazarlama stratejileri, hasat sonrası teknolojileri, Bölge tarım işletmelerinin ekonomik analizleri, tarımsal girdi ve kredi ihtiyaçları ile mekanizasyon planlamaları ile su tasarrufu sağlayan sulama yöntemleri, sulama şebekelerinin işletme, bakımı ve yönetime çiftçi katılımı gibi konular ele alınmıştır.

Toprak-Su Kaynakları Projeleri

Güneydoğu Anadolu Projesi'nin itici gücü olan doğal kaynakların başlıcası su ve topraktır. Proje kapsamında bu kaynakların sürdürülebilirlik ilkesi doğrultusunda optimum kullanımı ile ekonomik, mekansal ve sosyal gelişimin sağlanması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda planlı gelişimin sağlanması ve kaynakların doğru ve yerinde kullanımının sağlanması amacıyla çeşitli projeler uygulanmış ve uygulanmaya devam edilmektedir.

Projeler:

* Ceylanpınar Yeraltı Suyu Fizibilite Etüdü

GAP Bölgesi'nin su potansiyelinin doğru tespit edilebilmesi, sulama sistemleri planlanmasına yardımcı olunması amacıyla, Mardin Ceylanpınar ve Şanlıurfa Harran Ovaları yeraltı suları potansiyeline dönük bir fizibilite etüdü yapılmıştır.

- b) To promote agricultural mechanisation with a fine-tuned composition of such inputs as fertilisers, chemicals and irrigation water,
- c) To provide and distribute agricultural inputs in sufficient quantities and in time,
- d) To reform the existing system of land proprietorship which involves few big landholders and large number of landless peasants by paying due attention to the experience of past agricultural reform initiatives,
- e) To improve the pricing and marketing infrastructure to encourage farmers for more production.

In this context, work conducted with and/or after the GAP Master Plan the following topics were addressed: Crop species and types which can adapt to the region under irrigated farming; relevant farming techniques; crop design and marketing strategies; post-harvest technologies; economic analyses of farming enterprises existing in the region; input and credit needs; mechanisation plans; water saving irrigation techniques; and farmers' participation to the management, maintenance and operation of irrigation networks.

Projects on Land-Water Resources

Land and water are the major natural resources which form the driving force of the Southeastern Anatolia Project. The project aims at economic, spatial and social development through the optimum utilisation of these resources along the principle of sustainability. Various projects have been implemented and are being implemented to ensure planned development and appropriate utilisation of resources.

These projects are:

* Feasibility Study on Şanlıurfa Ground Water Reserves

There was a feasibility study on the ground water potential of Mardin-Ceylanpınar and Şanlıurfa-Harran plains to correctly assess the water potential of the GAP Region and to help plan for irrigation systems.

* Sulama Kanallarında Suyun Regülasyonu Projesi

Ülkemizin en büyük ve en uzun sulama kanalı olan, Harran Ana Kanalı üzerinde farklı regülasyon yöntemlerinin denenmesi amacıyla çalışmalar yürütülmüştür. Bu kapsamda kanal üç bölüme ayrılarak; menba, miks ve mansab kontrollü olmak üzere projeler yapılmış ve araziye tesisi gerçekleştirilmiştir.

* Farklı Sulama Metodlarının Karşılaştırmalı Üstünlüğünün Tespiti Çalışması

Su tasarrufu sağlamak amacı ile sulama sistemlerinin karşılaştırılması çalışmalarına dayalı Proje kapsamında, Şanlıurfa Ovasında yer alan 3000 hektarlık pilot sahada dört farklı sulama metodunun karşılaştırması yapılmaktadır. Bu çerçevede; basınçlı, alçak basınçlı, birim alan birim su ve klasik canalet şebekesi sistemleri denemeye alınmıştır.

* Yeni Sulama Teknolojileri

Bu çalışma ile örnek teşkil edecek işletmelerin kurulması ve su tasarrufu sağlayan sulama metod ve teknolojilerinin yaygın olarak Bölge'de kullanılması hedeflenmektedir.

* Sulama Organizasyonları

GAP Sulama Sistemlerinin İşletme, Bakım ve Yönetimi projesi (MOM) ile; suyun üretim değerini maksimize eden iletim, dağıtım ve uygulama yöntemlerinin belirlenmesi; sulama ve drenaj faaliyetlerinin çevreye olan kötü etkilerinin minimize edilmesi; sulama sistemini oluşturan fiziksel altyapının, zaman içinde değişim gösterecek üç faktöre (su varlığı, iklim koşulları, bitki deseni) adaptasyonu sağlayacak uygun yönetimin belirlenmesi; yönetim kurallarının hem normal rejimde hem de beklenmedik olaylarda sistemin bütün elemanlarına uygulanması; fiziksel altyapının devamlı ve tam randımanlı çalışabilmesi için işlemin performansının düzenli kılınması amaçlanmaktadır.

* Arazi Toplaştırma Çalışması

Sulamaya açılacak alanlarda toprağın daha ekonomik olarak işlenmesini sağlamak amacıyla;

* Project on the Regulation of Water in Irrigation Canals

Various regulation methods were tested on the Harran Main Irrigation Canal, the largest and longest of its kind in Turkey. In this context, the canal was divided into three parts and projects based on origin, mix and outpour control were developed and realised.

* Comparative Advantage Study for Various Irrigation Methods

Four different irrigation methods are being tested on a pilot area of 3,000 hectares in the Şanlıurfa Plain to determine their comparative advantages in water saving. The methods tested are: pressured irrigation, low pressure irrigation, unit area and unit water, and classical canalet network.

* New Irrigation Technologies

This work aims at the establishment of demonstrative farming enterprises and widespread use of water saving irrigation methods and technologies in the region.

* Organisations for Irrigation

The Project on the Management-Operation-Maintenance of GAP Irrigation Systems (MOM) has the following objectives: Identification of the methods of conveyance, distribution and application which maximise the contribution of water; minimisation of the negative environmental impacts of irrigation and drainage activities; determination of appropriate methods which ensure the adaptation of the physical infrastructure of the irrigation system to three changing factors (availability of water, climatic conditions and crop design); application of the rules of management to all components of the system in both normal and extraordinary conditions; and securing a smooth operation performance for the continuous and fully efficient working of the system.

* Land Consolidation

Under this project, work was conducted on a land of 58,000 hectares (24,000 hectares in _kic_rc_p and

mevcut mülkiyet yapısı ve sulama tesisleri (kanal, kanalet ve servis yolları) nedeniyle parçalanmış arazi, şeklini de düzelterek birleştirmek, tarla içi geliştirme hizmetlerini (tesviye, drenaj) gerçekleştirerek toprak erozyonu ve çoraklaşmayı önlemeyi hedefleyen Proje kapsamında 58 000 ha (24 000 ha İkircip ve 34 000 ha Şanlıurfa Ovalarında) alanda çalışma yapılmıştır.

* Harran Ovası Tarla İçi ve Köy Geliştirme Proje Hazırlık Çalışması

Şanlıurfa- Harran Ovaları Tarla İçi ve Köy Geliştirme Projesi; Şanlıurfa ve Harran Ovalarında sulamaya açılacak 150 000 ha alanda ileri tarım teknikleri, çevreye duyarlı sürdürülebilir bir tarımsal üretimi, köy yolları ve içmesuyu sağlanması için gerekli proje bütünü hazırlanarak uluslararası (Dünya Bankası) kuruluşların finansman katkısının sağlanması amacıyla yürütülmektedir..

Ekonomik Etütler

Tarım ve Orman sektörlerinde işletmelerin karşılaşacağı önemli darboğazların başında finans gelmektedir. İşletmelerin yeni teknolojilere sahip olması ve elde edilen ürünlerin pazar taleplerine uygun standart ve kalitede üretilerek tüketicilerin beğenisine sunulması büyük önem arz etmektedir. Bölgenin ekolojik şartları dikkate alınarak hedef ülke gruplarının talepleri doğrultusunda üretim planlamasına gitmek, oldukça yüksek maliyetli projelerden beklenen faydanın sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda en kısa sürede geri dönüşünü temin edecektir.

Projeler:

* Tarım İşletmelerinin Ekonomik Analizi; Kısa, Orta ve Uzun Vadede Kredi İhtiyaçlarının Tespit Edilmesi Projesi

GAP Bölgesi'nde tarım işletmelerinin mevcut sosyo-ekonomik yapısının ortaya konması, Bölge'de halen kullanılmakta olan tarımsal kredi uygulamalarının araştırılması, aksaklık ve darboğazların nedenlerinin belirlenmesi, üretim deseninde (sulu ve kuru koşullarda) yer alacak ürünlerin farklı işletme büyüklük guruplarındaki maliyetlerinin ürün ve işletme bazında kredi ih-

34,000 hectares in Şanlıurfa Plains). The objectives of the project are as follows: To consolidate land that is split because of the existing proprietorship structure and construction of facilities (canals, canalets, service roads, etc.); and to prevent erosion and desertification by extending on-farm development services (i.e. levelling, drainage, etc.)

* Preliminary Work for the Project "Harran Plain On-farm and Village Development"

The project objective is to secure the financial contributions of international organisations (i.e. World Bank) by coming up with an integral project to ensure the introduction of advanced farming methods, environment friendly sustainable farming practices, drinking water supply to villages and construction of village roads on an area of 150,000 hectares to be brought under irrigation in Şanlıurfa-Harran Plains.

Economic Studies

Financing is one of the most important bottlenecks that enterprises in the farming and forestry sectors will face. It is crucial that enterprises use advanced technologies and produce in standards and quality which respond to market demand. Commitment to production planning, by considering the ecological conditions of the region, in line with the demands of the target country groups will ensure cost covering in the shortest time possible of otherwise highly expensive projects.

The projects are:

* Economic Analysis of Agricultural Enterprises; Project for the Assessment of Short, Medium and Long Term Credit Needs

The objectives of the project include the following: Exposition of the existing socio-economic structure of agricultural enterprises existing in the GAP Region; investigations on the existing systems of credit use; identification of the shortages and bottlenecks of these systems; investigations on the credit needs of agricultural enterprises of varying sizes in terms of respective

tiyacının araştırılması ile sulamaya açılacak tarım alanlarında ve kuru tarım alanlarında yer alacak işletmelerin kısa, orta ve uzun vadeli kredi ihtiyaç projeksiyonlarının tespit edilerek, fonksiyonel ve alternatif tarımsal kredi modellerinin araştırılması ve geliştirilmesi amaçlanmıştır.

* Tarımsal Pazarlama ve Bitki Deseni Çalışması

GAP Bölgesinde üretilecek ürünlerin, Türkiye Cumhuriyeti'nin dahil olabileceği muhtemel ekonomik ve siyasi organizasyonlar ile halen üyesi bulunduğu örgütlerin yüklediği sorumluluklar ve bölge ülkeleri ile olan ilişkilerde dikkate alınarak çeşitli arz-talep dengeleri ve pazarlama olanakları araştırılmıştır. Çalışma kapsamında Bölgede ki mevcut bitki deseni, su potansiyeli ile yapılmış ve inşa halindeki sistemler incelenmiş ve 2010 yılı olası bitki deseni tahmini yapılmıştır.

* Hasat Sonrası Yönetimi Projesi

GAP sulama projelerinin yaygınlaşması ile üretilecek sebze-meyvenin pazarlanması ve sahip olduğu potansiyelin iyi değerlendirilmesi açısından, Bölge koşullarına uygun olabilecek hasat sonrası teknolojilerinin belirlenmesi ve depolama, boylama, işleme ve pazarlama koşullarının iyileştirilmesi amaçlanmıştır.

Tarımsal Araştırma ve Geliştirme

GAP Bölgesinde yer alan 3.2 Milyon ha tarım arazisinden, DSI vasıtasıyla yapılacak olan toprak-su kaynakları projeleri ile 1.7 Milyon ha alan sulu tarıma açılmış olacaktır. Bu alanlarda yetiştirilecek olan bitki çeşitlerinin tespiti ve adaptasyon çalışmaları ile yetiştirme tekniklerinin belirlenmesi büyük önem arz etmektedir.

Bu çerçevedeki Projeler;

- Çukurova Üniversitesi Araştırma Geliştirme Proje Paketi
- Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi Araştırma Geliştirme Proje Paketi
- TÜBİTAK Araştırma Geliştirme Proje Paketidir.

costs and crop designs (in irrigated and dry farming); and development of alternative and functional credit extension models by projecting for the short, medium and long term credit needs of enterprises.

* Agricultural Marketing and Crop Design

The project investigates various supply-demand balances and marketing possibilities for goods to be produced in the GAP Region by considering the prospective economic and political organisations to which Turkey may participate, responsibilities taken over by her present memberships to various organisations and Turkey's relationship with other countries in the region. Under this study, the existing crop design, water potential and completed or to be constructed systems were analysed and the prospective crop design for the year 2010 was projected.

* Project for Post-harvest Management

The project aims at identifying post-harvest technologies fit for the conditions of the Region and improving storage, processing and marketing conditions in order to reap full benefits from the fruit-vegetable culture potential of the Region.

Agricultural Research and Development

Out of 3.2 million hectares of cultivable land in the GAP Region, 1.7 million hectares will be brought under irrigation through the water-land resources projects of DSI. It is crucial to determine crop types to be grown in this area, to conduct relevant adaptation works and identify the most suitable farming techniques.

Projects in this context are:

- Çukurova University, Research-Development Project Package
- Harran University, Faculty of Agriculture, Research- Development Project Package, and
- TÜBİTAK Research-Development Project Package

Kırsal Kalkınma

GAP'ın yürütüldüğü alan 75 000 km² olup, alt bölgeleri de kapsamaktadır. Bu alt bölgelerin klimatolojik ve ekolojik özellikleri dikkate alınarak özel proje paketlerinin geliştirilmesi ve katılımçılık ilkesi doğrultusunda yürütülmesi amaçlanmıştır.

* Sulama Dışı Alanlarda Halkın Gelir Düzeyinin Artırılması Projesi

Sulama ile çiftçi gelir seviyesinde hızlı bir artış sağlanmaktadır. Kuru tarım alanlarında kalan çiftçiler aleyhine gelişen bu durumu dengelemeye çalışmak ve mevcut doğal kaynakların ve insan gücünün optimum kullanılmasını sağlamak için çeşitli projeler yürütülmektedir.

- Örnek Bahçe Tesisi
- Mantar, Arı ve Kapari yetiştiriciliği
- Yabani Ağaç Aşılması
- Örtü Altı Yetiştiriciliği
- Su Ürünleri
- Yem Bitkisinin teşvik edilmesi
- Katılımcı Kırsal Kalkınma

Şanlıurfa İli Bozova İlçesi sınırlarında kalan 93 000 ha sahanın sulama projesinin daha hızlı olarak devreye girmesi ve bu sistemden faydalanacak olan üreticilerin katılımlarının sağlanması ile tabandan tavana yaklaşım modeliyle örgütlenerek hem inşaat hem de işletme esnasında üreticilerin görev ve sorumluluk almalarını sağlamak amacıyla çalışmalara başlanmıştır.

Mekanizasyon

Tarımsal üretim, birbirinden çok farklı sayıda girdinin bir araya getirilmesini gerektiren, değişken yapılı bir süreçtir. Ayrıca üretim sürecindeki girdilerin özellikleri de, kendi aralarında farklılıklar göstermektedir. Tarımın bu dinamik yapısı, üretim sürecine giren tüm girdilerin en verimli şe-

Rural Development

The GAP is presently conducted on an area of 75,000 square kilometres which also include sub-regions. The objective is to develop specific project packages and carry these out in line with the principle of sustainability by taking into account the climatic and ecological characteristics of individual sub-regions.

* Project for Raising the Income Level of People Living in Non-irrigated Areas

Irrigation ensures a rapid rise in the income level of farmers. This creates a situation disfavoring those not living in irrigated areas. Various project are in implementation in order to remedy for this imbalance and to ensure the optimum utilisation of available natural and human resources.

- Establishment of Demonstrative Orchards
- Mushroom and Capari Culture and Beekeeping
- Grafting of Wild trees
- Greenhouse Culture
- Water Products
- Fodder Crop Culture

* Participatory Rural Development

Upon the more rapid phasing-in of the project for irrigating 93,000 hectares of land in Bozova, Şanlıurfa, and active participation of farmers who will benefit from irrigation, initiatives have been taken to introduce grassroots organisation models and ensure farmers presence in works related to construction and operation of facilities.

Mechanisation

Agricultural production is a process in which varying structures necessitate the composition of many different inputs. Furthermore, characteristics of individual inputs in the process of production differ from others. This dynamic structure of agriculture entails a planning which ensures the

kilde kullanılmasını sağlayacak bir planlamayı zorunlu kılmaktadır. İleri tarım teknolojisi uygulamalarında amaç, verimi olduğu kadar verimliliği de artırmaktır. Tarım işletmelerindeki verimlilik ise üretim girdilerinin etkin ve akılcı kullanımını sağlayacak iyi bir planlama ve organizasyon ile artırılabilir.

Bu çerçevedeki Projeler;

- * GAP Bölgesi'nde Tarımsal Mekanizasyon Gereksinimleri Etüdü Projesi

GAP Bölgesi'ndeki işletmelere uygun mekanizasyon sistemlerinin belirlenmesi ve bu sistemlere uygun makina çeşitlerinin, boyutlarının ve sayılarının saptanması, üreticilere makina edindirilmesi konusundaki politikaların oluşturulmasına yardımcı olmak üzere, makina seçim sonuçlarına bağlı olarak, edinim ve kullanım modellerinin geliştirilmesi ve mekanizasyon üretim planlaması yapılmıştır.

- * GAP Bölgesi'nde Ortak Makine Kullanımı Projesi

GAP Bölgesi için alternatif mekanizasyon sistemlerinin ve bunlara uygun makinaların saptanması; edinim ve kullanım modellerinin geliştirilmesi, Bölge'de mekanizasyon araçları üretiminin planlanması, ihtiyaç duyulacak bakım onarım istasyonlarının belirlenmesi ve GAP Bölgesi'nde yer alan Sulama Birlikleri içinde ortak makina kullanım modelinin uygulanması ve yaygınlaştırılması amaçlanmıştır.

Hayvancılık

Hayvancılık; beslenme ve kalkınmada, dış satımın artırılmasında, sanayiye hammadde sağlanmasında, bölgesel ve sektörler arası dengeli kalkınma ve kalkınmanın istikrar içinde başarılmasında, gizli işsizliğin önlenmesinde, sanayi ve hizmetler sektörlerinde istihdam olanaklarının yaratılmasında ve kalkınma finansmanının öz kaynaklara dayandırılmasında önemli bir potansiyele sahiptir.

most efficient utilisation of all inputs entering into the process. The objective of introducing advanced agricultural technologies is to enhance both the yield and efficiency. The efficiency of agricultural enterprises, on the other hand, depends upon a good planning and organisation for the effective and rational utilisation of inputs.

Projects in this context are:

- * Study on Agricultural Mechanisation Needs in the GAP Region

The study covers the following headings: Identification of mechanisation systems fit for enterprises in the GAP Region and determination of machine types and sizes suitable for these systems; development of machinery acquisition and operation models to help formation of policies related to mechanisation; and planning for machinery production.

- * Project for Joint Machinery Use in the GAP Region

Determination of alternative mechanisation systems for the GAP Region together with machines corresponding to these systems; development of machinery acquisition and operation models; planning for machinery production in the Region; determination of points for necessary maintenance-repair stations; and development and spread of joint machinery use models within the Irrigation Unions of the Region.

Animal Husbandry

Animal husbandry has an important potential in terms of the following: Nutrition and development; expanding the export capacity of the country; provision of inputs to the industry; balanced regional and sectoral development in a sustained manner; elimination of disguised unemployment; generation of employment opportunities in the sectors of industry and services; and basing development on domestic resources.

Hayvancılığa ilişkin Projeler;

* Şırnak İlinde Sözleşmeli Hayvancılık Projesi

GAP İdaresi teknik kontrolü ve gözlemciliği altında Şırnak Valiliği Sosyal Dayanışma Vakfı ile Şırnak İli'nde küçükbaş hayvancılığın yaygınlaştırılması amacıyla sözleşmeli hayvancılığa geçilmiştir. Bu amaçla TİGEM'in Ceylanpınar Çiftliğinden 900 adet koyun ve 90 adet koç olmak üzere toplam 990 adet İvesi ırkın hayvan alımı yapılmış ve 90 adet çiftçiye dağıtılmıştır.

* Batman Organize Hayvancılık Projesi

Batman kent merkezi içerisinde kalmış olan ve hayvancılıkla uğraşan çiftçilerin kent dışında oluşturulacak organize hayvancılık bölgesine taşınarak, daha modern koşullarda ve kontrollü ortamda kaliteli ürün elde etmelerini sağlayarak kentin sağlıklı gelişmesine katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

Projects related to animal husbandry are:

* On-contract Stock Breeding in Şırnak

Under the technical supervision of the GAP Administration, the Social Solidarity Foundation of the Governorate of Şırnak has started on-contract stock breeding in order to promote small head animal husbandry. 900 sheep and 90 rams of İvesi type were taken from TİGEM's Ceylanpınar State Farm and distributed to 90 farmers.

* Organised Stock Breeding in Batman

Farmers who are engaged in animal husbandry at the centre of Batman will be moved to an out-of-town organised site to continue their activity under more modern and improved conditions. This will contribute to quality improvement and healthier growth of the central town.

GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI'NIN TARIM SEKTÖRÜ FAALİYETLERİ BİTEN PROJELER

Pro. Baş. ve Bit. Tarihi

1) Tarım Ürünleri Pazarlaması ve Bitki Deseni Planlaması ile Pazarlama ve Bitki Deseni Planlaması Çalışmasının Entegrasyonu Projesi	1992
2) GAP Tarımsal Araştırma ve Geliştirme Proje Paketi (Ç.Ü.Z.F ile yürütülen I. ve II. Aşama Proje Paketi Çalışmaları)	1997
3) GAP Bölgesi Yaş Sebze ve Meyve Hasat Sonrası Teknolojileri Projesi	1997
4) GAP Bölgesinde Tarımsal Mekanizasyon Gereksinimleri Etüdü Projesi	1996
5) GAP Alanındaki Tarım İşletmelerinin Ekonomik Analizi Kısa, Orta ve Uzun Vadedeki Kredi İhtiyaçlarının Araştırılması	1996
6) Ceylanpınar Bölgesi Yeraltısuyu Fizibilite Etüdü	1991

DEVAM EDEN PROJELER

Pro. Baş. ve Bit. Tarihi

1) GAP Sulama Kanallarındaki Suyun Regülasyonu ve İşletilmesi ile Su Tasarrufu Sağlayan Sulama Metod ve Teknolojileri	1997-2000
2) GAP Bölgesi'ndeki Sulama Sistemlerinin İşletme, Bakım ve Yönetim Projesi	1993-2000
3) Tarımsal Araştırma ve Geliştirme Proje Paketi II. Aşama	1994-2010
4) GAP Bölgesi'nde Tarımsal Mekanizasyon İhtiyaçları Etüdü Projesi	1997-2000
5) Sulama Dışı Alanlarda Halkın Gelir Düzeninin İrtinması Projesi	1997-2005
6) Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü	1998-2002
7) Şanlıurfa-Harran Ovaları Tarla İçi ve Köy Geliştirme Projesi	1998-1999
8) Yeni Sulama Metod ve Teknolojilerinin Tanıtılması ve Demonstrasyonların Kurulması	1995-2001

1999 YILINDA DEVREYE GİRECEK OLAN PROJELER

Pro. Baş. ve Bit. Tarihi

1) GAP Bölgesi Katılımcı Kırsal Kalkınma Projesi	1999-1999
2) Batman Organize Hayvancılık Projesi	1999-2004
3) Hayvancılık Demonstrasyon İşletmelerinin Kurulması	2000-2001

PLANLANAN PROJELER

Pro. Baş. ve Bit. Tarihi

1) Entegre Su Ürünleri Projesi	2000-2005
2) İpekböcekçiliği Geliştirme Projesi	2000-2006
3) GAP Bölgesi Taşlı Arazi Islahı Projesi	2000-2005
4) GAP Bölgesi Sözleşmeli Hayvancılık Projesi	2000-2009
5) GAP Bölgesi Özel Tarımsal Danışmanlık Hizmetleri	
6) GAP Bölgesi'nin Günümüzdeki ve Yakın Gelecekteki İklim Durumunun İncelenmesi	2000-2004
7) Tarımsal Araştırma ve Geliştirme Proje Paketi III. Aşama	2000-2004
8) Yeni Tarım Teknikleri Demonstrasyonları	2000-2004
9) GAP Bölgesi'nde Optimum Su İşletimi ve Erken Uyarı Sistemi Kurulması (Fizibilite + Dizayn)	2000-2004
10) Hayvancılık Danışmanlık Hizmetleri Projesi	2000-2002
11) GAP Bölgesi Entegre Tarımsal Destek Hizmetleri Projesi	2000-2004
12) Şanlıurfa-Harran Ovaları Tarla İçi ve Köy Geliştirme Projesi	1999-2009
13) GAP Bölgesi Tarım Ana Planı Hazırlama ve Pilot Uygulama Projesi	2000-2004

ACTIVITIES OF THE GAP ADMINISTRATION IN THE SECTOR OF AGRICULTURE COMPLETED PROJECTS

	Starting and Finishing Dates
1) Project for Agricultural Marketing, Crop Design Planning and Integration of Marketing Planning Works	1992
2) GAP Agricultural Research and Development Project Package (1st and 2nd Stage Work Carried out with the Faculty of Agriculture, Çukurova University)	1997
3) GAP Region, Fresh Vegetable-Fruit Post Harvest Technologies	1997
4) Study on the Agricultural Mechanisation Needs in the GAP Region	1996
5) Economic Analysis of Enterprises in the GAP Region; Short, Medium and Long Term Credit Needs	1996
6) Feasibility Study on Ceylanpınar Ground Water Reserves	1991

ONGOING PROJECTS

	Starting and Finishing Dates
1) Regulation and Operation of GAP's Irrigation Canals; and Introduction of Water Saving Methods and Technologies	1997-2000
2) Management, Operation and Maintenance of Irrigation Systems in the GAP Region	1993-2000
3) Agricultural Research and Development Project Package, 2nd. Stage	1994-2010
4) Study on Agricultural Mechanisation Needs in the GAP Region	1997-2000
5) Project for Raising the Income Level of People in Non-irrigation Areas	1997-2005
6) Afforestation and Erosion Control	1998-2002
7) Şanlıurfa-Harran Plains on-farm and Village Development Project	1998-1999
8) Introduction of and Demonstration for New Irrigation Methods and Technologies	1995-2001

PROJECTS TO BE PHASED IN 1999

	Starting and Finishing Dates
1) GAP Region Participatory Development Project	1999-1999
2) Batman Organised Stock Breeding	1999-2004
3) Establishment of Demonstrative Enterprises for Stock Breeding	2000-2001

PROJECTS PLANNED

	Starting and Finishing Dates
1) Integrated Water Products Project	2000-2005
2) Project for the Development of Sericulture	2000-2006
3) GAP Region Stony Land Clearance Project	2000-2005
4) GAP Region on-contract Stock Breeding Project	2000-2009
5) GAP Region Private Agricultural Consultancy Services	
6) Analysis of the Present and Future Climatic Conditions of the GAP Region	2000-2004
7) Agricultural Research and Development Project Package, 3rd. Stage	2000-2004
8) Demonstrations on New Agricultural Technologies	2000-2004
9) Establishment of Optimum Water Management and Early Warning System in the GAP Region	2000-2004
10) Stock Breeding Consultancy Services	2000-2002
11) GAP Region Integrated Agricultural Support Services	2000-2004
12) Şanlıurfa-Harran Plains on-farm and Village Development Project	1999-2009
13) GAP Region Master Plan Drafting and Pilot Implementation	2000-2004

A. Mekin TÜZÜN

GAP İdaresi, Tarım Orman Koordinatörü
GAP Administration
Agriculture and Forestry Coordinator,

Ruhsar YENİGÜN

GAP İdaresi, Uzman
GAP Administration, Specialist,

GAP BÖLGESİ'NDE HAYVANCILIĞIN GELİŞTİRİLMESİ

Development of Animal Husbandry in the GAP Region

Hayvancılık; Türkiye'nin beslenmesi, dışsatımın artırılması, sanayi için hammadde sağlanması, bölgesel ve sektörler arası dengeli kalkınma ve kalkınmanın istikrarı, gizli işsizliğin önlenmesi, sanayi ve hizmet sektörlerinde istihdam olanaklarının yaratılması

ve kalkınma finansmanının öz kaynaklara dayandırılması açılarından önemli bir potansiyele sahiptir.

Animal husbandry bears an important potential in Turkey in terms of nutrition, enhancement of exports, provision of inputs for the industrial sector, regionally and sectorally balanced and sustained development, prevention of disguised unemployment,

generation of opportunities of employment in industrial and services sectors and financing development through national resources.

GAP Bölgesi'nde Genel Durum

GAP Bölgesinde Hayvancılığın Mevcut Durumu: GAP Bölgesi'nin hayvan varlığını incelediğimizde 1996 yılı itibarıyla; Kıl keçisi 1.637.080 adet ile Türkiye kıl keçisi varlığının %19.87'sini, Koyun 4.736.540 adet ile Türkiye koyun varlığının % 14.3'ünü, Tiftik keçisi 51.970 adet ile Türkiye tiftik keçisi varlığının %7.3'ünü, sığır 736.140 adet ile Türkiye sığır varlığının %6.19'unu, horoz tavuk 5.295.894 adet ile Türkiye Tavuk varlığının %2.96'sını ve hindi 341.210 adet ile Türkiye hindi varlığının %3.59'unu oluşturmaktadır.

Overall State in the GAP Region

Present State of Animal Husbandry in the GAP Region: The GAP Region has the following shares in the total animal stock of the country: 19.87 % (1,637,080) of goat, 14.3 % (4,736,540) of sheep, 7.3 % (51,970) of angora goat, 6.19 % (736,140) of cattle, 2.96 % (5,295,894) of hens and roosters, and 3.59 % (341,210) of turkey.

As can be depicted from these figures, the animal husbandry sector in Turkey is on an apparent trend of decline. This trend has its most visible

Rakamlardan da görüleceği gibi ülkemizde hayvancılık sektöründe gözle görülür bir gerileme mevcuttur. Bunun en büyük yansıması da Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde görülmektedir.

Sulamanın Bitkisel Üretimde Getireceği

Değişiklikler: Bölge'de sulamaya tam geçilmesiyle 1.7 milyon hektar(ha) alanda sulu tarım yapılacağı ve buna bağlı olarak ürün deseninde değişiklikler olacağı beklenmektedir. Ürün deseninde, II. ürün olarak daha çok hayvancılık lehine, hayvan yemi üretiminde artış olacağı öngörülmektedir. GAP Master Planı'na göre (2005 yılı projeksiyonu), Bölge'de ana ürün arpa dahil yem bitkisi üretiminin toplam ekiliş alanı %15 ve ikinci ürün silajlık mısır dahil yem bitkisi ekiliş alanı %8'dir Buna göre, toplam yem bitkisi ekiliş alanının %23 olması beklenmektedir. Halen Bölge'de mevcut yem üretimi %1 civarındadır. Yem bitkileri üretiminin gelişmesi, hayvancılığın gelişmesi için itici bir güçtür.

1.7 milyon hektar alan sulamaya açıldıktan sonra büyük baş hayvan yetiştiriciliğine temel oluşturacak yem bitkisi ve yoncanın ekim alanı

implications in the regions of Eastern and Southeastern Anatolia.

Changes in Crop Farming Brought Along with Irrigation:

With full transition to irrigated farming, 1.7 million hectares of land will be brought under irrigation in the Region. This transition is expected to give rise to changes in the crop pattern. It is envisaged that there will be a favorable development for animal husbandry since animal feed production will increase with the introduction of secondary crops. According to the GAP Master Plan (projection for the year 2005) the total culture area for fodder crops including barley will have a share of 15 % in total. As to second crops, the total culture area will have a share of 8 % including silage corn. This gives a share of 23 % for fodder crop culture area. At present, fodder crop culture area has a share of only 1 %. Thus, expansion of area under fodder crop culture will be a driving force for the development of animal husbandry.

When 1.7 million hectares of land is brought under irrigation, it is expected that 170,990 hectares of land will be sown fodder crops and clover which

170 990 ha olarak tahmin edilmektedir. Şekerpancarı baş ve yaprakları da büyük baş hayvan yetiştiriciliğine ayrılırsa ha'dan 10 ton kuru yonca yada yem bitkisi kuru maddesi, ha'dan 2.5 ton pancar baş ve yaprağı kuru maddesi hesabıyla yılda 1 942 400 ton civarında kaba yem kuru maddesi elde edilecektir. Sulama ile Bölge'de kaba yem üretiminin 500 kat aratacağı tahmin edilmektedir.

Yapılan projeksiyonlara göre (GAP Bölgesel Ulaşım ve Altyapı Raporu; GAP İdaresi, 1994) 1998 yılı ortalama birim fiyatı ile Ülke ve Bölge ekonomisine süt ineğinden yaklaşık 16.5 Trilyon TL, besi ineğinden 3 Trilyon TL, koyundan 3.5 Trilyon TL, besi tavuğundan 3 Trilyon TL olmak üzere toplam 34 Trilyon TL katma değer sağlanması beklenmektedir.

Ayrıca, hayvancılık sektöründe düz işçi, çoban, hayvan bakıcısı, hayvan sağlık teknisyeni ve veteriner olarak süt ineğiliğinde 131 977, besi ineği yetiştiriciliğinde 154 680, koyun yetiştiriciliğinde 109 593, besi tavukçuluğunda 72 202 ve yumurta tavuğu üretiminde 7 872 kişi istihdam edilecek olup toplam 476 323 kişi iş olanağına kavuşturulacaktır.

Hayvansal üretimde beklenen değişiklikler: Bölgede hayvansal üretimdeki temel sorun verim düşüklüğüdür. Bölge'nin ekonomik açıdan geri kalmışlığı ve özellikle hayvansal üretimin kapalı ekonomi içinde yer alması, hayvancılığın gelişmesini sınırlayan diğer etkenlerdir.

GAP'ın uygulamaya girmesiyle farklılaşacak olan ürün deseni ve kapasitesi, nüfus artışına ve yatırımların Bölge'ye gelmesine neden olacaktır. Bunlara paralel olarak tarımda çalışan nüfus azalacak, tarımsal işletmeler açık pazar ekonomisine tabi olacak, halkın yaşam standardı yükselecektir. Bu unsurlarda olacak değişiklikler Bölge'nin hayvansal ürünlere olan talebini ve ihtiyacını artıracaktır.

Entansif tarıma geçilmesiyle, Bölge'nin hayvansal üretiminde, birim başına verimin az, mer'aya bağımlılığın fazla olduğu küçükbaş hayvancılık bugünkü önemini yitirecektir. Sulamanın yaygınlaş-

form the feed basis of cattle breeding. Assuming that sugar beets and leaves are also used for feeding, 10 tons of dry clover and feed obtained from one hectare, plus 2.5 tons of sugar beets and leaves from one hectare mean that annually 1,942,400 tons of roughage will be harvested in the Region. The production of roughage is expected to increase by 500 times with irrigation.

According to projections (GAP Regional Transportation and Infrastructure Report, GAP Administration, 1994) expected annual revenue from animal husbandry is as follows at average unit prices of 1998: 16.5 trillion TL from milk cow; 3 trillion TL from fattening cow; 3.5 trillion from sheep, and 3 trillion from poultry which altogether make a value added amounting to 34 trillion TL.

As to the generation of employment as plain workers, shepherds, health technicians and veterinarians, projected figures are as follows: 131,977 in milk cow farming; 154,680 in fattening; 109,593 in sheep breeding; 72,202 in hennerly and 7,872 in egg production, totalling to 476,323.

Changes Expected in Animal Husbandry: Low yield is the basic problem of animal husbandry in the Region. Economic underdevelopment of the Region and existence of animal husbandry within a closed economic system are the other factors which restrict the development of animal husbandry.

With the phasing in of GAP, changing crop patterns and capacities will give rise to population increase and inflow of investment. Parallel to these developments, the number of people subsisting on agriculture will decrease, agricultural enterprises will be exposed to open market economy and the living standards of the people will rise. All these will raise the need and demand for animal products.

Upon transition to intensive farming, small head animal husbandry where yield per animal is low and dependency to pastures high will lose its present importance. With the expansion of

ması ile mer'a alanları azalacak, hayvancılık entansif şekle dönecek, bunun sonucunda da küçükbaş hayvancılığın yerini birim başına verimi yüksek olan büyükbaş hayvanlar alacaktır. Sulamaya açılacak 1.7 milyon ha arazinin %15'inde yem bitkilerine yer verilmesi, sığır yetiştiriciliğinin gelişmesi için bir altyapı oluşturacaktır. Sığır yetiştiriciliği Bölge'de öncelikle yonca, melez mısır, sudan otu, sorgum, hayvan pancarı, korunga, fiğ gibi yem bitkilerinin bol miktarda üretilmesine bağlıdır. Süt sığırı yetiştiriciliğinde hayvanların canlı vücut ağırlıklarının %2'si kadar kaba yem kuru maddesi tüketmesi arzu edilir.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Tarafından GAP Bölgesinde Hayvancılık Konusunda Yapılan ve Yapılacak Çalışmalar

Yapılan Çalışmalar:

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı olarak, GAP Bölgesi'nde hayvancılığı geliştirmek amacıyla, Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi'ne bitkisel ve hayvansal üretim ve yetiştirme tekniklerini içeren bir dizi proje yaptırılmıştır. Hayvancılık ile ilgili araştırmalar, TIGEM Ceylanpınar Tarım İşletmeleri Müdürlüğü'nde yürütülmüştür.

Yürütülen Projeler:

- GAP Bölgesi'nde Entansif Süt Sığırcılığını Geliştirmek İçin Uygulanabilecek İslah Organizasyon Modeli,
- GAP Bölgesi'nde Yetiştirilen İvesilerin Süt, Döl ve Et Verimlerinin İslahında Egzotik Irklardan Yararlanma Olanakları,
- GAP Bölgesi'nde Çeşitli Bal Arısı Irklarının Performanslarının Saptanması ve Bölgede Mevcut Arı Irklarının İslahı Olanakları,
- GAP Bölgesi'nde Entansif ve Yarı Entansif Koşullarda Hindi Yetiştiriciliği,
- GAP Bölgesi'nde Hayvansal Ürünler Pazarlama Yapısı ve Geliştirilmesi,
- Yem Bitkileri Adaptasyonu.

irrigation, pastures will shrink and animal husbandry will assume intensive forms. Consequently, cattle farming where yield per unit of animal is higher will gradually replace small head animal husbandry. 15 % share for fodder crops in an irrigated area of 1.7 million hectares will form the basis of cattle farming. The development of cattle farming in the Region depends upon the culture of such fodder crops as clover, hybrid corn, sudan plant, sorghum, animal beet, sanfoin and vetch. In milk cow farming, each animal is to consume roughage which corresponds to 2 % of its live body weight.

GAP Administration's Activities in the Field of Animal Husbandry

Activities Carried out:

The GAP Administration commissioned the Faculty of Agriculture, Çukurova University for a series of projects on crop and animal farming and relevant techniques in order to develop animal husbandry in the region. Research work specially related to animal husbandry was conducted in the Ceylanpınar Agricultural Enterprise of TIGEM.

Ongoing Projects:

- A Rehabilitation Model to Develop Intensive Milk Cow Farming in the GAP Region,
- Possibilities of Using Exotic Breed Animals in improving the Milk and Meat Yield and Fertility of İvesi Sheep in the GAP Region,
- Identification of the Performances of Various Honey Bee Breeds and Possibilities of Genetic Improvement of Local Bee Colonies,
- Turkey Farming Under Intensive and Semi-intensive Conditions in the GAP Region,
- Marketing Structure for Animal Products and its Development in the GAP Region,
- Adaptation of Fodder Crops.

Planlanan Çalışmalar

- GAP Bölgesi Sözleşmeli Hayvancılık Projesi
- Hayvancılık Danışmanlık Hizmetleri
- Küçükbaş Hayvancılığı Destekleme Projesi
- Entegre Su Ürünleri Projesi
- İpekböcekçiliği Geliştirme Projesi
- Demonstrasyon Çiftlikleri Projesi
- Organize Hayvancılık Bölgesi Pilot Projesi

GAP Bölgesi'nde Hayvancılığın Sorunları ve Çözüm Önerileri

Sorunlar: Hayvancılıkta birim başına verimi etkileyen genel sorunları şu ana başlıklar altında toplayabiliriz

- Islah
- Bakım ve besleme
- Hayvan hastalıkları ile mücadele
- Örgütlenme ve pazarlama
- Eğitim
- Destekleme politikaları
- Kredilendirme

GAP Master Planı'nda da Bölge'nin mevcut kaynaklarının ve darboğazlarının analizi ile ulusal ekonomi ve ulusal kalkınma amaçları da dikkate alınarak, bölgesel kalkınmanın hedefleri ve stratejileri saptanmıştır. Master Planda, tarımsal kalkınma stratejisi içinde hayvancılığın geliştirilmesi için aşağıdaki hususların önemi vurgulanmıştır.

Hayvancılıkta Verimliliğin Artırılması

- Suni ve tabii tohumlama ile yerli sığır ırklarının geliştirilmesi
- Mera yönetimi, yem bitkileri ve konsantre yem üretimi yolu ile hayvanların beslenmesinin iyileştirilmesi
- Veterinerlik hizmetlerinin geliştirilmesi

Planned Activities:

- Project for on-contract Animal Husbandry in the GAP Region
- Animal Husbandry Consulting Services
- Project for Supporting Small Head Animal Husbandry
- Integrated Water Products Project
- Project for the Development of Sericulture
- Project for the Establishment of Demonstrative Farms
- Pilot Project for organised Animal Husbandry Sites

Problems of Animal Husbandry in the GAP Region and Suggestions for Solution

Problems: The main problems which affect per unit yield in animal husbandry can be listed as follows

- Breed improvement
- Care and feeding
- Combat against animal diseases
- Organisation and marketing
- Training
- Support policies
- Credit extension

The GAP Master Plan lays down the targets and strategies of regional development by making an analysis of the existing resources and bottlenecks of the region and considering the objectives of national development. As far as the development of animal husbandry is concerned, the Master Plan emphasises the following points within the strategy for agricultural development.

Increasing Yield in Animal Husbandry

- Improvement of local breed animals by natural and artificial insemination
- Improvements in animal feeding through pasture land management and production of fodder crops and intensive feed
- Development of veterinary services

Ticari Hayvancılık Üretimini Geliştirmek için Fiziksel Altyapının İyileştirilmesi

* GAP Master Planı'nda temel kalkınma senaryosuna bağlı stratejiler kapsamında; diğer sektörlerin ihtiyaçları da dahil agro-ekolojik koşullar ve pazarlanabilirliği göz önüne alınarak, GAP Bölgesi'nde ağırlıklı olarak bulunan tahıl ve baklagillere ek olarak, yağlı tohumlar, meyve ve sebzeler ve kaba yem ve dane yem bitkileri gibi ana ürün gruplarının özellikle sulama alanlarında teşviki.

Çözüm Önerileri:

* Bölge de sığır yetiştiriciliğinde; İşletmede sığır mevcudu bakımından iller, ilçeler ve köyler bazında çok önemli farklılıklar olduğu gözlemlendiğinden, Bölge bir bütün olarak ele alınmalı, özellikle entansif süt sığırılığının geliştirilmesi sulamaya paralel olarak organize edilmelidir.

* Bölge süt sığırılığının geliştirilmesi için, özellikle büyük yerleşim yerleri ile buralara yakın yerlerde saf ve melez Siyah Alaca yetiştiren entansif süt sığırları işletmeleri teşvik edilmelidir.

* Sulamanın gelişmesi ile birlikte, sığır mevcudunda bir miktar artma beklenmekle beraber, sığır yetiştiriciliğinin önemli oranda artması beklenmemeli, özellikle Bölge'nin inek sütü gereksinmesini karşılamak için süt ineği yetiştirilmelidir.

* Süt sığırılığını geliştirmek için, Kilislerin saf yetiştirme ve ıslahı, Siyah Alaca gebe düve getirerek Çukurova örneği işletmeler kurulması, bu işletmelerin ayrıca bir organizasyon altında toplanarak boğa yavru testi uygulanması, sperma ithali ve suni tohumlama gibi modeller uygulanmalıdır.

* GAP Bölgesi'nde süt sığırılığının geliştirilmesi için bölgesel bir süt sığırılığı projesi planlanmalıdır.

* Bölge'de var olan ve yüksek verime sahip olan Siyah Alaca'nın uygun yetiştirme teknikleri ile verimi artırılmalıdır.

* Bölge'de uzman personelden oluşan bir ekip oluşturulmalıdır.

Improvement of Physical Infrastructure to Promote Commercialised Animal Farming

* Within the scope of strategies emanating from the basic development scenario adopted by the Master Plan and also by considering agro-ecological conditions and marketing possibilities including the needs of other sectors, the culture of oil seeds, fruit and vegetable, roughage and other fodder crops will be encouraged in addition to cereals and pulses.

Suggestions for Solution:

* In cattle farming, there are considerable differences on province, district and village basis in terms of existing cattle stock. Therefore, the Region must be taken as a whole and the development of intensive milk cow farming in particular must be organised in line with irrigation.

* In order to develop milk cow farming in the Region, intensive cattle farms breeding pure and cross-bred speckled cows must be encouraged particularly at locations closer to big settlements.

* Though an increase cattle stock is expected with the expansion of irrigation, there must not be too high expectations for the development of cattle breeding. Weight must be given to milk cow farming to meet the milk needs of the Region.

* In order to improve milk cow farming, the following models may be adopted and introduced. Breeding of pure Kilis cows; establishment of farms like those in Çukurova by bringing in pregnant black speckled cows; gathering these farms under an organisation to conduct bull tests; sperm importation and artificial insemination.

* A regional milk cow farming project must be developed.

* The yield of black speckled cows which already exist in the region must be further enhanced by appropriate techniques.

* A team comprising specialists must be formed.

Bu sorunların entegre bir yaklaşım ile ele alınarak başta Tarım ve Köyleri Bakanlığı olmak üzere, tüm ilgili kuruluşların birlikte hareket ederek acilen Bölgede hayvancılığı tekrar aktif hale getirmesi büyük önem taşımaktadır.

Sonuç

GAP Master Planı, GAP'ın tamamlanmasıyla Bölge'yi tarıma dayalı ihracat üssü haline getirmeyi öngörmektedir. Sulama projelerinin devreye girmesiyle birlikte, tarımsal ürünleri değerlendirecek olan tarıma dayalı sanayilerin gelişmesi ve Bölge'de kurulması gerekmektedir. Hayvansal ürünler sanayi, stratejik sanayiler arasında yer almakta ve ümitvar görülmektedir. Stratejik önem taşıyan ve ana sanayi olan et işleme ve deri sanayileri, Bölge'de Siirt ve Batman illerinde, diğer sanayi kollarına giren hayvansal ürün sanayileri Diyarbakır İli'nde öngörülmektedir.

Master Plana göre, Bölge'de önümüzdeki yirmi yıl içinde kalkınma çabalarının yoğunlaştırılacağı altı gelişme alanı saptanmıştır. Buna göre; Diyarbakır ve Batman'da tarımsal ürünleri kurmak ve yayarak genişletmek, Siirt'te hayvancılık sanayini desteklemek, Mardin'de hayvancılık faaliyetlerini özendirmek ve çevresindeki alanlarla karşılıklı bağlantılarını güçlendirmek temel stratejileri oluşturmaktadır.

GAP Bölgesel Ulaşım ve Altyapı Geliştirme çalışmasına göre, Bölge'de tarıma dayalı sanayiler arasında yer alan süt ürünleri işleme tesislerinin; Gaziantep, Diyarbakır, Şanlıurfa, Batman, Siirt, Mardin, Şırnak ve bölgenin kuzeyinde yer alan sulama alanları dışında kalan yerleşimlerde konulanacağı ortaya çıkmıştır.

Bununla birlikte GAP İdaresi'nin T.C. Ziraat Bankası ile koordineli bir şekilde yürütmüş olduğu "GAP Alanındaki Tarım İşletmelerinin Ekonomik Analizinin Kısa, Orta ve Uzun Vadeli Kredi İhtiyacının Araştırılması" Projesiyle de Bölge için uygun tarımsal kredi imkanları değerlendirilmiştir.

Bu çalışmalar ışığında GAP İdaresi'nce Bölge'de süt sığırcılığını geliştirmek ve sulu tarım alanları

All these problems and prospective solutions must be addressed through an integrated approach. Acting in coordinated manner with all relevant organisations and agencies, the Ministry of Agriculture being in the first place, is crucial to revitalise animal husbandry in the Region.

Conclusion

The GAP Master Plan envisages to raise the region to the status of an agriculture based export centre. Upon the phasing-in of irrigation projects, agriculture based industrial enterprises must flourish in the region. Animal products have its place among strategic industries and have a promising status now. Meat processing and leather industries which form the main line and have a strategic status will concentrate in the provinces of Siirt and Batman while the province of Diyarbakır will host other industries working on animal products.

The GAP Master Plan identifies six main areas of development where development efforts will concentrate within the next 20 years. According to the plan, Diyarbakır and Batman will be hosting agricultural industries; animal products industries will be supported in Siirt; stock breeding activities will be encouraged in Mardin also by strengthening mutual linkages with the surrounding areas.

According to GAP Regional Transportation and Infrastructure Development Study, milk processing industries will be located in Gaziantep, Diyarbakır, Şanlıurfa, Batman, Siirt, Mardin and Şırnak and in settlements to the north of the Region where irrigation does not reach.

The project on the "Investigation of Short, Medium and Long Term Credit Needs of Agricultural Enterprises in the GAP Region" which was carried out by the GAP Administration in coordination with Agriculture Bank assessed agricultural credit facilities for the Region.

Under the light of these works and studies, now preliminary work is being carried out for the project "GAP Region On-contract Animal Husbandry" which aims at developing milk cow farming and raising the incomes of farmers remaining out of the scope of irrigation.

dışında kalan çiftçilerin gelirlerini artırmak amacıyla ile "GAP Bölgesi Sözleşmeli Hayvancılık Geliştirme" projesi ön çalışmaları yapılmaktadır.

Örnek teşkil etmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla da Şırnak İli'nde pilot bir çalışma başlatılmıştır. Bu çerçevede GAP İdaresi teknik kontrolü ve gözlemciliği altında 1998 yılında Şırnak Valiliği Sosyal Dayanışma Vakfı ile Tarım İl Müdürlüğü küçükbaş hayvancılığın yaygınlaştırılması amacıyla sözleşmeli hayvancılık projesine başlanmıştır. Bu amaçla TİGEM'in Ceylanpınar Çiftliğinden 900 adet koyun ve 90 koç olmak üzere toplam 990 adet ivesi ırkından hayvan alımı yapılmış ve 90 adet çiftçiye dağıtılmıştır. Bu proje için özel bir ekip oluşturulmuş olup izleme ve değerlendirme GAP İdaresi'nce yapılmaktadır. İlde proje kapsamında yem bitkilerini özendirmek yaygınlaştırmak amacıyla TİGEM'den korunga ve adi fiğ tohumu alınarak çiftçilere dağıtılmış ve ekimi sağlanmıştır.

Ayrıca örgütlü tarım işletmeciliğinin ve yem bitkisi üretiminin Bölge'de desteklenmesi amacıyla 1997 yılı güz döneminde GAP İdaresi'nce yem bitkileri ekim çalışması yapılmıştır. Siirt İli Merkez İlçesine bağlı Uluköy'de kurulu süt inekçiliği kooperatifi arazisine yonca, fiğ ve korunga tohumları ve ihtiyaç duyulan miktarda gübre verilerle yem bitkisi yetiştiriciliğinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Başarılı sonuçlar alınan çalışma önümüzdeki yıllarda da Bölge'de yaygınlaştırılarak devam ettirilecektir.

GAP İdaresi, Organize Hayvancılık Bölgesi fikrinden hareket ile, Batman İli şehir merkezinde kalmış olan besicilerin, Valilik ile yapılacak ortak çalışma sonucunda, kent merkezinden çıkarılarak, altyapısı hazırlanmış bir bölgeye taşınmaları hususunda proje çalışmalarına başlayacaktır.

A pilot work was also started in Şırnak. This pilot work was started in 1998 by the Solidarity Fund of the Governorate of Şırnak and Agriculture Directorate under the technical supervision of GAP Administration to promote small head animal husbandry. 990 ivesi type animals (900 sheep and 90 rams) were taken from the Ceylanpınar Farm and distributed to 90 farmers. A special team was formed for this project. Monitoring and evaluation works are conducted by the GAP Administration. Also, sanfoin and vetch seeds were taken from TİGEM and distributed to farmers to encourage and promote fodder crop culture in the province.

Also, in order to support organised farming and fodder crop culture in the Region, the GAP Administration conducted a survey on fodder crop culture areas in the fall of 1997. The milk cooperative established in Uluköy, Siirt, was given clover, vetch and sanfoin seeds and fertilisers to encourage fodder crop culture. Upon the successful results obtained, this work will be introduced to other areas in the region.

Starting out from the idea of Organised Animal Husbandry Sites, the GAP Administration is about to start preliminary project work for transferring animal breeders at the centre of Batman to another area whose necessary infrastructure will also be made ready.

GAP KENTSEL SANİTASYON ve PLANLAMA PROJESİ'NDE SON DURUM

GAP Urban Sanitation and Planning Project - Status

Dünya Bankası ile birlikte yürütülen Projede, hazırlıkların birinci aşaması için Dünya Bankası tarafından Avusturya Hükümeti'nden 150 000 ABD doları tutarında hibe temin edilerek başlanan çalışmalar Dünya Bankası'nın görevlendirdiği Avusturya müşavirlik firması Posch & Partners GmbH tarafından tamamlanmıştır.

Proje hazırlıklarının ikinci aşaması için ise Dünya Bankası, Japon Hükümeti'nden 391 500 ABD Doları tutarında hibe sağlanmıştır. Yapılan uluslararası müşavirlik ihalesi ile Dünya Bankası'ndan alınan uygun görüş sonrası Posch & Partners/Su-Yapı/Kent-Kur/TBU Konsorsiyumu ile 24.06.1998'de imzalanan sözleşme ile proje başlamıştır.

Proje kapsamında 12-13 Ekim 1998'de GAP İdaresi Şanlıurfa Bölge Müdürlüğü'nde, Müşavir uzmanları tarafından ilgili kamu kuruluşları ve Bölge illeri belediyelerinin çağrıldığı 2 günlük "Katı Atık Yönetimi Semineri" düzenlenmiştir.

Dünya Bankası Heyeti'nin Temmuz 1998'den sonra Bölge'yi ikinci ziyareti, GAP İdaresi ve Müşavir Firma elemanları ile 2-10 Aralık 1998 tarihleri arasında gerçekleştirilmiş ve özellikle katı atık projesi ile ilgili yerler tekrar görülerek belediye yönetimleri ile toplantılar yapılmıştır.

Sosyal Değerlendirme Raporu, Semor Firması'nca, yöre halkıyla anket yapılarak hazırlanmış ve diğer

This project is being prepared in collaboration with World Bank, with the consideration that it would be financed in part by a World Bank loan in the amount of USD 25.5 million, total project cost being estimated at USD 34.5 million.

The first phase of project preparation work was completed by Posch & Partners GmbH of Austria. This stage was financed by a donation of USD 150,000 from the Austrian Government Funds through World Bank.

Financing for the second stage of preparation was secured by the Bank, a donation of USD 390,000 from the Government of Japan. The Consortium Posch & Partners / Su-Yapı / Kent-kur / TBU was awarded a contract through international bidding in compliance with the Bank procedures. The contract was signed in June, 1998.

As part of the project preparation activities, a two-day "Solid Waste Management Seminar" was run at GAP-RDA Regional Directorate in Şanlıurfa on 12-13 October, 1998, with the participation of the consultant, the government agencies concerned and municipal administrations in the Region.

After the first mission in July, 1998, a second mission from the Bank visited the Region in December, 1998, accompanied by the staff of GAP-RDA and the consultant. During this mission, sites considered for solid waste facilities were examined and meetings were held with municipal administrations.

raporlara girdi verecek duruma gelmiştir. Projeve ek olarak katı atık bileşeni için Dünya Bankası A Kategorisi Çevre Değerlendirme Raporu da hazırlanacaktır.

Bu projede yeralan Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin ve Siverek'te Katı Atık Yönetimi, Diyarbakır'da Kentsel Planlama ve Coğrafi Bilgi Sisteminin kurulması, 56 yerleşmede İçme Suyu Dezenfeksiyonu ve 4 ilçede Su Kaçaklarının Tespiti ve Rehabilitasyonu işlerine ait Taslak Kesin Raporları, Aralık 1998'de teslim edilmiş ve ilgili kurumlara görüş için gönderilmiştir. 13.01.1999'da GAP İdaresi binasında, Hazine Müsteşarlığı, DPT, Çevre Bakanlığı, ve İller Bankası yetkilileri ile proje tartışılmıştır. Proje'den avans olarak ödenmek üzere ayrıca 2 milyon ABD doları tutarındaki kredinin proje'nin bir alt bileşeni olarak iş tanımı hazırlanan GAP-SUD (GAP Sürdürülebilir Kalkınma) Projesi için kullanılması öngörülmüştür.

Son çalışmalara göre toplam maliyeti 34,5 milyon ABD doları olarak tahmin edilen bu faaliyetlerin 25,5 milyon ABD dolarlık bölümü Dünya Bankası tarafından kredilendirilecektir.

The Social Evaluation Report was prepared by Semor by surveying the residents of the Region. This report has developed up to the point of providing input to other reports. Another report to be prepared for this project is World Bank Category A Environmental Assessment Report.

Draft Final Reports concerning Solid Waste Management at Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin and Siverek; Urban Planning and Geographic Information Systems at Diyarbakır; Drinking Water Disinfection at 56 settlements and Water Loss Identification and Rehabilitation works in four townships were delivered in December, 1998, and distributed to parties concerned for their opinion and comments. The project was discussed, on January 1st, 1999, in the GAP-RDA building in Ankara, with the representative of Treasury, SPÖ, Ministry of Environment, and İller Bankası. It was recommended that USD 2.0 million out of the Project Loan be disbursed in advance for GAP-SUD Sustainable Development sub-component for which the Terms of Reference has already been prepared.

Derleyen/Compiled by: Hakan BEZİRCİ
GAP İdaresi, Koordinatör/GAP-RDA, Coordinator

GAP 98 FUARI ŞANLIURFA'DA DÜZENLEDİ

GAP'98 - The Fair at Şanlıurfa

1. Uluslararası GAP'98 Fuarı Şanlıurfa'da başta GAP İdaresinin desteği olmak üzere çeşitli kurum ve kuruluşların katkıları ve destekleriyle 5-11 Ekim 1998 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Açılışını Devlet Bakanı Prof. Dr. M. Salih YILDIRIM'ın yaptığı ve Bölge çiftçisi ve sanayicisinin çağdaş teknoloji ile tanışması, bölge ve bölge dışı firmalar arasında işbirliğinin gelişmesi amacıyla düzenlenen fuara 9 ayrı sektörde yerli ve yabancı 500 firma katılmıştır.

Türkiye genelinden, çevre illerden ve bölgeden; çeşitli sanayi kollarından bir çok üreticinin, sanayicinin ve yatırımcının katıldığı fuar bölgede büyük bir yankı uyandırmış gerek halkın gerek bölge işadamlarının büyük ilgisini çekmiştir.

500 domestic and foreign firms in nine sectors participated in GAP'98, the 1st International GAP Fair at Şanlıurfa, running October 5-11, 1998. The Fair brought together the Region's farmers and businessmen with firms from all over the country and from abroad, providing exposure to modern technology.

Many public and private organizations led by GAP-RDA supported the Fair. With State Minister Prof. Dr. M. Salih Yıldırım having done the opening, the Fair received interest from the general public as much as from the business community.

Derleyen : Ş. Rayiha Kemałoğlu
Halkla İlişkiler ve Tanıtım

ŞANLIURFA VE HARRAN OVALARI TARLA İÇİ VE KÖY GELİŞTİRME PROJESİ

Şanlıurfa and Harran Plains Field and Village Development Project

Projenin amacı; Şanlıurfa Harran Ovaları Tarla içi ve Köy Geliştirme Projesinin amacı, Şanlıurfa ve Harran Ovalarındaki sulamaya açılacak 152.253 ha alanda ileri tarım tekniklerinin, çevreye duyarlı sürdürülebilir bir tarımsal üretimin, köy yolları ve içme suyunun temin edilmesinin ve tarımın desteklenmesi amacıyla Dünya Bankası'ndan sağlanan hibe ile Haziran 1998 tarihinde başlamıştır. Proje alanı toplam 151 409 hektar olup Şanlıurfa ve Harran Ovalarını kapsamaktadır. Şanlıurfa Ovası 55 029 hektar toplam alanı ve Harran Ovası 97 324 hektar toplam alanı kapsamaktadır.

Proje hedef grubu yukarıda belirtilen alanlar içinde kalan köyler, yerleşimler, kırsal alanlarda yaşayan yaklaşık 200 000 kişidir. Bu grubun yaklaşık %45 i kırsal alanda yaşamakta ve %70 i geçimini tarımdan kazanmaktadır.

Proje'nin uygulanabilmesi için Dünya Bankası'ndan 100 Milyon Dolarlık bir kredi alınması mümkün olabilecektir. Bu nedenle Dünya Bankası normlarına uygun bir proje hazırlamak için iş tanımı hazırlanmış ve ihaleye çıkmıştır.

Proje hazırlığında kullanılmak üzere Japonya 300 000 Dolarlık hibede bulunmuştur. Yapılan değerlendirmeler sonucunda Oklahoma State Üniversitesi/Su Yapı Mühendislik Ortak Girişimine proje hazırlama işi verilmiştir. Proje hazırlama süresi 7 aydır.

Projenin başlangıcında projeden yararlananların durumu ile proje uygulandıktan sonraki durumları arasındaki farkı analiz etmek için, proje kapsamında bir "sosyal değerlendirme" de yapılacaktır.

Proje kapsamında I. Ara Rapor Başkanlığımıza sunulmuştur. Söz konusu raporun, değerlendirilmesi, 11-12.01.1999 tarihleri arasında Bölge Müdürlüğümüz toplantı salonunda düzenlenen ve konuyla ilgili tüm kurum ve kuruluşların katılımı ile oluşturulan "Yönlendirme Komitesi" tarafından yapılmıştır.

A World Bank loan in the amount of USD 100 million is being considered for this project. The purpose of the project is to bring about, in an area of 152,000 hectares, advanced farming techniques and sustainable and environment friendly agricultural production; build rural roads and provide drinking water for settlement. 55,000 hectares of the area to be covered is in Şanlıurfa and 97,000 hectares in Harran. The population of the project area is 200,000, with 45 percent rural residents and 70 percent employed in agriculture.

A donation in the amount of USD 300,000 was provided by the Government of Japan through World Bank for financing project preparation. A contact has been awarded for preparation work to Joint Venture Oklahoma State University /Su-Yapı. The duration of this work is seven months.

The project includes a "social assessment" study which would permit analyses of the situation before and after the project implementation.

The 1st Interim Report has been presented to GAP-RDA. This report was evaluated by the Steering Committee, consisting of the representatives of all parties concerned, which met on January 11-12, 1999, at GAP-RDA Regional Directorate in Şanlıurfa.

GAP BÖLGESİ'NDE SULAMA DIŞI ALANLARDA HALKIN GELİR DÜZEYİNİN ARTIRILMASI ÇALIŞMALARI

Raising the Income Level of People in Areas out of the Coverage of Irrigation in the GAP Region

GAP Bölgesi'nin sulamaya açılacak alanlarında önemli bir gelir artışı gerçekleşeceği açıktır. Bu durum sulama dışı kalan alanlarda yaşayanlarla, sulamadan yararlananlar arasında gelir farkına neden olacaktır. Bu farkı ortadan kaldırmak, kırsal alandaki verimliliği ve istihdam imkanlarını artırarak sürdürülebilir kalkınma hedefine ulaş-

It is obvious that areas to be irrigated in the GAP Region will enjoy considerable increase in their income. This, however, will lead to income differentials between those living in irrigated areas and others remaining out of the coverage of irrigation. In order to eliminate such gaps and to attain the target of sustainable development by enhancing efficiency and employment

mak için GAP kapsamındaki tüm toplumsal kesimlerin kalkınma süreciyle bütünleştirilmesi, böylece eşitlikçi bir kalkınmanın gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Sulama Dışı Alanlarda Halkın Gelir Düzeyinin Artırılması Projesi'nin amacı; sürdürülebilir tarım teknikleri çerçevesinde, sulamadan yararlanamayan kırsal toplulukların mevcut sosyo-ekonomik durumlarının, doğal ve toplumsal çevre ile ilişkilerinin, potansiyellerine uygun gelir getirici yeni faaliyet alanlarının yaratılması ve bunların geliştirilmesi yollarının belirlenmesidir.

Bu çerçevede GAP İdaresi'nce 1997 yılından itibaren Tarım İl Müdürlükleri ile işbirliği içinde bazı pilot uygulamalar başlatılmıştır.

a) Örnek Bahçelerin Tesisi: 1997'de başlayan çalışma ile Tarım İl Müdürlükleri kanalıyla belirlenen yaklaşık 1040 çiftçiye badem, antepfıstığı, zeytin, kiraz, kapari, incir ve nar fidanı dağıtılmıştır. Örnek bahçelerin oluşturulması kapsamında, çiftçilerin bizzat katılımı ile araziler sürülmüş ve dikim için çukurlar açılmıştır. İklim koşullarının uygunluğu gözetilerek dikim çalışmaları yapılmıştır.

b) Yabani Ağaçların Aşılması: Mardin Tarım İl Müdürlüğü ile ortaklaşa yapılan çalışma ile, il genelinde tespit edilen 151 bin adet bittim ağacı aşılmıştır. Bu çalışma için gerekli olan aşı çubuğu, rafya, makas vb. malzemeler de GAP İdaresi Başkanlığı tarafından temin edilmiştir. Haziran 1997'de başlayan aşılama çalışmalarının neticesinde, ağaçlar yaşlarına göre değişmekle birlikte ortalama 4-5 yıl sonra meyveye yatacaklardır.

c) Arıcılık: Mardin İli genelinde arıcılığı geliştirmek, ek gelir getirici faaliyetler yaratmak ve çiftçiye katkı sağlamak amacıyla başlatılan çalışmada, Tarım İl Müdürlüğü kanalıyla, 100 önder çiftçiye 10'ar adet kovanın toplam 1 000 adet kovan, Merkez, Savur, Derik, Yeşilli, Dargeçit, Kızıltepe, Midyat ve Ömerli ilçelerinde dağıtılmıştır. Temmuz ayında dağıtılan bu kovanlardan elde edilen ilk ürünler ise 6 Ekim 1997'de yapılan Mardin İli Hasat Şenlikleri çerçevesinde değerlendirilmiş ve en iyi ürünü elde eden çiftçiler ödüllendirilmiştir.

d) Su Ürünleri Projesi: Mardin'in Savur İlçesi'nde bulunan Savur Çayı üzerinde Hamzaağa mevkii ci-

opportunities in the rural sector, it is necessary to integrate all sections of population to the process of development and to ensure an equitable process of development.

The objective of the project for "Raising the Income Level of People out of the Coverage of Irrigation" can be stated as follows: To assess the existing socio-economic status of rural communities not benefiting from irrigation; their relationship with natural and social environments; and to introduce and promote income generating activities, in the context of sustainable agricultural techniques, which are in conformity with their potential.

Starting from 1997, the GAP Administration has been engaged in some pilot works in cooperation with the Provincial Directorates of Agriculture:

a) Establishment of Demonstrative Orchards: Starting from 1997, 1,040 farmers identified by the Directorates of Agriculture have been given almond, pistachio, olive, cherry, capari, fig and pomegranate saplings. To create demonstrative fruit orchards, plots have been ploughed and dug for planting with the participation of farmers. Seasonal and climatic conditions were considered in the timing of planting work.

b) Grafting of Wild Trees : In this work which was conducted in cooperation with the Agriculture Directorate of Mardin, 151,000 bittim trees were grafted. Materials such as grafting shoots, plastic covers, scissors, etc. were provided by the GAP Administration. Though it depends upon the age of individual trees, they are expected to yield fruit after 4 to 5 years on average.

c) Beekeeping: This work was started to promote beekeeping in the province of Mardin and thus create additional income and contribute to the economic status of farmers. 100 leader farmers were given 1,000 hives, 10 to each, through the channels of the Agriculture Directorate. Farmers given hives are from the districts of Mardin (Centre), Savur, Derik, Yeşilli, Dargeçit, Kızıltepe, Midyat and Ömerli. The first honey produce obtained from these hives were exhibited and marketed at the Mardin Harvest Festival on 6 October 1997 with prizes given to farmers producing best quality honey.

varındaki 6 havuz ve bekçi evinden oluşan Kültür Balıkçılığı Tesisi (sazan ve deneme amaçlı alabalık üretme tesisi) DSİ Genel Müdürlüğü ile işbirliği halinde gerçekleştirilmiştir. Söz konusu tesisin işletmesinde kullanılacak olan ekipman ve yem de temin edilmiş olup, tesisin işletmesi Savur Kaymaklığı adına "Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı"na devredilmiştir. Ayrıca, bu tesiste çalışacak olan Tarım İlçe Müdürlüğü'nden bir eleman, DSİ tarafından bir hafta süre ile "Atatürk Barajı'nda eğitilmiştir.

Yıllık üretimi yaklaşık 20 ton kültür sazani olan Tesiste, halen 2000 adet geçen yıla ait sazani yavrusu beslemeye alınmıştır. 1998 yılı Eylül ayında 50 000 adet sazani yavrusu beslemeye alınmış olup üretimi devam etmektedir.

Deneme olarak, havuzların birinde alabalık üretimine başlanmış, 8000 adet alabalık yavrusu beslemeye alınmış ve deneme başarılı olmuştur.

Kültür Balıkçılığı Tesisi'nin işletmesi, uzun vadede Savur İlçesi'nde kurulacak Su Ürünleri Kooperatifi'ne bırakılacaktır.

GAP Bölgesi büyük bir su ürünleri potansiyeline sahiptir. Bu potansiyelin değerlendirilmesi ve yöre insanına yeni iş olanakları sağlaması için Atatürk Baraj Gölü, su ürünleri avcılığı yapmak üzere 21 adet avlak sahasına ayrılmıştır ve her avlak sahasında bir adet su ürünleri kooperatifi kurulması planlanmıştır. Şanlıurfa Merkez İlçe'ye bağlı "Tekağaç Bahçeli Yiğınak Su Ürünleri Kooperatifi"nin kurulma aşaması tamamlanmıştır. Kooperatif henüz yeterli avlanma gücüne sahip değildir. Diğer kooperatiflere de örnek olması ve su ürünleri potansiyelinin değerlendirilmesi ve geliştirmesi amacıyla ve geri ödeme kaydıyla söz konusu kooperatife GAP İdaresi tarafından bir tekne alınmıştır.

e) Yüksek Tünel Örnek Çalışması: Bölge ikliminin erkenciliğe yatkın olması nedeniyle üreticilerin teşvik edilmesi ve sebze tarımının yaygınlaştırılması için Şanlıurfa-Harran Ovası'nda Şanlıurfa Valiliği ile ortaklaşa yürütülen çalışma ile Harran Ovası'nda, örnek ve önder niteliğe sahip 7 çiftçiye, 100 m.'lik yüksek tünel kurulmuştur. Kapalı ve kontrollü bir ortamda fidelerin yetiştirilmesi hedeflenen bu çalışmada, GAP İdaresi tarafından yürütülen "Tarımsal Araştırma ve Geliştirme Projesi" çıktılarından elde edilen veriler ışığında, Bölge'ye en uygun fide çeşitlerinin yetiştirilmesi sağlanmıştır.

d) Water Products: There is a fish hatching facility in Hamzadağ, on Savur Brook in Mardin consisting of 6 fish ponds and a cottage for the guard. The facility was introduced in cooperation with DSI to produce carp and trout. Necessary equipment and feed to be used in operating the hatchery are ready. The management of the facility was transferred to the "Foundation for Social Assistance and Solidarity" under the supervision of the Governorate of Savur. A personnel from the District Directorate of Agriculture was given training in Atatürk Dam by DSI for one week before assignment to the hatchery.

The annual carp production potential of the hatchery is 20 tons. Presently, 2000 carp fingerlings are transferred from the previous year and 50,000 more fingerlings were taken in for feeding in September 1998.

One pond is reserved to trout hatching for experimental purposes. 8,000 trout fingerlings were taken in for feeding and the experiment turned out to be successful.

The operation and management of the hatchery will in the long run be transferred to the Water Products Cooperative to be established in Savur.

The GAP Region has a large potential for water products. In order to utilise this potential and generate employment for the local people, the Atatürk Dam Lake is delineated to 21 fishing zones with a plan to set in one water products cooperative for each zone. One such cooperative in Şanlıurfa is now about to complete its formal procedures (Tekağaç Water Products Cooperative). The cooperative is not yet fit for large scale fishing. The GAP Administration supplied a fishing boat as credit in kind to this cooperative to encourage other prospective cooperatives.

e) Demonstrative High Tunnel Work: The climate of the region is conducive for greenhouse culture. It is thus possible to encourage farmers to greenhouse vegetable culture. For this purpose, 100 square metres wide greenhouses were erected for 7 leader farmers in cooperation with the Governorate of Şanlıurfa. The initiative envisages to nurse seedlings in a closed and controlled environment. As a result, seedling types most suitable to the region were raised under the light of the findings of the "Agricultural Research and Development Project" conducted by the GAP Administration.

Bölge'de sebzeçiliği desteklemek amacıyla Adıyaman genelinde 2 500 adet, Şanlıurfa genelinde 12 000 adet ve Batman İli'ne de 8 000 adet olmak üzere toplam 22 500 domates ve salatalık fidesi verilmiştir.

Yüksek tünel çalışmalarından elde edilen sonuçların başarılı olması üzerine, örtü altı yetiştiriciliğini Bölge genelinde yaygınlaştırmak amacıyla, Tarım İl Müdürlüklerinin seçmiş olduğu çiftçilere, damla sulama ekipmanı dahil olmak üzere 210 m²'lik yüksek tünel dağıtılmıştır. Çiftçi seçiminde aile nüfusunun fazla, sulu tarlası olan ve küçük arazi sahibi olmalarına dikkat edilmiştir. Çalışma kapsamında Adıyaman İli'nde 8, Batman'da 22, Mardin'de 10, Siirt'de 7, Şanlıurfa'da 7 adet ve Şırnak İli'de 40 olmak üzere toplam 7 ilde çiftçilere 94 adet yüksek tünel dağıtılmıştır. Dağıtılan yüksek tünellerde salatalık, domates, patlıcan ve biber üretimi yapılmaktadır.

f) Örnek Mantar Yetiştiriciliği: Adıyaman ve Mardin illerinde yapılacak örnek mantar üretimi için alınan toplam 20 ton kompost, Tarım İl Müdürlükleri kanalıyla, Eylül 1997'de Adıyaman'da 12 ve Mardin'de 12 olmak üzere toplam 24 çiftçiye dağıtılarak mantar üretimine başlanmıştır. Üretilen mantarlar pazarda satışa sunulmuştur.

Ayrıca, GAP İdaresi'nce Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde hayvancılığı desteklemek amacıyla yem bitkilerini özendirilmeye yönelik çalışmalara ağırlık verilmektedir. Bu amaçla alınan tohumlar ve gübre Siirt Tarım İl Müdürlüğü kanalıyla çiftçilere ulaştırılmış ve Siirt İli Uluköy mevkiinde 100 ortaklı 500 da'lık kooperatif sahasında korunga, fiğ ve yonca ekimi yaptırılmıştır.

g) Yeni, Sulama Metod ve Teknolojileri: Proje kapsamında; sulamanın başlamasıyla birlikte, çiftçilere su tasarrufu sağlayan sulama metod ve teknolojilerinin kullanılmasının teşviki ve tanıtılması amacıyla demonstrasyon faaliyetlerine başlanmıştır. GAP İdaresine firmalarca hibe edilmiş olan sulama ekipmanları örnek ve önder nitelikteki çiftçilere yıllık sözleşme karşılığı ücretsiz olarak verilmiştir. Dicle Üniversitesi, Nusaybin, Batman, Silopi, Şanlıurfa, Akçakale, Bozova, Bismil, Derik'de birer adet ve Kızıltepe'de iki olmak üzere toplam 11 adet demonstrasyon kurulmuş olup, sulama sezonunda periyodik takipleri yapılmıştır. Sistemlerin işletilmesi esnasında çiftçiler çağrılarak tarla günleri düzenlenmiştir.

Kurulan sistemler, yıllık bakımlarının yapılması amacıyla toplanmış bulunmaktadır.

In order to support vegetable farming, 22,500 tomato and cucumber seedlings were supplied to farmers in various provinces (2,500 in Adıyaman, 12,000 in Şanlıurfa, and 8,000 in Batman).

Upon the success of high tunnel experiment, greenhouses of 210 square metres were erected for farmers identified by the Directorates of Agriculture. These farmers were also provided drip irrigation equipment. In the selection of farmers, such criteria as the size of household, irrigation possibilities and the status of small landholding were considered. Altogether there were 94 greenhouses erected in 7 provinces for the purpose of encouraging vegetable culture (8 in Adıyaman, 22 in Batman, 10 in Mardin, 7 in Siirt, 7 in Şanlıurfa and 40 in Şırnak). These greenhouse grew cucumber, tomato, egg plant and green pepper.

f) Demonstrative Mushroom Culture: 20 tons of compost purchased for demonstrative mushroom culture in the provinces of Adıyaman and Mardin was given to 24 farmers (12 in Adıyaman and 12 in Mardin) in September 1997. Mushroom produce was marketed.

The GAP Administration also gives emphasis to fodder crop culture to encourage animal husbandry. Seeds and fertilisers purchased for this purpose were distributed to farmers through the Agriculture Directorate of Siirt. 500 decares of cooperative land (100 members) in Uluköy (Siirt) as used for sanfoin, vetch and clover culture.

g) Introduction of New Irrigation Methods and Technologies: Upon the introduction of irrigation, demonstration activities were started to encourage farmers to use water saving irrigation methods and technologies. Irrigation equipment transferred to the GAP Administration as grant was given free to leading farmers on a yearly contract basis. There are altogether 11 such demonstration points (one in Dicle University, Nusaybin, Batman, Silopi, Şanlıurfa, Akçakale, Bozova, Bismil and Derik and 2 in Kızıltepe). These demonstration points were followed up periodically during the irrigation season. Farmers were called in for "farming days" during the operation of irrigation systems.

The systems have been brought together for their yearly maintenance.

GAP, 50. ULUSLARARASI FRANKFURT KİTAP FUARI'NDA

The GAP Advertised at Frankfurt Events

Bu yıl 50.si düzenlenen Uluslararası Kitap Fuarı 7-11 Ekim 1998 tarihleri arasında Almanya'nın Frankfurt kentinde yapıldı.

Fuarda, GAP İdaresi, Başkan Yardımcısı M.Kaya YAŞINOK'un Başkanlığında, GAP-GİDEM Bölge Koordinatörü Tülin ONANER, Tanıtım ve Halkla İlişkiler Biriminden Özlem ATAİZİ SOLMAZ ve Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Teknolojileri Biriminden İlker ALAN'dan oluşan bir heyetle temsil edildi. Fuarda GAP'ı tanıtan doküman, afiş, broşür ve kitaplar T.C. Kültür Bakanlığı'nın GAP için ayırdığı standta sergilendi. Geniş bir katılımcı kitlesi tarafından izlenen Avrupa'nın bu en büyük fuarında, GAP İdaresi'nin yayınları, yabancı ziyaretçiler ve Almanya'daki vatandaşlarımız tarafından yoğun ilgi gördü.

Kitap Fuarı ile aynı tarihlere rastlayan "Türk Haftası" Faaliyetleri kapsamında, 9 Ekim 1998 tarihinde Marriott Otel'de Türk Mimar ve Mühendisler Derneği Üyelerinin katılımı ve organizasyonu ile GAP Tanıtım Programı düzenlendi. GAP'ı tanıtan 10 dakikalık slayt gösterisiyle başlayan tanıtım programı GAP İdaresi Başkan Yardımcısı M.Kaya YAŞINOK'un GAP'la ilgili genel bilgileri içeren brifingde, Bölge'nin mevcut iktisadi ve sosyal potansiyeli, Proje'nin realize edilen bölümü ve tamamlandığında ülkemiz ekonomisine sağlayacağı katkılar konu edildi. Ardından GAP-GİDEM Bölge Koordinatörü Tülin ONANER Bölge'deki yatırım olanakları ve yatırım yapmak isteyenlere sağlanan teşvikler hakkında bilgilendirmede bulundu.

Kültür Bakanı İstemihan TALAY, Bonn Büyükelçisi Tugay ULUÇEVİK, Frankfurt Başkonsolosu Şafak GÖKTÜRK ve 300-350 kişilik dinleyici grup tarafından izlenen Brifing sonrasında GAP'ı tanıtan doküman, afiş, broşür ve kitaplardan oluşan GAP Tanıtım Standı ve Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği(AFSAD) tarafından Bölgede 1994-1997 yılları arasında çeşitli konuları baz alarak çekilen fotoğraflardan oluşan karma sergi izleyiciler tarafından ilgiyle karşılandı.

1998 International Book Fair and the "Turkish Week" at Frankfurt, Germany, coincided on calendars, in the first half of October, presenting an opportunity to advertise the GAP at two different events in a major European city.

A stand allocated by the Ministry of Culture was used at the Fair to display publications of GAP-RDA and other informative material on the GAP, including posters and brochures. Staff from Public Relations, GAP-GİDEM (Entrepreneur Support Center) and Geographic Information Systems units, headed by Mr. Kaya Yaşınok, Vice President of GAP-RDA, were there at the GAP stand and provided elaboration for visitors. The GAP stand at the Frankfurt Book Fair in 1998 was well attended by the fair-goers, including, of course, Turkish nationals residing in Germany.

As part of the Turkish Week activities, the GAP Promotion Program was run at Marriott Hotel on October 9, with participation and organization of the Association of Turkish Architects and Engineers. The program consisted of a slide show and briefings by Mr. Yaşınok and Ms. Tülin Onaner, Regional Coordinator GAP-GİDEM. Ms. Onaner concentrated on investment opportunities in the GAP Region and incentives offered by the Turkish government. The audience, 350 strong, included Minister of Culture İstemihan Talay, Ambassador Tugay Uluçevik and Consul General to Frankfurt Şafak Göktürk. The activities included a GAP Information Stand and a photograph exhibition organized by AFSAD, Ankara Association of Photograph Artists. The audience appeared to be particularly interested in the photographs taken by a number of artists visiting the GAP area in the years 1994 through 1997.

ABD'Lİ YATIRIMCILAR GAP'TA

U.S. Investors Visit the GAP Area

Amerika Birleşik Devletleri'nde Türkiye'nin lobi faaliyetlerini yürüten Patton Boggs firmasının ve Washington Büyükelçiliğimizizin katkılarıyla, ABD'nin önde gelen firmalarından oluşan ve aralarında Target/Dayton Hudson, GAP, LTA, The Stern Group gibi şirketlerin de bulunduğu bir heyet 8-15 Kasım 1998 tarihleri arasında Türkiye'yi ziyaret etmiştir.

GAP İdaresi Başkanı Dr. İ. H. Olcay ÜNVER tarafından GAP ile ilgili olarak bilgilendirilen işadamları aynı akşam Devlet Bakanı Prof. Dr. M. Salih YILDIRIM'ın onurlarına verdiği yemeğe katılmışlardır.

Heyet, 11 Kasım 1998 tarihinde GAP İdaresi Başkanı, GAP İdaresi Bölge Müdürü, Başkanlık ve GAP-GİDEM uzmanları eşliğinde GAP'la ilgili çalışmalarını yerinde görmek amacıyla Şanlıurfa'yı ziyaret etmiştir. Ayrıca heyete GAP Bölgesinde yatırım olanakları ve Bölge yatırımcılarıyla işbirliği konularında bilgi verilmiştir.

A delegation of representatives from leading U.S. firms including Target/Dayton Hudson, GAP, LTA and The Stern Group visited Turkey November 8-15, 1998, thanks to the efforts of Patton Boggs, a lobbying firm pursuing Turkey's interests in U.S., and Turkey's Embassy in Washington., D.C.

The delegation was briefed in Ankara about the GAP by Dr. Olcay Ünver, President of GAP-RDA, and attended the reception of State Minister Salih Yıldırım. On October 11, the delegation traveled to Şanlıurfa, accompanied by GAP-RDA officials including President and Regional Director, for an on-site observation of the developments in the area. The U.S. delegation met members of Şanlıurfa Chamber of Industry and Commerce

Heyet ve Bölge yatırımcılarına Şanlıurfa Sanayi ve Ticaret Odası tarafından verilen yemekte, heyetler arasında işbirliği ve ortak yatırım alanları ile ilgili görüş alışverişinde bulunulmuştur. Ziyaret sonunda Patton Boggs firması gezinin çok verimli geçtiğini dile getirmiş, GAP Bölgesi'yle olan temaslarının süreceğini belirtmiştir.

during lunch for an exchange of information and views concerning cooperation and areas of joint investments.

The representatives of Patton Boggs stated that the visit of the U.S. delegation to the GAP area proved to be productive and that they would keep in touch with the Region.

“GAP VE İHRACATIMIZ PANELİ” DİYARBAKIR’DA YAPILDI

GAP and Exports Panel Discussion in Diyarbakır

Ülkemiz ekonomik ve sosyal gelişimi açısından büyük önem taşıyan ihracat ve dış ticaretin toplumun tüm kesimlerinde daha iyi duyurulması, ihracat ve ihracatçı ülke olma bilincinin halkımızda yer etmesi ve sürdürülebilir ihracat artışının gerçekleştirilmesinde kamuoyunun daha duyarlı ve bilinçli hale getirilmesi amacıyla, her yıl Ekim ayının ikinci haftasında “Dış Ticaret Haftası” düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.

Dış Ticaret Müsteşarlığı’na bu yıl ilki düzenlenen Dış Ticaret Haftası kapsamında Türkiye genelinde yapılan bir çok etkinlikten biri de Diyarbakır’da gerçekleştirilen “GAP ve İhracatımız” konulu panel olmuştur.

Yöneticiliğini Dış Ticaret Müsteşar Yardımcısı Kürşad Tüzmen’in yaptığı Panel’e, GAP

It has been decided that a “Foreign Trade Week” would be organized every year, in the second week of October, in order to raise public awareness about the significance of exports and foreign trade in regard to economic and social development.

One of the many activities undertaken throughout the country during the Foreign Trade Week this year, organized by the Undersecretariat of Foreign Trade, was a panel discussion held in Diyarbakır, on October 8, 1998, titled “The GAP and Exports”. The members of the panel, chaired by Deputy Undersecretary Foreign Trade Kürşad Tüzmen, were high level government officials and leading businessmen from the Region.

İdareesi Başkanı Dr.İ.H.Olcay Ünver’in yanısıra Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürü Nevzat Saygılıoğlu, Hazine Müsteşarlığı Teşvik Uygulama Genel Müdürü Turan Serdengeçti, Dış Ticaret Müsteşarlığı Serbest Bölgeler Genel Müdürü Erkut Duran, Dış Ticaret Müsteşarlığı İhracat Genel Müdürü Ömer Berki, Türk Eximbank Genel Müdür Yardımcısı Necati Yeniaras, Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Şirin Yiğit ve Karaboğa Şirketler Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Bedrettin Karaboğa katılmıştır.

8 Ekim 1998 günü, Diyarbakır Mehmet Akif Tiyatro Salonu’nda gerçekleştirilen Panel’de GAP İdareesi Başkanı Dr. İ. H. Olcay Ünver, “Güneydoğu Anadolu Projesi ve Tarıma Dayalı İhracat Potansiyeli” konulu bir bildiri sunmuştur.

GAP SULAMA PROJELERİNİN İŞLETİLMESİ

Operation of GAP Irrigation Projects

Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamında yer alan sulama projeleri, hedeflenen entegre kalkınmanın önemli bölümünü oluşturmaktadır. Sulama projelerinden beklenen faydaların sağlanması, diğer projeler ile paralellik ve entegrasyon ile mümkündür. Suyun, tarımsal verimin ve gelirin artırılmasında kullanılan en önemli girdilerin başında geldiği göz önüne alındığında, son derece dikkatli ve etkin bir şekilde kullanılması ve yönetilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır. Ülkemizde tarımsal amaçlı kullanılan suyun yönetimi, başta sulama birlikleri olmak üzere sudan faydalananların sorumluluğuna ve yetkisine bırakılmaktadır. Böylece sürdürülebilir bir kaynak yönetimi sağlanmaktadır.

Suyun yönetimi; su ölçümü, sulama zamanlaması, su dağıtımı, su ve toprak kaynaklarının korunması, sudan kaynaklanan hastalıkların önlenmesine yönelik önlemler gibi önemli konuları içermektedir. Tüm bu konuların eşit derecede ele alınması ve sudan faydalananlar tarafından iyi yönetilmesi gerekmektedir. İyi yönetilemeyen su beklenen faydaların aksine ileride geri dönülmesi son derece zor olan sonuçları beraberinde getirebilmektedir. Bu durumda su istenmeyen bir girdi durumuna bile gelebilmektedir.

Irrigation projects of the GAP Region constitute the most important part of the targeted integrated development. Deriving expected benefits from the irrigation projects depends upon their integration and consistency with other

projects. Considering that water is the most important input for raising agricultural yield and income, this source must be utilised and managed in the most efficient way possible. In Turkey, the management of irrigation water is left to the responsibility and authority of water users including irrigation unions. This is considered as the way of ensuring sustainable resource management.

Water management includes such important issues as water measurement, timing in irrigation, water distribution, protection of water and land resources and measures to avoid water borne diseases. All these issues must be addressed in due weight and managed properly by water users. Mismanagement of water may bring along some negative results which can not be remedied for. In such cases, water may even turn out to be an "unwanted" input.

Turkey has 26 water basins making up a total water potential of 186 billion cubic metres. 53 billion cubic metres of this total potential exists in the GAP Region (32 billion m³ in the Euphrates and 21 billion

Türkiye'nin 26 havzasındaki toplam su potansiyeli 186 Milyar m³ olup bunun 53 milyar m³ ü, (Fırat Havzası 32, Dicle Havzası 21 milyar m³) GAP Bölgesi'nde yer almaktadır. Ancak Bölge'nin yıllık kullanılabilir su potansiyeli, 9,5 Milyar m³ü yer altında olmak üzere, toplam 106,6 Milyar m³tür.

GAP Bölgesinde halihazırda yaklaşık 300 000 ha alan sulanmaktadır. Bunun 184 000 ha'ı Devlet ve 116 000 ha'ı halk sulamalarıdır.

Devlet, ülke çapında 4 Milyon ha'lık bir alana altyapı olarak yatırım yapmıştır, buna ilave olarak Güneydoğu Anadolu'da 1,7 Milyon ha'ı bir bütün olarak devreye sokacak çalışma içindedir. Halen kullanılmakta olan sulama sistemlerinin işletme ve bakımı Devlet Su İşleri (DSİ) ve milli kaynaklar üzerine büyük bir yük getirmektedir. Yeni geliştirilen alanların ilave talepleri bu yükü son derece artıracaktır. Bunun sonucu sınırlı kaynakların daha geniş alana yayılması kaçınılmaz olacak, dolayısıyla sistem yönetimi, işletmesi ve bakım standartlarıyla çiftçilere verilen hizmetin kalitesi düşecektir. Bu durumu sırasıyla; hizmet seviyelerinin düşmesi su kullanım randımanının azalması, tuzlanma ve drenaj sorunlarının çoğalması ve nihayetinde üretimin azalması takip edecektir. GAP Bölgesinde durum mevcut sulanabilir alana karşı genelde su eksikliği nedeniyle kritiktir. Sorunların önüne geçmek ve devletin yükünü hafifletmek amacıyla, GAP Bölgesinde 38 adet Sulama Birliği kurulmuştur. Bu sayıya Köy Hizmet Götürme Birlikleri ve Yeraltı Sulamalarını İşleten Sulama Birlikleri dahildir. Sudan beklenen faydaların sağlanması için sulama sistemlerinin optimum biçimde işletilmesi, bakımının yapılması ve sonunda da yönetilmesi gerekmektedir. Sulama sistemlerinin optimum şekilde işletilmesiyle ondan faydalananların sorumluluğunda devamlılığı sağlanmaktadır. Bu devamlılık hem doğal kaynakların hem de yönetim sisteminin devam-

m³ in the Tigris Basin). However, the total annual usable water potential of this region is 106.6 billion m³, 9.5 billion m³ of which is ground water.

At present, 300,000 hectares of land is under irrigation in the GAP Region. While 184,000 hectares of this total is irrigated by the State, 116,000 hectares are irrigated privately.

The State has realised infrastructure investments on an area of 4 million hectares. In addition, it is now working to introduce irrigation to 1.7 million hectares of land. Operation and maintenance of the existing irrigation systems places a great burden on the State Hydraulic Works (DSI) and national resources. This burden will become even heavier with the additional demands of new irrigation areas. The necessity of expanding scarce resources to even wider areas will inevitably lower management, operation and maintenance standards as well as the quality of services extended to farmers. This situation will be accompanied by the inadequacy of available services, lower efficiency in water utilisation, multiplication of drainage and salination problems which will eventually lead to lower output. Despite the existence of irrigation, the overall situation in the GAP Region is critical because of water scarcity. Consequently, 38 irrigation unions were established in the Region in order to eliminate problems and mitigate the burden of the State. The number given above includes Village Service Extension Unions and other unions in charge of using ground water for irrigation purposes. To reap expected benefits of irrigation, it is necessary to operate, maintain and manage irrigation systems in an optimal way. This

lılığıdır. Bu iki unsur aslında bir değerinin doğal bir sonucudur. Bunun sağlanması ancak sudan faydalanan kişilerin suyun yönetimine bizzat katılarak, hem karar alma süreçlerinde ve hem de masraflara katkıda bulunmasını gerektirir (aşağıdan yukarıya yaklaşım). Bu iki unsurdan birinin sistem içinde bulunmaması sulama sisteminin uzun ömürlü olmasına engel teşkil eder. Aynı zamanda su yönetimi örgütlerinin çevrelerindeki ilgili kamu ve özel kuruluşlar tarafından desteklenmesi de son derece önemlidir. Dış dünya tarafından sürekli baskı altında tutulan ve destek almayan diğer bir ifade ile kabul görmeyen sistemler de uzun ömürlü olamazlar.

Bu nedenlerle GAP'ta fayda ve sürekliliğin sağlanması için:

- su kullanıcılarında karar alma sorumluluğunun ve grup dinamiklerinin olması,
- masraflara katkıda bulunulması,
- çevresindeki kamu ve özel kuruluşlar tarafından kabul görmesi ve desteklenmesi,
- dış baskılardan uzak bağımsız bir statüde olması,
- bünyesinde tecrübeli ve uzman bir teknik kadroyu barındırabilmesi,
- İdari sınırların büyüklüğünün belli bir büyüklükte olması gerekmektedir.

Bu amaçla yukarıda bahsedilen unsurların mevcut olanlarının güçlendirilmesi mevcut olmayanların da yerine konması için GAP Bölgesi'nde gerekli proje ve faaliyetler devam etmektedir.

Bu projelerin başında GAP Sulama Sistemlerinin İşletme, Bakım Yönetimi projesi gelmektedir. Projenin amacı yukarıdaki unsurları yerine getirecek sürdürülebilir bir işletme, bakım ve yönetim modeli ortaya koymak ve bu modeli daha sonra tüm GAP Bölgesinde yaygınlaştırmaktır. Proje, ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşlarının katkıları ile yürütülmektedir.

will ensure the sustainability of good operation, management and maintenance under the responsibility of water users. The term sustainability refers both to natural resources and management systems which are closely interlinked. Such a sustainability, in its turn, will be possible only if water users directly participate to water management, decision making processes and costs incurred (grassroots approach). Absence of any one of these two elements will shorten the life of the irrigation system. It is also important that these water management organisations are supported by near-by public and private organisations. It should also be added that systems which remain under continuous outer pressures without receiving any support will not have much chance for survival.

For all these reasons, it is necessary for ensuring utilisation and sustainability to:

- have water users with decision making responsibility and group dynamism;
- introduce cost sharing;
- ensure system's adoption by other organisations and recruit their support;
- give the system an independent character immune from outer pressures;
- have the system employ experienced and specialised technical staff; and
- ensure that administrative boundaries of union is optimally drawn.

Corresponding projects and activities are in progress in the GAP Region to further consolidate what already exists among the items listed above and to place in those not existing.

The leading project in this regard is the one on the "Management, Operation and Maintenance of GAP Irrigation Systems." The objective of this project is to come up with a sustainable management-operation-maintenance model which will satisfy what is stated above and to extend this model to the whole GAP Region. The project is presently being carried out with the contribution of all relevant governmental organisations and agencies.

GÜNEYDOĞU'DA YENİ UFUKLAR PROJESİ

Project "New Horizons in the Southeast"

GAP-GİDEM kapsamında Bölge'deki üniversitelerin son sınıf öğrencilerine yönelik olarak yürütülen Güneydoğu'da Yeni Ufuklar Projesi son aşamasına gelmiş bulunmaktadır.

Mart 1998'de başlayan projede 114 son sınıf öğrencisi Haziran 1998'e kadar girişimcilik eğitimine tabi tutulmuşlar ve uzmanlar gözetiminde kendi seçtikleri konularda ön projelerini geliştirmişlerdir.

Temmuz 1998'de projeler arasında 15'i seçilmiş ve proje sahibi öğrenciler, daha doğrusu yeni mezun girişimci adayları Eylül-Aralık 1998 arasında Ankara, İstanbul ve İzmir'de yoğun İngilizce eğitimi almışlar, bir taraftan da konularıyla ilgili işyerlerine staj yapmak üzere yerleştirilmişlerdir.

1998 sonunda yurtiçi staj ve İngilizce eğitimlerini tamamlayan genç girişimci adaylarımıza halen iş İngilizcesi, toplantı teknikleri, bireysel liderlik ve pazarlama konularında eğitim verilmektedir. Şubat 1999'da tamamlanacak bu eğitimden sonra adaylar, projelerine uygun işyerlerinde ikinci aşama stajlarını yapmak üzere, yurtdışına gönderileceklerdir.

Haziran 1999'a kadar girişimci adayları, eğitimleri ve iş planları tamamlanmış şekilde ve GAP Bölgesi'nde yatırım yapmaya hazır olarak Türkiye'ye döneceklerdir. İş planlarının gerçek yatırımlara dönüşmesi için GİDEM'ler destek vermeye devam edeceklerdir.

Project New Horizons under GAP-GİDEM has now entered the last stage of implementation.

Through this Project, which had started in March, 1998, 114 senior college students attended an entrepreneurship training program until June, 1998. They developed their entrepreneurship projects under the supervision of specialists in areas they themselves had selected.

15 of these projects were accepted in July, 1998, and the project owners, that is newly graduated candidate entrepreneurs, followed intensive English language training programs in Ankara, İstanbul and İzmir, while serving as **stagiaire** in establishments relevant to their projects in September through December, 1998.

These young candidate entrepreneurs are currently continuing their training in business English, conference techniques, individual leadership and marketing. Once this training is complete in February, 1999, the candidate entrepreneurs will go abroad to join establishments relevant to their projects for their second terms as **stagiaire**.

The candidate entrepreneurs will return home by June, 1999, with their training and businessplans complete, ready to invest in the GAP Region. GİDEMs will continue with their support for converting the young entrepreneurs' business plans into real investments.

TİGRİS TEKSTİL VE SAHİBİ TARIK ÇİÇEK

Tarik Çiçek, Owner, Tigris Tekstil

Tarik Çiçek 1956 yılında Diyarbakır'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Diyarbakır'da tamamlayan Çiçek 1974 yılında İstanbul'da, 1979 yılında ise Hollanda'da bir tekstil firmasında çalışmaya başladı. 1984 yılında Amsterdam'da "Diyar Konfeks" adında küçük bir atelye kurdu. Buradaki çalışmaları 1996 yılına kadar devam etti.

1997 yılında Diyarbakır'a döndü ve aynı yıl Tigris Tekstil'i kurdu. 1 yıl kadar şirketin kurulma işlemleri devam etti. 8 Aralık 1998 tarihinde ise faal olarak üretime geçti. Tarik Çiçek GAP-GİDEM için şunları söylüyor:

"Bir arkadaşımın Diyarbakır'da böyle bir kuruluş olduğunu duydum ve yardımcı olabilecekleri umuduyla GAP-GİDEM'e başvurdum. Onlar da işlemlere geçene kadar birçok konuda gerçekten yardımcı oldular. Bu da işlerimizi kolaylaştırdı. Özellikle acil ihtiyacımız olan düşük faizli mevcut kredi koşullarının bulunması, bu kredilere başvurulması ve takibi sırasında büyük destekleri oldu. Bunun dışında bizim için örnek fizibilite çalışması hazırladılar ve ayrıca daha sonraki aşamada geçmeyi düşündüğümüz OSB'den yer alınması konusunda da yardımcı oldular. Bizlere yaptıkları katkılardan dolayı kendilerine çok teşekkür ediyoruz."

Mr. Tarik Çiçek, 43, of Diyarbakır, completed primary and secondary education in his hometown and then off he went to places. In 1974, he started work in a textiles firm in İstanbul. In 1979 he started work in a textile firm in Netherlands. In 1984 he started his own business, a small production shop called "Diyar Konfeks", in Amsterdam.

He packed up in Amsterdam in 1996 and returned to Diyarbakır, in 1997, to start a new business, that is, "Tigris Tekstil", which started production in December, 1998. Here is what Mr. Çiçek has to say about GAP-GİDEM:

"I heard from a friend that there was such and such an agency called GAP-GİDEM and, figuring that they could be helpful, I applied. Indeed they were helpful in many areas all the way through until we became operational. This made our jobs easier. They were particularly and greatly supportive in regard to our urgent need for low interest credits; locating, applying and following up such credits. They also prepared a sample feasibility study for us and helped us secure a lot in the organized industrial zone to where we plan to relocate later on. We owe them many thanks for their contributions."

OKUYUCU KÖŞESİ

Readers' Corner

Yıllardır bütün yüzücülerin aralarında anlattıkları ve benim de hayal ederek dinlediğim GAP Yüzme Yarışları maceralarını bu sene gerçekleştirdim. Bunun için sıkı bir antrenman programını uyguladım.

Kafilenin Ekim ayının ilk haftası hareket etmesine rağmen işim nedeniyle ancak yarış günü olan 10 Ekim Cumartesi sabahı THY'nin saat 06.30 uçağıyla İstanbul'dan hareket edebildim. Uçak Ankara'dan kalktıktan bir süre sonra kuzeyden-güneye inen bir çizgi adeta GAP bölgesinin kaderini çiziyordu. Bu ilk defa geçtiğim çizginin doğusunda kalan uçsuz bucaksız topraklar yeşilin bütün tonlarına bürünmüş ve benim içimdeki keşfetme duygusunu kabartmıştı. Ayrıca uçaktaki yabancıların çokluğu beni hem mutlu etmiş hem de üzmüştü. Sevincimin sebebi yörenin dünyaya kavuşması, üzüntüm ise bizim insanımız uyurken yabancıların projelerini, projeksiyonlarını ve sonradan da öğrendiğim gibi yatırımlarının meyvelerini almaya başlamış olmalarıydı.

Elimde harita, ufak bir çocuk gibi Şanlıurfa havaalanına indikten sonra nasıl ATATÜRK Barajına gidebileceğimi inceliyordum. Urfa havaalanında yönlendirici, bilgilendirici veya turizm enformasyon bürosu hatta Urfa'nın turistik haritasını satan bir yer bile yoktu. Bu ise bana taksi şoförleriyle pazarlık yaparken diyalogu derinleştirip bilgiler edinme fırsatı verdi. Daha sonra THY'nin servisiyle Urfa'ya oradan da Adıyaman dolmuşuna bindim. Yolculukta GAP şölenine giden Harran Üniversitesi öğrencileri ile

This year, at long last, I had the pleasure of participating in the GAP swimming competitions, which I have been hearing fellow swimmers talk about enthusiastically during the past few years.

Although I was able to insert in my schedule a rigorous exercise program to get prepared for the competitions, my work kept me from taking the organized flight from İstanbul ve Şanlıurfa with the rest of the crowd in the first week of October. I couldn't leave İstanbul until the 10th of October, the "D" day of the competitions. So I had to travel to Şanlıurfa alone.

The flight from İstanbul to Şanlıurfa takes a little over an hour and I was on the 6.30 a.m. flight. As I was looking out the window on board the palene cruising the morning skies, I imagined a line running north-south; a line I was crossing for the first time. The land mass to the east of this line had put on all shades of green, somehow arising in me the desire to explore.

There were quite a few foreigners on board. Their multitude both pleased me and saddened me. I was pleased because I thought the GAP area was finally opening up to the rest of the world. I was saddened because I thought foreigners were moving in to the area more quickly than our own people; exploring, projecting, investing and, as I found out later, already collecting dividends.

So, I was there, at Şanlıurfa airport, examining the map in my hand trying to figure out how to get to Atatürk Dam. There weren't any information facilities at the airport, for tourists or otherwise, not even a kiosk vendign maps. But the absence of a formal information booth led me to the opportunity to chat

iktisatçı gözlüğümü takıp konuştum. Hepsi heyecanlı ama sadece bazıları kendini yeniliklere, bilgilerinin ilerleterek hazırlamaları gerektiğinin farkına varmış Çoğunluk ise babadan gördükleri usullerin devam edeceği saplantısıyla kendilerini geliştirme ihtiyacı duymuyorlardı. Yolculukta, arazilerin mülkiyet yapısındaki bozukluğun gençlerin çıkış yollarının tıkanan temel nedenlerin başında geldiği izlenimini edindim. Bayanlar ise makyajları ve giyimleri ile her yerde olduğu gibi burada da iktisadi kalkınmanın kırbağı olma özelliğini taşıyor gibi geldi. Yaklaşık bir saat sonra ATATÜRK Barajı'nın kapısına geldim

Yarış kısa süre sonra başladı ve biz yüzücüler Adıyaman il sahilinde verilen Start ile Urfa il sahiline alkışlar arasında çıktık. Ben üzerime düşen görevi yerine getirip kategorimde 3.'lük madalyamı aldım. Akşamına DSI tesislerinde verilen açık hava yemeği ile Olimpiyat kafilesi ve gazeteciler ağırlandı. Yemekte tanıştığım GAP yöneticileri konularının profesyonelleri olduklarını her soruya verdikleri cevapla ortaya koydular. GAP İdaresi elemanlarını dinlerken buralarda yeni bir dünyanın kurulduğu izlenimini edindim.

Ertesi sabah erkenden kalkıp çevreyi gezdim. Her bastığım yerden katır kutur sesler çıkıyordu. Bu sesler nemli topraklardan fıskıran taze filizlerin

with the cab drivers; negotiating a fare, deepening the conversation and thus gaining additional insight – and then taking the bus anyway!

THY's service bus dropped me off at city center where I took the "dolmuş" to Adıyaman. I put on my economist's glasses as I got, during the ride, into a discussion with students from Harran university, who were like myself on their way to the GAP sports festivities. They all had at least one thing in common: they were all excited. Excited about the festivities, about the GAP and the region, about the country and about life in general. But while some of them seemed to be aware that they needed to increase and expand their knowledge in order to get prepared for all the changes coming up fast, the majority seem to feel no need to develop themselves, presumably because they figured they could get by with the traditional ways, the ways of their fathers and grandfathers. I developed the impression, during this conversation, what the faults in the structure of land ownership was a leading reason for the existence of dead-end streets frustrating the young people in the GAP region. As to women, it seemed to me that they functioned as the whip of economic development in this region, as they did everywhere else in the world.

The dolmuş ride to the gate of Atatürk dam area took about an hour. Competitions began a little while after I arrived there. Us the swimmers took the start at Adıyaman coast of the dam lake and finished at Şanlıurfa coast – with applause! Me, I won the third place in my category, thank you!

Athletes and journalists were invited to dinner under the evening skies at DSI facilities. I met official from the GAP administration of whom I asked a few questions. It was clear to me from the answers I got that I was talking to professionals. As I was listening to them, I felt that a whole new world was being built around these places at the GAP area.

I rose early the next morning and took a walk around. Wherever I stepped, the soil was making a crackling sound. This was the sound coming off as I stepped on and broke the fresh and lively stems of the young shoots sprouting from under the soil. It was as if abundance itself was screaming from under the soil, announcing its arrival.

her bastığımda kırılan diri saplarının sesleriydi. Bereket topraktan fıskırıyorum diyordu adeta. Öğleden sonra uçakla dönecek olmamın verdiği aceleyle görmem gereken yerlerin ve almam gereken hediyelerin sıralamasını yaptım. Kafile otobüsüyle Urfa'ya vardık ve herkes bir yerlere dağıldı. Randevu yerimiz kalkıştan hemen önce taze baklava çıkartacak olan tatlıcıydı. Gezilecek yerlerin başında Balıklı göl ve kutsal yerler vardı. Oraya dolmuşla vardıkten sonra 7 yaşlarında bir rehber edindim ve kısa sürede heyecanlı bir futbol maçını radyodan dinler gibi yörenin tarihini öğrendim.

Alış veriş listemin başında kırmızı pul biber ve fıstık vardı. Bunları çarşının içinde kısa bir pazar araştırması sonrasında gözüme kestirdiğim bir dükkandan pazarlık yaparak temin ettim. Randevu noktasından tatlıları da aldıktan sonra havaalanına geldik.

Ankara uçağı elektronik bir arıza yapınca bir süre bekledik. THY'nin bölgenin bir başka havaalanına uçuş yapan uçağı olsa gerek, uzay filmlerini animatörüne Şanlıurfa havaalanına inerek beklenen donanımı iki teknisyenle birlikte bırakıp kalktı. Olimpiyat kafilesi olarak bizde evlerimize yaşadıklarımızı fotoğraflarla anlatmaya döndük.

Eksiğini hissettiğim üç şeyden birincisi kafileden ayrı gittiğim için Nemrut'tan güneşin doğuşunu kaçırmış olmam, ikincisi yörenin bereketli yeşil topraklarında koparıp canımın içine koymak istediğim fıstık ağacı fidanını alamamış olmam ve üçüncüsü de kaçırdığım altın madalya.

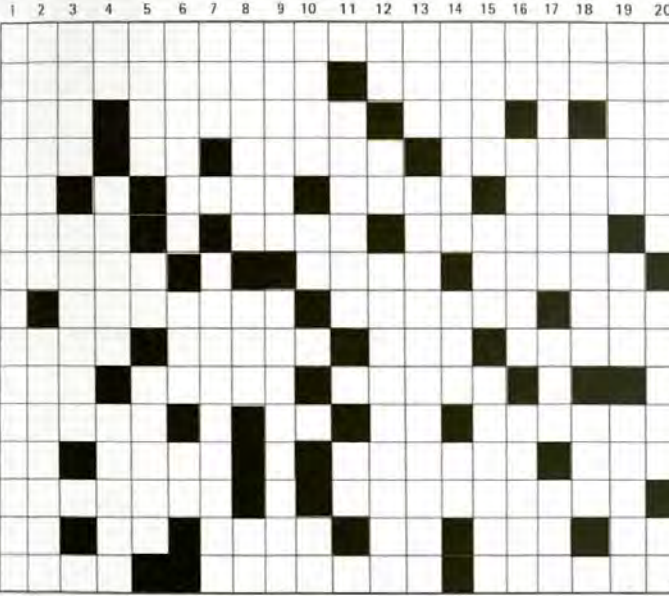
I made a quick priority listing of places I thought I should see and gifts I thought I should get - all in time to catch the afternoon flight back to Istanbul. As soon as the team bus arrived at Şanlıurfa, we scrambled. Our place of rendezvous was the sweet shop due for offering fresh "baklava" only a little while before we had to board the plane.

At the top of my list of places to see was "Balıklı Göl" and the sacred sites around it. Upon arrival there by dolmuş, I got myself a young guide - very young indeed, seven years old! - and, in a very short time, I found out about the history of the area as if listening to a live radio broadcasting of an exiting game.

And at the top of my shopping list was coarse ground red pepper and pistachios! I procured these items from a shop which I set my eyes on after a quick market research in "çarşı". Then on I went to the point of rendezvous; we got on our bus and rode to the airport.

We had to wait while they were fixing an electronic problem on the aircraft we were supposed to board. We watched another aircraft of THY land and take off the short air strip in a way reminding us of the spaceships, dropping off the hardware and two technicians to fix our plane. Next; us the water sports team were on our way home with the films of photograph in our cameras to tell the tale.

I still regret having to leave the GAP area without having done or taken with me three things: First, I missed watching the dawn from atop the Mount Nemrut - a truly unique experience, I'm told - because I traveled to Şanlıurfa apart from the rest of the team. Second, that pistachio sapling I wanted to -but couldn't- take home with me from the fertile expanses of the GAP region. And last, but not the least, that gold medal I missed!

SOLDAN SAĞA

- 1 - "Güldürerek Ahlakı Düzeltir" anlamında, Ozan Santeul'un komediyi betimlemek için tasarladığı ve tiyatrosunun perdesine asma için soyttarı Domenico'ya armağan ettiği, özül söz.
- 2 - "Schindler'in Listesi" ile ünlenen ve son olarak Sefiller'de oynayan aktör; GAP Bölgesindeki illerimizden biri.
- 3 - Panseller topluluğu; Muhayyile; Yasalarla korumaya alınmış alan; Samaryum'un simgesi.
- 4 - Uluslararası Telekomünikasyon Birliği'nin kısaltması; İlgi zamiri; Olgü; Eski Roma'da kanal, hendik ya da yapyazı yolu.
- 5 - Disprosyum'un simgesi; Almanca'da "Hayır"; Sahne zemininin seyirciye en yakın kısmında soldan sağa sahne boyunca uzanan yüksekçe kısım; Orhan..... (1922 doğumlu oyun yazarımız).
- 6 - İstanbul taşımacılık şirketlerinin 1939 yılında birleştirilmelerinden oluşan kuruluşun simgesi; Yapılıms, gerçekleşmiş iş; Üç silahbölirlerden biri.
- 7 - Çoğunlukla gençlerin özel salonlarda oynadıkları bir bilgisayar oyunu; Ünlü bir mizah dergimiz; Tam duygusuzluğa varan gevşeklik, iradesizlikten gelen sürekli cansızlık.
- 8 - Fuat havzası projeleri arasında yer alan bir baraj ve anlama tesisi; Değişken dieng olarak kullanılan ve direnci, bağlantıları sökülmeden ayrılabilen aygıt; Bir ilimizin kısa yazılışı.

- 9 - James..... (1828-1879 yıllarında yaşamış İngiliz denizci ve keşif); Denizcilikte alt kısımda ya da aşağıda bulunan parça için kullanılan sözcük; Kapatılıms bir siyasal parti; Vietnamlı Le hanedanının kurucusu.
- 10 - Bir dönemde türünün en sevilen parçası olan parkı; ABD'de ırmak; Eski dilde on biriken yer, havuz.
- 11 - Aranan bir şeyi bulmaya yardımcı olacak iz, belirti ya da veri; Şarkı, türküz; Yüz, çehre; Erzurum'un bir ilçesi.
- 12 - Bilinmeyen eski bir tarihi anlatımda kullanılan; Babanın erkek kardeşi; Söyleyeni bilinmeyen şiir; Buluk, sıkıntı.
- 13 - Moritanya'da Adrar bölgesinde önemli bir demir madeni; Kyoto'nun kuzeydoğusunda bir Japon tapınağı.
- 14 - Evropiyum'un simgesi; Tunus'un plaka işareti; Patricia..... (1998 yılında Ankara Müzik Festivali'ne gelen ünlü Fransız şarkıcı); Bir akademik ünvan; Kiremitle demirin bileşimlerinden biri; Bir nota.
- 15 - Reich'un başlıca güvenlik örgütünün kısaltması; Kimi iskabil oyunlarında kullanımsı gerekebildiğinden bir tarafta bırakılan kağıtlar; Adıyaman-Göksu..... [GAP'ın Toprak ve Su Kaynaklarını Geliştirme Projelerinden biri]

YUKARIDAN AŞAĞIYA

- 1 - Kasım ayında Ankara'da bir mücevher mağazasının açılışına gelen ünlü top model.
- 2 - Değginlik, ilişkinlik; Tıp'da bir komplekse adım veren Theba'i kahraman.
- 3 - Bir zaman birimi; Bazen süs bitkisi olarak da yetiştirilen otsu bitki ya da çalı.
- 4 - Türk Malı'nın simgesi; Türkler; Yellenme
- 5 - İmmiş, indirilmiş; İşaret, parola, nişan; Kağan (Göktürklerin kurucusu)
- 6 - 1965-1966'da gerçekleştirilen ABD insanlı uzay uçuş programı; Gravimetri aşamalarında kullanılan C.G.S. ivme birimi; Viol ve keman ailesinden çalgıların teknesinin orta bölümünde her iki yanda da bulunan C harfi biçimindeki oyuklar.
- 7 - Bir beyaz eşya markası; 1910-1989 arasında yaşamış, Beşiktaş'ın efsanevi futbolcusu.
- 8 - Togo'da bir kent; Bir kükürt-demir bileşimi; Gözde
- 9 - Gilbert..... (1905-1997 arasında yaşamış, Kaptan kid, Büyük Sirk, Panço Villa'nın Hazineleeri gibi filmlerde oynamış Meksima asıllı film oyuncusu); Karagöz'ün başlığı.
- 10 - Nazım Hikmet'in bir oyunu; Akdeniz'de Fransa'ya bağlı bir ada; Nazi hücum kitası.
- 11 - Yüzgeçsiz bir balık; Vietnam krallık hanedanları.
- 12 - Benzer; Bir haber ajansı; 1606-1669 yılları arasında yaşamış ünlü Hollandalı ressam.
- 13 - İnak, dogma; Gregoride..... (1923-1996 arasında yaşamış ve özellikle sömürge toplumu karşı hicir şiirler içeren bir yazıtın yazarı olan Brezilyalı şair)
- 14 - Rusya'da bir ırmak; Belçika'da bir sayı-yeri; ..P (Bir siyasal partinin)
- 15 - Erzurum'un bir ilçesi; Bir Belçika kentinin Hollandaca adı; Sığırın öd kesesinden çıkan ve halk arasında sarılığa karşı kullanılan bir taş.
- 16 - Bir soru eki; Jean Pierre (1922 doğumlu ünlü Fransız flütçü); Av.
- 17 - Tek tek ya da salkım halinde beyaz, parlak kırmızı ya da pembe çiçekli, karış yapraklı, otsu bitki; Gözyaşı; Eski dilde arka.
- 18 - Ünlü bir otomobil markası; Yufka biçiminde kurutulmuş meyva ezmesi; Alfabe.
- 19 - Büyü, tılsım, sihir; İstanbul Sanayi Odası'nın kısa yazılışı; de Guzman (1913-1966) arasında yaşamış Portekiz Kraliçesi)
- 20 - Daha önce Atatürk Barajı sınırları içinde kalıp yeni değiştirilen ilçe merkezi;PAR (1936 doğumlu filmde çevirmiş Devlet Tiyatrosu Oyuncusu); Yabancı hayvan barınağı.

Bu bulmacanın tümünü doğru cevaplandırarak okuyucular arasında kura ile seçilecek ilk üç okuyucuya, GAP yayınlardan oluşan kitap seti armağan edilecektir. Okuyucuların cevaplarını 15 Aralık 1998 tarihine kadar yandaki adrese göndermeleri gerekmektedir.

ADRES : "GAP Review"
T.C. BAŞBAKANLIK GAP BÖLGE KALKINMA
İDARESİ BAŞKANLIĞI
Cinnah Caddesi Willy Brandt Sokak No: 5
06680, Çankaya-ANKARA

Çıkmış Halkın Cevapları

ÇATOM

Bilgi ve ayni yardımlarınız için
Türkiye Kalkınma Vakfı Diyarbakır Bölge Müdürlüğü'ne
(0.412.235 77 90-91)

veya

GAP İdaresi Şanlıurfa Bölge Müdürlüğü'ne
(0.414.314 17 50)

başvurabilir;

Nakdi yardımlarınızı Türkiye Kalkınma Vakfı
Vakıflar Bankası Finans Market
2002124 No.lu ÇATOM hesabına yatırabilirsiniz.

GAP

Yıl/Year 7
1999

REVIEW

13

**GAP'in kalkınma deneyimi
eğitime dönüşüyor**

YIL / Year 7 • SAYI / Number 13

GAP REVIEW

GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ
BAŞKANLIĞI ADINA SAHİBİ
Publisher on behalf of GAP Regional
Development Administration
BAŞKAN / President
Dr. İ.H. Olcay ÜNVER

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
General Editorial Director
Kaya YAŞINOK

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Managing Editor
Zeynep AKINCI

YAYIN KOORDİNATÖRÜ ve
İNGİLİZCE REDAKTÖR
Editorial Coordinator and
English Editorial
Füsün ORALALP

YAYIN KURULU / Advisory Board
Zeynep AKINCI Can KAFDAĞLI
Aslıhan GÜVEN İbrahim TUĞRUL
Necati ÖZKAN

YAZI KURULU / Editorial Board
Emine AKIN Işıl ZORLUTUNA
Zeynep ÇULHA Selda ÖZDEMİR
Şeniz KOBAL

BÖLGE KOORDİNATÖRÜ
Regional Coordinatör
Erdal ERDEM

ADRES / Address
Willy Brandt Sok. No : 5
Çankaya 06680 ANKARA
Tel : (009 312) 442 23 24 - 440 13 84
Fax: (009 312) 440 13 84
e-mail: gap@servis.net.tr
Internet home page : www.gap.gov.tr.

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Regional Directorate
Urfa Tünel Çıkış Ağzı P.K. 155
63000 ŞANLIURFA
Tel : (009 414) 314 17 50
Fax: (009 414) 313 50 73

GRAFİK TASARIM & BASKI
Rekmay Ltd. Şti. : (312) 231 09 26 - 74

GAP Dergisindeki yazılarda yer alan görüşler yazarlarına aittir. Bu yazılar GAP Dergisi kaynak gösterilmek suretiyle kullanılabilir.

Gönderilen yazılar yayınlanıp veya yayınlanmamasını iade edilmez. Yayın Kurulu gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamamaya ve üzerinde gerekli düzeltmeyi yapmaya yetkilidir.

ISSN 1301-5745

2 KEBAN BARAJI'NIN
25. YAŞI TÖRENLE KUTLANDI
Celebrations for the 25th Service Year of Keban Dam

CUMHURBAŞKANI SÜLEYMAN DEMİREL
BİRECİK BARAJI'NDA
President Demirel Visits Birecik Dam

6 GAP KONUSU OKULLARARASI RESİM,
ŞİİR VE KOMPOZİSYON YARIŞMASI
SONUÇLANDI
GAP Contest in Painting, Poetry and Essay Writing

10 GAP İDARESİ'NİN EĞİTİM YAKLAŞIMI
GAP Regional Development Administrations's
Training Approach

17 BÖLGESEL KALKINMADA
EĞİTİM BOYUTU
Training Dimension in Regional Development

22

ULUSLARARASI ENTEGRE KIRSAL /
BÖLGESEL KALKINMA PLANLAMASI
KURSU ŞANLIURFA'DA YAPILDI

Şanlıurfa Hosted International Training Course on
Integrated Rural/Regional Development Planning

25 ULUSLARARASI KURULUŞLARIN
EĞİTİME YAKLAŞIMLARI
The Approaches of International Organisations on Training

32 ÇOK AMAÇLI TOPLUM
MERKEZLERİNDE (ÇATOM) İNSAN
KAYNAKLARINA VE ÖRGÜTSEL KAPASİTENİN
GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK EĞİTİM
ÇALIŞMALARI

Training Activities in Multi-Purpose Community Centres
(ÇATOM) on the Development of Human Resources and
Institutional Capacity Building

36 TOPLAM KALİTEDE EĞİTİM,
VAZGEÇİLMEZ İKİ OLGU
Training in Total Quality: Two Indispensable Elements

42 "GAP BÖLGESİ İÇİN TARIMSAL
ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME STRATEJİLERİ"
ULUSLARARASI ÇALIŞMA TOPLANTISI
International Workshop on Agricultural Research and
Development Strategies for the GAP Region

59 TARIM PROJELERİ ÇERÇEVESİNDE
GAP İDARESİ EĞİTİM FAALİYETLERİ
GAP Administration's Training Activities within the

**GAP BÖLGESİNDE
MEKANİZASYON DURUMU** 63

State of Mechanisation in the GAP Region

**SESSİZLİĞİN SESİ:
SEVGİ ŞÖLENİ** 68

Sound of Silence: Festivals of
Affection

**DİYARBAKIR'DA SOKAKTA ÇALIŞAN
ÇOCUKLARIN REHABİLİTASYONU PROJESİ** 70

Project on the Rehabilitation of Children Working in
Streets in Diyarbakır

**GENÇTEN GENCE SOSYAL GELİŞİMİ
MARDİN'DE BAŞLIYOR** 73

ÜNİVERSİTELİLER MARDİN'DE!

Social Development Project "From Youth to Youth"
Takes a Start in Mardin University Students Are in Mardin!

HALFETİ'DE ÇALIŞMA TOPLANTISI 77

Workshop in Halfeti

**GAP-GİRİŞİMCİ DESTEKLEME
VE YÖNLENDİRME MERKEZLERİ
ARAMA TOPLANTILARI** 81

GAP Entrepreneur Support and Guidance Centers: Search Meetings

**MISIR'DA YENİDEN YERLEŞİM VE
KIRSAL KALKINMA** 84

Resettlement and Rural Development in Egypt

**ÖZEL VE KAMU SEKTÖRÜ İLE HALK
İŞBİRLİĞİNE ÖRNEK:** 87

"HAYVANCILIK MERKEZİ PROJESİ"

"Stock Breeding Centre Project": An Example of
Public-Private Sector and Local People Cooperation

**"KAMU YÖNETİMİNDE PLANLAMANIN
KURUMSALLAŞMASI" SEMPOZYUMU** 89

Symposium on the Institutionalisation of Planning
in Public Administration

**GAP BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ ARAMA
TOPLANTISI ŞANLIURFA'DA YAPILDI** 90

GAP Region Water Products Search Meeting was Held in Şanlıurfa

OECD-ÜLKE İNCELEMESİ 92

OECD Country Examination

**GÜNEYDOĞU'DA YENİ UFUKLAR PROJESİ
YURTDIŞINA AÇILIYOR...** 93

Project "Nejw Horizons in the Southeast" Opens out to World

**GAP İDARESİ PERSONELİNE YÖNELİK
HİZMETİÇİ EĞİTİM** 96

In-Service Training for the GAP Personnel

GAP ZİYARETLERİ 106

Visits to GAP Region

**GAP FOTOĞRAF SERGİSİNİ
CUMHURBAŞKANIMIZ AÇTI** 108

President Demirel Opens GAP-AFSAD Photo Exhibition

İNSAN KAYNAKLARININ GELİŞTİRMESİ 109

Human Resources Development

**ULUSLARARASI PLATFORMDA
SU KAYNAKLARI** 112

On International Platform

Sayın Okurlarımız,

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (GAP İdaresi) Türkiye'de entegre bölgesel kalkınmayı koordine etme görevi verilen ilk kuruluştur. 1989 yılında kurulan İdare, sürdürülebilir insani gelişmeye ilişkin deneyiminin 10 ncu yılına ulaşmıştır.

GAP İdaresi, "insana yapılan yatırımların sürdürülebilirliğini sağlamak ve bireylerin niteliklerini, yaratıcılıklarını ve uyum sağlama yeteneklerini geliştirebilmenin iki temel taşının eğitim ve öğretim olduğu" anlayışını şiar edinmiştir. Dergimizin 13. sayısında uluslararası camianın eğitim yaklaşımını, GAP İdaresi'nin eğitim etkinliklerini ve yeni kurulan Uluslararası Eğitim Programı'nın amaç ve hedefleri ile Toplam Kalite yönetiminde eğitim-öğretim rolünü irdeledik.

Katkıda bulunanlara teşekkürlerimizi sunarız.

Saygılarımızla,
"GAP Dergisi"

Dear Reader

Southeastern Anatolia Regional Development Administration (GAP Administration) is the first institution of Turkey entrusted integrated regional development. It was founded in 1989 and is celebrating its 10th year of experience focusing on sustainable human development.

The GAP Administration has an understanding that "education and training are the two cornerstones to secure investment in people and enhance their qualifications, creativeness and adaptability". In this 13th issue of our Review, we have given ample space to training approaches of international community, the training activities of GAP Administration, the recently developed International Training Program and therole of training and education in Total Quality Management.

Our thanks are due to those who have contributed.

With best regards,
"GAP Review"

KEBAN BARAJI'NIN 25. YAŞI TÖRENLE KUTLANDI

Celebrations for the 25th Service Year of Keban Dam

Cumhurbaşkanı Demirel, "1936'da zamanın Sovyet Büyükelçisi, Dinyeper Nehri üzerindeki barajları anlattığı zaman Atatürk, Sanayi Bakanı Celal Bayar'ı çağırarak 'Elektrik istiyorum' demiş. İşte 'elektrik istiyorum'un cevabı budur. Bu, yerine gelmiş bir vasiyettir." dedi.

HE President Demirel cited the following anecdote in the ceremony: "In 1936, listening to the Soviet Ambassador of the time when he spoke of the dams on the river Dnieper, Atatürk called Celal Bayar, the Minister of Industry, and said 'I want electricity'. This is electricity. So Atatürk's desire has been fulfilled."

Keban Barajı'nın hizmete girişinin 25. yıldönümü Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in de katıldığı bir törenle, 20 Haziran 1999 günü Keban'da kutlanmıştır. Törene Devlet Bakanı Mustafa Yılmaz, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Cumhuriyetçi Ersümer, eski Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) bürokratları ile devlet erkani ve bu projede emeği geçenler katılmıştır.

Fırat üzerindeki barajların GAP'ın temellerini oluşturduğunu ve Cumhuriyetin kendinden sonraki en büyük eseri olan GAP'ın 10 yıl içinde bitirilmesinin gerekliliğini MGK'ya ve Bakanlar Kurulu'na kendisinin önerdiğini söyleyen Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, GAP İdaresi hakkındaki düşüncelerini de "GAP İdaresi'nin çalışmalarını dikkatle ve takdirle izliyorum. Bir topyekün

25th service year of the Keban Dam was celebrated on 20 June 1999. Present at the ceremony were HE President Süleyman Demirel, State Minister Mustafa Yılmaz, Energy and Natural Resources Minister Cumhuriyetçi Ersümer, former senior level officials of the State Hydraulic Works (DSİ) and others who contributed to the project.

President Demirel stressed that the dams on the Euphrates are the pillars of the GAP and reminded that he personally proposed to the National Security Council and the Council of Ministers that the GAP, as the most ambitious endeavor of the Republic, should be completed within 10 years at most. As to the work of the GAP Administration, President Demirel said "I am closely and

kalkınma ve iyileştirme projesi olan GAP başarı ile yürüyor" sözleriyle ifade etmiştir.

Törene katılan Devlet Bakanı Mustafa Yılmaz, halka hitaben yaptığı konuşmada "1930'larda Atatürk'ün ülkemiz ve komşularımızı da içine alan tüm bölgemiz için temenni ettiği ve yapımını başlattığı uygarlık denizi ülküsü GAP'la gerçekleşti" diyerek GAP'ın, artık insan merkezli, insani değerlere öncelik veren bir kalkınma anlayışını benimseyişi için örnek bir proje olduğunu vurgulamıştır.

12 Haziran 1966'da yapımına başlanan ve 1974'de hizmete giren Keban Barajı ve Hidroelektrik Santrali, üretime başlamasının 25.yılında, yaklaşık 148 milyar kWh enerji üretimiyle, ekonomiye 7.5 milyar dolarlık katkı sağlamış, 63 872 ha'lık bir alanın da sulanmasını mümkün kılmıştır. Fırat Nehri üzerinde inşa edilen ve 300 milyon \$'a mal olan tesis ile Güneydoğu Anadolu Projesinin de bir anlamda temelleri atılmıştı. Keban Barajı, şimdiye kadar elde edilen enerji geliri gözönüne alındığında kendini çoktan amorti etmiştir. Keban Barajı ve HES'in açılmasıyla birlikte, Fırat Nehri üzerinde "Altın Kelepçeler" olarak adlandırılan, Karakaya, Atatürk, Birecik ve Karkamış barajlarının yapımı da gündeme gelmiştir. Bunlardan Atatürk ve Karakaya Barajlarında üretime geçilmiş ve hizmete girdikleri tarihten bugüne kadar gerçekleştirilen hidroelektrik üretimi 151.2 milyar kWh. ulaşmış ve parasal değeri de yaklaşık 9 milyar dolar olmuştur. Karkamış ve Birecik barajlarının inşaatları devam etmektedir.

appraisingly following the activities of the GAP Administration. As a full-fledged development and improvement project, the GAP is in good progress."

Also present at the ceremony, State Minister Mustafa Yılmaz said: "The GAP is the materialisation of the idea of the "sea of civilisation" which Atatürk had wished for the country and also for our neighbors." State Minister Yılmaz said that the GAP is a "best practice" for its development philosophy which exalts the human being and human values.

“ 1930'larda Atatürk'ün
ülkemiz ve komşularımızı
da içine alan tüm
bölgemiz için temenni
ettiği ve yapımını başlattığı
uygarlık denizi ülküsü
GAP'la gerçekleşti”

"The GAP is the
materialisation of the idea
of the "sea of civilisation"
which Atatürk had wished
for the country and also for
our neighbours”

Construction of the Keban Dam had been started in 12 June 1966. The dam became operational in 1974. For the last 25 years since the Dam has been in operation, it contributed 7.5 billion dollars to the economy by generating about 148 billion kWh energy and brought 63 872 hectares of land under irrigation. The dam on the Euphrates which cost 300 million dollars can be seen as the foundation of the Southeastern Anatolia Project.

Considering its energy output, the dam has long paid for itself. It was after the completion of the Keban Dam that the idea of "golden handcuffs" consisting of the dams of Karakaya, Atatürk, Birecik and Karkamış reinforced its place in the agenda. Out of these, Atatürk and Karakaya dams are already in operation, contributing 9 billion dollars to the national economy with their energy production totalling to 151.2 billion kWh. Constructions are in progress for Karkamış and Birecik Dams.

CUMHURBAŞKANI SÜLEYMAN DEMİREL BİRECİK BARAJI'NDA *President Demirel Visits Birecik Dam*

6 Haziran 1999 tarihinde Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in huzurunda yapılan bir törenle, Birecik Barajı inşaatında Fırat Nehri'nin akışı sol sahil yatağından sağ sahil yatağına çevrilmiştir.

On 6 June 1999, with a ceremony at the presence of HE President Demirel, the flow of the river Euphrates was diverted for Birecik Dam construction purposes.

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel törenden sonra, Karkamış Barajı ve HES inşaatına giderek burada incelemelerde bulunmuştur.

Birecik Barajı inşaatı 2 aşamalı olarak planlanmıştır. Buna göre nehrin derivasyonu da iki aşamalı olarak yapılacaktır. 4 Nisan 1996-6 Haziran 1999 tarihlerini kapsayan ilk aşamada; nehrin sağ sahilinde yer alan tüm beton yapılar tamamlanarak, sağ sahil dolgusu da 353 00 kotuna kadar getirilmiştir.

İkinci aşama nehir derivasyonu ise, 6 Haziran-7 Aralık 1999 tarihlerini kapsamaktadır. Bu aşamada Fırat Nehri ana yatağında yer alan ve sol sahil baraj dolgusu olarak adlandırılan dolgu yapımı gerçekleştirilecektir.

Following the ceremony, President Demirel made a visit also to the construction site of the Karkamış Dam and HEPP.

The construction of the Birecik Dam will proceed in two stages. According to the original plan, the diversion of the river will be realised in two stages as well. During the first stage which covered the period 4 April 1996 - 6 June 1999 all concrete structures on the right bank of the river were completed and the filling on the same bank reached the altitude 353 metres.

The second stage of flow diversion will take place between 6 June 1999 - 7 December 1999. At this stage, the filling of the left bank will be completed.

GAP KONULU OKULLARARASI RESİM, ŞİİR VE KOMPOZİSYON YARIŞMASI SONUÇLANDI

GAP Contest in Painting, Poetry and Essay Writing

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı'nın Güneydoğu Anadolu Projesini yeni nesillere daha iyi tanıtmak ve benimsetmek amacıyla her sene düzenledikleri geleneksel "GAP Konulu Resim, Şiir, Kompozisyon Yarışmaları"nın bu yıl sekizincisi yapılmıştır.

The GAP Administration and the Ministry of Education have realised this year the 8th of their "GAP Painting, Poetry and Essay Writing Contest". The objective of the contest is to introduce the GAP better and with its various features to younger generations.

Ödül kazanan öğrenci ve öğretmenlerden oluşan 72 kişilik heyet 21 Mayıs 1999 günü Anıtkabir'i ziyaretten sonra, Cumhurbaşkanı Süleyman DEMİREL, GAP'tan Sorumlu Devlet Bakanı Mustafa YILMAZ, Milli Eğitim Bakanı Metin BOSTANCIOĞLU, ve GAP İdaresi Başkanı Sayın Dr. Olcay ÜNVER tarafından kabul edilmişlerdir.

Yarışmada derece alanlara ödülleri, aynı gün törenle GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı binasında verilmiştir. Türkiye derecelerini kazanan öğrenciler para, GAP illeri birincileri ise 8 aylık eğitim bursu ile ödüllendirilmişlerdir

Öğrenci ve öğretmenlerden oluşan heyet daha sonra GAP Bölgesi'ni görmek amacıyla 23-25 Mayıs 1999 tarihleri arasında Şanlıurfa'ya götürülmüşlerdir.

A group of 72 consisting of prize winner students and their teachers were in Ankara on 21 May 1999. The group first visited the Mausoleum of Atatürk and was then received by HE President Demirel, Mustafa Yılmaz, the State Minister in Charge of GAP, Education Minister Metin Bostancı and GAP President Dr. İ.H. Olcay Ünver.

The winners of the contest were given their prizes on the same day at a ceremony organised in the GAP Administration. Prizes included cash for the national winners and 8 months education scholarships for those who were at the top in GAP provinces.

The group was then taken to Şanlıurfa to make a tour of the project area from 23 to 25 May 1999.

TÜRKİYE GENELİNDE "GAP" KONULU YARIŞMADA DERECE ALAN ÖĞRENCİLER

RESİM DALINDA TÜRKİYE DERECELERİ

DERECELER	ÖĞRENCİNİN ADI	OKUL
Türkiye Birincisi	Sıla ODABAŞI	Kooperatifler İlköğr. Yenimahalle ANKARA
Türkiye İkincisi	Funda BABAYİĞİT	Özel Doğu İlköğr. Acıbadem İSTANBUL
Türkiye Üçüncüsü	İrem KILINÇ	Özel Surgurbey İlköğretim NİĞDE

RESİM DALINDA GAP İLLERİ BİRİNCİLERİ

DERECELER	ÖĞRENCİNİN ADI	OKUL
SİİRT İl Birincisi	Derya DAĞDELEN	Ş.P.H.Ş. İlköğr. SİİRT
ADİYAMAN İl Birincisi	Filiz SARIASLAN	Hürriyet İlköğr. ADİYAMAN
KİLİS İl Birincisi	Gamze ÖNDEŞ	K. Özel Mehmet Döğme İlköğr.-KİLİS
BATMAN İl Birincisi	Görkem AYDIN	T.E.D İlköğr. BATMAN

LIST OF TOP RANKS IN THE GAP CONTEST

PAINTING: COUNTRY

RANK	NAME OF THE STUDENT	SCHOOL
First	Sıla Odabaşı	Kooperatifler Basic Education School Yenimahalle/ANKARA
Second	Funda Babayigit	Private Doguş Basic Education School Acıbadem/İSTANBUL
Third	İrem Kılınç	Private Sungurbey Basic Education School NİĞDE

PAINTING: GAP PROVINCES

SİİRT	Derya Dağdelen	SPHŞ Basic Education School SİİRT
ADİYAMAN	Filiz Sarıaslan	Hürriyet Basic Education School ADİYAMAN
KİLİS	Gamze Öndeş	Private M. Döğme Basic Education School KİLİS
BATMAN	Görkem Aydın	Turkish Education Assoc. Basic Education School BATMAN

GAZİANTEP İl Birincisi	Elvin AKKAN	G.Kolej Vakfı Özel İlköğ.- Şehitkamil/ GAZİANTEP
ŞANLIURFA İl Birincisi	Zeynep DEMİRCİ	Profilo İlköğ. ŞANLIURFA
DİYARBAKIR İl Birincisi	İpek ÇOLAK	Özel Amid İlköğ. DİYARBAKIR
ŞIRNAK İl Birincisi	Ali KABUL	İstiklal İlköğ. ŞIRNAK
MARDİN İl Birincisi	Meltem KAYASAROĞLU	Vali Aladdin Turhan İlköğ.-MARDİN

GAZİANTEP	Elvin Akkan	G. Kolej Basic Education School GAZİANTEP
ŞANLIURFA	Zeynep Demirci	Profilo Basic Education School ŞANLIURFA
DİYARBAKIR	Ipek Çolak	Private Amid Basic Education School DİYARBAKIR
ŞIRNAK	Ali Kabul	İstiklal Basic Education School ŞIRNAK
MARDİN	Meltem Kayasaroğlu	Vali Alaeddin Turan Basic Education School MARDİN

ŞİİR DALINDA TÜRKİYE DERECELERİ

DERECELER	ÖĞRENCİNİN ADI	OKUL
Türkiye Birincisi	Nilay GEYLANLI	A.Şehitleri Anadolu Lisesi-MANİSA
Türkiye İkincisi	Derya ARSLAN	Seyhan Rotary A.Lisesi-ADANA
Türkiye Üçüncüsü	Arzu DOĞMUŞ	G.T.Holzgartenschuk Nürnberg/ALMANYA

POETRY: TURKEY

RANK	NAME OF THE STUDENT	SCHOOL
First	Nilay Geylanlı	Şehitler Anadolu High School MANİSA
Second	Derya Arslan	Seyhan Rotary High School ADANA
Third	Arzu Doğmuş	G.T. Holzgartenschuk GERMANY

ŞİİR DALINDA GAP İLLERİ BİRİNCİLERİ

DERECELER	ÖĞRENCİNİN ADI	OKUL
ŞİİRT İl Birincisi	Ali AKTUĞ	Org. Eşref Bitlis İlköğ.-ŞİİRT
ADİYAMAN İl Birincisi	Güneş BULUT	Özel İdare İlköğ. ADİYAMAN
KİLİS İl Birincisi	Mehtap ÇAKMAK	Ekrem Çetin İlköğ.-KİLİS
BATMAN İl Birincisi	Hüseyin EROĞLU	Milli Eğitim Vakfı İlköğ.-BATMAN
GAZİANTEP İl Birincisi	Fatih KARAKUZU	Merkez İlköğ. Araban GAZİANTEP
ŞANLIURFA İl Birincisi	Derya KORKMAZ	Merkez İlköğ. ŞANLIURFA

POETRY: GAP PROVINCES

ŞİİRT	Ali Aktuğ	Eşref Bitlis Basic Education School ŞİİRT
ADİYAMAN	Güneş Bulut	Private Administration Basic Education School ADİYAMAN
KİLİS	Mehtap Çakmak	Ekrem Çetin Basic Education School KİLİS
BATMAN	Hüseyin Eroğlu	National Education Foundation. Basic Education School BATMAN
GAZİANTEP	Fatih Karakuzu	Merkez Basic Education School GAZİANTEP
ŞANLIURFA	Derya Korkmaz	Merkez Basic Education School ŞANLIURFA

DİYARBAKIR İl Birincisi	Sema GÜMÜŞCÜ	Diyarbakır İlköğr. DİYARBAKIR
ŞIRNAK İl Birincisi	Nezir TAŞAR	Ş.Ç.P. Lisesi ŞIRNAK
MARDİN İl Birincisi	Dilek TUĞBA	Merkez İlköğr. MARDİN

DİYARBAKIR	Sema Gümüşcü	Diyarbakır Basic Education School DİYARBAKIR
ŞIRNAK	Nezir Taşar	Ş.Ç.P. High School ŞIRNAK
MARDİN	Dilek Tuğba	Merkez Basic Education School MARDİN

KOMPOZİSYON DALINDA TÜRKİYE DERECELERİ

DERECELER	ÖĞRENCİNİN ADI	OKUL
Türkiye Birincisi	Esen GENÇ	H.M.Koçarslan A.Lisesi-KİLİS
Türkiye İkincisi	Mevlûde KAVAK	Anadolu Kız Meslek Lisesi-SİVAS
Türkiye Üçüncüsü	Zeynep SEVEN	Ordu Lisesi ORDU

KOMPOZİSYON DALINDA GAP İLLERİ BİRİNCİLERİ

DERECELER	ÖĞRENCİNİN ADI	OKUL
SİİRT İl Birincisi	Veysel YÜKSEL	Atatürk Anadolu Lisesi-SİİRT
ADİYAMAN İl Birincisi	Sıdika KABLAN	A. Atatürk Lisesi ADİYAMAN
KİLİS İl Birincisi	Esen GENÇ	H.M.Koçarslan A.Lisesi-KİLİS
BATMAN İl Birincisi	Yunus DEMİR	B. Fatih Lisesi BATMAN
GAZİANTEP İl Birincisi	Meltem KILINÇ	Araban Lisesi Araban/GAZİANTEP
ŞANLIURFA İl Birincisi	Nurşen ÇANAKÇIOĞLU	ÇEAŞ Ş. Anadolu Lisesi-ŞANLIURFA
DİYARBAKIR İl Birincisi	Pervin ÇAKAR	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi-DİYARBAKIR
ŞIRNAK İl Birincisi	Fahrettin TAŞAR	Ş. Anadolu Lisesi ŞIRNAK
MARDİN İl Birincisi	Zeynep DUYAN	Mardin Lisesi MARDİN

ESSAY WRITING: TURKEY

RANK	NAME OF THE STUDENT	SCHOOL
First	Esen Genç	H.M. Koçarslan Anadolu High School KİLİS
Second	Mevlude Kavak	Anadolu Girls Vocational High School SİVAS
Third	Zelnep Seven	Ordu High School ORDU

ESSAY WRITING: GAP PROVINCES

SİİRT	Veysel Yüksel	Atatürk Anadolu High School SİİRT
ADİYAMAN	Sıdika Kaban	A.Atatürk High School ADİYAMAN
KİLİS	Esen Genç	H.M. Koçarslan High School KİLİS
BATMAN	Yunus Demir	B. Fatih High School BATMAN
GAZİANTEP	Meltem Kılınç	Araban High School Araban / GAZİANTEP
ŞANLIURFA	Nurşen Çanakçıoğlu	ÇEAŞ. Anadolu High School ŞANLIURFA
DİYARBAKIR	Pervin Çakar	Anadolu Fine Arts High School DİYARBAKIR
ŞIRNAK	Fahrettin Taşar	Ş. Anadolu High School ŞIRNAK
MARDİN	Zeynep Duyan	Mardin High School MARDİN

makale

Füsün ORALALP

GAP Bkl Uluslararası Eğitim Programı
Uzman,
GAP-RDA International Training
Programme, Specialist

GAP İDARESİ'NİN EĞİTİM YAKLAŞIMI

GAP Regional Development Administrations's Training Approach

Bölgesel kalkınma çeşitli kaynakların geliştirilmesini içeren ve zaman içinde kaynak temeli genişledikçe gerçekleşen bir süreçtir. Su, çevre, enerji, insan ve finansman kaynakları, ciddi bir planlama ile geliştirilmezlerse, kalkınmanın sınırlarını daraltabilirler. Bunlar, geliştirmenin doğrudan üzerinde yapılabildiği kaynak grubuna göre daha kritik nitelik arz ederler.

GAP Master Planı'nda, insan kaynaklarını geliştirmenin önemli vurgulanırken, "İnsan kaynaklarının gelişimi, yalnızca bölgesel kalkınma için değil, daha önemlisi kendi başına bir amaçtır", denilmekte ve insan kaynaklarının geliştirilmesi ile Bölge dışına net göç eğilimini tersine çevirmenin ve Bölge içindeki insan gücünü geliştirmenin hedeflendiği vurgulanmaktadır. Bu hedeflere varmak için eğitim ve sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi, teknik eğitim ve öğretimin teşviki, yaygın eğitimin desteklenmesi, yüksek düzeyde işlevleri yerine getirecek tesislerin kurulması önerilmektedir.

Regional development is a process which involves the development of various resources and which is materialised as its resource base is widened. Unless water, environment, human and financial resources are developed under a serious planning, they may confine the potential boundaries of development. These resources are of a more critical nature than others upon which development activities apply more directly.

"İnsan kaynaklarının gelişimi, yalnızca bölgesel kalkınma için değil, daha önemlisi kendi başına bir amaçtır"

"Development of human resources is not only a tool for regional development but an end by itself"

While underlining the importance of the development of human resources, the GAP Master Plan states that the "development of human resources is not only a tool for regional development but an end by itself". The plan also stresses that the development of human resources will be instrumental in reversing the trend of outmigration and enhancing the capacity of the people living in the Region. These aims require the improvement of education and

health services, encouragement of technical training, support to extended education and establishment of facilities which are capable of serving for high level functions.

Dünyanın en büyük bölgesel kalkınma projeleri arasında sayılan GAP'in koordinasyonundan sorumlu GAP Bölge Kalkınma İdaresi (GAP-BKİ), Projenin uygulama süreci boyunca edinilen deneyim ve birikimin, eğitim yoluyla, ulusal ve uluslararası camiyla paylaşılmasını ve projenin uygulayıcı kadrolarının kapasitesinin güçlendirilmesini "Projenin sürdürülebilirliği" açısından önemli ve gerekli görmektedir. Bunun yanı sıra GAP BKİ, GAP'ın, eğitim boyutu ile, ulusal ve uluslararası camiaya açılmasının hem Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin hem de Türkiye'nin bölgede bir çekim merkezi olması yönündeki çabaları güçlendireceğini ve Bölge'nin stratejik önemini artıracaklarını öngörmektedir.

GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGESEL KALKINMA İDARESİ ULUSLARARASI EĞİTİM PROGRAMI (GAP BKİ UEP)

GAP BKİ, uluslararası platformda kurduğu (İsrail'in Dışişleri ve Tarım Bakanlıkları, Uluslararası Kurak Alanlarda Tarımsal Araştırmalar Merkezi-ICARDA) ve kurma aşamasına geldiği (Arizona State University, San Diego State University, Tennessee Valley Authority, vb.) stratejik ortaklıklarla, uluslararası işbirliğini eğitim alanında uygulama potansiyeli kazanmıştır.

Mevcut işbirliği potansiyelini değerlendirmek amacıyla GAP BKİ bünyesinde GAP-BKİ Uluslararası Eğitim Programı (GAP BKİ UEP) oluşturulmuştur

GAP BKİ UEP konu ile ilgili yerli ve yabancı kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde, GAP BKİ'nin ve Bölge'de görev yapan diğer kamu/özel kuruluşların (DSİ, GAP Sulama Birlikleri, Türkiye Kalkınma Vakfı, vb) deneyim ve bilgi birikiminin, kalkınma yaklaşımlarının, insan kaynakları kapasitesinin uluslararası ve ulusal camiaya aktarımını olanaklı kılacak ve teknik kapasitelerini geliştirecek bir yapılanma oluşturmayı ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi

The GAP-RDA is in charge of coordinating one of the largest regional development projects in the world. The Administration considers as essential for the sustainability of the project to share the experience of project implementation with national and international circles through training and to enhance the capacity of those in charge of implementing the project. Furthermore, the GAP-RDA considers that opening the GAP out to the nation and to the world with its training dimension will support the efforts for making the country and the Region a centre of attraction and enhance its strategic importance as well.

GAP REGIONAL DEVELOPMENT ADMINISTRATION INTERNATIONAL TRAINING PROGRAMME (GAP-RDA ITP)

With its strategic partnerships already established (with the Israeli Ministry of Foreign Affairs and the International Centre for Agricultural Research in Dry Areas -ICARDA-) or about to be established (with the Arizona State University, San Diego University, Tennessee Valley Authority, etc.) the GAP-RDA has acquired the potential of practising international cooperation in the field of training.

The GAP-RDA has set up an International Training Programme (GAP-RDA ITP) to fully utilise the existing potential for cooperation.

The GAP-RDA ITP aims, in cooperation with relevant national and international organisations and agencies, to set up a structure which makes it possible to convey the experience, knowledge, development approaches and human resources capacities of governmental and non-governmental organisations active in the Region (State Hydraulic Works, GAP Irrigation Unions, Development Foundation of Turkey, etc.) to the national and international community and to contribute to the

kalkınma programının sürdürülebilirliğini sağlama hedefine eğitim bileşeniyle hizmet etmeyi amaçlamaktadır.

GAP BKİ ULUSLARARASI EĞİTİM PROGRAMININ AMAÇLARI

GAP BKİ Uluslararası Eğitim Programı'nın (GAP UEP) başlıca amaçları,

- * Mevcut uluslararası stratejik işbirliklerini geliştirmek ve yeni işbirliği olanakları araştırıp, kurarak GAP'ın ve GAP Bölgesi'nin tanıtımına eğitim boyutunu katmak;
- * GAP'ta edinilen bilgi, birikim ve deneyimleri eğitim programları çerçevesinde, ulusal ve uluslararası platformlarda kuruluş, kişi ve üniversitelerle paylaşmak;
- * GAP BKİ'nin uzmanlığı dışındaki alanlarda da, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği halinde, GAP Bölgesi'nin ve Türkiye'nin stratejik konumunu ve görece üstünlüklerini (Türkî Cumhuriyetlere dil ve kültür açısından yakınlığı; Orta Doğu, Balkan, Akdeniz ülkeleri ile tarihi bağları ve coğrafi yakınlığı gibi) eğitim hizmetine yönelik olarak değerlendirmek;
- * Bilgi ve teknoloji transferinde uluslararası etkileşimi sağlamak olarak özetlenebilir.

GAP BKİ ULUSLARARASI EĞİTİM PROGRAMININ HEDEFLERİ

GAP BKİ UEP'nin hedefleri:

- * Bölge'de insan kaynaklarının geliştirilebilmesi için eğitim gereksiniminin belirlenmesi;
- * Kalkınmanın temel kavramları ve teknik dil konusunda GAP'ın uygulayıcı kuruluşları, yerel idareler, sivil toplum örgütleri ve diğer kurumlar arasında ortak bir anlayış yaratılması;

sustainability of regional development through training dimension.

OBJECTIVES OF GAP-RDA'S INTERNATIONAL TRAINING PROGRAMME

* To further develop existing strategic international cooperation and to incorporate training dimension to the GAP advocacy by seeking and establishing new cooperation frameworks;

* To share the knowledge and experience obtained in the GAP with other individuals, organisations and universities at international platforms within the framework of training programmes;

* In areas falling out of the scope of the GAP-RDA's direct expertise, to capitalise on the strategic importance and comparative advantage of the GAP Region and Turkey through training services in cooperation with national and international organisations (i.e. Turkey's linguistic and cultural affinity with the Turkic Republics, her geographical proximity and historical ties with the countries of the Middle East, Mediterranean and the Balkans);

* To ensure international interaction in the transfer of knowledge and technology.

TARGETS OF THE GAP-RDA'S INTERNATIONAL TRAINING PROGRAMME

* To identify the training needs of the region in terms of human resources development;

* To create a common understanding among the GAP's implementing agencies, local governments, non-governmental organisations and others in terms of the basic concepts of the GAP and technical language;

- * Kâr amacı gütmeyen bir Uluslararası Eğitim Programının oluşturulması;
 - * Mevcut stratejik işbirliklerinin ortak eğitim programlarına dönüştürülmesi;
 - * Ulusal ve uluslararası kaynakların harekete geçirilerek orta ve uzun dönemde finansman açısından kendine yeterli bir model oluşturulması;
 - * GAP içinde ve dışında (ulusal, yabancı) potansiyel eğiticilerin belirlenmesi;
 - * Ulusal ve uluslararası hedef kitle ve çeşitli yararlanıcılar için modüler ve ihtiyaca göre hazırlanacak eğitim programlarının sunulması;
 - * GAP Uluslararası Eğitim Merkezi'nin (GAP UEM) yapılandırılması.
 - * GAP UEM bünyesinde bir Enformasyon ve Dokümantasyon Birimi'nin kurulması ve araştırmacılara kırsal/bölgesel kalkınma ve GAP'a ilişkin belge ve bilgiyi sağlayacak bir merkez oluşturulmasıdır.
- * Development of a non-profit International Training Programme;
 - * To transform existing strategic cooperation into joint training programmes;
 - * To create a financially self sustainable model in short and medium terms by mobilising national and international resources;
 - * To identify potential trainers (national or foreign) either within or outside the GAP;
 - * To prepare need oriented modular training programmes for national-international target groups and various beneficiaries;
 - * To lay down the structure of the GAP International Training Centre (GAP ITC);
 - * To set up an Information and Documentation Unit within the Centre to provide researchers information and relevant documents on rural/regional development and the GAP.

GAP BKİ ULUSLARARASI EĞİTİM PROGRAMININ ETKİNLİKLERİ

I. ABD ÜNİVERSİTE VE KURULUŞLARI İLE ORTAK DÜZENLENECEK EĞİTİM PROGRAMLARI

GAP BKİ'nin bu programlardaki uzun erimli hedefi, Bölge ülkelerinin çok uluslu eğitim programlarına katılımını sağlayarak Bölge ülkelerinden gelecek uzmanlar arasında işbirliği ortamını güçlendirmek ve Bölge barışının sağlanmasına katkıda bulunmaktır. Bu işbirliği çerçevesinde gerçekleştirilmesi öngörülen etkinliklerde hedefler:

- * ABD'nin GAP'a dönük ilgisini ortak eğitim programları yoluyla iki ülke arasındaki karşılıklı işbirliği ve anlayış zeminini geliştirme amacıyla yönlendirmek;

ACTIVITIES UNDER THE GAP-RDA ITC

I. TRAINING PROGRAMMES TO BE ORGANISED TOGETHER WITH THE US UNIVERSITIES AND ORGANISATIONS

The long term objective of the GAP-RDA in these programmes is to include the countries of the region in multi-national training programmes to create an atmosphere of cooperation and thus contribute to peace in the region. Accordingly, the activities envisaged within this framework will have the following targets:

- * To orient the US interest in the GAP so as to develop mutual cooperation and understanding between the two countries through joint training programmes;

* Sertifikalı eğitim programları ile GAP BKİ'nin ve diğer kurum/kuruluş/kişilerin kurumsal ve teknik kapasitesilerinin geliştirilmesine katkıda bulunmak;

* GAP'ın uygulayıcı kuruluşları arasında ortak bir yönetsel ve teknik dil yaratmak ve kalkınma kavramlarında uluslararası kullanımlara ve yaklaşımlara aşinalık sağlamaktır.

• ARIZONA DEVLET ÜNİVERSİTESİ (ASU)

ASU ile işbirliğinde temel olarak iki perspektif bulunmaktadır:

* Ortak Eğitim Programları Düzenlemek: 1999'da Bölge'de Turizm Planlaması, Agro-Sanayii, Çevre-Mimarlık konularında; ayrıca, ABD'de disiplinlerarası olmak üzere kurslar planlanmaktadır. ASU ile bu çerçevede yapılacak işbirliği ortaklık zemininde olacak ve düzenlenecek kurslarda ASU-GAP-BKİ ortak sertifika verecektir.

* Ortak Proje Geliştirip Fon Arama: ASU ile işbirliğinin bir diğer boyutu da, ortak araştırma projeleri geliştirmek ve bunun için fon arama olacaktır.

• ST. DIEGO DEVLET ÜNİVERSİTESİ (SDSU)

SDSU, GAP Bölgesi'nde bir irtibat bürosu açmayı planlamakta ve GAP BKİ ile işbirliğini geliştirmek konusunda istekli görünmektedir.

SDSU ile işbirliğinde temel olarak iki açılım bulunmaktadır:

* Ortak Eğitim Programları Düzenlemek: SDSU ile eğitim programları çerçevesinde, özellikle Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan gibi Türki Cumhuriyetlere dönük projeleri ortak gerçekleştirme olanağı bulunmaktadır.

* To contribute to the development of institutional and technical capacities of the GAP-RDA and other organisations and agencies through training programmes which award certificates;

* To reach to a common managerial and technical language for the implementing agencies of the GAP and to familiarise such agencies with international approaches and concepts of development.

• ARIZONA STATE UNIVERSITY (ASU)

The cooperation with the ASU is based on two main perspectives:

* Joint Training Programmes: Courses are being planned for 1999, covering such areas as Tourism Planning, Agro-Industries and Environment-Landscape Design as well as an interdisciplinary one in the US. The cooperation with the ASU will be based on the concept of partnership and participants will be awarded ASU/GAP-RDA certificates.

* Joint Project Development and Fund Seeking: Another dimension of cooperation with the ASU is the development of joint research projects and seeking funds for such projects.

• SAN DIEGO STATE UNIVERSITY (SDSU)

The SDSU is planning to open a liaison office in the GAP Region and seems eager to develop its cooperation with the GAP-RDA.

The cooperation with the SDSU has two basic perspectives:

* Joint Training Programmes: There is the possibility of developing joint projects for the Turkic Republics such as Kyrgisistan, Uzbekistan and Turkmenistan under the training programmes organised with the SDSU.

* Ortak Proje Geliştirip Fon Aramak: SDSU ile işbirliğinin bir diğer boyutu da, ortak proje geliştirme ve fon yaratma konusunda olacaktır.

* Joint Project Development and Fund Seeking: Another dimension of cooperation with the SDSU is the development of joint research projects and seeking funds for such projects.

ASU, SDSU ve GAP BKİ UEP'in üçlü ortaklık şeklinde eğitim programları düzenleme ve proje yapma istekleri vardır.

The ASU, SDSU and the GAP-RDA are interested in developing training programmes and preparing projects on a tripartite basis under the ITP.

• TENNESSEE VADİSİ OTORİTESİ (TVA)

• TENNESSEE VALLEY AUTHORITY (TVA)

TVA da eğitim konusunda GAP BKİ ile işbirliğine isteklidir. TVA'nin özellikle Kaynak Yönetimi konusundaki uzmanlığının eğitim programlarına dönüştürülerek, GAP Bölgesi'nde bu uzmanlıktan yararlanılması düşünülmektedir. Entegre Kaynak Yönetimi konusunda "Su Kaynaklarının Planlanması ve Geliştirilmesi", "Toprak Kaynakları Planlanması ve Geliştirilmesi", "Ekonomik Kalkınma Planlaması", "Proje Yönetimi ve Finansman Yardımı" gibi konularda ortak eğitim programları düzenlenmesi planlanmaktadır.

The TVA is also interested in cooperating with the GAP-RDA on training issues. What is particularly considered here is the translation of the TVA's expertise in Resource Management into training programmes to be utilised in the GAP Region. The plans are for organising joint training programmes under the broad heading "Integrated Resource Management" which includes such more specific issues as "Planning and Developing Water Resources", "Planning and Development of Land Resources", "Planning for Economic Development" and "Project Management and Financial Assistance."

II. ULUSLARARASI KURULUŞLARLA ORTAK EĞİTİMLER

II. JOINT TRAINING WITH INTERNATIONAL ORGANISATIONS

1) AVRUPA BİRLİĞİ (AB)

1) EUROPEAN UNION (EU)

AB, GAP BKİ aracılığıyla Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde AB Akdeniz Ortaklığı çerçevesinde fon kullandırma konusunda istekli görünmektedir. Bu potansiyeli değerlendirmek amacıyla GAP BKİ tarafından hazırlanan ve 7 Haziran 1999'da AB Komisyonunun Türkiye nezdindeki temsilciliğine sunulan 35 projelik pakette ağırlık, kapasite geliştirme ve eğitim konularına verilmiş bulunmaktadır.

The EU seems willing to mobilise funds for the Southeastern Anatolia through the GAP-RDA within the framework of its Mediterranean Partnership. Interested in utilising this potential, the GAP-RDA has developed a package comprising 35 projects and presented the package to the EU Commission Representative in Turkey on 7 June 1999. The emphasis in these projects is on capacity building and training.

2) BİRLEŞMİŞ MİLLETLER EĞİTİM, BİLİM VE KÜLTÜR ÖRGÜTÜ (UNESCO)

2) UNESCO

UNESCO Uluslararası Su Programı (IHP) yöneticilerinin ilgisi üzerine, 1999 sonunda IHP ve GAP

Upon the interest of the UNESCO-IHP managers, it is planned to organise a course on "Reservoir

BKİ ortaklığıyla bir "Rezervuar Operasyonları" kursu düzenlenmesi planlanmaktadır.

III. ULUSAL SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLERİ İLE ORTAK KURSLAR

GAP BKİ UEP Uluslararası Eğitim Programı, Türkiye'deki Sivil Toplum Örgütleri ile eğitim çerçevesindeki ortaklığa da büyük önem vermektedir. Bu amaçla ilişki kurulan kuruluşlar arasında şunlar bulunmaktadır.

- 1) TEMA
- 2) DOĞAL HAYATI KORUMA DERNEĞİ

IV. DİĞER ÜLKE VE KURULUŞLAR

GAP-BKİ UEP, İsrail ile sürdürmekte olduğu eğitim işbirliğini devam ettirmektedir. Bunun yanı sıra kalkınma konusunda deneyime sahip birçok kuruluşla yürüttüğü işbirliği çabalarına eğitim boyutunu eklemeyi, Bölgesel kapasite artırımının vazgeçilmez önkoşulu olarak görmektedir.

GAP BKİ UEP, öğrenme, yaygın eğitim ve bilgi transferinin ekonomik, sosyal ve insani açılardan kalkınmanın temel taşlarından olduğu inancıyla, GAP Bölgesi'nde "öğrenen toplum" ilkesini hayata geçirmeyi hedeflemektedir. Kadınların, gençlerin, kırsal nüfusun ve nüfusun diğer dezavantajlı kesimlerinin eğitim sürecine katılımı kaçınılmaz görülmektedir.

Operations" towards the end of 1999 through IHP/GAP-RDA cooperation.

III. JOINT TRAINING COURSES WITH NATIONAL NGOS

The GAP-RDA ITP assigns great importance to partnership with the Turkish NGOs in training. The following are the organisations with which contacts have been established for this purpose:

- 1) TEMA
- 2) ASSOCIATION FOR THE CONSERVATION OF NATURAL LIFE

IV. OTHER COUNTRIES AND ORGANISATIONS

The GAP-RDA ITP is continuing its training cooperation with Israel. The GAP-RDA regards it essential to add training dimension as well to its efforts for cooperation with many organisations having expertise in development issues.

Upholding the conviction that learning, extended education and transfer of knowledge are the stepping stones of social and human development, the GAP-RDA targets to materialise the principle of "learning society" in the GAP Region. It is absolutely necessary to cover women, youth, rural people and other disadvantaged sections of population to this process.

BÖLGESEL KALKINMADA EĞİTİM BOYUTU

Training Dimension in Regional Development

Bütün kurumlarda kaçınılmaz hale gelen kapasite artırma çabaları ve yeniden yapılanma ihtiyacı (reshaping-downsizing), yeni teknik ve teknolojilerin geliştirilmesi, transferi ve adaptasyonu yoğun eğitimi ve bilgi tüketimini gerektirmektedir. Bölgesel kalkınma ve kırsal kalkınma da bu yenilik ve değişime ihtiyaç duyan alanlardan biri.

Teknolojilerdeki sürekli değişim, insanların ürettikleri modelleri, teknikleri, yaklaşımları, metodoloji ve stratejileri de değişime zorluyor: Bölgesel kalkınma planlaması ve yönetimi, Bilgi Teknolojileri (IT), Coğrafi Bilgi Sistemleri (GIS), Uzaktan Algılama (RS) ve Database yönetimi, Bilgi ve Bilgisayar Ağlarını kurma ve etkili bir şekilde kullanabilme yeteneğini kazanma... Bunlar bölgesel kalkınma alanındaki uzun bir yenilikler listesinin birkaç maddesi.

"Bölgesel kalkınma" ülkelerin kalkınma çabalarının yoğunluk kazandığı alanlardan biri haline geldi. Hatta bölgesel kalkınma, kavram ve faaliyet olarak tek bir ülke sınırları içine

Bölgesel kalkınma, kendisine sunulan, sanayi toplumu klasik eğitim sistemlerinde işlenmiş insan gücü ile yetinmek yerine ona kendisi de taze kan katmak ve ideallerini aşlamak ve kendi uzmanını yetiştirmek istiyor: küresel olanla bağlarını kurabilen bir uzman.

Rather than being content with classical training systems geared to the needs of industrial societies, regional development strives to train its own people with a set of fresh concepts, to imbue people with its own ideals and come up with an expertise of its own; That is an expert capable of establishing links with what is global.

in the long list of novelties related to regional development.

"Regional Development" has turned out to be one point of intensification in national development efforts. Furthermore, as a concept and activity,

The pressing need for capacity enhancement and restructuring (reshaping-downsizing) which confronts all organisations entails the development, transfer and adaptation of new techniques and technologies, as well as intensive training and information building. The area of regional and rural development is also not immune from these pressing needs for novelties and change.

Constant changes in technologies require changes as well in models, techniques, approaches, methodologies and strategies once developed. Regional development planning and management, information technologies (IT), geographical information systems (GIS), remote sensing (RS) and database management, setting up of computer and information networks and their effective utilisation...These are just few items

sıkışmıyor, farklı ülkeler içinde yer alan bölgelerin (sınır-aşırı bölgeler = cross-border regions) sorunlarına birlikte çözüm araması düşüncesiyle giderek daha net tanımlanıp, uluslararası platformlarda daha güçlü bir şekilde seslendiriliyor. Küreselleşme süreci içinde, ülkeler-arası genel işbirliği kadar, benzer kalkınma düzeyi olan veya aynı agro-ekolojik şartlara sahip bölgeler arası işbirliği, hem bir disiplin olma hem de uygulama yönüyle, her gün biraz daha alanını genişletiyor, kurumlarını oluşturuyor ve momentum kazanıyor.

İşletme bilimi, mal ve hizmet üretiminde insan gücü nitelikleri ile kalite ve verimlilik arasında yakın ilişki kurar. Ama kalkınmışlığın ölçüsü olan sadece mal ve hizmet üretim miktarı ve kalitesi değil, aynı zamanda "insan kaynaklarının" kendi niteliğidir. Bölgesel kalkınma, kendisine sunulan, sanayi toplumu klasik eğitim sistemlerinde işlenmiş insan gücü ile yetinmek yerine ona kendisi de taze kan katmak ve ideallerini aşılacak ve kendi uzmanını yetiştirmek istiyor: küresel olanla bağlarını kurabilen bir uzman.

Bölgesel Kalkınma ve Sürekli Eğitim İhtiyacı:

Gelişmiş ülkelerin bölgesel kalkınma idareleri insan kaynaklarının geliştirilmesinin aracı olan eğitimi sürekli gündemlerinin önde gelen maddeleri arasında tutuyorlar. İngiltere Başbakan Yardımcısı "bizim sahip olduğumuz en iyi ekonomik politikalar eğitimlerdir. Bölgesel kalkınma stratejileri, yeni açılmakta olan işler ve yarının ekonomisi için ihtiyaç duyduğumuz becerileri sağlamakta önemli bir rol oynayacaklardır," diyor.

Kalkınmakta olan ülkelerin bölgesel kalkınmada ihtiyaç duydukları eğitimin miktarı ve önemi ise gelişmiş ülkelerinkiyile kıyaslanmayacak derecede.

regional development can no longer be confined to the boundaries of a single country. It is now more clearly defined and outspoken at international platforms in terms of efforts for seeking common solutions to the problems of cross-border regions. In the process of globalisation and besides global cooperation among countries, cooperation among regions which are close to each other in terms of level of development and agro-ecological conditions is coming to the fore and gaining momentum with its own organisations as a discipline and practice.

The science of management establishes an intimate connection between the qualifications of manpower and efficiency and product quality in the production of goods and services. Yet, the yardstick of development is not only the quantity and quality of goods and services produced but also the quality of human resources. Rather than being content with classical training systems geared to the needs of industrial societies, regional development strives to train its own people with a set of fresh concepts, to imbue people with its own ideals and come up with an expertise of its own: That is an expert capable of establishing links with what is global.

Regional Development and Need for Continuous Training

Regional development administrations of the industrialised countries accord high priority to training as a tool for developing their human resources. The Deputy Prime Minister of the United Kingdom may be quoted here: "What we have as our best economic policies are our training programmes. Strategies for regional development will play an important role in providing the skills necessary for newly thriving businesses and for the economy of the future."

What the developing countries need in terms of training for regional development is incomparable to that of industrialised countries. Apart from

Gelişmiş ülkelerin konularına paralel olan konulardan başka, 1960'lardan sonra uygulanan kırsal kalkınma programlarında yaşanan önemli orandaki iletişim, katılım ve sürdürülebilirlik problemleri de fazlası. Bölgesel kalkınmada rol alan kurumlar ve insan gücünün lokal şartlara uygun plan, program ve proje yapması ve uygulayabilecek şekilde anlayış ve kapasitelerinin geliştirilmesi, gerekli işgücünü kazandıracak modellerin bulunması ve uygulanması eğitim stratejilerinin önemli unsurları arasında yer alıyor.

Bölgesel/kırsal kalkınmanın ufuktaki konularından biri de yerleşme (de-centralizasyon veya adem-i merkeziyetçilik). Kimileri tarafından bütün dertlerin ilacı gibi görülen yerleşme ile birlikte gelecek dağılma, rol belirsizlikleri ve güç dengesizlikleri, koordinasyon ve entegrasyon için önemli çaba harcanmasını gerektiriyor. Evrensel ve ulusal değerlerin lokal gerçeklerle mayalanıp doğru ve uygulanabilir yönetim tekniklerinin araştırılması ve benimsenmesi yalnızca merkezi yönetim alışkanlıklarıyla çözülecek gibi değil.

Yüzyılımıza az da olsa "uzmanlık yüzyılı" diyenler çıkabiliyor. Ama "aşırı uzmanlaşmadan" şikayet edenler de var. Bölgesel/kırsal kalkınma da aşırı uzmanlaşmanın zarar verdiği alanlardan biri...Burada söz konusu olan; belli bir alanın sınırları içinde yoğunlaşan ve derinleşen, diğer alanlara yeteri kadar açık olmayan, hatta bazen onları anlamayan, küçümseyen ve işbirliğine girmeyen bir uzmanlık anlayışı. Aynı anlayışın devamı olarak aralarına duvarlar çekilmiş kurumlar, tek boyutlu stratejiler, parça halinde projeler ve izole edilmiş teklî süreçler üretimi. Kıt olan kaynakların dublikasyonlarla harcanması ve/veya disiplinler, sektörler ve kurumlar arasındaki boşluklardan kaynaklanan sahipsizlikler.

Bölgesel kalkınma kurumları, bireyler ve projeler arasında, hatta stratejiler ve modeller arasında bağlar ve köprüler kurmak, ortak platformlar inşa

common issues, the developing countries have a surplus of communication, participation and sustainability problems which had been experienced during the rural development programmes of the 60s. Thus, the most prominent elements in training strategies include the capacity of regional development agencies and staff to develop locally relevant plans, programmes and projects; and availability and implementation of models which equip people with skills essential for the success of development efforts.

One of the stand-by issues of regional/rural development is de-centralisation. Although decentralisation is regarded as a panacea for all troubles by some circles, the diffusion, role ambiguities and power imbalances which accompany de-centralisation require serious efforts for coordination and integration. Yet, it should be acceded that central management procedures alone will be clearly insufficient in blending universal and national values with local realities to come up with relevant and feasible management techniques.

Though few, there are still some who coin our times as "century of expertise". However, there are also others who complain about "extreme specialisation." Regional development is one of those areas negatively influenced by extreme specialisation. What we are referring here is a concept of specialisation which goes deep enough in one particular field but behaves somewhat closed to other fields, even to the level of despising them and refusing to cooperate. What follow are institutions separated by thick walls, one dimensional strategies, piecemeal projects and production of isolated and monolithic processes...Wasting already scarce resources in duplicated efforts and/or lack of commitment emanating from lacunae among disciplines, sectors and institutions...

etmek, hiç olmazsa yeni modeller, kurumlar geliştirilene kadar "geçiş mekanizmaları" ve "ara yüzler" (interface) geliştirmek durumunda. Bir bütüne ait olan parçaları birlikte işletme, ayrı çalışanları koordine etme ve entegre etmenin araçlarını bulma, tabiatta ve toplumda var olan ama insan eliyle yapılan müdahalelerle bozulan bütünlüğün sağlanması ve kırsal kalkınma süreçlerinin sistem bütünlüğü içinde birlikte ve birbirlerini tamamlayıcı şekilde işletilmesi de bu kurumların hedefleri arasında.

Bu ihtiyaç içindeki bölgesel kalkınma her alanda olduğu gibi iletişim, enformasyon ve eğitim alanında da kendi terminoloji ve teknolojilerini geliştiriyor. Global forumlarda artık yönetim biliminin dilimize kazandırdığı "öğrenen kurumlar" (learning organisations) deyiminden sonra şimdi de "öğrenen bölgeler" (learning regions) terimi kullanılmaya başlanıyor. Bu, bölgesel kalkınma alanlarının, bundan sonra önemli ölçüde eğitim ve enformasyon hareketlerine sahne olacağını işaret ediyor.

Sanayi, son on yılda, "tam zamanında üretim" (just-in-time production) modeliyle, yani "tam ihtiyacın olduğu zamanda üretim" ile problemini çözdü. Japon kültürünün üretim dünyasına kazandırdığı bu teknikle üretin değil, müşteri veya müşteri süreci ön plana geçiyordu.. Henüz başkaları tarafından modeli tayin edilen bölgesel kalkınmanın dar alanlarında veya dış halkalarında bir yerlerde verilen ve yeni şartlara hiç adapte olamayan bir eğitimle yetinmek

Regional development agencies have to create linkages and bridges between individuals and projects, even between strategies and models, to build common platforms or to provide for "transitional mechanisms" and "interfaces" at least till the development of new models and institutions. It is also among the targets of such institutions to manage the parts of a whole together, to find the means of coordinating and integrating those which operate on different lines, to restore the integrity which once existed in the society and nature but disturbed by human interventions, and to manage the diversity of rural development efforts in a complementary way.

Faced with these challenges, rural development is now developing its own terminology and techniques in the fields of communication, information and training. Global forums are now witnessing the utterance of such terms as "learning regions" in addition to the term "learning organisations" which the science of management has added to our vocabulary. This must be seen as an indicator that the areas of regional development will from now on be the stage for training and information activities.

Within the last decade, the sector of industry has solved its problems with the model "just-in-time production." With this approach presented to the world of production by the Japanese culture, what has come to the fore is not the producer but the client and processes related to the client. Regional development which has thus far sufficed with models shaped by others and with

Kalkınmaya sosyal bir boyut kazandırıp onu üretimi arttırmaktan öteye götürmeyi hedefleyen bölgesel/kırsal kalkınma, sürekli öğrenmeyi kurumlaştırma ve kalkınmada rol alanları rafine edeceği atölye ve laboratuvarlarını kendisi kuruyor.

Regional/rural development focusing on the social dimension of development and giving it a content more than just production increase is now creating institutions for continuous learning as well as workshops and laboratories where it will refine its actors.

durumunda olan bölgesel kalkınma da, kendisi için sanayideki modelin eşdeğeri modelleri tartışmaya ve uygulamaya geçirmeyle ilgileniyor: Tam zamanında eğitim = just-in-time training. Belki bölgesel kalkınmanın ihtiyacı olan bundan fazlası: entegre eğitim sürecinin bütün alt süreçlerinde (analiz, dizayn, geliştirme, uygulama, değerlendirme) ve basamaklarında söz sahibi olma ve ihtiyaçlarına göre ürün elde etme isteği.

Kalkınmaya sosyal bir boyut kazandırıp onu üretimi arttırmaktan öteye götürmeyi hedefleyen bölgesel/kırsal kalkınma, sürekli öğrenmeyi kurumsallaştırma ve kalkınmada rol alanları rafine edecekleri atölye ve laboratuvarlarını kendisi kuruyor. Bugünkü yüksek okulları kimi amaçlar söz konusu olduğunda "geleneksel" bulan bazı batılı ülkelerdeki Bölgesel Kalkınma İdareleri eğitim ve öğretimi, üniversiteler ve akademiler kuracak kadar ciddiye alıyor ve sürekli hale getiriyor. Bölgesel Kalkınma İdareleri, kalkınmada ihtiyaç duydukları insan gücü tiplerini buralarda kendileri "biçiyor ve seri imalatını" yapıyor.

Bölgesel/kırsal kalkınma çalışmalarında sadece bilgi tüketilmekle kalınmıyor ama aynı zamanda kalkınma faaliyetinden önemli miktarda bilgi açığa çıkıyor. Bölgesel kalkınmada eğitimin diğer bir boyutu ise, ekonomik olduğu kadar stratejik değeri de olan bu bilgiyi kullanılabilir ve pazarlanabilir hale getirmektir. Lokal düzeyde başarılı olmuş projeleri eğitime dönüştürmek, buradan ülkenin diğer taraflarına ve diğer ülkelere "eğitim, proje ve danışmanlık hizmetleri" olarak transfer etmek, gelişmekte olan ülkeler için önemli bir konu. Farklı dünyalar arasında köprü görevi görenin yollarından biri belki bu iki dünya arasında "teknoloji transferi rolünü" üstlenmekten geçiyor.

training delivered in the narrow niches or in peripheral circles is now concerned in discussing and implementing models which are similar to that of the sector of industry mentioned above. This may be termed "just-in-time training." What regional development needs is probably more than this: The desire to have a word in all sub-processes (i.e. analysis, design, development, implementation, evaluation) and to obtain an output relevant to particular needs.

Regional/rural development focusing on the social dimension of development and giving it a content more than just production increase is now creating institutions for continuous learning as well as workshops and laboratories where it will refine its actors. Regional development agencies of some industrialised countries which regard our present day higher education institutions "conventional" for some purposes, take the issue of training so serious to establish special universities and academies on rural/regional development. These agencies shape the model they desire as "development people" and engage in mass production of this model.

Efforts for regional/rural development consume information, but generate a considerable amount of surplus information as well. Thus, another dimension of training in regional development is to make this surplus information usable and marketable. It is an important issue for the developing countries to translate locally successful projects into training, and to transfer it to the other parts of the country and the world as "training, project and consulting services." One of the ways of functioning as a bridge between different worlds is perhaps to undertake the role of "transferring technology" from one side to the other.

ULUSLARARASI ENTEGRE KIRSAL/BÖLGESEL KALKINMA PLANLAMAS KURSU ŞANLIURFA'DA YAPILDI

*Şanlıurfa Hosted International Training Course on Integrated
Rural/Regional Development Planning*

İsrail-Development Study Center (DSC) tarafından düzenlenen Uluslararası Entegre Kırsal-Bölgesel Kalkınma Planlaması Kursu, 27 Ocak-17 Mart 1999 tarihleri arasında Şanlıurfa'da tamamlandı.

The International Training Course on Integrated Rural/Regional Development Planning organised by the Israeli Development Centre (DSC) took place in Şanlıurfa between 27 January and 17 March 1999.

Uluslararası Entegre Kırsal-Bölgesel Kalkınma Planlaması Kursu (IRRD), bölgesel kalkınma planlaması konusunda dünyada yapılan belli başlı birkaç kurstan biri. Toplam yedi ay süren kursun beş ayı kapsayan teorik kısmı İsrail'de, her yıl başka bir ülkede yapılan iki aylık uygulama kısmı ise bu yıl Türkiye'de yapıldı.

Kurs programı çerçevesinde dokuzu Türkiye'den olmak üzere, 20 ülkeden toplam 35 katılımcı Harran'daki çalışmaya katıldı. İsraili danışmanların gözetiminde yapılan kursta Türkiye, Gürcistan, Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan, Tayland, Filipinler, Çin, Nepal, Vietnam, Mısır, Kenya, Lesoto, Zambiya, Zimbabve, Saint Vincent ve Papua Yeni Gine gibi ülkelerden katılımcılar yer aldı.

İsrail'deki teorik safhada kursiyerler tarım, sanayi, hizmetler sektörü, ekonomi, turizm, planlama, çevre, fiziki planlama ve nüfus projeksiyonları gibi konularda dersler gördüler. Uygulama safhasında ise Harran Ovası'nın (Harran ve Akçakale) ilçelerinin önümüzdeki on yıllık gelişme planını yaptılar. Ayrıca tarım, turizm, gençlik merkezleri ve katılım konusunda çeşitli projeler hazırladılar.

İki ay süreyle Şanlıurfa'da çalışan kursiyerler, Türkiye hakkında bilgilendirildiler ve GAP gezileri ile Proje'yi tanıma fırsatı buldular.

Kursun Şanlıurfa'da gerçekleştirilen uygulama bölümünün başlangıcında ve sonucunda birer tören düzenlendi. Açılış töreninde Bilkent Üniversitesi Edebiyat Bölüm Başkanı ve Türkiye'nin ilk Kültür

The International Training Course on Integrated Rural-Regional Development Planning (IRRD) is one of the major international courses on regional development planning. The course had a total duration of 7 months. The theoretical part of the course which covers five months was held in Israel. The practical part of the course which covers 2 months is held in a different country each year. This year Turkey was the host country of that part of the course.

Kapanış Töreni'ndeki Devlet Sanatçısı Yıldız Kenter ve Prof. Dr. Talat Sait Halman'ın Türk kültürünü yansıtan diyalog eşliğindeki Türk Gibi Yaratıcı:

Sanatlarımızın Canlı Belgeseli gösterisi, yabancı katılımcılar tarafından beğeniyle izlendi

The visitors were enchanted by the presentations of Yıldız Kenter and Prof. Halman, "Creative as a Turk: Living Documents of our Arts."

There were 35 trainees from 20 countries, 9 from Turkey, taking part in course activities in Harran. These trainees came from Georgia, Kazakhstan, Uzbekistan, Kirgysistan, Thailand, the Philippines, China, Nepal, Vietnam, Egypt, Kenya, Lesotho, Zambia, Lesotho, Zimbabve, Saint Vincent and Papua New Guinea to work under the supervision of the Israeli experts.

During the theoretical part of the training course which was held in Israel, participants had courses on agriculture, industry, services, economics, tourism, planning, environment, physical planning and population projections. In the second or practical part of the training they were engaged in designing 10 year development plans for the Harran Plain (i.e. districts of Harran and Akçakale). Also, various projects were developed on such issues as agriculture, tourism, youth centres and participation.

During their two month stay in Şanlıurfa, trainees were informed about Turkey and they had a chance to further their information on the GAP through GAP tours.

Bakanı Prof. Dr. Talat Sait Halman tarafından, Atatürk'ün diaları eşliğinde Atatürk'ün sözlerini içeren bir sunuş gerçekleştirildi.

Kursun sonunda yapılan kapanış töreni ise Şanlıurfa İl protokolünün huzurunda, 15 Mart 1999'da, Devlet Su İşleri 18.Bölge Müdürlüğü'nün Konferans Salonu'nda yapıldı. Kapanış Töreni'ndeki Devlet Sanatçısı Yıldız Kenter ve Prof. Dr. Talat Sait Halman'ın Türk kültürünü yansıtan dialar eşliğindeki "Türk Gibi Yaratıcı: Sanatlarımızın Canlı Belgeseli" gösterisi, yabancı katılımcılar tarafından beğeniyle izlendi. Tören, Şanlıurfa okullarından halk dansları gruplarının gösterileri ve GAP İdaresi'nce hazırlanan Kırsal Bölgesel Kalkınma Kursu ve Kurs Katılımcıları'na yönelik müzik eşliğinde bir kapanış sunuşu ile sona erdi.

There were ceremonies at the beginning and closing of the two month course in Şanlıurfa. at the opening ceremony Prof. Talat Sait Halman, Head of the Department of Literature in Bilkent University and the first Culture Minister of Turkey presented the audience the visions of Atatürk, the founder of the Republic, accompanied by dia show.

The closing ceremony was held at the Conference Hall of the State Hydraulic Works on 15 March 1999 with the presence of the senior level officials of Şanlıurfa. The visitors were enchanted by the presentations of Yıldız Kenter and Prof. Halman, "Creative as a Turk: Living Documents of our Arts." The ceremony ended with folk dances and a piece of music specially composed for the occasion.

derleme..

Füsün ORALALP

GAP BKİ Uluslararası Eğitim
Programı, Uzman
GAP RDA International Training
Program, Specialist

ULUSLARARASI KURULUŞLARIN EĞİTİM YAKLAŞIMLARI

The Approaches of International Organisations on Training

“İNSANLARIN GERÇEK GELİŞİMLERİ, SALT EKONOMİK BÜYÜMENİN ÇOK ÖTESİNDEDİR. İNSANLARIN GELİŞİMİNİN ÖZÜNDE, BİR GÜÇLENME VE İÇ DOYUM DUYGUSU OLMALIDIR.”

UNESCO, Orta Dönem Stratejisi, 1996-2001

*“The true development of human beings involves much more than mere economic growth.
At its heart there must be a sense of empowerment and inner fulfilment.”*

UNESCO, Medium Term Strategy 1996-2001

Uluslararası camia, eğitimi kesintisiz bir süreç olarak görmektedir. Bu süreçte bireylere yalnızca bir kez, yaşamlarının belirli bir döneminde değil, birçok kez eğitim olanakları sunulması hedeflenir. Dolayısıyla, herkesin yaşam boyu eğitim olanaklarına erişiminin sağlanması, bütün uluslararası kuruluşların birinci önceliğidir.

Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi'nin (GAP-BKİ) Uluslararası Eğitim Programı da uluslararası camianın başlıca yaklaşımlarını paylaşmaktadır. Bu yaklaşımlar “eğitim ve öğretim insanlara yatırım yapmanın, insanların niteliklerini, yaratıcılıklarını ve uyum sağlama yetilerini geliştirmenin iki köşe taşıdır” tümcesiyle özetlenebilir.

Burada, uluslararası kuruluşların eğitime ilişkin seçilmiş kimi ana metinlerine kısaca göz atacağız. Amacımız, eğitim, kapasite geliştirme gibi kilit kavramlarla, bunların kalkınma sürecindeki önemi konusunda genel kabul gören yaklaşımlar hakkında okurlara bir fikir vermektir.

The international community tends to see education as a continuing process whereby individuals are offered learning opportunities not just once, restricted to a specific period of a person's life, but a number of times throughout their lives. Therefore, fostering access to lifelong education for all is a common top priority for all the international organisations.

The Southeastern Anatolia Project Regional Development Administration (GAP RDA) International Training Program, share the main approaches of the international community which can be briefed as “education and training are the two cornerstones to secure investment in people and enhance their qualifications, creativeness and adaptability”.

In this text we aim at having a quick overview on some of the selected main texts of the international institutions on training, with the hope to give an idea on the key concepts of training, capacity building and their importance in development process.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER

Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı (Rio de Janeiro, 3-14 Haziran 1992) Raporu, 36. Bölüm, Eğitim, Öğretim ve Kamusal Duyarlılığın Geliştirilip Yaygınlaştırılması.

Bu metinde, eğitim ve öğretimle birlikte genel olarak halkın bilinç ve duyarlılığının artırılmasının, Gündem 21'in kapsadığı bütün alanlarla ilişkili olduğu; bu ilişkinin, temel gereksinimlerin karşılanması, kapasite geliştirme, veri ve enformasyon, bilim ve başlıca grupların rolü gibi konularda çok daha yoğunlaştığı vurgulanmaktadır. Eğitimin sürdürülebilir kalkınmaya, halkın bilinç ve duyarlılığının yükseltilmesine yönlendirilmesiyle ilgili önerilerin dile getirildiği bu bölümde yer alan program alanlarından biri de, konumuzla yakından ilgili olan eğitimidir.

EĞİTİMİN GELİŞTİRİLMESİ

GEREKÇE

Eğitim, insan kaynaklarını geliştirmenin ve daha sürdürülebilir bir dünyaya geçişin önemli araçlarından biridir. Eğitimin, işe dönük somut bir odak noktası olmalı, insanların iş bulup çevre ve kalkınma çalışmalarında yer almalarına yardımcı olacak bilgi ve becerilerin geliştirilmesini hedeflemelidir. Eğitim programları, bu arada, çevre ve kalkınmayla ilgili konularda, bilinç ve duyarlılığı iki yönlü bir süreçle yükseltmelidir.

AMAÇLAR

Eğitimin amaçları şunlar olmalıdır:

(a) Çevre ve kalkınma açısından duyulan gereksinimleri karşılayan; insanların sosyal statülerinden, cinsiyet, ırk ya da dinsel kimliklerinden bağımsız olarak onlara eğitim olanakları sağlayan mesleki eğitim kanalları yaratmak ya da var olanları güçlendirmek;

UNITED NATIONS

Report of the United Nations Conference on Environment and Development (Rio de Janeiro, 3-14 June 1992) Chapter 36, Promoting Education, Public Awareness and Training.

In this text, it is underlined that education, raising of public awareness and training are linked to virtually all areas in Agenda 21, and even more closely to the ones on meeting basic needs, capacity building, data and information, science, and the role of major groups. One of the program areas proposed in this chapter among reorienting education towards sustainable development and increasing public awareness is promoting training which is highly related to our topic.

PROMOTING TRAINING

BASIS FOR ACTION

Training is one of the most important tools to develop human resources and facilitate the transition to a more sustainable world. It should have a job-specific focus, aimed at filling gaps in knowledge and skill that would help individuals find employment and be involved in environmental and development work. At the same time, training programmes should promote a greater awareness of environment and development issues as a two-way learning process.

OBJECTIVES

The following objectives are proposed:

(a) To establish or strengthen vocational training programmes that meet the needs of environment and development with ensured access to training opportunities, regardless of social status, age, gender, race or religion;

(b) Giderek büyüyen çevre ve kalkınma sorunlarıyla, sürdürülebilir bir topluma geçiş sürecinin yarattığı değişikliklerle başedebilecek donanımına sahip, çeşitli yaşlardan, esnek ve uyum kapasitesi yüksek işgücü yaratmak;

(c) Hükümetleri, işverenleri ve işçileri, çevre ve kalkınmayla ilgili hedeflerini gerçekleştirebilecek konuma getirmek amacıyla, bilimsel eğitim ve öğretim başta olmak üzere ulusal kapasiteleri geliştirmek; bu arada, çevresel açıdan sağlam, toplumsal açıdan benimsenebilir ve uygun yeni teknolojilerin ve know-how'un aktarımını ve özümsemesini kolaylaştırmak;

(d) Çevresel ve insani ekolojik duyarlılıkların, bütün yönetsel kademelerde ve örneğin pazarlama, üretim ve finans gibi bütün işlevsel yönetim alanlarında bütünleşmesini sağlamak.

(b) To promote a flexible and adaptable workforce of various ages equipped to meet growing environment and development problems and changes arising from the transition to a sustainable society;

(c) To strengthen national capacities, particularly in scientific education and training, to enable Governments, employers and workers to meet their environmental and development objectives and to facilitate the transfer and assimilation of new environmentally sound, socially acceptable and appropriate technology and know-how;

(d) To ensure that environmental and human ecological considerations are integrated at all managerial levels and in all functional management areas, such as marketing, production and finance.

DÜNYA BANKASI

Dünya Bankası'nın misyon bildirgesinde eğitim önemli bir yeri vardır. Dünya Bankası, temel eğitim ve öğretim sonrasına yaklaşımını anlatırken şöyle demektedir: "Bir ülkenin rekabet gücü, giderek daha büyük ölçüde, insanların temel becerilerin ötesindeki ileri bilgi ve becerilere ulaşmasına, bu becerileri daha da geliştirip yaşam boyunca yeni bilgiler edinmesine bağlıdır. Banka, orta öğretimi daha fazla destekleme bağlamında, eğitimin koşullara uygunluğuna, verililiğine ve kalitesine vurgu yapmaktadır. Üçüncü kademe eğitim söz konusu olduğunda ise, odak noktalarını, çeşitlilik, finansman, erişim ve eşitlik, koşullara uygunluk ve kalite oluşturmaktadır." Banka'nın eğitim projeleri, eğitim olanaklarına erişim, eğitim kaynaklarının daha etkin biçimde kullanımı ve kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi konularını öne çıkarmaktadır.

WORLD BANK

In the mission statement of World Bank, training has a special importance. Describing its approach on post basic education and training World Bank underlines that, "A country's competitive edge increasingly depends on its people having advanced skills and knowledge beyond foundation skills and on being able to upgrade those skills and develop new knowledge over a lifetime. To support increased Bank activity in secondary education, the team focuses on relevance, delivery and quality. In tertiary education, the focus is on diversification, financing, access and equity, relevance and quality assurance." Bank education projects focus on improving access to relevant learning, using educational resources more efficiently and suitably, and building stronger institutional capacity.

DÜNYA BANKASI'NİN MİSYONU, ŞU KONULARDA YARDIMCI OLMAKTIR:

- Eğitim olaraktan erişimin iyileştirilmesi
- Eğitimle ilgili kaynakların akıllıca ve adilane kullanımı
- Daha güçlü kurumsal kapasitelerin oluşturulması

SORUNLAR

Yetişkinler arası okur yazarlık oranı birçok ülkede yüzde 40'ın altındadır. Tüm dünyada, Yüzde 60'ı kız olmak üzere, 6-11 yaş grubundan 150 milyon çocuk okula gitmemektedir. Gelişmekte olan ülkelerde ilkokula başlayan her dört çocuktan üçü okulu bırakmadan beşinci sınıfa kadar gelebilmektedir. Kadınlar, yoksullar ve azınlık gruplar, eğitim alanında hala başkalarıyla eşit olanaklara sahip değildir. Eğitimin yönetimindeki zaaf ve eksiklikler, özellikle yüksek öğretimde ve öğretmen kadrosunun yönetiminde hala sürmektedir. Eğitim, birçok hükümetin gündeminde hâlâ en alt sıralarda yer almaktadır.

DÜNYA BANKASI'NİN YANITI

Dünya Bankası, eğitim söz konusu olduğunda en büyük dış finansman kuruluşudur. Banka, 1963 yılından bu yana 116 ülkede 610 eğitim projesi için 26.8 milyar dolar kredi vermiştir. 1993 mali yılından 1998 mali yılına kadar olan dönemde Dünya Bankası'nın eğitim alanında verdiği kredilerin yıllık ortalaması 1.9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bugün 87 ülkede 184 eğitim projesi Banka tarafından finanse edilmektedir. Banka'nın eğitim projelerinde başlıca vurgu noktalarını eğitime erişimin iyileştirilmesi, eğitim kaynaklarının daha etkin ve uygun biçimde kul-

THE MISSION OF WORLD BANK IS TO ASSIST CLIENTS TO:

- Improve access to relevant learning opportunities
- Use education resources wisely and fairly
- Build stronger institutional capacity

CHALLENGES

Adult literacy remains below 40 percent in many countries 150 million children aged 6 to 11 worldwide—about 60 percent of hem girls—are not in school. Only three out of four children who begin primary school in developing countries are still there four years later. Women, the poor, and other minority groups still do not have the same opportunities as others to obtain education. Inefficiencies in education management, especially in post-secondary sectors and in teaching staff management still persist Education is not yet a priority development item for many governments

THE WORLD BANK'S RESPONSE

The World Bank is the single largest external source of financing for education. Since 1963, the Bank has lent \$26.8 billion for 610 projects in 116 countries. From Fiscal Year (FY) 93 to FY98, World Bank lending for education has averaged more than \$1.9 billion a year. The Bank currently has 184 education projects under implementation in 87 countries Bank education projects focus on improving access to relevant learning, using educational resources more efficiently and suitably, and building stronger institutional capacity. Policy

lanılması ve kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi oluşturmaktadır. Karşılıklı diyaloglar sayesinde eğitimin hükümetlerin kalkınma gündemlerindeki yeri de sağlamlaştırmaktadır.

DÜNYA BANKASI'NIN EĞİTİM STRATEJİSİ

Dünya Bankası, zengin ile yoksul, kız ile erkek çocuk arasındaki beceri, bilgi ve fırsat eşitsizliklerini kapatmayı amaçlamaktadır. Banka, tek tek ülkelerin özelliklerini dikkate alan bir yaklaşımı benimsemektedir. Bu çerçevede, ülkelerin kendine özgü sorunları ve stratejik öncelikleri hükümetlerle, sivil toplumla ve diğer donör kuruluşlarla birlikte ele alınmaktadır. Banka'nın bundan sonraki birkaç yıl içindeki çalışmaları şu noktaları vurgulayacaktır:

- temel eğitimi geliştirmek için sağlanan güçlü desteğin sürdürülmesi (orta öğretime ve yetişkinler okuma yazma kurslarına da önem vermekle birlikte, özellikle erken dönem çocuk gelişimi ve ilkökul eğitimi);
- temel eğitimle ilgili politika ve uygulamaların doyurucu olduğu ülkelerde lise ve yüksek öğretim kademelerinde sistemli reformlara yönelinmesi (özellikle yoksul kesimin olanaklarını artırması açısından eğitimin finansmanı, kamu kesimi ile özel sektörün rolleri, vb. konuları dahil olmak üzere);
- Sahra Güneyi Afrika ile Güney Asya'nın yoksul ülkelerinde kız çocukların eğitimine özel önem verilmesi; etkili bir öğrenim sağlamanın yeni ve daha iyi yollarının bulunup yaygınlaştırılması (teknoloji ve uzaktan öğretim yöntemleri dahil).

dialogue is raising the profile of education on governmental development agenda.

THE WORLD BANK'S EDUCATION STRATEGY

The World Bank seeks to close the gap in skills, knowledge, and opportunities between the rich and the poor, and between girls and boys. The Bank is committed to a country-by-country approach, where the specific problems and strategic priorities of each country are addressed in collaboration with governments, civil society and other donor agencies. The Bank's work in the next few years will emphasize:

- continued strong support for improving basic education (especially early child development and primary education, but also lower secondary and adult literacy)
- systemic reform at upper secondary and tertiary and other levels (including education financing and public/private roles, particularly where they enhance opportunities for the poor) in countries where basic education policy and practice is already sound
- special attention to girls' education and education in the poorest countries in sub-Saharan Africa and South Asia promotion of new and better ways of achieving effective learning (including the use of technology and distance learning)

AVRUPA BİRLİĞİ

Eğitim ve öğretime ilişkin "Beyaz Rapor" olarak bilinen "Öğretme ve Öğrenme: Öğrenen Topluma Doğru" başlıklı belge, Avrupa Konseyi'nin Haziran 1995'te Cannes'da yaptığı toplantının sonuçlarından yola çıkmaktadır. Bu belge "istihdamın ve rekabet gücünün temelini oluşturan eğitim ve çıraklık politikalarının, özellikle eğitimin sürekli kılınması yoluyla güçlendirilmesi gerekir" demektir. Beyaz Rapor'un ardından, 1996 yılı Avrupa Yaşam Boyu Öğrenme Yılı ilan edilmiştir. Beyaz Rapor, Avrupa Topluluğu üyesi ülkelerin bu yönde nasıl harekete geçeceklerini ve Topluluk düzeyinde benimsenecek destek önlemlerini belirlemektedir. Bunlar arasında, yeni bilgilerin edinilmesinin desteklenmesi, okulla iş çevrelerini birbiriyle yakınlaştırma, dışlanmaya karşı mücadele ve sermaye yatırımlarıyla eğitime yapılacak yatırımların eş zeminde ele alınması gibi konular yer almaktadır.

EĞİTİM VE GENÇLİK

EĞİTİM, MESLEKİ EĞİTİM VE GENÇLİK

AB'nin eğitim ve gençlik alanlarındaki etkinlikleri, Avrupa'nın en değerli varlıklarından birini, insanını zenginleştirmeye katkıda bulunacak biçimde düzenlenmiştir. Sosyal ve kültürel gelişme, dijital çağa uyum sağlama, enformasyon çağının ortaya koyduğu görevler, istihdam ve nihayet ekonomik rekabet imkanları, hep eğitim ve öğretim politikalarının başarısına bağlıdır.

Bu politikaların çerçevesi ve ayrıntıları üye ülkelere belirlenip uygulanmaktadır. Bununla

EUROPEAN UNION

The White Paper on Education and Training, "Teaching and Learning: Towards the Learning Society" which draws upon the conclusions of the Cannes European Council of June 1995, states that "training and apprenticeship policies which are fundamental for improving employment and competitiveness, must be strengthened, especially continuing training". Following the White Paper, 1996 was chosen as the European Year of Lifelong Learning. The White Paper sets out the action to be taken in the Member States of the European Community and the support measures to be introduced at Community level including the objectives to encourage the acquisition of new knowledge; bring school and the business sector closer together; combat exclusion; treat capital investment and investment in training on an equal basis.

EDUCATION - TRAINING - YOUTH

EDUCATION, VOCATIONAL TRAINING AND YOUTH

The EU's activities in the areas of education, training and youth policies are designed to help enrich one of Europe's most prize assets - its people. Social and cultural development, adaptation to the digital age and the challenges of the information society, employment and, ultimately, economic competitiveness all depend on the success of our policies for education and training.

Their shape and detail are defined in the Member States and implemented by them. But Articles

birlikte, Avrupa Birliği Anlaşması'nın 126. ve 127. maddeleri AB için destekleyici bir rol biçmiştir. 126. Madde, AB'nin "üye ülkeler arasındaki işbirliğini özendirerek ve eğer gerekiyorsa ülkelerin girişimlerini destekleyip tamamlayarak bu ülkelerin kaliteli eğitimi yaygınlaştırmalarına" katkıda bulunmasına zemin oluşturmaktadır. 127. Madde ise, AB'nin "Üye ülkelerin girişimlerini destekleyip tamamlayacak bir mesleki eğitim programı uygulayacağını" belirtmektedir.

1995-99 döneminin başlıca programları arasında mesleki eğitim üzerinde odaklaşan Leonardo da Vinci programı ile ulusötesi işbirliğini geliştirme amacını taşıyan Sokrat programı yer almaktadır. Bu iki program, Avrupa Ekonomik Alanı Anlaşması çerçevesinde İzlanda, Liechtenstein ve Norveç'i de kapsamaktadır. Programlar, ayrıca, altı Orta ve Doğu Avrupa ülkesi ile Kıbrıs ve Malta'ya da uzanacaktır.

İşbirliği etkinlikleri, Orta ve Doğu Avrupa ülkeleri (Tempus programı) ile ABD ve Kanada gibi AB üyesi olmayan ülkeleri de kapsamaktadır.

AB politikalarının yönetilmesinde ve geliştirilmesinde Avrupa Komisyonu'na merkezi Selanik'te bulunan Cedefop ile Avrupa Eğitim Enformasyon Ağı yardımcı olmaktadır. Bu merkezler, eğitim sistemlerine ve ulusal eğitim politikalarına ilişkin bilgilerin değiş tokuşunu sağlamaktadır.

126 and 127 of the Treaty on European Union created a supportive role for the EU. The former allows it to contribute 'to the development of quality education by encouraging cooperation between the Member States and, if necessary, by supporting and supplementing their action. Article 127 says that the EU will 'implement a vocational training policy which shall support and supplement the action of the Member States'.

The main programmes for the period 1995-99 are Leonardo da Vinci, which focuses on vocational training, and Socrates whose actions further transnational cooperation. Both programmes also apply to Iceland, Liechtenstein and Norway in the framework of the European Economic Area Agreement. They will open to the six Central and East European countries as well as Cyprus and Malta.

Co-operation is also active with other non-EU countries, notably those of Central and Eastern Europe (Tempus programme), the United States and Canada.

In managing and developing the EU's policies, the European Commission is aided by Cedefop, which is based in Thessaloniki, and by the European Education Information Network for promoting exchanges of information on education systems and national education policies.

"Eğitim, insan kaynaklarını geliştirmenin ve sürdürülebilir bir dünyaya geçişin en önemli araçlarından biridir."

"Training is one of the most important tools to develop human resources and facilitate the transition to a more sustainable world."

ÇOK AMAÇLI TOPLUM MERKEZLERİNDE (ÇATOM) İNSAN KAYNAKLARINA VE ÖRGÜTSEL KAPASİTENİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK EĞİTİM ÇALIŞMALARI

*Training Activities in Multi-Purpose Community
Centres (ÇATOM) on the Development of Human Resources
and Institutional Capacity Building*

GAP, topyekün kalkınma için doğal kaynakların korunması, geliştirilmesi ve akılcı kullanımı çalışmaları paralelinde insan kaynaklarının geliştirilmesini hedefleyen etkinliklerin uygulandığı sürdürülebilir, entegre bir bölgesel kalkınma projesidir. GAP Master Planı, insan kaynaklarının geliştirilmesine yönelik süreçlerde teknik, ekonomik ve sağlık uygulamaları arasında eğitime özel bir önem vermektedir. Gerçekten dünyadaki deneyimler de "sürdürülebilir kalkınma"da belirleyici faktörlerin fırsat eşitliği, katılım ve örgütlenme olduğunu ve bunların da, özellikle temel eğitim ve sağlık hizmetlerine, istihdam ve üretim kaynaklarına erişmekte güçlük çeken kesimler için değişik eğitim programlarının uygulanmasıyla ve bu programların bazı maddi desteklerle tamamlanması suretiyle sağlanabileceğini göstermektedir.

The GAP is a sustainable, integrated regional development project which triggers activities for human resources development in line with the protection, development and rational utilisation of natural resources. The GAP Master Plan accords education and training specific importance among activities related to the development of human resources. In fact, world-wide experience indicates that equal opportunities, participation and organisation are decisive in "sustainable development". Equal opportunities, participation and organisation, in their turn, can be materialised with the implementation of modular training programmes especially for those who have difficulty in having access to basic education, health services and economic resources

ÇATOM'larda bu mantıksal çerçeveye uygun geliştirilen ve uygulanan eğitim program ve etkinlikleri iki ana grupta toplanmaktadır. Birinci grupta, doğrudan kadın ve genç kızları hedef alan, temel sağlık, eğitim ve istihdam olanaklarına erişimi kolaylaştırmak ve kadını kalkınma süreçlerine katmayı amaçlayan etkinlikler yer almaktadır. İkinci grup ise, örgütsel/kurumsal bir yapı olarak ÇATOM yönetimlerini, işlevlerini ve toplumsal meşruiyet temellerini güçlendirmeyi hedef alan, saha yöneticileri, öğretmenler ve işbirliği yapılan kamu ve yerel kuruluşlara yönelik eğitim, tanıtım ve savunma konularındaki eğitim etkinliklerini içermektedir.

The training programmes and activities of the ÇATOM which are developed and implemented within this framework can be divided into two main groups. The first group includes activities which directly target young girls and women to facilitate their access to basic education, health and employment and to integrate them to the process of development. The activities in the second group aim at consolidating the management, functions and legitimacy of the ÇATOM as an organisation; and conducting training and advocacy work before governmental and local organisations including their field managers and teachers.

1- Doğrudan ÇATOM Hedef Gruplarına Yönelik Eğitim Etkinlikleri

ÇATOM'ların ana hedef kitlesi kamu hizmetlerine ulaşmada güçlük çeken, toplumsal cinsiyet rollerinden (gender) dolayı hem aile hem de toplum düzeyindeki karar süreçlerine katılımında çeşitli engellerle karşılaşan yoksul hanelerin genç kız ve kadınlarıdır. Bilindiği gibi bu kesimin sorunları çok boyutludur. Bu nedenle ÇATOM bünyesindeki etkinlikler, süreklilik temelinde eğitimi, üretimi ve örgütlenmeyi bir bütün olarak tasarlanmakta ve programlar bu ilkesel çerçevede planlanmaktadır. Bu kapsamda okuma-yazma, genel sağlık, hijyen, anaçocuk sağlığı, katılımcılar arasında birlikte sorun tanımlama ve örgütlü davranış geliştirme konularında toplumsal amaçlı projeler ile el sanatları, gümüş ve değerli taş işlemeciliği, tarım ve hayvancılık konuları etrafında üretim becerisini, gelir getiriciliği ve giderek istihdam yaratmayı hedefleyen etkinlikler uygulanmaktadır.

Bu gruptaki tüm aktiviteler birbirini destekleyen ve tamamlayan bir mantık içinde tasarlanmakta ve uygulanmaktadır.

GAP Master Planı, insan kaynaklarının geliştirilmesine yönelik süreçlerde teknik, ekonomik ve sağlık uygulamaları arasında eğitime özel bir önem vermektedir.

The GAP Master Plan accords education and training specific importance among activities related to the development of human resources.

1- Training Activities Directly Targeting ÇATOM Groups

The primary target group of the ÇATOM consists of the women and young girls of poor households who have difficulty of access to public services and who face obstacles in taking part in family and community level decision making processes because of their gender status. It is already known that the problems of this group are manifold. Therefore, the activities of

the ÇATOM envisage sustained training, production and organisation as an integrated whole and programmes are planned under this principle. Consequently, such social projects as literacy training, public health, hygiene, maternal and child health, collective problem identification, organised behavior etc. go together with productive skill, income and employment generating activities such as handicrafts, silver and precious stone working, agriculture and stock breeding.

All activities under this first group are designed and carried out in a mutually supportive and complementary way.

2- ÇATOM'ların Kurumsallaşmasına Yönelik Uygulanan Eğitim Programları

ÇATOM'ların kurumsallaşması, siyasal desteklere ek olarak, planlama, uygulama, izleme ve değerlendirme süreçlerinde hedef grupların gereksinimlerine yanıt verecek nitelikteki etkinliklerin katılımcı bir anlayışla, benimsenmiş kurullar ve kurullar çerçevesinde uygulanmasını gerektirmektedir. ÇATOM'ların kalıcılığı ve bir kurum olarak sürdürülebilirliği bu temel ilkelerin yaşama geçirilmesine bağlıdır.

Ana hedef gruplarını "saha elemanı", kamu kuruluşlarından sağlanan "konu uzmanı" personel, "usta" ve "öğretmenler" ile "kamu yöneticileri"nin oluşturduğu bu grupta, uygulanmakta olan eğitim programları konu ve uygulanış sırasına göre şöyle özetlenebilir:

2.1. Oryantasyon Eğitimi

Projeye, özellikle sözleşmeli "saha elemanı" ünvanı ile yeni atanana yönelik bu programda ÇATOM'ların kuruluş gerekçesi, amaç ve hedefleri, çalışma yaklaşım ve yöntemleri ile yöneticilerden beklenen (istendik) tutum ve davranışlar, temel görev, yetki ve sorumluluklar, GAP-ÇATOM organizasyon yapısı, vb. konular işlenmektedir.

2.2. Kalkınma, Kalkınma Yaklaşımları ve Proje Uygulama İlkeleri

Değişik eğitim modüllerinin yer aldığı bu programla ÇATOM yöneticilerinde kalkınma konularına ilgiyi artırmak, sorunlara daha sistematik ve çok faktörlü bir bakış ve analiz yeteneği kazandırmak amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda "Genel olarak kalkınma", "Kalkınmada farklı yaklaşımlar", "Katılımcılık", "Sürdürülebilir kalkınma", "GAP'ta doğal ve insani kaynakların

2- Training Programmes Geared to the Institutional Consolidation of the ÇATOM

The institutional consolidation of the ÇATOM requires, other than official political support, the consideration of the actual needs of target groups in the processes of planning, implementation, monitoring and evaluation in a participatory and principled manner. The relevance and sustainability of the ÇATOM as an organisation depends upon the materialisation of these basic principles.

The principal target groups of this group of activities include the "field personnel"; "subject specialists", "master craftsmen" and "trainers" recruited from the governmental organisations; and the governmental people. Training programmes can be outlined as follows according to their topics and sequence.

2.1. Orientation Training

This programme is especially for the new recruits who are posted to the project as on-contract "field personnel.". The training covers such sub-headings as the rationale, objective and targets of the ÇATOM; its approaches and methodology; behavior and attitude expected from managers; basic duties, authorities and responsibilities; and the organisational structure of the ÇATOM.

2.2. Development, Approaches to Development and Principles for Project Implementation

This programme which includes different training modules aims at raising the interest of the ÇATOM management in development issues and equipping them with the capacity to develop a more systematic and multi-factor outlook to existing problems. The basic concepts, approaches and principles thus covered include "development in general", "different approaches to development",

geliştirilmesi", "Kırsal ve kentsel kalkınmada hedef gruplar", "Kalkınmada kadın", "Toplumsal cinsiyet (gender)" gibi temel kavramlar, yaklaşımlar ve ilkeler üzerinde durulmaktadır.

Konuların daha ziyade teorik düzeyde işlendiği bu eğitim çalışmalarında, bölge ve yöre gerçeklerine dayalı örnekler çerçevesinde grup tartışmaları yapılmaktadır.

2.3. Proje, Proje Geliştirme, İzleme, Değerlendirme ve Raporlama

Özellikle ÇATOM projesinde görevli "saha elemanı" ve "proje yöneticisi" konumundaki personelin mesleki gelişimlerine yönelik yapılan bu eğitim çalışmalarında "İletişim", "Katılımcı planlama", "Sorun tanımlama", "Proje geliştirme", "Örgütlenme ve kapasite geliştirme", "Tanıtım, savunma, kamu ve halkla ilişkiler", "İzleme ve değerlendirme", "Kayıt tutma ve raporlama" konuları işlenmektedir.

3- GAP-ÇATOM Eğitim Çalışmalarında Temel Yaklaşım

ÇATOM'lar demokrasinin tabana yayılmasını hedefleyen ve bu nedenle katılımı tüm tutum ve davranışlara yansıtma çalışan Kamu-Gönüllü Kuruluş (NGO) ve Halk İşbirliğine dayalı kadına yönelik alternatif bir örgütlenme ve kalkınma modelidir. Eğitim uygulamalarında benimsenen temel yaklaşım ÇATOM'ların güçlendirilmeye çalışılan demokratik kimliğine uygun katılımcı, tartışmaya önem veren bireyi ve özgüven duygusunu güçlendiren ancak birlikte öğrenme ve ortak davranma süreçlerini ve kadınların kamusal alanda daha etkin roller üstlenmelerini teşvik eden bir niteliktedir.

"participation", "sustainability", "development of nature and human resources in the GAP", "target groups in rural and urban development", "women in development", "gender", etc.

This training line has a relatively theoretical approach to issues where local or regional examples are also discussed in groups.

2.3. Project Design, Monitoring, Evaluation and Reporting

This training is especially for the professional development of those people working for the ÇATOM as "field personnel" and "project manager." Topics include "communication", "participatory planning", "problem identification", "project development", "organisation and capacity building", "advocacy and public relations", "monitoring and evaluation", "record keeping and reporting", etc.

3- Basic Approach to Training in GAP-ÇATOM

The ÇATOM is an alternative organisational model, based upon government-NGO-community cooperation, for a development which stands for grass root level democracy and thus strives to reflect participation to all its actions and operations. The basic approach adopted in training is one which appraises participation, open discussion, self-assurance as well as joint learning and acting processes. It is possible to conclude that all is to enable women to undertake more active roles in the public sphere.

TOPLAM KALİTEDE EĞİTİM, VAZGEÇİLMEZ İKİ OLGU

Training in Total Quality: Two Indispensable Elements

Toplam Kalite, kalitenin standartlara uyumu olarak yapılan klasik tanımının ötesinde, dinamik ve çok boyutlu bir anlam içermektedir.

Toplam Kaliteye ulaşıp ulaşılmadığı müşteriler tarafından belirlenir. Toplam Kalite için müşteri tatmini gerekmekte olup, bu da kuruluş içinde bölümler, birimler ve fonksiyonlardan oluşan iç müşterilerle birlikte, kuruluş dışı alıcılar olarak tanımlanan dış müşterilerin tatminidir. Toplam kalite, kuruluşta iş yapma ve çalışma anlayışını da etkilemiştir. Bu etki kendisini geleneksel yapılanmadan organizasyonel yapılanmaya dönüşüm şeklinde hissettirmektedir. Toplam Kalite hedefine, kuruluş içinde haberleşme ve iletişimin geliştirilmesi, eğitim ve öğrenmenin hızlandırılarak sürdürülmesi, katılımçılığın güçlendirilmesi ve her alanda sürekli iyileştirme anlayışının egemen kılınması ile ulaşılabilmektedir.

Total Quality entails a dynamic and multi-dimensional meaning beyond the classical definition of quality as conformity to standards.

It is clients who will decide whether Total Quality is attained or not. When reference is made to the satisfaction of clients, the term "clients" include intra-organisational ones consisting of departments, units and functions, and customers outside the organisation.

Total Quality has also influenced the sense of functioning and working in an organisation.

This impact is made itself felt as transition from traditional structure to organisational structure.

The target of Total Quality can be attained by improving communication within the organisation, sustaining accelerated training and learning, enhancing participation and ensuring the prevalence of the notion of continuous improvement in all areas.

Yönetim ve organizasyon alanında gerçekleşen en önemli gelişmelerden biri olan Toplam Kalite Yönetimi, dünyada olduğu kadar ülkemizde de son 10 yılda büyük bir ivme kazanarak, küreselleşmenin getirdiği rekabet koşullarına uyum sağlayabilmek için, kuruluşların kazanmaları

Total Quality Management (TQM) is one of the most important developments that have taken place in the field of management and organisation. TQM has also gained momentum in Turkey within the last 10 years and made itself felt as a necessity for organisations which must adapt themselves to

gereken bir yönetim anlayışını gündeme getirmiştir.

Toplam Kalite Yönetimi'ne, Dr. Deming tarafından tanımlanmış olan yeni bir anlayış ile adım atılmıştır:

"İnsanlar belli bir sistem içinde çalışırlar. Bu sistemde yöneticilerin görevi, tüm çalışanların katılım ve desteği ile sistemi sürekli iyileştirmektir." (1)

Bu tanım çerçevesinde bir kuruluşun geleneksel yönetim anlayışından uzaklaşarak, Toplam Kalite Yönetimi'ne geçiş yapabilmesi kültürel bir dönüşümü gerektirmektedir. (2) Bu kültürel dönüşümün başarılı bir şekilde yaşanabilmesi için aşağıdaki kavram ve uygulamaların kurumda yerleştirilmesi gerekmektedir.

1. Süreç Yönetimi: İnsan, makine, malzeme gibi kaynakları işleyip değer katarak müşteri isteklerini karşılayacak çıktılarını üreten işlemler dizisidir.

Süreç yönetimi tüm çalışanların, kurumun amacını bilerek üretime katılmaları ile gerçekleştirilebilir. Toplam Kalite Yönetimi'nde kabul edilebilir hata seviyesi kavramı terk edilmekte, yerine sıfır hataya götürecek önlemler hedeflenmektedir. İnsanların sıfır hata hedefine ulaşabilmeleri için, hatalara yol açmayan iş süreçleri ile desteklenmeleri gerekmektedir. (3)

2. İnsan: Bir kurumun performansı için en belirleyici unsurdur. Farkı yaratanın insan öğesi olduğu, makine, malzeme, teknoloji gibi donanımların bedeli karşılığı alınabileceği, her kuruluş tarafından bilinen bir gerçektir. Kalite ayrıntılardadır ve ayrıntılar, en iyi çalışanlar tarafından bilinmektedir. Bu nedenle Toplam

sharp competition brought along by the process of globalisation.

The step towards TOM was taken with a new concept described by Dr. Deming:

"People work within a specific system. The task of managers in this system is to engage in continuous improvement with the participation and support of all who work." (1)

Under this definition, an organisation needs cultural transformation to break apart from traditional management approaches to reach Total Quality Management (2). The following concepts and practices must be rooted in an organisation for the success of this transformation:

1. Process Management: It is a set of operations which process and valorise such resources and inputs as human beings, machinery, materials, etc. to produce outputs to satisfy customer needs. Process management requires that all workers know the objective of the organisation and take part in production. In TQM the concept of "tolerable error" is abandoned and "no error" measures are adopted. To enable people to reach no error targets, they must be supported with work processes which are themselves geared to no error target. (3)

2. Individual employee is the most decisive factor in the performance of an organisation. Almost all organisations are aware of the fact that it is the human factor which makes the real difference; machinery, materials and technology can be obtained just by paying for them. The quality is in

Kalite Yönetimi' nde kişisel gelişmeye yönelik eğitimler yaygın olarak kullanılır. (3)

3. Ekip Çalışması: Toplam Kalite Yönetimi, tüm çalışanları bir ekibin üyesi olarak görür ve ekip çalışmasını kolaylaştırıcı düzenlemelere olanak tanır. Sorunlara uygun çözüm arayışı ekip çalışması ortamında gerçekleştirilir. Sonuçta ekip çalışmaları kişisel gelişmenin, öğrenmenin, iletişimin, yaratıcı fikirler üretmenin ve katılımcılığın en etkili aracı haline gelir. (4)

4. Müşteri Odaklılık: Müşteri, kurum içinde veya dışında herhangi bir malın, hizmetin bilginin verildiği kişi, bölüm, birim veya kuruluştur. (3) Burada önemli olan kavram "müşteri ihtiyacı ve müşteri memnuniyetidir". Her çalışan kendisini, faaliyette bulunduğu ortamda kendisinden önce gelenin müşterisi, kendisinden sonra gelenin de tedarikçisi olarak değerlendirmelidir. Bir kuruluşun tüm elemanları "müşterilerin ihtiyaçlarına uyum" ilkesini benimsediğinde ve herkes "benim müşterilerim kim ya da kimlerdir ve benden ne istemektedirler?" sorularını sürekli olarak kendilerine sorduklarında, Toplam Kalite Yönetimi' ne geçişte en önemli adımlardan biri atılmış olur. (2)

5. İstatistik: Hataların çok büyük bir bölümü değişiklikten kaynaklanır. İstatistik biliminin tekniklerini uygulayarak, değişikliğin özellikleri incelenir ve hataların kaynakları bu yolla tespit edilir. "Ölçülemeyen geliştirilemez ve ölçülemeyenlerin yönetilmesi mümkün olamaz" düşüncesi Toplam Kalite Yönetimi' nin ana fikirlerindedir. (5)

6. Liderlik: Toplam Kalite Yönetimi' nin en zor bölümü çalışanların kenetlenmesindeki güçlüktür. Çünkü çok farklı yapıda olan insanların bir amaca yönelik olarak hareketlenmeleri kolay değildir. Bunu başaracak olan "Lider" dir. Liderin,

details and the details are best known by those who work. Thus, training for human resources development is widely resorted to in TQM.

3. Teamwork: TQM regards all employees as a team and allows for arrangements facilitating teamwork. Seeking solutions to problems takes place within the team and during teamwork. Eventually, teamwork becomes the most effective instrument for individual development, learning, communication, creativity and participation. (4).

4. Focus on the Client: The client is any individual, department, unit or organisation, within or outside the organisation concerned, to whom any good, service or information is delivered. What is important here is the concept "client's need and satisfaction." Each employee in an organisation should consider himself or herself as the client of the precedent and the supplier of the subsequent. An important step would have been taken towards TQM when all who work in an organisation have adopted the principle of "conformity to clients' needs" and when they have started to ask themselves continuously the question "Who are my customers and what do they want from me?" (2)

5. Statistics. Most of the errors originate from variations. Hence, characteristics of variations are analysed by statistical techniques and the origin of errors are determined this way. "What can not be measured can not be improved either; and what can not be measured can not be managed" is one of the fundamental ideas of TQM (5)

6. Leadership. The most difficult part of TQM is to ensure the unity of all employees. This is natural since it is not easy to orient many people of different characteristics and tendencies towards the same goal. This has to be accomplished by the "leader." While the leader manifests to employees

Toplam Kalite Yönetimi' nin kültürünü benimsediğini çalışanlarına gösterirken; kuruluşun değerlerini ve beklentilerini anlaşılır bir biçimde oluşturması, bu değer ve beklentiler doğrultusunda örnek olması ve önderlik etmesi, eğitim vermesi ve alması, çalışanları tarafından erişilebilir olması ve onları dinlemesi, aktif olarak ve bizzat iyileştirme çabalarına katılması gerekliliği vardır. (6)

7. Sürekli Gelişme ve İyileştirme: Toplam Kalite Yönetimi' nde her alanda sürekli mükemmellik anlayışı egemendir. PUKD döngüsü olarak bilinen bu iş disiplininin "Planla, Uygula, Kontrol Et, Değerlendir" evreleri ile sürekli gelişim sağlanır. (7)

Kuruluşun tüm işlevlerinin PUKD Döngüsü ile sürekli olarak geliştirilmesini öngören bu yaklaşımın temel ilkeleri:

- Müşteri ihtiyaçlarının anlaşılması ve karşılanması,
- Kuruluşun birimlerinin birbirlerine müşteri konusunda bulunmaları,
- Kurumdaki herkesin, kalite açısından katkı sorumluluğunun bulunması,
- Kalite arayışının bitmeyen, sürekli bir gelişim olması ve bunun da eğitim ile sağlanmasıdır. (8)

NEDEN EĞİTİM?

Toplam Kalite Yönetimi' nin dünyadaki uygulamaları; sadece iş süreçlerinin kalitesini iyileştirmeye yönelik çabaların, istenilen sonuçları elde etmekte yetersiz kaldığını göstermektedir. İş süreçlerinin ve hizmet kalitesinin iyileştirilmesi, ancak insan kaynağının yeterliliğinin geliştirilmesi ile mümkün olmaktadır. (9)

that he or she has digested the culture of TQM, he or she should also be able to clearly express the values and expectations of the organisation; act as the promoter of these values and expectations; give and receive training; be accessible to employees and listen to their ideas; and directly and actively take part in improvement efforts. (6)

7. Continuous Development and Improvement. The notion of full perfection is dominant in all areas of TQM. Continuous development and improvement is ensured by the PISE cycle (Plan, Implement, Supervise and Evaluate." (7)

The basic principles of this approach which envisages the continuous development and improvement of all the functions of the organisation in PISE cycles are:

- Perception and satisfaction of clients' needs,
- Having the units of the organisation placed so as to be clients to each other;
- Each person in the organisation having a specific responsibility to make his or her own contribution to quality; and
- Training as a means of ensuring a continuous search for higher quality.

WHY TRAINING ?

International practice in TQM indicates that efforts for improving the quality of work processes alone do not prove sufficient to bring desired outcomes. Improvements in work processes and in the quality of services become possible only with the training of human resources (9).

Kurumlarda uygulanan kalite programları, her seviyedeki çalışanın daha fazla katılım ve sorumluluk almasını gerektirmektedir. Katılım ve sorumluluk almak için ise çalışanların eskisinden çok daha fazla, çok daha farklı bilgi ve becerilerle donatılmış olması ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. (10) Üstelik bu bilgi ve beceriler sadece kalite teknikleri ve yöntemleri ile sınırlı değildir. Kalite programları temel matematikten iletişim becerilerine, grup dinamiklerinden istatistik yöntemlerine kadar pek çok konuda geliştirilmiş insan gücü talep etmektedir. (11) Bu ihtiyaçların karşılanabilmesi için eğitim, tüm kalite programlarının ayrılmaz bir parçası olmak durumundadır.

NE KADAR EĞİTİM?

Kalite iyileştirme faaliyetlerinin en önemli bileşeni insan gücünün yeterliliğinin geliştirilmesidir. Bu noktadan bakıldığında, kurumda verilen tüm eğitimler kalite eğitimidir. Doğrudan kalite kavram ve tekniklerinin öğretildiği programlar ise bu eğitimin sadece bir parçasını oluşturmaktadır. (12)

Mesleki-teknik eğitimler, kişisel geliştirme eğitimleri, temel kalite eğitimleri ve diğer beceri eğitimleri, sürekli iyileştirme ilkesinin bir gereği olarak düşünülmelidir.

"Ne kadar eğitim?" sorusu, ancak kurumun hedef, strateji ve planlarına göre cevaplandırılabilir. Verilecek eğitimin amacı, insan kaynağının kurum performans hedefini gerçekleştirecek yeterlilik düzeyine ulaşmasını sağlamaktır. (12) Eğitimin süresi ve içeriği ise insan kaynağının mevcut yeterlilik düzeyi ile hedeflenen arasındaki farkı kapatmaya yönelik olarak tasarlanmalıdır.

Quality programmes followed in an organisation require more active participation and higher level of responsibility of those working at all levels. However, active participation and higher responsibility require, in their turn, more and diverse information and skills (10). Furthermore, these skills and information should not be limited to quality techniques and methods. Quality programmes necessitate people trained in such diverse areas extending from basic mathematics to communication skills, from group dynamics to statistical methods (11). To satisfy all these requirements, training has to be the inherent part of all quality programmes.

HOW MUCH TRAINING ?

The most important component of quality improvement activities is to further advance the capabilities of human beings. In this respect, all training given in an organisation is related to quality. Those programmes which directly deal with and teach quality concepts and techniques are only a part of this overall training (12).

The question "how much education" can be answered only in regard to the targets, strategies and plans of a specific organisation. The objective of training is to enhance the capability of the human factor up to a level where the performance targets of the organisation can be attained (12).

The duration and content of training, on the other hand, must be tailored so as to close the gap between the existing capacity of human resources and what is targeted.

NASIL EĞİTİM?

Bu noktaya kadar eğitimin kalite programlarındaki yeri ve önemi vurgulanmaya çalışıldıysa da eğitim, bu geçiş sürecindeki önemli parçalardan sadece biridir. Tek başına bir kalite programı değildir. Sürekli iyileştirme ilkesi kişisel ve kurumsal düzeyde hızlı bir öğrenme sürecini gerektirmektedir. (13) Öğrenme, çalışma zamanının doğal bir parçası olarak değerlendirilmeli ve kurumdaki eğitim fonksiyonu da bunu destekleyecek bir öğe olmalıdır. (14)

Konuya Toplam Kalite açısından bakıldığında, rekabet ortamında başarılı olmak, ancak diğerlerinden daha hızlı ve daha anlamlı bir şekilde öğrenmeye bağlıdır. Dolayısıyla kurumların öğrenme sürecinin etkinleştirilmesi gerekmektedir. Bu konuda en önemli görev, eğitime inandığını ve sonuna kadar desteklediğini davranış ve tutumu ile gösteren üst yönetime düşmektedir.

Anahtar Sözcükler: Toplam Kalite Yönetimi (TKY), İnsan, Müşteri, Lider, Sürekli Gelişim, Eğitim.

KAYNAKÇA

- (1) DEMING, W.E. (1982) Quality, Productivity and Competitive Position, MIT Center for Advanced Engineering Study.
- (2) PEŞKİRCİOĞLU, Nurettin (1997) Kalite Yönetiminde ISO 9000 Uygulamaları, Ankara: MPM Yayınları.
- (3) SABANCI- BRİSA (1998) BRİSA'da TKY Uygulamaları.
- (4) ŞİMŞEK, Muhittin (1998) Kalite Yönetimi . İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları.
- (5) STEWARD, A.Thomas (1997) Entelektüel Sermaye, İstanbul: MESS Yayınları.
- (6) ROSEN, H. Robert (1998) İnsan Yönetimi, İstanbul: MESS Yayınları.
- (7) KAVRAKOĞLU, İbrahim (1997) Değişim ve Yaratıcılık, Ankara: Kalder Yayınları.
- (8) OECD, (1994) "Service Quality Initiatives in OECD Member Countries", Background Paper for the Symposium to be held at OECD, pp.7-8
- (9) ARGUN, Tanju (1998) "Eğitim, Kimin İçin?", Executive Excellence, Yıl 1, No:11, sf. 4.
- (10) KİLİTÇİOĞLU, Hakan (1999) "İletişimde Kalite ve Kantite", Executive Excellence, Yıl: 3, No:25, sf. 20.
- (11) BAYRAKTAR, Timurçin (1997) "Kalite Yönetim Modelleri ve İnsan Kaynakları", Human Resources, Yıl:1, No:7 , sf. 28-32.
- (12) EVRENOSOĞLU, M.Nurten (1995) "Kalitede Eğitim", 4.Ulusal Kalite Kongresi, İstanbul: TÜSİAD Yayınları.
- (13) KÖKEL, F. Dilek (1999) "Öğrenen Organizasyon İlişkilerinin, Kurum Kültürü İle İlişkisi", Human Resources, Yıl:3, No:2, sf.33-64.
- (14) IMAI , Masaaki (1984) Kaizen, American Society for Quality Control Inc. , BRISA.

WHAT KIND OF TRAINING ?

Though the place and importance of training in quality programmes has been emphasised up to this point, it should be borne in mind that training is only one important component in this process of transition. In other words, it is not a quality programme by itself. The principle of continuous improvement requires a fast learning process at institutional level (13). Learning should be taken as a natural part of working time and the function of training should be perceived as an element which supports the process of learning (14).

When the issue is taken from the perspective of Total Quality, success in competitive environments depends upon learning faster and more meaningfully than others. Thus, the learning processes of organisations must be made more effective. The most important task in this respect falls upon the shoulders of top management which has to display with its attitudes and actions that it believes in the virtue of training and is committed to it.

Key concepts: Total Quality Management (TQM), Human Being, Client, Leader, Continuous Development, Training.

BIBLIOGRAPHY

- (1) DEMING, W.E. (1982). Quality, Productivity and Competitive Position, MIT Centre for Advanced engineering Study.
- (2) PEŞKİRCİOĞLU, Nurettin (1997). Kalite Yönetiminde ISO 9000 Uygulamaları, Ankara, MPM Yayınları.
- (3) SABANCI-BRİSA (1998). BRİSA'da TKY Uygulamaları.
- (4) ŞİMŞEK, Muhittin (1998). Kalite Yönetimi, İstanbul, MESS Yayınları.
- (5) STEWARD, A. Thomas (1997) Entelektüel Sermaye, İstanbul, MESS Yayınları.
- (6) ROSEN, H. Robert (1998). İnsan Yönetimi, İstanbul, MESS Yayınları.
- (7) KAVRAKOĞLU, İbrahim (1997) Değişim ve Yaratıcılık, Ankara, Kalder Yayınları.
- (8) OECD (1994) "Service Quality Initiatives in OECD Member Countries", Background Paper for the symposium to be held at OECD, ss. 7-8
- (9) ARGUN, Tanju (1998) "Eğitim Kimin İçin?", Executive Excellence, Yıl 1, No: 11, s.4
- (10) KİLİTÇİOĞLU, Hakan (1999) "İletişimde Kalite ve Kantite" Executive Excellence, Yıl 3, No: 25, s.20.
- (11) BAYRAKTAR, Timurçin (1997) "Kalite Yönetim Modelleri ve İnsan Kaynakları", Human Resources, Yıl 1, no. 7, s. 28-32.
- (12) EVRENOSOĞLU, M. Nurten (1995) "Kalitede Eğitim". 4. Ulusal Kalite Kongresi, İstanbul, TÜSİAD Yayınları.
- (13) KÖKEL, F. Dilek (1999) "Öğrenen Organizasyon İlişkilerinin Kurum Kültürü İle İlişkisi", Human Resources, Yıl 3, no. 2, s. 33-64.
- (14) IMAI, Masaaki (1984) Kaizen, American Society for Quality Control Inc. BRISA.

"GAP BÖLGESİ İÇİN TARIMSAL ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME STRATEJİLERİ" ULUSLARARASI ÇALIŞMA TOPLANTISI

International Workshop on Agricultural Research and Development Strategies for the GAP Region

GAP İdaresi Başkanlığı ile Kurak Alanlarda Tarımsal Araştırma Uluslararası Merkezi (ICARDA) 13-15 Mayıs 1999 tarihleri arasında Şanlıurfa'da, uluslararası nitelikli ortak bir workshop düzenlemişlerdir.

Workshop'ın önemi Haziran 1998'de başlayan GAP İdaresi ICARDA işbirliğinin ilk somut sonucu olmasının yanı sıra, Şanlıurfa'da gerçekleştirilmiş olan ilk geniş katılımlı uluslararası organizasyon olmasıdır. Şanlıurfa bu organizasyon ile Amerika'dan Mısır'a, Hindistan'dan İtalya'ya, konusunda uzman pek çok bilim adamına ev sahipliği yapmıştır.

Workshop'un konusu "Güneydoğu Anadolu Bölgesi için Tarımsal Araştırma ve Geliştirme Stratejileri: GAP'ın Rolü" olarak tespit edilmiş ve workshop iki aşamada programlanan çalışmalarla gerçekleştirilmiştir.

The GAP Administration and the International Centre for Agricultural Research on Dry Areas (ICARDA) organised an international workshop in Şanlıurfa on 13-15 May 1999.

Workshop'ın önemi, Haziran 1998'de başlayan GAP İdaresi ICARDA işbirliğinin ilk somut sonucu olmasının yanı sıra, Şanlıurfa'da gerçekleştirilmiş olan ilk geniş katılımlı uluslararası organizasyon olmasıdır.

The importance of the workshop derives from its status of being the first outcome of the GAP-ICARDA cooperation which had started in June 1998 as well as from the fact that it was the first widely attended international meeting ever held in Şanlıurfa.

The importance of the workshop derives from its status of being the first outcome of the GAP-ICARDA cooperation which had started in June 1998 as well as from the fact that it was the first widely attended international meeting ever held in Şanlıurfa. Şanlıurfa thus had the chance to host many scientists and specialists from various countries including the US, Egypt, India and Italy.

The main topic of the meeting was "Agricultural Research and Development Strategies for the GAP Region: The Role of GAP." And the workshop realised its programme in two stages.

İlk aşamada yapılan oturumlarda konuyla ilgili ulusal ve uluslararası kuruluşlar kendi tecrübelerini aktarmışlar, ikinci kısımda ise elde edilen bu bilgilerin ışığında iki adet çalışma grubu "Tarımsal Araştırma ve Geliştirme Stratejileri" ile "Tarımsal Yayım Metodolojisi /Yaklaşımı" konularını tartışmışlardır.

Workshop grup çalışmalarının sunulmasıyla sona ermiştir.

Workshop'ta sonuçlar bir eylem planına dönüştürülerek basılacak ve ilgili kuruluşlara dağıtılacaktır. Bu eylem planı çerçevesinde bundan sonra atılacak adımlar somut olarak ortaya konacak ve tüm sonuçlar uygulamaya geçirilecektir.

During the sessions of the first stage, national and international organisations related their own experience on the issue. At the second stage of the workshop, two working groups discussed, respectively, the topics of "Agricultural Research and Development Strategies" and "Agricultural Extension Methodology/Approaches" under the light of the discussions took place at the first stage.

The workshop ended with the presentation of the conclusions of group work.

Conclusions arrived will be translated into an action plan, printed and disseminated. Within the framework of this action plan, further steps to be taken will be specified and all conclusions will be tried in actual implementation.

TEKNOLOJİ TRANSFERİ VE YAYIM YÖNTEMLERİ YAKLAŞIMLARI İÇİN EYLEM PLANI

A YAYIM YÖNETİMİ

SORUNLAR

1. Nikelikli personelin sayıca yetersizliği
2. Eğitim yokluğu (sistemik eğitim anlamında)
3. Otorite ve denetim boşluğu
4. Kabullenme ve özendirici yokluğu
5. Fırsatlar/alternatifler konusunda bilgi yokluğu
6. Bütünsel nitelikte uygulamalı araştırma olmayışı
7. Yayım etkinliklerinin gerekli eşgüdümüne kavuşturulamaması

TAVSİYELER

1. Yayım bir "meslek" olarak görülmeli
2. Yayım bir "bilim dalı" olarak görülmeli
3. İnsangücü planlaması
4. Yönetimle çalışanlar arasındaki iletişim kanalları açık tutulmalı
1. Gerekse değerlendirilmesi
2. Hedef yönelimli eğitim
3. Sürekli eğitim
4. GAP Bölgesi için eğitim tesislerinin kurulması
5. Mevcut eğitim tesislerinin takviyesi ve güçlendirilmesi
1. Yöneticilerin önderlik/yönetim becerileri konusunda eğitimi
2. Yayım yetkisinin devri (desantralizasyon)
3. Yayımın çeşitlendirilmesi (çoğulculuk)
4. Çiftçiler için iş üzerinde eğitim
1. Yöneticilerin eğitimi/yetiştirilmesi
2. Yayım personeli için performans (başarı) temeline dayalı özendiriciler (her yıl gözden geçirilecek)
1. Fırsatların belirlenmesi ve sağlanması
1. Çiftçilerin gereksinimlerine yanıt verecek araştırmalar
2. Erişilebilir hedefler konulması
3. Tarım sistemleri yaklaşımı (araştırma ile sahanın bağlantısı)
1. "Bölgesel Yayım Koordinasyon Kurulu" oluşturulması

PLAN OF ACTION FOR TECHNOLOGY TRANSFER AND EXTENSION METHODOLOGY APPROACHES

A EXTENSION MANAGEMENT

PROBLEMS

1. Insufficient number of qualified staff

2. Lack of Education (systematic training)

3. Lack of authority and accountability

4. Lack of recognition and incentive

5. Lack of knowledge on opportunity / alternatives

6. Lack of holistic applied research

7. Inefficient coordination of extension activities

RECOMMENDATIONS

1. Extension should be regarded as a "profession"
2. Extension should be accepted as a "discipline"
3. Manpower planning
4. Communication channels should be kept open between managers and staff

1. Need assesment
2. Target oriented training
3. Continues training
4. Establishment of training facilities for GAP region
5. Consolidation and strengthening of existing traning facilities

1. Training managers in leadership /management skills
2. Delegation of extension authority (decentralization)
3. Diversification of extension (pluralism)
4. On-the-job training for farmers

1. Educating /training of managers
2. Performance based incentives (annual review) for the extension staff

3. Identify and provide opportunity

1. Research reponsive to farmers' needs
2. Set achievable goals
3. Farming system approach (link reserach to field)

1. Establishment of "Regional Extension Coordination Committee"

B

SOSYO-EKONOMİK SORUNLAR VE TAVSİYELER

1. Çiftçi katılımının olmayışı, çiftçilerin gereksinimlerini/isteklerini ifade edememeleri

- Araziye/ürüne uygun olmayan teknoloji
- Dürtü eksikliği (yeterinsizlik)
- Tek yönlü iletişim
- Yayımcı sayısının yetersizliği
- Merkezleşmiş sistem
- Kurum hizmetlerinde beceri ve deneyim eksikliği
- Mevcut kaynaklar konusunda bilgisizlik
- Güvensizlik

2. Yayımin henüz kadınlara ulaşmaması

- Kadınlara ne yaptıkları ve neyi gereksindikleri konusunda yetersiz bilgi
- Kadın yayım görevlisi olmayışı
- Kültürel etmenler, gelenekler

3. Farklı çiftçi kategorileri olduğunu görmemek

- Kırsal altyapı (üçra yerler)
- Çiftçilerin sayıları ve parçalanmışlıkları

1. Ücretsiz hizmetler

- Çiftçilerin ücretsiz hizmete alışkın olmaları
- Kamunun tarıma tanıdığı öncelik/ilgi
- Bedavacılık sorunu (hizmeti karşılığını ödeyerek alan komşusundan işi öğrenen çiftçi)

1.

- Üretici örgütlerinin kurulması ya da güçlendirilmesi
- Yayım hizmetlerinin ve ilgili kararların desantralizasyonu
- Katılımcı yayım yaklaşımının geliştirilmesi
- Yayım görevlilerinin sürekli eğitimi
- Nitelikli ek uzman istihdamı
- Örnek-sergileme yaklaşımının vurgulanması

2.

- Yöreden kadın yayımcı işe alınması
- Yayımcıların özel uzmanlık eğitimi (duyarlılık ve konu)
- Kadının rolünün, etkinliklerinin ve gereksinimlerinin değerlendirilmesi
- Özel olarak kadınlara hedef alan etkinliklerin yaygınlaştırılması
- Kadın kuruluşları oluşturulması (kırsal)
- Kadın-erkek entegrasyonu için uzun dönemli strateji geliştirilmesi

3.

- Üretici derneklerinin kurulması ya da güçlendirilmesi
- Desantralize yayım hizmetleri
- Geliştirilmiş altyapı

4.

- Üretici kuruluşlarının oluşturulması/güçlendirilmesi
- Makul ve hizmete göre değişen bir ücret sisteminin getirilmesi (kaliteli hizmetler için)
- Yayım kaynaklarının çeşitlendirilmesi (farklı hizmetler sunarak)
- Maliyeti çıkartmak amacıyla net bir hedef belirlenmesi

B

SOCIO-ECONOMIC PROBLEMS & RECOMMENDATIONS

1. Lack of participation of farmers not expressing their needs/ wishes
 - a. Inappropriate technology for area/ crop
 - b. No motivation (complacency)
 - c. One way communication
 - d. Insufficient number of extension agent
 - e. Centralised system
 - f. Lack of skills and experience of the agent services
 - g. Lack of awareness of available
 - h. Mistrust
 2. Extension does not yet reach women
 - a. Insufficient information on what women do/need
 - b. Lack of female extension agent
 - c. Cultural factors, tradition
 3. Ignorance of different categories of farmers
 - a. Rural infrastructure (remote locations)
 - b. Sheer number and fragmentation of farmers
 4. Free of charge services (unwarranted)
 - a. Farmers accustomed to free services
 - b. Public priority/interest given to agriculture
 - c. Free rider problem (farmer learns from neighbor who paid)
1.
 - Form or strengthen producer associations
 - Decentralized extension services and decisions
 - Develop participatory extension approach
 - Train extension agents on an on-going basis
 - Hire additional qualified specialists (S.M.S)
 - Emphasize demonstration approach
 2.
 - Hire female local ext. agents
 - Specialized training of agents (sensitivity and subject)
 - Assess women's role and activities and needs
 - Promote targeted activities to women
 - Form associations of women (rural)
 - Develop long-run strategy of integrating men and women
 3.
 - Form or strengthen producer associations
 - Decentralized extension services
 - Improved infrastructure
 4.
 - Form or strengthen producer associations
 - Introduce graduated justifiable fee schedule (for quality services)
 - Diversify sources of extension (using distinct offerings)
 - Clearly define goal for cost recovery

C

YAYIMDA TEKNİK KONULAR DOĞAL KAYNAK YÖNETİMİ

DOĞAL KAYNAK YÖNETİMİ

a. Meraların azalması

b. Ürün deseni, fiilen gerçekleşen ile öngörülen arasındaki uygunluk

1. DKY'de disiplinler arası araştırma için kapasite inşası
2. Doğal kaynak haritalaması araştırması
3. Arazi kullanım yönetimi araştırması
4. Etkin sulama sistemlerini destekleyecek kredi sistemi (meyvecilik, vb.)
5. Bitkisel üretim sistemlerinde etkin su kullanımı için çiftçilerle birlikte araştırma
6. IPM aracılığıyla pamuk tarımında kimyasal ilaç ve gübre kullanımının azaltılması

BİTKİSEL ÜRETİM VE HAYVANCILIK

1. Üretimde yeterli artış olmaması

1. Örnek sergileme ve çiftçi katılımı yoluyla gelişkin bitki çeşitlerinin yetiştirilmesi
2. Çiftçilerin ürün desenlerinin GAP Master Planı'nda yer alandan neden farklı olduğunun araştırılması
3. Bitkisel üretim-hayvancılık entegrasyonu üzerine araştırma

HASAT SONU YÖLEMLER VE PAZARLAMA

a. Hasat sırası hizmetlerin yokluğu

b. Soğuk zincir sisteminin yokluğu

1. Yerel çiftçi kuruluşlarının katılımı
2. Sanayi ile bağlantı için pazar araştırmaları yapılması
3. TARIMA DAYALI SANAYİLERİN kuruluşunun yaygınlaştırılması (Muhafaza, Yşleme)
4. SOĞUK ZİNCİR SİSTEMİ pilot projesi (yerel ölçekte yönetilmek üzere)

C

TECHNICAL ASPECTS IN EXTENSION

a. Decrease in Pasture Land b. Cropping Pattern, Actual Foreseen Match	1. Capacity building for multi-disciplinary research in N.R.M.2. Research on natural resource mapping3. Research on Land use management4. Credit system to support efficient irrigation system (Fruit crops, etc.)5. Research studies with farmers on W.U.E. in cropping systems6. Reduced use of chemical and fertilizer application through IPM (cotton)
CROP AND LIVESTOCK PRODUCTION 1. Not Enough Production Increase	1. Adoption of improved varieties through demonstration and farmer participation2. Study why farmer crop pattern differs from GAP Master Plan3. Research on: crop-livestock integration
POST HARVEST PROCESSING AND MARKETING a. Lack of harvest handling b. Lack of cold chain system	1. Local farmer organization participation2. Conduct market surveys for industry linkage3. Promote establishment of AGRO-BASED INDUSTRIES (Preservation, Processing)4. Pilot project for COLD CHAIN SYSTEM (Locally managed)

ÇALIŞMA GRUBU 1 2. ALT GRUP ÇALIŞMASI BELGESİ

SORUNLAR

1- Araştırma planlamasında ve önceliklerin belirlenmesinde yetersizlik

- Yeterli eğitimi almış insangücü yokluğu
- Kısa erimli kazanımlara aşırı aşırlık tanınması
- Ekonomik, çevresel, sosyal ve toplumsal etmenler arasındaki bütünlüğün ve karşılıklı bağımlılığın yeterince kavranamaması.

2- İlgili diğer etmenlerle birlikte uzun dönemli kazanımları ve sürdürülebilirliği ihmal pahasına meta araştırmalarına aşırı aşırlık tanınması

- Sistem yaklaşımının kavranmasında yetersizlik ve karmaşık konuları ele almaktan kaçınma
- Acil bir gereksinimi karşılama fırsatı üzerine belirli bir malın üretimini artırma yolundaki baskılar
- Sistem araştırması için altyapı ve eşgüdüm eksiklikleri

3- Toprak sağlığı, su kalitesi ve etkin kullanım konularının boşlanması

- Toprak ve su kaynaklarının yönetimine ilişkin yeterli ve uygun teknolojinin olmayışı
- Araştırmalarda uğranılan düş kırıklığı
- Acele çözümler arama
- Su kalitesindeki bozulmanın yol açacağı sonuçlar konusunda bilgisizlik/duyarsızlık
- Araştırmanın bir önceki araştırmaya dayandırılması (daha önceki araştırmaların dökmü)

TAVSİYELER

1- GAP'ta bir araştırma politikası, planlama ve öncelik belirleme (ve izleme-değerlendirme) çekirdeğinin oluşturulması.

- Bu çekirdekte, iyi eğitim almış sosyologlar ve iktisatçılar istihdam edilmesi; bu kesimin, araştırma önceliklerini belirlerken üretkenlik, sürdürülebilirlik, karlılık, eşitlik ve çevresel güvenlik etmenleri arasında uyum gözetmeleri. Rasgele durumların ortaya çıkardığı plansız araştırmalardan kaçınılması.
- Uzun ve kısa erimli araştırma planlarının oluşturulması ve bunların sürekli olarak gözden geçirilmesi
- Ticaret, ekonomi ve teknoloji alanlarında mevcut fırsatları, sürdürülebilirlik, doğal kaynak kapasitesi, beslenmede ülke ölçüğünde kendi kendine yeterlilik hedefleriyle kaynaştırarak ürün çeşitlendirme sistemlerinin planlanması.
- Bu sürekli etkinliği yürütecek eğitilmiş insangücü bulunması.

2- Toprağın özelliklerinin korunmasını, su kaynaklarının korunmasını ve etkin kullanımını, enerji yönetimini, hasat sonu işlemlerin yönetimini, tarım-hayvancılık dengesini entegre biçimde, modern ve geleneksel tekniklere yer vererek birbiriyle kaynaştırarak tarım sistemleri araştırmasının katılımcı yollardan yürütülmesi

- Araştırmacıda ve diğer katılımcı taraflarda davranış değişikliği sağlamaya çalışılması.
- Araştırma-çiftçi-yayım bağlantısının geliştirilmesi
- Sistem ölçeğindeki konulara program yaklaşımının vurgulanması
- Başta kadınlarındaki olmak üzere tarımsal emeğin verimliliğini geliştirecek özel teknolojik müdahalelerin araştırılması
- Sosyo-ekonomik araştırmaların geliştirilmesi

-IPM ve IPNS'nin geliştirilip yaygınlaştırılması,

- Envanterler (kapasitelerine bağlı olarak) su ve toprak kaynaklarının kullanımını nitelendirir ve izler, bu kaynakların etkin kullanımı ve tahsis için yeterli veri tabanını oluşturur. Biyolojik gübrelerin ve organik madde oluşumunun yaygınlaştırılması dahil, entegre bir toprak-su-bitki nütriyen sisteminin geliştirilmesi.
- Basınçlı sulama sistemi ve bitkisel üretim sistemi dahil olmak üzere, genel olarak su kullanımında etkinliği ve verimliliği artıracak araştırmaların yapılması.
- Yağışa bağımlı tarımın yapıldığı yerlerde yöreye özgü su havzası modellerinin geliştirilmesi.
- CES, uzaktan algılama ve ürün ve kaynak modellemesi kapasitelerinin artırılması.

WORKING GROUP 1
SUB-GROUP NO. 2
GROUP WORK DOCUMENT

PROBLEMS

- 1- Poor research planning and priority setting
 - Lack of adequately trained man power
 - Short-term gains over emphasized.
 - Poor appreciation of interdependence/ integration of economic, environmental, social technological, factors .

- 2- Over emphasis on commodity research at the neglect of the other interrelated factors and the long-term gains and sustainability
 - Lack of appreciation of a system approach and avoidance of handling complex issues
 - Pressure for increasing production of a given commodity to meet urgent need opportunity
 - Lack of infrastructure and coordination mechanisms for system research

- 3- Neglect of the soil-health and water quality and efficient use.
 - Non-availability of adequate and appropriate technique of soil and water management.
 - Disappointed research.
 - Thrust on quick fix.
 - Unawareness/neglect of the consequences of water degradation
 - Base the research on the previous research (an inventory of the previous researchers has to be done.

RECOMMENDATIONS

- 1- Established a research policy, planning and priority setting (and monitoring and evaluation) cell at GAP
 - Comprising highly trained persons, including socio-economists, environmentalists, who must seek congruence among productivity, sustainability, profitability, equity and ecological security while deciding research priorities. Ad hoc research should be avoided.
 - Establish short-term and long-term keep them research strategies and priorities and keep them under continuing review.
 - Develop crop and farming system diversification plans to meet trade, economic and technological opportunities consistent with sustainability and capacity of natural resource base and national comprehensive food security/self-reliance and nutritional adequacy.
 - Create trained manpower in handling this continuing exercise

- 2- Undertake farming systems research in a participatory mode to ensure a holistic blend of soil health care, water resource conservation and efficient use, energy management, post-harvest management, choice of crops and animal components of the integral system with integration of indigenous and modern techniques
 - Seek attitude change of researcher and other cooperating partners.
 - Forge/foster research-extension-farmer linkage
 - Emphasize program mode to address system-wide issues.
 - Seek specific technological interventions to increase the efficiency of farm labor, particularly woman farmer.
 - Strengthen socio-economic research.

- Develop and promote IPM and IPNS.
 - Inventories characterize (based on capability) and monitor land and water resources use, and create adequate database for their efficient use and deployment
 - Develop integrated soil-water-plant-nutrient system, including promotion of bio-fertilizers, and organic matter build-up.
 - Conservation tillage, strengthen research on on-farm water use to increase overall water-use efficiency and productivity, including the use of pressurized irrigation system and cropping/farming system.
 - Develop location-specific watershed models in rainfed areas.
 - Strengthen capability in GIS, remote sensing, crop and resource modeling.

4- Agro-biyolojik çeşitliliğin yitirilmesi/eksik kullanımı

- HYV'lerin yaygın kullanımı yüzünden yrkların yitimi
- Genetik kaynakların yetersiz tanımı
- Yeterli derleme ve koruma olmayışı
- Muhafaza edilmiş genetik kaynakların yetersiz kullanımı

- Genetik kaynakların korunmasına ve kullanımına ilişkin ulusal ve uluslararası çerçeveler içinde, agro-biyolojik çeşitliliğin korunmasına ve kullanımına yönelik GAP özelinde program geliştirilmesi.
- Bilgi derlemelerindeki boşlukların belirlenmesi, derlemelerin organize edilip korunması
- Korunun kaynakların durumunun izlenmesi, depolanan materyallerin "sağlığını" güvence altına alacak önlemler geliştirilmesi ve gerekli durumlarda yerinde ve dışarda koruma yöntemlerine başvurulması
- Derlemelerin nitelenmesi ve değerlendirilmesi
- Germplazma kaynaklarının adil kullanımı
- Gerekli germplazma değiştokuşlarının gerçekleştirilmesi ve bu alanda yasal düzenlemelere gidilmesi

5- Belli bağı ürünlerin iyileştirilmesinde ciddi araştırma ve teknoloji geliştirme boşlukları

- Odaklanmış ve doğrudan araştırma olmayışı
- Eğitilmiş insangücü olmayışı
- Yeni biyotik veabiyotik baskıların ortaya çıkması

- 5- Geliştirilmiş çeşitlerin yaygınlaştırılması için zaman sınırlı araştırma planı hazırlanması; buğday, bakliyat, arpa, pamuk, soya, ayçiçeği, mısır, zeytin, fındık, seçilmiş sebzeler, meyveler (turfaında ve dış kaynaklı), üzün (sofralık ve şaraplık), tıbbi ve diğer bitkilerin değişik çeşitlerinin tanıtılması.

- Uygulanabilir ve gerekli olduğu durumlarda melez çeşitlerin öne çıkarılması ve melez tohum üretiminde kadınların rolü
- Tuzlanma ve erozyon gibi özel sorunların çözümü için özel insangücü ve tesis oluşturulması (jobba gibi erozyon önleyici ağaçların dikimi)
- Yeni ürün çeşitlerinin hem sulu hem de kuru tarım koşullarında üretileceği uygun uygulamaların, sistemlerin ve sıralamaların belirlenmesi.

6- Hayvancılıkta uygulama ve entegrasyon yetersizlikleri

- Yeterli yemin ve yem kaynaklarının (miktar ve kalite anlamında) bulunmayışı ve hayvanların yetersiz beslenme düzeyleri
- Gelişkin hayvan ırkı bulunmayışı
- Hayvan sağlığı koşullarının yetersizliği
- Hayvansat ve bitkisel üretim sistemlerinin, meralarla otlakların yetersiz entegrasyonu.

6- GAP Bölgesi'nde hayvancılığın, hayvan beslenmesinin ve sağlığının durumunun araştırılması; hayvan yemi (silaj dahil) üretimi, mera ve otlak yönetimi için kapsamlı bir plan oluşturulması

- Saman ve diğer tarımsal artıkların hayvan yemi olarak değerlendirilmesine yönelik teknikler.
- Yem ve yem bitkilerinin mevcut durumunun incelenmesi; gelecekte araştırma yapılacak alanlar arasında, yerel yemlerin ve yem bitkilerinin, daha yüksek kalitedeki yemlerin ve yem bitkilerinin diyeter kısıtlamalarla birlikte entegratif biçimde kullanımı; rasyonel tavsiyelerde bulunmak üzere, çiftlik bazında neden-sonuç ilişkilerini irdeleyici araştırmalar yer alabilir. Yemlerin kapsamlı biçimde üretimi ve dağıtımı için gerekli organların oluşturulması.
- Belli bağı endemik ve andemik hayvan hastalıkları üzerinde veterinerlik araştırmaları (istikrarlı üretimi ve ithalat-ihracatı desteklemek amacıyla)
- Belirli yem bitkilerinin/bakliyatın seçimi ve seçilenlerin genel bitkisel üretimle uyumlu biçimde yaygınlaştırılması.
- Yerli ırkların belirli amaçlar için geliştirilmesi; germplazma erozyonu, uyulanabilirlik ve verim gibi etmenleri de gözetenek yerli ırkların yabancı ırklarla bilimsel temellerde melezlenmesi.
- Farklı disiplinlerdeki araştırmacıların ve teknoloji geliştiricilerinin değişik düzeylerde eğitimi

- 4- Loss of agro-biodiversity and its under-utilization
- Loss of land races due to large-scale adoption of HYVs.
 - Poor characterization of genetic resources.
 - Lack of adequate collection and conservation
 - Limited use of conserved genetic resources

5- Serious research and technology development gaps in improvement of major commodities

- Lack of focused and directed research
- Lack of trained manpower
- Emergence of new biotic and abiotic stresses

6- Poor performance and integration of animal production system

- Lack of adequate (quantity and quality) of feed and fodder resources and overall poor nutritional status of animals.
- Lack of appropriate breeds.
- Poor overall health coverage resulting in poor animal health.
- Poor integration of animal and crop production systems, pastures and meadows.

- Under the national and international umbrella of genetic resources conservation and utilization, develop GAP-specific program on agro-biodiversity conservation and utilization
- Inventories the accessions in storage
- Identify the gaps in collections, organize the collections and conserve them
- Monitor the status of conserved resources and take measures to ensure the "health" of stored materials; if necessary, augment the in-situ and ex-situ conservation.
- Characterize and evaluate the collections
- Judiciously utilize the germplasm resources
- Undertake necessary germplasm exchange, introduce needed germplasm, and foster regulatory measures.

5-Develop time-targeted research plan to develop improved varieties, introduce varieties of major crops like wheat, food legume, barley, cotton, soybean, sunflower, maize, olives, pistacio, selected vegetables, fruit species (earlier fruits, exocitic fruits) , viticulture (table grapes and wine) medicinal and other speciality products plants.

- Wherever feasible and desirable emphasize hybrid varieties and the role of woman in hybrid seed production.
- Create specialized manpower and facilities to solve the specific problems, like salinity, erosion (plantation of plants like jojoba).
- Develop appropriate management practices and cropping sequences/systems of the new varieties both under rainfed and irrigated conditions.

6- Assess the status of animal production, feed and health in GAP Region, and Develop a comprehensive plan for production of feed, forage (including silage making) and pasture and grazing management

- On farm research techniques of straw and other residue treatments to increase their nutritional value and palatability.
- Analyzing the existing status of feed, forage and fodder resources, future research areas may include assessment and use of local feeds, forages and grasses local breeds, effects of dietary restrictions, high quality feeds and forages and their use in an integrated manner, on-farm testing of feeds and systems and applications of multivariate environmental statistics in pin-pointing-cause effect relationship in making rational recommendations. Establish necessary bodies for comprehensive production and distribution of feed stock.
- Veterinary research (diagnostics, preventive measures and integrated management) on main local endemic and exotic disease (to ensure stable production and international trade).
- Select/improve specific fodder grasses and legumes and intensify their production consistent with overall cropping system.
- Improve indigenous breeds for specific traits and undertake scientific cross breeding with exotic breeds keeping in mind germplasm erosion, adaptability and productivity.
- Training of researchers and technology developers at various levels in the different disciplines.

7- Hasat sonrası işlemlerin, katma değer ve yiyecek kalitesi güvence sistemlerinin yetersizliği

- Hasan sonrası kayıpların fazlalığı ve bu kayıplara ilişkin veri bulunmaması
- Besin maddelerinin kalitesi, dayanıklılığı, değerlendirilmesi ve pazarlanabilirliği konusunda araştırma olmayışı
- Kalite yönetimi ve güvencesi için yeterli altyapıların (üretim, işleme, depolama, ambalajlama, nakliye) ve eğitilmiş insangücünün olmayışı.

8- Pazarlama, fiyat belirleme ve uluslararası ticaret alanlarında kapsamlı araştırmaların olmayışı

- Eğitilmiş insangücü yetersizliği
- Gerekli veri tabanlarındaki boşluklar
- Araştırma politikası, pazarlama, fiyat belirleme ve uluslararası ticaret alanındaki yetersizlikler
- Gıda güvenliği ve çevresel bozulma bağlantılı ticari sorunlar

9. Biyoteknolojiden ve araştırma alanının diğer önde gelen konularından yeterince yararlanılmaması

- Biyoteknolojinin gerçek potansiyelinin bilinmemesi
- Yeterli risk değerlendirmesinin ve risk yönetimi hazırlığının olmayışı
- Moleküler biyoloji ve biyoteknoloji alanlarında araştırma ve teknoloji yetersizliği
- Uzun teknolojilerden tarımda yeterince yararlanılmaması
- Korunmuş tarımdan yeterince yararlanılmaması

7- Çeşitli aşamalarda meydana gelen kayıpların ve fırsat maliyetlerinin değerlendirilmesi

- Üretimden sanayiye kadar her aşamada gerek kalitede gerekse miktarda meydana gelen kayıpları önlemek için hasat öncesi, hasat ve hasat sonrası etkin teknolojilerinin geliştirilmesi
- Tüketici gereksinimlerini ve tercihlerini yerel olarak ve hedeflenen ihracat bölgeleri itibarıyla değerlendirmek, ürün çeşitlendirmek ve katma değeri artırmak üzere piyasa araştırmaları yapılması
- Yerel mallarla ürünlerin karşılaştırmalı avantajlarının belirlenmesi, bu mallar ve ürünlerin üretim ve dağıtımında maliyet etkinliğinin artırılması.
- Ürün işleme, ambalajlama, depolama ve nakliye konularında etkin teknolojileri getirecek araştırmaların artırılması
- HACCP, gıda güvenliği ve kalitesi güvence araştırmalarının yoğunlaştırılması, birbiriyle uyumlu gıda standartlarını yaşama geçirecek altyapının ve insan gücünün geliştirilmesi
- Yeni piyasalar ve ekonomik fırsatlar yakalamak amacıyla özel tarımsal ürünlere aşırılık verilmesi

8. Sosyo-ekonomik araştırmanın pazarlama, fiyat ve ticaret verileriyle güçlendirilmesi

- Fiyatların, piyasa ve ihracat güçlerinin yerel üretime etkisi, çıkarılan dersler ve bu derslerin ilersi için içselleştirilmesi
- Ticaretin gıda güvenliği, eşitlik ve çevre üzerindeki etkisinin analizi ve dengeyi koruması için zamanında müdahalelerde bulunulması
- Üretim maliyetlerini düşürücü, tüketici beşerisini artırıcı ve ticaret ve pazarlamanın çevre üzerindeki olumsuz etkilerini sınırlandırıcı teknolojilerin geliştirilmesi
- Eğitilen personelin bir bölümünün GAP politika-planlama çekirdeğinde görevlendirilmesi

9. Biyoteknoloji potansiyelinin (riskinin ve yönetiminin) değerlendirilmesi. Ayrıca, biyoteknoloji kullanılmaması durumunda yitirilecek fırsatın bilinmesi

- Biyoteknolojinin olumlu ve olası olumsuz etkileri konusunda bilinç ve duyarlılığın artırılması
- Öncelikli araştırma sorunlarına biyoteknolojik çözümler bulunması potansiyelinin araştırılması
- Biyoteknolojiden yararlanılması için etkili düzenleyici önlemlerin alınması (biyo-güvenlik ve IPR)
- CES araştırmalarının, ürün ve kaynak modellemesi, kaynak tahsisi, çevresel etkinin izlenmesi gibi alanlarda geliştirilmesi
- Kentsel ve ince ayar ürünlerin üretimi için korumalı tarımın teşviki

7- Deficient post-harvest handling, agro-processing, value addition and food quality assurance facilities

- High post-harvest losses, but lack of data on the losses
- Lack of research on quality aspects of food, shelf life, value addition, market intelligence
- Lack of infrastructures (production, processing, storage, packaging, transport), trained manpower for quality management and assurance

7- Assess the losses at various stages and opportunity lost

- Develop efficient pre-harvest, harvest and post-harvest technologies to prevent the losses both in quality and quantity right from production to industry level.
- Through market intelligence identify consumer needs and preferences locally and in target export areas and develop technologies to add values, diversify products
- Analyse comparative advantages of local commodities and products and increase cost-effectiveness of their production and distribution
- Increase research in and develop efficient technologies for processing, packaging, storage and transportation
- Intensify research in HACCP, food safety and quality assurance and develop infrastructure and manpower to implement harmonized food and other products' standards.
- Organize custom production of speciality products to capture new market and economic opportunities

8. Lack of comprehensive research in marketing, pricing and international trade

- Paucity of trained manpower
- Gaps in necessary databases
- Inadequate research in policy, marketing, pricing and international trade
- Trade related problems of food security and environmental degradation

8. Strengthen socio-economic research with emphasis on marketing, pricing, and trade

- Analyze impact of pricing, market and export forces on local production, lessons learnt and their internalization in future production, pricing and distribution
- Analyze impact of trade on food security, equity and environment, and make timely adjustments to maintain the balance
- Develop technologies to cut production costs, increase consumers acceptance and reduce trade and marketing related environmental degradation
- Develop trained manpower and assign some of them to the policy-planning cell of GAP

9. Inadequate harnessing of biotechnology and other frontier areas of research

- Unawareness of the true potential of biotech
- Inadequate assessment of risk and preparedness to manage the risk
- Poor research and technology development in molecular biology and biotechnology
- Deficient harnessing of space technology in agriculture
- Inadequate harnessing of protected agriculture

9. Assess the topical potential (and risk and its management) of biotechnology. Also know the opportunity lost if biotech not used

- Increase awareness of the positive and possible negative effects of biotech
- Review for potential in biotech to work on priority research problems seeking biotechnological solutions
- Develop effective regulatory (biosafety and IPR) measures to exploit biotech
- Strengthen research in GIS, crop modeling, resource modeling, resource allocation and monitoring of environmental impact
- Encourage protected agriculture to produce peri-urban and high precision products

3. ve 4. GRUPLAR ARAŞTIRMA ENFORMASYON İLETİŞİMİ VE TEKNOLOJİ TRANSFERİ

ARAŞTIRMA ENFORMASYON SİSTEMİNİN YETERSİZLİĞİ

Yöntem

Erişim

Girdi

ARAŞTIRMA SONUÇLARININ YAYINLANMAMASI

Özendirici ve Dürtü

Maliyet ve erişim

Kalite ve dış denetim

Dağıtım

ARAŞTIRMA SONUÇLARININ ÇİFTÇİLERE AKTARIMINDA YETERSİZLİK

Araştırma sonuçlarının çiftçilere aktarımında
yetersizlik

Etkili bir yayım sisteminin olmayışı

Ek bilgiler

EĞİTİM

FINANSMAN

Araştırmacılar arasında etkili bir bilgi alışverişi sağlanabilmesi için GAP Enformasyon Sistemi'nin oluşturulması

GAP bünyesinde bir İletişim-Dokümantasyon Birimi'nin oluşturulması. Bu birimin, veri toplama, bulma, alışverişi, analiz ve yönetim alanlarında, doğal kaynaklar, iklim, sosyo-ekonomik istatistikler ve araştırmalar dahil temel donanım ve deneyime sahip olması.
- WWW, CD
- HTML, XML
- FAO İnternet Standartları

- GAP tarafından donanım sağlanması

- Bütün düzeyler ve iki taraflı akış
- Araştırma yayınları, dış bağlantılar, meteorolojik veriler, uzman sistemler, yayım materyali

GAP araştırmacılarının bilimsel yazım masa başı yayıncılık gibi alanlardaki yetilerinin geliştirilmesi, araştırma sonuçlarını GAP araştırma bültenlerinde ve başvuru kaynaklarında yayınlamaları için dürtü sağlanması.

ELEKTRONİK BİLİMSEL DERGİ (düşük maliyetli, yayın kolaylığı, telif hakları)

Yayın Kurulu aracılığıyla (uluslararası katılımla) normal dış denetimi yöntemi (dış yardımla) . Burada bir hakemliğin ötesinde, yazımda, analizde ve bildirimde email bağlantılarıyla uluslararası işbirliği kurulması

Tüm Dünyada Web ve CD, küresel erişim

Araştırmaların çiftçilerin gerçek ihtiyaçlarına denk düşmesini sağlamak için saha araştırmalarına çiftçilerin de katılması; çiftçilerin araştırma sonuçlarını ve yeni teknolojileri benimsemesi

Değişik kuruluşlardan araştırma ve yayım personelinin eşgüdümü biçiminde araştırma sonuçlarını çiftçilere aktarmalarına olanak tanıyacak bir yayım sisteminin geliştirilmesi, bu sistemde iyi eğitilmiş yayımcıların ve uzmanların istihdamı

- Çiftçilerle doğrudan temas (PRD)
- GAP ENFORMASYON SİSTEMİ (WWW ve CD)
- Resimler
- Radyo ve TV (GAP Kanalı)
- Video
- Basılı materyaller (bültenler, enformasyon sayfaları)
- Çiftlikte örnek uygulama ve çiftçi günleri
- Entegre Çiftlik-Tarla Günleri

Hava koşulları verileri
Piyasa bilgileri
Ulaşım bilgileri
Krediye erişim

Personel, yayımcı, eğitici eğitimi
-Enformasyon Teknolojisi
- İletişim ve yazım becerileri
- Katılımcı yöntemler
- Teknik konular

Dışardan TCDC uzmanlarından yararlanma (örneğin Hindistan'dan)

GAP ENFORMASYON PROJESİ

İç Finansman
Dış Finansman
FAO Teknik İşbirliği Projesi (TCP) - 2 yıl
Donanım
100 köy bilgisayarları 100.000 Dolar
Geliştirme maliyeti:
10 kişilik ekip 200.000
10 kişinin eğitimi 50.000
İşletme masrafları (2 yıllık) 50.000
TOPLAM 400.000

3. & 4. GROUPS

RESEARCH INFORMATION COMMUNICATION and TECHNOLOGY TRANSFER

INADEQUATE RESEARCH INFORMATION SYSTEM:

- Method

Develop a GAP Information System to ensure an effective exchange of information among researchers.

Establishment of a Communication-Documentation Unit within GAP with essential equipment and expertise for data acquisition, retrieval, exchange, analysis, and management, including data on natural resources, weather, socioeconomic statistics, and research.

- WWW, CD
- HTML, XML
- FAO Internet standards

- Access

- GAP provides hardware

- Input

- All levels and 2-way exchange
- Research publications, external links, meteorological data, expert systems, extension material

RESEARCH RESULTS NOT PUBLISHED

- incentive and motivation

Upgrade GAP researchers' competence in scientific writing, and desktop publishing, and provide them with necessary means and motivation to publish their research results in a GAP research newsletter and in refereed journals.

- cost and access

Establish ELECTRONIC SCIENTIFIC JOURNAL (low cost, ease of publication, ownership)

- quality and peer review

Normal journal peer review method (with assistance) through Editorial Board (with international participation). More than refereeing: international collaboration in writing, analysis and reporting through email links.

- distribution

World-Wide-Web and CD: global access.

INADEQUATE TRANSFER OF RESEARCH RESULTS TO FARMERS

Inadequate transfer of research results to farmers

Secure farmer participation in field research to ensure research relevance to farmer needs, and enhance farmer acceptance and adoption of research results and new technology

Nonexistence of an effective extension system

Develop an extension system (including well-trained extension agents and specialists capable of effectively transferring research results to farmers, in a coordinated effort among extension and research staff from different institutions

Inadequate system of information dissemination to farmers

- Direct contact with farmers (PRD)
- GAP INFORMATION SYSTEM (WWW and CD)
- Pictures
- Radio and TV (GAP Channel)
- Video
- Printed materials (bulletins, information leaflets)
- on-farm demonstrations and farmers field days
- Integrated Farm Field Schools

Additional information

Weather data
Market information
Transport information
Access to credit and schemes

TRAINING

Train staff, extensionists, trainers (pyramidal)
- Information Technology
- Communication and writing skills
- Participatory methods
- Technical subjects
Use external TCDC experts e.g. from India

FUNDING

Budget

GAP INFORMATION PROJECT
Internal funding
External funding

FAO Technical Cooperation Project (TCP) - 2 years
Hardware
100 Village computers 100,000 USD
Development costs:
Team of 10 persons 200,000
Training of 10 persons 50,000
Running costs (2 years) 50,000
TOTAL 400,000

5. Finans kaynaklarının yetersizliği

- Araştırma için fon

Araştırma kurumlarında bugün işlerlikte olan döner sermaye merkezlerinin, fonların araştırmalara aktarımına olanak tanıyacak biçimde değiştirilmesi.

- Tarafların (hükümet, çiftçiler, tarıma dayalı sanayiler, uluslararası araştırma kuruluşları) araştırmalara başta bulunmalarını sağlayacak mekanizmaların oluşturulması ve geliştirilmesi;
- Hükümetin gerçekçi (öncelikli gereksinimlere karşılık veren) bütçe tahsisleri yapması
- Araştırmacıların ve araştırma gruplarının dış ve iç kaynaklardan başgü bulabilmek için rekabete girmelerini özendirme.

6. İzlemenin ya da değerlendirmenin yetersizliği

Dış değerlendirme mekanizmaları (taraf, yetkinliğin hakkının verilmesi)

araştırmalarda maliyet etkinlik

çıktıların uygulanması ve yayımla bağlantılar

5. Inadequate financial resources.

- Research funding

- Change present revolving fund mechanism at research institutes to allow transfer of funds to research activities;
- establish and mobilize competitive Research Grant Fund mechanisms with contributions from stakeholders (government, farmer, agro-industry, international research institutions);
- realistic (matching prioritized needs) budget allocations from government
- encourage researchers and research groups to compete for grants funds from internal or external sources.

6. Invalid monitoring/ or evaluation:

External evaluation mechanism (stakeholder, and; recognition of excellence;

cost efficiency of research;

output application and links with extension.

TARIM PROJELERİ ÇERÇEVESİNDE GAP İDARESİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

*GAP Administration's Training Activities within the
Framework of Agricultural Projects*

GAP İdaresi Tarım ve Orman Koordinatörlüğü'nün yürütmekte olduğu projelerde de amaç insan odaklı, katılımcı yaklaşımlara dayalı uygulamalardır. Bu bağlamda da kalkınmanın temel unsurlarından biri olan eğitim tüm tarım projeleri bileşenleri arasında yer almaktadır. Eğitim çalışmaları başlıca; eğiticilerin eğitimi ve çiftçi eğitimi şeklinde gerçekleştirilmektedir.

Bu çerçevede Tarım ve Orman Koordinatörlüğü sorumluluğunda yürütülen projeler çerçevesinde 1998-1999 yılı içerisinde eğiticilere ve çiftçilere yönelik verilen eğitimler aşağıda yer almaktadır.

1) GAP BÖLGESİ'NDE TARIMSAL MEKANİZASYON GEREKSİNİMLERİ ETÜDÜ PROJESİ II. AŞAMA ORTAK MAKİNA KULLANIMI PİLOT UYGULAMA PROJESİ

- 29-31 Mayıs 1998 tarihlerinde, Proje kapsamında TEMAV tarafından "Ortak Makina Kullanımı Eğitim Programının Yönetimi, Ekimde

As it is the case for all other projects conducted by the GAP Administration, in projects developed and implemented by the Coordination for Agriculture and Forestry also have adopted human focused and participatory approaches. Training activities under this unit are realised mainly as the training of trainers and farmer training.

Below is a list of training activities conducted by the Unit in 1998-1999.

Agroteknik Özellikler ve Ekim Teknikleri" konularında eğitimcilerle (kamu kurum ve kuruluşlarındaki teknik personele) Sulama Birlikleri yönetici genel sekreter ve saymanlarına, çiftçilere eğitim verilmiştir. Bu toplantıya GAP İdaresi Bölge Müdürlüğü personeli katılmıştır.

- 26 Haziran 1998 tarihinde TEMAV'da GAP-BKİ, Tarım İl Müdürlüğü, Kısas Sulama Birliği, Mardin-Derik-Dumluca Sulama Birliği temsilcilerinin katıldığı toplantıda "Ortak Makina Kullanım Ünitelerinin" Sulama Birlikleri bünyesinde Ağustos 1998'de faal hale getirileceğine yönelik çalışmalar anlatılmış ve aynı gün, katılımcılara rotor kültüvatörün tanıtımı yapılmıştır. Bu toplantıya Bölge Müdürlüğü personeli katılmıştır.
- 18-19 Temmuz 1998 tarihleri arasında Şanlıurfa Köy Hizmetleri Araştırma Enstitüsü organizasyonunda Ortak Makina Kullanımı ile ilgili bir seminer yapılmıştır. Bu seminere GAP Bölge Müdürlüğü personeli katılmıştır.
- 09 Eylül 1998 tarihinde GAP İdaresi koordinatörlüğünde TEMAV tarafından yürütülen "II. Aşama Ortak Makina Kullanımı Pilot Uygulama Projesi" çerçevesinde "Sulama Birliklerinin Bugünü, Yarını ve Mekanizasyonu Gelişimindeki Önemi" konulu bir seminer Şanlıurfa DSİ XV. Bölge Müdürlüğü Konferans Salonunda gerçekleştirilmiştir. TEMAV tarafından organize edilen seminer iki bölüm halinde sunulmuştur. İlk bölümde Sürdürülebilir Sulu Tarım, Türkiye'de ve Dünyada Sulama İşletmelerinin Yönetimi ve İşletmelerin Kullanıcıya Devri, Sulama Birliklerinde Kurumsallaşma ve Sürdürülebilirlik, Şanlıurfa Harran Ovası Sulama Birliklerinin Yapısal Özellikleri, Mekanizasyonun Sürdürülebilir Sulu Tarımdaki Önemi, Sulama Birliklerinde Ortak Makina Kullanımının İşlevi, Sulama Birliklerinin Güncel Sorunları ve İleriye Dönük Çözüm Önerileri anlatılmış; ikinci bölüm ise, izleyicilerin katılımı ile soru cevap şeklinde devam etmiştir. İkinci bölümde özellikle Sulama Birliklerinin işlevi, bugünkü durumu ve beklentiler tartışılmıştır.

1) STUDY ON THE AGRICULTURAL MECHANISATION NEEDS IN THE GAP REGION, II. STAGE: PILOT IMPLEMENTATION FOR COMMUNAL USE OF MACHINERY

- 29 - 31 May 1998: Training of trainers (i.e. technicians in governmental organisations and agencies), managers of irrigation districts and farmers by TEMAV on the "Management of the Training Programme on Communal Machinery Use, Agro-technical Characteristics of Sowing and Sowing Techniques." the personnel of the Regional Directorate of the GAP Administration were also present in this training.
- 26.06.1998: The representatives of the GAP-RDA, Provincial Directorate of Agriculture and the Irrigation Districts of Kısas and Mardin-Derik-Dumluca were together at TEMAV to discuss issues related to the phasing in of "Communal Machinery Usage Units" in irrigation units by August 1998. The participants were also introduced rotor cultivator the same day. The Personnel of the Regional Directorate were again present at the meeting.
- 18-19. 07. 1998: A seminar on Communal Machinery Use organised by the Research Institute of Şanlıurfa Rural Services.
- 09.09.1998: A seminar on the "Present Status, Future and Importance of Irrigation Districts in the Process of Agricultural Mechanisation" given by the TEMAV under the organisation of the GAP Administration. The seminar took place in two parts. The first part covered such themes as sustainability in irrigated farming, management of irrigation schemes and their transfer to farmers, institutionalisation and sustainability in irrigation districts, structural characteristics of irrigation districts in Şanlıurfa, importance of mechanisation in sustainable irrigated farming, present problems of irrigation districts and suggestions for the future solutions. The second part focused on the present status of irrigation districts and expectations of farmers from these districts.

25 Ocak-5 Şubat 1999 tarihleri arasında Şanlıurfa-Harran Ovalarındaki 10 Sulama Birliği Genel Sekreterlerine Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümünde bilgisayar kursu verilmiş olup, kurs sonunda katılımcılara sertifikaları dağıtılmıştır.

13 Mart 1999 tarihinde OMAK (Ortak Makine Kullanımı) ünitelerinin tanıtılması ve Sulama Birliklerine üye çiftçiler hakkındaki bilgilerin bilgisayar ortamında toplanması ve muhafaza edilmesi amacıyla TEMAV tarafından geliştirilen bilgisayar programı 10 Sulama Birliğinde görev yapan personele tanıtılmış ve çalıştırılması konusunda bilgi verilmiştir.

2) GAP BÖLGESİNDE SULAMA SİSTEMLERİNİN İŞLETME, BAKIM VE YÖNETİMİ PROJESİ

Ocak-Mart 1998 tarihleri arasında sulu tarım agronomisi ve sulama sistemleri işletme, bakım ve yönetimi konularında 35 iş günü süren formal eğitim çalışmalarına 7'si GAP-MOM Grup oluşturma elemanları, 4'ü Sulama Birliği, 20'si Tarım İl Müdürlüğü, 1'i Tarım Reformu ve 8'i GAP-BKİ Bölge Müdürlüğü'nden olmak üzere toplam 40 teknik eleman katılmıştır.

26-28-Mart 1998 tarihleri arasında çiftçilere Çukurova yöresindeki sulama sistemlerinin işleyişi ve tanıtımı amacıyla 3 günlük bir arazi gezisi düzenlenmiştir. Geziye Sulama Birlikleri Genel Sekreterleri ve Grup Oluşturma Görevlileri olmak üzere 34 kişi katılmıştır.

24-27 Eylül 1998 tarihleri arasında 8 Grup Oluşturma Görevlisi, 5 çiftçi tarlasında demon-

• 25.01.1999- 05.02.1999: the managers of 10 irrigation districts active in Şanlıurfa-Harran plains were given computer course in the Faculty of Agriculture, Ankara University. The trainees received their certificates after the course.

• On 13 March 1999, the personnel of 10 irrigation districts were introduced the computer programme developed by the TEMAV for information building on OMAK (communal machinery use) and compiling information on individual farmers registered to irrigation districts.

2) PROJECT FOR MANAGEMENT-OPERATION AND MAINTENANCE OF GAP IRRIGATION SCHEMES

January-March 1998: The formal training on irrigated farming agronomy and the management operation and maintenance of irrigation schemes lasted 35 days. There were 40 trainees, 7 from the GAP-MOM group, 4 from irrigation districts, 20 from the Provincial Directorate of Agriculture, 1 from the General Directorate of Agricultural Reform and 8 from the GAP Regional Directorate.

26-28 March 1998: Field trip for 3 days to inform people from irrigation districts about the operation of irrigation systems in Çukurova Region. There were 34 people from irrigation districts taking part in the trip.

24-27 September 1998: A training programme participated by 8 group forming leaders, 5 on-

stasyon,, 4 Sulama Birliği Genel Sekreteri (Firat, Kıyas, Őuayıp ve Tektek), ve GAP-BKİ Bۆlge Mۆdۆrlۆđü elemanlarının katıldığı bir eğitim programı dۆzenlenmiřtir. Bu eğitim kursu damla sulama ekipmanlarının sağlandığı NETAFİM Firması tarafından dۆzenlenmiř ve verilmiştir.

8-12 Aralık 1998 tarihleri arasında İzmır ve Manisa illerinde bulunan Sulama Birliklerine proje çerçevesinde bir teknik gezi dۆzenlenmiřtir. Bu teknik geziye Firat Sulama Birliği yۆneticisi ve teknik elemanlarından 5 kişi, Proje uzmanlarından 2 kişi ve GAP-BKİ Bۆlge Mۆdۆrlۆđünden de 2 kişi katılmıştır.

Haziran-Temmuz 1999 tarihleri arasında suyun ekonomik ve adilane dağılımını sağlamak ve aynı zamanda ۆrۆnlere ihtiyaçı olan suyu verebilmek amacıyla Firat Sulama Birliği Pilot Sahasında, Şanlıurfa Ana Kanalına bağlı UY1 tersiyer kanalından sulama suyu alan çiftçilere su rotasyonu konusunda eğitim verilmiştir.

Yine aynı tarihler arasında MOM Projesi çerçevesinde II Pilot Alan olarak seşilmiş ve 5 kۆyü kapsayan Kayacık'da, sulama başlamadan ۆnce, arazisi olan çiftçilere arazi toplulaştırmasının ۆnemi ve gerekliliği hususunda bilgi verilmiştir. Bilgilendirilen çiftçiler toplulaştırmayı kabul etmişlerdir.

3) GAP ORMANCILIK PROJE PAKETİ

2-8 Ekim 1998 tarihleri arasında "Ormancilık Proje Paketi" çerçevesinde TEMA Vakfı ve GAP Bۆlge Kalkınma İdaresi Bۆlge Mۆdۆrlۆđü teknik elemanlarından oluşan bir heyetin iştirakı ile Adıyaman Gerger ilçesi Diran Çayı Havza Islah Projesi kapsamında eğitim çalışmaları Açma, Hasanhamza, Çamiçi, Burçaklı, Koşarlar ve Ağaçlı kۆylerinde yapılmıştır.

farm demonstration extensionists, 4 irrigation district secretaries (Firat, Kıyas, Őuayıp and Tektek) and personnel from the GAP Regional Directorate. the seminar was organised and conducted by the firm NETAFİM which provided drip system irrigation equipment.

08-12 December 1998: A technical information building tour to irrigation districts in the provinces of Izmir and Manisa. Participants to this tour were 5 people from the Firat Irrigation District, 2 project experts and 2 from the GAP Regional Directorate.

June-July 1999: Farmers who take their irrigation water from the tertiary canal connected to the main canal were given training, in the pilot area of the Euphrates Irrigation District, on water rotation and economic and fair water distribution.

During the same period, farmers in Kavacık area which covers 5 villages as the selected pilot area under the MOM project were given information on the importance and necessity of land consolidation prior to irrigation.

3) GAP FORESTRY PROJECT PACKAGE

2-8 October 1998: The villages of Açma, Hasanhamza, Çamiçi, Burçaklı, Koşarlar and Ağaçlı in the Diran Watershed Rehabilitation Area in Gerger (Adıyaman) were covered as a training activity which was participated by a team from the technical staff of the TEMA Foundation and GAP-RDA.

GAP BÖLGESİNDE MEKANİZASYON DURUMU

State of Mechanisation in the GAP Region

İşlenebilir tarım topraklarının sınırına ulaşmış birçok ülke, artan nüfusun barınma ve giyinme ihtiyaçlarını karşılayabilmek için birim alandan daha fazla ürün elde etmenin yollarını aramakta ve bu amaçla ileri üretim tekniklerini uygulamaya koymaktadır.

Ülkemizdeki tarım alanlarında uzun yıllardır önemli bir değişim görülmemektedir. Bu durumda tarımsal üretimin artırılabilmesi için en uygun seçenek, birim alandan daha fazla ürün alınmasını sağlayacak ileri tarım tekniklerinin uygulamaya aktarılmasıdır.

Tarımsal mekanizasyon, diğer tarım teknolojileri uygulamalarından farklı olarak verim artışını doğrudan etkilemez. Ancak, mekanizasyon kırsal kesimde yeni üretim teknolojilerinin uygulanmasını sağlar, diğer teknolojik uygulamaların etkinliğini ve ekonomikliğini artırır ve çalışma koşullarını iyileştirir.

Sağladığı bu yararlar karşın, gerek sermaye ve gerekse üretim giderleri içerisinde tarımsal mekanizasyon önemli bir yer tutmaktadır. Uygulamada, mekanizasyon düzeyindeki artışa bağlı olarak, makina giderlerinin sermaye ve toplam üretim giderleri içerisindeki oranı %50'lere ulaşmaktadır.

Many countries in the world, reaching the upper limits of their cultivable land, are seeking ways to raise more from a given unit of land and introducing advanced cropping techniques for this purpose in order to support their ever increasing populations.

In Turkey, on the other hand, there has been no significant change in crop farming for long years.

Considering the present situation, the best alternative to increase agricultural output is to introduce advanced agricultural techniques which make it possible to grow more in per unit of land.

Distinct from the application of other agricultural technologies, mechanisation does not directly bring along increase in yield. Yet, mechanisation is the basis of introducing new technologies in the rural sector. It enhances the efficiency of other technological practices and improves working conditions.

In spite of these advantages, agricultural mechanisation has a considerable share in both agricultural capital outlay and production costs. Depending upon the level of mechanisation, the share of agricultural machinery in total capital outlay and production costs reaches about 50 %.

Tarımsal üretim, birbirinden çok farklı sayıda girdinin bir araya getirilmesini gerektiren, değişken yapılı bir süreçtir. Ayrıca üretim sürecine giren her girdinin özellikleri, kendi içinde de, geniş sınırlar arasında da değişmektedir. Tarımın bu dinamik yapısı, üretim sürecine giren tüm girdilerin en verimli şekilde kullanılmasını sağlayacak bir planlamayı zorunlu kılmaktadır. Çünkü ileri tarım teknolojisi uygulamalarında amaç, verimi olduğu kadar verimliliği de artırmaktır. Tarım işletmelerinde verimlilik ise, bu uygulamaların ayrı, ayrı ve en iyi şekilde yapılması ile değil üretim girdilerinin etkin ve akılcı kullanımını sağlayacak iyi bir planlama ve organizasyon ile artırılabilir.

GAP Bölgesi'nde Mekani- zasyon Planlaması ve Mevcut Durum

GAP gerek boyutları, gerek yatırım tutarı ve gerekse ülke ve bölge ekonomisine sağlayacağı katkılar açısından ayrıcalıklı bir öneme sahiptir. Bölge, polikültür ve sulu tarıma uygun toprak ve iklim özelliklerine sahip olmasına karşın, günümüzde tarımsal üretimde en önemli kısıt sudur. Bu nedenle Bölge de büyük bir alanda halen kuru tarım yapılmaktadır.

Bölge de tarıma uygun 3.2 milyon hektar alan mevcuttur. GAP ile bunun yaklaşık 1.7 milyon ha'sı sulamaya açılacaktır. Su kısıtının ortadan kalkması ile sulu tarım gündeme gelecek, ürün çeşidi artacak ve sulu tarımın gerektirdiği teknik tarım uygulamaları ön plana çıkacaktır. Bunun sonucu olarak da Bölge de, teknik tarım uygulamalarının vazgeçilmez unsuru olan tarım makinaları talebi de artacaktır.

Agricultural production is a variable process which requires the assembling of many different inputs. Furthermore, the features of each individual input may vary widely within its own confines. This dynamic structure of agriculture requires a planning which ensures the most efficient use of all inputs phased in to the process of production. Indeed, the rationale of applying advanced agricultural technology is to increase efficiency as well as yield. Efficiency in agricultural enterprises can be ensured not by discrete and isolated best practices but by a holistic planning which guarantees the efficient and rational utilisation of all inputs.

GAP Bölgesi'nde Tarımsal Mekanizasyon Gereklerini Etüdü

Projesi

gerçekleştirilmiştir.

"Study on Agricultural
Mechanisation Needs of
the GAP Region.

"Outcomes of this
project

Planning for Mechanisation in the GAP Region and its Present State

The GAP has a distinct place in terms of its dimensions, its cost and expected contributions to the economy of the region and the country. Although the region has soil and climate characteristics fit for poly-culture and irrigated farming, the most important constraints is water. Consequently, dry farming is dominant in most parts of the region.

There is 3.2 million hectares of cultivable land in the region. The GAP will bring 1.7 hectares of this land under irrigation. With the elimination of the constraint, irrigated farming will flourish, crop diversification will increase and practices required by irrigated farming will come to the fore. All these will necessarily boost the demand for agricultural machinery.

Uluslararası alanda, bir ülkenin veya bir bölgenin mekanizasyon derecesinin belirlenmesinde iki kriter gözönüne alınır. Bunlar; tarımsal motorizasyon düzeyi ve tarımsal faaliyetlerde kullanılan tarım alet ve makinalarının kullanım kapasitesi ve sayıdır.

Tarımsal motorizasyon düzeyi belirlenirken; işlenen alanın traktör sayısı, işlenen alanın traktör sayısına oranı ve traktör başına düşen ekipman ağırlığı gözönüne alınır.

Türkiye geneli için 1996 yılı verilerine göre hektara düşen beygir gücü değeri 1.98, GAP Bölgesi için 0.68 düzeyindedir. Mekanizasyon açısından en gelişmiş bölge Çukurova yöresinde, bir traktöre düşen arazi miktarı 26 ha iken, GAP Bölgesi'nde bir traktöre yaklaşık 75 ha alan düşmektedir. GAP'ın Çukurova mekanizasyon düzeyine ulaşabilmesi için traktör sayısının 2.5 kat artması gerekmektedir.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Çalışmaları

GAP Master Planı'nda belirtildiği gibi Bölge'de tarımsal kalkınmanın en önemli darboğazlarından biri işletmelerde tarımsal mekanizasyon ve modern alet-ekipman kullanımının sınırlı olmasıdır. Başka bir deyişle Bölge'de tarımsal mekanizasyon araçları bakımından büyük bir boşluk vardır. Sulama alanları genişledikçe ve ürün çeşidi arttıkça bu boşluk daha da büyüyecektir. İleride herhangi bir darboğazla karşılaşmamak için bölgede mekanizasyon planlamasına yönelik çalışmaların yapılması büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda ilk olarak GAP Bölgesi'nde Tarımsal Mekanizasyon Gereksinimleri Etüdü Projesi gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda;

According to internationally adopted approaches, two criteria is considered when assessing the level of agricultural mechanisation in a country or in a region. These are the level of agricultural motorisation, and the quantity and utilisation capacity of agricultural tools and machinery.

The level of agricultural motorisation is related to the number of tractors in a specific area, ratio of the land size to the number of tractors, and equipment weight per tractor.

According to 1996 data, horse power per hectare of land is 1.98 for Turkey and 0.68 for the GAP Region. In the Çukurova Region which is the most developed in terms of mechanisation, there is 26 hectares of land per tractor while in the GAP Region 1 tractor has to operate for 75 hectares of land. These figures show that the number of tractors in the GAP Region must be increased 2.5 times to bring the region up to the level of mechanisation now existing in the Çukurova Region.

Activities of the GAP Regional Development Administration

As stated in the GAP Master Plan, one of the most important bottlenecks in agricultural development is the limited use of agricultural mechanisation and modern tools-equipment in the agricultural enterprises of the Region. The present gap will widen further as irrigated land expands and crop variety increases. Thus, activities for planning mechanisation are of great importance in avoiding any future trouble.

In this context, the first step was the completion of the project "Study on Agricultural Mechanisation Needs of the GAP Region. "Outcomes of this project include:

• GAP Bölgesi'ndeki işletmelere uygun mekanizasyon sistemleri ve bu sistemlere uygun makina çeşitleri, boyutları ve sayıları saptanmıştır.

• GAP Bölgesi'ndeki üreticilere makina edindirilmesi konusundaki politikaların oluşturulmasına yardımcı olmak üzere, makina seçim sonuçlarına bağlı olarak, edinim ve kullanım modelleri geliştirilmiştir.

• GAP Bölgesi'nin sulamaya açılması ile ortaya çıkacak ürün çeşitliliğine ve sulu tarımın gerektirdiği teknik tarım uygulamalarının Bölge'deki tarım makineleri talebini artıracakları gerçeğinden hareketle, talebin karşılanmasında herhangi bir darboğazla karşılaşılmasında için tarım makineleri seçiminin ortaya koyduğu sonuçlar da dikkate alınarak, belirlenen mekanizasyon sistemlerine uygun mekanizasyon araçlarının, Bölge'deki üretim planlaması yapılmıştır.

• Pahalı bir yatırım olan tarım makinelerinin daha uzun ömürlü olmalarını sağlamak, iş verimi ve kalitesini artırmak amacıyla, GAP Bölgesi'ndeki ihtiyaç duyulacak bakım onarım istasyonlarının nicelik ve nitelikleri ile Bölge içindeki coğrafi dağılımları saptanmıştır.

• Çiftçi eğitimi, yeni makineler geliştirme ve imalatçıları yönlendirme görevlerini yapacak bir "Tarımsal Mekanizasyon Merkezi"nin kurulması öngörülmüştür.

GAP Bölgesi'nde Tarımsal Mekanizasyon Gereksinimleri Etüdü Projesi'nin önemli çıktılarında biri tarım alet ve makineleri konusunda yaptırılan projeksiyonlardır. Bu projeksiyonlara göre Bölgenin ihtiyaç duyduğu tarım alet ve makinelerinin optimum kullanılması gerektiği ön plana çıkmıştır.

Bu amaçla tarım sektöründe ileri ülkelerde kullanılmakta olan ortak makina kullanım modelinin Bölgenizde de uygulanması, tarım alet ve makinelerin optimum kullanımının sağlanması amacıyla "Ortak Makina Kullanım Pilot Uygulama" projesine başlanmıştır.

• Identification of mechanisation systems fit for enterprises in the Region; types, sizes and numbers of machinery.

• Depending upon the results of machine selection, acquisition and operation models were developed to help shape policies targeting the provision of machinery to farmers in the Region.

• Basing upon the fact that irrigation, its corresponding techniques and crop diversification will increase the demand for agricultural machinery, plans have been developed to manufacture relevant machinery in the Region by considering the selections stated above.

• Agricultural machinery is costly. Thus, in order to extend their duration in use, a study was made to spot the geographical location and endowments-capabilities of agricultural machinery repair-maintenance stations in the Region.

• It was decided to set up an "Agricultural Mechanisation Centre" to give training to farmers, to design new machinery and to guide manufacturers.

Another important output of the Project consists of projections on needs for agricultural machinery and tools. These projections bring the issue of optimal utilisation to the fore. To ensure this, it is considered to apply the communal machinery use models of agriculturally advanced countries. A pilot project (Communal Use of Machinery) was initiated for this purpose.

Under this project, a questionnaire work was conducted to select one pilot irrigation union out of 11 which are active in the Şanlıurfa-Harran Plains. Information on irrigation unions was compiled through "Irrigation Union

Şanlıurfa-Harran Ovalarında yer alan onbir Sulama Birliğinden, proje kapsamında çalışılacak olan birliğin tespit edilmesi amacıyla anket çalışmaları yapılmıştır. Sulama Birliği ile ilgili bilgiler "Sulama Birliği Anketi", Köyler ile ilgili bilgiler "Muhtar Anketi" ve üreticiler ile ilgili bilgiler de "Hane Halkı Anketi" ile toplanmıştır. Toplanan bilgiler çerçevesinde Şanlıurfa-Harran'da Kısas ve Mardin ilinde de Derik-Dumluca Sulama Birliği seçilmiştir.

Proje sahasında seçilen Sulama Birliklerinin de Bilgi Birlik Formu anket çalışmaları da tamamlanmıştır. Proje kapsamında statü ve mevzuatın belirlenmesi, banka ile ilgili mevzuat işlemleri ve tarımsal eğitim için gerekli materyal hazırlıkları yapılarak Başkanlığımıza sunulmuştur.

Proje çerçevesinde "Sulama Birliklerinin Bugünü, Yarını ve Mekanizasyonun Gelişimindeki Önemi" konusunda, Bölge'de DSİ XV. Bölge Müdürlüğü toplantı salonunda geniş katılımlı bir sempozyum düzenlenmiştir.

Bu sempozyumda; sürdürülebilir tarım, Türkiye ve Dünya'daki sulama sistemlerinin yönetimi ve kullanıcılarına devri, sulama birliklerinde sürdürülebilirlik, Harran Ovası sulama birliklerinin yapısal özellikleri, mekanizasyonun sürdürülebilir sulu tarımdaki önemi, sulama birliklerinde ortak makina kullanımının işlevi, sulama birliklerinin genel sorunları ve ileriye dönük çözüm önerileri anlatılmış ve izleyicilerin katılımı ile soru cevap şeklinde devam etmiştir.

Questionnaire", on villages through "Headmen's Questionnaire", and on farmers through "Household Questionnaire." After the questionnaire work, Kısas union in Şanlıurfa-Harran, and Derik-Dumluca union in Mardin were selected as pilot units.

Further questionnaire work on selected unions is also complete. All other procedures such as the identification of status and terms, bank relations and development of training materials have been completed and relevant documents are submitted to the GAP Presidency.

Again in the context of this project a widely participated symposium was held in Şanlıurfa on the "Present State and Future of Irrigation Unions and their Role in Agricultural Mechanisation Process."

The symposium staged expositions and discussions on such headings as sustainable agriculture, management of irrigation systems in Turkey and in the world, transfer of systems to farmers, sustainability in irrigation unions, structural characteristics of irrigation unions in the Harran Plain, importance of mechanisation in sustainable irrigated farming, collective use of machinery in irrigation unions, general problems of irrigation unions and relevant solutions.

SESSİZLİĞİN SESİ : SEVGİ ŞÖLENİ

Sound of Silence : Festivals of Affection

Yaşama sevdalı Sevda Gök, binlerce yıllık töre gereği aile namusunun temizlenmesi için sokak ortasında boğazı kesilerek öldürüldü. Sessiz çoğunluğun bin yıllardır sessizce kurban edilişinin sesi, isim anası olacağından haberi olmayan Sevda Gök'ün anısına "Sevgi

Şöleni" olarak adlandırılan, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kutlamalarının birincisi 1997 yılında Şanlıurfa Merkez ve Kısas'ta yapıldı. 1998 yılında Mardin-Dargeçit'te, 1999, 5-11 Mart tarihleri arasında da Siirt, Erüh, Batman, Adıyaman ve Şanlıurfa-Hamurkesen'de gerçekleştirilen kutlamalarda binlerce kadınla kucaklaşıldı.

İnsan olarak kendi yaşamları üzerinde söz hakkı olmayan kadınların, şaşkınlık dolu "Bizim için mi geldiniz?" sorularının ardından sesleri gür çikti: "Hoşgeldiniz ama geç geldiniz!"

T.C. Başbakanlık GAP Bölge Kalkınma İdaresi ve Bölge Müdürlüğü'nün katkılarıyla gerçekleştirilen

"zaman kadınların yerel yönetimlere talip olmaları, muhtar olmayı talep etmeleri zamanıdır derken"

name "Carousel of Affection" to commemorate Sevda Gök, the latest victim of the silent majority. Later, thousands of women embraced each other in celebrations held in Dargeçit-Mardin in 1997, and in Siirt, Erüh, Batman, Adıyaman and Hamurkesen-Şanlıurfa from 5 to 11 March 1999.

When we first arrived a village, women, who have had no say on their own lives as human beings were surprised enough to say "you've all come for us?" Then, they spoke somewhat louder: "You've come, but late..."

The "Festivals of Affection" are realised with the support of the GAP Administration and its Regional Directorate

"Sevgi Şölenleri" kalkınmanın yalnızca ekonomik ve teknolojik önlemlerle gerçekleştirilemeyeceği, toplumun ruhu olan kültürel kalkınma ve kadınların toplumsal yaşama eşzamanlı olarak katılımları sağlanamazsa eksik olacağı görüşüyle düzenlenmektedir.

Bu yıl maratona dönüşen "Sevgi Şöleni"nin ilk durağı Siirt-Eruh'tu. Her gidilen yerde bir ilkin gerçekleştirilmesinin gerginliği, çekingenliğinin hemen hiç yaşanmadığı Eruh'tan, kentli-köylü, yetişkin-çocuk, kadın-erkek "hiç bitmesin bu şölen" duygusuyla halay çekerek ayrıldık. Siirt Merkezdeki şölen mekanına girdiğimizde 23 Nisan Çocuk Bayramı kutlamasına geldik duygusu bir anda yerini "kadının olmayan hakları" gerçeği ile yüzüze bıraktı bizi. Adıyaman merkezde de aynı gerçekle bir kere daha yüzleşmek durumundaydı Anakültür şölen ekibi. Zaman tüneline çok hızlı yol almış geleceğin yetişkinlerine etkinlik gerçekleştiriyorduk! Batman Merkez'de günün koşulları farklı bir topluluk çıkarmıştı karşımıza. Kentin seçkin kadınlarıyla karşılaşıya bulduk kendimizi.. Karşılıklı ilkler, karşılıklı şaşkınlıklara neden oldu: İlk olarak izledikleri modern dans gösterisini terk edenler oldu. Teknik aksaklıklar nedeniyle sorumlu başlayan Şanlıurfa-Hamurkesen'de kadınları damlardan indirip, yalvararak getirdik şölen alanına. Çekingenlikleri yeni olana değil eskিয়েydi: Erkeklerinden çekiniyorlardı! Uzun sürmedi. Konuşmacılar, "zaman kadınların yerel yönetimlere talip olmaları . muhtar olmayı talep etmeleri zamanıdır derken" en sıcak alkışlar duyuldu, modern dans gösterisinin aldığı alkışlarla yarıştı. Gözlere ve ruhlara ziyafet bir içtenlikle çekilen halayla sona eren 1999, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü "Sevgi Şöleni" Hamurkesen'de gerçek bir şölene dönüştü.

Her şölen ertesi sorulan "Kaç kadına ulaştınız?" sorusu bir kez daha işlevini ve anlamını yitirdi. Önemli olan sayı değil öz! Özü sevgi olan bir etkileşimin halkaları sonsuza ulaşmakta. Katılan ve katkıda bulunanların inançları ve destekleri olmaksızın gerçekleştirilemeyecek olan "Sevgi Şölenleri" bu yıl da iz bıraktı belleklerde, bilinçaltılarında. Amaç da tohum atmak zaten....

Sevgiyle...

in Şanlıurfa. The motive behind this activity is the conviction that development can not be achieved only by economic and technologic policies; and all development efforts would eventually fail unless cultural development and participation of women are also realised.

The first stop in this year's festival was Eruh (Siirt). Usually all "firsts" have their initial hesitancy, mistrust or indifference. But none was observed in Eruh. Just before departing, we were dancing with the local people, rural-urban, adult-child and men-women wishing that this event would last forever. When we arrived to the centre of Siirt, we first thought that we were in April 23 Child Festival, which reminded us once more the "non-existent rights of women". The team faced the same once more in Adıyaman. It was as if our activities were for the adults of the future who travelled rather fast in the time tunnel. In Batman, we found ourselves with the elite women of the city. The mutual "firsts" led to mutual surprises. Some sneaked out early from the modern dance show which they got acquainted for the first time. The activity in Hamurkesen-Şanlıurfa started rather discouragingly because of some technical defects. We begged local women sitting on the roofs of their homes to bring them to the celebration area. Their hesitancy was not to the new, it rather originated from the "old", that is the fear of their men. But this did not last long. There were high applauds when it was said that it is the time for women to run for local government. The same enthusiasm also accompanied the modern dance show. In Hamurkesen, it was really a festival which ended with halay (local folk dance) played by all.

The standard question which follows each activity "how many women have you reached?" has once more lost its meaning and function. What makes importance is not the numbers but the essence of the issue. If there is love and affection in the essence of any communication, its outer rings will follow one another to reach infinity. This year's festivals, which could not have been realised without commitment, left their imprint in the minds and hearts of people.

Anyway, the idea is to seed the soil...

DİYARBAKIR'DA SOKAKTA ÇALIŞAN ÇOCUKLARIN REHABİLİTASYONU PROJESİ

*Project on the Rehabilitation of
Children Working in Streets in Diyarbakır*

Diyarbakır Valiliği, GAP İdaresi Başkanlığı, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) işbirliği ile gerçekleştirilecek olan, "Diyarbakır Kenti'nde Sokakta Çalışan Çocukların Rehabilitasyonu Projesi" uygulama aşamasına gelmiştir.

Çalışan çocuk ve çocuk işgücü oluşumu, son yıllarda sadece Türkiye değil, dünya gündemine de yerleşmiş bir sorundur. Sokakta çalışan çocuk sayısındaki artış, çalışmaya başlama yaşının düşüklüğü, çalışma koşullarının elverişsizliği, çocukluklarını yaşayamama ve yeterli ruhsal ve fiziksel gelişmelerini tamamlayamadan çalışma hayatına katılma, eğitimden uzak kalma ve hatta sokaklarda istismara uğrama gibi olumsuzluklara gelişmekte olan ülkelerde de rastlanmaktadır.

GAP Bölgesinin en önemli demografik özelliği, nüfus artış hızının yüksek oluşu ve nüfusun yaklaşık yarısının 14 yaşın altındaki çocuklardan oluşmasıdır. Bu durum, Bölge'de istihdam olanaklarının yetersizliğine ve yaşam standardının düşük oluşuna yol açmaktadır.

The project which is to be carried out through a wide cooperation including the Governorate of Diyarbakır, GAP Administration, ILO and the Social Services and Child Protection Agency (SHÇEK) is now at the phase of implementation.

The issue of working children child labor is one of the important items in the agenda of many other countries as well as Turkey. The expansion of the army of child labor is associated with such negative phenomena as starting work at too early ages, improper working conditions, missing education opportunities, losing from full mental and physical development and even vulnerability to various forms of abuse and exploitation.

The most striking demographic character of the GAP Region is its high rate of population growth and the fact that children under age 14 constitute almost half of the total population. This situation leads to meagre employment opportunities and low living standards.

Another demographic feature of the region is migration from rural to urban areas. Those who move

Bölge'nin diğer bir demografik özelliği ise, kırdan kente yaşanan göçtür. Kente göç edenler, eğitim düzeyi oldukça düşük ve kent ortamında yeterli hünere sahip olmayan vasıfsız işgücünü oluşturan bir kitledir. Geçici işlerden sağlanan gelirin düzenli ve düşük olması, ailelerin çocuklarını bazen okulla birarada bazen de okuldan alarak, küçük yaşta sokaklarda çalıştırmaya yönelmektedir.

1990 nüfus sayımına göre Diyarbakır kent merkezinin nüfusu yaklaşık 385 000 iken, yoğun göç nedeniyle, 1997 yılında yaklaşık 512 000'e yükselmiştir. Kentin istihdam kapasitesi ve sanayi temeli, göçleri karşılayacak durumda olmadığından, çocukların sokaklarda çalıştırılmalarına uygun zemin oluşturmaktadır. Bölge'de çocuk emeği tarım ve hayvancılığın yanısıra diğer alanlarda da kullanılmakta ve sosyal güvenceden yoksun, ucuz işgücü olarak görülmektedir.

Çalışan çocukların büyük bir bölümü, ilkokulu bitirir bitirmez çalışmaya itilmekte, bir bölümü ise ailelerinin yoksulluğu nedeniyle okulu bırakarak çalışma hayatına atılmak zorunda kalmaktadır. Çalışan çocukların aileleri okumalarını uzun dönemli bir yatırım olarak düşünmekte, buna karşın çocuklarını kısa dönemde gelir getirecek bir kaynak olarak görmektedir. Bu şekilde, bütün gün sokaklarda çalışan çocuklar her akşam eve gelir getirmektedir. Bu konumdaki çocukların anne-babaları ya çocukları gibi marjinal işlerde çalışmakta, ya da tamamen işsiz durumda bulunmaktadır.

Süresi 2 yıl olarak planlanan "Diyarbakır'da Sokakta Çalışan Çocukların Rehabilitasyonu Projesi" ile, Diyarbakır'da sokakta çalışan 6-14 yaş arası çocukların aile ve yaşam standardını geliştirmek, yerel

in urban centres are people of very low educational status who also lack skills which would help them adapt to urban life. Irregular and low income mostly derived from contingent works lead families to channel their children to working life, sometimes together with school and sometimes by taking them out from their schools.

While the population of the city of Diyarbakır was about 385,000 in the Census of 1990, it rose to 512,000 in 1997 as a result of the waves of migration. Since the employment capacity and industry base of the city is not large enough to absorb this additional settlers, children inevitably crowd in streets. Child labor is used in the region in activities other than agriculture and stock breeding and regarded as a source of cheap labor in terms of low wages and lack of any social protection.

Children mostly start working as soon as they finish primary school while there are also some who drop out their school for work to support their resource poor families. Families of working children consider

education as a too long term investment, while actual employment is regarded as bringing in quick returns. Children working whole day in streets come back home in the evening with some cash. Parents of these children are either unemployed or employed in some contingent or marginal works as their children.

The project "Rehabilitation of Children Working in Street in Diyarbakır" will have a duration of two years. The project has the objective of improving the family and living standards of children in the age group 6-14, strengthening local capacities,

Çocuk işgücü oluşumu,
son yıllarda sadece Türkiye
değil, dünya gündemine de
yerleşmiş bir konudur.

The issue of working children
is one of the important
items in the agenda of
many other countries
as well as Turkey

kapasiteyi güçlendirmek, toplumda duyarlılık yaratmak ve kademeli olarak çocuk işçiliği azaltmak amaçlanmaktadır.

Diyarbakır Valiliği, GAP İdaresi Başkanlığı, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) arasında 20 Mayıs 1999 tarihinde, Proje kapsamında yapılacak işbirliğini belirleyen bir protokol imzalanmıştır.

Söz konusu proje, Diyarbakır'da hizmet vermekte olan SHÇEK-75. Yıl Çocuk ve Gençlik Merkezi'nde uygulamaya konulacaktır. Burada, teknoloji yoğunluklu bir öğrenme merkezi oluşturularak çocukların eğitim gereksinimlerini karşılamak üzere mekanizmalar geliştirilecektir. Merkezde mesleki eğitim programlarının yanı sıra çocuk işçiliğiyle mücadele ve eylem komitesi oluşturulacak, aile ve topluma yönelik bilgilendirme ve yönlendirme toplantıları, çocukların sosyal gelişimlerini destekleyici etkinlikler de gerçekleştirilecektir.

Programın en önemli bileşeni, ailelerin programa ve Merkez'in etkinliklerine katılmaları ve çocukların evdeki kişisel gelişimlerine elverişli bir ortam yaratılmasıdır. Bu bileşen ailelerin, çocuklarını sokaklarda çalıştırmalarını önleyici ve rehabilitasyon sağlayıcı çalışmaları kapsamaktadır. Diğer bir bileşen de, ailede çocukların çalışma zorunluluğunu azaltacak biçimde ve aile gelirinin yükselmesine yardımcı olacak küçük ölçekli gelir olanaklarının yaratılmasıdır. Bu çerçevede annelerin Merkez'de el sanatları, örgü, trikotaj gibi beceri kazandırma eğitimlerine tabi tutulması öngörülmüştür.

sensitising the public on the issue and gradually reducing child labor.

The Governorate of Diyarbakır, GAP Administration, ILO and the SHÇEK signed a protocol of cooperation for the project on 20 May 1999.

The project activities will be steered from the 75th

Year Child and Youth Centre of the SHÇEK. This venue will be used to develop a technology intensive learning centre and mechanisms to meet the education and training needs of working children. In addition to vocational training programmes, a committee for combating child labor will also be active at this centre to conduct activities for informing and guiding families and for supporting the development of children.

The most important component of the project is related to the inclusion of families to the programme and activities of the centre and creation of an atmosphere conducive to the development of children at their

homes. This component includes activities designed to prevent families to send their children to work and rehabilitate family conditions. Another component is related to the creation of small scale income opportunities so as to mitigate the dependence to children's contributions to family budget. It is envisaged, for this purpose, to start skill building courses on handicrafts such as knitting and machine knitting, etc.

“ Programın en önemli bileşeni, ailelerin programa ve Merkez'in etkinliklerine katılmaları ve çocukların evdeki kişisel gelişimlerine elverişli bir ortam yaratılmasıdır. he most important component of the project is related to the inclusion of families to the programme and activities of the centre and creation of an atmosphere conducive to the development of children at their homes. ”

GAP

GENÇTEN GENCE SOSYAL GELİŞİM MARDİN'DE BAŞLIYOR ÜNİVERSİTELİLER MARDİN'DE !

*Social Development Project "From Youth to Youth"
Takes a Start in Mardin
University Students Are in Mardin !*

"Gök yü züne
komşu bir kale-
nin eteklerine
kurulmuş bir
başkent" olarak
tanımlar şair
Murathan Mun-
gan, Mardin'i...
Süryani dilinde
"kaleler" anlami-
na gelen "Mar-
de"den adını al-
dığı söylenen, ta-
şın ve inancın
şehridir Mar-
din....Birçok dilin, birçok kültürün birarada
yaşadığı bir labirent şehir...

The poet Murathan Mungan describes Mardin as a "stone-city established on the slopes of a fortress neighboring the heaven..." The city is said to derive its present name Mardin from "Marde" which in the Syriac language meant "castles." It is the

Bu masal kentindeki farklılıkların ve zenginliklerin birikimi ile büyüyen bugünün Mardinli gençleri yaşadıkları dünyaya, hızla dijitalleşen çağa ayak uydurmak istiyor, artık kendi uçurtmalarını

city of stones and creeds. A labyrinth which rooms in many languages and cultures...

The youngsters of Mardin who grow up with the accumulation of differences and many cultural properties in this city of fables want to keep up with the modern world, with the rapidly digitising age of

kendileri uçurmak istiyorlar, gökyüzünün uçsuzluğuna bırakıp....

Bir bölge kalkınma projesinin en önemli hedeflerinden biri olan kadınları Çok Amaçlı Toplum Merkezleri ile kalkınmaya entegre etme projesini başarıyla yürüten GAP İdaresi, ilk adımının Mardin'de atılacağı Gençten Gence Sosyal Gelişim Projesi ile gençlerin de kendi inisiyatiflerini geliştirmelerine yardımcı olacak bir projeyi destekliyor. Gençlerin daha üretken, kendisi ve çevresi için daha iyisini hedefleyen ve bunun için çalışan daha çağdaş ve girişimci bireyler haline gelmelerini sağlamak amacıyla taşıyan bu proje, GAP İdaresi ile AIESEC (Türkiye İktisadi ve Ticari İlimler Talebeleri Staj Komitesi Derneği) işbirliği ile gerçekleştiriliyor.

ours. They want to fly their own kites leaving them to the abyss of the sky...

The GAP Administration is successfully progressing in integrating women to the process of development, as one of the most important components of any regional development project, with its multi-purpose community centres. Now, the Administration is supporting a project which will help youngsters develop their own initiatives. The project is "Social Development from Youth to Youth" and its first step is being taken in Mardin. The project has the objective of enabling the youth be more productive, to target the better and the more for their communities and create modern individuals equipped with entrepreneurial skills and spirit. The GAP Administration and AIESEC are the organisers of the project.

Proje kapsamında Mardin Merkez Çok Amaçlı Toplum Merkezi Binası'nda, gençlerin rahat çalışabilecekleri bir Gençlik ve Kültürevi'nin oluşturulması çalışmaları, Mardin Valiliği, Belediye Başkanlığı ve Emniyet Müdürlüğü'nün gönülden destekleri ve maddi katkıları ile sürdürülüyor.

Mardinli gençler, evlerinden, etraflarından topladıkları kitapları, sandalyeleri, masaları büyük bir heyecanla mekanlarına taşıyor, bahçelerine ekecekleri çiçeklerinin bile kararını tartışarak veriyorlar. Bu mekan onlar için küçük bir taşra kentinde nefes alacakları bir özgürlük mekanı...

Uzun zamandır planladıkları tiyatro kulübünü bir an önce gerçeğe dönüştürmek istiyorlar... Varlıkları ile birlikte anlam kazanacak bugün bomboş olan salonun, oyunlarından sonra alkışlarla dolacağını, izleyemedikleri filmleri bu salonda izleyebileceklerinin düşlerini kuruyorlar. Dünyaya açılan pencereleri olacak bilgisayar dünyasına girmek için özenle planlar yapıyorlar ve herşeyi öğrenir öğrenmez önce kentlerinin birikimlerine yakışır bir web sayfasını tasarlamayı ve gerçekleştirmeyi istiyorlar. Adını koydukları müzik odasının boş duvarlarına bakıp, nasıl bir düzenele burayı işler hale getireceklerinin kararını veriyorlar... Aslında bugün dek erteledikleri gençlik tutkularını gerçekleştirmeyi, bu binaya ve bu binanın kendilerine verdiği yapabileme gücüne bağlıyorlar. Ertelemeden yapabilmek, yalnızca ve kendi inisiyatifleriyle yaşadıkları kenti ve kendilerini hareketlendirmek amaçları aslında.

Mardin Gençlik ve Kültürevi, Türkiye'nin ve Dünya'nın çeşitli yerlerinden gelecek üniversite öğrencilerini yaz döneminde bir ay boyunca ağırla-

The first step is to set up a Youth and Culture House to function in the building of the Mardin ÇATOM. The Culture House is intended to give a warm and comfortable setting to the young people of Mardin. The work is in progress with the firm commitment and support of the Governorate of Mardin, Municipality and the Department of Security.

The young people of Mardin are taking to this centre chairs, tables and books from their homes with great enthusiasm. They discuss first and then decide even the type of flowers they will plant in the garden. This is a space in a small peripheral town where they can breath freely...

Uzun zamandır
planladıkları
tiyatro kulübünü
bir an önce gerçeğe
dönüştürmek
istiyorlar...
They are hasty
to materialise
their years old drama
club project.

They are hasty to materialise their years old drama club project. They dream that the now empty saloon will burst into applause as they close their stage play and they will be able to watch films in the same saloon. They are making meticulous plans to step into the world of computers which will be their window opening out to the world. When they master its details they will start out a web site for their Mardin as it

deserves with its rich history and culture. They are looking at the barren walls of the room which they configured as the "music room" and thinking about how to make it functional. In fact, they regard this facility as the opportunity for materialising their suspended ambitions and desires. They want to do things without postponing; their purpose is to make their city and themselves active and lively.

arak bir önemli buluşmaya da tanıklık yaptı. 6 Temmuz'da İstanbul'da buluşan, 4 yabancı (Polonya, Romanya, Bulgaristan, Almanya), 6 Türk üniversite öğrencisinden oluşan 10 kişilik grup, yine 10 kişiden oluşan Mardin Sosyal Gelişim Projesi Liderler Grubu ile birlikte Bölge içi ve Bölge dışı tüm faaliyetlere katılım gösterdi.

Bu ortak çalışma projesi kapsamında Mardinli gençler ve katılımcı yabancı öğrenciler, 6-8 Temmuz tarihleri arasında İstanbul ve 9-14 Temmuz tarihleri arasında Ankara gezilerine katılarak, oryantasyon çalışmalarında bulunmuşlar. 14 Temmuz'da Mardin'e giderek, yerel yönetimlerle görüşmüşler, belirledikleri zamanlama tablosuna göre çalışmalara katılmışlardır. Bir ay boyunca gençler Mardin çevresindeki tarihi ve turistik yerlere ve GAP Projesi'ne yönelik gezilerde bulunmuşlardır. Ayrıca AIESEC'in geleneksel olarak düzenlediği uluslararası panayır bu yıl sadece proje dahilindeki stajyerlerle değil yaz döneminde staj için Türkiye'ye gelen stajyerlerin katılımıyla Mardin'de gerçekleştirmiştir.

Zamanın durmuş olduğu izlenimini veren bu tarihi kent, gençlerin katılımıyla oluşan rengarenk bir organizasyonun, cıvılcı bir paylaşımın tanıklığı ile sırtında taşıdığı yaşamışlığın belleğine dünyanın dört bir tarafından gelen yabancıların ayak izlerini de yüklenerek geleceğe doğru yolunu sürdürecektir... Gençlerin dinamizmiyle biraz daha aktif, biraz daha yorgunluktan sıyrılmış olarak...

The Mardin Youth and Culture House hosted university students from Turkey and abroad for one month in summer. A group consisting of 10 university students (6 from Turkey and others from Poland, Romania, Bulgaria and Germany) joined the Leaders' Group of the Mardin Social Development Project (again 10 people) to take part in all activities in or outside the region.

The local youngsters from Mardin and others from abroad took orientation training in İstanbul from 6 to 8 July, and in Ankara from 9 to 14 July 1999. Mardin they had interviews with local authorities and take part in activities according to their time schedule. They took tours to the GAP project sites as well as the cultural and historical sites of the region. The AIESEC traditional international festival took place this year not only with the presence of these project people but also with the participation of other practitioners who visited Turkey this summer.

This historical city where the time gives the impression that it does not run at all witnessed a colorful and lively event organised by its youngsters. It will add to its inventory the footsteps of those coming from distant countries. It will be more active, getting rid at least some of its age old fatigue.

HALFETİ'DE ÇALIŞMA TOPLANTISI

Workshop in Halfeti

"Şanlıurfa - Halfeti'de Kırsal - Kentsel Entegrasyon ve Toplum Kalkınması İçin Destek Programları" Projesi kapsamında, inşaaı devam eden Birecik Barajı gölü nedeniyle çeşitli şekillerde etkilenen tüm yerleşmelerin kaybedilen ekonomik değerlerinin ve tarım pratiklerinin yerine yeni alternatiflerin önerilmesi çalışmaları

Activities are presently in progress to suggest new alternatives to those who have lost their land and previous means of subsistence as a result of the construction of Birecik Dam. These activities are related to and carried under the project "Support Programmes for Rural-Urban Integration and Community Development in Halfeti-Şanlıurfa". As a

sürmektedir. Bu kapsamda, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ve Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) desteğinde düzenlenen ikinci Çalışma Grubu Toplantısı (workshop) 4-7 Mayıs 1999 tarihlerinde Halfeti ve köylerinde gerçekleştirilmiştir. Toplantıya; Nizip, Birecik ve Halfeti Kaymakamları, Halfeti Belediye Başkanı, GAP İdaresi Uzmanları, Ziraat Bankası Bölge Müdürlüğü Yetkilileri, GAP- GİDEM Uzmanları, Türkiye Kalkınma Vakfı (TKV) Bölge Temsilcileri, KOSGEB, Birleşmiş Milletler Gıda Ve Sağlık Örgütü (FAO), Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) temsilcileri, Tarım İl Müdürlüğüne bağlı görevli uzmanlar, Müşavir Grup uzmanları ile yerel girişimci adayları, uzmanlar, muhtarlar ve halk katılmış, hazırlanan öneriler tartışılmış ve modern tarım pratikleri konusunda gerçekleştirilen demonstrasyon amaçlı uygulamalar vatandaşlara tanıtılmıştır.

Tarımsal alanda ekonomik yatırımların yönlendirilmesi ve örnek tarımsal faaliyetler ile ekonomik yatırım seçeneklerinin tanıtılmasına dayalı eğitici, bilgilendirici ve yönlendirici çalışmaların yapıldığı workshop 4 gün sürmüştür.

Nizip İlçesine bağlı Aşağı Çardak Köyünde mera hindiciliği çalışması tanıtılmıştır. Hedef gruba, gönüllü seçilen örnek çiftçilerin kümeslerinde uyulmalı tanıtım yapılmıştır. 4 aileye 100'er tane olmak üzere FAO desteğiyle satın alınarak dağıtılan 400 hindi palazı ve bu gelir getirici tarımsal faaliyet hakkında GAP İdaresi ve Bölge Müdürlüğü uzmanları tarafından ayrıntılı bilgi aktarılmış, karşılıklı diyaloglar kurulmuş ve konuyla ilgili video gösterimi yapılarak, konu daha iyi anlaşılır düzeye getirilmiştir. Yapılan faaliyetin kar ve maliyet analizleri ve Ziraat Bankası'nın bu alanda kredi temin şartlarının neler olduğu da çiftçilere anlatılmıştır.

part of project activities, the second Workshop supported also by the UNDP and FAO was held in Halfeti and its villages on 4-7 May 1999. Participants of the Workshop included the District Governors of Nizip, Birecik and Halfeti; Mayor of Halfeti; specialists from the GAP Administration including those from the GAP-GİDEM; managers from the Regional Directorates of Agriculture Bank and Development Foundation of Turkey (TKV); SMEDA (Small and Medium Enterprise Development Agency); representatives from the FAO and UNDP; specialists from the Provincial Directorate of Agriculture; specialists from the Consulting Group; potential local entrepreneurs, village headmen and the local people. Various suggestions were discussed and demonstrations were made on modern agricultural practices.

The workshop lasted four days. The purpose was to train participants and to give information and guidance on economic investments in the sector of agriculture; "best practices" in crop farming; and various investment alternatives.

One activity introduced in Aşağı Çardak village of Nizip District was turkey breeding. A target group was selected and this target group was involved in demonstrative work carried of in the poultry of volunteer farmers. 400 turkey chicks purchased with the support of the FAO were given to 4 farmers, 100 to each. These farmers were also given detailed information about the income generating potential of this particular activity by the specialists of the GAP Administration and its Regional Directorate. This information building activity was also accompanied and supported by discussions and video shows. Finally, there was a cost-benefit analysis regarding this activity and on the terms of credit by the Bank of Agriculture.

Altınova village in Birecik District was the site of another demonstration work. This work involved the introduction of new agricultural machinery and

Birecik İlçesine bağlı Altınova Köyünde özel bir tarımsal mekanizasyon firması yetkilileri ile teknik uzmanlar ve bakım şeflerinin katılımıyla yeni teknolojiye sahip tarım alet ve makinelerin tanıtımı yapılmış ve uygulamalı olarak çiftçilere gösterilmiştir. Altınova Köyüne çevre köylerden gelen kalabalık bir toplulukla birlikte arazinin sürüm tekniği, toprak işlemede kullanılan kombine aletler, ekim - dikim aletleri ve tarım makineleri kullanırken tasarruf yöntemleri ve teknikleri konularında çiftçilere arazi üzerinde uygulamalı ve ayrıca sinevizyon gösterileri yapılarak detaylı olarak anlatılmıştır. Birecik İlçesi Meteler Köyünde "örtü altı sebze yetiştiriciliği ve seracılık" konusunda bilgiler verilerek, FAO - GAP İdaresi işbirliği ile yapılan demonstrasyon amaçlı kurulan seralar gezdirilerek konuyla ilgili kar/maliyet analizleri ve kredi imkanları ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

equipment to local farmers. The demonstration activity was conducted with the participation of technicians from a private agricultural machinery dealer. Tilling techniques, combined machinery use in tilling, planting-sowing equipment and methods of efficiently using agricultural machinery and equipment were the practical items demonstrated to the farmers of the village and people coming from other villages. This demonstrative work was also accompanied by a cinevision show. Furthermore, in Meteler Village of Birecik, a similar activity was carried out on greenhouse culture. The local people were taken to greenhouses introduced jointly by the GAP Administration and FAO. Cost-benefit analyses and credit facilities were the items which were covered in detail during this work.

The work conducted at the central town of Halfeti was participated by farmers coming from near-by villages. Cinevision shows accompanied information

Halfeti İlçe Merkezinde yapılan çalışmalara çevre köylerden gelen köylüler katılmış ve tarımsal faaliyetlerin sinevizyon gösterimiyle tanıtımı ve bilgilendirilmesi yapılmıştır. Katılımcılara tarım alet ve makineleri, kafes balıkçılığı (alabalık yetiştiriciliği), süt ve besi hayvancılığı, büyük ve küçükbaş hayvancılık, arıcılık, hindicilik, meyve ağaçlarını hastalık ve zararlardan koruma, tarlalarda sürüm tekniği, sulama teknikleri ve su kullanımı, ilaçlama ve gübreleme konularında bilgiler verilmiş ve Halfeti İlçe Merkezine bağlı Çekem Mahallesinde Arıcılık uygulaması köylülere tanıtılmıştır. Bu alanda Türkiye Kalkınma Vakfı (TKV) aracılığıyla 4 aileye yapılan arı kovana dağıtım, sağlanan teknik bilgi desteği ve faaliyetin maliyet, kar ve kredi konuları hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

Halfeti İlçe Merkezinde Gençlik Merkezi olarak düzenlenen mekanda yapılan çalışmalarda; GAP-GİDEM uzmanlarınca proje kapsamında önerilen, halkın gelir seviyesini yükseltici faaliyetler hakkında genel bilgilendirme yapılmış ve KOSGEB yetkilerince Halfeti'de tarıma dayalı küçük ölçekli sanayilerin gelişmesi için gerekli ön koşullar hakkında bilgi verilmiştir. Oturumda ayrıca, özel bir firma tarafından bölgede uygulanacak besi ve süt hayvancılığı ile mera ıslahına dayalı (GAP, TEMA, TİKVEŞLİ İşbirliği) GAP-TETİK Projesi için pilot uygulama alanı olarak seçilen Bozova İlçesine bağlı Kırığılı Köyü'nde kaydedilen gelişmeler, köyde bu amaçla oluşturulan kooperatif ve Ziraat Bankası'ndan hayvancılık kredisi temini için imzalanmış protokol konularında ayrıntılı bilgilendirme yapılmıştır.

İstanbul Teknik Üniversitesi'nin 1978 yılından beri alternatif bir yapı malzemesi olarak geliştirmekte olduğu AL-KER (Alçılı Kerpiç) Yapı Teknolojisi hakkında bir tanıtım konferansı izlenmiş ve yerel toprak ile örnek Al-Ker üretimi vatandaşların aktif katılımıyla uygulamalı olarak gerçekleştirilmiştir.

building on proper farming techniques. Specific topics included the use of agricultural machinery and equipment, trout hatching, milk farming and fattening, small and large head animal husbandry, beekeeping, turkey farming, combat against fruit diseases, tilling and irrigation techniques, water usage, medication and fertilising. Beekeeping was the activity introduced to the people of Çekem Village in Halfeti. The TKV distributed hives to 4 families in this village and gave information on the cost-benefit analysis and credit facilities in relation to beekeeping.

In activities carried out in the central town of Halfeti at a venue organised as a "Youth Centre", the GAP-GİDEM specialists informed participants about income generating activities suggested by the GAP-GİDEM while the specialists of the KOSGEB did the same in relation to necessary preconditions for the development of agriculture based small scale industries in the area. Another item of this activity was information and discussion on the progress of the GAP-TETİK Project. This particular project which is based on GAP, TEMA (an NGO) and TİKVEŞLİ (a private milk products company) is related to milk farming, fattening and pasture rehabilitation. The project is being carried out in Kırığılı Village of Bozova District. Discussions on the progress of this project covered the operations of the cooperative established for this purpose and the protocol signed with the Agriculture Bank for credit extension.

The İstanbul Technical University has since 1978 been engaged in developing a construction technique using AL-KER (a mixture of mud brick and plaster). Observing a conference which was organised to introduce this technique, initiatives were taken to produce the same material in this project area by using local inputs. The AL-KER production was realized with the active participation of the local people.

GAP-GİRİŞİMCİ DESTEKLEME VE YÖNLENDİRME MERKEZLERİ ARAMA TOPLANTILARI

GAP Entrepreneur Support and Guiding Centers: Search Meetings

GAP Girişimci Destekleme ve Yönlendirme Merkezleri (GAP-GİDEM), GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (BMKP) ile birlikte yürüttüğü "GAP Bölgesi'nde Entegre Bölgesel Kalkınmanın Güçlendirilmesi ve Sosyo-Ekonomik Eşitsizliklerin Azaltılması" programı çerçevesinde kurulmuştur. GAP-GİDEM'ler; GAP İdaresi, Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği (TOBB), Türkiye Kalkınma Bankası (TKB) ve Küçük ve Orta Ölçekli Sanayici Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) işbirliği ile yürütülmekte olup, Eylül 1997'de GAP İdaresi inisiyatifi ile 5 GAP ilinde (Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin ve Şanlıurfa) faaliyetlerine başlamıştır.

Bölge içi ve Bölge dışı yatırımcılara danışmanlık hizmeti vermek amacıyla kurulan GAP-GİDEM Projesinin süresi 2 yıl olarak öngörülmüştür. Bu süre içerisinde GAP-GİDEM'ler Bölge kaynaklarını verimli yatırımlara yönlendirmek, yatırım kay-

The GAP Entrepreneur Support and Guiding Centers (GAP-GİDEM in short) were established within the framework of the programme for the "Strengthening Integrated Regional Development in the GAP Region and Reducing Economic Disparities" which is presently carried out jointly by the GAP Administration and the United Nations Development Programme (UNDP). The activities of the GAP-GİDEM are being conducted through a scheme of cooperation covering the GAP Administration; The Union of the Chambers of Commerce, Industry and Maritime Trade and Stock Exchanges (TOBB); Development Bank of Turkey (TKB); and Small and Medium Enterprise Development Agency (SMEDA). The project was given a start, with the initiative of the GAP Administration, in five GAP provinces (Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin and Şanlıurfa).

The GAP-GİDEM project which has a duration of 2 years will mainly render consulting services to investors from or outside the region. Since their

inception, the GAP-GİDEM offices have extended services for channelling the resources of the region to productive investments, attracting investment funds to the region from the other regions of Turkey as well as from other countries, a n d

naklarının Bölge dışı ve yurt dışından Bölge'ye akışını sağlamak ve Bölge yatırımcıları ile diğer yatırımcılar arasında ortak girişimlerin gerçekleştirilmesini kolaylaştırmak konusunda hizmetler vermiştir. Verilen hizmetlerin daha etkin kılınması, GAP-GİDEM'lerin yapısının değerlendirilmesi, finansal açıdan yeni desteklerin aranması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla iki arama toplantısı düzenlenmiştir.

İlk Toplantı, 10 Mayıs 1999 tarihinde Ankara'da GAP İdaresi Başkanlığı'nda yapılmıştır. Bu toplantıya GAP Bölgesi'nden Valilikler, Ticaret ve Sanayi Odası yönetici ve temsilcileri, Güneydoğu Sanayici ve İşadamları Derneği (GÜNSİAD), Mardin Serbest Bölge Müdürlüğü ve ilgili bazı kamu kuruluşları ile kamu bankalarının ve BMKP temsilcileri katılmıştır. Yaklaşık 40 kişinin katıldığı toplantıda, ağırlıklı olarak projenin yerel ortaklarının görüş ve önerileri irdelenmiştir.

İkinci Toplantı, 27 Mayıs 1999 tarihinde Şanlıurfa, Harran Oteli'nde yapılmıştır. Bu toplantıya;

facilitating joint ventures by local and other investors. Recently, two search meetings have been organised in order to enhance the efficiency of services, evaluate the present structure of the GAP-GİDEM, to find new sources of funding, and to ensure sustainability.

The first meeting was held in Ankara, at the Headquarters of the Administration on 10 May 1999. This meeting was participated by the Governorates of the GAP provinces, managers and representatives of the chambers of trade and commerce, Association of Southeastern Industrialists and Businessmen (GÜNSİAD), Mardin Free Trade Zone, representatives of some governmental organisations and banks, and people from the UNDP.

The second meeting took place in Harran Hotel, Şanlıurfa, on 27 May 1999. The participants of this second meeting numbered 65, including the representatives of some international organisations (Alfredo Witschi-Cestari, UNDP

Uluslararası kuruluşlar (UNDP Türkiye Temsilcisi Alfredo Witschi-Cestari, Avrupa Birliği'nden Feray Salman), Türkiye'nin önemli sanayi kuruluşları (Tikveşli Grubu'ndan Doğan Vardarlı, Alarko Grubu'ndan İshak Alaton, Koç Grubu Stratejik Planlama Koordinatörü Tamer Haşimoğlu, Yaşar Holding Gıda Grubu Başkan Olgun Ergüz), meslek kuruluşları (İstanbul Ticaret Odası'ndan Mehmet Yıldırım), Sivil Toplum Örgütleri (TEMA Vakfı Genel Müdürü Ümit Gürses, Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı Başkanı Şengül Akçar) ve Kamu Kuruluşları (Dış Ticaret Müsteşarlığı İhracatı Geliştirme Müdürlüğü Tarım Dairesi Başkanı Ömer Faruk Doğan, Halk Bankası Fon Kredileri Müdürü Uğur Kınay)'ın da dahil olduğu yaklaşık 65 kişi katılmıştır. Böylece, ülkemizde yatırım konusunda deneyimli kişi ve kuruluşların GAP-GİDEM çalışmalarına ilişkin görüş ve önerilerinin alınması mümkün olmuştur.

Her iki toplantıda katılımcıların görüşleri, GAP-GİDEM'lerin mevcut hizmet kapsamının genişletilmesi (turizm, tarım, yatırımcı eğitimi ve dış ticaret) yönündedir. Bu kapsamda ciddi bir veri tabanının oluşturulması, pazar araştırmasına ve pazarlama çalışmalarına daha fazla önem verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bölge dışı kuruluşların temsilcileri tarafından, GAP-GİDEM'lerin varlığı ve faaliyetlerinin tanıtımının Bölge dışında daha etkin yapılması önerilmiştir. GAP-GİDEM'lerin mevcut yarı-otonom ve esnek yapısıyla hizmetlerini sürdürmesi gereği tüm katılımcılar tarafından vurgulanmıştır. 2 yıllık projenin sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından; BMKP ve GAP İdaresi'nin finansal desteği ile yürütülen projeye yeni ortakların aranması fikri tartışılmış, özellikle verdiği hizmetler nedeniyle bu finansal katkının TOBB tarafından sağlanması üzerinde durulmuştur. KOSGEB temsilcisi de proje bazında kaynak desteği verebileceklerini belirtmiştir.

Representative to Turkey, and Feray Salman from the European Union), leading industrialist of Turkey (Doğan Vardarlı from TIKVEŞLİ, İshak Alaton from ALARKO, Tamer Haşimoğlu, the Coordinator for Strategic Planning in the Koç Group, and Olgun Ergüz, the Foodstuffs Group Head of Yaşar Holding); business associations (Mehmet Yıldırım, President of the Chamber of Commerce, İstanbul); non-governmental organisations (Ümit Gürses, General Director of TEMA Foundation and Şengül Akçar, President of the Foundation For Valorising Female Labor); governmental organisations (Ömer Faruk Doğan from the Agriculture Division of the Export Promotion Department of the Undersecretariat of Foreign Trade and Uğur Kınay from the Credit Department of Halk Bank).

In both meetings, the participants had the common suggestion for expanding the service coverage of the GAP-GİDEM (in the fields of tourism, agriculture, training for investors and foreign trade). It was also stated that there was need for a serious data base and that more emphasis should be given to market research and marketing activities. The representatives of organisations and companies based outside the region suggested that there should be more publicity and advocacy for the GAP-GİDEM outside the region. All participants had a consensus that the organisation should continue its services with its present semi-autonomous and flexible structure. There was discussion on the ways of ensuring the sustainability of the project, which is presently running on the funds provided by the GAP Administration and UNDP, by recruiting new partners. One point stressed in this connection was that the TOBB should join in considering the services rendered by the GAP-GİDEM. The KOSGEB representative also stated that they could mobilise funds on project basis.

MISIR'DA YENİDEN YERLEŞİM VE KIRSAL KALKINMA

Resettlement and Rural Development in Egypt

GAP İdaresi tarafından Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) desteğinde yürütülmekte olan "Şanlıurfa - Halfeti'de Kırsal-Kentsel Entegrasyon İçin Yardım ve Toplum Kalkınması Programları" projesi kapsamında gerçekleştirilen çalışmaların benzer niteliklere sahip yabancı bir örnek ile karşılaştırılarak deneyimin zenginleştirilmesi amacıyla 15-25 ŞUBAT 1999 tarihleri arasında Mısır'a bir inceleme gezisi yapılmıştır. "Yeniden Yerleşim ve Kırsal Kalkınma" konulu bu inceleme gezisine adı geçen projeye başından itibaren eşgüdüm içinde katkıda bulunan diğer kuruluşlardan da uzmanlar katılmıştır.

GAP İdaresi'nden Alim ÇOPUROĞLU, İbrahim TUĞRUL ve Şükrü AŞÇI, Devlet Planlama Teşkilatı'ndan Filiz DOĞANAY, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nden Önder ÜNAL, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nden Mustafa HENDEK ve Nizip (Gaziantep) Kaymakamı Hasan KARAKAŞ'ın katıldığı inceleme gezisi, projeye uygulayıcı kuruluş olarak katılan Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından düzenlenmiştir. Mısır ayağında ise program Kahire'de kurulu bulunan Mısır Uluslararası Tarım Merkezi (EICA - Egyptian International Center for Agriculture) tarafından hazırlanmış ve yürütülmüştür.

The project "Programmes for Community Development and Assistance to Rural-Urban Integration in Halfeti, Şanlıurfa" is in progress for some time. In order to compare the activities and progress of this particular project to a similar one elsewhere and thus obtain richer experience, a study tour was organised to Egypt from 15 to 25 February 1999. The study tour was referred to as "Resettlement and Rural Development" and participated by specialists from other organisations which have been contributing their coordinated efforts to the above stated project since its inception.

The team included Alim Çopuroğlu, İbrahim Tuğrul and Şükrü Aşçı from the GAP Administration; Filiz Doğanay from the State Planning Organisation; Önder Unal from the General Directorate of Rural Services; Mustafa Hendek from the General Directorate of Agricultural Reform; and Hasan Karakaş, the District Governor of Nizip (Gaziantep). The study tour was organised by the FAO which took part in the project as an executing agency. The Egyptian counterpart of the organisation was the Egyptian International Centre for Agriculture (EICA).

Gezi Mısır Uluslararası Tarım Merkezi (EICA) ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Kahire Bürosunu ziyaret ile başlamıştır. Tarım Bakanlığı'na bağlı olarak çalışmakta olan EICA; tarımsal ve kırsal kalkınma açısından Mısır ile diğer ülkeler ve uluslararası kuruluşlar arasındaki ilişkileri organize etmekte. Temel kuruluş amacı Afrika, Asya ve Latin Amerika ülkelerinde tarım sektöründe çalışan profesyonellere uzmanlaşmış eğitim sunmak yolu ile Üçüncü Dünya'da tarımsal

kalkınmayı hızlandırmaya katkı sağlamaktır. EICA personeli bu programların yürütülmesi sürecinde Üniversiteler ve Ulusal Araştırma Kurumu personelinden de yardım almakta, eğitim kursları İngilizce, Fransızca ve İspanyolca olmak üzere 3 dilde yapılmakta, kuramsal ve uygulamalı eğitimler biçiminde yürütülmekte, uygulamalı eğitimleri ise laboratuvar çalışmaları, durum analizleri, seminerler, saha gezileri ve inceleme turları biçiminde gerçekleştirilmektedir.

17 Şubat 1999 tarihinde EICA'da Dr. Mamdouh El Baze tarafından 'Mısır'da Yeniden Yerleşim ve Kırsal Kalkınma' konulu bir konferans verilmiştir. Konferansda; Mısır'da genel nüfus ve yerleşim yoğunluğunun mekandaki dengesiz dağılımı,

The tour started with visits to the EICA Headquarters and the Cairo Office of the FAO. As an agency working under the Ministry of Agriculture, the EICA organises Egypt's relationship with other countries and organisations in issues relating to agricultural and rural development. Its basic objective is to contribute to the process of agricultural development in the Third World by giving expertise training to professionals from the countries of Africa, Asia and Latin America who work in the field of agriculture. In implementing its programmes, the EICA

receives support and assistance from Universities and the National Research Institute; and conducts its training courses in three languages (English, French and Spanish) in the form of theoretical and applied training. The latter is realised through laboratory works, situation analyses, seminars, field trips and study tours.

On 17 February 1999, Dr. Mamdouh El Baze from the EICA gave a conference on "Resettlement and Rural Development in Egypt." This conference covered detailed information on such specific items as the unbalanced spatial distribution of population in Egypt; efforts made since the 50s to restore this

1950'li yıllardan günümüze kadar bu konuda sarfedilen çabalar, edinilen deneyimler, uygulama amaç, araç ve yöntemlerinde değişik safhalarda yapılan revizyonlar ve halen yapılmakta olan uygulamalar hakkında ayrıntılı bilgiler verilmiş ve genel bir değerlendirme yapılmıştır.

Gezi çerçevesinde İsmailiye Kenti ile Sina Yarımadası ziyaret edilmiş, Mısır'ın delta ve çöl bölgelerinde mevcut yerleşim düzeni ve yoğunluk farklılaşması konusunda gözlem ve incelemeler yapılmış, Sina Yarımadasında çevreci ve katılımcı bir anlayışla gençler ve aydınlar tarafından kurulmaya başlanan New Basaysa köyünde de incelemelerde bulunulmuştur.

Kahire'de kurulu Nüfus ve Kalkınma için Ulusal Komisyon (National Commission for Population and Development) merkezi ziyaret edilerek yetkililer ve Mısır'ın çeşitli bölgelerinde çalışmalar yapan sivil toplum kuruluşları temsilcileri ile tanışma toplantısına katılmıştır. Bu kuruluşlardan; üreme sağlığı, göç ve yerleşme, nüfusun yeniden dağıtımı, ekonomik ve sosyal kalkınma ve çevre konularında, hedef gruplar olarak da kadınlar, gençler, en yoksullar ile yaşlılar konusunda uygulanmakta olan projeler konusunda bilgi alınmıştır.

Gezi süresinde ayrıca Kahire - İskenderiye arasındaki çöl yolu üzerinde bulunan "Genç Mezunlar İçin Mübarek Projesi" ziyaret edilmiş. Yakın geçmişte çölden kazanılarak tarıma açılan ve üniversite ya da lise mezunu gençlerin devletin desteği ile işlediği topraklar ve kendi uygun gördükleri ürünleri (örneğin, jojoba gibi kozmetik ve ilaç sanayiine girdi olan ve ihraca yönelik) yetiştirmek üzere yaptıkları çalışmalar yerinde incelenmiştir.

Nubaria Bölgesi ve "Shoruk Projesi" kapsamında "Necla Yerel Yönetim" Biriminde incelemelerde bulunulmuştur.

situation; experiences gained; revisions to practices, objectives, means and methods introduced in different phases; and the present state of affairs. An overall evaluation followed this information.

The study tour covered the city of Ismailiye and the Sinai Peninsula to allow for observations and examinations on the existing settlement patterns and density in the delta and desert areas of the country. These observations also included the village of New Basaya which was then being established by the youth and intellectuals thorough a participatory and environmentally sensitive approach.

In Cairo, the National Commission for Population and Development was visited to be present at a meeting organised for bringing together the staff of this organisation with the representatives of various NGOs active in many parts of the country. According to information given by these organisations about their projects, the NGOs in Egypt are active in the fields of reproductive health, migration and settlement, relocation of population, economic and social development and environmental issues. Their target groups include women, young people, the poorest of the poor and elderly people.

Another location visited was the site of the "Project Mubarek For Young Graduates" on Cairo-Alexandria Highway. Within the framework of this project, young university and high school graduates till the land reclaimed from desert with State support to raise the crops which they prefer (i.e. like jojoba which is exportable as an input to cosmetics and chemicals industries).

Finally, the study tour covered the Nubaria Region and the "Necla Local Government Unit" under the Shoruk Project.

ÖZEL VE KAMU SEKTÖRÜ İLE HALK İŞBİRLİĞİNE ÖRNEK: “HAYVANCILIK MERKEZİ PROJESİ”

“Stock Breeding Centre Project”:

An Example of Public-Private Sector and Local People Cooperation

“Birecik Barajı'ndan Etkilenen Nüfusun Yeniden Yerleşimi, İstihdamı ve Ekonomik Yatırımları İçin Planlama ve Uygulama Projesi” kapsamında, baraj yapımından etkilenen nüfus gruplarına yönelik olarak eğitici, mesleki beceri kazandırıcı, ve gelir getirici faaliyetler yapılmaktadır. Bu faaliyetlerin yanısıra, kamulaştırma bedellerinin ve diğer sermaye birikiminin üretken alanlarda yatırıma dönüştürülmesine de çalışılmaktadır. Bu amacın gerçekleştirilmesine yönelik olarak GAP İdaresi'nin de teknik destek sağladığı, yaklaşık 8 aydır hazırlıkları sürdürülen “Hayvancılık Merkezi Projesi” hayata geçirilme aşamasına gelmiştir.

Hayvancılık Merkezi Projesinin amacı; üreticilerin bir tarımsal kalkınma kooperatifi çatısı altında örgütlenerek ucuz ve kaliteli yem temin etmelerinin sağlanması, sözleşmeli veterinerlik hizmetinden yararlanmaları, düzenli bir süt pazarlama olanağına kavuşmaları ve yetiştiriciliğinin her aşamasında eğitim hizmeti almalarıdır. Başlangıçtan itibaren projeden faydalanan olan köylülerin hazırlık çalışmalarının her aşamasında katılımları sağlanarak, projenin sürdürülebilirliği hedeflenmiştir. İlk aşamada Kırğılı Köyü'nde “Tarımsal Kal-

Training, skill building and income generating activities are in progress with population groups affected by dam lakes as envisaged the Project “Planning and Implementation for the Resettlement, Employment and Economic Investments of People Affected by Birecik Dam Lake.” In addition to these activities, efforts are also made to channel expropriation compensations and other private accumulations into productive investments. The project for the establishment of a Stock Breeding Centre is one of the means to realise this target. The project, supported by the GAP Administration, has just completed its initial preparation stage of 8 months and now ready for implementation phase.

The objectives of the project are: Helping farmers improve their access to cheap and high quality feed by organising around a development cooperative; making veterinary services available; creating opportunities for regular milk marketing; and enabling them to receive training at all stages of stock breeding. The sustainability of the project was considered by having beneficiaries participate to all stages of project preparation. The establishment of an “Agricultural Development Cooperative” in Kırğılı

kinma Kooperatifi"nin kurulmasıyla, bu örnek proje bağlamında Bölge'de tarımsal amaçlı örgütlenme modeli benimsenmiş bulunmaktadır. Ayrıca projenin GAP Bölgesinde girişimci çiftçilik birikimine büyük katkı sağlayacağı da açıktır.

Village was the first step to introduce an agriculture based organisation model. It is clear that the project will contribute much to the accumulation of experience for other pioneer initiatives in the area.

To run project activities, a protocol of

Şanlıurfa-Bozova İlçesi Kırığılı Köyü'nde örnek "Hayvancılık Merkezi Projesi" uygulamasına ilişkin olarak, GAP İdaresi, T.C Ziraat Bankası, Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı (TEMA), Tikveşli Tarım İşletmeleri A.Ş. ve Kırığılı Köyü Tarımsal Kooperatifi temsilcileri arasındaki işbirliği esaslarını belirleyen protokol 28 Mayıs 1999 tarihinde Şanlıurfa'da imzalanmıştır.

Protokole göre, Tikveşli A.Ş. Bozova ilçesi, Kırığılı Köyü'ne 60 başlık modern bir büyükbaş hayvan ahır kuracak ve bir yıl süre ile işlettikten sonra Kooperatife devredecektir. Tikveşli A.Ş. elde edilen sütü satın almayı da kabul etmektedir. Ziraat Bankası'nın Kırığılı Kooperatifi'ne sağlayacağı kredi ile 60 adet inek satın alınacaktır.

TEMA Vakfı, köylülerle köy mer'asını ıslah edecek, GAP İdaresi ise tüm faaliyetlerin koordinasyonunun yanısıra Proje'de bir adet uzman veteriner istihdam edecektir.

İçerdiği teknik yardım ve işbirliği öğeleri ile Güneydoğu'da hayvancılığın geliştirilmesi için model olması açısından ayrı bir önem taşıyan bu projenin özel sektörün öncülüğünde ve köylülerin katılımı ile yürütülmesi başarı şansını arttıran bir unsurdur. Projenin, hayvancılığın yanısıra, süt ürünlerinin işleme-

cooperation was signed on 28 May 1999 in Şanlıurfa. The parties of the protocol were the GAP Administration, Agriculture Bank, Foundation for Erosion Control, Afforestation and Conservation of Natural Properties (TEMA), Tikveşli Agricultural Enterprises Company and the Agricultural Cooperative of Kırığılı.

According to this protocol, the Tikveşli Company will establish a cattle barn with a capacity of 60 animals and transfer this facility to the Cooperative after operating it for one year. The Company commits to purchase milk from the enterprise afterwards. 60 cows will be purchased on credit to be extended by Agriculture Bank.

The TEMA Foundation on its part will engage in pasture rehabilitation work while the GAP Administration coordinates all project activities and assigns one specialised veterinary from its staff to the project.

The project is especially important in terms of its model forming for the region. Its chance of success is higher since it is led by the private sector with the participation of local farmers. It is also expected that, besides stock breeding, the project will be a stepping stone for the development of further projects on milk processing.

sine yönelik projelerin geliştirilmesine de basamak teşkil etmesi beklenmektedir.

Projenin tüm yatırım harcamaları Tikveşli A.Ş. tarafından karşılanacak ve işletmecilikteki deneyimleri uygulamayla köylüye aktarılacaktır. Mer'a ıslahında ise TEMA yürütümünde köylüler imece usulü çalışacaklardır.

Özellikle üretimde elde edilecek verim farklılığının belirgin düzeyde olması beklenen projenin başarılı olması diğer yerleşim birimlerinde uygulamaya geçişi kolaylaştıracaktır.

All investment costs related to the project will be covered by the Tikveşli Company and its experience in management will be transferred to local farmers. In pasture rehabilitation work, farmers will be involved in imece (farmers collective labour for communal facilities and improvements) under the leadership of the TEMA Foundation.

The project is expected to make itself distinct in terms of yield and its success will be inspiring for other villages in the area.

Derleyen / Compiled by : Şeniz KOBAL
Specialist, GAP Administration

“KAMU YÖNETİMİNDE PLANLAMANIN KURUMSALLAŞMASI” SEMPOZYUMU

Symposium on the Institutionaliation of Planning in Public Administration

Mersin Üniversitesi ve İçel Valiliği'nin işbirliği ile 8-10 Haziran 1999 tarihleri arasında Mersin'de "Kamu Yönetiminde Planlamanın Kurumsallaşması" konulu bir sempozyum düzenlenmiştir. Amacı ülkemizde uygulanan planlama sisteminin halihazır durumu ve bugüne kadar kazanılan deneyimleri değerlendirmek, yaşanan problemlerin çözümü için gerekli olan yeni planlama anlayışını irdelemek olan sempozyumda, Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Proje Koordinatörlerinden M.Vedat ÖZBİLEN'in sunduğu "Güneydoğu Anadolu Projesi ve Bölge Planlama Deneyi" adlı bildirisiyle temsil edilmiştir.

Bildiride; başlangıçta bir su kaynakları geliştirme programı olan GAP'ın 1989'da entegre bölgesel kalkınma projesine, 1995'ten itibaren ise sürdürülebilir insani gelişme projesine dönüşümünün hikayesi anlatılmıştır. Ayrıca odağı insan olan bir bölgesel kalkınma projesi yaklaşımını yansıtan uygulamalara ve GAP İdaresi'nin aşağıdan yukarıya planlama ve katılım anlayışı doğrultusunda ortaya çıkan deneyim birikimine ilişkin örnekler sunulmuştur.

A symposium was held in Mersin on 8-10 June 1999 on the "Institutionalisation of Planning in Public Administration" with the cooperation of the Mersin University and the Governorate. The theme of the symposium was to analyse and discuss the present state of planning in Turkey, experience gained so far and to elaborate on new planning concepts to solve problems. The GAP Administration was present in the symposium with the paper "Southeastern Anatolia Project and its Planning Experience" delivered by Project Coordinator M. Vedat Özbilen.

The GAP paper outlined the history of the GAP starting out first as a water resources development project transforming into integrated regional development project in 1989 and then into sustainable human development project. The paper also gave examples of practices which reflected human focus, bottom to up planning and participation.

Derleyen / Compiled by: Vedat ÖZBİLEN,
Coordinator

GAP BÖLGESİ SU ÜRÜNLERİ ARAMA TOPLANTISI ŞANLIURFA'DA YAPILDI

GAP Region Water Products Search Meeting was Held in Şanlıurfa

GAP Bölgesi, 2 235 km uzunluğunda nehir, 6 481 ha doğal göl ve yaklaşık 126 592 ha baraj gölü ile, su kaynakları açısından oldukça zengindir. GAP'ın tamamlanmasından sonra, 2 235 km uzunluğunda nehre ek olarak yeni su rezervuarları kullanıma açılacak ve bölgedeki doğal göllerle birlikte yaklaşık 200 000 ha su alanına sahip olacak GAP Bölgesi, su ürünleri açısından önemli bir potansiyel oluşturacaktır.

GAP Master Planı ve sonrasında yapılan çalışmalar da, Bölge'nin su ürünleri açısından çok yüksek bir potansiyele sahip olacağı ve bu konuda gerekli çalışmaların yapılması gerekliliği yönünde önerilerde bulunmuştur.

The GAP Region is quite rich in terms of water resources with its 2,235 km long rivers, 6,481 hectares of natural and 126,592 hectares of dam lakes. Upon the completion of the project, new water reservoirs in addition to its rivers will be usable and the region will have a water covered area of 200,000 hectares. This is a considerable potential for inland water products.

The GAP Master Plan and other studies which followed the plan too had recognised this potential and made suggestions to start out work to mobilise this potential.

GAP Bölgesi'nde, elde edilen su ürünleri üretim miktarları, baraj göllerinin aşamalı olarak devreye girmesi ve buralarda yapılan balıklandırma çalışmalarıyla artış göstermektedir.

GAP Bölgesi'nin su ürünleri potansiyelini değerlendirmek ve konuyla ilgili yatırımcılara eğitim ve teknik destek vermek amacıyla, GAP-Girişimci Destekleme ve Yönlendirme Merkezleri (GAP-GİDEM)'nce 5 Mart 1999 tarihinde GAP Bölgesi Su Ürünleri Arama Toplantısı yapılmıştır.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ve Harran Üniversitesi işbirliği ile düzenlenen toplantı, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü XVI. Bölge Müdürlüğü Atatürk Barajı Tesisleri'nde yapılmıştır. GAP İdaresi, DSİ, Tarım Bakanlığı, İhracatı Geliştirme Merkezi (İGEME) ve Ziraat Bankası yetkilileri ile Harran, Ankara, Karadeniz, Ege, Mustafa Kemal Üniversitelerinden öğretim görevlileri, Bölge içi ve Bölge dışından su ürünleri işleyen firmaların temsilcileri katılmıştır. Arama toplantısı 4 oturum halinde gerçekleştirilmiş olup, aşağıdaki konularda bilgi aktarımında bulunulmuştur:

I. OTURUM Başkan: Prof. Dr. Doğan Atay

1. Prof.Dr.Faruk İnce, Harran Üniversitesi
2. Tülin Onarer, GAP-GİDEM Bölge Koordinatörü
3. Gülabi Polat, DSİ Atatürk Barajı XVI. Bölge Müdürü, "Atatürk Barajı Bölüğü Kapsamında DSİ Tarafından Yürütülen ve Planlanan Su Ürünleri Çalışmaları"
4. Nuri Şafak, DSİ Su Ürünleri Şube Müdürü, "GAP Kapsamında DSİ Tarafından Yürütülen ve Planlanan Su Ürünleri Çalışmaları"
5. Prof.Dr.M.Salih Çelikkale, Karadeniz Teknik Üniv. Sürmene Deniz Bilimleri Fak., "İç Su Kaynaklarının Değerlendirilmesi ve GAP Bölgesi'nin Yeri"

II. OTURUM Başkan: Prof. Dr. Salih Çelikkale

1. Prof.Dr.Doğan Atay, Ankara Üniv. Ziraat Fakültesi, "GAP Bölgesi Su Ürünleri Potansiyeli ve Değerlendirilmesi"
2. Prof.Dr.M.Ali Çanyurt, Ege Üniv. Ziraat Fak., "GAP Bölgesi Kapsamındaki Sularda Uygulanabilecek Yetiştirme Modelleri"
3. Prof.Dr.İhsan Akyurt, Mustafa Kemal Üniv. Su Ürünleri Fak., "GAP Bölgesi ve Kerem Yetiştiriciliği"
4. Doç.Dr.Ramazan Şevik, Harran Üniv. Ziraat Fak., "GAP Su Kaynaklarının Balıklandırılmasında İzlenebilecek Politikalar"

III. OTURUM Başkan: Prof. Dr. İhsan Akyurt

1. Cemil Öztürk, Tarım Bakanlığı, "Kültür Balıkçılığı"
2. Deniz Altınalev, İGEME Tarım Dairesi Başkanı, "GAP Bölgesi Su Ürünleri İhracat Potansiyeli"

The quantity of water products obtained in the GAP Region gradually increase with the phasing in of new dam lakes and fish culture in these lakes.

The GAP-GİDEM organised a "Water Products Search Meeting" on 5 March 1999 in order to search ways of utilising the water potential of the region for water products and to give training and technical support to entrepreneurs in this line.

The meeting was organised jointly by the GAP Administration and Harran University and held Atatürk Dam facilities of the State Hydraulic Works (DSI). The participants of the meeting were people from the GAP Administration, DSI, Ministry of Agriculture, Centre for Export Promotion (İGEME), Agriculture Bank; faculty staff from the universities of Harran, Ankara, Karadeniz, Ege and Mustafa Kemal; and companies processing water products.

There were four sessions in the meeting.

I. SESSION Chaired by: Prof. Doğan Atay

1. Prof. Dr. Faruk İnce, Harran University
2. Tülin Onarer, GAP-GİDEM Regional Coordinator
3. Gülabi Polat, DSI Atatürk Dam, Director of the XVI. Division of DSI, "DSI Activities Carried out or Planned for Water Products in Atatürk Dam"
4. Nuri Şafak, DSI Water Products Branch Director, "DSI Activities Carried out or Planned for Water Products in the GAP Region"
5. Prof. Salih Çelikkale, Karadeniz Technical University Faculty of Maritime Sciences "Utilisation of Inland Water Resources and GAP's Place"

II. SESSION Chaired by: Prof. Salih Çelikkale

1. Prof. Doğan Atay, Ankara University, Faculty of Agriculture, "Hatching Models Applicable to Waters in the GAP Region"
2. Prof. İhsan Akyurt, Mustafa Kemal University, "Crawfish Production in the GAP Region"
3. Associate Prof. Ramazan Şevik, Harran University Faculty of Agriculture, "Possible Policies for Fishing the Water Resources of the GAP Region."

III. SESSION Chaired by: Prof. İhsan Akyurt

1. Cemil Öztürk, Ministry of Agriculture, "Fish Culture",
2. Deniz Altınalev, IGM, Agriculture Section Director, "Water Products in the GAP Region and Export Potential",

3. Kenan Şen, Ziraat Bankası, "Balıkçılık İşletmelerinde Projelendirme ve Kredilendirme"

IV. OTURUM

Başkanı: Prof. Dr. M. Ali Canyurt

1. Harun Öztaşlan, GAP İdaresi Başkanlığı, "GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın Su Ürünlerine Yönelik Yönelik Uygulamaları, Bundan Sonraki Yapılması Gereken Çalışmalar ve Stratejiler"

2. Vedat Erkunt, Erkunt Gıda

3. Mustafa Köse, KEREVİTAŞ

4. Yavuz Sipahi, Yamaha Grubu

5. Doğan Vardarlı, TIKVEŞLİ

Toplantı, genel bir değerlendirilmenin de yapıldığı ve oturum başkanlığını Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sürmene Deniz Ürünleri Fakültesi'nden Prof. Dr. M. Salih Çelikkale'nin yaptığı bir panel ile noktalanmıştır. DSI Genel Müdürlüğü'nden Nuri Şafak, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nden Prof. Dr. Doğan Atay, Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nden Doç. Dr. Ramazan Şevik, İGEME'den Gülay Babadoğan ve GAP İdaresi'nden Tülin Onarer'in katılımcı oldukları Panel'de Bölge'de yaşanan sorunlara ve çözüm önerilerine değinilmiştir.

3. Kenan Şen, Agriculture Bank, "Project and Credit Scheme Design in Fish Culture Projects"

IV. SESSION

Chaired by: Prof. M. Ali Canyurt

4. Harun Öztaşlan, GAP administration "GAP Administration's Practices in Relation to Water Products and Strategies for the Future",

5. Vedat Erkunt, Erkunt food

6. Mustafa Köse, KEREVİTAŞ

7. Yavuz Sipahi, Yamaha Group

8. Doğan Vardarlı, TIKVEŞLİ

The meeting was finalised with a panel discussion chaired by Prof. Salih Çelikkale. The panellists, Nuri Şafak (DSI), Prof. Doğan Atay (Ankara university, Faculty of Agriculture), associate Prof. Ramazan Şevik (Harran University), Gülay Babadoğan (IGEME) and Tülin Onarer (GAP Administration) touched upon the problems of the region in terms of later products development and suggested various solutions.

OECD-ÜLKE İNCELEMESİ

OECD Country Examination

OECD üyesi ülkeler çevre politikalarının, diğer ülkelerin ekonomi ve kalkınma alanları başta olmak üzere, uluslararası taahhütlere ilişkin ilişkilerini irdelemek amacıyla bir çalışma başlatılmıştır.

OECD Çevre Politikaları Komitesi bünyesinde oluşturulan "Çevresel Başarı Grubu" tarafından yürütülen çalışma, "Ülke İnceleme Programı" adı altında yürütülmektedir. Bu çerçevede "Türkiye İncelemesi" ön toplantıları, OECD Çevresel Başarı Grubunun katılımıyla 30 Kasım - 8 Aralık 1998 tarihleri arasında Ankara, Adana ve Antalya'da yapılmıştır. Ankara'da yapılan ve ilgili tüm kuruluşların katıldığı toplantıda GAP İdaresi adına Proje Koordinatörü M. Vedat Özbilen "GAP ve Çevre" konusunda bir sunuş yapmıştır.

Türkiye'de yapılan çalışmalar sonucunda ortaya çıkan "Türkiye Çevre İncelemesi" taslak raporu üzerinde 30-31 Mayıs 1999 tarihleri arasında Paris'te bir değerlendirme toplantısı yapılmış ve GAP İdaresi de bu toplantıda temsil edilmiştir. Toplantı öncesi OECD nezdindeki Daimi Temsilciliğimizde bir dizi hazırlık toplantısı yapılarak OECD heyeti ile görüşmelerde bulunulmuştur..

A study was initiated to examine the environmental policies of the Member States and the status of other countries in terms of their international commitments including those in the fields of economy and development.

The study is conducted by an "Environmental Success Group" which the OECD has formed under the Committee for Environmental Policies. The study is known as "Country Examination Programme." The preliminary meetings for the examination of Turkey in this context were held in Ankara, Adana and Antalya from 30 November to 8 December 1998. Project Coordinator M. Vedat Özbilen from the GAP Administration delivered a speech in the meeting held in Ankara.

As a result of the work conducted in Turkey, a draft report was prepared and this report was discussed in Paris on 30-31 May 1999. The GAP Administration was represented in this meeting. Prior to the meeting, there was a series of preliminary meetings with Turkey's OECD Representation and contacts with the OECD team.

GÜNEYDOĞU'DA YENİ UFUKLAR PROJESİ YURTDIŞINA AÇILIYOR...

*Project "New Horizons in the Southeast"
Opens out to the World*

GAP İdaresi Başkanlığı ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) işbirliği ile Mart 1998'de başlayan ve Türkiye İktisadi ve İdari Bilimler Öğrencileri Staj Komitesi (AIESEC-Türkiye) ve Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme

İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)'nin de katkılarıyla sürdürülen "Güneydoğu'da Yeni Ufuklar Projesi" yurtdışı programı başlatılmıştır.

3 Mart 1999 tarihinde, Gaziantep Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Toplantı Salonu'nda "Güneydoğu'da Yeni Ufuklar Projesi"nin sonuçları hakkında kamuoyunu bilgilendirmek ve yurt

The project "New Horizons in the Southeast" was initiated in March 1998 by the joint action of the GAP Administration and The United Nations Development Programme (UNDP). The project has since been in progress with the contributions of the AIESEC-Turkey and the Small and Medium Enterprise Development Agency (KOSGEB). The external part of the programme has just started.

dışına gidecek ilk öğrenci grubunu tanıtmak amacıyla bir toplantı düzenlenmiştir.

Toplantıya Gaziantep Valisi Muammer Güler, Gaziantep Üniversitesi Rektörü Prof.Dr.Hüseyin Filiz, GAP İdaresi Başkanı Dr.İ.H.Olcay Ünver, UNDP, AIESEC, KOSGEB ve bazı özel kuruluşların temsilcileri de katılmışlardır.

Bölge kalkınmasında girişimciliğin rolü, projenin oluşumu, uygulama süreci ve diğer bölgelerde de devam ettirilmesi gibi konuların da işlendiği toplantıda, projeye katılan öğrencilerden Gaziantep Üniversitesi mezunu olan Mehmet Özer ve Hakan Akile de projelerini anlatmışlardır.

Eğitime katılan 114 öğrenciden ön-yapılabilirlik etüdü uygun bulunan 15'i beşerli gruplar halinde yurtiçi (Ankara, İstanbul, İzmir) staj ve İngilizce eğitimlerini tamamlamış ve Ocak 1999'da Projelerini başarılı bir şekilde sunmuşlardır.

AIESEC tarafından Hollanda, A. B. D. ve Macaristan'da iş konularına uygun tesislere yerleştirilecek olan ilk 3 girişimci adayı, yurtdışı stajlarını tamamlamak ve projelerini son haline getirmek üzere Mart 1999'da belirlenmiş staj yerlerine hareket etmişlerdir.

GAP Bölgesi'ndeki üniversite öğrencilerinin yurtiçi ve yurtdışı deneyim kazanmalarını sağlayarak girişimci bireyler yetiştirmek, bölge kalkınmasına gençlerin katılımı ile hız vermek, uluslararası deneyimin yaratacağı sosyal ve kültürel etkileşim ile değişime katkıda bulunmak amacıyla yürütülen Güneydoğu'da Yeni Ufuklar Projesi çalışmaları daha da hızlandırılarak yürütülecektir.

On 3 March 1998, a meeting was organised at the Conference Hall of Gaziantep University to inform the public about the progress of the project and to introduce the first group of students to go abroad for their studies.

Present at the meeting were Gaziantep Governor Muammer Güler, President of the University Prof. Hüseyin Filiz, GAP President Dr. İ.H. Olcay Ünver and representatives from the UNDP, AIESEC, KOSGEB and from some private organisations.

The participants discussed such issues as the role of entrepreneurship in regional development, development of the project, its process of implementation and replication in other regions as well. Two students in the project, Mehmet Özer and Hakan Akile, both graduates of Gaziantep University, briefed the audience about their projects.

Out of a total of 114 students receiving the initial training, 15 students submitted successful feasibility studies. Divided into 3 groups of five, these students completed their local practical training (in Ankara, İstanbul and İzmir) and language courses and presented their projects in January 1999.

The first 3 of these students will continue their practical training abroad at facilities provided by the Netherlands, US and Hungary with due consideration of their specific projects. These students left Turkey in March 1999 to complete their practical training abroad and finalise their projects.

The project "New Horizons in the Southeast" aims at developing entrepreneurial capacities of students by giving them training in the country and abroad and contributing to the process of change by enabling such students to enter into social and cultural interaction throughout their experience abroad.

Adı-Soyadı Name-Surname	Üniversite University	İş Fikri Business Idea
Ali Kaymaz	Harran	Tohumculuk Seed growing
Hakan Akile	Gaziantep	Bilgisayar Sistemleri ve Otomasyon Hizmetleri Computer systems and automation services
Hayriye Ebru Eren	Harran	Mühendislik Bürosu Engineering office
Faruk Aşar	Harran	Deri İşleme Tesisi Leather processing
Metin Budak	Harran	Tatlı Su Balığı Çiftliği Fresh water fish hatchery
Tülay Çakar	Harran	Gelinlik Atölyesi Wedding gown workshop
Nihat Özyurtlu	Dicle	Süt Besiciliği ve Süt İşleme Tesisi Milk farming and processing
Yakup Karagöz	Harran	Ev Aletleri İmalatı Manufacture of household appliances
Fırat Akbalık	Dicle	Sıkıştırılmış Sorgum Bitkisinden Katı Enerji Kaynağı Üretmek Generation of solid energy out of pressed sorghum plant
Mehmet Zeybek	Harran	Sera Malzemesi İmalatı ve Sera Kurma Greenhouse materials and greenhouse culture
İdris Bedirhanoglu	Dicle	İnşaat Projeleri Bürosu Civil engineering projects
Tolga Saruhan	Gaziantep	CNC ile Kalıp ve Yedek Parça Üretimi Manufacture of patterns and spare parts by CNC
Mehmet Özer	Gaziantep	Hazır Yemek Fabrikası Meal serving
Cihan Erten	Harran	Tekstil Mamülleri Üretimi Textile products
Mehmet Fatih Yıldız	Harran	Hidrofil Pamuk Üretimi Hydrophilous cotton

derleme

Hüsnü ÖZDEMİR

GAP İdaresi, Uzman
Specialist, GAP Administration

GAP İDARESİ PERSONELİNE YÖNELİK HİZMETİÇİ EĞİTİM

In-Service Training for the GAP Personnel

1. Yurtiçi Eğitim Programı

GAP İdaresi Personeli İçin Hizmetiçi Eğitim Programı

Eğitim Veren Kurum	Konu	Tarih	Katılan Sayısı
TODAİE (Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü)	LSPR-Halkla İlişkiler İleri Düzey Ser.Prog.	30 Kasım-22 Aralık 1998	9
TODAİE (Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü)	Finansal Tablo Analizi	19 -21 Mart 1999	1
TODAİE (Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü)	Lider Sarmalında Vizyon	27-28 Şubat 1999	4
TODAİE (Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü)	Türk ve Dünya Piyasalarına Giriş	27-28 Şubat 1999 06-07 Mart 1999	5
TODAİE (Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü)	Yönetici Becerilerini Geliştirme	09-19 Mart 1999	19
TODAİE (Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü)	Yönetici Sekreteri Yetiştirme Semineri	06-07-13-14-20 Şubat 1999	1
TODAİE (Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü)	Yöneticilerde Stres ve Kriz Yönetimi	25-26 Şubat 1999	3
TODAİE (Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü)	Halkla İlişkiler Semineri	03-07 Mayıs 1999	29
TODAİE (Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü)	Dosyalama ve Arşiv Hizmetlerinin Geliştirilmesi	24-28 Mayıs 1999	9
TODAİE (Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü)	Uluslararası İhale Satın Almalara Hazırlık ve Teklif Verme	28-29 Mayıs 1999	1
TODAİE (Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü)	Fizibilite Raporu Hazırlama Esasları	03-04-05 Haziran 1999	11

1. In -Country Training

GAP Personnel In-service Training Programme

Institution	Topic	Date	No.of Particip.
TODAIE (Public Administration Institute for Turkey and Middle East)	Public Relations Advanced Certificate Programme	30.11.98-22.12.98	9
TODAIE (Public Administration Institute for Turkey and Middle East)	Analysiss of Financial Tables	19-21 March 1999	1
TODAIE (Public Administration Institute for Turkey and Middle East)	Vision in the Spiral of Leadership	27-28 February 1999	4
TODAIE (Public Administration Institute for Turkey and Middle East)	Introduction to Turkish and International Markets	27-28 February 1999 06-07 March 1999	5
TODAIE (Public Administration Institute for Turkey and Middle East)	Developing Management Skills	09-19 March 1999	19
TODAIE (Public Administration Institute for Turkey and Middle East)	Training Secretaries for Managers	07-07-13:14-20 February 1999	1
TODAIE (Public Administration Institute for Turkey and Middle East)	Stress and Crisis Management in Managers	25-26 February 1999	3
TODAIE (Public Administration Institute for Turkey and Middle East)	Public Relations	03-07 May 1999	29
TODAIE (Public Administration Institute for Turkey and Middle East)	Development of Filing and Archive Services	24-28 May 1999	9
TODAIE (Public Administration Institute for Turkey and Middle East)	Preparation and Offering for International Bidding	28-29 May 1999	1
TODAIE (Public Administration Institute for Turkey and Middle East)	Principles of Developing Feasibility Studies	03-04-05 June 1999	11

Eğitim Veren Kurum	Konu	Tarih	Katılan Sayısı
Anadolu Üniv. ESBAV (Eğitim, Sağlık Bilimsel Araştırmalar Çalışmaları Vakfı)	Uzaktan Algılama ve Coğrafi Bilgi Sistemleri	14-25 Eylül 1998	14
ATAUM (Avrupa Topluluğu Uygulama Araştırma Merkezi)	Temel Eğitim	Mart -Haziran 1994	2
ATAUM (Avrupa Topluluğu Uygulama Araştırma Merkezi)	Uluslararası İlişkiler-Uzmanlık	Mart-Haziran 1996	2
ATAUM (Avrupa Topluluğu Uygulama Araştırma Merkezi)	Temel Eğitim	Mart -Haziran 1997	2
ATAUM (Avrupa Topluluğu Uygulama Araştırma Merkezi)	Uluslararası İlişkiler-Uzmanlık	Ekim-Aralık 1997	2
ATAUM (Avrupa Topluluğu Uygulama Araştırma Merkezi)	Temel Eğitim	05 Ekim 98-07 Ocak 1999	2
ATAUM (Avrupa Topluluğu Uygulama Araştırma Merkezi)	Temel Eğitim	08 Mart-09 Haziran 1999	2
ATAUM (Avrupa Topluluğu Uygulama Araştırma Merkezi)	Uluslararası İlişkiler-Uzmanlık	08 Mart-09 Haziran 1999	1
Hazine Müsteşarlığı	Bilgisayar Kursu (Windows 95)	12-14 Ekim 1998	5
Hazine Müsteşarlığı	Bilgisayar Kursu (Word)	02-06 Kasım 1998	5
Hazine Müsteşarlığı	Bilgisayar Kursu (Excel)	30 Kasım-04 Aralık 1998	5
Hazine Müsteşarlığı	Dünya Bankası Satın Alma Semineri	19-22 Nisan 1999	4
Harita Kad. Müh.Od.	Mes. İçi Bilg. Kur. NetCAD,Eghas,KartoCAD	Şubat 1999	3
Marketweb (Fidan A.Ş.)	İnternet Kullanım Kursu	30 Kasım 1998	18
Marketweb (Fidan A.Ş.)	İnternet Kullanım Kursu	01 Aralık 1998	18
Marketweb (Fidan A.Ş.)	İnternet Kullanım Kursu	02 Aralık 1998	16
Marketweb (Fidan A.Ş.)	İnternet Kullanım Kursu	03 Aralık 1998	13
ODTÜ	İngilizce Rapor Yazma Teknikleri 1	14 Kasım 98-24 Ocak 1999	13
ODTÜ	İngilizce Rapor Yazma Teknikleri 2	Şubat- Nisan 1999	13
ODTÜ	Temel İngilizce Eğitimi	10 Ekim 98-24 Ocak 1999	42
ODTÜ	Temel İngilizce Eğitimi	1997-1998 Dönemi	53
ODTÜ	Temel İngilizce Eğitimi	Şubat-Haziran 1999	31
ODTÜ	Bilgisayar Kursu (Windows, Word, Excel, Power Point)	12-27 Ekim 1998	18
ODTÜ	Bilgisayar Kursu (Windows, Word, Excel, Power Point)	02-17 Ekim 1998	20
ODTÜ	Bilgisayar Kursu (Windows, Word, Excel, Power Point)	30 Kasım-15 Aralık 1998	20
TMMOB Çevre Müh.Od.	ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi	08-09 Nisan 1999	8
TMMOB Çevre Müh.Od.	Katı Atık Yönetimi	22-24 Ekim 1998	1
Yıldız Teknik Üniversitesi	GAP-YTÜ Eğitim Programı	08 Mart-14 Mayıs 1999	19
Panel Eğitim ve Danışmanlık	Bütçeleme ve Bütçe Kontrolü	21-23 Mayıs 1999	3
Panel Eğitim ve Danışmanlık	Yönetici Becerilerini Geliştirme	18-20 Haziran 1999	1
Panel Eğitim ve Danışmanlık	Yönetimde Karar Verme -Problem Çözme	26-27 Haziran 1999	1
BİTAV-Sinerji Ltd. (TÜBİTAK)	Kurumsal Bilgi Teknolojisi	29 Haziran 1999	29

Institution	Topic	Date	No.of Particip.
Anadolu University ESBAY (Foundation for Education, Health and Scientific Research)	Remote Sensing and Geographical Information Systems	14-25 September 1998	14
ATAUM (European Union Research and Practice Centre)	Basic Training	March-June 1994	2
ATAUM (European Union Research and Practice Centre)	International Relations -Expertise	March-June 1996	2
ATAUM (European Union Research and Practice Centre)	Basic Training	March-June 1997	2
ATAUM (European Union Research and Practice Centre)	International Relations - Expertise	October-December 1997	2
ATAUM (European Union Research and Practice Centre)	Basic Training	05 October 98 - 07 January 1999	2
ATAUM (European Union Research and Practice Centre)	Basic Training	08 March -09 June 1999	2
ATAUM (European Union Research and Practice Centre)	International Relations -Expertise	08 March - 09 June 1999	1
Undersecretariat of Treasury	Computer Course (Windows 95)	12-14 October 1998	5
Undersecretariat of Treasury	Computer Course (Word)	02-06 November 1998	5
Undersecretariat of Treasury	Computer Course (Excel)	30 November - 04 December 1998	5
Undersecretariat of Treasury	World Bank Seminar on Procurement	19-22 April 1998	4
Chamber of Cartographers and Cadastry En.	In-service Training NetCAD,Eghas, KartoCAD	19-22 April 1999	3
Marketweb (Fidan A.Ş)	Internet Course	February 1999	18
Marketweb (Fidan A.Ş)	Internet Course	30 November 1998	18
Marketweb (Fidan A.Ş)	Internet Course	01 December 1998	16
Marketweb (Fidan A.Ş)	Internet Course	02 December 1998	13
METU (Middle East Technical University)	Techniques of Report Writing in English 1	03 December 1998	13
METU	Techniques of Report Writing in English 2	14 November 1998 - 24 January 1999	13
METU	Basic English	10 October 1998-24 January 1999	42
METU	Basic English	Term 1997-98	53
METU	Basic English	February- June 1999	31
METU	Computer Course (Windows, Word, Excel, Power Point)	12-27 October 1998	18
METU	Computer Course (Windows, Word, Excel, Power Point)	02-17 October 1998	20
METU	Computer Course (Windows, Word, Excel, Power Point)	30 November - 15 December 1998	20
TMMOB Chamber of Environmental Engineers	ISO 14001 Environmental Management System	08 -09 April 1999	8
TMMOB Chamber of Environmental Engineers	Solid Waste Management	22-24 October 1998	1
Yıldız Technical University (YTU)	GAP Training Programme	08 March - 14 May 1999	19
Panel Training and Consulting	Budgeting and Budget Control	21-23 May 1999	3
Panel Training and Consulting	Development of Management Skills	18-20 June 1999	1
Panel Training and Consulting	Managerial Decision Making and Problem Solving	26-27 June 1999	1
BITAV Synergy Ltd. TÜBİTAK)	Institutional Information Technologies	29 June 1999	29

GAP-GİDEM Uzmanları İçin Hizmetçi Eğitim Çalışmaları

Eğitim Veren	Konu	Tarih	Yer
Türkiye Kalkınma Bankası	Proje Değerlendirme	Ağustos 1997	Ankara
Sınayi Yatırım Bankası	Proje Değerlendirme	13 Şubat 1998	Şanlıurfa
Türkiye Kalkınma Bankası	Proje Değerlendirme	Mayıs 1998	Şanlıurfa
İsrail'li Uzmanlar/Yerel Ekonomik Gelişme	Haz.-Tem 1998	İsrail	
Ziraat Leasing	Finansal Kiralama	Eylül 1998	İstanbul
Hazine Müsteşarlığı	Yabancı Sermaye ve Teşvikler	Ekim 1998	Mardin
İsrail'li Uzmanlar	Kırsal Gelişiminin Yönetimsel ve Ekonomik Boyutu	Aralık 1998	İsrail

2. GAP İdaresi ile İsrail Dışişleri Bakanlığı Uluslararası İşbirliği Merkezi (MASHAV) Tarafından Ortaklaşa Düzenlenen Kurslar

GAP İdaresi Personelinin Katıldığı Eğitim Programı

Eğitim Verilen Yer	Konu	Tarih	Katılan Sayısı
İsrail	Entegre Kırsal Bölgesel Kalkınma Planlaması (A)	24 Ağustos 98-18 Ocak 1999	7
Şanlıurfa	Entegre Kırsal Bölgesel Kalkınma Planlaması (B)	26 Ocak-17 Mart 1999	7
Şanlıurfa	Sulama ve Gübreleme (MASHAV)	04-14 Ağustos 1998	17
Şanlıurfa	Tarımsal Yayım Eğitim (MASHAV)	14-24 Aralık 1998	11
Şanlıurfa	İleri Yönetimsel ve Eko.Açılırlardan Tar.Kalk.Bakış(B)	01-05 Şubat 1999	14
Şanlıurfa	İleri Yönetimsel ve Eko.Açılırlardan Tar.Kalk.Bakış(B)	07-11 Şubat 1999	22

3. Yurtdışı Eğitim Programı

GAP İdaresi Personelinin Katıldığı Yurtdışı Eğitim Programı

Ülke / Eğitim Veren Kurum	Konu	Tarih	K. Sayısı
İsrail Hükümeti	Entegre Kırsal Bölgesel Kalkınma Planlaması	25 Ekim-06 Kasım 1997(A)	14
İsrail Hükümeti	Entegre Kırsal Bölgesel Kalkınma Planlaması	18 Aralık 1997-08 Ocak 1998(A)	27
İsrail Hükümeti (CINADCO/MASHAV)	Entegre Kırsal Bölgesel Kalkınma Planlaması	18-28 Ekim 1998	11
İsrail Hükümeti (CINADCO/MASHAV)	Kırsal Alanda Turizm Projeleri	24 Haziran-24 Temmuz 1998	5
İsrail Hükümeti	Entegre Kırsal Bölgesel Kalkınma Planlaması	18 Aralık 98-06 Ocak 1999	22
İsrail Hükümeti	Kırsal Ekonomik Kalkınma	01 Haziran-25 Temmuz 1998	1
İsrail Hükümeti	Entegre Kırsal Bölgesel Kalkınma Planlaması	24 Ağustos 1998-18 Ocak 1999(A)	7
İsrail Hükümeti	GALLILEE College Çevre Yönetimi Eğitim Kursu	16 Kasım-05 Aralık 1998	1
İsrail Hükümeti	Kentsel Ekonomik Kalkınma	01 Şubat-02 Mart 1999	1
Almanya	Kırsal Kalkınmada Yayım Üzerine Uluslararası Yetiştirme Kursu	24 Ocak-28 Şubat 1996	
Almanya	Kırsal Kalkınmada Arazi Kullanımı Planlaması	07 Nisan-11 Mayıs 1999	1
Japonya	Bölgesel Kalkınma Planlaması	03 Ekim-20 Kasım 1993	1
Japonya	Bölgesel Kalkınma Politikası (JICA)	04 Ekim-07 Kasım 1994	1
Japonya	Bölgesel Kalkınma ve Planlama için Genel Yönetim Semineri	23 Eylül-13 Kasım 1994	1
Japonya	Bölgesel Kalkınmada Kamu Yönetimi	01 Eylül-30 Ekim 1997	1
Japonya	Bölgesel Kalkınma ve Planlama için Genel Yönetim Semineri	05 Ekim-30 Kasım 1997	1
Japonya	27.Uluslararası Bölgesel Kalkınma Planlaması Eğitim Kursu	31 Mart-31 Mayıs 1999	1
A.B.D.	Cochran Eğit.Prg. Çerçevesinde Su Kaynaklarının Yönetimi	26 Eylül-10 Kasım 1992	1
A.B.D.	Coğrafi Bilgi Sistemi Eğitim Programı	20 Ekim-18 Kasım 1995	6
İtalya	FAO Merkezinde GAP Projesinin Tanıtım Semineri	28-30 Ekim 1997	2
İtalya	Tedarik Yönetimi ve Eğitim Kursu	05-30 Ekim 1998	2

* Ingersoll Rand T4W sondaj makinası ve ekipmanının eğitimi, ABD

In-service Training For the GAP-GIDEM Specialists

Trainer	Subject	Date	Place
Development Bank of Turkey	Project Evaluation	August 1997	Ankara
Industrial Investment Bank	Project Evaluation	13 February 1998	Ş.Urfa
Development Bank of Turkey	Project Evaluation	May 1998	Ş.Urfa
Specialists from Israel	Local Economic Development	June-July 1998	Israel
Ziraat Leasing	Financial Leasing	September 1998	Istanbul
Undersecretariat of Treasury	Foreign Capital and Incentives	October 1998	Mardin
Specialists from Israel	Managerial and Economic Dimensions of Rural Development	December 1998	Israel

2. Courses organised together by the GAP Administration and MASHAV

Training Programmes Participated by the GAP Personnel

Place	Subject	Date	Participants
Israel	Integrated Regional Rural Development Planning (A)	24 August 98 - 18 January 1999	7
Şanlıurfa	Integrated Regional Rural Development Planning (A)	26 January - 17 March 1999	7
Şanlıurfa	Irrigation and Fertilisation (MASHAV)	04-14 August 1998	17
Şanlıurfa	Agricultural Training and Extension (MASHAV)	14-24 December 1998	11
Şanlıurfa	Agricultural Development from the Perspective of Advanced Management and Ecology (A)	01-05 February 1999	14
Şanlıurfa	Agricultural Development from the Perspective of Advanced Management and Ecology (A)	07-11 February 1999	22

3. Training Abroad

Training Abroad Received by the GAP Personnel

Place /Trainer	Subject	Date	No. of Part.
Government of Israel	Integrated Regional Rural Development Planning	25 October - 06 November 1997 (A)	14
Government of Israel	Integrated Regional Rural Development Planning	18 December 1997 - 08 January 1998 (A)	27
Government of Israel (CINADCO-MASHAV)	Integrated Regional Rural Development Planning	18-28 October 1998	11
Government of Israel (CINADCO-MASHAV)	Tourism Projects in Rural Areas	24 June - 24 July 1998	5
Government of Israel	Integrated Regional Rural Development Planning	18 December 1998-06 January 1999	22
Government of Israel	Rural Economic Development	01 June - 25 July 1998	1
Government of Israel	Integrated Regional Rural Development Planning	24 August 1998 - 18 January 1999 (A)	7
Government of Israel	Galilee College Environmental Management Training Course	16 November - 05 December 1998	1
Government of Israel	Urban Economic Development	01 February - 02 March 1999	
Germany	International Training Course on Rural Development Extension	24 January - 28 February 1999	
Germany	Land Use Planning in Rural Development	07 April - 11 May 1999	
Japan	Regional Development Planning	03 October - 20 November 1993	
Japan	Regional Development Policies (JICA)	04 October - 07 November 1994	
Japan	Seminar on Overall Management for Regional Development and Planning	23 September - 13 November 1994	
Japan	Public Administration in Regional Development	01 September - 30 October 1997	
Japan	Seminar on Overall Management for Regional Development and Planning	05 October - 30 November 1997	
Japan	27th International Regional Development Planning Training Course	31 March - 31 May 1999	
US	Water Resources Management under Cochran Training Programme	26 September - 10 November 1992	
US	Training Programme of Geographical Information Systems	20 October - 18 November 1995	
Italy	Introduction of the GAP at FAO Headquarters	28-30 October 1997	
Italy	Training Course on Procurement Management	05-30 October 1998	

* Training on Ingersoll Rand T4W drilling machine and equipment, US

GAP İDARESİ'NCE UYGULANAN EĞİTİM PROGRAMI

Eğiticilerin eğitiminin öneminden hareketle, 1998 yılı eğitim etkinlikleri ve çalışma grubu toplantıları açısından hareketli geçmiştir. Bu çerçevede, muhtelif tarihlerde çeşitli eğitim etkinlikleri ve çalışma grubu toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Tarım Projeleri kapsamında; GAP Bölgesi'nde "Sulama Sistemlerinin İşletme, Bakım ve Yönetimi Projesi"nde, Sulama Birliği bünyesinde çalışan teknik personelin eğitim ihtiyaçları, düzenlenen kısa kurslar ve işbaşı eğitimleri ile giderilmeye çalışılmaktadır. Ayrıca Bölge'de faaliyet gösteren diğer Sulama Birliklerinin teknik elemanları ile ilde görev yapan kamu kurum ve kuruluşlarındaki ziraat mühendislerinin katılımının sağlandığı "Çiftlik Sulama Sistemleri Dizaynı ve Gübreleme" eğitim kursu, Eylül 1998'de gerçekleştirilmiştir.

GAP Bölgesi'nde "Sulama Kanallarındaki Suyun Regülasyonu ve İşletilmesi ile Su Tassarrufu Sağlayan Sulama Metod ve Teknolojileri Projesi"nde, Sulama Birliği personelinin eğitimi sağlanmaktadır.

GAP Bölgesi'nde Tarımsal Mekanizasyon Gereksinimleri Etüdü Projesi" çerçevesinde eğiticilerin ve çiftçilerin eğitim çalışmaları, pilot saha olarak seçilmiş olan Mardin-Derik'te Dumluca Sulama Birliği ile Şanlıurfa-Harran'da Kısas Sulama Birliği'nde devam etmektedir.

Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü kapsamında ise, Adıyaman Diran Çayı'nda yer alan 6 köyde, proje faaliyetleri ile ilgili iki haftalık bir eğitim sürdürülmüştür.

Sosyal Projeler kapsamında da; 1998 yılı, eğitim faaliyetleri ve çalışma grubu toplantıları bakımından hareketli bir yıl olmuştur. Bu kapsamda Türkiye Kalkınma Vakfı (TKV) ile birlikte eğitim

TRAINING PROGRAMME IMPLEMENTED BY THE GAP ADMINISTRATION

The year 1998 was particularly busy and lively in terms of training activities and working group meetings which were geared to the training of trainers. What follows is an overview of these activities.

As far as agricultural projects are concerned, training needs of technical personnel working in the irrigation unions of the GAP Region under the project "Management-Operation-Maintenance of GAP Irrigation Systems" are met by short courses and on-the-job training. In September 1998, there was also a training course "Design of Farm Irrigation Schemes and Fertiliser Use" participated by the technical personnel of other irrigation unions in the region as well as agricultural engineers working in various governmental organisations.

Technicians working in irrigation unions received training under the project "Regulation and Management of Canal Water in Irrigation and Water Saving Irrigation Methods and Technologies".

As to the project "Agricultural Mechanisation Requirements in the GAP Region", training of trainers and farmers is in progress in the pilot irrigation unions of Dumluca (Derik-Mardin) and Kısas (Harran-Şanlıurfa).

Finally, under the project for Afforestation and Erosion Control, there was a two week training in 6 villages located along the Diran Brook in Adıyaman.

As far as social projects are concerned, the year 1998 was again busy in terms of training activities and working group meetings. Training activities carried out with the Development

faaliyetleri yapılmıştır. ÇATOM'larda özellikle sağlık ve eğitime yönelik uygulamalar artarak devam etmektedir. Yine bu çerçevede, elde edilen niteliksel kazanımları tespit etmek amacı ile 1998 yılı Ağustos-ylül aylarında, kuruluşunun üzerinden en az bir yıl geçmiş olan 9 ÇATOM'da, GAP İdaresi ve TKV uzmanlarınca, sosyal etki değerlendirme çalışması yapılmıştır.

3 yıl sürmesi öngörülen "Birecik Barajı'ndan Etkilenen Nüfusun Yeniden Yerleşimi, İstihdamı ve Ekonomik Yatırımları İçin Planlama ve Uygulama Projesi" kapsamında, Birecik Barajı'ndan etkilenecek nüfusa yönelik olarak başlatılan ehliyet, fotoğrafçılık, satranç, saz ve resim kursları ile, arıcılık, entegre hayvancılık, balıkçılık, konservecilik, mantar üretimi, kapari üretimi, fayans ustalığı kursları gibi etkinlikler devam etmektedir.

"Türkiye'de Sıtma Birimlerinin Güçlendirilmesi Projesi" kapsamında bugüne kadar, lavra kontrol konusunda 20, kalıcı ev içi ilaçlama konusunda 20, yüzey ilaçlama konusunda 20, sıtma konusunda 20, temel sıtma konusunda 13, entomoloji konusunda 17 kişi eğitilmiş, il yöneticileri ile bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Çeşitli seminer ve eğitim programları organize eden GAP-GİDEM'ler, kendi persoleninin yanısıra, sanayici ve yatırımcıları ortak hedef etrafında geleceğe hazırlamaktadır. Bu çerçevede yürütülen çalışmalar aşağıdadır:

GAP idaresi personeline yönelik hizmetçi eğitim;
- yurtiçi
- yurtdışı ve
- GAP - idaresi - MASHAV (İsraile Dışişleri Bak. Uluslararası Eğitim Merkez.) ortak kursları olmak üzere 3 kategoride ele alınmaktadır.

In-service training for the GAP personnel can be viewed under 3 basic categories:
- In-Country Training
- Training abroad
- Courses organised together by GAP Admin. and MASHAV (Israeli foreign Ministry International Coogeration Centre)

Foundation of Turkey (TKV) covered health and other issues in ÇATOMs. The GAP Administration and the TKV conducted, in August-September 1998, a joint impact assessment study on 9 ÇATOMs which were older than 1 year in order to identify qualitative achievements made through CATOMs.

The project "Re-settlement, Employment and Economic Investments of People Affected by Birecik Dam Lake" has a duration of 3 years. Training and skill building activities for this people covers such headings as driving license, photography, chess, instrument playing, painting, beekeeping, integrated

stock breeding, fish hatching, canned food production, mushroom culture, capari culture, and tile works.

Under the project for "Strengthening Malaria Combat Units in Turkey" thus far there are 20 people trained on larvae control, 20 on indoors medication, 20 on surface medication, 20 on malaria, 13 on basic malaria and 17 on entomology. These was also meeting with the public authorities.

The GAP-GİDEM which organises seminars and training programmes on various subjects mobilises industrialists and investors, as well as its own personnel, for common goals.

GAP-GİDEM'lerce Yürütülen Bölge Çiftçi ve Sanayicileri İçin Eğitim ve Seminer Çalışmaları

Tarih	Yer	Katkıları ile	Konu
18-20 Kasım 1997	Adıyaman, Mardin, Diyarbakır, Ş.Urfa	TKB, TOBB, GAP-GİDEM ve Yatırımcı	Girişimci Bilgilendirme Sem.
27 Kasım 1997	Gaziantep	Haz.Müşterarlığı ve Dış Ticaret Müsteş.	İhracat Teşvikleri ve Devlet Yardımları
14 Şubat 1998	Şanlıurfa	Sınai Yatırım Bank.	Sanayii Bilgilendirm. Toplan.
15 Şubat 1998	Mardin	Sınai Yatırım Bank.	Sanayii Bilgilendirm. Toplan.
16 Şubat 1998	Gaziantep	Sınai Yatırım Bank.	Sanayii Bilgilendirm. Toplan.
28 Nisan 1998	Gaziantep	GAP-GİDEM	G.Antep ve Bölge'de Uygun Yatırım Alan. ve GAP'ın Tanıtımı
28 Mayıs 1998	Adıyaman	Garanti Leasing	Finansal Kiralama Sem.
04 Haziran 1998	Adıyaman	İGEME	İhracata Yönlendirme Sem.
07 Ağustos 1998	Diyarbakır	GAP-GİDEM	İsrail'deki Eğitim Çalışması
08 Eylül 1998	Şanlıurfa	Türkiye Şişe Cam Fab. A.Ş	Cama Dayalı Ambalajlama
5-12 Aralık 1998	Ankara	UNIDO	COMFAR Eğitimi

Date	Place	Contributed by	Subject
18-20 November 1997	Adıyaman, Mardin, Diyarbakır, Ş.Urfa	TKB, TOBB, GAP-GİDEM and Investors	Orientation Seminar for Entrepreneurs
27 November 1997	Gaziantep	Secretaries of Treasury and Foreign Trade	Export Incentives and State Subsidies
14 February 1998	Şanlıurfa	Industrial Investment Bank	Information Building for Industrialists
15 February 1998	Mardin	Industrial Investment Bank	Information Building for Industrialists
16 February 1998	Gaziantep	Industrial Investment Bank	Information Building for Industrialists
28 April 1998	Gaziantep	GAP-GİDEM	Promising Fields of Investment in G.Antep and in the Region
28 May 1998	Adıyaman	Garanti Leasing	Financial Leasing
04 June 1998	Adıyaman	İGEME	Orientation to Exports
07 August 1998	Diyarbakır	GAP-GİDEM	Training in Israel
08 September 1998	Şanlıurfa	Turkish Glass Industries Inc.	Glass Based Packing
05-12 December 1998	Ankara	UNIDO	COMFAR Training

TKB : Development Bank of Turkey
TOBB : Union of Chambers and Stock Exchanges
GEME : Export Promotion Centre

TOPLANTI, SEMİNER, SEMPOZYUM, KONFERANS VE TEKNİK GEZİLER

Güneydoğu Anadolu Projesi'ni ve GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın gerçekleştirmiş olduğu faaliyetleri tanıtmak, kamuoyuna en doğru şekilde aktarmak, değişme ve gelişmeleri yakından takip etmek ve bilgi alışverişinde bulunmak amacıyla çeşitli toplantı, seminer, sempozyum, konferans ve teknik amaçlı gezilere de katılım sağlanmaktadır. Bu amaçla direkt katılımcı olunan ya da organizasyonu'nda bulunulan etkinlikler aşağıda sunulmuştur:

- Mal ve Hizmet Alımı Semineri, Torino
- "GAP Kentsel Planlama ve Sanitasyon Projesi" kapsamında, düzenlenen "Katı Atık ve Su Yönetimi" konulu seminer, Şanlıurfa
- Gübre Konulu Panel, Şanlıurfa
- Gıda Mühendisliği Kongresi, Gaziantep
- GAP ve İhracatımız Paneli, Diyarbakır
- II. GAP/Urfa-Harran Kalkınma Sempozyumu, Şanlıurfa
- I. Enerji Şurası, İstanbul
- Ürün Deseni Çeşitlendirilmesi Toplantısı, Şanlıurfa
- 22.Dünya Şehircilik Günü Kolokiyumu, Ankara
- Özürlü Sorunları ve Sakatlık Tazminatı Paneli, Şanlıurfa
- GÜNSİAD Başkanlığında, SIAD'larla toplantı, Diyarbakır
- Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Koordinasyon Toplantısı, Şanlıurfa
- ICARDA inceleme gezisi, 19-22 Nisan 1998, Suriye
- ICARDA inceleme gezisi, 24-26 Nisan 1998, Suriye
- Schleswig Holstein ve Sachsen Anhalt Eyaletlerine inceleme gezisi, 2-7 Eylül 1998, Almanya

MEETINGS, SEMINARS, SYMPOSIA, CONFERENCES AND STUDY TOURS

There are also various meetings, seminars, symposia, conferences and study tours taking place to inform the public at large on the Southeastern Anatolia Project and activities carried out by the GAP Administration. The following is a list of activities which the GAP Administration has directly participated or taken part in their organisation.

- Seminar on the Procurement of Goods and Services, Turin
- Seminar on "Solid Waste and Water Management" under the Project "GAP Urban Planning and Sanitation", Şanlıurfa
- Panel on Fertiliser Use", Şanlıurfa
- Food Engineering Congress, Gaziantep
- Panel Discussion "GAP and Exports", Diyarbakır
- II. GAP/Urfa-Harran Development Symposium, Şanlıurfa
- I. Energy Council, İstanbul
- Crop Diversification Seminar, Şanlıurfa
- Panel Discussion "Problems of the Disabled and Disability Compensation", Şanlıurfa
- Meeting with the SIAD (Association of Industrialists and Businessmen)
- Coordination Meeting, On Farm Development Services, Şanlıurfa
- ICARDA Study Tour, 19-22 April 1998, Syria
- ICARDA Study Tour, 24-26 April 1998, Syria
- Study Tour to the Federal States of Schleswig Holstein and Sachsen Anhalt, 2-7 September 1998, Germany

GAP ZİYARETLERİ

Visits to GAP Region

1999 yılı Tanıtım Programı çerçevesinde Mart-Nisan-Mayıs ve Haziran ayları içerisinde GAP hakkında bilgi almak ve proje çalışmalarını yerinde görmek amacıyla, GAP Bölgesi'ni, kamu kurum ve kuruluşu üst düzey yöneticileri, Basın-yayın kuruluşları, işadamları, üniversiteler, meslek kuruluşları, çeşitli ülkelerin büyükelçileri olmak üzere çok sayıda yerli ve yabancı konuk ziyaret etmiştir.

Dış tanıtım faaliyetlerine özel bir önem ve ağırlık veren GAP İdaresi, 4 aylık dönem içerisinde 20 yerli, 19 yabancı heyete rehberlik, bilgilendirme ve diğer hususlarda yardımda bulunmuştur. Mart-Nisan-Mayıs-Haziran aylarını kapsayan dönem içerisinde yerli ve yabancı misyondan 13 hayat, çeşitli akademisyen ve öğrencilerden oluşan 8 heyet, basın ve televizyon kuruluşlarından 12 heyet ve çeşitli dernek ve kurum yetkililerinden oluşan 6 heyet bölgeyi ziyaret etmiştir.

GAP Bölgesi'ni ve Güneydoğu Anadolu Projesi'ndeki gelişmeleri tanıtmak amacıyla kurum ve kuruluşların üst düzey yöneticileri için düzenlenen GAP Tanıtım gezileri çerçevesinde Devlet Planlama Teşkilatı yöneticileri ve Dışişleri Bakanlığı üst düzey yöneticilerinden oluşan heyetler Nisan ve Mayıs aylarında bölgeyi ziyaret etmiştir.

28 Nisan-02 Mayıs 1999 tarihleri arasında Şanlıurfa, Adıyaman ve Diyarbakır illerini ziyaret eden 20 kişilik DPT heyeti bölgeyi ziyaretlerinde 3 gruba

Within the framework of the 1999 Public Relations and Advocacy Programme, there were many visits to the GAP Region from March to June by senior level managers of public organisations and agencies, the media, universities, professional organisations and foreign missions from various countries.

Assigning specific importance to public relations and advocacy, the GAP Administration guided, informed and helped in several ways 20 domestic and 19 foreign teams or missions. From March to June 1999, there were 13 missions from foreign countries, 8 teams consisting of academics and students, 12 teams from the media, and 6 from various associations and private organisations visiting the region. Among the teams visiting the region, there were also those from the State Planning Organisation (SPO) and the Ministry of Foreign Affairs. Senior level officials from these organisations visited the region in April and May.

The team of 20 people from the SPO divided into three groups to visit Şanlıurfa, Adıyaman and Diyarbakır from 28 April to 2 May 1999. This division was made on the basis of specific groups as "Agriculture, Education and Health",

ayrılmışlardır. Tarım, Eğitim ve Sağlık, KentSEL Görünüm ve Alt Yapı olarak ayrılan her grup kendi çalışma alanları ile ilgili yerlerde incelemelerde bulunmuştur.

Üç gruptan oluşan heyet Şanlıurfa Valisi Sayın Şahabettin HARPUT'u ve Adıyaman Valisi Sayın Kadir ÇALIŞICI'yı ayrıca GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Bölge Müdürlüğü'nü ziyaret etmiştir. Heyet Bölge Müdürü R.Erkan ALEMDAROĞLU'ndan GAP'la ilgili yapılan son çalışmalar hakkında detaylı bir brifing alma fırsatı bulmuştur.

14-17 Mayıs 1999 tarihleri arasında Şanlıurfa, Mardin ve Gaziantep illerini ziyaret eden Dışişleri Bakanlığı üst düzey yetkililerinden oluşan heyet ilk gün Mardin'de incelemelerde bulunmuş ve Mardin Valisi Sayın Fikret GÜVEN'i ziyaret etmiştir. İkinci gün Atatürk Barajı, Harran, Koruklu ve Sulamaya Açılan Alanlarda incelemelerde bulunan heyet aynı gün Şanlıurfa Valisi Sayın Şahabettin HARPUT'u da ziyaret etmiştir. Gezinin üçüncü günü olan 16 Mayıs 1999 günü "Birecik Barajı'ndan Etkilenen Nüfusun Yeniden Yerleşimi ve İstihdamı Projesi" hakkındaki detaylı bilgileri yerinde almak üzere Halfeti ilçesine giden heyet projeye ilgili incelemelerde bulunduktan sonra Birecik ve Karkamış Barajlarının inşaatları hakkında bilgi almıştır. Heyet inceleme ve temaslarını tamamladıktan sonra 17 Mayıs 1999 günü bölgeden ayrılmıştır.

"Urban Profile" and "Infrastructure", and each sub-group conducted observations accordingly.

The team visited the Governors of Şanlıurfa and Adıyaman and the GAP Regional Directorate. In the latter, the team had an opportunity to receive detailed information on the progress of the GAP from Regional Director R. Erkan Alemdaroğlu.

The team from the Ministry of Foreign Affairs visited the region from 14 to 17 May. After observations in Mardin and visit to the Governor of Mardin on the first day, the team had a tour to the Atatürk Dam, Harran, Koruklu and areas recently opened to irrigation. On this second day, the team also paid a visit to the Governor of Şanlıurfa. On the third day, the team was in Halfeti to receive information on the project for the "Resettlement, Employment and Economic Investments of People affected by Birecik Dam Lake". During this day, the team was also informed about Birecik and Karkamış dams presently under construction. The team departed on 17 May 1999.

GAP FOTOĞRAF SERGİSİNİ CUMHURBAŞKANIMIZ AÇTI

President Demirel Opens GAP-AFSAD Photo Exhibition

Güneydoğu Anadolu Projesi'nin, bölgenin sosyo- ekonomik yapısı üzerinde yarattığı gelişimleri, değişimleri belgelemek amacıyla yapılan fotoğrafılama çalışması her yıl bir sergiyle izleyicilere sunulmaktadır. GAP İdaresinin Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği (AFSAD) ile ortaklaşa gerçekleştirdiği AFSAD- GAP Fotoğraf Sergilerinin dördüncüsü 4 Mart 1999 Perşembe günü Ankara Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi Sergi Salonu'nda Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından açıldı.

The progress in the Southeastern Anatolia Project and changes it brings out in the region are photographed and these photos are exhibited every year. This activity is organised jointly by the

Önceki yıllarda 'Bir Fırat Öyküsü', 'Sözüm GAP Üstüne', 'Kadın ve Çocuk' adı altında açılan fotoğraf sergileri, 1998 yılında ise Birecik Barajı'ndan Etkilenen Yerleşimleri konu alan 94 eseri bu yılki serginin adı 'Fırat'a Karışan Hayat, Hayata Karışan Fırat' idi.

"Birecik Barajı'ndan Etkilenen Nüfusun Yeniden Yerleşimi, İstihdamı ve Ekonomik Yatırımları İçin Planlama ve Uygulama Projesi" kapsamında, bölge gençleri için düzenlenen fotoğrafçılık kursu sonunda başarılı olan eserler de aynı sergide sergilenmiştir. Derece alan katılımcılar ödülleri Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'den almışlardır.

Sergi 20 Mart 1999 a kadar açık kalmış ve Ankara'lı sanatseverler tarafından ilgi ile izlenmiştir.

GAP Administration and Ankara Association of Photographers (AFSAD). The fourth exhibition was opened by H.E. Süleyman Demirel on 4 March 1999.

The first three exhibitions had their titles as "A Story from the Euphrates", "Our Word is on GAP", and "Women and Children". This year's exhibition which included 94 photos is named "The Euphrates in Life and Life in the Euphrates" since its photos are related to settlements affected by Birecik Dam Lake on the Euphrates. There is a photography course for the young people of the region as a part of the project for the "Resettlement, Employment and Economic Investments of People Affected by Birecik Dam Lake". The photos of the local people trained under this scheme were also exhibited. Those who were successful received their awards from President Demirel.

The exhibition was open till 20 March 1999.

İNSAN KAYNAKLARININ GELİŞTİRMESİ

Human Resources Development

Günümüzde, işyerlerinde insan kaynaklarının geliştirilmesinde ve kişilerin kariyer planlarında "sürekli öğrenme" ve "yeni beceriler kazanma" süreçleri kaçınılmaz oldu.

Bilgi toplumuna geçiş iş dünyasına bakışı değiştirdi. Bu değişimin üç önemli yönü var. Birincisi, insanların işleri yapış biçimleri değişti. İkincisi, insanların yaptıkları işler değişti. Üçüncü olarak da, insanların iş hakkında düşünce biçimleri değişti.

Bilgisayarların ve kelime işlemcilerin yaygın olarak kullanılmasıyla bilginin işlenme biçimi değişti, hatta işin kimin tarafından yapıldığı da fark eder oldu. Birçok yönetici kendi yazışmalarını ve raporlarını kendisi yazar hale geldi. İnsanlar, özellikle Batı ülkelerinde, ev-ofislerde bilgisayarları ile işlerini yapıp dış dünya ile iletişimlerini kurmakta.

Ancak eğitim sistemlerinin bilgi çağına yetişmekte geri kaldığı, özellikle gelişmekte olan ülkelerde, bilinen bir gerçek. Dolayısıyla bu açığın işyerlerinde kapatılması gerekiyor. Bunun iki yolu var. Birisi işe yönelik öğrenme fırsatı yaratmak. Diğeri ise bireylere özel öğrenme fırsatları sunmak. Günümüzde kurumlar, personelde beceri açığını kapatmaya yönelik eğitim çalışmalarını temin eden bir planlama içinde olmalıdırlar.

In our days, "continuous learning" and "acquisition of new skills" have become indispensable in the context of both human resources development in any organisation and in personal careers of individuals.

The transition to the information society has changed the outlook to the world of doing things. This change has three important facets. The first is that the way people do things has changed. Secondly what people do has changed. And finally the way people think about what they do has changed.

With the spread of computers and word processors, the way information is processed has changed and what is done by whom has started to matter. For instance, many managers have started to do their writings and prepare their reports by themselves. Now people, especially in the western countries are doing their work at home on their computers and contact outside world with their computers as well.

However, it is widely recognised, particularly in the developing countries, that the training systems lag behind the information age. This gap has to be closed in organisations and work places, for which there are two ways. The first is to create work oriented learning opportunities. The other is to offer private learning opportunities to individuals. The

İnsan kaynaklarının geliştirilmesi konusunda farklı ülkelerde değişik uygulamalar var. İngiltere hükümeti "kariyer geliştirme kredisi" adı altında bir program uygulamakta. Kişiler iş becerilerini geliştirmek için belirlenmiş bankadan belirli koşullarda kredi alabilmekte.

İsrail'de kamu çalışanları yıl içinde aldıkları derslerden topladıkları kredi miktarına orantılı olarak derece yükselmesi gibi bir düzenleme ile iş becerilerini geliştirme ve yenilenme konusunda teşvik ediliyorlar.

Kurumlar çağa uyabilmek için elemanlarının beceri açıklarını kapatma konusunda yatırım yapmadıklarında ürettikleri ürün ve/veya hizmetlerin kalitesinde düşüşler kaçınılmaz olmakta. Bu da şirketlerin rekabet gücünü etkilemekte; karlarda düşüşler yaşanmakta.

Ülke ekonomisi açısından bakıldığında, bunun ticaret dengeleri açısından net ticaret açığındaki artış anlamına gelebileceğini söylemek yanlış olmaz. Eğer bir ülke ihtiyacı olan işgücünü yetiştirmezse, ya bu işgücünü ya da bazı ürün ve malları dışardan ithal etmek durumunda kalacaktır.

Dolayısıyla, "eğitim" hem bireylerin hem kurumların hem de ülke ekonomilerinin düşüş döngüsünden çıkışta en etkili araçtır. Bu herkes açısından bir yatırım demektir. Ancak geri dönüşümü olan bir yatırım.

organisations of our time must be engaged in planning to provide training geared to cover the skill gaps of their personnel.

There are different national approaches to the development of human resources. For example, the

Government of United Kingdom is implementing a programme "loan for advancement in career". Under this scheme, individuals may get loans from specific banks to further develop their skills.

In Israel, government employers are encouraged to further and renovate their work skills through a mechanism whereby they advance in their professional status in proportion to the credit they get from the courses they take during the year.

When organisations fail to invest in closing the skill gap of their personnel, the quality of their goods and/or services will inevitably fall. This, in turn, leads to diminishing competitive power and, of course, profit.

Looking at the issue from the perspective of national economy, it is possible to say that such an

adverse position entails an increasing net trade deficit in international trade. This is natural since if a country is unable to train the manpower she needs, she will have to import this manpower or some commodities from abroad.

Therefore, training is the most effective instrument saving individuals, organisations and national economies from a downward spiral. This means an investment for all. But an investment which surely has its returns.

Eğitim sistemlerinin
bilgi çağına yetişmekte
geri kaldığı bilinen bir
gerçek. Bu açığın
işyerlerinde
kapatılması gerekiyor.

It is widely recognised
that the training
systems lag behind the
in formation age.

This GAP has to be
closed in work places.

Ancak bunu yaparken birçok kurumun insan kaynakları bölümlerinde görülebilen "çalışanlarımızın üzerine bir parça eğitim serpiştiririz, performansları artar", ya da "çok meşgulüz, çalışanlarımızı eğitip geliştirecek vaktimiz yok", "en yakın fırsatta bunu yapacağız", yada "eğer kendilerini geliştirip istediğimiz noktaya gelmezlerse biz de yerlerine yenilerini buluruz" felsefesini değiştirmek gerekmektedir.

İnsan kaynakları geliştirmede yeni felsefenin temel yaklaşımları içinde bir eğitim ve iş ortaklığı yaratmak başta geliyor. Bunun yolu da organizasyonun amaç ve hedeflerini iyi bilmekten geçiyor. Daha sonra:

- Sonuca yönelik bir insan kaynakları geliştirme stratejisi yaratmak
- Eğitim programlarında iyileştirmeler yaparak yeni becerilerin daha kolay öğrenilen ve daha uygulanabilir türden olmalarını sağlamak
- Eğitim programlarının daha iyi sonuç vermelerini sağlamak için yöneticileri değişim ajanı olarak kullanmak
- Çalışanların güçlü ve zayıf yanlarını belirleyip, zorluklarla başetmeleri konusunda gelişmelerini sağlamak geliyor.

Doğru bir insan kaynakları geliştirme stratejisi ile gelişim ve değişim için "sürekli öğrenme" sadece güzel bir duygu değildir; günümüzde artık kaçınılmaz olmuştur.

Yet, it should be noted that a philosophy commonly observed in the human resources departments of many organisations must be changed. This philosophy can be characterised by such common phrases as "we put some training on our personnel and that will raise their performance", or "we are too busy to give training to our personnel" or "we'll start that as soon as possible" or "if they do not train themselves to fit ours standards we'll find other people in their place", etc.

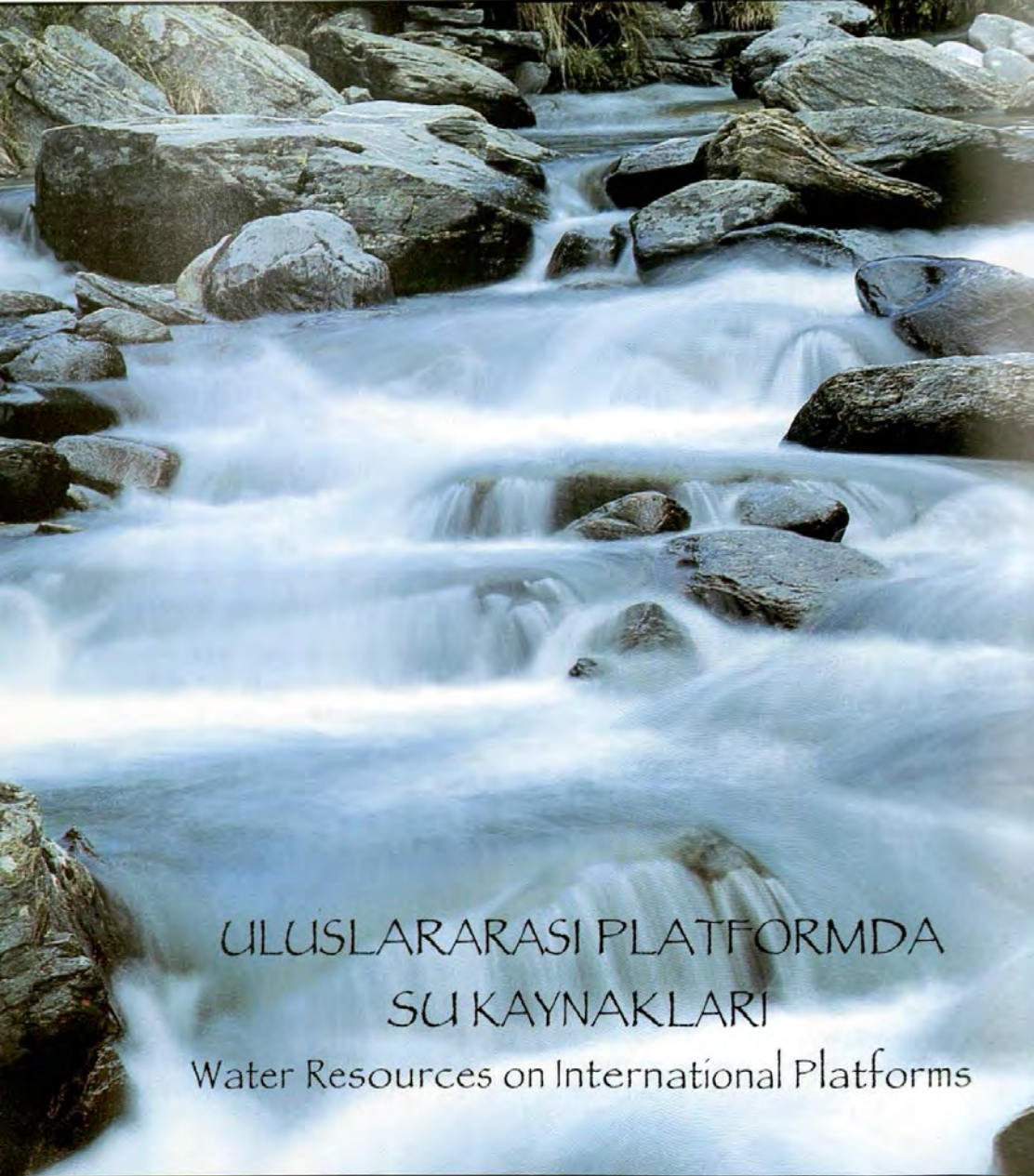
In the basic approaches of the new philosophy for human resources development, creation of a training and work partnership is at the top of the list. This can be achieved by penetrating into the objectives and targets of the organisation. Then, it is necessary to

- develop an outcome oriented strategy for human resources development,
- improve training programmes so as to come up with new skills that are easy to learn and translate into practice,
- to mobilise managers as a field of change in order to ensure that training programmes give better,
- to identify the strength and weakness of personnel to help them in overcoming their difficulties.

"Continuous learning" for development and change through a sound strategy for human resources development is not just a good feeling. It is also a must in our world.

GAP

Su Kaynakları
ve GAP

ULUSLARARASI PLATFORMDA
SU KAYNAKLARI

Water Resources on International Platforms

SUYA İLİŞKİN ULUSLARARASI TOPLANTILARDA GAP İDARESİ

International Meetings Concerning with Water and GAP Administration

Su kaynakları yönetiminin küresel boyutu bağlamında GAP İdaresi uluslararası kuruluşlarla işbirliği çalışmalarına büyük önem vermektedir. Çok sektörlü sürdürülebilir bölgesel bir kalkınma projesi olarak GAP'ın uluslararası platformlarda en doğru şekilde tanıtımı, uluslararası kuruluşlar ile görüş alış verişinde bulunulması, su kaynakları ve su yönetimi alanında çalışmalar yürüten uluslararası örgütlerde Türkiye'nin temsili ve katılımı büyük önem taşımaktadır.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, su konusu ile ilgili küresel perspektifli kuruluşlarla ilişkilerini sürdürürken, bu alanda uluslararası faaliyetlerin çoğuna da aktif olarak katılmaktadır. Bu çerçevede, GAP İdaresi'nin katıldığı önemli etkinlikler aşağıda verilmiştir:

1. İstanbul Su Kongresi, Şubat 1997
2. "I. Dünya Su Forumu" 22 Mart 1997, Marakeş-Fas
3. IWRA tarafından düzenlenen "9. Dünya Su Kongresi", Eylül 1997, Montrael-Kanada
4. Green Cross tarafından düzenlenen ve kurucusu Gorbachov'un ismi ile anılan toplantı, Mart 1998, Paris- Fransa
5. Fransa hükümetince düzenlenen "Su ve Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı", Mart 1998, Paris- Fransa

The GAP Administration, being engaged in a multi-sectoral and sustainable development project, gives ever increasing emphasis to cooperation with international organizations in the context of global water resources management. It is important to participate to the activities and management of such organizations in order to advocate the Project properly at international platforms, to exchange opinion with international organizations and to have a word in decisions taken internationally.

While The Administration maintains its ties with many organizations having a global perspective in water issues, it also takes active part in various international activities. The following is a list of these activities:

1. Istanbul Water Congress, February 1997,
2. I. World Water Forum, Organised by World Water Council (WWC), 22 March 1997, Marakesh-Morocco,
3. 9. World Water Congress organised by the IWRA, September 1997, Montreal-Canada,
4. International meeting organized by the Green Cross International and known by the name of Gorbachev who pioneered the Foundation, March 1998, Paris,
5. International Conference organised by French Government on "Water and Sustainable Development", March 1998, Paris,

6. BM Sürdürülebilir Kalkınma Komisyonunun gündemi su olan 6. dönem toplantıları, Nisan 1998, New York- ABD

7. Stockholm Su Sempozyumu, Ağustos 1988, İsveç

8. "Sürdürülebilir Kalkınma ve Su" konulu bir toplantı ile "Dünya Su Günü" kutlamaları 22 Mart 1998, Şanlıurfa

9. "Focus on Marketing Issues to Improve the Bottomline in our Volatile World" Konferansı, Arizona-ABD, Şubat 1999,

10. Dünya Su Konseyi (World Water Council-WWC) V. Governörler Toplantısı ve Küresel Su Ortaklığı (Global Water Partnership -GWP) Toplantısı, 19-24 Mart 1999, Kahire-Mısır

11. "Dünya Barış Programı: Çevre ve Anlaşmazlıklar "World Peace Program: Environmental and World Conflict" Seminerinde "Uluslararası Anlaşmazlıklar ve Nehir Sularının Kontrolü" Semineri, Nisan 1999, San Diego Üniversitesi- ABD.

12. ICARDA tarafından düzenlenen "6. Uluslararası Kurak Alanlarda Kalkınma" Konferansı, 22-27 Ağustos 1999, Kahire-Mısır.

13. California Üniversitesi'nce düzenlenen II. Rosenberg Uluslararası Su Politikası Forumu, 3-5 Ekim 1999, Barcelona-İspanya

ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEM ETKİNLİKLER:

II. Dünya Su Forumu Vizyon Hazırlık Toplantısı

27-29 Kasım 1999 tarihlerinde Lahey-Hollanda'da II. Dünya Su Forumu Vizyon Hazırlık Toplantısı yapılacaktır. Toplantıya GAP İdaresi Başkanı Dr. Olcay ÜNVER katılacaktır.

X. Dünya Su Kongresi

Uluslararası Su Kaynakları Birliği (International Water Resources Association-IWRA) tarafından her üç senede bir farklı gündem başlıkları ile Su Kongresi dizileri düzenlenmektedir. Bu çerçevede, X. Dünya Su Kongresi, 11-17 Mart 2000 tarihleri arasında, Avustralya'nın Melbourne kentinde,

6. 6th round meetings of the UN Sustainable Development Commission with the agenda of water, April 1998, New York,

7. Stockholm Water Symposium, August 1998,

8. The meeting "22 March World Water day, Sustainable Development and Water", March 1998, Şanlıurfa,

9. "New Cooperative Views, Issues and Managers in a Global World" of the Conference "Focus on Marketing Issues to Improve the Bottomline in our Volatile World" February 1999, Arizona State University (ASU)

10. World Water Council (WWC) 5th Meeting of Board of Governors, Global Water Partnership Meeting, 19-24 March 1999-Cairo-Egypt,

11. Seminar "World Peace Programme: Environmental and World Conflict" organized by the San Diego State University (SDU), April 1999 ABD,

12. The 6. Conference on Development in Dry Areas organized by the ICARDA 22 to 27 August 1999, Cairo-Egypt,

13. "II. Rosenberg International Forum on Water Policy" organised by the University of California, Barcelona-Spain- 3-5 October 1999,

FUTURE ACTIVITIES

II nd World Water Forum "Final Meeting of The World Water Commission"

• II nd World Water Forum "Final Meeting of the World Water (Vision) Commission" will be held on 27-29 November, 1999 La Haye-Nederland. President of GAP Administration Dr. O. ÜNVER will be participated in the meeting.

10. World Water Congress

• The 10th of the World Water Congresses of the IWRA which are held in every three years under

"Su: Dünyanın En Önemli Kaynağı Melbourne'ya Geliyor"
"Water: The world's most important resource is coming to Melbourne" başlığı altında düzenlenecektir.

Dünya Su Konseyi'nin (WWC) kuruluşunda etkin rol oynayan ve yine bu kuruluşun üyelerinden biri olan IWRA tarafından düzenlenen bu büyük çaplı uluslararası Kongrede, GAP İdaresi Başkanı tarafından GAP'ı tanıtıcı bir konferans verilecektir.

Ayrıca, "Baraj Yapımına Bağlı Katılımcı Yeniden Yerleşim", "Suya Dayalı Sürdürülebilir İnsani Kalkınmaya Bir Model Olarak: Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP)" ve "GAP Bölgesinde Toprak ve Su Kaynaklarının Sulama Birlikleri Organizasyon Yapısının Geliştirilmesi ile Sürdürülebilir Kullanımı" başlıkları altında üç sunuşun özetleri Kongre Hazırlama Komitesi'ne gönderilmiştir.

Bunun yanı sıra, GAP'in tanıtımı amacı ile Kongre süresince bir GAP standı açılacaktır.

II. Dünya Su Forumu

GAP İdaresi Başkanı Dr. ÜNVER'in Governörler Heyeti üyesi ve Finans Komitesi Başkanı olduğu Dünya Su Konseyi (WWC) tarafından 16-22 Mart 2000 tarihleri arasında Hollanda'da "Dünya Su Forumu" düzenlenmektedir. Hemen her otoritenin kendi profesyonel dalında, "viz-yon yılı" olarak tanımladığı 2000 yılı için kuruluşundan bu yana bir çok etkinliğin düzenlenmesinde aktif rol oynamış olan WWC tarafından 21. yüzyıla dönük olarak, "Yaşam ve Çevre için bir Dünya Su Vizyonu" geliştirme misyonu doğrultusunda hazırlanmakta olan projenin sunuşu da bu Forumda yapılacaktır. Forum, bu kapsamlı çalışmanın takdiminin yapılacağı bir platform olarak tüm su konularına ilişkin çevrelerce büyük önem verilen bir toplantı olarak kabul edilmektedir.

Suya Dayalı Kalkınma Projeleri: Dünyadaki Deneyimler Workshopu

8-11 Kasım 1999'da, GAP İdaresi tarafından Şanlıurfa'da "Suya Dayalı Kalkınma Projeleri:Dünyadaki Deneyimler" adlı uluslararası bir workshop düzenlenmektedir. Workshop'un amacı dünyanın farklı yerlerinde uygulanan suya dayalı kalkınma projeleri deneyimlerinin irdelenmesidir. Workshop'a Çin, Japonya, Hindistan, Bangladeş, Amerika, Mısır, Fransa gibi ülkelerde uygulanan suya dayalı projeleri sunacak uzmanlar davet edilmiştir.

different agendas will concene in Melbourne, Australia on 11-17 March 2000. The agenda of the next year's Congress will be "Water: The world's most important resource is coming to Melbourne". The GAP will be introduced to the audience in this Congress of international importance. The IWRA played an active role in the establishment of the WWC. The GAP Administration will deliver three papers to the Congress. The summaries of these papers have already been sent to the Organising Committee. The headings of the papers are "Participatory Resettlement in Dam Construction", "GAP as a Model for Water Resources Based Sustainable Human Development", and "Sustainable Utilisation of the Land and Water Resources of the GAP Region by the Improvement of the Organisation of Irrigation Districts." There will also be a GAP Stand at the Congress.

II. World Water Forum

- The WWC in which Dr. Ünver is a Board Member and Chairman of the Finance Committee will organise a "World Water Forum" in the Netherlands on 16-22 March 1999.

Almost all organizations describe the year 2000 as a cornerstone for developing new visions. The WWC which has had its imprint in many internationally significant activities will present its "World Water Vision for Life and the Environment" for the 21. Century also at this forum.

Water Based Development Proect: Experiences in the World Workshop

- Water Based Development Projects: Experiences in the World" International Workshop will be organised by GAP Administration in Şanlıurfa between 8-11 November 1999. The main objective of the workshop is to provide a platform to exchange the various experiences on water based development projects. Participants are invited from experiences from the world in relation to waterbased development efforts.

“21. YÜZYILDA SU VİZYONU” OLUŞTURULUYOR

“World Water Vision for the 21. Century”

“21. Yüzyılda Dünya Su Vizyonu” oluşturumakla görevlendirilmiş bulunan WWC, bu amaçla 1998 yaz aylarında kurulan “21. Yüzyılda Dünya Su Komisyonu” vasıtasıyla sözkonusu çalışmayı yürütmektedir.

Dünya Bankası Başkan Yardımcısı ve WWC Governörler Heyeti üyesi Dr. İsmail SERAGELDİN başkanlığında yürütülen çalışma için Paris ve Montreal’de bürolar kurulmuştur. İlgili tüm çevrelersu Vizyonu tçalışmasına katkıda bulunmaya çağırılmış açıklık, danışma ve iletişim yaklaşımları ile yürütülen çalışma ile herkesin katkısını sağlamak amaçlamıştır.

Su Vizyonu’nun genel hedefi;

- Halkta ve yöneticilerde suya ilişkin bilinç ve duyarlılığı arttırmak
- 2005 yılı için uluslararası, bölgesel yöneticilerin, hükümet dışı kuruluşların benimseyecekleri bir su kaynakları yönetim vizyonu oluşturmak
- Vizyondan eyleme geçme süreci için gerekli inisiyatifleri belirlemektir.

“Dünya Su Vizyonu” 21 Mart 2000’de La Haye-Hollanda’da yapılacak olan 2. Dünya Su Forumu’da dünyaya ilan edilecektir.

The World Water Council (WWC) was mandated to develop a “World Water Vision for the 21. Century”. The Council is conducting relevant work through a commission established in the summer of 1998.

The works is led by Dr. İsmail Serageldin, Deputy President of the World Bank and member of the Board of Governors of the WWC. Offices were established in Paris and Montreal for the vision work. All relevant organisations and individuals have been called upon to contribute to this work. The purpose is to bring together all interested parties with an approach based on transparency, consulting and communication. The overall objectives of the “Vision” are:

- To enhance the level of awareness in public at large and in decision makers in water issues,
- To develop a vision for water resources management which can be adopted by international, regional and national organisations including NGOs
- To identify actions which are necessary for transforming the vision into specific action.

The “World Water Vision” will be declared during the 2. World Water Forum to be held in La Hague, the Netherlands, scheduled for 21 March 2000.

WWC İCRA DİREKTÖRLÜĞÜ BAŞKANLIĞIN JAMİL AL-ALAWİ GETİRİLDİ

Mr. Jamil Al-Alawi is appointed as the Exective Director of WWC

Marsilya'daki Dünya Su Konseyi (Word Water Council-WWC) merkezinden yapılan bir basın açıklamasında, Konseyin İcra Direktörlüğü Başkanlığı'na 1 Nisan 1999 tarihi itibariyle Jamil Al-Alawi'nin getirildiği bildirilmiştir.

Aynı zamanda Mısır Bayındırlık ve Su Kaynakları Bakanı olan WWC Başkanı Dr.Mahmud Abu-Zeid'in yaptığı basın açıklamasında, Alawi'nin su ve enerji alanında yapmış olduğu çeşitli görevler ile zengin bir uluslararası deneyim birikimine sahip olduğu ve WWC'nin kurulması sürecinde başından beri etkin rol oynadığı belirtilmiştir.

Dr.Abu-Zeid; Dünya Su Vizyonu, Yaşam ve Çevre çalışmasının şekillenmekte olduğu bu evrede ve yeni milenyumun başlangıcında, Konsey'in ilke ve aksiyon planının belgelenmesi ve bunların hayata geçirilme sürecinin ivme kazanması açısından WWC Sekreteryası ve Yönetim Kurulu Başkanı'nın çok önemli bir role sahip olduklarını açıklamıştır.

Dr. Mahmoud Abu-Zeid, Minister of Public Works and Water Resources and President of the World Water Council (WWC) announced the appointment of Mr. Jamil Al-Alawi as the Executive Director for the WWC.

Dr. Abu-Zeid said; "Mr. Al-Alawi comes to the Council with a long international experience; technical, mangerial and executive, in private sector and NGO's. He is not new to the WWC. He was one of the leading proponents of the Council in the early 1990's. Dr. Abu-Zeid continued "This provides the Council with elements of continuity and enriches the management with fresh new ideas and business oriented style. As the Vision for World Water, life and Environment is taking full shape, the evolving role of the Secretariat and the Executive Director will become crucial in keeping up with momentum and charting the future activities of the WWC at the start of the new millenium".

GAP İDARESİ BAŞKANI ULUSLARARASI SU KAYNAKLARI BİRLİĞİ (IWRA) GENEL SEKRETERLİĞİ'NE ADAY

GAP President is Nominated as the General Secretary of IWRA

WWC Governörler Heyeti üyesi bulunan ve WWC Finans Komitesi Başkanlığı görevini de sürdürmekte olan GAP İdaresi Başkanı Dr.Olcay ÜNVER, 2001-2003 yılları için Uluslararası Su Kaynakları Birliği (IWRA)'nin Genel Sekreterliği'ne IWRA tarafından aday gösterilmiştir.

IWRA Genel Sekreteri; milli veya coğrafi, Ad Hoc ve Daimi Komitelerin görevlerinin tanımlanması ve bu komitelerin çalıştırılmasında Başkana yardımcı olmak, çalışmaların yönlendirilmesinde Birliğin yaklaşım ve ilkelerini gözetmek; Başkan ve Yönetim Kurulunca gerekli görülen diğer görevleri yerine getirmek gibi işlevsel bir role sahiptir.

IWRA, su konularında multi-disipliner çalışmalar yapmak amacıyla kurulmuş, kâr amacı gütmeyen hükümetler üstü bir kuruluştur. Gündemine aldığı konuları, ilgili diğer kuruluşların da katılımıyla üç yılda bir düzenlediği "Dünya Su Kongre"lerinde tartışmaya açmaktadır

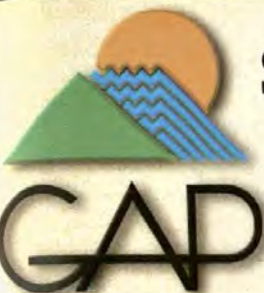
İlk Kongresini 1973 yılında Chicago'da yapan IWRA, 1994 yılında Kahire'de yapılan VIII. Dünya Su Kongresi'nde suya ilişkin uluslararası ortak bilinç oluşturmak amacıyla, WWC'nin kurulması ihtiyacını saptamış ve Konseyin tohumlarını atmıştır.

GAP President Dr. Olcay Ünver who is presently a member of WWC Board of Governors and Chairman of its Finance Committee was also nominated as the Secretary of the International Water Resources Association (IWRA) for the term 2001-2003.

IWRA's Secretary General has such duties and functions as identifying national and international ad hoc or standing committees, helping the President in making these committees work, observing the adopted approaches and principles of the Association in steering its activities and performing other functions as assigned by the President and the Executive Board.

IWRA is a non-profit and non-governmental organisation established to conduct multi-disciplinary work on water issues. The association opens to discussion the themes which it considers important in "World Water Congresses" organised once in every three years.

The IWRA had its first Congress in Chicago in 1973. In the VIII World Water Congress held in Cairo in 1994, the Association considered the necessity of a council to enhance international awareness on water issues. This event was the first step towards the establishment of the World Water Council (WWC)

SOUTHEASTERN ANATOLIA PROJECT

TOWARD SUSTAINABLE HUMAN DEVELOPMENT IN THE FERTILE CRESCENT

An ambitious development project based on a sustainable human development philosophy is being implemented in Southeastern Anatolia's Euphrates and Tigris Basin, by constructing many dams & hydro-power plants, irrigation systems and social infrastructure.

The GAP- Southeastern Anatolia Project, offers many opportunities for investment. With infrastructure and services in place, but with room for development the region provides scope for involvement in the agricultural sector, food-processing, environmental management and industry and manufacturing for export.

Republic of Turkey Prime Ministry
GAP Regional Development Administration

Willy Brandt Sokak 5,
06680 Ankara, Turkey
Tel: 90 312 445 02 15
Fax: 90 312 440 13 84
E-mail: gap-x@tr-net.net.tr
http://www.gap.gov.tr

For further information,
please contact
GAP-GIDEM offices:

ŞANLIURFA:
Tel: 90 414 313 36 42
Fax: 90 414 314 14 83
E-mail: surlagidem@alnet.net

ADIYAMAN:
Tel: 90 416 216 02 65
Fax: 90 416 216 90 05
E-mail: agidem@service.raksnet.com.tr

DIYARBAKIR:
Tel: 90 412 224 81 32
Fax: 90 412 224 54 99
E-mail: dgidem@alnet.net

MARDİN:
Tel: 482 212 79 14
Fax: 90 482 212 44 22
E-mail: gapgidem@aidata.com.tr

GAZIANTEP:
Tel: 90 342 230 05 29
Fax: 90 342 230 05 32
E-mail: gantep@gap.gov.tr

THE RIGHT PLACE AT THE RIGHT TIME TO MAKE THE RIGHT INVESTMENT

*GAP-GIDEM's
(Entrepreneur Support and
Guidance Centers) provide
consultancy and assistance for
all aspects of economic activity.*

*From investment promotion to joint-
ventures, GAP-GIDEM centers help create a
proactive environment for business and contribute to
better-living standards and employment conditions.*

Specifically, GAP-GIDEMs can help investors in the following ways:

- Identifying areas for investment
- Undertaking market research
- Selection of technology and equipment
- Feasibility and financial studies
- Creation of joint-venture partnerships
- Training and promotional programs

GAP ENTREPRENEUR SUPPORT
AND GUIDANCE CENTER

ÇATOM

Bilgi ve aynı yardımlarınız için
Türkiye Kalkınma Vakfı Diyarbakır Bölge Müdürlüğü'ne
(0.412.235 77 90-91)

veya

GAP İdaresi Şanlıurfa Bölge Müdürlüğü'ne
(0.414.314 17 50)

başvurabilir;

Nakdi yardımlarınızı Türkiye Kalkınma Vakfı
Vakıflar Bankası Finans Market

2002124 No.lu ÇATOM hesabına yatırabilirsiniz.

CHILDREN

Republic of Turkey Prime Ministry

CAD Regional Development Administration